

skupščina
socialistične
republike
slovenije

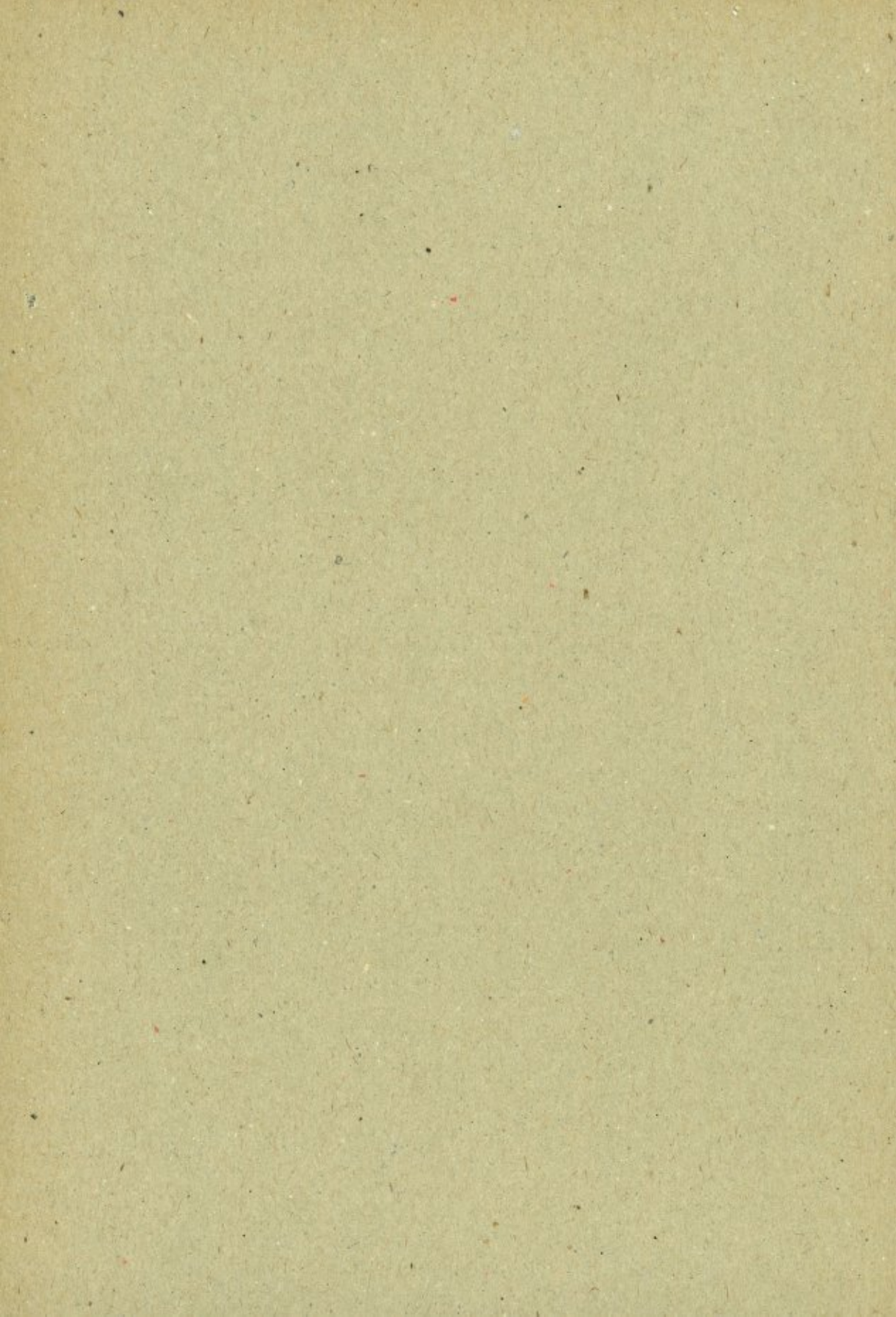
5
Sekretariat Skupščine SRS
dokumentacija

sejni zapiski

seje
od 9. V. 1978
do 31. VIII. 1978

1

Ljubljana 1979

**skupščina
socialistične
republike
slovenije**

sejni zapiski

**seje
od 9. V. 1978
do 31. VIII. 1978**

ljubljana 1979

St-S: 20/1

Sekretariat Študentske SKB
dokumentacija

Inv. št. 272/79

zbor združenega dela

1. seja

(9. maja 1978)

Predsedoval: dr. Marjan Žilič,
najstarejši delegat Zbora združenega dela in

Emil Tomažič,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9.10.

Predsedujoči dr. Marjan Žilič: Tovarišice in tovariši delegati!

Kot najstarejši delegat pričenjam v smislu 10. člena poslovnika Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije 1. sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki jo je sklical na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije predsednik Zbora združenega dela prejšnjega sklica tovariš Štefan Nemeč. Sejo zbora bom vodil do izvolitve predsednika in podpredsednika Zbora združenega dela.

Pri vodenju seje mi bosta pomagala Janez Zajc, dosedanji sekretar Zbora združenega dela in Erika Vrhunec, kandidatka za bodočega sekretarja zbora.

Preden preidemo na posamezne točke dnevnega reda, ki ste ga prejeli, moramo v smislu 11. člena poslovnika Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, da pregleda pooblastila delegatov in sestavi o tem za zbor poročilo. Na podlagi poročila bomo sklepali o verifikaciji pooblastil, nato pa pričeli z delom po posameznih točkah dnevnega reda.

Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednika Boža Pančurja, za člana pa Marinko Pavlin in Janka Murausa. Ali so navedeni delegati prisotni? (Da.)

Želi kdo o predlogu razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, lahko preidemo na glasovanje. Glasovali bomo javno, z dviganjem rok. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 1. sejo zbora izvoljeni: za predsednika Božo Pančur, za člana pa Marinka Pavlin in Janko Muraus.

Prosim predsednika in člane komisije, da pregledajo pooblastila delegatov oziroma poročilo, ki ga je pripravila strokovna služba, in nato o tem seznanijo zbor.

Odrejam kratek odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 9.15 in se je nadaljevala ob 9.25.)

Predsedujoči dr. Marjan Žilič: Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela. Prosim predsednika Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, da poda poročilo Komisije!

Božo Pančur: Tovariš predsedujoči, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 1. sejo dne 9. 5. 1978.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 148 delegatov, in sicer z gospodarskega področja 89 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 18 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 13 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 18 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 4 delegati, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso prisotni delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: za gospodarsko področje iz 16. okoliša 1 delegat, za obrtne in podobne dejavnosti iz 3. okoliša 1 delegat, skupaj manjkata torej dva delegata.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in z ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsedujoči dr. Marjan Žilič: Hvala! Želi kdo razpravljati o poročilu Komisije? (Ne.)

Če ne želi nihče, prehajamo na glasovanje. O poročilu bomo glasovali javno in v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za poročilo, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko). Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 1. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzočih večina delegatov.

Sedaj prehajamo na določitev dnevnega reda 1. seje Zbora združenega dela.

V smislu 24. člena poslovnika Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije predlagam naslednji dnevni red:

1. izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije, kar smo že opravili;

2. določitev dnevnega reda 1. seje Zbora združenega dela, kar opravljamo sedaj;
3. izvolitev predsednika in podpredsednika Zbora združenega dela;
4. imenovanje sekretarja Zbora združenega dela;
5. izvolitev predsednika in članov Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije;
6. izvolitev predsednika in podpredsednikov Skupščine SR Slovenije;
7. imenovanje generalnega sekretarja Skupščine SR Slovenije in namestnika generalnega sekretarja Skupščine SR Slovenije;
8. izvolitev predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije;
9. izvolitev podpredsednikov in članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter imenovanje republiških sekretarjev oziroma republiških funkcionarjev, ki bodo vodili posamezne republiške sekretariate oziroma druge republiške upravne organe.

Se s predlaganim dnevnim redom strinjate? Prosim, da glasujete z dvigom rok! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani dnevni red.

Po predhodnem dogovoru s predsedujočim Zbora občin in predsedujočim Družbenopolitičnega zbora predlagam, da današnje sejo vodimo tako, da se najprej konstituirajo Zbor združenega dela, to se pravi, da sklepamo še o 3., 4. in 5. točki dnevnega reda, nato pa na skupnem zasedanju z Zborom občin in Družbenopolitičnim zborom izvolimo predsednika in podpredsednika Skupščine SR Slovenije ter imenujemo generalnega sekretarja in namestnika sekretarja Skupščine SR Slovenije.

Po izvolitvi predsednika in podpredsednika Skupščine SR Slovenije in imenovanju generalnega sekretarja in namestnika generalnega sekretarja Skupščine SR Slovenije se bodo vsi trije zbori ob 12. uri zbrali na skupni seji vseh zborov Skupščine SR Slovenije in obravnavali dnevni red, ki ste ga prejeli s sklicem skupne seje.

Po končani skupni seji bodo zbori nadaljevali z delom na skupnem zasedanju Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora, kjer bomo izvolili predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, podpredsednike in člane Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter imenovali republiške sekretarje oziroma republiške funkcionarje, ki bodo vodili posamezne republiške sekretariate oziroma druge republiške upravne organe.

Predlagani potek sej nam omogoča, da na najbolj racionalen način opravimo naloge, ki stoje pred nami na tej prvi seji.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na izvolitev predsednika in podpredsednika Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

Pismeni predlog kandidatov za vodstvo Skupščine SR Slovenije in zborov Skupščine SR Slovenije, ki ga je predložila Republiška kandidacijska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, smo prejeli.

Prejeli smo tudi predlog odloka o izvolitvi predsednika in podpredsednika Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki ga je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Prosim predstavnika Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Franca Šifkoviča, da predlog ustno obrazloži!

Franc Šifkovič: Tovarišice in tovariši! Predlog kandidatov za predsednika in podpredsednika Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki ga predlagam današnjemu zasedanju Zbora združenega dela v imenu 1. seje Republiške kandidacijske konference, je bil preverjen v javni in demokratični razpravi. Oblikovan je bil na osnovi dogovorjenih načel in meril kadrovske politike, ko se izmed izvoljenih članov delegacij temeljnih organizacij združenega dela in drugih delovnih skupnosti predlagajo kandidati za vodilne funkcije v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti. Nastal je ob upoštevanju specifičnih pristojnosti zbora oziroma njegovih nalog ter dodatnih meril, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za te funkcije.

Za predsednika zbora predlagam tovariša Emila Tomažiča, ki je s svojim dosedanjim delom na področju družbenopolitičnega in samoupravnega življenja dokazal, da je zavzet in odločen borec za uveljavljanje interesov združenega dela in znanja, za uresničevanje načel in smotrov ustavne preobrazbe in zakona o združenem delu ter dogovorjene in sprejete politične usmeritve družbenega razvoja. Takšna opredelitev je nedvomno tudi odraz njegove življenjske poti od delavca v združenem delu do odgovornega sindikalnega funkcionarja v občini in republiki. Njegove bogate izkušnje so dodatno potrdilo za pravilnost odločitve, da ga predlagamo v izvolitev za predsednika zbora.

Tovarišica Ivica Kavčič, ki jo predlagam za podpredsednico tega zbora, je uveljavljena družbenopolitična delavka, ki svoje samoupravno in družbenopolitično delo usmerja v razreševanje vprašanj in problemov delavcev v združenem delu v območju občine, kjer živi in dela. S svojim dolgoletnim delom in izkušnjami, pridobljenimi pri delu Republiške, in v zadnjem mandatu tudi Zvezne skupščine, bo nedvomno lahko veliko pripomogla k uspešnemu vodenju in delovanju celotnega zbora. Hvala lepa.

Predsedujoči dr. Marjan Žilič: Ima kdo kakšen dopolnilni ali spreminjalni predlog? (Ne.)

Če nihče, lahko preidemo na glasovanje. Predlagam, da izvedemo volitve javno, z dvigom roke. Se s tem predlogom strinjate? (Da.) Ugotavljam, da se strinjate.

Najprej bomo glasovali o predlogu za predsednika Zbora združenega dela. Prosim vse delegate, ki so za to, da se za predsednika Zbora združenega dela izvoli tovariš Emil Tomažič, da dvignejo roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je za predsednika Zbora združenega dela soglasno izvoljen tovariš Emil Tomažič.

Dajem na glasovanje predlog, da se za podpredsednico Zbora združenega dela izvoli tovarišica Ivica Kavčič. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je za podpredsednico Zbora združenega dela soglasno izvoljena tovarišica Ivica Kavčič.

Tovarišu Emilu Tomažiču in tovarišici Ivici Kavčič k izvolitvi v imenu vseh delegatov in v svojem imenu čestitam in jima želim veliko uspeha pri opravljanju odgovorne dolžnosti. (Ploskanje.)

V smislu 434. člena ustave SR Slovenije in 338. ter 339. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pozivam tovariša Emila Tomažiča in tovarišico Ivico Kavčič, da podasta pred Zborom združenega dela, ki ju je izvolil, slovesno izjavo, in sicer tako, da besedilo slovesne izjave, ki ga bom prebral, podpišeta.

Prosim, če pristopita k predsedniški mizi! Besedilo slovesne izjave se glasi:

»Izjavljam, da bom svojo dolžnost opravljal vestno in odgovorno, da bom delal po ustavi in zakonih ter da bom varoval družbeni red Socialistične federativne republike Jugoslavije. Z vsemi svojimi močmi se bom boril za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, za oblast delavskega razreda in uresničevanje skupnih interesov delovnih ljudi in občanov ter za napredek in razvoj Socialistične republike Slovenije in Socialistične federativne republike Jugoslavije«.

Prosim tovariša Emila Tomažiča in tovarišico Ivico Kavčič, da besedilo slovesne izjave podpišeta in prevzameta vodstvo seje. (Ploskanje.) Predsednik Emil Tomažič in podpredsednica Ivica Kavčič pristopita in podpišeta slovesno izjavo.

Predsednik Emil Tomažič: Tovarišice in tovariši delegati!

V imenu podpredsednice in v svojem imenu čutim dolžnost, da v tem trenutku, ko sta nama bila z izvolitvijo izkazana veliko zaupanje in velika čast, poudarim, da se oba zavedava odgovornosti, ki nama je s tem naložena. Gotovo ste istega mnenja kot midva, da pri tem ne gre samo za odgovornost posameznikov. To odgovornost nosijo vsi samoupravno in politično organizirani delovni ljudje, ki so po ustavi edini poklicani, da na osnovi delegatskih razmerij razrešujejo vse družbene probleme in urejajo vse družbene zadeve, mnoge med njimi tudi v Republiški skupščini in v Zboru združenega dela.

Zato sodim, da bomo vsi delegati skupno z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami uresničevali svojo odgovornost in dokazali, da je upravičeno zaupanje, ki so nam ga izkazali delovni ljudje, predvsem tako, da se bomo vedno in povsod z vsemi silami zavzemali za to, da bo sistem delegatskih odnosov vsestransko očinkovito deloval in da bo na ta način prihajal vedno do izraza interes delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, da bo Skupščina v kar največji meri verifikator tega, kar so v predhodnem postopku, kolikor se je le dalo, uskladili in že praktično potrdili delovni ljudje.

Ta naloga seveda ne bo lahka in izpolnili jo bomo le z nesebičnim in odločnim delom. Toda ledino je zaorala že dosedanja delegatska skupščina, ki nam tako na srečo zapušča bogato dediščino dragocenih izkušenj pri delu delegatske skupščine. Te izkušnje nam bodo vsekakor v veliko korist in nam bodo našo nalogo prav gotovo v veliki meri olajšale.

Ob tej priložnosti želim izraziti tudi prepričanje in željo, da bomo imeli pri našem delu kar najbolj pristne, tvorne in delovne stike in odnose z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami, z novim Izvršnim svetom, z republiškimi sekretariati oziroma republiškimi upravnimi organi in z vsemi drugimi organi in institucijami, ki nam lahko pri opravljanju naše tako pomembne in odgovorne naloge pomagajo.

Na koncu pozivam tudi predstavnike sredstev javnega obveščanja, vključno z glasili delovnih organizacij, da z dobro in vsestransko informacijo o dogajanjih v Zboru združenega dela Skupščine SR Slovenije nprestano seznanjajo vse delovne ljudi. Mislim, da lahko predstavnikom sredstev javnega obveščanja zagotovimo, da bodo med nami vedno dobrodošli. Hvala lepa! (Ploskanje.)

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na imenovanje sekretarja Zbora združenega dela.

Predlog odloka o imenovanju sekretarja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije prejšnjega delegatskega mandata.

Predlog odloka smo prejeli danes na klopi. Ali želi kdo rapravljati o predlogu odloka? (Ne.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju sekretarja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju sekretarja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije. S tem je za sekretarja Zbora združenega dela imenovana Erika Vrhunec. (Ploskanje.)

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o izvolitvi Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka je pripravila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije prejšnjega delegatskega mandata v sodelovanju s Koordinacijskim odborom za kadrovska vprašanja pri Predsedstvu Republiške konference SZDL Slovenije.

Predstavniki Komisije je Igor Ponikvar, član Komisije.

To delovno telo Skupščine Socialistične republike Slovenije moramo v smislu 12. člena poslovnika Zbora združenega dela izvoliti že v prvi fazi konstituiranja, glede na to, da mora Komisija že na tej prvi seji obravnavati vrsto predlogov, zlasti pa dati mnenje k predlogu predstavnika Izvršnega sveta za člane Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o izvolitvi Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o izvolitvi Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in da so v komisijo izvoljeni: za predsednika Franjo Turk, delegat v Zboru občin, za podpredsednika Humbert Gačnik, delegat v Družbenopolitičnem zboru, za člane: Lojzka Čotar, delegatka v Družbenopolitičnem zboru, Filip Dolinar, delegat v Zboru občin, Cveto Gatnik, delegat v Zboru združenega dela, Miro Gošnik, delegat v Družbenopolitičnem zboru, Stanko Jaki, delegat v Zboru združenega dela, Tomaž Kavčič, delegat v Zboru združenega dela, Majda Rant, delegatka v Zboru združenega dela, Drago Sotler, delegat v Zboru občin, Mihaela Verbič, delegatka v Zboru občin in Janko Ževart, delegat v Družbenopolitičnem zboru.

S tem je ta del dnevnega reda izčrpan.

Dovolite, da posredujem kratko informacijo o 2. seji Zbora združenega ki bo predvidoma 31. 5. 1978. Na tej seji se bomo pogovorili o programu dela in opravili akt konstituiranja vseh naših delovnih teles. Ker bo kadrovski predlog za delovna telesa temeljil na predlogih občinskih konferenc Socialistične

zveze, se je treba glede teh predlogov povezati z občinskimi konferencami Socialistične zveze.

S tem prekinjam sejo Zbora združenega dela in prosim delegate, da ostanejo v dvorani, ker bomo, v smislu dogovora z Zborom občin in Družbenopolitičnim zborom, na skupnem zasedanju volili predsednika in podpredsednika Skupščine SR Slovenije in imenovali generalnega sekretarja ter namestnika generalnega sekretarja Skupščine SR Slovenije. Po končani skupni seji pa bomo izvolili še Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Hvala lepa!

(Seja je bila končana ob 9.40.)

2. seja

(31. maja 1978)

Predsedoval: Emil Tomažič,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9.05.

Predsednik Emil Tomažič: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 2. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Na podlagi 11. člena poslovnika Zbora združenega dela moramo najprej izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in verificirati pooblastila. Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednika Ivana Zelenška, za člana pa Vesno Kobilšek in Bojana Košaka.

Želi kdo o predlogu razpravljati? Če nihče, lahko preidemo na glasovanje. Glasovali bomo javno, z dviganjem rok. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 2. sejo Zbora združenega dela izvoljeni: za predsednika Ivan Zelenšek, za člana pa Vesna Kobilšek in Bojan Košak.

So predlagani delegati navzoči? (Da.) Prosim predsednika in oba člana Komisije, da pregledata pooblastila delegatov oziroma poročilo, ki ga je pripravila v zvezi s tem strokovna služba, ter nato poročajo zboru.

Prekinjam sejo, v tem času pa vas želim seznaniti z naslednjim:

Na današnjo sejo zbora so bili povabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, Republiške konference Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije in Skupnosti socialnega varstva Slovenije.

Na sejo zбора so bili povabljeni tudi člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Dovolite, da vas spomnim, da imajo delegati v smislu 212. člena ustave SR Slovenije in 12. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pravico govoriti v jeziku svojega naroda. Da ugotovimo potrebo po navzočnosti prevajalcev na seji zбора, vprašujem delegate, če namerava kdo razpravljati v italijanskem ali madžarskem jeziku! (Nihče.) Ugotavljam, da nihče.

Želim vas opozoriti tudi na naslednje: Gradivo za današnjo sejo ste že prejeli, danes pa ste prejeli na klop še nekaj gradiv, in sicer predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko, predlog odloka o imenovanju sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Zvezne skupščine, predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ ter spremembo kandidatne liste o izvolitvi predsednika, podpredsednika in članov Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije.

Prosim, da bi ta premor, če bo dovolj časa na razpolago, izrabili tudi zato, da bi se seznanili, kolikor se pač da, z gradivom, ki ste ga prejeli danes na klop.

Med sejo bomo dobili tudi poročilo Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije, s katerim ta komisija umika predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Kopru. Prav tako bomo dobili nov predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za finance, ki ga bo predložila omenjena Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

(Seja je bila prekinjena ob 9.10 in se je nadaljevala ob 9.15.)

Predsednik Emil Tomažič: Nadaljujemo sejo. Prosim tovariša predsednika Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, da poroča zboru!

Ivan Zelenšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela daje naslednje poročilo:

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 144 delegatov, in sicer z gospodarskega področja 85 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 17 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 13 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 18 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 5 delegatov, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso navzoči delegati z naslednjih področij oziroma iz naslednjih okolišev: s kulturno-prosvetnega področja za 1. okoliš 1 delegat, z gospodarskega področja za 6. okoliš 2 delegata, 16. okoliš 1 delegat, 19. okoliš 1 delegat, 22. okoliš 1 delegat, to je skupno 6 delegatov.

Komisija je pregledala predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakonom in ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o poročilu Komisije? Če nihče, prehajam na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (146 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je poročilo Komisije soglasno sprejeto in da so s tem verificirana pooblastila delegatov za 2. sejo Zbora združenega dela.

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, na določitev dnevnega reda današnje 2. seje Zbora združenega dela.

V skladu s 24. členom poslovnika Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije predlagam naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 2. seje Zbora združenega dela;
2. odobritev zapisnika 1. seje Zbora združenega dela;
3. izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Skupščine SR Slovenije, in sicer:
 - a) Komisije za mednarodne odnose;
 - b) Zakonodajno-pravne komisije;
 - c) Komisije za narodnosti;
 - d) Komisije za pravosodje;
 - e) Komisije za vprašanje borcev NOV;
 - f) Komisije za vloge in pritožbe;
4. izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Zbora združenega dela:
 - a) Odbora za družbenoekonomske odnose;
 - b) Odbora za družbenopolitični sistem;
 - c) Odbora za družbenoekonomski razvoj;
 - d) Odbora za finance;
 - e) Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja;
 - f) Odbora za agrarno politiko;
5. informacija o realizaciji delovnega programa Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978 in periodični delovni načrt za mesece junij, julij in september 1978;
6. predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko;
7. volitve in imenovanja;
8. vprašanja delegatov.

Želi kdo razpravljati o predlaganem dnevnem redu? Če nihče, prehajam na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (147 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani dnevni red.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 1. seje Zbora združenega dela.

Zapisnik ste prejeli z gradivom. So kakšne pripombe ali predlogi za dopolnitev zapisnika 1. seje zborov? Če pripomb in predlogov za dopolnitev ni, ugotavljam, da je zapisnik 1. seje Zborov združenega dela odobren.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Skupščine SR Slovenije, in sicer: Komisije za mednarodne odnose, Zakonodajno-pravne komisije, Komisije za narodnosti, Komisije za pravosodje, Komisije za vprašanja borcev Narodnoosvobodilne vojne in Komisije za vloge in pritožbe.

Kandidatne liste o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Skupščine SR Slovenije je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije in smo jih prejeli. Prav tako smo prejeli obrazložitev kandidatnih list.

Danes smo prejeli na klop, upam da ste to ugotovili, spremembo kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije, in sicer, da se pod zaporedno številko 2 črta kandidat za podpredsednika Komisije Branko Furlan in nadomesti z novim kandidatom za podpredsednika Komisije, in sicer Miroslavom Samardžijo, diplomiranim pravnikom, predsednikom Skupščine občine Ljubljana-Center.

Za svojega predstavnika je Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve k tej točki dnevnega reda določila Staneta Jakija, člana Komisije. Želi predstavnik Komisije podati še ustno obrazložitev? (Da.) Prosim!

Stanko Jaki: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, izvoljena na konstitutivni seji Skupščine SR Slovenije dne 9. maja 1978, je za današnje seje zborov Skupščine SR Slovenije pripravila predlog za sestavo delovnih teles Skupščine in njenih zborov.

Delovna telesa Skupščine in njenih zborov so v preteklem, prvem mandatnem obdobju delegatske skupščine z vidika uresničevanja njene vloge, to je razvijanja celotnega procesa neposrednega demokratičnega izražanja in enakopravnega samoupravnega usklajevanja različnih življenjskih interesov in potreb v delegatskem sistemu, ob upoštevanju širših interesov družbene skupnosti, odigrala zelo pomembno vlogo. Njihovo delo je prispevalo k popolnejšemu uveljavljanju vseh pomembnih življenjskih interesov ljudi v skupščinskem delovanju, od delovnih pobud do kritičnih pretresov predlaganih rešitev ter poslednega uresničevanja sprejetih odločitev.

Pri sestavi predlogov je Komisija upoštevala navedene ocene in načela ustrezne zastopanosti vseh socialnih in starostnih skupin, kot tudi zastopanost posameznih področij združenega dela in posameznih območij SR Slovenije. Predvsem pa je prevladoval odnos do nalog, ki jih imajo delovna telesa Skupščine in njeni zbori. Zato je Komisija predlagala za kandidate delegate iz tistih družbenih sredin v temeljnih samoupravnih skupnostih, katerih dejavnost obsega problematiko, s katero se delegati srečujejo pri delu v delovnih telesih. S tem je tudi ustvarila pogoje za uresničevanje delovnih programov Skupščine SR Slovenije in njenih zborov v tem mandatnem obdobju.

Upoštevano je bilo tudi načelo odprtosti Skupščine, saj se vzpostavljajo odnosi in sodelovanje z vrsto dejavnikov, ki niso neposredno vključeni v delegatsko zastopanje in pristožnost v Skupščini. Tu gre posebno za odnos do znanstvenih, strokovnih in drugih samoupravnih organizacij, ki so lahko v veliko pomoč

delegatskim delovnim telesom pri njihovem delu. Pri tem je treba opozoriti na predloge za imenovanje članov Komisije za mednarodne odnose, Zakonodajno-pravne komisije in Komisije za pravosodje izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev z ustreznih delovnih področij. Pri delu drugih delovnih teles pa bo potrebno skrbeti za vključevanje znanstvenih in strokovnih organizacij oziroma znanstvenih in strokovnih delavcev v obravnavo in pripravo posameznih gradiv.

Obsežnost nalog in odgovornost delegatov, predlaganih za člane in predsednike delovnih teles Skupščine in njihovih zborov, zahteva tudi zagotavljanje pogojev za njihovo delo. Odgovornost, da jim zagotovijo pogoje za opravljanje dela, so prevzele v svojem in skupnem interesu tiste temeljne samoupravne skupnosti, ki so kandidirale nosilce delegatskih funkcij. Skupaj s Socialistično zvezo delovnega ljudstva Slovenije pa bo potrebno posvetiti vso skrb razreševanju teh problemov.

Iz predložene obrazložitve sta razvidna postopek pri sestavi predlogov in sodelovanje s Koordinacijskim odborom za kadrovska vprašanja pri Republiški konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije ter medobčinskimi sveti SZDL in odločitev Komisije o naknadni predložitvi predloga za sestavo Komisije Skupščine SR Slovenije za družbeno nadzorstvo. Poleg tega so v pripravi še predlogi za Komisijo Skupščine SR Slovenije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu ter za ustanovitev in sestavo Komisije Skupščine SR Slovenije za ustavna vprašanja. V proučevanju so še delovna telesa, ustanovljena in izvoljena v prejšnjem mandatnem obdobju, z vidika priprave predloga za njihovo obnovitev ali ukinitvev.

Pri tiskanju predlogov so nastale redakcijske napake, ki pa ne vplivajo na vsebino in so že odpravljene. V imenu Komisije predlagam, da sprejmete predloge odlokov o izvolitvi komisij Skupščine SR Slovenije in odborov Zbora združenega dela.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Lado Kocijan!

Lado Kocijan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za področje oboroženih sil je imela svojo 2. sejo 25. maja, na kateri je razpravljala o gradivu za današnjo sejo.

Delegati so posebno pozornost posvetili sestavi skupščinskih teles in delovnih teles Zbora združenega dela, pri čemer so ugotovili, da s tega področja, področja oboroženih sil v skupščinskih telesih ni nobenega delegata. Delegati so pri tem posebej poudarili, da so nekatera telesa že nakazala svoj delovni program s tematiko, ki je zanimiva tudi za delegate s področja oboroženih sil. Zlasti Odbor za družbenopolitični sistem in Komisija za mednarodne odnose imata neposredno tematiko s področja oboroženih sil ali pa problematiko, ki je zanimiva z aspekta obrambe.

Delegati so mi zadali nalogo, da izrazim njihovo stališče, da so zainteresirani za informacijo o tem, kakšen je bil pristop in kaj je razlog za to.

V obrazložitvi smo pravkar slišali, da so v načrtu še nekatera telesa, za katera pa ni dokončnega stališča, ali bodo sprejeta ali ne. Verjetno je tudi metodologija dela predvidela, da se sčasoma delegati za področja odrejene tematike vključujejo med mandatno dobo, tako da sedaj oblikovana delovna telesa ne bodo ostala nespremenjena. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Prosim predstavnika predlagatelja, da da morebitno pojasnilo!

Stanko Jaki: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Menim, da je tovariš delegat že sam dal pobudo, da bi pri sestavi nadaljnjih teles upoštevali predloge te skupine. Menim, da ta predlog lahko sprejmemo.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala! Še kdo želi razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje o posameznih kandidatnih listah.

Dajem na glasovanje predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za mednarodne odnose Skupščine SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (150 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za mednarodne odnose Skupščine SR Slovenije soglasno sprejet.

S tem so v Zboru združenega dela izvoljeni v to komisijo: za predsednika Bojan Lubej, za podpredsednika dr. Tone Krašovec, za člane pa Jože Božič, Lojzka Čotar, Ivan Fabjan, Milan Klemenčič, Adi Lesjak, Viljem Pahor, Srečko Panič, Milan Primc, Majda Gaspari in Vlado Uršič.

Izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev s področja zunanje politike in mednarodnih odnosov so v Komisijo imenovani: dr. Borut Bohte, dr. Vladimir Klemenčič, Slavko Štante, Ivo Tavčar in Danilo Türk.

Dajem na glasovanje nov predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (146 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije.

S tem so v Zboru združenega dela izvoljeni v to komisijo: za predsednika dr. Lojze Ude, za podpredsednika Miroslav Samardžija, za člane pa Vito Habjan, Breda Kolarič-Lah, Anton Kugonič, Majda Lindič, Dino Pucer, Emil Šuster in Vladimir Zajc.

Izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev s področja pravnih znanosti so v Komisijo imenovani: dr. Vilko Androjna, Nada Klemenčič, dr. Bogo Sajevec in mgr. Janez Sinkovec.

Dajem na glasovanje predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za narodnosti Skupščine SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (144 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je Zbor združenega dela z večino glasov sprejel predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za narodnosti Skupščine SR Slovenije.

S tem so v Zboru združenega dela izvoljeni v to komisijo: za predsednika Geza Bačić, za podpredsednika Apollinio Abram in Aleksander Varga, za člane pa Marjeta Adorjan, Ernest Eöry, Franc Feher, Janko Kavalarič, Branko Kobale, Elio Musizza, Luisella Ravallico, Gianfranco Silian in Ciril Zlobec.

Dajem na glasovanje predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za pravosodje Skupščine SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (148 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za pravosodje Skupščine SR Slovenije.

S tem so v Zboru združenega dela izvoljeni v to komisijo: za predsednika Miro Gošnik, za podpredsednika Karlo Marsel, za člane pa Stane Boštjančič, Ivan Einfalt, Rudi Kropivnik, Dušan Najdič, Branko Pirc, Vida Vidovič in Dušan Žorž.

Izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev so v Komisijo imenovani: dr. Darko Černej, mgr. Milan Gaspari, mgr. Marko Ilesič in mgr. Miha Ribarič.

Dajem na glasovanje predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za vprašanja borcev NOV Skupščine SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (149 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za vprašanja borcev Narodnoosvobodilne vojne Skupščine SR Slovenije.

S tem so v Zboru združenega dela izvoljeni v to komisijo: za predsednika Janez Japelj, za podpredsednika Franc Mrcina, za člane pa Marija Aljančič, Jože Boldan-Silni, dr. Maksimiljan Fornazarič, Peter Hlastec, Franc Kokošar, Ignac Prašnikar in Stane Repar.

Dajem na glasovanje predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za vloge in pritožbe Skupščine SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (149 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za vloge in pritožbe Skupščine SR Slovenije.

S tem so v Zboru združenega dela izvoljeni v to komisijo: za predsednika Viktor Stopar, za podpredsednika Vida Brumen, za člane pa Humbert Gačnik, Franc Grešak, Stane Jajtič, Darinka Kabelka, Majda Kranjc, Miro Kukovič, Tončka Lovše, Nikolaj Strah, Silva Škerbec in Janko Ževart.

S tem lahko ugotovim, da so delovna telesa Skupščine SR Slovenije izvoljena po kandidatnih listah, ki so bile predložene.

Odlok o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Skupščine SR Slovenije bo objavljen v Uradnem listu SR Slovenije.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Zbora združenega dela, in sicer Odbora za družbenoekonomske odnose, Odbora za družbenopolitični sistem, Odbora za družbenoekonomski razvoj, Odbora za finance, Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Odbora za agrarno politiko.

Predloge kandidatnih list za izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov odborov Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skup-

ščine SR Slovenije. Predloge ste prejeli. Prejeli ste tudi obrazložitev predlogov kandidatnih list. Danes smo dobili na klop spremembo kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za finance Zbora združenega dela Skupščine.

Za svojega predstavnika je Komisija k tej točki dnevnega reda določila Stanka Jakija, člana Komisije. Želi predstavnik Komisije še ustno obrazložiti predloge kandidatnih list? (Ne želi.)

Prehajam na razpravo, in sicer o predlogih vseh kandidatnih list hkrati. Kdo želi besedo? Če nihče, prehajam na glasovanje. Tudi v tem primeru bomo glasovali o vsakem predlogu posebej.

Dajem na glasovanje predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za družbenoekonomske odnose Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (147 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za družbenoekonomske odnose Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

S tem so v Odbor za družbenoekonomske odnose izvoljeni: za predsednika Anton Jelenko, za podpredsednika Stane Kolar, za člane pa Igor Bončina, Marta Čemažar, Vitomir Dekleva, Vida Habjanič, Vilma Manček, Marjan Markel, Ožbolt Rožanc, Milena Škraba, Albina Urnaut, Stojan Volčanšek in Ivan Zelenšek.

Dajem na glasovanje predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za družbenopolitični sistem Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (149 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za družbenopolitični sistem Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

S tem so v Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora izvoljeni: za predsednika Tomaž Beltram, za podpredsednika Miro Posega, za člane pa Zora Abram, Aleksander Furlan, Vladimir Jurančič, Marija Masnec, Marko Matkovič, Alojz Mohar, Rok Pavšič, Boris Petančič, Franci Prislan, Jolanda Slokar in Bogoljub Terglec.

Dajem na glasovanje predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (147 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za družbenoekonomske odnose Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

S tem so v Odbor za družbenoekonomski razvoj izvoljeni: za predsednika Franc Vičar, za podpredsednika Janez Cergol, za člane pa Zdravko Barišič, Darinka Beguš, Branko Cerkvjenik, Franc Hervol, Peter Janežič, Bojan Knep, Jože Rožman, Jože Sadar, Katja Šega, Aljoša Uršič in Gojmir Vizovišek.

Dajem na glasovanje spremenjeni predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za finance Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (146 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za finance Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

S tem so v Odbor za finance izvoljeni: za predsednika Francka Herga, za podpredsednika Ljubo Meden, za člane pa Janko Brinšek, Meta Cirk, Marjan Gašparič, Franc Huber, Vika Javšnikar, Nevenka Miklavič, Franc Odlazek, Stanka Pospiš, Valerija Stariha, Jože Tlaker in Darko Zorko.

Dajem na glasovanje predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (148 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

S tem so v Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora izvoljeni: za predsednika Branko Kozamernik, za podpredsednika Drago Čuček, za člane pa Egon Breitenberger, Franc Gašper, Marjan Grabnar, Erih Jager, Edvin Jordan, dr. Albert Klobučar, Boris Korošec, Miro Kostanjevec, Vladimir Rostohar, Marjeta Rupnik in Draga Žagar.

Dajem na glasovanje predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za agrarno politiko Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (146 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je Zbor z večino glasov sprejel predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za agrarno politiko Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

S tem so v Odbor za agrarno politiko izvoljeni: za predsednika Milan Zolnir, za podpredsednika Franc Krabonja, za člane pa Anton Bedina, Matjaž Cerar, Jože Guzelj, Franc Fajdiga, Ernest Kočar, Ervin Kuhar, Jože Maljevič, Jože Mlakar, Viktor Nussdorfer, Nada Pogorelčnik in Dimitrij Živec.

Ugotavljam, da so delovna telesa Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije izvoljena po kandidatnih listah, ki so bile predložene.

Odlok o izvolitvi predsednikov in podpredsednikov ter članov delovnih teles Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije bo objavljen v Uradnem listu SR Slovenije.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na informacijo o realizaciji delovnega programa Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978 in periodični delovni načrt za mesece junij, julij in september 1978.

Dovolite mi v zvezi s tem nekaj besed. Gotovo soglašate, da je programiranje dela osnovni pogoj za vsako uspešno delo. To velja tudi za delovanje delegatskega sistema, še posebej zato, ker je treba delo Skupščine kar se da

realno programirati, če hočemo, da bo naše delo učinkovito in uspešno. Pri tem si moramo prizadevati, da bo naše delo kar najbolj usklajeno z vsemi drugimi, ki kakorkoli sodelujejo in vplivajo na delovanje delegatskega sistema v najširšem pomenu te besede. Le tako bo lahko Skupščina dobro opravljala svoje naloge.

To je še zlasti pomembno v tem trenutku, ko se je Skupščina s pravkar opravljenimi izvolitvami delovnih teles organizacijsko usposobila za normalno delovanje in opravljanje svoje funkcije.

Program dela omogoča tudi vsem delegatom in delegacijam v temeljnih samoupravnih skupnostih pravočasno in vsebinsko poglobljeno vključevanje v vse predhodne razprave o posameznih družbenih vprašanjih in zadevah, o katerih bo razpravljala in odločala ta skupščina.

Zbori Skupščine SR Slovenije so sprejeli v prejšnjem mandatu delovni program do julija 1978, ko se izteka programsko obdobje. Izpolnitev programa je razvidna iz informacije, ki jo danes obravnavamo in ki ste jo prejeli z gradivom. Na tej podlagi je Predsedstvo Skupščine pripravilo periodični delovni načrt zborov Skupščine SR Slovenije za mesece junij, julij in september, o katerem bomo danes razpravljali in tudi odločali, izraža pa tudi kontinuiteto dela Skupščine.

Periodični delovni načrt zborov Skupščine SR Slovenije za mesece junij, julij in september letos je pregledno urejen. Sestavljata ga dva dela. V prvi del so uvrščene zadeve, ki so že pripravljene za obravnavo. Gradivo je razporejeno glede na posamezne seje zborov, seje pa so časovno določene. Poleg tega je skoraj vsaka zadeva opredeljena s kratkim opisom, ki pove, za kakšno zadevo gre, razviden pa je tudi predlagatelj in pristojnost zborov.

V drugem delu periodičnega načrta so tematske naloge in zakonodajna aktivnost Skupščine, ki jih bo treba hkrati z drugimi nalogami uvrstiti v letni program dela, o katerem pa bomo sklepali po skupščinskih počitnicah.

Dovolite mi, da vas ob razpravi in sklepanju o periodičnem delovnem načrtu seznanim še z nekaterimi stališči glede metod in oblik dela, ki naj bi bile navzoče v našem delu v kar največji meri.

Zavzemali se bomo za odprtost Skupščine do vseh samoupravnih in političnih subjektov, in sicer v vseh fazah in na vseh ravneh delovanja delegatskega mehanizma. Ker mora biti naš program dela v bistvu program temeljnih in drugih samoupravnih skupnosti za razreševanje in samoupravno urejanje pomembnih družbenih vprašanj, bomo vedno morali težiti k temu, da bo ta program, vsaj o najpomembnejših zadevah, usklajen s programi in seveda tudi z aktivnostjo vseh drugih družbenih dejavnikov, ki uresničujejo svojo funkcijo tudi v delegatskem sistemu. Gre za usklajevanje programov in akcij z družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, Gospodarsko zbornico in drugimi. Usklajeni program dela naj bi bil v bistvu širok politični dogovor za akcijo.

Glede na dinamičnost razvoja naše revolucionarne družbe je treba pri delovnem programu vedno računati z njegovo fleksibilnostjo. To pomeni, da bo mogoče kakšna zadeva iz programa izpadla, druge pa bomo morali vanj uvrstiti, kar se bo seveda odražalo tudi v predlogih dnevnih redov.

Negovali in razvijali bomo vse tiste oblike in metode dela ter medsebojne stike in odnose, ki lahko kakorkoli pozitivno vplivajo na našo aktivnost in naše delo. Znotraj sistema medsebojnega informiranja se bomo zavzemali, da bo gradivo opremljeno s povzetki, ki ne bodo enostavno ponavljanje gradiva,

temveč kolikor se le da kratka in jasna informacija o vsebini in namenu gradiva oziroma posamezne zadeve. Informacija mora biti prirejena tako, da bo jasno, kdo je sodeloval pri nastajanju in oblikovanju gradiv, kaj hočemo z njimi doseči, kakšne bodo posledice v primeru, da jih sprejmemo in seveda kakšne v primeru, če jih ne sprejmemo.

Ko bomo razpravljali o tematskih zadevah in prejeli posamezne informacije, ocene itd. o uresničevanju dogovorjene politike na določenem področju, se bomo morali sicer s takšno zadevo in takšno informacijo seznaniti, vendar pa bo moral še v večji meri predlagatelj poskrbeti za to, da bo delegatom jasno predočeno, kje so pri tem težave, kje so vzroki za težave, kateri ukrepi so potrebni za odpravo teh vzrokov in kdo jih mora odpraviti. Ne bomo se smeli in mogli zadovoljiti le s formalnim sprejemanjem zadev na znanje, temveč bomo morali, kot že rečeno, spremljati uresničevanje dogovorjene in sprejete politike.

Podobno velja tudi za zakonodajno področje. Predlog mora biti pregleden in jase, zato se bomo zavzemali, da bodo delegati točno vedeli, kaj se z določenim zakonom ureja, kako se ureja, kaj se želi z njim doseči in kakšne bodo zopet posledice, če se zakon sprejme, in seveda tudi, če se zakon ne sprejme.

Dnevni redi sej zborov Skupščine ne bi smeli biti preobremenjeni z velikim številom točk in tudi obravnavane teme naj ne bi bile med seboj preveč različne glede na vsebino in namen. Vse to namreč v določeni meri bremeni in zavira delovanje našega dela in sploh delegatskega sistema.

Kar se tiče nalog, ki so pred nami glede družbenoekonomske preobrazbe, bi šlo za iluzijo in nerealnost, če bi danes dejal, da se bomo lahko vsem tem zadevam in problemom v bodoče povsem izognili. Toda, zavzemali se bomo v okviru možnosti, da bodo na dnevnem redu posameznih sej našega zbora vsebinsko sorodna vprašanja ali vsaj podobna vprašanja oziroma le nekaj sklopov takih vprašanj, čeprav že danes vemo, da vsega ne bo mogoče vedno uresničiti. V zvezi s tem kaže razmisliti, da bi namesto dolgih in utrujajočih sej, ki so seveda posledica obsežnega gradiva, raje sklicevali več sej s krajšimi dnevnimi redi, tako da bi delegati lahko zbrano sledili in sodelovali pri vseh točkah dnevnega reda.

Tudi glede rokov za sklic sej in še zlasti za dostavo gradiva za seje zbora bomo, kolikor se bo največ dalo, vztrajali, da bodo tako določeni, da bo dovolj časa za kakovostno razpravo in za oblikovanje stališč v združenem delu. Pri obravnavanju sistemskih zadev je to še posebej pomembno in nujno, zato se bomo v takšnih primerih morali posebej dogovoriti za roke, ki pa bodo morali biti precej daljši kot pa samo 30 dni.

Sicer pa bomo ob skupnem delu, ob skupno pridobljenih izkušnjah iskali tudi druge metode in oblike dela, ki bodo kar največ prispevale k našemu delu in s tem tudi k funkcioniranju celotnega delegatskega sistema.

Preden bi prešli na obravnavo informacije in periodičnega načrta, mi dovolite, da vas seznanim še z naslednjim: V bistvu gre za delegatsko vprašanje, o katerem naj bi praviloma razpravljali v predvideni točki. Ker pa se to delegatsko vprašanje nanaša na konkretno točko dnevnega reda, se pravi na obravnavo informacije, zlasti na program in periodični načrt dela, ga uvrščam že sedaj in vas z njim seznanjam.

Skupina delegatov za socialno-zdravstveno področje iz 5. okoliša našega zbora je pri obravnavi te točke dnevnega reda ugotovila, da v delovni program Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije ni vključen osnutek zakona o zdravstvu kot socialni zakon. V smislu izvajanja določb zakona o združenem

delu so zdravstvene organizacije v občinah Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin v fazi združevanja delovnih in temeljnih organizacij v zdravstveni center. V mesecu decembru 1977 so bile v smislu določil zakona o delovnih razmerjih vse delovne organizacije dolžne uskladiti svoje samoupravne akte s sprejetim zakonom. Upoštevajoč posebnost zdravstva, ki izhaja iz nepretrganega zdravstvenega varstva skozi vse leto, tudi na dan nedelje in praznika, je nujno potreben poseben zakon, ki bi podrobno urejal vprašanja s področja delovnih razmer v zdravstvu — dežurstvo, prerazporeditev delovnega časa, nočno delo, podaljšano delo in prerazporejanje. Skupina želi odgovor na vprašanje, v kakšni fazi je priprava uskladitve zakona o zdravstvu z zakonom o delovnih razmerjih v SR Sloveniji.

Ker je bilo delegatsko vprašanje naslovljeno na zbor, dajem v zvezi z zastavljenim vprašanjem naslednji odgovor:

Zakon o osnovah družbenoekonomskih odnosov svobodne menjave dela na področju družbenih dejavnosti bo, kot izhaja iz danes obravnavanega periodičnega delovnega načrta, obravnavan na sejah zborov 27. septembra 1978. Na izhodiščih, določenih v tem zakonu, bodo temeljile tudi spremembe in dopolnitve zakonov o samoupravnih interesnih skupnostih na področju družbenih dejavnosti. Med te zakone sodi tudi zakon o zdravstvenem varstvu, ki bo usklajen z omenjenim zakonom o osnovah družbenoekonomskih odnosov svobodne menjave dela, prav tako pa tudi z drugimi zakoni, tako tudi z zakonom o delovnih razmerjih.

Zakon o zdravstvenem varstvu bo zato uvrščen v program dela zborov za naslednje programsko obdobje.

Se predstavnik skupine delegatov strinja z odgovorom? (Da.) Hvala lepa.

S tem bi prešli na razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Dajem na glasovanje periodični delovni načrt Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za mesece junij, julij in september 1978. Kdor je za, naj prosim glasuje! (149 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel in določil periodični delovni načrt Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za mesece junij, julij in september 1978.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko, ki ga je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Za svojega predstavnika je k tej točki dnevnega reda Komisija določila tovariša Stanka Jakija, člana Komisije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (148 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o objavi imenovanja Romana Albrehta za predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene

ureditve in Vladimirja Klemenčiča za predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva SR Slovenije je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Komisija k vsem predlogom odlokov določila Stanka Jakija, člana Komisije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva v Socialistični republiki Sloveniji. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (150 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji.

S tem so bili v Zboru združenega dela imenovani v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji Mira Frolov, Ada Gorjup in Ivica Kavčič.

Predlog odloka o imenovanju namestnika in pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo o predlogu razpravljati? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju namestnika in pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (149 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju namestnika in pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije.

S tem sta v Zboru združenega dela imenovana za namestnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije Mitja Švab, za pomočnico družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije pa Marija Struna.

Predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (150 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije. S tem je v Zboru združenega dela razrešen dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije z 31. majem 1978 dr. Lojze Ude.

V gradivu imate tudi predlog o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Kopru. Medtem ste dobili na mizo poročilo Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, ki svoj prvotni predlog umika.

Predlog odloka o razrešitvi namestnika Okrožnega javnega tožilca v Mariboru je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi namestnika Okrožnega javnega tožilca v Mariboru. Kdor je za, naj prosim glasuje! (149 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o razrešitvi namestnika Okrožnega javnega tožilca v Mariboru. S tem je v Zboru združenega dela razrešen dolžnosti namestnika Okrožnega javnega tožilca v Mariboru z 31. majem 1978 dr. Boris Zakrajšek.

Predlog odloka o imenovanju sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Predlog odloka ste prejeli danes. Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ. Kdor je za, naj prosim glasuje! (148 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o imenovanju Igorja Kostjukovskija za sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je prav tako predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije. Predlog odloka smo prejeli danes na klop.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Kdor je za, naj prosim glasuje! (148 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o imenovanju Lončnar Štefana za sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda, to je na vprašanja delegatov.

V zvezi s to točko je treba povedati, da bomo imeli to točko vedno na dnevnem redu in da bo lahko prek te točke dnevnega reda prihajalo do raznih koristnih pobud, ki bodo bogatile naše delo in našo prakso.

Dovolite, da dam ob tej priložnosti naslednje obvestilo. Kot veste, ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Ta pravica izhaja iz ustave SR Slovenije, postopek glede zastavljenih vprašanj in dajanja odgovorov na vprašanja pa je podrobno opredeljen v poslovníku Skupščine SR Slovenije.

Pri tem je potrebno posebej poudariti, da naj bi bil dan odgovor na zastavljena vprašanja, če je le mogoče, še na isti seji, zato bom na prihodnjih sejah vedno pozval delegate, da morebitna pismena vprašanja oddajo že na za-

četku seje ali jih celo pismeno pošljejo prej, ker bo le tako mogoče dati odgovor še na isti seji. Če to ne bo mogoče, bo delegatu odgovorjeno na naslednji seji zбора. Zaradi zamenljivosti delegatov v našem zboru bom poslal pismeni odgovor, razen delegatu, ki je zastavil vprašanje, tudi vsem vodjem skupin delegatov.

Toliko v obvestilo. Podrobnejša določila najdete v poslovniku.

Želi kdo postaviti delegatsko vprašanje? Če nihče, zaključujem 2. sejo Zbora združenega dela. Hvala lepa.

(Seja je bila končana ob 10.30.)

3. seja

(28. junija 1978)

Predsedoval: E m i l T o m a ž i č,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9.10.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 3. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Na podlagi 11. člena poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora in verificirali pooblastila. Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednika tovariša Pavla Trstenjaka, za člana pa Franca Šerugo in Jožeta Lavriča.

Želi kdo o predlogu razpravljati? So predlagani delegati navzoči? (So navzoči.) Ker ne želi nihče razpravljati, lahko preidemo na glasovanje. Glasovali bomo javno, z dviganjem rok. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 3. sejo zbora izvoljeni: za predsednika Pavel Trstenjak, za člana pa Franc Šeruga in Jože Lavrič.

Prosim predsednika in člana Komisije, da pregledajo pooblastila delegatov oziroma poročilo, ki ga je pripravila strokovna služba, ter o njem seznanijo zbor.

Med delom Komisije bi obvestil zbor, da so bili na današnjo sejo zbora povabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Narodne banke Slovenije, Sveta za družbeno aktivnost žensk pri Republiški konferenci SZDL Slovenije, Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino, Centra za proučevanje sodelovanja z deželami v razvoju, Zveze skupnosti za za-

poslovanje SR Slovenije, Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev v SR Sloveniji in Loterijskega zavoda Slovenije.

Na sejo zbora so bili povabljeni tudi predsedniki odborov našega zbora, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Zvezne skupščine.

Kot smo se dogovorili na 2. seji Zbora združenega dela, prosim, da bi delegati, ki imajo namen postaviti delegatsko vprašanje, če je mogoče, vprašanje v pisni obliki posredovali meni ali tovarišici sekretarki že v začetku seje, da bi lahko o tem takoj obvestili Izvršni svet oziroma ustrezne republiške funkcionarje. S tem bi omogočili Izvršnemu svetu oziroma posameznim republiškim funkcionarjem, da se za odgovor pripravijo in na vprašanje odgovorijo po možnosti že na naslednji seji.

Komisija je končala s svojim delom, zato prosim predsednika, da poda poročilo!

Pavel Trstenjak: Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 3. sejo zbora dne 28. junija 1978.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 144 delegatov, in sicer: z gospodarskega področja 86 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 16 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 13 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 18 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 5 delegatov, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacij aktivnih vojaških osebnosti in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso navzoči delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: z gospodarskega področja 4 delegati, in sicer iz 16. okoliša 1 delegat, 21. okoliša 1 delegat, 28. okoliša 1 delegat in 36. okoliša 1 delegat; s prosvetno-kulturnega področja iz 2. okoliša 1 delegat in 3. okoliša 1 delegat. Skupaj 6 delegatov.

Komisija je pregledala predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o poročilu Komisije? Če nihče, prehajam na glasovanje. O poročilu bomo glasovali javno in v celoti, ker, kot smo slišali, ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za poročilo, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in s tem verificiral pooblastila delegatov za 3. sejo Zbora združenega dela. Ugotavljam tudi, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Preden preidemo na posamezne točke dnevnega reda, želim obvestiti, da smo se s predsednico Zbora občin in predsednico Družbenopolitičnega zbora dogovorili, da bomo poslušali na skupnem zasedanju Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora po končani 2. točki dnevnega reda ekspozice k poročilu o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju, ki ga bo imel tovariš Jernej Jan, član

Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda.

Z dopisom z dne 5. 6. 1978 sem razširil predlog dnevnega reda za današnjo sejo z naslednjimi točkami: s predlogom razdelitve dela prihodkov Loterijskega zavoda Slovenije za leto 1978, ki pripada organizacijam iz 15. člena zakona o Loterijskem zavodu Slovenije, z zaključnim računom Narodne banke Jugoslavije za leto 1977 in s finančnim načrtom Narodne banke Jugoslavije za leto 1978.

O morebitni razširitvi dnevnega reda današnje seje zbora sem vas obvestil z dopisom z dne 20. 6. 1978, in sicer o razširitvi z zakonom o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

V zvezi s tem zakonom vas obveščam, da je Zbor združenega dela na seji dne 25. januarja 1978 že obravnaval osnutek tega zakona, sprejel pripombe in dal soglasje k osnutku, ni pa pooblastil delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k predlogu tega zakona.

Predlog omenjenega zakona je na dnevnem redu seje Zbora republik in pokrajin 11. 7. 1978, zato moramo danes odločati o tem, ali pooblastimo našo delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k predlogu zakona. Zato tudi razširjamo s tem naš dnevni red.

Danes smo prejeli na klop predlog odloka o potrditvi dogovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov, ki ga predlaga v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na podlagi 295. člena v zvezi s 301. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije. S tem predlogom odloka tudi razširjam dnevni red današnje seje zbora.

Glede na navedeno predlagam na podlagi 24. člena poslovnika Zbora združenega dela naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 3. seje Zbora združenega dela, kar opravljamo sedaj,

2. odobritev zapisnika 2. seje Zbora združenega dela,

3. poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju,

4. informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki,

5. informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti,

6. predlog zakona o zaključnem računu in o izvršitvi proračuna SR Slovenije za leto 1977,

7. predlog zakona o seizmološki službi,

8. predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona,

9. predlog odloka o potrditvi dogovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov,

10. predlog razdelitve dela prihodkov Loterijskega zavoda Slovenije za leto 1978, ki pripada organizacijam iz 15. člena zakona o Loterijskem zavodu Slovenije,

11. zaključni račun dohodkov in izdatkov Narodne banke Slovenije za leto 1977,

12. finančni načrt Narodne banke Slovenije za leto 1978,

13. zaključni račun Narodne banke Jugoslavije za leto 1977,

14. finančni načrt Narodne banke Jugoslavije za leto 1978,

15. osnutek zakona o zagotovitvi sredstev federacije za dodatno vlogo Socialistične federativne republike Jugoslavije za selektivno povečanje kapitala Mednarodne banke za obnovo in razvoj,

16. osnutek zakona o Skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme Jugoslavije,

17. osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme,

18. osnutek zakona o uporabi določenega zneska dinarske protivrednosti zunanjega kredita, katerega uporabnik je federacija,

19. osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč,

20. dogovor o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanje investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980,

21. dogovor o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 za razvoj barvaste metalurgije v obdobju po letu 1980,

22. volitve in imenovanja,

23. vprašanja delegatov.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu dnevnomu redu? (Nihče.)

Predlagam, da sedaj glasujemo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (141 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani dnevni red.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 2. seje Zbora združenega dela.

Zapisnik ste prejeli. Ima kdo kakšno pripombo ali predlog za dopolnitev zapisnika 2. seje? Če pripomb in predlogov za dopolnitev ni, ugotavljam, da je zapisnik 2. seje Zbora združenega dela odobren.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, in sicer na poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju.

Kot sem vas že obvestil, bomo poslušali ekspozice k temu poročilu na skupnem zasedanju vseh treh zborov, zato predlagam, da počakamo v dvorani na prihod delegatov Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora.

(Seja je bila prekinjena ob 9.35 in se je nadaljevala ob 10.10.)

Predsednik Emil Tomažič: Nadaljujemo sejo. Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, na poročilo Izvršnega sveta o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju.

Poročilo je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet. Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Jerneja Jana, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju.

To poročilo sta obravnavala Odbor za družbenoekonomski razvoj našega zbora in Komisija za mednarodne odnose Skupščine SR Slovenije, ki sta dala svoji poročili. Poročili ste prejeli.

Z dopisom z dne 20. 6. 1978 ste prejeli ugotovitve in predloge Sveta za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Republiški konferenci Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije. Z dopisom z dne 20. 6. 1978 ste prejeli tudi predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju. Danes ste prejeli na klop tudi dopolnitve k predlogu stališč in sklepov in poročilo Zakonodajno-pravne komisije k predlogu stališč in sklepov.

Predlog stališč, sklepov in dopolnitev k predlogu stališč in sklepov je pripravila skupina delegatov za pripravo stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju, v katero so imenovali po dva delegata Odbor za družbenoekonomski razvoj našega zbora, Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, Odbor za družbenoekonomske odnose Družbenopolitičnega zbora in Komisija Skupščine SR Slovenije za mednarodne odnose.

Na seji zbora so navzoči predstavniki skupine delegatov, ki bodo spremljali razpravo, in sicer tovariši Franc Vičar, Slavko Barišič in Slavko Štante. Po končani razpravi se bodo, če bo to seveda potrebno, tovariši iz delovne skupine sestali in na podlagi razprave oblikovali morebitne spremembe oziroma dopolnitve na oziroma zavzeli stališča do predlaganih sprememb in dopolnitev.

Pričenjam razpravo. Kot prvi se je k razpravi prijavil dr. Boris Zidarič, podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije. Razpravljati želi o ekonomskih stikih z deželami v razvoju. Prosim!

Dr. Boris Zidarič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Menim, da je bilo v poročilu Izvršnega sveta in tudi v današnjem ekspoziju bilo dovolj podčrtano, da je gospodarsko sodelovanje med deželami v razvoju ob sočasnem dialogu in pogajanjih z razvitim svetom sestavni del akcije za novo mednarodno gospodarsko ureditev, ki daje dolgoročne smeri medsebojnega sodelovanja tem državam, hkrati pa seveda tudi našemu gospodarstvu odpira perspektive za lastni gospodarski razvoj. S tem sodelovanjem odpiramo poti naši industriji, tehnologiji, gradbeništvu, znanstveno-tehničnemu sodelovanju in drugim oblikam gospodarskega sodelovanja. V tem sodelovanju si moramo zagotoviti dolgoročno preskrbo s primarnimi proizvodi za naše gospodarstvo in v njem lahko razvijamo vse tiste višje oblike, kot so kooperacija, industrijsko tehnično sodelovanje in druge, ki so bistvene tudi za naš lastni razvoj.

Sedanji trenutek v mednarodnih odnosih je prav posebno pereč in aktualen. Proces politične dekolonizacije je dejansko dokončan, pričjenja pa se šele proces ekonomske dekolonizacije, v katerega vstopa sedaj 116 suverenih držav v razvoju, organiziranih v skupini 77, v kateri naša država sodeluje kot ustanovni član. Vse to odpira na tisoče in tisoče novih neposrednih načinov pove-

zovanja interesov med deželami v razvoju in to je trenutek, ki ga ne smemo zamuditi.

Če pogledamo, kam smo prišli v zadnjih treh letih, od sprejetja resolucije o ekonomskih stikih SR Slovenije z deželami v razvoju v marcu 1975 do danes, potem je točno, kot je bilo ugotovljeno, da so bili doseženi pomembni koraki. Izvoz Jugoslavije v dežele v razvoju se je v tem času povzpел na indeks 230 in dosegel znesek 986 milijonov dolarjev, izvoz iz Slovenije v dežele v razvoju pa se je v tem času povzpел na indeks 208 in dosegel 114,7 milijonov dolarjev, kar pomeni, da smo izvoz v te dežele v tem času več kot podvojili.

Če upoštevamo, da Slovenija ni izvoznica ladij, ki so povprečno predstavljale v vseh teh letih okoli 1/4 celotnega izvoza Jugoslavije v dežele v razvoju, potem menim, da dejansko lahko ugotovimo, da so bili doseženi razmeroma pomembni rezultati. Če to pogledamo z druge plati, da je namreč Slovenija v celotnem jugoslovanskem izvozu udeležena letno z okoli 18 % in da je njena udeležba v izvozu Jugoslavije v dežele v razvoju le 11,7 %, potem vidimo, da Slovenija v teh gibanjih še vedno zaostaja za tistim, kar je bilo povprečno doseženo v Jugoslaviji.

Če pogledamo cilje srednjeročnega plana Slovenije, potem lahko ugotovimo, da bi se morala struktura blagovne menjave s tujino izboljšati, tako da bi, kot sem že omenil, od sedanjih 12,2 % prispeli ob koncu srednjeročnega obdobja nekje na 18 do 19 % deleža našega izvoza v dežele v razvoju, kar pomeni na tisti odstotek, ki ga je Jugoslavija že dosegla. In če hočemo doseči ta odstotek oziroma to izboljšanje regionalne strukture v našem izvozu, potem moramo povečevati izvoz v dežele v razvoju v preostalih letih plana letno kar za 24 %, kar je seveda zelo zahtevna naloga. Kljub temu pa je naloga dosegljiva, saj smo v prvih treh letih resolucije že dosegli podobne rezultate. V letu 1976 smo na primer glede na leto poprej dosegli povečanje izvoza v dežele v razvoju za 45 %, leta 1977 za skoraj 18 %, v letošnjem prvem četrtletju pa za 30,6 %. Kljub temu, da so to pomembni rezultati, ni glede tega primerno kakršnokoli samozadovoljstvo.

Če pogledamo podatke o našem uvozu, potem vidimo, da je Jugoslavija pristala na indeksu 112,1 ali absolutno na znesku 1 milijarda 328 milijonov dolarjev, Slovenija pa na indeksu 132,5, kar absolutno znaša le 77 milijonov dolarjev ali samo 4,8 % celotnega uvoza Slovenije.

Res je, da še vedno prihajajo razne surovine in primarni proizvodi prek drugih kanalov, ne v direktnih stikih z deželami v razvoju, prek raznih borznih središč v svetu in podobno, k čemur pripomore tudi to, da se pomemben del teh primarnih proizvodov kupuje centralistično, to je prek obeh zveznih direktij za rezerve, ki se pri tem prav tako borzno obnašata in ne upoštevata možnosti dolgoročnega direktnega povezovanja za nakupe teh surovin iz dežel v razvoju. Res je tudi, da v znesku za SR Slovenijo ni upoštevan uvoz nafte, ki je tudi stvar centralnih nakupov, in da bi bila slika nekoliko drugačna, če bi to upoštevali, vendar je odstotek, ki sem ga navedel, vseeno izredno nizek. To pomeni, da bi morali predvsem glede surovin preiti na neposredne dolgoročne dogovore po stabilnih cenah, kot tudi na povečanje skupnih vlaganj za skupno in enakopravno izkoriščanje teh surovin. S tem v zvezi bi moralo naše gospodarstvo izdelati čimprej dolgoročne bilance potreb za svojo dolgoročno plansko usmerjenost in na ta način omogočati ustrezne neposredne naložbe v teh deželah, po načelu mešanih podjetij.

Če želimo znotraj tega dogajanja pogledati, do kam smo prispeli na področju investicijskega sodelovanja v širšem pomenu besede kot ene od najvišjih oblik sodelovanja med deželami v razvoju, potem je zelo zanimivo pogledati podatke o izvozu opreme, ki ilustrira stopnjo naše navzočnosti v investicijski aktivnosti dežel v razvoju.

V letih 1974 do 1977 je udeležba opreme v našem izvozu v dežele v razvoju znašala okoli 1/4 celotnega izvoza. Če pa primerjamo izvoz opreme s celotnim izvozom opreme iz Slovenije v preostali svet, pa je to zopet samo 1/4 celotnega izvoza opreme, kar pomeni, da gre 3/4 izvoza opreme v razviti kapitalistični ali socialistični svet. To pa ni posledica neke medsebojne komplementarnosti in medsebojnega proizvodnega dopolnjevanja, temveč posledica poslovnih interesov, ki zanemarjajo dolgoročne interese, ki jih ima izvoz opreme v dežele v razvoju. Iz tega lahko sklepamo, da so programi razvoja strojegradnje pri nas prav tako neposredno odvisni od močnejše ekspanzije in večje udeležbe v izvozu v države v razvoju. Pri tem je seveda potrebno reševati spremljajoča vprašanja, kot so na primer vprašanja kreditiranja, nekatera sistemska vprašanja in podobno.

Če nadalje pogledamo še en vidik investicijskega sodelovanja s tujino, to so izvršena investicijska dela v ožjem smislu, projektiranje, gradbena, instalacijska, obrtniška in montažna dela, potem znašajo ta dela v tujini v celoti za Jugoslavijo v 5-letnem poprečju 19 % od celotne investicijske aktivnosti v ožjem smislu, od tega v deželah v razvoju med 47 in 71 % letno. V istem 5-letnem povprečju znašajo izvršena dela iz SR Slovenije v tujini le 5,9 % od tega v deželah v razvoju v 5 letih le od 0 do 23 %, kar smo dosegli lani. Menim, da na tem področju v našem gospodarstvu najbolj zaostajamo. Tem dejstvom, menim, bo treba resnično pogledati v oči. Dane so sicer razne spodbude, v teku so razna povezovanja in združevanja za boljše in učinkovitejše izvrševanje nalog, vendar je kljub temu to področje, na katerem nedvomno v Jugoslaviji najbolj zaostajamo.

Podatki sicer kažejo, da se je slika od lanskega leta začela spreminjati in da smo lani dosegli že 23 % teh del v deželah v razvoju, letošnje prvo trimesečje pa je bilo kar 54 % teh del izvršenih v deželah v razvoju, kar kaže na določene premike. Še bolj se ti premiki kažejo, če analiziramo ponudbe oziroma investicijska dela, ki so v fazi priprav in obdelave, to je v fazi pričetka ponudb. Od 1130 milijonov dolarjev novih poslov v ponudbenih fazah, to je v fazah obdelave, je v lanskem letu prišlo na razvite zahodne države 3,8 %, na socialistične države 24 % in na dežele v razvoju 72,2 %, v prvem četrtletju letošnjega leta pa so ti posli narasli že na 74 %. Če pri tem še upoštevamo, da so bila investicijska dela v razvitih državah vedno rezultat nekaterih konjunktur-nih priložnosti, predvsem posledica tamkajšnjega pomanjkanja delovne sile oziroma pomankanja projektivnih kapacitet, potem lahko ugotovimo, da so bila ta dela v glavnem začasna, kar se je tudi potrdilo s tem, da so takoj prenehala, ko je v svetu nastopila kriza, medtem ko so investicijska dela v nerazvitih državah vedno povezana z našim znanjem in z našo tehnologijo.

Ne da bi podrobneje zahajal v problematiko skupnih naložb in dolgoročne industrijske kooperacije menim, da je celoten sklop vprašanj, ki se pojavljajo od blagovne menjave in izvoza opreme do vprašanja prenosa tehnologije, znanja, gradbenih del, inženiringa in kompleksnih objektov, kar vse sodi med investicijsko sodelovanje v širšem smislu, nedvomno najkakovostnejša oblika v gospodarskem sodelovanju z deželami v razvoju. Te oblike so hkrati naj-

bolj pomembne, ker z njimi lahko razbijamo monopole in najtežjo obliko od vseh oblik dominacije razvitih držav, to je dominacijo na področju znanja, tehnologije, sodobne opreme in znanosti. Zato je to sodelovanje eden od temeljnih ciljev akcije za novo mednarodno ekonomsko ureditev.

Takih ciljev in zahtevnih nalog pa z razdrobljenim in razpršenim gospodarstvom ne bomo mogli doseči. Od marca leta 1975 do sprejetja resolucije v tej skupščini je naša zbornica opravila v tem smislu močno mobilizacijsko nalogo za spodbujanje in organizacijsko pomoč v zvezi z vprašanjem premagovanja razdrobljenosti našega gospodarstva. V teh letih je bilo doseženih nekaj pomembnih korakov:

1. V letu 1976 je bil sprejet samoupravni sporazum o koordiniranem nastopu v zvezi z investicijskimi deli v tujini, ki direktno ali indirektno prek članstva v sestavljenih organizacijah, združuje 73 delovnih organizacij, 8 temeljnih organizacij, 2 banki in eno raziskovalno organizacijo. Ta sporazum se je pokazal kot uspešen koordinator investicijskih del v tujini, kot mesto, kjer se evidentirajo tudi vsi podatki in medsebojno izmenjujejo. Kljub temu menim, da bo moral ta sporazum dobiti poleg dosedanje svoje pretežno koordinacijske funkcije tudi funkcijo organizatorja skupnih poslov.

2. Z ustreznimi samoupravnimi sporazumi so bili ustanovljeni nekateri konzorciji za stalno obdelavo določenih prioritetenih tržišč, in sicer: konzorcij za dežele Arabskega zaliva, za dežele zahodne Afrike, za dežele vzhodne Afrike, za Libijo, za Irak, Nigerijo in za Kitajsko. Čeprav je za slednjo problematika specifična, jo omenjam, ker v določenem smislu tudi gre za deželo v razvoju. V teh konzorcijih je skupno zajetih okoli 80 delovnih organizacij, od tega 8 iz drugih republik.

Skupne naloge teh konzorcijev kot poslovno-gospodarskih skupnosti so skupno programiranje nastopa, skupna raziskava tržišč, povezovanje izvoznih in uvoznih poslov, ustanavljanje novih skupnih poslovnih enot v tujini ali razširjanje programov in poslovanja že obstoječe mreže v tujini in podobno. Na teh osnovah se lahko ustvarjajo pogoji za celovitejšo ponudbo blaga in storitev, obenem pa trajnejša, bolj ekonomična in cenejša, stalna navzočnost na tujih tržiščih, ki bi bila sicer za vsakega posebej predraga.

Kot posebna oblika nastopa prihaja mnogokrat v poštev tudi realizacija večjih projektov, kot na primer izgradnja tekstilne tovarne v Keniji, priprava za tekstilno tovarno v Tanzaniji in podobno. Menim, da moramo zelo zavzeto nadaljevati to akcijo. Pokazala je svojo družbenoekonomsko upravičenost, bila je politično potrjena, sklicujem pa se tudi na resolucijo VIII. kongresa Zveze komunistov Slovenije, ki poziva k posvečanju posebne pozornosti nadaljnji krepitvi vloge konzorcijev kot poslovno-planskih skupnosti za skupne nastope v deželah v razvoju. Menim, da je skupna naloga vseh družbenopolitičnih in družbenoekonomskih dejavnikov v republiki, predvsem pa organizacij združenega dela, da spoznajo svoj neposredni interes za tako združevanje.

3. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za pospeševanje gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju, ki je bil danes omenjen in ki je bil sklenjen že v juliju 1974. leta, je bil v tem času razširjen od takratnih 26 na skupno 36 članov. Čeprav je članstvo še vedno bistveno premajhno, so združena sredstva precej večja kot takrat. Sedaj znašajo 25 milijard starih dinarjev, predvsem zaradi zelo pomembne udeležbe upravljalcev Ljubljanske banke, ki so le-tem sredstvom prispevali 18 milijard dinarjev iz leta 1976. Sredstva so namenjena predinvesticijski dejavnosti, skupnemu marketingu, naložbam

in podobnemu. Sredstva se obračajo prepočasi, trenutno je neizkoriščenih skoraj 11 milijard dinarjev, kar znova priča, da ni dovolj zrelih projektov, ki bi se lahko potegovali za ugodna posojila iz tega sklada.

4. Sklenjen je bil poseben sporazum med Gospodarsko zbornico in Ljubljansko banko o skupni politiki delovanja in skupni uporabi predstavništev Ljubljanske banke v tujini, zlasti v deželah v razvoju, ki niso zgolj nekakšna bančna, finančna institucija v tujini, temveč predvsem skupni servis za predhodno obdelavo teh tržišč, za neke vrste predhodni marketing, informacije o blagu, klientih in drugem in pomenijo pomemben instrument za razvoj naše blagovne menjave in drugih oblik sodelovanja s prizadetimi državami.

5. V letošnjem letu je pričel delovati v Gospodarski zbornici poseben odbor za inženiringe, katerega namen je povezovanje inženiringa s svojo proizvodno bazo, ugotavljanje sposobnosti za ponudbo kompletnih objektov in druge oblike te dejavnosti v tujini, seveda predvsem v deželah v razvoju.

6. Dosežena je bila večja organiziranost na mednarodnih sejnih in razstavah v tujini in pri usmerjanju razstav na sejmih v deželah v razvoju. O tem priča podatek, da je od 29 % celotne razstavne površine v tujini, ki je v letu 1975 prišla na dežele v razvoju, lani na te dežele prišlo že 46 % razstavnih površin. V zadnjih treh letih se je deloma razširila tudi mreža v deželah v razvoju, saj so stalne poslovne enote od prejšnjih 13 % prišle na 18 %, čeprav je to še vedno premalo, če hočemo doseči cilje, postavljene z našim srednjeročnim planom in z resolucijami.

7. Zbornica je v dopolnilnem izobraževanju za zunanjetrgovinske kadre, ki teče od lanskega leta v Radencih, vnesla omenjeno problematiko v širšem, družbenopolitičnem pa tudi v neposrednem poslovnem smislu, v program te šole in s tem pokrila precejšen del svojega celotnega programa.

Iz omenjenega sicer izhaja, da je bila opravljena obširna dejavnost, kljub temu pa menim, da dejavnosti Zbornice, njenih teles in njenih članov ne moremo ocenjevati ločeno. Predvsem jo moramo ocenjevati s stališča učinkov, ti pa so zaenkrat razmeroma skromni. Rezultate lahko ocenjujemo tudi iz nekaterih trendov, ki sem jih poskušal pokazati. Rezultati sicer kažejo na nadaljnji razvoj, konkretne učinke pa bodo dali šele v bodočnosti. Na tej osnovi pa se seveda pojavljajo vprašanja združevanja in povezovanja našega gospodarstva kot še bolj pereča za kakovostnejše stike z državami v razvoju. Hvala.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala! Besedo ima tovarišica Ivica Kavčič, delegatka iz Idrije!

Ivica Kavčič: Tovarišice in tovariši! Na pobudo Medobčinskega sveta Socialistične zveze in sindikata smo se o uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju pogovarjali na posvetu v Novi Gorici.

Na pogovoru so bili navzoči poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in delegatov iz občin Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica in Tolmin predvsem predstavniki vseh večjih delovnih organizacij, ki izvažajo v te dežele ali pa imajo potencialne možnosti za izvoz, ter predstavniki bank in Zbornice. Na posvetu je zato prišla do izraza predvsem konkretna problematika, s katero se srečujejo delovne organizacije, ki na tem področju delujejo. Problematiko in stališča, ki so bila zavzeta na tem posvetu, smo obravnavali tudi v skupini delegatov in se odločili, da so tako pomembna, da jih je potrebno povedati tudi

na seji Zbora združenega dela. Mnoga od teh stališč so samo potrditev ali ponavljanje tistega, kar je bilo že rečeno tako v ekspoziciji kot tudi v razpravi predstavnika Gospodarske zbornice, vendar menim, da jih je potrebno povedati, saj bodo v podporo našim skupnim prizadevanjem na tem področju.

Predvsem menimo, da je razprava tako v zboru kot na vseh posvetih pred sejo zbora, pa tudi na tistih, ki bodo še sledili, pomembna zato, da se čimbolj angažiramo in začnemo akcijo. Na posvetu je v prvi vrsti prišlo do izraza spoznanje delovnih organizacij, ki že izvažajo v dežele v razvoju, da imamo Jugoslovani, zaradi svoje dosledne politike neuvrščenosti in nevmešavanja v notranje zadeve drugih, velike prijatelje v deželah v razvoju in zato velike prednosti, saj nam te dežele in prebivalci teh dežel zaupajo. Hkrati je prišlo do izraza spoznanje, da tega zaupanja ne znamo in mnogokrat ne moremo izkoristiti, ker smo še premalo organizirani in medsebojno povezani in zato prešibki v konkurenci z multinacionalnimi družbami, z nastopom katerih se srečujemo v deželah v razvoju. Predvsem so vidne naslednje konkretne pomanjkljivosti, za odpravo katerih se moramo čimprej dogovoriti:

Na področju informiranja. Vse preveč se za nastop v deželah v razvoju naslantamo na tuje informacije, ki nam dajejo pomanjkljive ali celo napačne slike položaja v deželah v razvoju. Za učinkovit nastop je pomembna predvsem operativna, kakovostna informacija iz prave roke, ki nam jo zato lahko da le naš človek, ki to deželo pozna. Odločujoča je zato po našem mnenju vloga ambasad. Zato je še kako pomembna strokovno in politično ustrezna kadrovska zasedba naših ambasad, in sicer takšna, da nam lahko da pravo informacijo z gospodarskega področja določene dežele.

Naslednje vprašanje so naše finančne možnosti. Kot že rečeno, se na tem trgu srečujemo z multinacionalnimi družbami in njihovim velikim finančnim potencialom. Čeprav smo mnogokrat, predvsem pri izvajanju investicij, kadrovsko in tehnološko dovolj usposobljeni, izgubljammo posle zato, ker ne moremo ponuditi dovolj ugodnih kreditnih pogojev. Zato je pomembno, da se povežemo v mnogo širše grupacije združenega dela, tako v slovenskem kot tudi v jugoslovanskem prostoru, in si s tem v skladu z našim sistemom in zakonom o združenem delu pridobimo tudi večje finančne možnosti.

Glede organiziranosti smo v konkurenci s predstavniki gospodarstva razvitega sveta šibki tudi zato, ker nismo medsebojno dovolj povezani in organizirani in zato mnogokrat nismo sposobni ponuditi celotnih tehnologij z opremo vred in z vzgojo tamkajšnjega kadra.

Zato je še kako pomembno dohodkovno povezovanje, od delovnih organizacij, ki lahko dajo tehnologijo, do proizvajalcev opreme in inženiring organizacij, trgovine in raziskovalnih institucij.

V vsem tem sklopu medsebojno odvisnih grupacij združenega dela se mora začutiti močnejša potreba po sodelovanju v skupnem nastopanju. Tako razdrobljeni, kot smo danes, ne moremo ali pa lahko le zelo redko ponudimo deželam v razvoju kompletne tehnologije, z opremo vred, in na ta način prodajamo znanje, ki je najdražje in ki se ga na najlažji način lahko proda.

Nujno je spoznanje vseh, tako trgovskih organizacij, predvsem organizacij uvoznikov opreme, kot tudi inženiring organizacij ter organizacij proizvajalcev opreme, da ne bo mogoče opreme za tehnološke procese doma venomer le uvažati, temveč da je treba začeti smotrno izkoriščati tudi domače zmogljivosti znanja. Z našimi skupnimi naporji, predvsem pa z večjo povezanostjo in koncentracijo znanja ter delitvijo in pravilno stimulacijo strokovnega kadra je

vsekakor možno doseči uspehe, vendar je dejansko potrebno takšno spoznanje na vseh področjih, ki sem jih v razpravi omenjala.

Pozdraviti je zato treba v tem smislu iniciativo, ki jo daje Gospodarska zbornica. Prav na tej osnovi se že čutijo tudi nekateri premiki v trgovini in na drugih področjih, čeprav mnogokrat še naletimo na nerazumljive in kratkoročne interese posameznikov, ki pa imajo še vedno lahko tudi odločilen vpliv na naše skupno poslovanje in povezovanje.

Treba je opozoriti še na nekaj povsem konkretnih problemov, ki nanje naletimo pri gospodarskem sodelovanju z deželami v razvoju in ki lahko, čeprav na videz malenkostno, vsaj začasno zavirajo prodiranje na ta področja. Naj omenim na primer, da ob dobro opravljenem prvem večjem poslu glede prodaje opreme naše delovne organizacije, kljub odprtemu akreditivu s strani Narodne banke Gane, naša delovna organizacija izvoznik po več kot pol leta od zaključnega posla ne dobi sredstev na svoj žiro račun. Jasno je, da imajo take, povsem administrativne ovire močan vpliv na poslovanje delovne organizacije in da ne vplivajo spodbudno na nadaljnje poslovanje. Zato menimo, da bi morali te formalne in administrativne ovire hitreje odpravljati.

Delovne organizacije prevozniki so na posvetu opozarjali na nekatere nepravilnosti v zvezi z nabavo njihovih osnovnih sredstev oziroma s pridobivanjem dovoljenj in prednostnega vrstnega reda pri pridobivanju dovoljenj za osnovna sredstva, na primer za tovarne avtomobile. Menimo, da je tudi v teh zadevah potrebno imeti pravo mero in način, ki je spodbuden za nastop delovnih organizacij, ki imajo velik delež v izvozu na ta področja.

Pri nastopih na tujih trgih, pa tudi na trgih dežel v razvoju, se srečujemo tudi s problemom naših cen in naše produktivnosti. Pri tem je vse zaman, če se za višanje produktivnosti in nižanje cen trudijo le izvozniki, mirno pa se lahko višajo cene repromateriala, energije in drugi materialni stroški. Proizvajalci so dali naslednji konkreten primer: V začetku leta so planirali ceno mazuta 130 din. Cena je nato poskočila na 156 in celo na 260 din za intervencijski mazut. Tako seveda ni računati, da se to ne bo poznalo na končnem proizvodu, v strukturi katerega je strošek za mazut znatna postavka. To je seveda le primer, ki ni osamljen in ki kaže na to, da je za nastop na tujih trgih še kako pomembno naše skupno prizadevanje za dvig produktivnosti dela na vseh področjih, tudi na negospodarskem.

Zaključili smo, da je predvsem pomembno, da ugotovimo naše kadrovske možnosti, se usposobimo tam, kjer nam usposobljenosti manjka, in se organiziramo tako, da bomo delovali prodirajoče in učinkovito. Nekaj zasnov takega organiziranja že nastaja, o teh smo slišali v okviru razprave predstavnika Gospodarske zbornice, menim, da jih lahko samo podpiramo in pozdravimo, nastajajo pa tudi okrog Ljubljanske banke naše regije, tako da smo lahko optimisti. Z ugotovitvami v razpravah in s sklepi, ki jih bomo v zvezi s tem sprejeli, pa bomo prav gotovo lahko še uspešnejši. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Kdo še želi besedo? Besedo ima tovarišica Francka Herga, delegatka iz Maribora!

Francka Herga: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V razpravi o poročilu o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih z državami v razvoju smo delegati v Mariboru ugotavljali, kako se vključuje mariborsko gospodarstvo v odnose z državami v razvoju,

kakšne pogoje ima za sodelovanje in kateri so vzroki, da je to vključevanje še razmeroma skromno.

Ugotovitev, ki velja za Slovenijo, da zaostajamo v ekonomskih odnosih z državami v razvoju, velja tudi za mariborsko območje. Pri tem ugotavljamo, da ima mariborska industrija velike možnosti, da popravi takšno stanje. Mariborska industrija je namreč proizvajalka dobrin, ki jih potrebuje tretji svet, to so investicijska sredstva, sredstva za delo in podobno. Delovne organizacije, kot sta Hidromontaža in Metalna, že nekaj let sodelujejo z državami v razvoju, in sicer na področju izdelave in montaže raznih objektov v Pakistanu, Libiji, Siriji, Maroku, Iranu, Nigeriji itd. Hidromontaža Maribor je na primer zgradila v tujini 2 hidrocentrali, 2 termocentrali in 17 plinskih central.

Problemi, ki se pojavljajo v nastopu z državami v razvoju in ki v večji ali manjši meri ovirajo večjo in učinkovitejšo navzočnost, so naslednji: odtujenost problematike zunanje trgovine in problematike vključevanja v države v razvoju v delovnih organizacijah, premajhna informiranost o pomembnosti vključevanja v mednarodno delitev dela, nepoznavanje sklepov zasedanja v Colombu in podobno. Na drugi strani so težave delovnih organizacij, ki sicer imajo možnost za učinkovitejše odnose z državami v razvoju. V danih pogojih gospodarjenja doma je nekaterim organizacijam na primer otežen nastop na tujem s tem, da ne morejo uvoziti določenega materiala, ki je nujen za proizvodnjo za izvoz. Nadalje morajo na primer nekatere delovne organizacije nabavljati doma repromaterial po ceni, ki je mnogo višja od svetovne cene, zaradi česar na primer Metalna ne more več konkurirati na zunanjem tržišču, saj kupuje doma material črne metalurgije, ki je za 40 % dražji kot na mednarodnih trgih.

Tudi ukrepi tekoče ekonomske politike pogosto onemogočajo pogoje za izvoz. Tekstilni industriji je na primer s tem, da je postavljena v položaj neprioritetne panoge, onemogočeno, da se modernizira, čeprav je bila pomemben izvoznik. Predpisi in spremljajoči akti zahtevajo urejevanje formalnosti na raznih ravneh, katerih urejevanje pa je dosti bolj zamudno kot samo sklepanje pogodb. K temu prispevajo tudi neustrezni predpisi, ki so enaki za nastop v razvitih deželah in za nastop v državah v razvoju, in podobno. Nastop v državah v razvoju bi bilo potrebno olajšati, če že ne spodbujati. Za izvoz storitev ni ugodnosti, ki veljajo za blagovni izvoz. Razdrobljenost, nekoordiniranost zbiranja podatkov in informacij o možnosti nastopa v državah v razvoju, problemi s kadri, katerih delo za države v razvoju zahteva več znanja in podobno samo še povečuje že znane težave v ekonomskih stikih z državami v razvoju.

Na podlagi navedenega predlagam dopolnitev stališč in priporočil z naslednjim:

1. Okrepiti je treba vključevanje čiste montaže in spremljajočih dopolnilnih storitev v skupne nastope jugoslovanskih grupacij, inženiring hiš, proizvajalcev opreme, gradbenih organizacij in bank za gradnjo objektov na ključ v državah v razvoju in z ustreznimi sistemskimi rešitvami olajšati in stimulirati tak nastop.

2. Čimprej je treba pripraviti normativne in zakonske akte, ki ne enačijo le blagovne menjave z izvajanjem investicijskih del, temveč tudi pogoje nastopanja v zahodnih deželah s pogoji nastopanja v državah v razvoju.

3. Ugotoviti je treba, na katerih področjih in na kakšen način je družbeno koristno in možno dejavnost delovnih organizacij pri izvajanju investicijskih del v državah v razvoju, če že ne stimulirati pa vsaj olajšati ter odpraviti določene administrativne ovire.

4. Čimprej je potrebno zagotoviti samoupravno sporazumevanje na področju izvajanja investicijskih del v tujini v jugoslovanskem prostoru, ki je z izjemo v socialističnih deželah prisotno samo v gradbeništvu, in ga razširiti tudi na zaključen krog vseh delovnih organizacij, ki bodisi v proizvodnji bodisi na storitvenem področju sodelujejo pri izvajanju investicijskih del.

5. Prilagoditi je treba osnovne učne programe višjih in visokih šol s specialističnim študijem za kadre, da bodo sposobni za odgovorne in zahtevne vodilne funkcije pri izvajanju investicijskih del v tujini. Hvala.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Kdo še želi besedo, prosim! Če nihče ne želi več razpravljati, zaključujem razpravo in prosim, da se skupina delegatov umakne v sobo 209 in prične z delom. Vabim tudi delegate, ki so izrazili v svojih razpravah predloge in dopolnitve, da se jim pridružijo.

S tem bi to točko dnevnega reda prekinili in jo bomo nadaljevali, ko bo delovna skupina opravila svoje delo.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na informacijo o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki.

Informacijo je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet. Za svojega predstavnika je izvršni svet določil Leopolda Kejžarja, namestnika predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje.

Z dopisom z dne 29. 5. 1978 smo prejeli Informacijo Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev v SR Sloveniji o delovanju sklada v letu 1977 in o pripravah na razpis za šolsko leto 1978/79. Z dopisom z dne 22. 6. 1978 pa smo prejeli dopolnitev Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje k informaciji o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki.

Gradivo so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora, Komisija za narodnosti Skupščine SR Slovenije in Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Vsa telesa so dala poročila. Poročila smo prejeli.

Na podlagi 47. člena poslovnika Zbora združenega dela predlagam, da imenujemo skupino delegatov, ki bo na podlagi morebitne razprave ter predlogov, mnenj in stališč iz razprave oblikovala predlog sklepa. V skupino delegatov predlagam, da imenujemo tovarišico Vilmo Manček, tovarišico Majdo Turk in tovariša Vlada Frankoviča. Pri delu te skupine naj bi sodelovali tudi vsi tisti delegati, ki bodo imeli morebitne pripombe ali dodatne predloge. Se s predlogom strinjate? Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog za delovno skupino.

Prehajam na razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Janko Muraus, 16. okoliš, gospodarsko področje!

Janko Muraus: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V občini Maribor smo delegati vseh treh skupin za zборе Skupščine SR Slovenije, prav tako pa tudi vsi trije zbori Skupščine občine Maribor, obravnavali informacijo o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije, kot tudi informacijo o delovanju Titovega sklada za štipendiranje. Predlagana stališča in sklepe oziroma predloge Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije podpiramo, imamo pa določene pripombe in predloge, tako k štipendiranju iz Titovega

sklada kot tudi h kadrovskim štipendijam in k štipendijam iz združenih sredstev.

Menimo, da so pri štipendiranju iz Titovega sklada nekatere pomanjkljivosti, predvsem v tem, da se je v preteklih letih prijavljalo razmeroma malo kandidatov za Titove štipendije iz vrst mladih delavcev. Vzroke za takšno stanje je verjetno potrebno iskati v nezadostni aktivnosti predlagateljev, ki so v organizacijah združenega dela pooblašteni, da predlagajo kandidate za Titove štipendije. Zato je s kontinuirano akcijo družbenopolitičnih organizacij, po našem mnenju, potrebno doseči, da bodo družbenopolitične organizacije, samoupravni organi in strokovne službe v temeljnih organizacijah združenega dela utrjevale možnosti izobraževanja in izpopolnjevanja s štipendijami iz Titovega sklada s svojo kadrovsko politiko in kadrovskimi plani ter hkrati razumele to možnost kot izredno pomemben in ustvarjalen element za spodbujanje mladih delavcev za čimboljše delo, učenje in družbeno udejstvovanje.

Pri tem bi se v veliko večjem obsegu kot doslej morale vključiti kadrovske službe, katerih naloga je, da spremljajo izobraževanje delavcev ob delu, kakor tudi ostalih štipendistov. V postopkih evidentiranja kandidatov za Titove štipendije bi si morali po našem mnenju prizadevati za čim večjo vključitev tistih učencev in delavcev, ki si žele pridobiti poklic na kateri od strokovnih šol ali drugih srednjih šolah, ker je takih štipendistov zelo malo, saj je bila velika večina štipendij do sedaj namenjena predvsem delavcem, ki se izobražujejo na višjih ali visokih šolah.

Nadalje menimo, da še vedno ni urejeno področje delovne dobe štipendistov Titovega sklada. Ker zakon o pokojninskem zavarovanju določa, da se mora takšen zavarovanec vsaki dve leti ponovno zaposliti, je nekaj štipendistov že zašlo v velike težave. Zato bi bilo potrebno vnesti v zakon dopolnitev oziroma spremembo, po kateri Titovim štipendistom ne bo potrebno vsaki dve leti obnavljati statusa delavca v združenem delu.

Menimo tudi, da so vzroki za majhen priliv v strogih kriterijih za pridobitev Titove štipendije, deloma pa tudi pri samih kandidatih, ki se bojijo, da po daljši odsotnosti iz rednega izobraževalnega procesa ne bodo mogli doseči odličnega ali prav dobrega uspeha, kar je pogoj, da obdržijo status Titovega štipendista. Ob tem tudi ugotavljamo, da je število Titovih štipendistov v SR Sloveniji majhno, predvsem če ga primerjamo s številom Titovih štipendistov v ostalih republikah.

Prav tako menimo, da tudi položaj Titovega sklada v SR Sloveniji ni isti kot v drugih republikah. Medtem ko drugje rešujejo s sredstvi iz Titovega sklada predvsem socialne probleme otrok delavcev, ker nimajo poleg kreditov in kadrovskih štipendij drugih virov štipendiranja, pa v SR Sloveniji odpravljamo socialne razlike med študenti s štipendiranjem iz sklada združenih sredstev.

Glede učnega uspeha kot obveznosti štipendista predlagamo, da morajo mladi delavci, ki se vključujejo v študij na srednjih šolah, doseči prav dober učni uspeh, na višjih in visokih šolah pa tisti s triletno srednjo izobrazbo in manj povprečno oceno 7,5, tisti s štiriletno šolsko izobrazbo pa povprečno oceno 8, otroci delavcev v srednjih šolah praviloma odličen uspeh, na višjih in visokih šolah pa povprečno oceno 8.

V okviru skupščine podpisnic družbenega dogovora oziroma samoupravnega sporazuma o štipendiranju bi bilo potrebno zagotoviti tudi organizirano zastopanje delegatov Titovih štipendistov, saj bi le-ti na podlagi lastnih izkušenj

lahko prispevali k razreševanju ne le problematike Titovih štipendij, temveč tudi k razreševanju vprašanj s področja štipendiranja, kadrovanja, izobraževanja in zaposlovanja.

Glede na vse to predlagamo, da se poveča število razpisanih štipendij iz Titovega sklada, da se poveča tudi aktivnost predlagateljev, ki predlagajo kandidate za Titove štipendije, in da se ponovno proučijo kriteriji za pridobitev Titove štipendije.

Poleg ostale štipendijske problematike delegati mariborske občine opozarjamo na dvojnost obravnavanja učencev v gospodarstvu. Le-ti namreč v času praktičnega pouka dobivajo nagrado, ki je določena s sindikalno listo, v času teoretičnega pouka pa štipendijo po samoupravnem sporazumu in tudi dopolnilno štipendijo, kolikor so do nje upravičeni.

V praksi se v zvezi s tem pojavljajo določeni problemi. Učenci iz manj razvitih krajev stanujejo tako v času praktičnega pouka kot v času teoretičnega pouka v domu, kjer je oskrbnina celo leto enaka, nagrada oziroma štipendija pa nista enaki. Predlagamo, da dobivajo učenci v gospodarstvu dopolnilno štipendijo tudi v času praktičnega pouka.

Strinjamo se z ugotovitvijo Odbora za družbenoekonomske odnose pri Zboru združenega dela SR Slovenije, da bi kazalo posebej poudariti potrebo po zaostritvi odgovornosti štipendistov do organizacij združenega dela, ki so jih štipendirale. Enako se strinjamo z ugotovitvijo, naj bi zaostri tudi odgovornosti tistih delovnih organizacij, ki zaposlujejo kadre ne glede na to, da so ti v času šolanja sprejemali štipendije od druge delovne organizacije, je vrnitev prejetega zneska štipendije za takšno delovno organizacijo relativno majhen strošek v primerjavi z ugodnostjo, da pridobi že izšolan kader. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Še kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Branko Preglav!

Branko Preglav: Tovarišice in tovariši! Naša skupina delegatov iz 6. okoliša je na svoji seji dne 26. 6. 1978 med drugim obravnavala tudi predloženo informacijo o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki. S tem v zvezi je ugotovila, da je štipendijska politika v zadnjih letih bistveno pripomogla k izenačitvi materialnih možnosti za šolanje mladine. Z zastavljeno štipendijsko politiko v okviru dogovorjenih načel v praksi uveljavljamo ustavno načelo enakih možnosti do izobrazbe za vso našo mladino.

Iz 1. točke povzetkov in predlogov je razvidno, da zbrana sredstva združenih sredstev za štipendije trenutno presegajo sedanji obseg štipendiranja iz združenih sredstev. Hkrati se ugotavlja, da je vprašljivo, če so v vseh občinah oblikovali 10% rezervo sklada združenih sredstev, pa tudi to, da višina štipendije ne sledi ustrezno dvigu življenjskih stroškov. Znano je, da občine v našem območju še niso oblikovale 10% rezerve, prav tako še niso valorizirale štipendij glede na dvig življenjskih stroškov.

Iz navedenih razlogov delegacijo zelo motijo glasovi o tem, da bi kazalo dogovorjeno stopnjo 0,5%, po kateri zbirajo združena sredstva za štipendiranje, morebitno znižati. Sodimo, da je naša družba v novo štipendijsko politiko šele pred kratkim storila ustrezen korak in da je vsem mladim po določenih pogojih zagotovila možnost šolanja. Zato sodimo, da bi morala Skupščina SR Slovenije sprejeti priporočilo v tem smislu, da se sedaj veljavna stopnja za zbiranje zdru-

ženih sredstev za štipendije ne znižuje in da so dolžni izvajalci štipendijske politike sproti prilagajati višino štipendij dvigu življenjskih stroškov in formirati ustrezne 10% rezerve v skladu združenih sredstev. Kolikor bi pri izvajanju tega priporočila morebitna masa sredstev še presegala potrebna sredstva za štipendije, pa naj se prouči možnost omiljenja veljavnih kriterijev za dodelitev štipendij.

Skupina delegatov ugotavlja, da je osnova za dodelitev štipendij kmečkim otrokom 14-krat povečani katastrski dohodek. Znano je, da se je pred kratkim opravil nov izračun katastrskega dohodka, ki je v povprečju višji, vsaj v našem območju, za približno 5-krat v primerjavi z dosedanjo osnovo. To pomeni, da so se cenusi za dodeljevanje štipendij kmečki mladini izredno zaostrili. Isti pojav ugotavljajo tudi strokovne službe v skladu združenih sredstev za štipendiranje, ki opozarjajo na to, da bo iz navedenega razloga mnogo kmečkih otrok letos izgubilo pravico do štipendije, novih štipendij za to mladino pa bo odobrenih zelo malo.

Iz navedenega razloga predlaga delegacija, da Skupščina SR Slovenije priporoči, da se problem dohodkovnih cenusov za dodelitev štipendij kmečkim otrokom nemudoma prouči, tako da se obseg štipendij za te otroke oziroma mladino ne bi zmanjšal. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Kdo še želi besedo? Besedo ima tovariš Miloš Šturm!

Miloš Šturm: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši! Vprašanje štipendiranja je bilo v naši delegaciji obravnavano zelo temeljito, saj se je sistemsko reševanje tega vprašanja začelo že zelo zgodaj in je do sedaj pokazalo lepe rezultate. Pri tem so nam bili v veliko pomoč strokovni nasveti službe pri skupščini občine, kakor tudi samoupravne interesne skupnosti. Z dvodomno skupščino smo ustvarili pogoje za neposreden vpliv in odločanje na področju oblikovanja in izvajanja štipendijske politike, tako v združenem delu, kjer so bile delegacije v pretekli mandatni dobi iste kot za ostale samoupravne interesne skupnosti, v teh pa je delegatska baza ista kot pri skupnosti za zaposlovanje, kot tudi študentom in dijakom. Poleg tega so nastali pogoji za neposredno soočanje in usklajevanje interesov delavcev in občanov ter šolajoče se mladine, ki se tako tudi vključujejo v samoupravni sistem kot enakopraven subjekt.

Tudi v naši občini ugotavljamo, da razvita območja, če primerjamo število zaposlenih in število razpisanih kadrovskih štipendij, razpisujejo manj kadrovskih štipendij kot nerazvita območja. S tem se v Sloveniji povečujejo razlike med razvitimi in nerazvitimi območji, na katere smo v Idriji opozarjali že ob sprejemanju dogovora o štipendijski politiki leta 1974. Na eni strani smo priča, kako razviti še vedno prevzemajo strokovnjake od drugod, zmanjšujejo kadrovske štipendiranje zaradi večje porabe združenih sredstev v občini, ki jih tako ni treba prelivati drugam, na drugi strani pa manj razviti vlagajo v lastne zmogljivosti velika sredstva, kader pa odhaja drugam.

Ugotavljamo, da je bilo od sprejetja družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji in samoupravnih sporazumov o štipendiranju učencev in študentov v slovenskem merilu do danes izdelanih več analiz o tem, kako se dodeljujejo štipendije iz združenih sredstev in kako

se solidarnostna sredstva prelivajo med občinami, nismo pa še dobili analize o tem, kako podpisniki samoupravnih sporazumov upoštevajo merila in kriterije za dodeljevanje in izračunavanje kadrovske štípendij in do kolikšne mere smo z dogovorom in sporazumi omejili prevzemanje kadrovske štípendistov. Prav tako nam ni znano, ali ima vsak kadrovske štípendist dejansko samo po 1 kadrovske štípendije in kolikšna je ta štípendija.

Ravnovesje med potrebami po štípendijah iz združenih sredstev in razpoložljivim obsegom združenih sredstev je treba obdržati tudi vnaprej, vendar naj se cenzus, ki omejuje pravico štípendij iz združenih sredstev, postavi tako, da se bo štípendija iz združenih sredstev lahko izračunavala do nič. Cenzus, tako kot je postavljen sedaj, povzroča velike anomalije, saj prejema kandidat, katerega premoženjski cenzus ne presega omejitvenega cenzusa za pridobitev štípendij združenih sredstev, štípendijo v višini okoli 1000 dinarjev, kandidat, ki ima le za 10 dinarjev višji cenzus, pa do štípendije ni upravičen. V zvezi s tem je občina Idrija tudi dala svoje pripombe k osnutku predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora. Pripomba, ki je bila posredovana, zagotavlja pravičnejšo razdelitev danega obsega sredstev.

Glede zmanjšanja prispevka iz 0,5 % od bruto osebnih dohodkov za štípendiranje iz združenih sredstev je treba dosledno vztrajati, da to velja le za organizacije združenega dela, ki z neposrednimi kadrovske štípendijami zagotavljajo lastno kadrovske reprodukcijo. Če bi prispevek zmanjšali tudi tistim podpisnikom samoupravnega sporazuma, ki kadrovske ne štípendirajo, bi ponovno prišli na stanje, s katerega smo začeli, ko namreč nekatere organizacije združenega dela za štípendiranje niso prispevale ničesar. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Razpravljal je tovariš Miloš Šturm, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 9. okoliš. Pred njim je razpravljal delegat Branko Pregelj, delegat Zbora združenega dela za področje kmetijstva iz 6. okoliša. Prosim tudi za vnaprej razpravljalce, da mi omogočijo, da jih pred pričetkom razprave predstavim zboru. Kdo želi besedo? Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo glede na nekatere pobude in predloge? Besedo ima tovariš Leopold Kejžar!

Leopold Kejžar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da smo ob predložitvi dopolnitve k poročilu napovedali, da bomo posredovali na seji nekatere novejšie statistične podatke, ki v času izdelave dopolnitve še niso bili obdelani, bi želel sporočiti nekatere bistvene podatke. Podatki izhajajo iz popisa štípendistov, ki ga je opravil Zavod SRS za statistiko ob koncu leta 1977.

Iz teh podatkov izhaja, da se je število štípendistov od leta 1976 do konca leta 1977 povečalo od skupno 38 758 na 42 940 študentov. V tem številu se je delež kadrovske štípendij povečal od 69,6 % na 72,8 %. Od celotnega števila učencev in študentov prejema štípendije 43,6 % učencev in študentov, leto poprej pa je bil ta delež 41,4 %.

Glede na nekatere pobude v razpravi bi želel opozoriti, da je v pripravi dopolnitev družbenega dogovora in da so v tej dopolnitvi upoštevani tudi novi načini izračunavanja katastrskega dohodka, v približno takem smislu, kot so se delegati zavzeli, to je, da te spremembe ne bodo vplivale na poostritev pogovjev kmečkim otrokom za prejemanje štípendije.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Edo Gaspari, predsednik Izvršnega odbora Skupščine Titovega sklada!

Edo Gaspari: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Najprej naj povem, da smo v organih Titovega sklada zelo zadovoljni, da vsi trije zbori slovenske skupščine obravnavajo tudi informacijo o delovanju in problematiki Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev v SR Sloveniji. Razprava bo gotovo prispevala, da bodo informacije o delovanju in problematiki sklada še bolj približane delovnim ljudem in občanom, kar je prav v tem trenutku, ko je objavljen četrti razpis štipendij sklada, zelo pomembno, in še zlasti, če se bodo izoblikovali nekateri enotnejši pogledi na vprašanja, ki niso bila povsem jasna že od ustanovitve sklada naprej.

Titov sklad je bil na pobudo delovnih ljudi Majdanpeka in po koordinirani akciji vodstev družbenopolitičnih organizacij ustanovljen v letu 1974 v vseh socialističnih republikah in pokrajinah. Od vsega začetka je imel Titov sklad v SR Sloveniji nekatere posebnosti. V vseh drugih republikah in pokrajinah so ustanovitelji sklada, to je Zveza komunistov, Socialistična zveza, Zveza sindikatov, Zveza socialistične mladine in gospodarske zbornice, zasledovali predvsem cilje, da se čim večjemu številu mladih delavcev in otrok delavcev omogoči, da z družbeno pomočjo izpopolnjujejo svoje znanje.

Upošteva je razredne kriterije za izbor štipendistov so ti skladi usmerjeni predvsem v reševanje socialnega statusa, socialnih vprašanj študentov. Zato je tudi njihova temeljna naloga razširitev materialnih virov sklada, nenehno povečevanje individualnih in kolektivnih članov kot financerjev sklada in razpisovanje čim večjega števila štipendij. Znano je, da je danes v državi okoli 7000 štipendistov Titovega sklada in da se kljub tako visokemu številu štipendij in znatnim sredstvom še zdaleč ne zadovoljuje iz leta v leto večji interes in potrebe mladih delavcev ter otrok delavcev. Pri tem je potrebno poudariti, da so pri dodeljevanju štipendij dokaj dosledno spoštovani razredni kriteriji sklada in da so učni uspehi štipendistov zelo dobri. Tudi v drugih republikah in pokrajinah pa se že srečujejo s širšimi vprašanji kadrovske politike, zato razpisujejo štipendije ponekod le za prioritete poklice oziroma točno določene poklice, za katere se štipendije podeljujejo, ter usmerjajo štipendiste na področja, ki nimajo dovolj določenih strokovnih kadrov.

V naši republici se je Titov sklad ustanavljal sočasno s samoupravno preobrazbo področja štipendiranja. Cilji in vloga sklada so sestavni del in vgrajeni v osnovne opredelitve delovnih ljudi, da s samoupravnim združevanjem sredstev in organizirano družbeno pomočjo omogočajo slehernemu mlademu človeku, da se izobražuje in pridobiva sebi in družbi potrebno znanje. Titov sklad kot poseben sklad v okviru samoupravno urejenega področja štipendiranja pa je usmerjen predvsem v to, da se spodbujajo k nadaljnemu izobraževanju in izpopolnjevanju mladi delavci, ki imajo v bistvu najmanj možnosti za lasten razvoj. To je, da se stimulirajo posebno nadarjeni mladi delavci in otroci delavcev, ki s svojo marljivostjo pri delu in učenjem ter s političnim angažiranjem izstopajo v svojih samoupravnih sredinah, da se stimulirajo pri odločitvah za svoj nadaljnji razvoj in da se tudi po tej poti prispeva k izboljšanju razredne strukture učencev in študentov, za katero vemo, da povsod ni najustreznejša.

Pri delovanju sklada tako ni posebej poudarjena socialna funkcija sklada, čeprav je razumljivo, da morajo pri konkretnih odločitvah o podeljevanju šti-

pendij imeti, ob sicer drugih enakovrednih oblikah, prednost kandidati, ki so v slabšem materialnem položaju. Prav zaradi posebnega družbenega interesa so bila sprejeta tudi merila, po katerih štipendisti Titovega sklada študirajo pod nekoliko boljšimi materialnimi pogoji.

Tako kot smo v zadnjih letih dozorevali na področju razreševanja vprašanj in problemov kadrovanja in bili sposobni vse bolj jasno opredeljevati cilje kadrovske politike nasploh, tako smo tudi v organih sklada iz razpisa v razpis poizkušali izboljševati opredeljene cilje in usmeritve Titovega sklada. Nikoli nismo težili k velikemu številu štipendistov in k razvodenosti kriterijev, marveč smo iskali optimalna merila in kriterije, po katerih bi moral imeti Titov sklad ustrezno družbenopolitično in vzgojno mesto v našem družbenopolitičnem prostoru.

Sklad štipendira učence in delavce iz treh razpisov, pri katerih so se spreminjali in dopolnjevali kriteriji za podelitev štipendije in za medsebojno urejanje obveznosti med skladom in štipendisti. Zato tudi ne moremo govoriti o enakih, o povsem enakih usmeritvah, o enaki kakovosti in o enakih karakteristikah štipendistov. Jasno je tudi, da se je potrebno pri delovanju sklada zavzemati za zelo konkretne odločitve. Te pa so vedno vprašljive, če vemo, da smo na področju teorije in prakse kadrovske politike še zelo nedorečeni in da je ta družbena funkcija v združenem delu še dokaj nerazvita.

Čeprav ocenjujemo, da smo v preteklem obdobju dosegli v celoti pomemben napredek in odpravili vrsto pomanjkljivosti pri delovanju sklada, pa naj opozorim le na nekaj vprašanj.

Vedno znova se nam odpira vprašanje, ali so štipendije namenjene vsem mladim delavcem ali samo določenemu delu mladih delavcev. Čeprav v organih sklada s konkretnimi odločitvami in z oblikovanjem kriterijev razpisov ne spodbujamo teh razprav, so te razprave objektivno navzoče. Sodimo, da moramo to dilemo razčistiti. Po našem mnenju je upravičena družbena vloga sklada le, če omogoča nadaljnje izobraževanje in usposabljanje tistim mladim, nadarjenim, prizadevnim, ustvarjalnim in družbenopolitično aktivnim delavcem, ki neposredno opravljajo dela proizvodnih delavcev v materialni proizvodnji oziroma enaka dela v drugih dejavnostih in ki imajo izobrazbo ozkega in širokega profila, oziroma po starem, če so nekvalificirani, polkvalificirani in kvalificirani delavci. Enako obravnavamo tudi tehnike, če so si poklic tehnika pridobili ob delu. Sodimo namreč, da je to tisti del delavcev, ki zasluži posebno družbeno skrb in ki v razrednem smislu pomeni najbolj žlahtno poživitev strukture učencev in študentov.

Zato tudi menimo, da ni mogoče povezovati pojma mladi delavec v dokumentih Titovega sklada z ustavnim pojmom delavca v združenem delu, ker bi bil v tem primeru vprašljiv obstoj Titovega sklada kot posebne institucije, take, kot je sedaj opredeljena v dokumentih.

Kategorijo mladih delavcev in otrok delavcev obravnavamo enako, vendar je delež štipendistov mladih delavcev prav zaradi nerazvitosti kadrovske funkcije v združenem delu in zaradi tega premajhnega odziva na razpise neustrezen. V sistemu usmerjenega izobraževanja, ko naj bi izobraževanje iz dela postalo prevladujoča oblika izobraževanja in usposabljanja, pa se bomo morali usmeriti predvsem na kategorijo mladih delavcev.

Dokaj razprav in nasprotujočih si mnenj srečujemo tudi pri vprašanju kriterijev za podelitev štipendij. Od tega, da so zahtevani kriteriji po doseženem uspehu previsoki, pa do tega, da še vedno nismo dovolj zahtevni.

Mnenja so različna tudi v organih družbenopolitičnih organizacij in Gospodarske zbornice. Menimo, da smo v letošnjem razpisu našli dobre in sprejemljive opredelitve, ki po eni strani potrjujejo načelo, da so štipendije Titovega sklada namenjene posebno nadarjenim mladim delavcem in otrokom delavcev, in ki hkrati dovoljujejo, da se odstopa od strogo formalnih samo odličnih ocen in da se predloge obravnava dokaj individualno. Za štipendiste iz vrst mladih delavcev, ki so za sklad najzanimivejši, pa tako nimamo kriterija učnega uspeha, marveč vrednotimo njihovo marljivost in iznajdljivost pri delu, inovacijsko dejavnost ter dosedanje strokovno in družbenopolitično izobraževanje, usposabljanje in napredovanje.

Menim, da ni potrebno ponavljati vseh vprašanj, ki so obravnavana v naši informaciji. Naj vas na koncu seznanim le še o naši akciji ob letošnjem razpisu Titovega sklada. Za šolsko leto 1978/79 je sklad izjemoma razpisal 200 štipendij. Naredili smo vse, da bi bil letošnji razpis čimbolj uspešen. Priprave in sam razpis smo obravnavali na dveh sejah skupščine sklada. Informacije o delovanju sklada in o pripravah na letošnji razpis pa smo poslali v obravnavo vsem vodstvom družbenopolitičnih organizacij v občinah. Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Republiška konferenca Socialistične zveze in Republiška konferenca Zveze Socialistične mladine pa so še posebej angažirale svoje organizacije v občinah in v temeljnih samoupravnih sredinah. Razpis sklada je bil objavljen tudi v večini glasil organizacij združenega dela.

Prepričan sem, da bo tudi današnja razprava v zborih Skupščine prispevala, da bo v bodoče problemov pri delovanju sklada manj in da bo Titov sklad za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev v naši republiki lahko prispeval še večji delež pri uresničevanju kadrovske politike in štipendiranja nasploh. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prosim skupino delegatov v sestavi Vilma Manček, Majda Turk in Vlado Frankovič, da se sestane v sobi 84, to je v pritličju levo. Sodelovala bo tudi tovarišica Dragana Kraigherjeva. Prav tako prosim, da bi se delegati, ki so v razpravi imeli predloge in pripombe, pridružili skupini. To točko dnevnega reda prekinjam; nadaljevali jo bomo pozneje, ko bo delovna skupina opravila svoje delo.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na informacijo o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti.

Informacijo je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Edvarda Galeta, pomočnika republiškega sekretarja za delo.

Informacijo je obravnaval Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora, ki je dal poročilo. Poročilo ste prejeli. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo?

Besedo ima Pavel Trstenjak, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 16. okoliš, Maribor!

Pavel Trstenjak: Naša skupina delegatov je obravnavala informacijo o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SRS o nočnem delu žena in

mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti s sklepi in predlogi in jo podpiramo.

Ugotavljamo, da v občini Maribor izpolnjujemo dogovor o zmanjševanju nočnega dela žena in zagotavljamo delavcem v nočnih izmenah ustrezne pogoje. Ob tej priložnosti pa moramo ponovno opozoriti na neenakopraven položaj tekstilne industrije.

Obremenitve dohodka tekstilne industrije so nesorazmerne z drugimi dejavnostmi in tudi s tekstilno industrijo v drugih republikah. Na podlagi republiškega zakona o obveznem posojilu za nerazvite republike in avtonomni pokrajini je tekstilna industrija v Sloveniji, v nekaterih drugi hrepublikah oproščena plačevanja tega posojila, dolžna plačevati to posojilo v višini 3 % od poslovnega sklada, kar je najvišja možna stopnja. Ta stopnja zadolžitve je bila določena na podlagi finančnih rezultatov poslovanja v preteklih letih, ko je panoga poslovala pod znatno ugodnejšimi pogoji kot posluje v zadnjih letih.

Problem neenakopravnega položaja tekstilne industrije, ki zaposluje pretežno število žena, je spoznan v republiškem merilu, saj že družbeni plan razvoja SRS za obdobje 1976—1980 v poglavju, ki obravnava pogoje in življenje delovnih ljudi, izpostavlja nalogo, da bo reševanju problemov, ki vplivajo na pogoje pridobivanja dohodka organizacij združenega dela s pretežnim deležem zaposlenih žena, posvečena posebna skrb. Tudi v predlogu resolucije za leto 1978 je navedena naloga podana v točki 23. temeljnih razvojnih nalog in opredelitve njihovih nosilcev Republiškem sekretariatu za industrijo. Vendar dalje od te načelne opredelitve ni prišlo, kljub opozarjanju delegatov v občinskem in republiškem zboru združenega dela na potrebo po izdelavi analize in predlogov možnih ukrepov za sistemske rešitve.

Navedeni neenakopraven položaj tekstilne industrije je eden od pomembnih razlogov, da v tekstilni industriji ne moremo hitreje uresničevati zmanjševanja nočnega dela. Velike obremenitve dohodka in omejevanje uvoza opreme namreč onemogočajo posodobitev strojnega parka, ki bi omogočal zmanjševanje števila zaposlenih v nočni izmeni. Zato predlagamo, da se zaključki in predlogi dopolnijo z naslednjim:

»Republiški sekretariat za industrijo naj čimprej predloži analizo pogojev pridobivanja dohodka v organizacijah združenega dela s pretežnim deležem zaposlenih žena, kakor tudi predlog sistemskih rešitev«. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Še kdo želi besedo? Prosim! Besedo ima Franc Mali, delegat Zbora združenega dela s področja gospodarstva, 32. okoliš.

Franc Mali: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina občine Litija je obravnavala informacijo o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti. Delegacija Skupščine občine Litija in Skupščine občine Grosuplje je na svoji seji dne 30. 5. 1978 obravnavala informacijo in daje v razpravo naslednje:

V naši občini je že vsa leta problem nočnega dela žena najbolj pereč v delovni organizaciji Predilnica Litija, ki ima skupno zaposlenih 1191 delavcev, od tega 821 žen. Od teh 821 zaposlenih žen dela v vseh treh oziroma štirih izmenah, tudi ponoči, 579 žena ali 70,5 % vseh zaposlenih žena. Kljub naporom in prizadevanju delovne organizacije Predilnice Litija za uresničitev začrtane politike o zmanjševanju in odpravi nočnega dela žensk, se število žensk v noč-

nem delu v Predilnici Litija ni zmanjšalo, pač pa se je v letu 1978 celo malenkostno povečalo, in sicer za 15 delavk ali 2,6 %, predvsem zaradi obremenitve ostalih predic.

V delovni organizaciji Predilnica Litija je bil izdelan program za popolno ukinitvev nočnega dela žena, vendar programa ni bilo mogoče uresničiti, saj bi za to potrebovali okoli 53 starih milijard dinarjev, delovna organizacija sama pa ne razpolaga s temi sredstvi. Zato je bil dan predlog s strani sindikata in družbenopolitičnih organizacij Predilnice, da strokovne službe po hitrem postopku pripravijo revizijo srednjeročnega programa in izdelajo program, katerega bi Predilnica lahko uresničila.

S spremenjenim srednjeročnim programom delovna organizacija Predilnica Litija zaenkrat odstopa od odprave nočnega dela v celoti, saj se po tem programu odpravlja le četrta izmena, ki je najbolj naporna. V tej izmeni dela 97 žena. Delo v nočnem delu v štiriizmenskem turnusu traja od 22. ure do 5. ure naslednjega dne, v triizmenskem turnusu pa od 22. do 1.30 ure naslednjega dne. Ta delovni čas je ugodnejši, ker zaposlene žene živijo v neposredni okolici delovne organizacije in zato lahko vsaj del noči prespijo. Spremenjeni program razvoja se že izvaja in bo uresničen do konca leta 1979. Celotne investicije so predvidene v višini 151 milijonov 144 tisoč dinarjev. Glavno breme investicije, ki pogojuje odpravo četrte izmene, nosi delovna organizacija sama. Vprašanje ukinitve triizmenskega dela pa kljub intenzivnemu reševanju ostaja odprto in ga bo mogoče reševati v kasnejšem obdobju.

Razmere, v katerih je trenutno tekstilna industrija, bi z ukinitvijo tretje izmene v Predilnici Litija povzročile težke ekonomske in socialne posledice. 390 delavcev, ki so v glavnem priučeni, bi verjetno ostalo brez zaposlitve, saj se drugje ne bi mogli zaposliti, prav tako pa je nemogoča takojšnja prekvalifikacija. Kakršnakoli administrativna ukinitvev nočnega dela bi bila zato v danih razmerah dejansko nemogoča. Zato objektivni razlogi narekujejo, da se bo nočno delo žensk, sicer v manjšem obsegu, moralo še naprej dovoljevati, saj ga ni mogoče brez konkretnejše družbene pomoči in intervencije odpraviti v bližnji prihodnosti.

Zato se delegacija skupščin občin Litija in Grosuplje v celoti strinja s predloženimi sklepi, predlogi in informacijo o nočnem delu žena. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Še kdo želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš dr. Josip Mičovič, delegat Zbora združenega dela za socialno-zdravstveno področje, 9. okoliš!

Dr. Josip Mičovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov s socialno-zdravstvenega področja 9. okoliša, s sedežem v Celju, daje naslednje pripombe k informaciji o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine:

1. Skupina delegatov pripominja k zadnjemu odstavku pod točko III. na strani 4, da je potrebno zagotoviti finančna sredstva za izdelavo analize o vplivu nočnega dela na zdravje žena in da se na podlagi doseženih ugotovitev predlagajo ustrezni ukrepi.

2. K 5 alinei: Pod IV. je rok 31. 12. 1978 nerealen, zato naj se podaljša do 31. 12. 1980.

3. Postavlja se vprašanje, kako urediti nočno delo v zdravstvu, ki se ne bo dalo odpraviti. Na podlagi izvedene analize o negativnih posledicah nočnega dela bi bil potreben in možen bolj strokoven pristop k temu problemu, kot je na primer razpored nočnega dela ali morebitne ugodnosti, kot so benefici-rana delovna doba in drugo.

4. Pridružujemo se mnenju Republiškega odbora sindikatov delavcev tekstilne in usnjarske industrije, da je konvencija o nočnem delu žensk za naše razmere in družbeno stvarnost vprašljiva. Glede nočnega dela ne bi smeli delati razlik med spoloma. Druga stvar pa je zaščita matere, kar urejajo drugi pozitivni predpisi. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Besedo ima tovarišica Olga Abramič, področje gospodarstva, 11. okoliš!

Olga Abramič: Skupina delegatov 11. okoliša, ki delegira delegate v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije za področje gospodarstva, je na svoji redni seji dne 14. junija letos obravnavala gradivo za 3. sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije in me določila, da ta zbor seznanim z naslednjim:

Skupščina SR Slovenije je v letu 1973 predvidela rok za odpravo nočnega dela žena. S tem je hotela uresničiti načela, ki smo jih sprejeli s podpisom mednarodne konvencije. V času, ko se predvideni rok izteka, je za nas delegate pravi trenutek, da se vključimo v obravnavo nočnega dela žena in da usmerimo našo pozornost na dejavnosti, kjer je po informaciji o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije delež nočnega dela žena največji.

Iz informacije je razvidno, da je med naštetimi dejavnostmi nočno delo žensk najbolj pogosto v tekstilni industriji. Dejstva, ki velja za slovensko tekstilno industrijo v celoti, ni mogoče posplošeno prenesti na tekstilno industrijo v vseh njenih središčih Slovenije. Tako je na primer v Kranju z več kot 50-letno tekstilno tradicijo in z močno razvito tekstilno industrijo nočno delo žensk navzoče le v majhni meri. V primerjavi s podatki iz informacije predstavlja nočno delo žensk v tekstilni industriji kranjske občine po stanju z dne 31. 12. 1977 3,1% od skupnega nočnega dela žensk v tekstilni industriji Slovenije.

V delegatski sredini, iz katere prihajam, ugotavljamo sicer enake okoliščine v zvezi z nočnim delom žensk, kot so navedene v informaciji, zato se pridružujemo oceni Republiškega odbora sindikata delavcev tekstilne in usnjarske industrije Slovenije, ki je navedena v informaciji, prav tako pa ugotovitve, sklepe in predloge podpiramo in v zvezi z njimi nimamo pripomb.

Pri odpravljanju nočnega dela žensk in mladine je v občini Kranj opaziti velik premik. Nočnega dela žensk ni veliko, nočno delo mladine pa smo že pred leti popolnoma opustili. V kranjskih tekstilnih delovnih organizacijah so upoštevali priporočila in sklepe Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine in stališča Zveze sindikatov Slovenije oziroma strokovnega sindikata o ukinitvi nočnega dela in v letu 1973 izdelali program za postopno zmanjševanje nočnega dela žensk do predvidenega roka.

V ilustracijo naj navedem podatke, kako je potekalo zmanjševanje nočnega dela. V IBI, Industriji bombažnih izdelkov, je delalo v letu 1972 ponoči še 338 žensk, v letošnjem letu pa le 30 žensk. V Tekstilindusu je v letu 1965 izmed

2100 žensk delalo ponoči 1300. V letošnjem letu smo prosili soglasje za nočno delo le za 139 žensk izmed 1480 skupno zaposlenih žensk.

Da smo kljub zmanjšanju nočnega dela napredovali z osebnimi dohodki in v rasti produktivnosti in da smo dosegli raven, na kateri smo danes, nam je uspelo z velikimi vlaganji, modernizacijo strojev in naprav, izboljšavo kakovosti in seveda z velikim prizadevanjem. Za preostalo nočno delo je republiški sekretar za delo izdal soglasje po poprejšnjem mnenju strokovnega sindikata, Gospodarske zbornice Slovenije in pristojnega organa inšpekcije dela, saj sta obe delovni organizaciji izvrševali predpisane ukrepe varstva pri delu, ki jih zahteva zakon o delovnih razmerjih za opravljanje dela na področju industrije v nočni izmeni.

V splošnem pa na problematiko nočnega dela vpliva več dejavnikov. Tu je kot prvi krajevni dejavnik, ki je pogojen z zaledjem delavcev. Če govorimo o tekstilni industriji, gre za zaledje žensk, kajti v tekstilnih organizacijah združenega dela združujejo svoje delo pretežno ženske. Če je v kraju veliko žensk, se ne postavlja toliko vprašanje nočnega dela žensk, temveč bolj vprašanje njihovega družbenoekonomskega položaja, to je, ali je bolje, da so ženske doma ali pa da delajo v tretji izmeni.

Drugi problem je ekonomski. Če delujeta dve organizaciji združenega dela, ena v dveh izmenah in druga v treh, je vprašljiv njih nastop s podobnimi artikli na tržišču. Fiksni stroški so enaki, močnejše pa bremenijo delovno organizacijo, ki obratuje v dveh izmenah, kar se odraža tudi v ceni in v plasmaju izdelka na tržišču.

Nadaljnji bistveni element nočnega dela so ozka grla. Teh najbrž nikdar ne bo mogoče odpraviti in ne bo mogoče doseči normalnega poteka proizvodnje, zaradi spreminjajočih se tržnih zahtev. Ozka grla so v tekstilni industriji zlasti v predilnicah. V Tekstilindusu smo na primer leta 1975 zaključili z rekonstrukcijo, v drugi polovici 1976 pa so se že pojavila ozka grla.

Če se nočno delo v predilnici, ki je prva faza proizvodnje tkanin, ukine, se ukine del druge izmene v naslednji fazi izdelave tkanin, to je v tkalnici. Situacija bi bila kritična. Zato je pri odpravi nočnega dela potrebno upoštevati vse elemente.

Zahteva po odpravljanju nočnega dela pa je v nasprotju z ugotovitvami, da slabo izkoriščamo proizvodne zmogljivosti. To ugotovitev razberemo tudi iz poročila o delu Skupščine SR Slovenije za mandatno obdobje od maja 1974 do aprila 1978. Po eni strani hočemo zmanjšati nočno delo, po drugi strani pa želimo večjo izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti. Zavedati se moramo, da sta ukinitvev nočnega dela in izkoriščanje zmogljivosti ozko povezana in da se je potrebno v slovenskem gospodarskem prostoru opredeliti za eno ali drugo. Pri tem bi morala enaka izkoriščenost strojev veljati za vse industrijske panoge. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovarišica Ivica Kavčič!

Ivica Kavčič: Tovarišice in tovariši delegati! Tako v razpravi v delovnih telesih našega zbora kot tudi na zboru samem je bilo danih več stališč v zvezi z nočnim delom žensk. Predvsem velja enotna ugotovitev, da je nočno delo, tako za ženske kot za moške, za današnjo družbo vedno bolj nesprejemljivo in da je zdravju škodljivo za oba spola. V razpravi je prav tako prišlo do

izraza, da za odpravljanjem nočnega dela žena v tekstilni industriji stoji vprašanje ekonomskega položaja panoge in da ga je treba v takem smislu tudi gledati.

Obravnava te problematike je vezana po eni plati na ugotavljanje dejanskega stanja in na naše težnje, da nočno delo v celoti, kjerkoli se da, odpravimo, po drugi strani pa je vezana na izpolnjevanje konvencije, katere podpisniki smo.

Stališče, ki je bilo izraženo, predvsem v delovnih telesih našega zbora, in ki je večkrat prišlo do izraza tudi na raznih posvetovanjih, je, da smo za odpravo nočnega dela, vendar ne za vsako ceno, in da ne more iti na račun zmanjševanja zaposlenosti žena.

V tem smislu so bile tudi razprave v mednarodnem merilu in tudi na konferenci v Mehiki ob mednarodnem letu žensk. Na tej konferenci je prišlo do pobude, s katero smo se lahko seznanili iz sredstev javnega obveščanja, in sicer za posodobitev te konvencije. Potrebno je vnesti drugačne vidike, predvsem v smislu humanizacije delovnega mesta nasploh, tako za moškega kot za žensko. V zvezi s tem je nedvomno jasno, da je iz nočnega dela potrebno absolutno izvzeti doječe matere in roditelja z majhnim otrokom. Kot veste, po naši novi zakonodaji slednji ni samo mati, temveč je lahko tudi oče.

V zvezi s tem je SR Slovenija dala na zvezni ravni pobudo za spremembo konvencije, in sicer, da naj bi se ustanovila posebna grupa, ki naj bi pripravila predlog v smislu, kot sem povedala. Zato predlagam, da se v sklepe današnje seje zbora vključi tudi zadolžitev Republiškega sekretariata za delo, da v povezavi z našim združenim delom aktivira to pobudo pri zveznih organih za čimprejšnjo spremembo konvencije o nočnem delu žena in mladine. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala! Še kdo želi razpravljati? Glede na razne pobude, ideje in predloge bi pozval predstavnika predlagatelja, da poskusi zavzeti stališče do predlogov. Prosim, besedo ima tovariš Edvard Gale!

Edvard Gale: Tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z razpravo tovarišice Ivica Kavčič bi rad pojasnil naslednje:

Informacija se nanaša pravzaprav le na tista vprašanja, za katera je bil zadolžen Republiški sekretariat za delo, to je na izvajanje priporočil in sklepov, ne nanaša pa se na celotno problematiko nočnega dela žensk.

Novi zakon o delovnih razmerjih dejansko zagotavlja posebno varstvo pri nočnem delu in pri tem ne dela več razlike med spoloma. Za vsakega, ki dela ponoči, zakon zagotavlja, da mora organizacija nuditi varstvo otrok, toplo malico, prevoz na delo in z dela in da mora imeti enega mentorja. Zakon o delovnih razmerjih tudi ne dela nobene časovne omejitve glede trajanja nočnega dela žensk.

Glede pripombe dr. Mičoviča pa tole: že iz informacije je razvidno, da je Republiški komite za zdravstvo že dve leti zadolžen, da pripravi ustrezno analizo, vendar mu zaradi pomanjkanja finančnih sredstev doslej to ni uspelo.

Glede njegove pripombe, da rok v peti alineji ni realen, moram povedati, da smo rok orientacijsko podaljšali do konca leta, vendar da zakon o delovnih razmerjih ne dela časovne omejitve.

V zvezi s 4. točko se pridružujemo mnenju Republiškega odbora sindikatov glede konvencije o nočnem delu žensk, prav tako pa se strinjamo tudi z izvajanjem tovarišice podpredsednice Ivica Kavčič. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Tovariš Gale! Prosil bi še za pojasnilo v zvezi z analizo. Prosim, da to razčistimo zaradi predlaganega sklepa.

Edvard Gale: Kot sem že povedal, je bil Republiški komite za zdravstvo zadolžen, da napravi to analizo, že pred dvema letoma, vendar je, kot sem že prej povedal, zaradi pomanjkanja sredstev doslej ni napravil. Soglašamo, da se taka analiza napravi in da se glede tega sprejme ustrezen sklep.

Predsednik Emil Tomažič: Še eno vprašanje. To sem spregledal, in sicer je tovariš Trstenjak, delegat iz Maribora, predlagal, da naj Republiški sekretariat za industrijo čimprej predloži analizo pogojev pridobivanja dohodka v organizacijah združenega dela s pretežnim deležem zaposlenih žena, kakor tudi predlog sistemskih rešitev.

Andrej Grahor: To je sicer v pristojnosti Republiškega sekretariata za industrijo oziroma Izvršnega sveta. Zato bo treba to stvar proučiti. Po mojem bi se tudi to lahko dalo v sklep.

Predsednik Emil Tomažič: Ali še kdo želi besedo? Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela sprejema na znanje informacijo o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti.

2. Zbor združenega dela ugotavlja, da se zmanjšuje obseg nočnega dela žensk in da se s tem priporočila in sklepi Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti postopoma izvajajo.

3. Zbor združenega dela podpira zaključke in predloge, navedene v informaciji o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti. Pri tem ugotavlja, da je treba pri nadaljnjem izvajanju sprejetih priporočil in sklepov iz leta 1973 posvečati še večjo pozornost izboljševanju delovnih in življenjskih pogojev vseh tistih, ki glede na naravo in organizacijo dela še vedno opravljajo nočno delo.

4. Zbor združenega dela priporoča vsem organizacijam združenega dela, v katerih so še zaposlene žene na nočnem delu, da v skladu z letnimi in srednjeročnimi plani razvoja pospešijo nadaljnje zmanjševanje nočnega dela žensk.

5. Republiškem sekretariatu za delo Zbor združenega dela priporoča, da da soglasje za uvedbo nočnega dela žensk le v izjemnih primerih in na podlagi poprej pridobljenega mnenja republiških odborov posameznih sindikatov in Gospodarske zbornice Slovenije.

6. Republiški komite za zdravstvo naj izdela analizo vplivov nočnega dela žensk na zdravje žensk, Republiški sekretariat za industrijo pa naj prouči možnost izdelave analize v smislu, kot je predlagal tovariš Trstenjak, se pravi analizo o pogojih pridobivanja dohodka v organizacijah združenega dela s pretežnim deležem zaposlenih žena, kakor tudi predlog sistemskih rešitev.

7. Zbor združenega dela predlaga Republiškem sekretariatu za delo, da sproži pred pristojnimi zveznimi organi predlog za dopolnitev in revizijo konvencije o nočnem delu žena v industriji v skladu z razpravo na sejah delovnih teles zbora in na seji Zbora združenega dela.

8. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj ponovno poroča o izvajanju priporočil in sklepov o nočnem delu žena in mladine v letu 1979. V poročilu naj med drugim prikaže, kako je urejeno varstvo otrok tistih delavcev oziroma delavk, ki še vedno delajo ponoči.

So kakšne pripombe k vsebini predlaganega sklepa?

Dr. Josip Mičovič (iz klopi): Na sestanku skupine delegatov v Celju, 9. okoliš, je bilo postavljeno vprašanje, kako urediti nočno delo v zdravstvu, ki se ne bo dalo odpraviti.

Predsednik Emil Tomažič: Besedo ima tovariš Andrej Grahor, sekretar Republiškega sekretariata za delo!

Andrej Grahor: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede sklepov, ki so bili predlagani, bi predlagal manjšo razširitev, ki bi verjetno pokrila tudi predlog, ki je bil sedaj omenjen.

Mednarodna konvencija o nočnem delu žena se nanaša samo na tisti del delavk, o katerem je govora v informaciji, ki ste jo dobili, se pravi, da se nočnega dela v zdravstvu ne tiče. Ravno tako se ne tiče vrste drugih problemov. Je pa v Mednarodni organizaciji dela sprožen postopek, da se vse konvencije, ki se nanašajo na položaj žena, ponovno preverijo. Na letošnji konferenci Mednarodne organizacije žena je sodelovala tudi naša delegacija. V komisiji, ki pregleduje vsakoletno izpolnjevanje konvencij, je bila letos posebna razprava o problemih zaposlenih žena z družinskimi odgovornostmi. Imel sem priliko, da sem sodeloval v tej razpravi, in sicer v smislu stališč, ki jih že dalj časa zastopa naša država, to je, da so to problemi družine, se pravi žene in moža in problemi družbe v celoti, ne pa samo problemi žena. Predlogi so, da bi morali kompleks vseh konvencij, ki so dostikrat paternalistično obravnavale zaščito žena in so iz instrumenta posebne zaščite včasih postale instrument posebne diskriminacije, posebej pregledati. Verjetno bodo prišle na dnevni red v Mednarodni organizaciji dela v letu 1980.

V tem smislu bi bilo verjetno koristno, da naša Skupščina predlaga, da pregledamo celoten sklop teh konvencij, ne le to o nočnem delu žena, temveč tudi vse druge konvencije, ki so bile sprejete v zadnjih 50 letih in v katerih dostikrat, z najboljšim namenom zaščititi ženo, danes dejansko diskriminatorsko nastopamo proti ženskam. Predlagal bi, da se v tem smislu razširi sklep zbora, in sicer tako, da se ne nanaša samo na problematiko nočnega dela žena, ki je obravnavana v tej informaciji, temveč na širšo problematiko, vključujoč problematiko dela žena v zdravstvu. Če pa boste v času, ko se bo to pripravljalo, vzeli na dnevni red celotno problematiko ali ne, je vaša stvar. Mi se bomo vsekakor trudili, da bomo tekoče obveščali o tem tako Izvršni svet kot tudi Skupščino. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Predlagam, da se to dopolni upošteva pri sklepu, medtem ko vprašanje glede nočnega dela v zdravstvu presega današnji dnevni red in ga bo treba najbrž posebej obravnavati.

So še kakšne pripombe glede sklepa? Če pripomb ni, prehajam na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Hvala lepa.

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel razširjeni in dopolnjeni sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o zaključnem računu in o izvršitvi proračuna Socialistične republike Slovenije za leto 1977, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet k tej točki dnevnega reda določil Jožeta Packa, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da obravnava zakon v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku. Takšen postopek Izvršni svet predlaga zato, ker zaključni račun po svoji vsebini predstavlja izvršitev zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1977 in izvršitev obveznosti republike po drugih zakonih, dogovorih in sporazumih in s tem izvedbo politike, ki jo je Skupščina SR Slovenije obravnavala in sprejela.

Ali želi predstavnik Izvršnega sveta obrazložiti predlog? (Ne.)

Pričenjam razpravo o predlogu, da obravnava zbor zakon po hitrem postopku. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Če nihče, predlagam, da zaključimo razpravo in da preidemo na glasovanje. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da obravnavamo zakon po hitrem postopku, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog Izvršnega sveta.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo in dodatno poročilo, katero smo prejeli danes, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročila smo prejeli.

Danes smo prejeli na klop amandmaja Izvršnega sveta k 2. in 4. členu.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Preden dajem na glasovanje amandmaja Izvršnega sveta, vprašujem, ali se Zakonodajno-pravna komisija strinja z amandmajem! (Se strinja.)

Kdor je za amandmaja k 2. in k 4. členu, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje Izvršnega sveta k 2. in k 4. členu.

Dajem na glasovanje predlog zakona o zaključnem računu o izvršitvi proračuna Socialistične republike Slovenije za leto 1977 v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona o zaključnem računu o izvršitvi proračuna Socialistične republike Slovenije za leto 1977.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o seizmološki službi.

Predlog zakona je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet k tej točki dnevnega reda določil Sergeja Bubnova, svetovalca sekretarja v Republiškem sekretariatu za urbanizem.

Z dopisom z dne 9. 6. 1978 smo prejeli osnutek odredbe o tem, kateri gradbeni objekti se s seizmološkega vidika štejejo za pomembnejše gradbene objekte.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Odbor za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki so dali vsi poročila. Poročila smo prejeli. Poročilo Odbora za družbenopolitični sistem smo prejeli danes na klopi. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Glasovali bomo o amandmajih Odbora za družbenopolitični sistem k 5., 10. in 11. členu. Še pred tem vprašujem, ali se Zakonodajno-pravna komisija strinja z amandmaji! (Se strinja.) Izvršni svet se z amandmaji strinja. Kdor je za, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje Odbora za družbenopolitični sistem k 5., 10. in 11. členu.

Dajem na glasovanje amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 5. in 12. členu. Še prej, ali se Odbor za družbenopolitični sistem in Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja strinjata z amandmajema! (Da.) Izvršni svet se z amandmajema prav tako strinja. Kdor je za, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 5. in 12. členu.

Dajem na glasovanje predlog zakona o seizmološki službi v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona o seizmološki službi.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona.

Skupščini ga je predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Za svojega predstavnika je Izvršni svet k tej točki dnevnega reda določil Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da obravnava zakon v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer, da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in osnutek zakona. So kakšne pripombe k temu predlogu? (Ne.) Če ne, ugotavljam, da se zbor strinja s predlogom Izvršnega sveta. Tako bomo hkrati obravnavali in sprejemali predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročili. Poročili smo prejeli. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Nihče.) Če nihče, prehajamo na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o potrditvi dogovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Marjana Trebežnika, republiškega podsekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da predlog odloka obravnava v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku. Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da obrazloži predlog Izvršnega sveta!

Marjan Trebežnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Opravičujemo se, da je zadeva predložena v sprejetju po skrajšanem postopku, posebej še, ker je to na samem začetku delovanja tega sklica zbora.

Utemeljil bi to nujo z naslednjim:

1. Dogovarjanje o nakupu letal sega že v leto 1975. Takrat se je ugotovilo, da bi letala lahko bistveno pripomogla k učinkovitejšemu gašenju požarov. Nalogo pa lahko ustvarimo le skupno, z vsemi republikami. Zato je dogovarjanje trajalo do spomladi letos. Slovenija je pri tem imela aktivno vlogo, saj smo zavrnilo prvotni ključ udeležbe pri sofinanciranju in znižali našo obvezo od 16,2 na 10,4 %. Dogovor je Izvršni svet podpisal 10. aprila 1978. Naknadno je bila vnesena v dogovor še določba, da prične le-ta veljati takrat, ko ga potrdi Skupščina republike (ker gre za novo obveznost). Dogovor, ki je bil danes predložen, je Zvezni izvršni svet posredoval šele 19. junija letos.

2. Ponudba, ki velja za letala po predloženih cenah, velja za prvo polletje letos. Odlaganje bi verjetno pomenilo povečanje cen in s tem seveda povečanje soudeležbe naše republike.

3. Dogovor pomeni skupno solidarno akcijo vseh republik, za katero je Slovenija sorazmerno zelo zainteresirana in bi kazalo že zaradi tega predlog sprejeti, da bi se izognili ponovnemu usklajevanju in zavlačevanju.

Zato predlagamo, da bi zbor predlog sprejel. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da obravnavamo predlog odloka po hitrem postopku, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog Izvršnega sveta.

Predlog odloka in dogovor o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov smo prejeli danes na klop. Gradivo je obravnaval danes Odbor za finance, ki je dal tudi poročilo. Poročilo smo prav tako prejeli na klop. Prosim predstavnika Zakonodajno-pravne komisije, da poda stališče Komisije do predloga odloka! (Ni pripomb.) Hvala lepa.

Prehajamo na razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o potrditvi dogovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o potrditvi dogovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov.

Predlagam, da bi obravnavali pred odmorom še eno točko dnevnega reda.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog razdelitve dela prihodkov Loterijskega zavoda Slovenije za leto 1978, ki pripada organizacijam iz 15. člena zakona o Loterijskem zavodu Slovenije.

Predlog je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Loterijski zavod Slovenije. Za svojega predstavnika je Loterijski zavod določil Iva Janžekoviča. Ali je predstavnik Loterijskega zavoda navzoč? (Ne.)

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Predlog sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal predlog odloka z obrazložitvijo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo.

Poročila in predlog odloka ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Republiške konference SZDL Slovenije in mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k naslovu predloga odloka o razdelitvi dela prihodkov Loterijskega zavoda Slovenije. Predlagatelj se z amandmajem strinja. Ali se Odbor za finance strinja? (Da.) Hvala!

Glasujmo torej. Kdo je za? (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandma Zakonodajno-pravne komisije k naslovu predloga odloka.

Dajem na glasovanje predlog odloka v celoti. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka.

Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 12.25 in se je nadaljevala ob 13.20.)

Predsednik Emil Tomažič: Nadaljujemo delo zbora. Predlagam, da se vrnemo na 3. točko dnevnega reda.

Ugotavljam namreč, da je skupina delegatov za pripravo stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju končala svoje delo. Prosim predstavnika skupine, da poroča zboru!

Franc Vičar: Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov, ki je bila na današnji seji zadolžena, da spremlja razpravo in prouči spreminjevalne in dopolnilne predloge ter pripombe in mnenja k predlogu stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije v zvezi z obravnavo uresničevanja resolucije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju, ocenjuje, da so bile razprave na sejah zborov v skladu s predloženimi stališči kot tudi s stališči, za katera se zavzemajo Izvršni svet in delovna telesa Skupščine SR Slovenije.

Skupina delegatov ugotavlja, da je razprava na zborih dala vrsto dopolnilnih stališč, ki zahtevajo podrobnejšo proučitev in opredelitev. Zato predlaga

zboru, da sklepanje o skupščinskih stališčih in sklepih odloži na prihodnjo sejo. Do takrat bo delovna skupina na podlagi stališč, mnenj in predlogov, izraženih v razpravah zborov, predložila prečiščeno besedilo stališč in sklepov v zvezi z uresničevanjem resolucije.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Slišali smo poročilo skupine. Sprejema zbor poročilo? Ali preložimo sklepanje na eno od naslednjih sej? Ali je to sprejemljivo za zbor? Želi kdo o tem razpravljati? (Nihče.) Ugotavljam, da se zbor s poročilom in predlogom skupine strinja.

Predlagam, da preidemo še na 4. točko dnevnega reda, ki smo jo prav tako prekinili.

Ugotavljam, da je skupina delegatov za pripravo stališč in sklepov o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki končala z delom. Prosim predstavnika skupine, da poroča zboru. Besedo ima tovarišica Vilma Manček!

Vilma Manček: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov predlaga naslednji sklep:

1. Na podlagi informacije o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine Socialistične republike Slovenije o štipendijski politiki, ki jo je Skupščini predložil njen izvršni svet, in informacije o delovanju Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev v Socialistični republiki Sloveniji v letu 1977 ter na podlagi razprav v delovnih telesih Skupščine Socialistične republike Slovenije in Zbora združenega dela je ugotovljeno, da so se razmere na tem področju po sprejetju sklepov Skupščine Socialistične republike Slovenije o štipendijski politiki popravile.

2. Sklepi, ki jih je Zbor združenega dela sprejel na sejah 22. 6. in 6. 7. 1977 po obravnavi poročila o uresničevanju družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v Socialistični republiki Sloveniji, so še vedno aktualni in še nadalje zavezujejo vse nosilce za njihovo uresničevanje. Zlasti je potrebno pri uresničevanju teh sklepov pospešiti prizadevanja za podružbljanje štipendijske politike, nadaljnje uveljavljanje štipendijske politike kot sestavnega dela dolgoročne kadrovske politike in s tem dolgoročne razvojne politike združenega dela ter usmerjanje izobraževanja in odgovornosti neposrednih nosilcev, to je v prvi vrsti temeljnih organizacij združenega dela in njihovih kadrovskih služb za izvajanje štipendijske politike.

3. Ob sprejetju novega družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov o štipendijski politiki naj bi neposredni nosilci kritično presodili učinke vloženi sredstev za štipendiranje in na tej podlagi oblikovali odločitve o višini sredstev, ki jih je potrebno združevati za skupno opredeljene in samoupravno sprejete cilje štipendijske politike. Prav tako naj bi posebej opredelili tudi vprašanje odgovornosti med štipendisti in dajalci štipendij ter obratno in zaostri politično odgovornost vseh dejavnikov v tistih organizacijah združenega dela, ki prakticirajo zaposlovanje že izoblikovanih kadrov ne glede na to, da so le-ti prejeli kadrovske štipendije pri drugih organizacijah združenega dela.

4. Udeleženci družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov o štipendijski politiki naj zagotovijo tekoče spremljanje izvajanja samoupravno sprejetih odločitev in njihovo usklajenost s sklepi, sprejetimi na Zboru združenega dela o štipendijski politiki. Udeleženci o tem obveščajo delavce v združenem

delu. Stanje na tem področju pa naj bo sestavni del poročil o izvajanju vsakoletnih resolucij o politiki uresničevanja srednjeročnega družbenega plana razvoja Socialistične republike Slovenije.

5. Zbor združenega dela sprejema stališča in predloge Komisije Skupščine Socialistične republike Slovenije za narodnosti, ki se nanašajo na pripadnike italijanske in madžarske narodnosti, ter priporoča podpisnikom družbenega dogovora o štipendijski politiki, da pri dopolnitvah tega dogovora upoštevajo stališča in predloge Komisije za narodnosti.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Dajem na glasovanje sklep, ki ga je predlagala skupina delegatov. Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Nadaljujemo z 11. točko dnevnega reda, to je z zaključnim računom dohodkov in izdatkov Narodne banke Slovenije za leto 1977, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo Narodna banka Slovenije.

Za svojega predstavnika je Narodna banka Slovenije določila Jožeta Gruškovnjaka, direktorja kreditne direkcije. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Z dopisom z dne 20. 6. 1978 smo prejeli poročilo o rekonstrukciji poslovne stavbe in drugih investicijah Narodne banke Slovenije; z dopisom z dne 22. 6. 1978 pa smo prejeli informacijo o uresničevanju denarno-kreditne in devizne politike v letu 1977.

Zaključni račun sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal predlog odloka z obrazložitvijo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo.

Predlog odloka o potrditvi zaključnega računa prihodkov in odhodkov Narodne banke Slovenije za leto 1977 in poročilo smo prejeli. Prejeli smo tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o potrditvi zaključnega računa prihodkov in odhodkov Narodne banke Slovenije za leto 1977. Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o potrditvi zaključnega računa prihodkov in odhodkov Narodne banke Slovenije za leto 1977.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na finančni načrt Narodne banke Slovenije za leto 1978, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo Narodna banka Slovenije.

Za svojega predstavnika je Narodna banka Slovenije določila Jožeta Gruškovnjaka, direktorja kreditne direkcije.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Finančni načrt sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal predlog odloka z obrazložitvijo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo.

Predlog odloka in poročila smo prejeli. Prejeli smo tudi mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Marjan Pirc, delegat 4. okoliša za področje državnih organov!

Marjan Pirc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Pri obravnavi poročila o rekonstrukciji poslovne stavbe in o drugih investicijah Narodne banke Slovenije so delegati 4. okoliša s področja državnih organov postavili naslednji vprašanji:

1. Iz realizacije programa je razvidno, da je Narodna banka Slovenije prejela posojilo za dva nosilca stanovanjske pravice in njenih delovnih organizacij, s čimer sta pridobila večjo stanovanjsko površino.

Posojilo je znašalo 190 milijonov N dinarjev. Vprašujemo, za kakšno stanovanje gre oziroma kdo so nosilci stanovanjske pravice.

2. Postavljamo vprašanje, kako to, da grad Grimščica kljub do sedaj vložnim sredstvom, ki so znašala 4 630 859,40 dinarjev, še ni dan v uporabo. Ob vsestranskem poudarjanju varčevanja na vseh področjih so delegati mnenja, da so take investicije previsoke, zlasti glede uporabnosti tega gradu. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Prosim za pojasnilo predstavnika Narodne banke. Tovariš Jože Gruškovnjak ima besedo!

Jože Gruškovnjak: Na postavljeni vprašanji dajem naslednji odgovor:

Pri stanovanjih oziroma pri posojilih za stanovanja gre za nadomestna stanovanja stanovalcem v poslovni stavbi Narodne banke SR Slovenije. Ker je bila nadomestna površina stanovanj, do katerih sta imela stanovalca pravico, manjša od površine novega stanovanja, so njune organizacije prispevale razliko za posojilo in to 190 000 dinarjev. Še pojasnilo: Ne gre za 190 milijonov N din, ampak za 190 000 N dinarjev, pri tem je 140 000 din prispevala SDK Centrala v Ljubljani za tovariša Jožeta Podržaja in 50 000 dinarjev SDK Podružnica Ljubljana za tovarišico Ivico Ham. Prizadeti stanovalci so se morali preseliti iz poslovne stavbe, dobili so večja nadomestna stanovanja, razlike v vrednosti stanovanj pa so financirale njihove organizacije s tem, da so dale posojilo Narodni banki.

Za grad Grimščica izkazani izdatki v znesku 4 630 000 predstavljajo: stroške nakupa z istočasnim povračilom investicijskih stroškov društvu muzealcev za vložena sredstva v višini 3 363 000, stroški projekta v višini 480 000, stroški sanacije in zavarovanja objekta, to je popravilo strehe in podobnega, v višini 787 000 dinarjev. Objekt je bil samo kupljen, izvršena so bila najnujnejša popravila z namenom zaščite. Nadaljnja gradbena dela so bila ustavljena, dokler se ne reši vprašanje nadaljnje usode tega gradu.

Predsednik Emil Tomazič: Ali je delegat zadovoljen z odgovorom? (Da.) Hvala!

Kdo še želi razpravljati o finančnem načrtu nasploh? Če ne želi nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o potrditvi finančnega načrta Narodne banke Slovenije za leto 1978. Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o potrditvi finančnega načrta Narodne banke Slovenije za leto 1978.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na zaključni račun Narodne banke Jugoslavije za leto 1977, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je za svojega predstavnika določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Z dopisom z dne 5. 6. 1978 smo prejeli tudi letno poročilo Narodne banke Jugoslavije za leto 1977. Zaključni račun sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal predlog odloka z obrazložitvijo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo.

Predlog odloka in poročilo smo prejeli. Prejeli smo tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam z razpravo. Kdo želi besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k zaključnemu računu Narodne banke Jugoslavije za leto 1977. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (131 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o soglasju k zaključnemu računu Narodne banke Jugoslavije za leto 1977.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na finančni načrt Narodne banke Jugoslavije za leto 1978, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je za svojega predstavnika določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Finančni načrt sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal predlog odloka z obrazložitvijo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo.

Predlog odloka in poročilo smo prejeli. Prejeli smo tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Danes smo prejeli dodatno poročilo Odbora za finance k finančnemu načrtu.

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k finančnemu načrtu Narodne banke Jugoslavije za leto 1978. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o soglasju k finančnemu načrtu Narodne banke Jugoslavije za leto 1978.

V skladu s pripombami Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije in Odbora za finance našega zbora k finančnemu načrtu Narodne banke Jugoslavije za leto 1978 predlagam, da zbor sprejme tudi naslednji sklep:

Delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije naj predlaga Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, da zahteva ob potrditvi finančnega načrta od Narodne banke Jugoslavije, da v poročilo o izvajanju finančnega načrta za leto 1978 poda natančen program in realizacijo prihodkov in odhodkov banke, na osnovi katerega bo razvidno, s katerimi ukrepi in na kakšen način bo Narodna banka Jugoslavije

zagotovila predvidene prihodke in odhodke po posameznih postavkah finančnega načrta za leto 1978.

Ima kdo kakšne pripombe k predlaganemu sklepu? (Nihče.) Če pripomb ni, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje o tem sklepu. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o zagotovitvi sredstev federacije za dodatno vlogo Socialistične federativne republike Jugoslavije v selektivno povečanje kapitala Mednarodne banke za obnovo in razvoj, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta oba dala poročilo. Poročili smo prejeli. Prejeli smo tudi stališče Izvršnega Sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o zagotovitvi sredstev federacije za dodatno vlogo Socialistične federativne republike Jugoslavije v selektivno povečanje kapitala Mednarodne banke za obnovo in razvoj.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilu Odbora za finance našega zbora in stališču Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki naj jih delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije poskuša uveljaviti v postopku usklajevanja v okviru delovnih teles Zbora republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, da da soglasje k predlogu tega zakona.

So kakšne pripombe k predlaganemu sklepu? (Ne.) Ker pripomb ni, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o Skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme Jugoslavije, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije določil Štefana Korošca, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za tržišče in cene.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose, ki je dal poročilo in dodatno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročila in dodatno poročilo smo prejeli.

Prejeli smo tudi poročilo Odbora Družbenopolitičnega zbora za družbenopolitični sistem, v katerem so vsebovana stališča in predlogi, ki naj jih sprejme Družbenopolitični zbor, ki na podlagi 88. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije obravnava predloženi zakon na današnji seja.

Pravkar sem bil obveščen, da je Družbenopolitični zbor sprejel stališča v takšni obliki, kot jih je predlagal Odbor Družbenopolitičnega zbora. Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? Besedo ima Marko Čavlovič, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 11. okoliš, Kranj!

Marko Čavlovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov, ki za 11. okoliš delegira delegate v Zbor združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije za področje gospodarstva, in skupina delegatov, ki za Zbor občin Skupščine SR Slovenije delegira delegata, sta na redni skupni seji dne 14. junija 1978 obravnavali zakon o Skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme Jugoslavije in zakon o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in v prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme.

Skupini sta menili, da zakona prinašata potrebne in dobre novosti. Ugotovili sta le, da je potrebno dopolniti 6. člen. Predlog dopolnitve utemeljujem z obrazložitvijo konference delegacij za Zbor združenega dela iz delovne organizacije Sava Kranj in delovne organizacije Sava Commerce Kranj. Sava Kranj je proizvajalec izdelkov za potrebe oborožitve kot edini proizvajalec pnevmatike v Sloveniji in edini večji proizvajalec gumotehničnih izdelkov v Sloveniji. Surovine za navedeno proizvodnjo so strateškega značaja in se uvažajo iz oddaljenih področij vzhoda in zahoda, pri čemer je potrebno upoštevati, da je gumarska industrija izvozno pasivna. Glede na značaj proizvodnje bodo devizna sredstva za uvoz reprodukcijskega materiala in opreme nujno potrebna in morajo biti zagotovljena tudi v primeru vojne.

Zgoraj navedeni skupini delegatov predlagata naslednjo dopolnitev osnutka zakona o skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme Jugoslavije:

K 6. členu naj se doda nova 10. točka, ki naj se glasi: »Sodelujejo z Zveznim sekretariatom za ljudsko obrambo pri določanju meril in kriterijev za zagotavljanje sredstev za plačevanje uvoza opreme, rezervnih delov, surovin in drugih izdelkov, ki so potrebni za proizvodnjo sredstev oborožitve in vojaške opreme.«

Sedanja 10. točka 6. člena naj bi postala 11. točka. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o Skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme Jugoslavije.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles in v drugih gradivih in pripombe, dane v razpravi na seji zbora.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da poizkuša v postopku usklajevanja v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin uveljaviti pripombe in da da soglasje k predlogu tega zakona.

So kakšne pripombe k predlaganemu sklepu? (Ne.) Če pripomb ni, predlagam, da preidemo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (131 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Zboru predlagam, da na predlog Odbora za družbenoekonomske odnose našega zbora sprejme k tej točki dnevnega reda še naslednji sklep:

Zaradi pripomb systemskega značaja naj osnutek zakona o Skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme Jugoslavije obravnavata Svet Pedsedstva Socialistične republike Slovenije za ljudsko obrambo in Republiški svet za vprašanja družbenopolitične ureditve in o teh vprašanjih zavzameta stališča.

So kakšne pripombe k temu sklepu? (Ne.) Če ni pripomb, prosim, da o tem glasujemo. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o uporabi določenega zneska dinarske protivrednosti zunanjega kredita, katerega uporabnik je federacija, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije je za svojega predstavnika določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo.

Poročili smo prejeli. Prejeli smo tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije. Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o uporabi določenega zneska dinarske protivrednosti zunanjega kredita, katerega uporabnik je federacija.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilu Odbora za finance in stališču Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije; ki naj jih delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije poskuša uveljaviti v postopku usklajevanja v okviru delovnih teles Zbora republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, da da soglasje k predlogu tega zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? Ker pripomb ni, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (128 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 19. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč, ki ga je Skup-

ščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Osnutek zakona je, kot sem že uvodoma povedal, obravnaval Zbor združenega dela na seji 25. januarja 1978. Sprejel je pripombe in dal soglasje k osnutku, ni pa pooblastil delegacije Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, da da soglasje k predlogu zakona.

Osnutek zakona je ponovno obravnaval Odbor za finance, ki je dal poročilo. Poročilo smo prejeli danes na klop. Danes smo prejeli na klop poročilo naše delegacije v Zboru republik in pokrajin o usklajevanju osnutka zakona. Z dopisom z dne 20. 6. 1978 pa smo prejeli sklep Skupščine Socialistične republike Slovenije z dne 25. 1. 1978 o soglasju k osnutku zakona in stališče Zveznega izvršnega sveta o poročilu Odbora za kreditno-monetarni sistem Zbora republik in pokrajin o osnutku zakona o zagotavljanju sredstev za odpravo posledic naravnih nesreč.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovarišica Francka Herga!

F r a n c k a H e r g a : Tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z dodatnim poročilom Odbora za finance, ki ste ga prejeli danes na klop, predlagam, da zaradi večje natančnosti pri opredeljevanju za pooblastilo delegacije naše skupščine v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ sprejmete deloma spremenjen predlog sklepa, ki je razviden iz dodatnega poročila Odbora za finance.

Predlog sklepa se glasi takole: Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine Socialistične republike Slovenije soglasje k predlogu zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč v skladu s stališči Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije v Koordinacijski komisiji Zveznega izvršnega sveta dne 13. 6. 1978.

S tako modificiranim sklepom določeneje opredeljujemo naše stališče do tega zakona v smislu navedb delegacije v njenem poročilu, ki ste ga tudi prejeli danes na klop.

P r e d s e d n i k E m i l T o m a ž i č : Hvala lepa! Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.) Če pripomb ni, prehajamo na glasovanje o besedilu sklepa, ki ga je predlagala tovarišica Francka Herga. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 20. točko dnevnega reda, to je na dogovor o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanje investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije je za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Dogovor sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili smo prejeli. Prejeli smo tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Jože Gabrovšek, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 38. okoliš!

Jože Gabrovšek: Tovarišice in tovariši delegati, tovariš predsednik! V okviru občine Šiška smo sorazmerno precej razpravljali o dogovoru, ki ga imamo danes na dnevnem redu.

Podpiramo sprejetje dogovora, ker se z uresničevanjem le-tega lahko krepí konkurenčna sposobnost proizvajalcev investicijske opreme in ladij in izvajanje investicijskih del na tujem trgu in omogoča delovnim organizacijam dolgoročno nejšo orientacijo v izvoz, pod kreditnimi pogoji.

Vendar pa bi k 2. točki 2. člena dogovora želeli dobiti obrazložitev razlogov, ki navajajo predlagatelja dogovora k ukinitvi limita obrestne mere, po kateri dobivajo izvozniki sredstva za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanje investicijskih del v tujini.

V okviru Zbora združenega dela smo bili tudi mnenja, da ukinitve limita obrestne mere ne sme neugodno vplivati na konkurenčno sposobnost izvoznikov. Povečana obrestna mera pa ne sme predstavljati dohodek posebne finančne organizacije, ki je opredeljena v tem dogovoru, temveč mora predstavljati akumulacijo za oplemenitenje sredstev za kreditiranje in izvajanje izvoza opreme in ladij in izvajanje investicijskih del.

Zbor združenega dela tudi predlaga, da se izvajanje dogovora podredi samoupravni preobrazbi na področju urejanja ekonomskih odnosov s tujino. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi predstavnik Izvršnega sveta tovarišica Milica Ozbič besedo? (Da.) Prosim!

Milica Ozbič: Tovarišice in tovariši delegati! V skladu z zahtevo delegacije iz Šiške, da se da dodatna obrazložitev danes na zboru, lahko dam le delno obrazložitev, ki bo zadovoljila delegata. Opozarjam pa, da ni mogoče nekaterih stvari prejudicirati, in sicer v tistem delu, ki delegacijo Litostroja najbolj zanima.

Dogovor o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanja investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980 vsebuje člene, ki v bistvu določajo, da se podpisniki dogovora zavezujejo, da bodo zagotavljali fondu, ki oskrbuje organizacije združenega dela s tovrstnimi krediti, sredstva za zagotavljanje teh kreditov.

Fondu se zagotavljajo sredstva pretežno iz dveh naslovov. Prvi naslov je primarna emisija, ki se ureja z vsakoletnim odlokom o kreditno-monetarni politiki. Ta odlok se usklajuje vsako leto posebej in pri tem usklajevanju sodelujejo izvršni sveti republik in pokrajin. V tem delu zavezuje dogovor izvršne svete republik in pokrajin ter Zvezni izvršni svet, da bodo vsako leto pri sprejemanju odloka o kreditno-monetarni politiki za določeno leto zagotovili ustrezno količino sredstev iz primarne emisije za ta namen fondu, ki potem zagotavlja ustrezne kredite zainteresiranim organizacijam združenega dela.

Kot je razvidno iz dogovora so krediti iz primarne emisije v fondu za bodoče predvideni po obrestni meri 1 % letno. Dosedanja obrestna mera iz primarne emisije za ta namen je bila 3 % letno.

Iz obrazložitev, ki so vam bile posredovane ob dogovoru, pa sledi še tole pojasnilo:

Primarna emisija ni edini vir sredstev, iz katerega dobiva fond sredstva za kredite za izvoz ladij, opreme in za investicijska dela v tujini. Drugi močan vir teh sredstev za fond so združena sredstva bank. Seveda pa združena sredstva bank ne dobiva fond po isti obrestni meri, kot dobiva, v skladu s tem dogovorom in prejšnjimi dogovori, sredstva iz primarne emisije, temveč združujejo banke sredstva za te potrebe in jih dajejo na razpolago fondu po rednih obrestnih merah, kakršne so v veljavi in po kakršnih morajo banke, ki ščitijo svojo poslovnost, taka sredstva fondu zagotavljati.

Kombinacija obeh virov in obeh obrestnih mer pogojuje obrestno mero, ki jo za tovrstne kredite plačujejo organizacije združenega dela, ki najemajo te kredite pri fondu.

Limit, na katerega se sklicuje 2. člen tega dogovora glede obrestne mere, je limit, do katerega sme fond zaračunavati obresti za kredite, ki jih daje prek bank organizacijam združenega dela, ne glede na vire, iz katerih sam fond zbira ta sredstva in jih plačuje. Fond ne sme organizacijam združenega dela zagotavljati kreditov dražje kot 5 %. Banke smejo svoj strošek zaračunavati zainteresiranim organizacijam samo še v višini 0,5 %. To pomeni, da so krediti organizacijam združenega dela zagotovljeni za ta namen prek fonda po najvišji limitirani obrestni meri 5,5 %.

Opozoriti velja še na primer, če je fondu danih več sredstev iz primarne emisije po nižji obrestni meri od tiste, ki jo sme fond zaračunavati za dane kredite. V takem primeru ni problemov, da se uveljavlja v strukturi sredstev dovoljen limit. Če pa je sredstev iz primarne emisije manj kot združenih sredstev bank, potem seveda fond v svojem poslovanju zaide v negativno, ki ni vzdržna. Zato si je moral fond prizadevati, da se v 2. členu tega dogovora ta limit, ki ga sedaj ima fond pri svojem poslovanju, ukine. Predlaga se, da se fondu obrestna mera, ki jo zaračunava organizacijam združenega dela, več ne limitira, temveč da se z dogovorom prepušča organizacijam združenega dela, ki so za delovanje fonda zainteresirane, da se dogovorijo o potrebnih višini obrestne mere za kredite, prejete od fonda.

Pri delovnih razgovorih o tem dogovoru smo morali seveda tako obrazložitev sprejeti, ker je edino realna. Ni mogoče vztrajati pri tem, da se zagotavlja organizacijam združenega dela, ki najemajo kredite pri fondu, obrestna mera v višini 5 oziroma 5 in pol kot obvezna najvišja možna obrestna mera, če fond ne dobiva sredstev, ki jih uporablja za te kredite, po takih obrestnih merah, ki bi mu omogočale, da se tega limita drži. Po sprejemanju sporazuma bank o združevanju sredstev za fond za kreditiranje izvoza opreme, ladij in izvajanje investicijskih del v tujini na kredit ugotavljamo, da se dogovor zelo slabo izvaja. Zato so sredstva primarne emisije v fondu še vedno prevladujoča sredstva. V tem trenutku še ne obstaja potreba po tem, da bi se fond delimitirane obrestne mere uporabljal pri kreditiranju gospodarstva. Znana je namera, da se sredstva iz primarne emisije za te namene postopoma zmanjšajo, ne sicer v absolutni višini, ampak v relativnih deležih primarne emisije. Zato bo moral fond v bodoče obrestno mero usklajevati s strukturo sredstev, ki jih bo dobival, in s ceno teh sredstev, ki jo bo plačeval drugim.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala! Ste s pojasnili zadovoljni? (Da.) Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanja investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980, ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in z njim prevzel za republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanje investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z drugimi delegacijami in Zborom republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

So kakšne pripombe k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Če pripomb ni, predlagam, da preidemo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (131 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Pri tej točki dnevnega reda predlagam zboru, da na podlagi ugotovitve Odbora za družbenoekonomski razvoj sprejme še naslednji sklep:

V skladu z uresničevanjem dogovora o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in za izvajanje investicijskih del v tujini na kredit v obdobju 1978—1980 naj delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije opozori Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da je potrebno v skladu z določilom o odlokih (1. člen in 3. točka 2. člena) zagotoviti, da se dopolnilna sredstva za refinanciranje izvoznih poslov v obdobju od leta 1978 do leta 1980 — zagotovijo z aktom Skupščine SFRJ o nalogah skupne emisijske, denarne in devizne politike in skupnih temeljnih kreditne politike v skladu z 20. členom zakona o denarnem sistemu in sklepom Zbora republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije od decembra 1977.

Ugotoviti je tudi potrebno, da se zmanjšanje obrestne mere za dolgoročne kredite v prvi in tretji točki drugega člena dogovora nanaša na že dane kredite.

Ima kdo kakšno pripombo k temu sklepu? (Nihče.) Kolikor pripomb ni, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 21. točko dnevnega reda, to je na dogovor o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 za razvoj barvaste metalurgije po letu 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda določil Ivana Kogovška, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za industrijo.

Dogovor sta obravnavala Odbor za družbenoekonomski razvoj, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročila smo prejeli. Prejeli smo tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Besedo ima Ivan Lehner, delegat v Zboru združenega dela za področje gospodarstva, Slovenska Bistrica!

Ivan Lehner: Tovarišice in tovariši delegati! Delegati Zbora združenega dela in Zbora občin so obravnavali dopolnitev dogovora in predlagajo, da se dogovor o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 za razvoj barvaste metalurgije po letu 1980 dopolni v 3. členu tako, da se doda še izgradnja nove zmogljivosti anodnih blokov v Sloveniji, s kapaciteto 35 000 ton, kar se nanaša na Kidričevo.

Obrazložitev: Modernizirana in povečana elektroliza aluminija v Kidričevem, s kapaciteto 70 000 ton, ki se bo začela graditi v prvi polovici leta 1979 in bo predvidoma končana konec leta 1981, bo za proizvodni postopek potrebovala 35 000 ton anodnih blokov — prepečenih anod. Tovarna glinice in aluminija proizvaja letno 60 000 ton anodne mase. Del te bo zaradi potreb lastne elektrolize ustrezno oblikovala in žgala v anodne bloke, za kar pripravlja investicijski program. Modernizacija in povečanje elektrolize ter proizvodnja anodnih blokov v Kidričevem sta vključeni v srednjeročni program razvoja Slovenije. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Želi še kdo besedo? Besedo ima predstavnik Izvršnega sveta tovariš Ivan Kogovšek!

Ivan Kogovšek: Tovarišice in tovariši delegati! Dogovor je bil med republikami usklajen v obdobju zadnjih šestih mesecev. S podpisom tega dogovora kasnimo, kar resno ogroža njegovo izvajanje pri številnih objektih. Dogovor o kontinuiteti je popolnoma v skladu s cilji in politiko dogovora, ki ga je Skupščina SR Slovenije že potrdila. Pripominjam, da je mogoče v Izvršnem svetu usklajevati nadaljnje potrebe in izgradnjo teh objektov po postopku, ki je bil določen za podpis tega osnovnega dogovora. Vsakršno zavlačevanje bi prineslo več škode. Zato predlagam, da bi Skupščina potrdila dogovor o kontinuiteti, eventualna vprašanja in pripombe pa bi bile upoštewane pri obravnavi in usklajevanju v planih SR Slovenije.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Ste zadovoljni z odgovorom? (Da.) Želi še kdo besedo? Medtem smo dobili še eno vprašanje; Skupina delegatov za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije s področja gospodarstva, 33. okoliš — Kočevje, sprašuje, zakaj se v Sloveniji barvasta metalurgija ne širi. Ali bo kdo odgovoril?

Ivan Kogovšek: Dovolite, da dam na vprašanje vodje delegacije tovarišice Tanje Svetličič naslednji odgovor:

V 9. členu osnovnega dogovora je predvideno, da se v Sloveniji povečajo kapacitete, in sicer na 30 000 ton glinice in 30 000 ton elektrolize. Vendar pa iz vprašanja samega ni mogoče razbrati, na katero področje barvaste metalurgije se vprašanje nanaša. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Je tovarišica Tanja Svetličič tukaj? (Ne.) Je delegat iz te skupine delegatov prisoten? (Da.) Prosim!

Jože Bartol: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Mi smo postavili to kot splošno vprašanje, ker iz gradiva ni bilo razvidno stanje barvaste metalurgije v Sloveniji.

Predsednik Emil Tomažič: Ste zadovoljni z odgovorom? (Da.) Hvala lepa.

Predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 za razvoj barvaste metalurgije v obdobju po letu 1980, ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in z njim prevzel za republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 za razvoj barvaste metalurgije v obdobju po letu 1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z drugimi delegacijami v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

So kakšne pripombe k tako oblikovanemu sklepu? (Ne). Če pripomb ni, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Vračamo se na 17. točko dnevnega reda, ki smo jo prej izpustili, to je na osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije k tej točki dnevnega reda določil tovariša Aleksandra Škrabana.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose, ki je dal poročilo in dodatno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo. Poročili in dodatno poročilo smo prejeli.

Prejeli smo tudi poročilo Odbora družbenopolitičnega zbora za družbenopolitični sistem, v katerem so vsebovana stališča in predlogi, ki naj jih sprejme Družbenopolitični zbor, ki na podlagi 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije obravnava predloženi zakon na današnji seji.

Predsednica Družbenopolitičnega zbora me je obvestila o naslednjem:

Družbenopolitični zbor je na svoji 3. seji dne 28. 6. 1978, se pravi danes, obravnaval osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme ter osnutek zakona o Skupnosti industrije sredstev, oborožitve in vojaške opreme v Jugoslaviji in k njima sprejel na podlagi 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije stališča in predloge, ki so bili predlagani v poročilu Odbora Družbenopolitičnega zbora za družbenopolitični sistem številka 0101-283/78 in 0101-236/78 z dne 19. 6. 1978, z naslednjo spremembo: V drugi točki stališč in predlogov naj se v peti vrsti za besedama »kar daje« doda besedilo: »možnosti za uvajanje posebnega si-

stema, neuskladenega s temeljnim sistemom«. Dosedanje besedilo točke 2 stališč in predlogov se od besed »kar daje« do konca točke črta.

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? Prosim! Besedo ima tovariš Stanislav Markun, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 11. okoliš!

Stanislav Markun: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov, ki je za 11. okoliš delegirala delegate v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije za področje gospodarstva, in skupina delegatov, ki je za Zbor občin Skupščine SR Slovenije delegirala delegate, sta na redni skupni seji dne 14. junija 1978 obravnavali osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme. Pripombo skupini utemeljujeta z razpravo in predlogom delegacij za Zbor združenega dela iz Iskre, Elektromehanike Kranj k 28. členu omenjenega zakona, ki se v osnutku glasi:

»Sredstva oborožitve in vojaško opremo za proizvodnjo sredstev oborožitve in vojaške opreme, končne izdelke, sklope, podsklope, dele in drugo je dovoljeno izvažati samo, če so sprejeti v oborožitev oboroženih sil Socialistične federativne republike Jugoslavije in če so bili izdelani po tehnični dokumentaciji in drugih pogojih, ki jih predpiše Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo«.

Predlagamo, da se 28. člen omenjenega zakona spremeni in v razširjeni obliki glasi takole:

»Sredstva oborožitve in vojaške opreme oziroma za proizvodnjo sredstev oborožitve in vojaške opreme, končne izdelke, polizdelke, sklope, podsklope, dele in drugo je dovoljeno izvažati, če so sprejeti v oborožitev oboroženih sil SFR Jugoslavije, kakor tudi oboroženih sil prijateljskih držav in če so bili proizvedeni po tehnični dokumentaciji in drugih pogojih, ki jih predpiše Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo.«

Obrazložitev: Temeljne organizacije združenega dela Iskre, katerih proizvodni program vsebuje tudi proizvodnjo delov oborožitve in sredstev oborožitve ali proizvodnjo vojaške opreme, izvažajo ta sredstva oboroženim silam prijateljskih držav, čeprav ta sredstva niso v oborožitvi oboroženih sil SFR Jugoslavije. Na osnovi 28. člena omenjenega zakona pa bi bil izvoz te opreme onemogočen ali pa povezan z dodatnimi administrativnimi težavami. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Želi še kdo besedo? Prosim, besedo ima tovariš Jože Gabrovšek!

Jože Gabrovšek: Tovarišice in tovariši! V okviru občine Šiška smo ravno tako razpravljali o osnutku zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme. Imeli smo nekaj dopolnitev oziroma pripomb. Podprl bi tudi prejšnjega govornika, ki je predlagal spremembo oziroma dopolnitev 28. člena.

Izvršni svet k osnutku zakona ni imel pripomb in je z vsebino soglašal, predvsem pa je podpiral pripombe, ki jih je k osnutku zakona dala delegacija Socialistične republike Slovenije. O osnutku zakona je tekla razprava tudi v Zboru združenega dela. K osnutku ni bilo pripomb. Predvsem pa predlaga, da se posredujejo pripombe konferenc delegacij 40, 34 in 35. Predlog konference delegacije 40 je v celoti enak, kot ga je posredoval prejšnji govornik. Predlogi konference delegacij iz Litostroja pa so naslednji:

Delegati se strinjajo s pripombo delegacije SR Slovenije k temu zakonu. Mnenja so, da se mora slovenska industrija bolj kot doslej vključiti v proizvodnjo vojaške opreme. Za uvoz vojaške opreme pa so mnenja, da mora obstajati enakopraven odnos med vsemi ostalimi uvozniki v gospodarstvu, kolikor se ta oprema ne more proizvajati doma. Konferenci delegacij PAP šte. 34. in 35. predlagata, da se v 5. členu definirajo sredstva oborožitve in vojaške opreme. V drugem odstavku 2. člena so navedene tudi druge potrebe ljudske obrambe. Ker pa te potrebe segajo od civilne zaščite pa vse do prehrane, ki po presoji različnih okoliščin ne bi smela biti enako obravnavana kot civilna zaščita, se zato predlaga, da se definirajo tudi druge potrebe ljudske obrambe.

Od 6. do 42. člena, ki predstavljajo jedro sedanjega osnutka zakona, samo 9. člen omenja druge potrebe ljudske obrambe v miru in vojni, ostali pa samo oborožitev in vojaško opremo. Je to po pomoti ali namerno? Če je to namerno, nastaja vprašanje, kateri predpisi in kako ter kdo bo urejal obravnavane odnose s področja drugih potreb ljudske obrambe.

73. člen predvideva možnost, da se izda odločba o prenehanju veljavnosti pogodbe o dolgoročni proizvodni kooperaciji ali o pridobitvi pravic s področij industrijske lastnine. Manjka podrobnejša opredelitev tega vprašanja, glede na to, da pri takšnih pogodbah vedno prihaja do pomembnejšega angažiranja dela in sredstev, vsaj s strani ene od pogodbenih strank, tudi če še ni prišlo do realizacije, ampak gre samo za priprave. Zato je ob takšnem določilu potrebno rešiti tudi vprašanje posledic takšne odločitve, zlasti še za primer, ko gre za pogodbenike iz dveh različnih držav. Področje oborožitve, vojaške opreme in drugih potreb ljudske obrambe zajema tudi področje industrijske lastnine oziroma inovacij. Ker predpisi o patentih ne urejajo vseh vprašanj, bi bilo mogoče primerno, da se te zadeve dopolnilno uredi v osnutku tega zakona. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Še kdo želi besedo? Prosim, tovariš Ivo Klemenčič!

Ivo Klemenčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Poskušal bi izraziti svoje mnenje o pripombi delegatov iz 11. okoliša k 28. členu, ki predlagajo dopolnitev sedanjega besedila s tem, da se doda »kakor tudi prijateljskih držav«. Menim, da s tako dopolnitvijo ne bi bilo doseženo tisto, kar je predlagatelj želel doseči. S predlagano dopolnitvijo pogoj razširjam, s čimer zadevo samo bolj kompliciram. Zato mislim, da dopolnitev ni primerna in da je boljše, da je ne predlagamo, ker ni logična. Toliko bi opozoril delegate iz 17. okoliša. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Je za delegata obrazložitev sprejemljiva? (Je.) Hvala lepa! Še kdo želi razpravljati? Če ne želi nihče več, bi razpravo zaključili. Zboru predlagamo, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles, stališčih Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije, pripombe, dane danes v razpravi na seji zbora in pripombe, dane v drugih gradivih.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, da poskuša v postopku usklajevanja v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin uveljaviti pripombe in da da soglasje k predlogu tega zakona.

So kakšne pripombe k predlaganemu sklepu? (Da.) Prosim!

Olga Abramič: Rada bi postavila samo vprašanje, ki ga je načela delovna organizacija Iskra, ko smo obravnavali gradivo za današnjo sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

Vprašujem, ali je možno, da ohranja Iskra še delo izven programa potreb domačih oboroženih sil oziroma ali mora ukiniti proizvodnjo za prijateljske države.

Predsednik Emil Tomažič: Odgovoril bo tovariš Ivo Klemenčič!

Ivo Klemenčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Moj odgovor ne bo popolnoma zadovoljiv. Menim pa, da pri proizvodnji določenega sredstva za oborožitev, ki ga uporabljajo prijateljske zavezniške države pri svoji oborožitvi, ne bi moglo priti do tega, da takšno sredstvo ne bi bilo tudi v programu oborožitve naše armije.

Menim, da bi na to vprašanje najbolje odgovoril predstavnik armije. Mislim pa, da takšna proizvodnja Iskre ne bi smela zavirati možnosti našega izvoza. Potrebno je poiskati možnosti na ta način, da se tako sredstvo eventualno sprejme v program naše armije. Izvoz pa ne bi smel biti oviran, če gre za oborožitev prijateljskih držav.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala! Besedo ima Olga Abramič!

Olga Abramič: Iz obrazložitve delovne organizacije Iskra v naši skupini delegatov izhaja, da gre za manj moderna sredstva oborožitve in vojaške opreme, kot jih uporabljamo pri nas.

Predsednik Emil Tomažič: Vprašanje je neposredno. Ali lahko dobimo nanj odgovor? Besedo ima tovariš Atanas Predarski!

Atanas Predarski: Odgovor na ovo pitanje je teško dati medjutim poznato je da Savezni sekretariat za narodnu odbranu isključivo ima pravo odlučivati o proizvodnji i prometu vojnom opremom.

Deo sredstava koja se već godinama proizvode kod nas, gde su potrebe za JNA već zasićene, ili ta oprema nije u našem naoružanju, zbog zastarelosti, jer mi modernizujemo naše oružane snage, Savezni sekretariat odlučuje o njenoj daljoj proizvodnji i izvozu. Tako naprimer deo našeg pešadijsko naoružanja, sredstava veze, ili slična vojna oprema i ako nije u našem naoružanju ona se još uvek proizvodi i izvozi u zemlje, gde postoji potreba za takvom vojnom opremom, a to je i dobro došlo za naše proizvodjače jer se izvozom takve robe dobijaju devizna sredstva ili oprema koja je nama potrebna.

Inače Savezni sekretariat za narodnu odbranu sa svojim komisijama odlučuje o proizvodnji sredstava i opreme, potrebne za naoružavanje i opremanje naših oružanih snaga, ukoliko za to postoje potrebe i mogućnosti i rentabilnost proizvodnje.

Ukoliko se proizvodnja neke vojne opreme počne, onda se takvom opremom prvo popunjavaju naše oružane snage pa tek onda dolazi u pitanje proizvodnja i izvoz takve opreme, o čemu takodje odlučuje Savezni sekretarijat za narodnu odbranu.

Treba imati na umu, što je nama svima poznato, da je početak proizvodnje neke vojne opreme vrlo skup, da to finansira Savezni sekretariat i da pre početka takve proizvodnje imaju odlučujuću ulogu pored Saveznog sekretarijata i drugi faktori, materijalni i društveni, te da svaka takva proizvodnja prvenstveno počinje radi opremanja i osamostaljivanja naših oružanih snaga, što ima odlučujući značaj za opštenarodnu odbranu.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Tovariš Ivo Klemenčič!

Ivo Klemenčič: Predlagam, da vidimo, kako se bodo pri usklajevanju v Zvezni skupščini reševala konkretna vprašanja. Pri tem izhajamo s stališča, da ne sme priti do zastoja v izvozu.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Opozoril bi na drugo točko predlaganega sklepa, kjer smo rekli, da daje zbor pripombe, navedene v poročilih, in pripombe, dane v razpravi, kar vse obvezuje našo delegacijo.

Predlagam, da preidemo na glasovanje o tem sklepu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Zboru predlagam, da sprejme na predlog Odbora za družbenoekonomske odnose k tej točki dnevnega reda še naslednji sklep:

Glede na pripombe sistemskega značaja naj osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme obravnavata še Svet Predsedstva Socialistične republike Slovenije za ljudsko obrambo in Republiški svet za vprašanja družbenopolitične ureditve in o teh vprašanjih zavzameta stališče.

So kakšne pripombe k takšnemu sklepu? (Ni pripomb.) Če ne, predlagam, da preidemo na glasovanje. Kdor je za sklep, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 22. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o razrešitvi člana Sveta republike je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Za svojega predstavnika je Komisija k vsem predlaganim odlokom določila Cveta Gatnika, člana Komisije.

Predlog odloka in predlog Predsedstva Socialistične republike Slovenije za razrešitev člana v Svetu republike smo prejeli. Prejeli smo tudi pozitivno mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (118 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel odlok o razrešitvi Borisa Čizmečka dolžnosti člana Sveta republike.

2. Predlog odloka o soglasju k imenovanju tajnika Kulturne skupnosti Slovenije je predložila v obravnavo Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka in predlog Kulturne skupnosti Slovenije za imenovanje tajnika Kulturne skupnosti Slovenije smo prejeli. Prejeli smo tudi pozitivno mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k imenovanju tajnika Kulturne skupnosti Slovenije. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o soglasju k imenovanju tajnika Kulturne skupnosti Slovenije.

S tem je v Zboru združenega dela dano soglasje k imenovanju Dušana Zupanca za tajnika Kulturne skupnosti Slovenije.

3. Predlog odloka o imenovanju sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije je predložila v obravnavo Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka in predlog Zdravstvene skupnosti Slovenije za imenovanje sekretarja zdravstvene skupnosti Slovenije smo prejeli. Prejeli smo tudi pozitivno mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k imenovanju sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (122 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o soglasju k imenovanju sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije. S tem je v Zboru združenega dela dano soglasje k imenovanju Slavka Grčarja za sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije.

4. Predlog odloka o soglasju k imenovanju vodje strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji je predložila v obravnavo Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka in predlog Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji za imenovanje vodje strokovne službe smo prejeli.

Prejeli smo tudi pozitivno mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k imenovanju vodje strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (119 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o soglasju k imenovanju vodje strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

S tem je v Zboru združenega dela dano soglasje k imenovanju Janeza Prijatelja za vodjo strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

Prehajamo na 23. točko dnevnega reda, to je na vprašanja delegatov.

Želi kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.)

Obveščam vas, da smo dvoje delegatskih vprašanj dobili, vendar nam odgovorov nanje ni uspelo dobiti še v času trajanja današnje seje. Odgovore boste prejeli na naslednji seji, to je 19. julija.

Če ni več delegatskih vprašanj, se vam zahvaljujem za potrpežljivost in zaključujem današnjo sejo zбора. Hvala lepa!

(Seja je bila končana ob 15. uri.)

4. seja

(19. julija 1978)

Predsedoval: E m i l T o m a ž i č,
predsednik Zbora združenega dela

Pričetek seje ob 9.05.

Predsednik E m i l T o m a ž i č: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 4. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Na podlagi 11. člena poslovnika Zbora združenega dela bomo izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora in verificirali pooblastila.

Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednico tovarišico Silvijo Mozetič, za člana pa tovariša Ignaca Zidarja in Franca Zadravca.

Želi kdo o predlogu razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, lahko preidemo na glasovanje. Glasovali bomo javno, z dviganjem rok. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 4. sejo zbora izvoljeni: za predsednika Silvija Mozetič, za člana Ignac Zidar in Franc Zdravec. So predlagani oziroma izvoljeni prisotni? (Da.)

Prosim Komisijo, da se sestane in pregleda pooblastila delegatov ter sestavi poročilo.

Medtem vas želim obvestiti, da so bili na današnjo sejo zbora povabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Centralnega komiteja ZK Slovenije, Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, Ustavnega sodišča SR Slovenije, Vrhovnega sodišča SR Slovenije, Vrhovnega tožilstva SR Slovenije, Sodišča združenega dela SR Slovenije, Javnega

pravobranilstva SR Slovenije, Družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije, Odvetniške zbornice Slovenije, Pravne fakultete, Inštituta za kriminologijo, Zveze skupnosti za invalidsko in pokojninsko zavarovanje, Zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije, Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije, Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije, Zveze komunalnih skupnosti Slovenije, Zadrugne zveze Slovenije, Veterinarskega Zavoda Slovenije in Penološkega društva.

Na sejo zбора so bili povabljeni predsedniki odborov, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Prosim vse tiste delegate, ki nameravajo postaviti delegatsko vprašanje, da posredujejo vprašanja meni ali tovarišici sekretarki v pisni obliki že na začetku seje, da bi lahko takoj o tem obvestili Izvršni svet oziroma ustrezne republiške funkcionarje. S tem bi omogočili Izvršnemu svetu oziroma posameznim funkcionarjem, da se na odgovor pripravijo in na vprašanja odgovorijo, če je le mogoče, že na današnji seji.

Obveščam vas, da smo na 3. seji Zbora združenega dela, ki je bila 28. 6. 1978, sprejeli vse končne odločitve v enakem besedilu kot Zbor občin. Glede predlogov aktov, ki smo jih obravnavali, smo tako usklajeni.

Ugotavljam, da je Komisija končala s svojim delom. Prosim predsednico Komisije, da da poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja!

Silvija Mozetič: Tovarišice in tovariši delegati! Podajam poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije za 4. sejo dne 19. 7. 1978.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 141 delegatov, in sicer: z gospodarskega področja 86 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 17 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 12 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 16 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 4 delegati, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacije aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso prisotni delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: za gospodarsko področje iz 16. okoliša 2 delegata, 29. okoliša 1 delegat in 34. okoliša 1 delegat; za prosvetno-kulturno področje iz 1. okoliša 1 delegat; za socialno-zdravstveno področje iz 1. okoliša 1 delegat; iz kmetijske dejavnosti za 6. okoliš 1 delegat in za 7. okoliš 1 delegat; iz obrtne dejavnosti za 2. okoliš 1 delegat; skupaj 9 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo Socialistične republike Slovenije. Zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o poročilu Komisije? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, prehajamo na glasovanje.

O poročilu bomo glasovali javno in v celoti, ker ni, kot ste slišali, nobeno pooblastilo sporno.

Kdor je za potrditev poročila, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in da je s tem verificiral pooblastila delegatov za 4. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Prehajamo na določitev dnevnega reda. Z dopisom z dne 10. 7. 1978 sem razširil dnevni red današnje seje zbora s predlogom zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih. Z dnevnega reda današnje seje umikam 12. in 18. točko predloga dnevnega reda, to je predlog odloka o ustanoviteljstvu Veterinarskega zavoda Slovenije na predlog Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki smo ga prejeli danes na klop, ter točko volitve in imenovanja, ker nam Komisija Skupščine Socialistične republike Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve ni predložila v obravnavo nobenega predloga odloka.

Glede na to predlagam na podlagi 24. člena poslovnika Zbora združenega dela naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 4. seje Zbora združenega dela;
2. odobritev zapisnika 3. seje Zbora združenega dela;
3. predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole;
4. predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij;
5. predlog zakona o investicijskih vlaganjih Socialistične republike Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982;
6. predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih;
7. predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000;
8. predlog zakona o ukrepih v živinoreji;
9. osnutek zakona o združevanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarske zbornice;
10. osnutek zakona o pravni pomoči;
11. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah posameznih določb nekaterih republiških zakonov v zvezi s postopkom za pridobitev lokacijskega dovoljenja, z osnutkom zakona;
12. predlog za izdajo zakona o revalorizaciji in amortizaciji stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, z osnutkom zakona;
13. predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov višjih sodišč v Socialistični republiki Sloveniji;
14. predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v Socialistični republiki Sloveniji;
15. predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva družinskih članov oseb, ki so v obvezni vojaški službi;
16. odločba Ustavnega sodišča Socialistične republike Slovenije o ugotovitvi, da določbi 2. in 3. odstavka 13. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list SRS, št. 54/72 in 19/77) nista v skladu z ustavo Socialistične republike Slovenije;

17. osnutek zakona o spremembah zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj Zveznega sekretariata za zunanje zadeve od leta 1978 do leta 1980;

18. vprašanja delegatov.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu dnevnu redu? (Ne.) Če ni pripomb, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (139 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdražal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red soglasno sprejet.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 3. seje Zbora združenega dela.

Zapisnik smo prejeli. Ima kdo kakšno pripombo ali predlog za dopolnitev zapisnika 3. seje zbora? (Ne) Ker nima nihče pripomb niti predlogov za dopolnitev, ugotavljam, da je zapisnik 3. seje Zbora združenega dela sprejet.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet k tej točki dnevnega reda določil Milana Baškoviča, sekretarja Sekretariata Izvršnega sveta za zakonodajo.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem, ki je dal poročilo in dodatno poročilo, ki smo ga prejeli danes na klop, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo. Poročila smo prejeli.

Z dopisom z dne 10. 7. 1978 ste prejeli mnenja in ugotovitve sekretariata Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije k temu zakonu. Danes pa smo dobili na klop stališča Družbenopolitičnega zbora, ki je na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije obravnaval predloženi zakon na seji 17. julija 1978. Na klop smo prejeli tudi mnenje Izvršnega sveta, s katerim se opredeljuje do amandmajev delovnih teles.

Želita poročevalca Odbora in Komisije še ustno dopolniti poročilo? (Ne želita.)

Pričenjam z razpravo. Kdo želi besedo? Prosim!

M u j o H a s k i ć : V skupini delegatov smo razpravljali o predlogu zakona o organu samoupravne delavske kontrole in ugotovili, da zadnji odstavek 2. člena ni dobro napisan oziroma da je v njem tiskovna napaka. Menimo, da organ delavske kontrole ne more imeti delovne skupnosti ampak je lahko le obratno, da ima delovna skupnost organ samoupravne delavske kontrole. Zato je potrebno izvršiti ustrezen popravek.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Želi še kdo besedo? Prosim, besedo ima tovariš Lojze Janko, predstavnik predlagatelja!

L o j z e J a n k o : Napaka, na katero je tovariš delegat opozoril, je nastala pri prepisovanju teksta. Gre za to, da ima delovna skupnost organ samoupravne delavske kontrole. Ta strojepisna napaka se je sicer odpravila že v poročilu Zakonodajno-pravne komisije, ker je redakcijskega značaja.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Odbora za družbenopolitični sistem, ki so navedeni v dodatnem poročilu, in sicer k 3., 4., 6., 8. in 12. členu. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se z amandmaji strinja. Zakonodajno-pravna komisija se z amandmaji strinja. Ker gre za amandmaje, usklajene s stališči Družbenopolitičnega zbora, predlagam, da o amandmajih Odbora za družbenopolitični sistem k 3., 4., 6., 8. in 12. členu glasujemo skupaj. Soglašate s tem predlogom? (Da.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za amandmaje, naj prosim glasuje! (142 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje Odbora za družbenopolitični sistem k 3., 4., 6., 8. in 12. členu.

Prehajamo na glasovanje o predlogu zakona v celoti.

Dajem na glasovanje predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole. Kdor je za, naj prosim glasuje! (142 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole v celoti.

Zbor združenega dela je sprejel predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora. O tem bom obvestil predsednico tega zbora.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svoja predstavnika je Izvršni svet k tej točki dnevnega reda določil Jožeta Packa, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun in Alojza Domjana, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Predlog zakona so obravnavali: Komisija za pravosodje, ki je dala poročilo, Odbor za družbenopolitični sistem, ki je dal poročilo in dodatni poročili, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročila smo prejeli.

Z dopisom z dne 19. 6. 1978 smo prejeli poročilo o delu kazenskih poboljševalnih zavodov SR Slovenije v letu 1977, z dopisom z dne 10. 7. 1978 pa smo prejeli pripombe Izvršnega odbora Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije. Danes smo prejeli na klop amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in stališča Družbenopolitičnega zbora, ki je na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije obravnaval predloženi zakon na seji 17. julija letos.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Želi predstavnik predlagatelja besedo? Prosim, tovariš Jože Pacek!

Jože P a c e k: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Pri pripravi predloga zakona o izvrševanju kazenskih sankcij je predlagatelj skušal, ob upoštevanju predlogov in sugestij, danih v razpravah o osnutku zakona, doseči tako ureditev izvrševanja kazenskih sankcij, da bo z njo možno uresničiti namen izvršitve posameznih sankcij, določenih v kazenskem zakonu SR

Slovenije, predvsem pa namen izvršitve kazni zapora. Temu posveča zakon tudi največ določb.

Namen izvršitve kazni zapora po 27. členu kazenskega zakona je, da se pripravi obsojenca za življenje na prostosti, tako da bo živel in delal v skladu s predpisi, preprosto rečeno, z moralo socialistične samoupravne družbe. Načelu resocializacije obsojencev so podrejene vse določbe zakona o izvrševanju kazenskih sankcij in so v predlogu iz tega razloga še dodane nekatere določbe, druge pa tudi ustrezno preoblikovane.

Življenje v zavodih naj bi bilo v največji meri približano življenju na prostosti, zlasti kar zadeva obsojenčevo delo, saj le tako lahko pričakujemo njegovo uspešno vključitev v življenje na prostosti. Tudi nagrajevanje obsojencev za opravljeno delo je odvisno od doseženih rezultatov pri delu, tako da je tudi v tem pogledu izenačen z delavci v združenem delu. Nizja je seveda le začetna osnova nagrajevanja dela. Vendar obstaja pri delu obsojencev bistvena razlika, namreč, da je zaposlovanje in delo obsojencev v celoti podrejeno interesom njihove resocializacije. Takšen pomen dela obsojencev je opredelil že kazenski zakon SRS z določbami, da gospodarska korist, ki naj bo dosežena z delom obsojencev, ne sme biti v škodo prevzgojnemu namenu kazni. To načelo je predlagatelj v celoti upošteval v številnih določbah zakona.

Vzgoja in prevzgoja obsojencev sta proces, ki traja pri posameznih obsojencih različno dolgo. Tako je obsojenčevo življenje v zavodu odvisno predvsem od potreb, ki jih narekujejo njegova vzgoja in prevzgoja. Zato mora zakon zagotoviti podlago za različne možnosti prestajanja kazni, za različne vrste prevzgojnih ukrepov in končno tudi možnost disciplinskih ukrepov. Humanizacije izvrševanja kazenskih sankcij, ki je bila večkrat poudarjena v razpravah, ne smemo presojati zgolj z vidika zakonskih določb, marveč predvsem tudi na osnovi neposredne uporabe zakona. Ta mora upoštevati različne prilike in zato predvideti tudi določene represivne ukrepe. Že nekaj let upada število izrečenih disciplinskih kazni, kakor tudi različnih uporab prisilnih sredstev zoper obsojence. To očitno izhaja tudi iz poročila, ki ste ga prejeli. Nedvomno je to upadanje povezano z večjo usmeritvijo kazenskih zavodov k vzgojnemu in prevzgojnemu delu. Predlagatelj sodi, da predloženi predlog zakona v kar največji meri zagotavlja uresničitev načela resocializacije obsojencev in humanosti, v skladu s IV. poglavjem kazenskega zakona SRS, v katerem so določena vsa temeljna načela o izvrševanju kazenskih sankcij.

Vse spremembe in dopolnitve v predlogu zakona, v primerjavi s sprejetim osnutkom, so pojasnjene v obrazložitvi. Večino pripomb, mnenj in stališč je predlagatelj upošteval, prav tako je skoraj v celoti upošteval stališča Družbenopolitičnega zbora. Navzlic temu kaže posebej pojasniti nekatere bistvene spremembe in dopolnitve, ki so predlagane v amandmajih k predlogu zakona, ki jih predlagatelj sprejema, in hkrati odgovoriti na vprašanja iz razprav.

V osnutku je bila za področje izvrševanja kazenskih sankcij predvidena ustanovitev družbenega sveta. To so v razpravah podprla vsa skupščinska telesa, posebej tudi stališča Družbenopolitičnega zbora s stališči, izven Skupščine pa še zlasti Komisija Predsedstva Socialistične republike Slovenije za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter za uresničevanje svoboščin, pravic in dolžnosti človeka in občana ter komisije za pomilostitve, kakor tudi Izvršni odbor Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze. Navzlic temu, da predlog ne predvideva ustanovitve družbenega sveta, pač pa svet za spremljanje izvrševanja kazenskih sankcij, predlagatelj svojega stališča glede ustanovitve družbe-

nega sveta za področje izvrševanja kazenskih sankcij ni spremenil. Sodi namreč, da bi bilo ustanavljanje družbenih svetov v obdobju, ko še niso rešena sistemska vprašanja o družbenih svetih, preuranjeno. Zato predlaga, da bi do sprejetja zakona o družbenih svetih veljala dosedanja ureditev zakona o izvrševanju kazenskih sankcij. Naloge sveta so v predlogu zakona vsebinsko natančneje opredeljene. Ker gre za strokovni organ, vanj še niso vključeni predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Z ustanovitvijo družbenega sveta, kar bo storjeno z zakonom o družbenih svetih, pa bodo družbenopolitične organizacije vključene v njegovo sestavo. S tem bo doseženo podružbljanje zadev s področja izvrševanja kazenskih sankcij. Poudariti pa kaže, da predlog že ustanavlja svete kazenskih poboljševalnih zavodov kot družbene organe. V njih je predvidena zastopanost družbenopolitičnih organizacij. S tako rešitvijo so se strinjala tudi vsa delovna telesa Skupščine, upoštevajoč, da ne bo treba zavoljo tega spreminjati zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, ki je tako ocenjen kot dolgoročna osnova za kaznovalno politiko v naši družbi.

Drugo pomembno vprašanje iz razprav o osnutku zadeva pristojnost upravnikov. Predlagatelj je skušal v največji možni meri upoštevati pripombe, mnenja ter tudi stališča Družbenopolitičnega zbora in je odločitve upravnika, ki posegajo v pravice obsojencev, vezal na predlog oziroma na predhodno mnenje strokovnih delavcev v kazensko-poboljševalnih zavodih. Tako lahko upravnik izda odločbo o premestitvi obsojenca v odprt ali polodprt zavod ali ga pogojno odpusti le tedaj, ko dobi mnenje strokovnih delavcev. Tudi ugodnosti se dovoljujejo obsojencem le na predlog strokovnih delavcev. Enak pristop uveljavlja zakon tudi v vseh drugih primerih.

Vzgoja in prevzgoja, katere del sta tudi izobraževanje in delo, poteka po prevzgojnem programu kazensko-poboljševalnega zavoda in po skupinskih in individualnih programih. Navedene programe pripravljajo strokovne skupine delavcev povsem samostojno. Obsojenci se razporejajo na delo v skladu z individualnim prevzgojnim programom, ki ga izdelata posebna strokovna skupina. Tudi ustanovitev sveta pri posameznih kazenskih poboljševalnih zavodih pomeni omejitev pri individualnemu odločanju upravnika. Naj navedem, da je že v sedanji praksi v mnogih primerih uveljavljeno tako soodločanje prevzgojne skupine delavcev. Predlagatelj je bil pri tem vezan na določbo 8. člena zakona, ki določa, da se vse odločbe na podlagi tega zakona izdajajo v upravnem postopku. Podrobnejše določbe o izvrševanju kazni zapora bo vseboval tudi pravilnik o izvrševanju kazni zapora, v katerem se bo še v večji meri kot doslej poudarila vloga prevzgojne skupine delavcev pri oblikovanju dokončne odločitve, ki jo v obliki upravne odločbe izda upravnik.

V razpravi o predlogu zakona je bilo zastavljeno vprašanje, čigav dohodek naj bodo vplačane oziroma izterjane denarne kazni. Rešuje ga predloženi amandma Odbora Zbora občin za družbenopolitični in komunalni sistem k 137. členu, in sicer tako, da vplačane oziroma izterjane denarne kazni dobijo občine, ki v organizaciji novega pravosodnega sistema v celoti prevzemajo financiranje temeljnih sodišč in temeljnih javnih tožilstev. Taka rešitev je hkrati skladna z zakonom o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih.

Razpravo v vseh skupščinskih telesih je spodbudil tudi predlog Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije k 153. členu, da naj se nagrada svetovalcu, ki opravlja varstveno nadzorstvo po pogojni obsodbi izven redne delovne dolžnosti, izplačuje iz republiškega proračuna. Glede tega se Odbor za družbenopoli-

tični in komunalni sistem Zbora občin zavzema, naj se določba 153. člena v celoti črta, Komisija za pravosodje pa predlaga, da se v prehodnih določbah določi, da se do 1. 1. 1981 sredstva za nagrade svetovalcem zagotavljajo iz republiškega proračuna.

Predlagatelj meni, da si navedena amandmaja skupščinskih teles ne nasprotujeta in se z njima strinja, vendar je sam pripravil vsebinsko ustrežnejši in po vsebini enak amandma. Ker občinske skupnosti socialnega skrbstva v svojih srednjeročnih programih res niso predvidele izdatkov za nagrade svetovalcev, je prav, da do konca leta 1980 financira to novo dejavnost republika. Poudariti pa je treba, da gre v tem primeru za novo obliko pogojne obsodbe, ki jo bodo sodišča v prvih letih uveljavljala nedvomno redkeje. Občinske skupnosti socialnega skrbstva si morajo prizadevati, da pridobijo za svetovalce ljudi, ki bodo opravljali to nadzorstvo predvsem iz humanitarnih nagibov in ne zgolj zaradi nagrade.

Upoštevajoč resolucijo o temeljih zakonodajne politike, da naj se v zakonih ne ponavljajo posamezne določbe iz drugih zakonov, predlagatelj v zakon o izvrševanju kazenskih sankcij ni vključil temeljnih določb o izvrševanju kazenskih sankcij iz kazenskega zakona SRS in tudi ne določb, ki jih vsebujejo drugi zakoni, ne glede na to, da so v neposredni zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij. Zato ni bilo mogoče sprejeti amandmaja Komisije za pravosodje k 74. členu predloga. Prekinitev prestajanja kazni na zahtevo javnega tožilca je namreč v celoti urejena v zakonu o javnem tožilstvu. Prav tako ureja zakon o kazenskem postopku obvezna sodišča, ki morajo že v sodbi odločiti, ali naj se vzeti predmeti prodajo ali naj se izročijo kriminalističnemu muzeju ali kakšnemu drugemu zavodu oziroma naj se uničijo.

V razpravah je bilo zastavljeno še vprašanje kolizije zakona o izvrševanju kazenskih sankcij z zakoni drugih republik in pokrajin. Na kolizijo zakonov o izvrševanju kazenskih sankcij je predlagatelj že opozarjal v osnutku zakona pri določitvi kriterijev za prestajanje kazni v zavodih v naši republiki.

Tudi 146. člen predloga predvideva določbo, pri kateri lahko pride do kolizije v primeru, ko je večji del zaplenjenega premoženja v drugi republiki ali pokrajini, zadevni zakon pa bo izvrševanje te kazni urejal drugače. Vendar republika po ustavi ni pristojna, da rešuje kolizije posameznih zakonov, ampak bo morala to urediti federacija s posebnim zakonom, če bo do kolizije prišlo. Predlagatelj namreč sodi, da se ji je moč uspešneje izogniti na podlagi medrepubliškega dogovarjanja pristojnih organov.

Predloga Inštituta za kriminologijo za spremembo 51. člena, po kateri naj bi se obsojencem čas, ko delajo v svoji delovni organizaciji, štel v delovno dobo, ni bilo mogoče uresničiti v zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij. Kdaj komu preneha delovno razmerje in kaj se šteje v delovno dobo urejata zakon o delovnih razmerjih in zakon s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Veljavni zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju namreč določa, da se všteje v pokojninsko dobo čas prestajanja kazni, ki ni daljši od 30 dni. Zato je določba 51. člena predloga, da se čas v organizaciji združenega dela obsojencem ne všteva v delovno dobo, zgolj pojasnilna.

Z amandmaji, ki so jih dala skupščinska telesa k 68. členu, o več obiskih kot enkrat tedensko, k 103. členu, o skrajšanem delovnem času obsojenim mladoletnikom, in k 185. členu, o izdaji posebnega sklepa sodišča o dolžnosti povračila stroškov oskrbe mladoletnika, predlagatelj soglaša.

Predlagatelj ne soglaša z amandmajem, da naj se disciplinska kazen prepovedi sprejemanja pošiljk do treh mesecev popolnoma odpravi. Sodi namreč, da je tak disciplinski ukrep še naprej potreben, čeprav se v praksi redkokdaj izreče.

Naposled kaže omeniti, da se je v razpravi o sodelovanju predstavnika obsojencev na sejah sveta kazensko-poboljševalnega zavoda postavilo vprašanje, ali bo lahko predstavnik obsojencev prisostvoval pri obravnavanju vseh vprašanj, o katerih bo razpravljajal svet delovne skupnosti zavoda. V skladu s tem je dala k 12. členu predloga zakona Komisija za pravosodje amandma, ki ga je predlagatelj preoblikoval v amandma k 29. členu, in sicer tako, da svet lahko iz razlogov varovanja tajnosti in varnosti ter zavarovanja zavodov sklene, da bo posamezna vprašanja obravnaval brez navzočnosti predstavnika obsojencev.

Tovarišice in tovariši! Predlagatelj meni, da je pripravil predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij v skladu s sprejetimi stališči, danimi predlogi in pripombami. Zato predlaga, da se predlog zakona sprejme.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! K razpravi se je prijavil tovariš Branko But, delegat socialno-zdravstvenega področja, 9. okoliš, Celje!

Branko But: Naša skupina delegatov je razpravljala o predlogu zakona in o predloženih amandmajih. V razpravi bi se dotaknil predvsem predloženega amandmaja k tretjemu odstavku 185. člena, s katerim je predlagatelj soglašal. Amandma namreč določa, da bi se črtalo besedilo »s sklepom, s katerim izreče vzgojni ukrep ali«. Po prvotnem besedilu bi sodišče že s sklepom, s katerim izreče vzgojni ukrep, izreklo tudi obveznost deleža staršev za plačilo oskrbe v vzgojnem zavodu. V sedanji sodni praksi sodišče odloča o prispevku staršev kasneje, s posebnim sklepom. Menimo, da je to za starše težko sprejemljivo. Sodišče ima že ob izreku vzgojnega ukrepa zbrane vse podatke o materialnem in socialnem položaju družine mladoletnika. Zato bi sodišče lahko že hkrati s sklepom določilo še višino prispevka staršev, s čimer bi se izognilo raznim negotovostim.

Iz teh razlogov naša delegatska skupina podpira prvotno besedilo 185. člena predloga zakona. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Kdo še želi besedo? Prosim, besedo ima poročevalec Komisije za pravosodje!

Karel Marsel: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V skladu s stališči in predlogi, izraženimi v amandmajih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k predlogu zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, Komisija za pravosodje umika naslednje amandmaje:

K 12. členu: Amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 29. členu predloga zakona smiselno enako, vendar na ustreznější način kot amandma Komisije za pravosodje k 12. členu rešuje problem navzočnosti predstavnika obsojencev na sejah sveta kazensko-poboljševalnega zavoda, saj predstavniku obsojencev zagotavlja, da je praviloma lahko navzoč na sejah sveta kazensko-poboljševalnega zavoda. Svet pa lahko iz razlogov, določenih v tem zakonu, sklene, da se posamezna vprašanja obravnavajo brez navzočnosti predstavnika obsojencev.

K 56. členu: Sedanje določilo predloga zakona, ki obsojencu zagotavlja počitek, odmerjen v delovnih in ne v koledarskih dnevih, je za obsojenca ugod-

nejši, predvsem pa bližje prevzgojnemu namenu dela obsojencev. Zato Komisija za pravosodje svoj amandma k temu členu umika, ne glede na določbo 30. člena kazenskega zakona Socialistične republike Slovenije, ki obsojencu omogoča nepretrgan počitek v določenem številu dni, ki pa niso opredeljeni kot delovni dnevi.

K 74. členu: Z amandmajem Komisije za pravosodje ter Zakonodajno-pravne komisije k prvemu odstavku tega člena je dosežena večja jasnost te določbe, na osnovi katere se razlogi o odločitvi izvršitve kazni smiselno uporabljajo tudi za prekinitev prestajanja kazni. Pač pa komisija za pravosodje umika amandma, na osnovi katerega naj se k temu členu doda nov tretji in četrti odstavek, glede na to, da 16. člen zakona o javnem tožilstvu vsebuje isto oziroma popolnejšo določbo o prekinitvi prestajanja kazni na zahtevo javnega tožilca.

K 153. členu: Z amandmajem Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 224. členu predloga zakona je na smiselno enak način, vendar ustrežnejše formulirana obveznost republike, da povrne stroške občinskim skupnostim socialnega skrbstva, ki jih bodo le-te imele zaradi sodelovanja svetovalcev pri izvrševanju pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom. Komisija za pravosodje umika svoj amandma k 153. členu predloga, ki je vsebovan v novem 225. a členu zakona, v prehodnih in končnih določbah zakona.

K 177. členu: Istovrstni amandma Zakonodajno-pravne komisije k temu členu, ki podpira enaka amandmaja Odbora Zbora združenega dela za družbenopolitični sistem in Odbora Zbora občin za družbenopolitični in komunalni sistem, je vsebinsko popolnejši od amandmaja Komisije za pravosodje. Zato Komisija svoj amandma k temu členu umika. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Kdo še želi besedo, prosim? Prosim, predstavnik predlagatelja tovariš Jože Pacek!

Jože Pacek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Mislim, da sem dolžan še pojasnilo k razpravi delegata iz Celja, in sicer o 3. odstavku 185. člena.

Iz predloženih amandmajev, ki so povzeti tudi v amandmajih Izvršnega sveta, lahko ugotovite, da so se za tako preoblikovanje 185. člena poleg predlagatelja odločili še Komisija za pravosodje, Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin in Odbor za družbenopolitični sistem Zbora združenega dela. Skratka, gre za večinsko mnenje, da naj bo postopek zoper mladoletnike hiter. Mnenje je, da bi odločitev o stroških v istem sklepu k izrekom o vzgojnem ukrepu zavlačevala postopek. Tako je bilo tudi mnenje strokovnjakov, ki delujejo na področju izvrševanja kazenskih sankcij. Vse skupaj je vodilo tako delovna telesa kot predlagatelja, da predlagajo tak amandma k 3. odstavku 185. člena, ki odpravlja možnost, da bi se z istim sklepom uredilo oboje. To so bili edini razlogi. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Kdo še želi besedo? Ali delegat iz Celja sprejema pojasnilo? (Da.) Želi še kdo besedo? (Ne.) Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Odbora za družbenopolitični sistem. Zato vas prosim, da vzamete v roke poročilo Odbora z dne 10. 7. 1978, skupaj z dodatnimi poročili z dne 14. 7. in 19. 7., ki ste jih prejeli danes na klop. Iz dodatnega poročila z dne 14. 7. je razvidno, da Odbor umika amandmaje k 5.

in 227. členu, iz današnjega dodatnega poročila pa je razvidno, da Odbor umika svoj amandma k 77. členu. Tako moramo iz poročila in dodatnega poročila Odbora glasovati o amandmajih k 68., 87., 94., 103., 137., 145., 153., 177., 185. in 187. členu.

S temi amandmaji soglašajo predlagatelj, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za pravosodje.

Ker predlagani amandmaji bistveno ne posegajo v vsebino zakona, predlagam, da o njih glasujemo skupaj. Soglašate s predlogom, da glasujemo skupaj?

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za amandmaje Odbora za družbenopolitični sistem, naj prosim glasuje! (132 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da so amandmaji Odbora za družbenopolitični sistem k 68., 87., 94., 103., 137., 145., 153., 177., 185. in 187. členu sprejeti z večino glasov.

Sedaj bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije. Zato prosim, da vzamete v roke poročilo te komisije. Glasovati moramo o amandmajih k 50., 74. in 218. členu, ki so navedeni v tem poročilu. Z amandmaji soglašajo predlagatelj, naš odbor in Komisija za pravosodje. Ti amandmaji so redakcijskega značaja. Predlagam, da tudi o njih glasujemo skupaj. Se strinjate? (Da.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, naj prosim glasuje! (140 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Zakonodajno-pravne komisije k 50., 74. in 218. členu soglasno sprejeti.

Ker Komisija za pravosodje umika amandmaje k 12., 56., 74. in 177. členu in k 255. a členu, glasujemo samo o amandmajih k 23., 37., prvemu odstavku 74. člena, 79. členu, 107., 152., 157. in 184. členu. Glede amandmajev Komisije k 87., 145. in 185. členu pojasnujem, da so istovetni z amandmaji našega odbora, ki smo jih že sprejeli. Zato o njih ne bomo glasovali. Predlagam, da tudi o teh amandmajih glasujemo skupaj, saj ne posegajo bistveno v vsebino zakona, z njimi pa soglašajo tudi predlagatelj, Zakonodajno-pravna komisija in naš odbor. Se strinjate s predlogom? (Da.) Predlagam, da preidemo na glasovanje. Kdor je za amandmaje, naj prosim glasuje! (140 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Komisije za pravosodje k 23., 37., prvemu odstavku 74. člena, 79., 107., 152., 157. in 184. členu soglasno sprejeti.

Glasovati moramo še o amandmajih Izvršnega sveta. Prosim, da vzamete v roke tudi poročilo Izvršnega sveta, ki ste ga prejeli danes na klop. Glasovati moramo o amandmajih Izvršnega sveta k 5., 29., 36., 87., 110., 224., 225. in 228. členu. S temi amandmaji soglašajo Odbor za družbenopolitični sistem. Prosim, da se o njih izrečeta tudi poročevalca Zakonodajno-pravne komisije in Komisije za pravosodje! (Soglašata.)

Ker tudi ti amandmaji bistveno ne posegajo v vsebino zakona in ker z njimi soglašajo pristojna delovna telesa, predlagam, da tudi o teh amandmajih glasujemo skupaj. Soglašate s tem predlogom? (Da.)

Kdor je za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (139 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta k 5., 29., 36., 87., 110., 224., 225. in 228. členu soglasno sprejeti.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, naj prosim glasuje! (139 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij sprejet z večino glasov.

Ugotavljam tudi, da je zakon sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, o čemer bom obvestil predsednico tega zbora.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o investicijskih vlaganjih Socialistične republike Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 in 1982, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Za svoja predstavnika je Izvršni svet k tej točki dnevnega reda določil Jožeta Packa, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun in Alojza Domjana, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za finance, ki je dal poročilo in dodatno poročilo, Odbor za družbenopolitični sistem, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročila smo prejeli. Prejeli smo tudi amandma Skupščine občine Maribor.

Informacijo Republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun o zagotavljanju sredstev za negospodarske investicije za že sprejete obveznosti v republiškem proračunu od 1978 do 1982 smo prejeli z dopisom z dne 12. 7. 1978.

Danes smo prejeli na klop amandmaje Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije. Želi predstavnik predlagatelja obrazložiti predlog zakona? (Da.) Besedo ima tovariš Jože Pacek, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za pravosodje, organizacijo uprave in proračun!

Jože P a c e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predloženi predlog zakona, s programom negospodarskih investicij za obdobje 1978 do 1982, predvideva vlaganje republike v gradnjo in adaptacijo poslovnih prostorov za Izvršni svet, za republiške upravne in pravosodne organe, za zavode za izvrševanje kazenskih sankcij in za ureditev mednarodnih mejnih prehodov.

Delovanje organov državne uprave je zaradi njihove funkcije in povezovanja z vsemi družbenimi dejavniki nujno potrebno posodobiti. Tudi z družbenim planom Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 je določeno, da se v okviru 5-letnega programa negospodarskih investicij z vlaganji v sodobnejša sredstva za delo in poslovne prostore zagotovijo pogoji za učinkovitejše delovanje državnih organov.

Večina republiških upravnih organov in služb Izvršnega sveta dela v nepriemernih delovnih pogojih. Delovni prostori so tehnično slabo opremljeni in nezadostni. Republiški upravni organi in organizacije so razmeščeni v 26 stavbah v večji oddaljenosti. To samo po sebi pogojuje večje število pomožnih in tehničnih delavcev, ki so nujni za normalno funkcioniranje posameznih objektov, otežuje delovne povezave in terja nesorazmerno porabo časa in sredstev. Poleg navedenih problemov pa bi bilo v teh stavbah kljub utesnjenosti nujno zagotoviti poslovne prostore tudi za nekatere samoupravne interesne skupnosti, družbene svete in druge organizacije republiškega pomena. Prizadevanja za

izboljšanje prostorskih pogojev republiške uprave trajajo že dalj časa. Parcialni ukrepi, kot so adaptacije, prezidave in nakupi manjših enot, so v zadnjih nekaj letih omilili samo najnujnejše probleme posameznih republiških upravnih organov. Večina republiških organov in strokovnih služb Izvršnega sveta pa ostaja utesnjena v sedanjih nefunkcionalnih prostorih. Le redki upravni organi imajo vse svoje prostore v enem objektu, večinoma so razmeščeni v dveh ali treh, ki so tudi gradbeno-tehnično v slabem stanju. Ne glede na težave, ki nastajajo zaradi medsebojne oddaljenosti organov, zaradi oddaljenosti Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, je poslovanje organov ovirano tudi zaradi tega, ker so njihovi delovni prostori večinoma pretesni in kljub velikim skupnim površinam za sodobno administrativno delo neprimerni. Razen nekaj izjem niso bile zgradbe zidane za poslovne prostore. Večina teh zgradb je bila zgrajena za stanovanjske namene. Kljub zasilnim in dragim preureditvam nekaterih zgradb za poslovne prostore je notranja razporeditev in velikost prostorov nefunkcionalna.

Izoliranost republiških organov je pri delovanju negativno vplivala zlasti na njihovo ekspeditivnost in ažurnost. Tako so na primer republiški inšpektorati v Parmovi ulici 33 oddaljeni od matičnih sekretariatov več kot 2 km. Določeni organi oziroma njihove notranje organizacijske enote pa so oddaljene druga od druge tudi več kot 6 km, včasih so celo na 3 ali 4 lokacijah. Za uspešno reševanje prostorske problematike republiške uprave si je nujno prizadevati za trajne rešitve, ki bodo zagotavljale ustreznejše pogoje za delo Izvršnega sveta, njegovih strokovnih služb in republiških upravnih organov. Težišče mora biti na koncentraciji poslovnih prostorov v neposredni bližini upravnih zgradb Skupščine SR Slovenije in Izvršnega sveta, ker bo le tako skupaj s sodobnejšimi sredstvi za delo mogoče razviti racionalno in učinkovitejšo organizacijo poslovanja, uvajati nove metode dela in zagotoviti ustrezne medsebojne povezave.

Zasnovan je republiški zakon o državni upravi, Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije in o republiških upravnih organih, ki bo skupaj s sprejetim zakonom o temeljih sistema državne uprave, Zveznega izvršnega sveta ter zveznih upravnih organov predstavljal enotno sistemsko podlago za delovanje organov državne uprave.

Celovitost zakonodaje na tem področju bodo poleg navedenih zakonov tvorili še zvezni in republiški zakoni o družbenih svetih, republiški zakon o izobraževanju delavcev v državnih organih ter zakon o organizaciji republiških upravnih organov. Sprejeti zvezni zakon in pripravljene republiški zakoni na področju urejanja sistema državne uprave prav tako narekujejo modernizacijo upravnega poslovanja, ki je tesno povezano tudi z vprašanji urejevanja prostorske problematike in tehnične opremljenosti teh organov. Od organov državne uprave se upravičeno zahteva široka politična iniciativa z vso odgovornostjo do izvrševanja danih nalog. To bomo lahko uspešno reševali samo ob zagotovitvi ustreznijših materialnih pogojev za njihovo delo.

V predloženem programu je predvidena adaptacija vzhodnega krila stavbe Izvršnega sveta in gradnja nove stavbe na lokaciji med Gregorčičevo, Prešernovo in Erjavčevo ulico v Ljubljani. Poleg tega je za potrebe Zavoda socialistične republike Slovenije za statistiko predvidena gradnja novega objekta, ker sedanji prostori ne ustrezajo niti obsegu niti tehnologiji in organizaciji poslovanja Zavoda. Novi prostori bodo omogočili tudi širšo uporabo sodobnejše računalniške tehnike, ki je pogoj za kvalitetnejšo obdelavo statističnih podatkov. Statistični informacijski sistem Socialistične republike Slovenije, ki posta-

ja sestavni del družbenega informacijskega sistema, lahko moderniziramo skladno z njegovo vlogo in novimi nalogami na tem področju le ob načrtovani investicijski naložbi.

Program zajema tudi sanacijo stavb Arhiva Socialistične republike Slovenije, kar naj omogoči primerno hrambo arhivskega gradiva, ki je sedaj zaradi pomanjkanja prostorov zloženo v kletih in je nedostopno za uporabo. S predvideno sanacijo bi zagotovili hrambo obstoječega in novega arhivskega gradiva vsaj za nadaljnjih 10—15 let. Lahko bi tudi rekli, da gre za urejevanje dokumentov pretekle dobe in s tem za ohranjanje kulturnih stikov z dogodki, ki so pomembni za analiziranje, ugotavljanje določenih stanj, s čimer je dana možnost za povezovanje prejšnjih dogodkov s sedanjimi.

V preteklem letu je Skupščina Socialistične republike Slovenije sprejela vrsto zakonov s področja pravosodja. Že tedaj je bilo poudarjeno, da ustavna preobrazba pravosodja zahteva tudi hitrejše in učinkovitejše ukrepe pri reševanju prostorske problematike, predvsem za redna sodišča, ki bodo začela z delom 1. januarja 1979. V predlogu zakona so predvidena sredstva za nadzidavo sodne stavbe v Mariboru, za gradnjo nove sodne stavbe v Kopru, za potrebe višjih sodišč in višjih javnih tožilstev v obeh mestih. Pri teh investicijah bodo sodelovale tudi občine, ki bodo zagotovile 50 % potrebnih sredstev.

Nova kazenska zakonodaja in razmerja na področju izvrševanja kazenskih sankcij narekujejo uveljavitev sodobnejših metod pri prevzgoji obsojencev na prestajanju zaporne kazni. Prav danes ste sprejeli zakon o izvrševanju kazenskih sankcij, ki jasno opredeljuje družbene obveznosti. Zahtevanih metod pri prevzgoji obsojencev v sedanjih objektih kazensko-poboljševalnih zavodov, ni mogoče v celoti izvajati, saj večina ne ustreza niti sedanjim minimalnim standardom.

Za urejanje tega problema je v programu predvidena gradnja bivalnih objektov v kazensko-poboljševalnih zavodih Dob pri Mirni, Maribor in Radeče, gradnja zaporov v Novi Gorici, nadzidava v Murski Soboti, adaptacija in usposobitev bivalnih in delovnih prostorov v zavodih Celje, Radovljica in Koper, kakor tudi pripravljalna dela za graditev primernih zaporov na novi lokaciji v Ljubljani. Za izobraževanje penoloških delavcev praktično ni razpoložljivih prostorov, rešitev pa je predvidena z gradnjo prizidka pri ljubljanskih zaporih, kjer naj bi posloval v prihodnje penološki izobraževalni center.

V srednjeročnem družbenem planu Socialistične republike Slovenije in drugih planskih dokumentih za to srednjeročno obdobje je kot prednostna naloga določena tudi ureditev mednarodnih mejnih prehodov, v skladu s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi. Predlog zakona je prvotno predvideval sofinanciranje izgradnje oziroma rekonstrukcije mednarodnih mejnih prehodov Vrtojba, Lipica, Gederovci, Hodoš in Kuzma ter pričetek del na novih mejnih prehodih Fernetiči-avtocesta, Šentilj-avtocesta in Karavanški predor-avtocesta. V postopku obravnave predloga zakona v delovnih telesih Skupščine SR Slovenije je Skupščina občine Maribor predlagala amandma v zvezi z gradnjo mejnega prehoda Šentilj.

Po navedenem amandmaju naj bi se do leta 1979 zagotovila celotna sredstva za prvo etapo rekonstrukcije mejnega prehoda Šentilj v znesku 19 224 000 dinarjev. Po proučitvi problematike mejnih prehodov in v skladu z mednarodnimi obveznostmi je bilo ugotovljeno, da je potrebno zagotoviti tudi sredstva za ureditev objektivno nujno pripadajočih funkcionalnih cestnih površin za hitrejši pretok potniškega in blagovnega prometa, boljšo in hitrejšo kontrolo,

večjo varnost in ustrezne pogoje za delovanje služb. Le zgraditev vse pripadajoče infrastrukture skupaj omogoča normalno delovanje mednarodnih mejnih prehodov. Amandma, ki ste ga prejeli od Izvršnega sveta, še dodatno pojasnjuje vsa ta vprašanja.

Glede na navedeno se je predlagatelj opredelil za ustrezno ureditev mednarodnih mejnih prehodov Šentilj in Vrtojba še v tem srednjeročnem planskem razdobju. Za rekonstrukcijo ceste in izgradnjo vstopnega in izstopnega tovornega platoja s cestnimi priključki na mejnem prehodu Šentilj je v predlogu zakona, ob upoštevanju amandmajev, predvidena v letu 1978 naložba v višini 1 milijona dinarjev, v letu 1979 pa 26 milijonov dinarjev. Za funkcionalne cestne površine in izgradnjo tovarne vstopne in izstopne ceste na mejnem prehodu Vrtojba je predvidena naložba v letu 1978 1 milijon dinarjev, v letu 1979 pa 10,5 milijona dinarjev. S predloženimi amandmaji Izvršnega sveta se celotna sredstva za izvedbo programa investicijskih vlaganj Slovenije v obdobju do leta 1982 povečujejo na 1 164 682 tisoč oziroma se povečujejo od predvidenih naložb v predlogu zakona za 38,5 milijona dinarjev, hkrati pa se spreminja tudi dinamika vlaganj in s tem zvišujejo sredstva, predvidena zlasti za leto 1979.

Na osnovi finančne konstrukcije oziroma na osnovi predloga zakona naj bi se sredstva za izvedbo programa zagotavljala iz republiškega proračuna, ob upoštevanju obstoječih virov. Iz pregleda obveznosti republiškega proračuna do negospodarskih investicij, odplačevanja anuitet za najete kredite in obveznosti po sprejetih pogodbah in družbenih dogovorih izhaja, da se te obveznosti v obdobju do leta 1982 postopoma zmanjšujejo. Glede na to je mogoče na breme republiškega proračuna prevzeti tudi kritje obveznosti za negospodarske investicije, ki so predvidene v predloženem zakonu.

Predlog zakona predstavlja pomemben ukrep, ki naj bi zagotovil materialne pogoje za delovanje organov državne uprave in opravljanje njihovih funkcij, v skladu z njihovo vlogo, položajem in odgovornostjo v samoupravni družbi, ter zagotavljal učinkovitejše delo pravosodnih organov pri varstvu zakonitosti, uveljavljanju družbene odgovornosti in preprečevanju družbi škodljivih pojavov.

Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet pričakuje, da predloženi zakon z amandmaji sprejmete in s tem omogočite razreševanje perečih prostorskih problemov, da bi bili zagotovljeni ustrezni pogoji za delo organov državne uprave in urejena vsa vprašanja, o katerih smo vas v tej obrazložitvi obvestili. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Besedo želi tovariš Aljoša Uršič iz 7. okoliša!

Aljoša Uršič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva občine Nova Gorica je na svoji zadnji seji proučila zakon o investicijskih vlaganjih SR Slovenije za graditev objektov in nabavo opreme v obdobju 1978—1982, kakor tudi amandma Skupščine občine Maribor.

V razpravo smo vključili tudi problematiko izgradnje mejnih prehodov in cestne infrastrukture v Sloveniji, s težiščem na vprašanjih, ki nastajajo v občini Nova Gorica. Delegati podpiramo predlagani zakon in menimo, da bo

sprejetje tega zakona pospešilo izgradnjo mejnih prehodov v Sloveniji ter hkrati pripomoglo k uresničevanju nalog in ciljev, ki izhajajo iz dogovora o temeljnih družbenega plana Slovenije za obdobje 1976—1980, ter obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih sporazumov. Pridružujemo se predlogu in amandmaju Skupščine občine Maribor, da se v zakonu opredeli in v tem obdobju dosledno uresniči izgradnja tistih objektov, ki so predvideni v dogovoru o temeljnih plana Slovenije za obdobje 1976—1980. Ne strinjamo pa se z ugotovitvijo, ki izhaja iz zadnjega odstavka obrazložitve k amandmaju Skupščine občine Maribor. Dano je bilo mnenje, da je izpolnjevanje planskih obveznosti, sprejetih na podlagi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, prva obveznost Skupščine SR Slovenije in njenih organov. Izpolnjevanje ostalih obveznosti, vključujoč tudi obveznosti, sprejete z mednarodnim sporazumom, pa naj bi bilo drugotnega pomena.

Menimo, da so mednarodne obveznosti enako pomembne kot ostale obveznosti, ker so vezane na mednarodne sporazume. Neizpolnjevanje mednarodnih obveznosti bi negativno vplivalo na politični in gospodarski ugled Slovenije in Jugoslavije v tujini. Obenem ugotavljamo, da so vse mednarodne obveznosti hkrati tudi planske obveznosti Skupščine SR Slovenije in Skupščine SFRJ, ker so opredeljene v vseh planskih dokumentih razvoja SR Slovenije za obdobje 1976—1980. Te ugotovitve podpiramo z navedbo nalog in obveznosti, ki izhajajo iz planskih dokumentov.

Citiram družbeni dogovor o temeljnih plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980, člen 7, točka d): »V skladu z mednarodnim sporazumom bodo zgrajeni naslednji odseki: mejni prehod Vrtojba, s priključkom na cesto Nova Gorica—Razdrto«; iz samoupravnega sporazuma o temeljnih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest SR Slovenije za obdobje 1976—1980, člen 5: »V skladu z obveznostmi iz mednarodnega sporazuma z Italijo se bodo zgradili odseki cest, mejni prehod Vrtojba s priključkom na cesto Nova Gorica—Razdrto.«

Menimo, da je potrebno ob tej priliki Skupščino SR Slovenije opozoriti tudi na problematiko izgradnje in rekonstrukcije mejnih prehodov SR Slovenije, in sicer v tistem delu, ki se nanaša na obveznosti pristojnih zveznih organov. Predvsem mislimo na Zvezno carinsko upravo in zvezne komiteje. Pri izgradnji mejnih prehodov niso opredeljene in razdeljene pristojnosti, kakor tudi ne obveznosti posameznih organov ter je zaradi tega finančna konstrukcija investicij v mejne prehode nepopolna. Zaradi tega predlagamo, da Skupščina SR Slovenije opredeli naloge in vlogo republiških organov, kakor tudi, da s pristojnimi zveznimi organi čimprej najde ključ za rešitev te problematike. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Gojmir Vizovišek, delegat iz Maribora!

Gojmir Vizovišek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Skupščina občine Maribor je posredovala amandma k predlogu zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije za graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od 1978 do 1982. V tem amandmaju smo zahtevali, da se zagotovijo sredstva za rekonstrukcijo mejnega prehoda Sentilj, ki je uvrščen v vse planske dokumente za to srednjeročno obdobje.

Z amandmaji Izvršnega sveta, ki smo jih danes prejeli na klop, predlaga Izvršni svet takšne rešitve, ki so v skladu z našim amandmajem, zato delegati iz Maribora te amandmaje tudi podpiramo.

Veseli smo predvsem ugotovitev o tem, da bi bilo nadaljnje odlaganje investicij v te rekonstrukcije nesprijemljivo in škodljivo. Izvršni svet je v celoti podprl prizadevanje občanov občine Maribor. Mejnega prehoda in prometa skozenj, kot tudi prometa skozi mesto Maribor ne moremo več obravnavati le kot občinski problem. To je problem širše slovenske in jugoslovanske skupnosti. Naj ne bo odveč, če ob tej priliki poudarim, da je mejni prehod v Šentilju eden od najmočnejše frekventiranih v državi. Mejo prestopa v eni smeri tudi do 80 tisoč potnikov dnevno.

Želimo poudariti svoje prepričanje o pomembnosti mejnega prehoda v Vrtojbi, katerega rekonstrukcija in izgradnja je vezana na izvajanje mednarodnih dogovorov. Prepričani smo, da bo na predlagani način rešeno financiranje za ta mejni prehod. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? Prosim, besedo ima tovarišica Slavka Pospiš, poročevalka Odbora za finance!

Slavka Pospiš: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za finance je predlog tega zakona skrbno proučil na dveh sejah. Ob prvi obravnavi je zahteval, da predlagatelj predloži potreben prikaz obveznosti Socialistične republike Slovenije na področju negospodarskih investicij. Pri ponovni obravnavi je Odbor ugotovil, da je bilo tej zahtevi ugodeno. Predlagatelj je posredoval izčrpno gradivo in odgovore na vprašanja, ki so bila obravnavana na seji Odbora. Obenem so bile Odboru predložene tudi pripombe in predlogi Skupščine občine Maribor o hitrejšem urejanju mejnega prehoda v Šentilju. Te predloge je Odbor podprl, kar je razvidno iz njegovega dodatnega poročila.

Amandmaji Izvršnega sveta vsebinsko ustrezajo rešitvam, ki so v skladu s pripombami občine Maribor. Amandmaje ste prejeli danes na klop. Odbor za finance Zbora združenega dela te amandmaje tudi podpira.

Predsednik Emil Tomazič: Želi še kdo besedo? Prosim, besedo ima tovariš Jože Pacek!

Jože Pacek: Tovariš predsednik! Dati želim pojasnilo glede na razpravo in predlog delegata iz skupine delegatov občine Nova Gorica.

Njegova ugotovitev je točna. Velja pa za oba mejna prehoda. Obveznosti Zvezne uprave carin pri adaptaciji mejnih prehodov in obstoječih objektov še niso precizirane. To pa ne pomeni, da te zahteve še niso bile posredovane. Izvršni svet je pri obravnavi amandmaja, ki smo vam ga predložili, sprejel sklep, ki nalaga ustreznim upravnim organom, kot Sekretariatu za finance in Sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun, da nemudoma nadaljujejo razgovore in vplivajo na plan prioritetnih investicij Zvezne uprave carin za mejne prehode, ki so pomembni za Jugoslavijo in o katerih končno sklepa Zvezni izvršni svet. Pri izgradnji cestnih pasov sodeluje Samoupravna interesna skupnost za ceste v višini 50%. Sredstva, ki jih ustvarjamo na obmejnih prehodih in ki sodijo v pristojnost republike, se pravi organov za notranje zadeve, znašajo 25%, 25% pa je delež Zvezne uprave carin. Skratka, želim izjaviti, da

je Izvršni svet zadolžitev, ki jo je predlagal delegat iz Nove Gorice, zase tudi že sprejel. Ne bi pa mogel nasprotovati, če se to drugače uredi ali priporoči Izvršnemu svetu.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Mujo Haskič, delegat gospodarskega področja, 12. okoliš, Jesenice!

Mujo Haskič: Tovarišice in tovariši delegati! Ko smo kot skupina delegatov za področje gospodarstva za Zbor združenega dela razpravljali o amandmajih Skupščine občine Maribor, smo dobili obvestilo, da se mejni prehod Šentilj financira tudi iz drugih sredstev in ne le iz republiškega proračuna. V zvezi s tem podpiramo predloge Odbora za družbenopolitični sistem, ki ugotavlja, da bi sredstva za mejni prehod morali dati tudi Republiška skupnost za ceste in Zvezna carinska uprava. Hkrati menimo, da bi svoje mnenje morala dati tudi Republiški sekretariat za notranje zadeve in Republiška skupnost za ceste. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Še želi kdo besedo, prosim? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 2. in 3. členu ter I. točki v drugi tabeli programa, ki je sestavni del zakona.

Dajem na glasovanje amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 2. in 3. členu ter I. točki v drugi tabeli programa. Kdor je za, naj prosim glasuje! (139 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 2. in 3. členu ter I. točki v 2. tabeli programa.

O amandmajih Skupščine občine Maribor ne bomo glasovali iz razlogov, ki smo jih slišali v razpravi.

Prehajam na glasovanje o predlogu zakona v celoti. Dajem na glasovanje predlog zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije za graditev objektov in nabavo opreme v obdobju 1978—1982. Kdor je za, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju 1978—1982.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Majdo Poljanšek, članico Izvršnega sveta in predsednico Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da obravnava zakon v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku. Takšen postopek predlaga Izvršni svet zaradi nujnosti, da se takoj začne usklajeno uresničevanje zasnove sistema usmerjenega izobraževanja. Po oceni družbenopolitičnih organizacij je zato potrebno ustanoviti družbeno telo, v katerem bo mogoče usklajevanje stališč in širša izmenjava

mnenj. Ker predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih ne posega v sistemske osnove zakona o republiških svetih, temveč le dodatno ureja uresničevanje zasnove usmerjenega izobraževanja, Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da ga Skupščina SR Slovenije obravnava po hitrem postopku.

Želi predstavnik Izvršnega sveta še dodatno obrazložiti predlog zakona? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da zakon obravnavamo po hitrem postopku, naj prosim glasuje! (131 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog Izvršnega sveta, da se zakon obravnava po hitrem postopku.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročili. Poročili ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če nihče, dajem na glasovanje predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih. Kdor ja za, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel z večino glasov predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih.

Odrejam 30-minutni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 10.45 in se je nadaljevala ob 11.25.)

Predsednik Emil Tomazič: Nadaljujemo delo zbora.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000.

Predlog odloka je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Gregorja Berkopca.

Predlog odloka so obravnavali: Odbor za družbenoekonomski razvoj našega zbora in Odbor za agrarno politiko našega zbora, ki sta dala skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročila ste prejeli.

Danes ste prejeli na klop stališča Družbenopolitičnega zbora, ki je na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije obravnaval predlog odloka na seji 17. julija letos.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Francka Herga, delegatka iz Maribora!

Francka Herga: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V razpravi o predlogu odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana SR Slovenije želimo delegati opozoriti na probleme glede priprave in sprejemanja planskih dokumentov. Danes sprejemamo odlok o pripravi dolgoročnega plana. Sprejeli smo že odlok o prostorskem planu. Jeseni bomo verjetno sprejeli odlok o pripravi srednjeročnega plana, sprejeli pa bomo tudi resolucijo o uresničevanju družbenega plana za leto 1979. Menimo, da s sprejemanjem odlokov in

dokumentov v različnem času povzročamo med nosilci planiranja, med delavci, določeno zmedo, ker se ne ve, kaj želimo doseči s posameznim aktom. K planiranju tako pristopamo parcialno, neuskkljeno in neracionalno.

V razpravah o uresničevanju srednjeročnega plana ugotavljamo, da je še veliko število temeljnih organizacij, ki nimajo sprejetih planskih dokumentov. Vzroki za takšno stanje niso samo v neodgovornem odnosu do planiranja in v pomanjkanju kadrov, temveč predvsem v neizdelani metodologiji planiranja in v kompliciranosti postopka pri sprejemanju planskih dokumentov. Na žalost moramo povedati, da v še mnogih organizacijah in skupnostih ni jasno, kakšne planske dokumente bi morali imeti, kaj naj ti vsebujejo, kaj so osnove plana, kaj so elementi itd.

V temeljnih organizacijah se delavci vse preveč angažiramo le pri postopkih samoupravnega sprejemanja planskih dokumentov, za razpravo pa ostane le malo časa. Na podlagi navedenega predlagamo, da se Izvršni svet in strokovne službe v republiki zavzamejo, da se dela in postopki pri pripravi in sprejemanju planskih dokumentov spremenijo, poenotijo, predvsem pa poenostavijo, da ne bi zadovoljevali le formalnosti, vsebina pa bi ostala še naprej zanemarjena.

V tem smislu naj se tudi čimprej pripravi ustrezna metodologija planiranja in zakon o družbenem planu v naši republiki. Hvala.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Kdo še želi besedo, prosim? (Nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Dajem na glasovanje predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000. Kdor je za, naj prosim glasuje! (133 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000.

Ugotavljam tudi, da je predlog odloka sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, o čemer bom obvestil predsednico tega zbora.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ukrepih v živinoreji.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svoja predstavnika je določil Iva Marenka, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Dušana Engelmana, svetovalca republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za agrarno politiko našega zbora in Odbor za družbenoekonomski razvoj našega zbora, ki sta dala skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročila ste prejeli. Prejeli ste tudi amandmaje skupine delegatov za gospodarsko področje 39. okoliša Ljubljana-Vič-Rudnik. Danes smo prejeli tudi opredelitev Izvršnega sveta do predlaganih amandmajev Zakonodajno-pravne komisije in skupine delegatov z Viča, kar je razvidno iz pisma z današnjim datumom.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima Jože Kogovšek, delegat skupine delegatov občine Ljubljana-Vič-Rudnik!

Jože Kogovšek: Skupina delegatov za gospodarsko področje Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije iz 39. okoliša, občina Ljubljana-Vič-Rudnik, predlaga amandmaja k 7. in 8. členu predloga zakona o ukrepih v živinoreji.

Obrazložitev: Dopnilo k 7. členu je pomembno zaradi jasnejše opredelitve, kje naj bo osemenjevanje, kje pa prirodni pripust. Prav tako naj občinski upravni organ ugotovi število rejcev govedi, ki jim je potrebno zagotoviti ustrezno obliko razmnoževanja govedi.

K 8. členu, ki govori v drugem odstavku o osemenjevanju govedi, dajemo naslednjo obrazložitev:

Dosedanje določilo o osemenjevanju govedi s priučenimi laiki je prevzeto iz ameriške farmerske prakse, kjer je lastnik živali ustrezno strokovno šolan in ima praviloma veliko čredo plemenic. Zaradi tega je ta način v ameriških razmerah gospodaren in upravičljiv, ni pa primeren za slovensko razmeroma hribovito območje, kjer je povprečje plemenic pri posameznem kmetu od 2 do 3. Namesto tega predlagamo, da se za to področje izdelata načrt razmnoževanja, ki ga je mogoče izpopolniti z različnimi strokovnimi in organizacijskimi rešitvami. Te so: sezonski pripust v času, ko je zagotovljen pristop osemenjevalca na kmetijo ali omogočen prirodni pripust. S tem načinom že delamo v Bohinjskem kotu in na Tolminskem. To je ena od naravnih metod. Druga metoda pa je s pomočjo hormonskih preparatov, s katerimi se vpliva na živali, da se gonijo le v času, ko je kmetinja dostopna.

Nadalje je to usmerjanje pojatve v času pripusta in zagotavljanje terenskih prevoznih sredstev tistim pooblaščenim organizacijam, ki so dolžne opravljati to delo. S tem bi bil servis omogočen ne glede na letni čas in stanje prevoznosti cest.

Na ta način bi zagotovili tudi tem bomj oddaljenim in težje dostopnim krajem kakovostno in strokovno službo in vsaj občasne obiske strokovnih delavcev, ki so pomembni pri intenziviranju kmetijstva, zlasti pri intenziviranju govedoreje.

Sezonski pripust je mogoče uvesti z večletnim sistematičnim delom, saj vemo, da je ta način ponekod v Sloveniji že tradicionalen. Predlagamo, da Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izda obvezno navodilo za uvajanje sezonskega pripusta, delovne organizacije pa se bodo ravnale po teh navodilih. S tem se bomo izognili mnogim nerešenim pravnim in materialnim nejasnostim, ki bi bile posledica določil 8. člena.

Osemenjevanje je zahteven postopek in ga mora opraviti res usposobljena oseba, predvsem zato, ker smo v Sloveniji prešli na osemenjevanje govedi z globoko zamrznjenim semenom, to je semenom, ki je potopljen v tekoči dušik na temperaturi -196°C . Ta tekoči dušik se drži v posebnih kontejnerjih, ki bi jih kmetovalci morali imeti na domovih, stanejo pa milijon dinarjev. Tekoči dušik je potrebno dopolnjevati vsake tri tedne, v majhnih kontejnerjih, v velikih pa vsake tri mesece.

Nadaljnje vprašanje, ki je mogoče še bolj pomembno, je, da bi človek, ki bi s tem delal, moral imeti izredno dosti vaje. Če pa bi osemenjevalec osemnil na leto le nekaj plemenic, ne bi imel dovolj vaje, ki je pogoj za uspešno delo.

V zvezi s tem naj navedem, da je plodnost govedi v SR Sloveniji upadla s 70% na 60%, in sicer v času, ko osemenjujejo strokovnjaki, to je veterinarski tehniki in diplomirani veterinarji. Če bi dopustili, da bi kmetovalci sami osemnjevali s tako zahtevno tehniko, kakršno imamo danes, potem bi plodnost

še nadalje bistveno padla. S tem bi imeli manjšo proizvodnjo mleka, občutno pa bi bila manjša tudi proizvodnja mesa, zaradi manjšega števila telet. V SR Sloveniji od 240 tisoč krav, kolikor jih imamo, manjka vsako leto okoli 60 tisoč telet, zato, ker živali ne postanejo breje ob prvem posegu.

V SR Sloveniji je umetno osemenjevanje, ki ga opravljajo veterinarske postaje, že zelo razvito, uvedla pa ga je večina občin. Nekatere od teh, kot na primer Prevalje, Dravograd, Vič-Rudnik ali Mozirje, opravljajo umetno osemenjevanje že na najbolj zahtevnih terenih, recimo Prevalje na Peci. S tem je povezano tudi vprašanje porazdelitve stroškov, saj ima kmet v najbolj oddaljenem kraju enak strošek za osemenjevanje, kot ga ima nekdo, ki je v neposredni bližini veterinarske postaje.

Naj pri tem tudi poudarim, da imamo v Sloveniji šole, ki vzgajajo kader za to, in sicer sta to Srednja veterinarska šola in Veterinarska fakulteta. Srednja veterinarska šola da vsako leto približno 70 diplomantov oziroma maturantov, fakulteta pa 20 do 25. V zvezi s tem je odvečna bojazen, da bi v primeru vojne ali naravne katastrofe imeli premalo kadra, ki bi bil usposobljen za tako delo.

Soglašamo pa s predlogom, da bi živinorejci sami osemnjevali svinje, ker je ta tehnika takšna, da je možno za to usposobiti tudi kmetovalca. Pri tem ne gre za globoko zamrznjeno seme, temveč za osemenjevanje z naravnim semenom, brez zmrzovanja. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Besedo ima predstavnik predlagatelja, republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano!

Ivo Marenk: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Menim, da ne gre odrekati tehtnosti argumentom, delegacije občine Ljubljana-Vič-Rudnik, zlasti pa velja poudariti njen ustvarjalni prispevek k dopolnitvi 7. člena zakona, ki se nanaša na oplojevanje živali v hribovitem svetu. Predlagatelj podpira prizadevanja, da se na tem področju nekaj napravi in v tem smislu soglašam z razpravo, ki je tekla v odborih. Glede drugih vprašanj menim, bi veljalo k temu, kar je bilo povedano, dodati še naslednje:

Strokovno opravljanje osemenjevanja je samo eden izmed členov v verigi reprodukcije, ki je v Sloveniji še vedno nezadostna. V tem smislu velja okrepiti skrb za varstvo živali, kar pa seveda ne more nihče drugi bolj, kot za to usposobljena služba, to je veterinarska služba. V tem smislu predlagatelj ne želi, ne sme in strokovno ne more posegati v pristojnosti te službe, predvsem pa v pristojnosti delovne skupnosti te službe. Po drugi strani pa predlagatelj z opredelitvijo možnosti tako imenovanega sezonskega pripusta oziroma osemenjevanja v odročnih predelih Slovenije v bistvu postavlja tezo, da organizirana osemenjevalna služba v Sloveniji, v razmerah sedanje usposobljenosti kmetov, v sedanjih razmerah prometa in razporeditve delovnega časa še vedno ne sega v te kraje v vsakem času. Zaradi tega se zavzemamo, da se skozi ustrezno diktacijo 8. člena, tako kot jo je predlagatelj dal, izvrši pritisk na veterinarsko službo, da poveča obseg osemenjevanja od dosedanjih 75 % vseh osemenjenih krav na višji delež. To seveda na tem področju ne bi smelo pomeniti odpiranja špranje za tiste, ki to delo laično opravljajo, temveč predvsem pritisk, da se veterinarska služba vsebinsko in organizacijsko izpopolni.

V tem smislu menim, da je smotrno, da se zakonsko ta možnost da, saj ne bi bilo prav, da delu kmetov, predvsem v odročnih območjih Slovenije, kjer

imamo posamezne rejce, ki imajo v kooperaciji tudi po 20 glav živine, omogočimo pridobitve te službe. Toliko bolje bo, če jih bodo uporabljali prek organizirane veterinarske službe, če pa te ni ali če do njih ne seže, potem pa menim, da je naša dolžnost, da jim to omogočimo na način, ki ga predlagamo v tem zakonu.

Pri tem velja upoštevati tudi dejstvo, ki ga predlagatelj doslej ni posebej poudarjal, da namreč v pogojih splošnega ljudskega odpora ustrezna disperzija semena omogoča tudi ohranitev genetskega potenciala, ki ga v Sloveniji imamo v kakovostni čredi bikov. Tako bi lahko pri enem samem takem kmetu, ki bi imel napravo za zamrzovanje, v izrednih razmerah ohranili sad dolgoletnega selekcijskega dela.

Amandma, ki je bil predložen in ki ga odklanjamo, v prvi vrsti obvezuje, glede na stališča odborov, predlagatelja, da pred izdajo ustreznega izvršilnega predpisa iz 8. člena tega zakona omogoči posvetovanje. S predlagateljem tega amandmaja pa se v celoti strinjamo v tem smislu, da je potrebno zagotoviti kompletno veterinarsko strokovno kontrolo, da je treba zagotoviti s predpisom pogoje, ki jih mora izpolnjevati rejec, da se lahko loti osemenjevanja, in da je seveda potrebno opredeliti, pod kakšnimi pogoji in v katerih območjih se lahko posameznemu rejcu da pravica, da sam opravlja osemenjevanje, z upoštevanjem dejstva, da mora v tem primeru sam imeti odgovornost.

Za konec mi dovolite, da poudarim, da se je sproženo vprašanje pojavljalo skozi vse tri faze zakona, da je bilo znano vsem rejcem v Sloveniji, ki so o tem razpravljali. Prav tako so strokovni krogi v živinorejski poslovni skupnosti, v Zbornici, v Zadružni zvezi in seveda tudi v skupščinskih odborih v fazi osnutka ta predlog odklanjali. Zaradi tega menim, da ne kaže tehtati teh stališč glede na en sam strokovni argument, ki pa deloma izvira tudi iz pobud, ki niso samo strokovne. Menim, da je tovariš delegat tudi povedal, da so kadrovske težave na področju veterinarske službe, predvsem v nekaterih območjih, kjer imamo preveč kadra, zato je razumeti ta amandma tudi v tem smislu. Zaradi tega predlagam, da se amandma odkloni in da se zakon sprejme v besedilu, v katerem je bil sprejet v odborih.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? Besedo ima Ciril Umek, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 1. okoliš — Celje!

Ciril Umek: Tovarišice in tovariši delegati! Stališče organizacij združenega dela iz Celja o predlogu in obrazložitvi amandmaja skupine delegatov 39. okoliša, občina Ljubljana-Vič-Rudnik, je, da naj skupščina občine z odlokom gleda na posebnosti svojega terena predpiše način oplojevanja živali in poskrbi za izvedbo predpisanega načina osemenjevanja. Obenem naj občinska skupščina predpiše z odlokom višino tarife za osemenjevanje, ki naj enakomerno porazdeli stroške na vse rejce.

Nadalje menimo, da naj se z osemenjevanjem ukvarja le strokovno osebje pooblaščenih organizacij združenega dela. S tem bi odpadel drugi odstavek 7. člena, ki naj omogoči osemenjevanje v hribovitih predelih po laikih. Predlagamo, da se za omenjena območja izdelata tak način razmnoževanja, ki bo zadostil potrebam tamkajšnjega živinorejca.

K tretjemu odstavku 8. člena imamo pripombo, da organizacija združenega dela oziroma pravna oseba ne more imeti nobene odgovornosti za delo občana, ki z njo ni v delovnem razmerju in ki ne osemenuje njene živine.

K 18. členu: Tretji odstavek tega člena določa, da Izvršni svet Skupščine SR Slovenije lahko prepove rejo določenih linij in pasem uvoženih plemenskih živali, če obstajajo v območju SR Slovenije po plemenski ali gospodarski vrednosti enakovredne domače pasme ali linije posameznih vrst živali. Menimo, da bi bilo bolj primerno, da se namesto prepovedi reje določenih linij prepove uvoz določenih linij in pasem, če te že obstajajo v območju SR Slovenije.

K 34. členu: Po predlogu zakona bi veterinarski inšpektor izgubil status živinorejskega inšpektorja, kar je bil do sedaj, zlasti še v primeru, če je na položaju kmetijskega inšpektorja občine kmetijski tehnik.

V kazenskih določbah zakona, to je v 36., 37. in 38. členu, so določene denarne kazni za organizacijo združenega dela oziroma za delavce organizacije združenega dela, če ne vodi predpisane evidence, če ne izdaja potrdil o osemnitvi oziroma pripustu ali če se v nasprotju s 30. členom tega zakona ukvarja s prometom živalskega semena. Za prekršek se kaznuje posameznik, če stori kakšno dejanje iz 2. do 8. točke, prvega odstavka 36. člena ali 11. točke prvega odstavka 37. člena. O vseh teh primerih se z denarno kaznijo kaznujejo tudi organizacije združenega dela oziroma pravne osebe, v primeru, ko bi pa po 8. členu opravljali osemenje laiki, pa ni nobene določbe in je tudi ne more biti, zaradi tega ne, ker ti živinorejci niso v delovnem odnosu z organizacijo združenega dela. Kljub temu pa za vse nepravilnosti, ki bi se zgodile v zvezi s semenom, odgovarja organizacija, ki je seme dala. Menimo, da je to pomankljivost potrebno odpraviti.

V zvezi z drugim odstavkom 8. člena bi pripomnil še naslednje: Organizacije, ki so zadolžene za osemenje, so doslej prilagajale službe živinorejcem in se je osemenje, razen na dogonih, opravljalo tudi po domovih na poziv. To naj se omogoči tudi v bodoče.

Predlagatelj zakona, ki uvaja s tem predlogom osemenjevalca živinorejca, ni dovolj pomislil na odgovornost, ki nastane kot riziko odgovornosti pri delu. Organizacije združenega dela so namreč zavarovane kot pravne osebe tudi za svoje delo, kako pa naj obravnava zavarovalnica živinorejca v primeru, ko bi s svojim delom povzročil obolenje oziroma celo pogin določene živali. Zavarovalnica namreč zahteva dokumentacijo obolenja oziroma sekcijo poginule živali. V tem primeru bi zavarovalnica, če je imel živinorejec zavarovano žival, odklonila odškodninski postopek zato, ker živinorejec ni strokovna oseba, ki bi lahko odgovarjala prek organizacije združenega dela za napako, ki je bila povzročena pri delu. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Želi predstavnik predlagatelja besedo? Želim opozoriti, da je šlo v primeru razprave delegata iz Celja pravzaprav za pripombo. Teh pripomb ne moremo šteti za amandmaje.

Želi predstavnik predlagatelja besedo? Prosim, besedo ima tovariš Ivo Marenk.

Ivo Marenk: Tovariš predsednik! Glede pripombe k 18. členu, ki jo je dal delegat iz Celja, menim, da je treba opozoriti na tole: V skladu s sistemom zunanje-trgovinske menjave je nemogoče prepovedati uvoz določenih linij in pasem živali, z zakonom pa se lahko onemogoči reja, kar z drugimi besedami

pomeni, da indirektno prepovedujemo tudi uvoz v primerih, ko se to izkaže za utemeljeno.

Glede odgovornosti v primeru osemenjevanja po živinorejcih laikih menim, da sem že pojasnil, da je to stvar izvršilnega predpisa in da v tem primeru gre za riziko, ki ga rejec sam prevzema. V tem smislu se lahko v imenu predlagatelja obvežem, da bomo to vprašanje tako rešili.

Menim, da velja ponovno poudariti izjemnost določila v 8. členu, v tem smislu, da resnično predstavlja pritisk na veterinarsko službo, da v največji meri zagotovi korektno in strokovno utemeljeno osemenjevanje. V tem smislu predstavlja sedanji 8. člen v odstavku, ki govori o govedih, dejansko izjemo, ki ne bi smela postati pravilo. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Kdo še želi besedo? Besedo ima tovariš Ivan Zelenšek!

Ivan Zelenšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Čeprav je zakon v zadnji fazi, mi vendar dovolite dati redakcijsko pripombo, ki jo bo predlagatelj nedvomno upošteval. Na 4. strani, to je v 13. členu, drugi odstavek, naj se beseda »odbori« zamenja z besedo »odbiro«.

Predsednik Emil Tomažič: To je napaka, ki je nastala pri prepisu.

Besedo ima tovariš Tine Breskvar, delegat Zbora združenega dela za področje kmetijske dejavnosti, 2. okoliš!

Tine Breskvar: V zvezi s predlaganim zakonom bi opozoril le še na eno odprto vprašanje:

V 7. členu zakon predpisuje enotno ceno za vse rejce v okviru občine, še vedno pa ostaja odprto vprašanje precejšnjih razlik med posameznimi občinami. Namreč, nekje rejci v celoti krijejo stroške osemenjevanja, medtem ko se drugje, deloma ali v celoti, financira to iz sredstev za pospeševanje kmetijstva. Tako imamo občine, kjer rejci v celoti nosijo breme določene storitve, in občine, kjer rejci plačujejo samo določen del cene ali pa so sploh oproščeni plačila. To ustvarja neenakopraven položaj med rejci in seveda tudi negodovanje. Tako imamo primer, da v eni vasi rejci plačujejo 300 din za določeno storitev, v sosednji vasi, ki je v drugi občini, pa so plačila v celoti oproščeni. Menim, da bi to vprašanje morali sistemsko urediti. S tem zakonom se to verjetno ne bo dalo, vseeno pa bi vprašal predstavnika Izvršnega sveta, če lahko pove, kako bo to urejeno.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi predstavnik predlagatelja besedo? Prosim, besedo ima tovariš Ivo Marenk!

Ivo Marenk: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati!

Vprašanje tovariša delegata v zvezi s 7. členom je utemeljeno, saj dejansko obstajajo ne le na področju strokovnih opravil v živinoreji temveč pri vseh pospeševalnih ukrepih na področju kmetijstva v posameznih občinah velike razlike. To velja zlasti pri zadevah, kjer rejec neposredno plačuje določene usluge ustreznim strokovnim službam, ne glede na to, ali gre za analize krmil, analize zemlje, veterinarsko službo in podobno. Gre namreč za dejstvo, da je po sedanjih predpisih to močno odvisno od občin in njihovih finančnih mož-

nosti, da prek ustreznih skladov za pospeševanje kmetijstva regresirajo določene zadeve, za katere so se obvezale s svojim družbenim planom. Te razlike so seveda občutne in so še posebej boleče na mejah med posameznimi občinami.

Glede na družbenopolitični sistem in na samostojnost občin je najbrž nemogoče z zakonom zagotoviti, da bi občine ravnale enako. Menim, da bi pripombo, ki je bila dana, veljalo upoštevati pri obravnavanju bodočega zakona, o katerem sedaj teče razprava in o katerem ste se že izrekli. Gre za zakon o intervencijah na področju kmetijstva in hrane, ki bo v jeseni prišel predvidoma v to skupščino v fazi osnutka, v katerem pa je predvideno posebno poglavje, ki govori o funkciji kmetijske pospeševalne službe v občini. Ob tej priložnosti bi se verjetno dalo dogovoriti tudi o morebitnih kriterijih za izločanje sredstev in o morebitnih poenotenjih. V sedanjih razmerah, ko se določena sredstva izločajo iz občinskih proračunov namensko za pokrivanje določenih obveznosti po družbenih planih, je to najbrž nemogoče. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Pred glasovanjem vas obveščam, da je Zbor občin zakon že sprejel, z amandmaji k 7., 24. in k 38. členu.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 24. in 38. členu. Izvršni svet se z amandmaji strinja. Se poročevalca Odbora za agrarno politiko in Odbora za družbenoekonomski razvoj strinjata s predlaganimi redakcijskimi amandmaji? (Da.)

Dajem na glasovanje amandmaje Zakonodajno-pravne komisije k 24. in 38. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje Zakonodajno-pravne komisije k 24. in 38. členu.

Prehajam na glasovanje o amandmaju skupine delegatov za gospodarsko področje 39. okoliša k 7. členu. Zakonodajno-pravna komisija soglaša z amandmajem te skupine k 7. členu, vendar ga redakcijsko dopolnjuje tako, da se amandma v celoti glasi: »Skupščina občine z odlokom predpiše način oplojevanja živali v svojem območju in skrbi za njegovo izvedbo. Pri tem upošteva naravne in gospodarske razmere v hribovitih, odročnih in ostalih krajih svojega območja, sprejete selekcijske programe, izvajanje najnujnejših rejskih ukrepov in preprečevanje nenačrtnega parjenja v sorodstvu. Zaradi izenačevanja cene oplojevanja živali v območju občine se z odlokom predpiše način enakomerne porazdelitve stroškov za vse rejce.«

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se z amandmajem strinja. Se predlagatelj amandmaja strinja z redakcijsko dopolnitvijo Zakonodajno-pravne komisije? (Se strinja.) Se Odbor za agrarno politiko in Odbor za družbenoekonomski razvoj strinjata z dopolnitvijo? (Da.)

Dajem na glasovanje redakcijsko dopolnjen amandma skupine delegatov za gospodarsko področje 39. okoliša k 7. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel redakcijsko dopolnjen amandma skupine delegatov za gospodarsko področje 39. okoliša k 7. členu.

Vprašati želim delegate iz občine Ljubljana-Vič-Rudnik, ali vztrajajo pri predlaganih amandmajih k 8. in 8. a členu, glede na obrazložitev, ki jo je dal predstavnik predlagatelja! (Vztrajajo.)

Odbora za agrarno politiko našega zbora, Odbor za družbenoekonomski razvoj našega zbora, Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SRS in Izvršni svet Skupščine se z amandmajema ne strinjajo.

Dajem na glasovanje amandma skupine delegatov za gospodarsko področje 39. okoliša k 8. in 8. a členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (3 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (80 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (21 delegatov.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov zavrnil amandma skupine delegatov za gospodarsko področje 39. okoliša k 8. in 8. a členu.

Prehajam na glasovanje o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (128 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (4 delegati.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona o ukrepih v živinoreji.

Prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o združevanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarske zbornice.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svoja predstavnika je določil Milana Baškoviča, sekretarja Sekretariata Izvršnega sveta za zakonodajo in Lojzeta Janka, pomočnika sekretarja Sekretariata Izvršnega sveta za zakonodajo.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? Besedo ima tovariš Lojze Janko!

Lojze Janko: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V Socialistični federativni republiki Jugoslaviji je bil leta 1976 sprejet zvezni zakon, ki ureja združevanje organizacij združenega dela, njihovih poslovnih skupnosti ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti v Gospodarsko zbornico Jugoslavije. V SR Sloveniji za enkrat zakona o združevanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarske zbornice še nimamo. Vprašanja vsebine dela in organizacije Gospodarske zbornice Slovenije urejajo le njen statut in drugi samoupravni splošni akti.

Novi družbenoekonomski odnosi in položaj samoupravnega združenega dela v družbeni reprodukciji ter delitvi dela, posebnosti določenih območij in občin in njihovega gospodarskega razvoja presegajo obstoječo zasnovo enotne in temeljne gospodarske zbornice za celotno SR Slovenijo. Pri povezovanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarske zbornice, v občinske z območja ene ali več občin ter Gospodarsko zbornico Slovenije, je potrebno izhajati iz značilnosti oziroma vsebine dela in nalog ter ugotoviti, kje jih je najbolj smotrno in optimalno reševati na ravni občine oziroma širšega območja ali na ravni republike. Opredeliti je potrebno zadeve, ki jih združeno delo najlaže oziroma najbolj racionalno in uspešno, tako iz strokovnih in ekonomskih kot političnih vidikov rešuje, povezano v občinskih zbornicah, splošnih združenjih in v Gospodarski zbornici Slovenije.

Novi zakon, ki bo izhajajoč iz teh načel okvirno določal vsebino dela in organiziranost splošnih združenj, občinskih gospodarskih zbornic in Gospodarske zbornice Slovenije je tedaj potreben in utemeljen. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je zato že v začetku letošnjega leta predlagal Skupščini SR Slove-

nije, da izda zakon, ki bo ustrezno uredil to področje in spodbudil kakovosten premik v načinih in oblikah organiziranja in delovanja združenega dela v splošnih združenjih ter v gospodarskih zbornicah.

Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije sta na svoji seji 27. marca 1978 obravnavala in sprejela predlog za izdajo zakona o združevanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarske zbornice, skupaj s tezami za osnutek.

Na podlagi razprave delegatov in široke strokovne javne razprave o tezah zakona, ki jo je organizirala in vodila Gospodarska zbornica Slovenije, je Izvršni svet pripravil osnutek zakona.

Osnutek zakona predstavlja v bistvu izpopolnitev besedila tez. Delegati v skupščini SR Slovenije so teze že obravnavali in potrdili njihovo zasnovo oziroma vsebino, ki izhaja iz določb ustave SR Slovenije, zakona o združenem delu razprave v zveznih svetih na Brionih, upošteva pa tudi določbe ustreznega zveznega zakona.

V primerjavi s tezami je v osnutku zakona nova določba o družbenih svetih, ki se bodo ustanovili pri gospodarskih zbornicah zaradi demokratične izmenjave mnenj, družbene koordinacije in zagotavljanja širšega družbenega vpliva pri uresničevanju nalog gospodarskih zbornic.

Jasneje in bolj sistematično so okvirno opredeljene naloge občinskih zbornic, splošnih združenj ter Gospodarske zbornice Slovenije. Med njimi ni nobenih hierarhičnih odnosov, temveč so vsi ti subjekti samostojni, enakopravni in enako pomembni. Njihovi odnosi temeljijo na načelih povezovanja, soodvisnosti ter delitve dela.

Organizacij s področja družbenih dejavnosti že po ustavi SR Slovenije in po zakonu o združenem delu ne moremo zavezati, da so obvezne članice gospodarskih zbornic. V osnutku zakona je zato predvideno, da se bodo lahko prostovoljno povezovali v občinske zbornice in splošna združenja, ki se bodo ustanovila na področju gospodarskih dejavnosti. Družbene dejavnosti so namreč sestavni del združenega dela, zato njihovo organiziranje, njihova splošna združenja, poleg obstoječih, ne bi bila za delovanje gospodarskih zbornic primerna rešitev in je tudi zvezni zakon ni predvidel.

Njihov interes se bo lahko uresničeval tudi prek družbenih svetov in z različnimi oblikami njihovega sodelovanja z gospodarskimi zbornicami, določenim v statutu gospodarskih zbornic samih.

V razpravah o tezah in osnutku zakona je bilo tudi poudarjeno, da je potrebno glede na nove zakone o združevanju, ukrepov v državni upravi in druge sistemske republiške zakone, ki se pripravljajo, besedilo osnutka še izpopolniti oziroma proučiti zlasti v tistem delu, ki govori o članih, ki sestavljajo Zadružno zvezo Slovenije, v delu zakona, ki obravnava razmerja Gospodarske zbornice Slovenije do organov družbenopolitičnih skupnosti, ter pri poglavju o častnem sodišču in stalnih arbitražah. Te pripombe so utemeljene in bodo v predlogu zakona v celoti upoštewane.

Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pričakuje, da boste podprli predloženi osnutek zakona. Na podlagi vaših pripomb, mnenj in predlogov bo Izvršni svet pripravil besedilo predloga zakona, ki bo uredil pomembna vprašanja nove vsebine dela in organiziranosti gospodarskih zbornic, ki jih je potrebno čimprej okvirno urediti z zakonom.

Vsa podrobna nadaljnja razdelava in razčlenitev teh vprašanj bo predmet statutov gospodarskih zbornic in splošnih združenj ter samoupravnih splošnih aktov samoupravnih organizacij in skupnosti. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Kdo še želi razpravljati, prosim? Besedo ima Alojz Roškar, delegat Zbora združenega dela s področja gospodarstva, 16. okoliš!

Alojz Roškar: Tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da dam v imenu naše delegacije nekaj pripomb k osnutku zakona o združevanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarske zbornice.

Predloženi osnutek zakona v glavnem upošteva pripombe iz javne razprave o tezah predloga za izdajo tega zakona in se približuje osnovnim zamislim in izhodiščem za novo zakonsko ureditev zborničnega združevanja organizacij združenega dela. Vendar v posameznih določilih osnutka te osnovne zamisli niso dosti dosledno in jasno opredeljene ali pa so z njim celo v nasprotju.

1. Iz določil osnutka zakona izhaja, da je šteti občinske oziroma medobčinske zbornice za temeljno obliko zborničnega združevanja organizacij združenega dela v območju ene ali več občin. Zato predlagamo, da se za skupno poimenovanje občinskih oziroma medobčinskih zbornic uporabi izraz »območne« ali »temeljne«. Zato naj se besedilo 2. člena glasi takole: »Gospodarske zbornice so občinske oziroma medobčinske (v nadaljnjem besedilu območne ali temeljne) gospodarske zbornice.«

V zvezi s tem naj se 12. člen glasi takole: »Območne ali temeljne gospodarske zbornice so temeljne samoupravne organizacije in skupnosti organizacij združenega dela, poslovnih skupnosti in drugih organizacij, ki se vanje neposredno združujejo po tem zakonu. Ustanovijo se obvezno za območje...«

2. Osnutek v svojem 15., 20. in 27. členu določa dogovarjanje in sporazumevanje delegatov občinskih zbornic in splošnih združenj na ravni Gospodarske zbornice Slovenije oziroma njenih teles. Da bi do tega lahko prišlo oziroma da bi lahko bilo dogovarjanje in sporazumevanje enakopravno, morajo biti v Skupščini Gospodarske zbornice Slovenije in njenih telesih enako zastopani delegati tako občinskih zbornic kakor tudi splošnih združenj.

Njihovo število in način izvolitve prepušča 34. člen osnutka zakona statusu Gospodarske zbornice Slovenije, kakor ga bo pač izglasovala večina njene skupščine. Ker gre za osnovno in načelno vprašanje, bi bilo potrebno že v zakonu zagotoviti enakopravnost in zato na koncu drugega odstavka 26. člena dodati: »vendar tako, da bosta zagotovljena enakopravna navzočnost in možnost dogovarjanja delegatov območnih (ali temeljnih) zbornic in delegatov splošnih združenj v Skupščini Gospodarske zbornice Slovenije ter njenih organih, odborih, sekcijah in drugih skupnih telesih v smislu 19., 20. in 27. člena tega zakona.«

3. V tretji alineji 15. člena je določeno, da občinska zbornica ne sme kršiti pravice oziroma interesov članov drugih občinskih zbornic in splošnih združenj. V drugi alineji 19. člena manjka recipročna določba za splošna združenja in je zato potrebno na koncu dodati: »... združenja in v območne (ali temeljne) zbornice.« V tej zvezi je zaradi jasnosti potrebno tudi v tretji vrsti 23. člena pri izrazu »oziroma več občinskih zbornic« izpustiti besedo »več«.

4. Iz besedila 6. člena osnutka bi se lahko sklepalo, da območne (temeljne) zbornice in splošna združenja ne bi smela neposredno sodelovati z drugimi

zbornicami in splošnimi združenji v območju SFRJ. To ni smiselno in je tudi v nasprotju s širino 7. člena. Zato je potrebno vsebino 7. člena ustrezno dopolniti: »Pri izpolnjevanju... z družbenimi organizacijami, zbornicami, splošnimi združenji in drugimi organizacijami...«

5. Naloge splošnih združenj in Gospodarske zbornice Slovenije, člena 18. in 23, se v svoji predpodrobni opredelitvi prepletajo ali celo prekrivajo. To priča o nezadostni domišljenosti delitve dela med njimi in bistva njenih novih funkcij o novi ureditvi zborničnega združevanja. Glede tega osnutek očitno ni presegel sedanjega organizacijskega stanja v Gospodarski zbornici Slovenije, to pa je nujno zaradi smotrnosti poslovanja. Zato je potrebno v predlogu zakona prečistiti naloge splošnih združenj in Gospodarske zbornice Slovenije v nakazanem smislu in z zakonom vsaj načelno obvezati območne oziroma temeljne zbornice, splošna združenja in Gospodarsko zbornico Slovenije za racionalno delitev in organizacijo dela v okviru določil tega zakona.

6. Združevanje v splošna in v Gospodarske zbornice je prav gotovo predvsem stvar delovnih ljudi v organizacijah združenega dela, vendar ne le njihova. Družbenopolitične skupnosti so prav tako zainteresirane in odgovorne za organizacijo gospodarstva v celotnem okviru družbene reprodukcije. Zato je vprašljiva vsebina 11. člena o konstituiranju in 34. člena o sprejemanju statuta gospodarskih zbornic. V 33. členu takšno določilo za splošna združenja sploh manjka. Menimo, da bi bilo potrebno konstituiranje urejati z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi, statute gospodarskih zbornic pa naj bi potrjevale ustrezne družbenopolitične skupnosti, kakor je bilo variantno predvideno že v tezah za izdajo zakona.

7. Sredstva za delo splošnih združenj in gospodarskih zbornic, člani od 43. do 46., združujejo člani kot prispevke iz svojega dohodka. Ker o razporejanju dohodka odločajo delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela, je vprašljivo, če lahko o višini prispevka odločajo skupščine združenj oziroma zbornic, kakor to določa osnutek. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Naprej, prosim! Besedo ima Pavel Dimitrov, delegat Zbora združenega dela z Jesenic, 12. okoliš!

Pavel Dimitrov: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati, tovariš predsednik! Skupina delegatov gospodarskega področja za Zbor združenega dela pri občinski skupščini Jesenice je ob razpravi o osnutku zakona o združevanju v gospodarske zbornice in druga združenja obravnavala pripombe, ki so jih dale nekatere organizacije v občini, predvsem pa stališča, ki so jih zavzeli delavci v Železarni Jesenice. Po razpravi je delegacija sklenila predlagati Zboru združenega dela Skupščine SR Slovenije naslednje:

Še vedno obstaja vprašanje racionalnosti dela na več ravneh hkrati v zvezi z mednarodno blagovno menjavo in sodelovanjem s tujino. Imamo namreč tako republiški komite kot tudi ustrezen sekretariat za sodelovanje s tujino. Imamo samoupravno interesno skupnost za to področje, ki je prostorsko in kadrovsko že močno izpolnjena. Hkrati povečujemo to aktivnost v Gospodarski zbornici, in sicer na več ravneh. Prav zaradi racionalnosti dela in enotnega nastopa bi kazalo, da ne trosimo sil pri administrativnem delu glede izvoza, temveč da več delamo pri proizvodih za izvoz.

Ustanavljanje občinskih zbornic naj bi bilo bolj izjema kot pravilo. Ugotavljamo, da kaj hitro raste zaposlovanje v strokovno-administrativnih službah v

raznih samoupravnih interesnih skupnostih in se bo isto zgodilo tudi z občinskimi gospodarskimi zbornicami. Kot organizirano gospodarstvo zelo pogosto ugovarjamo hitri rasti zaposlenih izven gospodarstva, s tem predlogom pa znotraj gospodarstva delamo enako. Razlogov za pravilno oblikovanje medobčinskih gospodarskih zbornic je več.

Le redke občine imajo toliko razvito gospodarstvo, da omogoča dovolj široko razpravo s stališča širših gospodarskih interesov.

Zaposleni v sestavljenih organizacijah združenega dela so praviloma iz več občin, zato je medobčinska zbornica bolj primerna, saj bi interese gospodarstva bolje povezali tudi z interesi zaposlenih.

V regijah nimamo kompleksne industrije in gospodarstva, vendar bi kljub temu že zaradi sestave zaposlenih, moški, ženske, mlajši, starejši, kvalificirani, nekvalificirani itd., takšne zbornice lahko več prispevale k uresničevanju sprejetih planov in programov.

Sestavljene organizacije združenega dela in poslovne skupnosti pokrivajo dejansko celotno SR Slovenijo, zato naj bi bile te vključene v Gospodarsko zbornico SR Slovenije neposredno. S tem bi sklepi samoupravnih organov glede planov in drugih akcij ter glede pogojev gospodarjenja imeli večjo težo. Tak način dela bi bil tudi bolj obvezujoč, saj bi dohodkovna povezava Sozdov in poslovnih skupnosti lahko bistveno pripomogla k učinkovitosti gospodarske zbornice. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Kdo še želi besedo? Besedo ima tovariš Jože Kovač, delegat Zbora združenega dela, 5. okoliš — Maribor!

Jože Kovač: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na seji naše skupine smo na podlagi široke razprave o osnutku zakona o združevanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarske zbornice izluščili naslednje pripombe in predloge.

Naslov zakona se glasi »Zakon o združevanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarske zbornice«. Če zakon prečitamo, vidimo, da so zapopadeni tudi drugi dejavniki in ne le organizacije združenega dela. Zato menimo, da bi bilo smotrno izpustiti besedilo »organizacij združenega dela«, tako da bi se zakon imenoval »Zakon o združevanju v splošna združenja in gospodarske zbornice«.

Četrti odstavek 2. člena naj se glasi: »V gospodarske zbornice se združujejo po svojih združenjih delovni ljudje, ki samostojno opravljajo gospodarsko dejavnost s sredstvi v lastnini občanov.« Smiselno enako naj se spremeni tudi 1. člen, tretji odstavek, 13. člen, prvi in drugi odstavek, in 17. člen, prvi odstavek.

Besedilo 2. člena naj se glasi: »Gospodarske zbornice so temeljne gospodarske zbornice in Gospodarska zbornica Slovenije«. Menimo, da bi lahko zamenjali izraz »občinske in medobčinske« z izrazom »temeljne«. Pri tem naj prevladuje predlog, da bi se Gospodarska zbornica Slovenije organizirala na podoben način, kot je to v SR Hrvatski.

Besedilo 17. člena, tretji odstavek, naj se glasi: »Navpične, republiške asociacije bank, kmetov in delovnih ljudi, ki samostojno opravljajo gospodarsko dejavnost s sredstvi v lastnini občanov, imajo po tem zakonu položaj splošnega združenja.«

V smislu danih pripomb naj se spremeni terminologija tudi v ostalih členih zakona.

Predlagana terminologija med drugim omogoča ljudem, ki samostojno opravljajo gospodarsko dejavnost s sredstvi v lastnini občanov, združevanje po panogah, kar bo s planirano povečano dejavnostjo družbenega gospodarstva, tudi zasebnega, verjetno smotno. Omogoča tudi enakost pri združevanju osebnega in združenega dela.

Predlagana terminologija ne institucionalizira obstoječega stanja, temveč dovoljuje široke možnosti sprememb na področju samoupravnega združevanja na različnih ravneh in vključevanje morebitnih novih dejavnikov. V prevelikih asociacijah, združenjih in zvezah je težko zagotoviti samoupravno in čimbolj demokratično sodelovanje baze. Zato je potrebno s tem zakonom zagotoviti možnost reorganizacije današnjih asociacij.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima Franc Sikošek, delegat iz Kamnika!

Franc Sikošek: Tovariši in tovarišice delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela občine Kamnik ima pripombo k osnutku zakona o združevanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarske zbornice. Menimo, da bi z ustanavljanjem občinskih gospodarskih zbornic dodatno finančno obremenili gospodarstvo, zato je upravičenost njihovega obstoja dvomljiva.

Predsednik Emil Tomažič: Besedo ima tovariš Lojze Fortuna, generalni sekretar Gospodarske zbornice Slovenije!

Lojze Fortuna: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Menim, da je prav, da se tudi danes dogovorimo o nekaterih vprašanjih, ki zadevajo povezovanje gospodarstva v splošna združenja in v gospodarske zbornice. O tem namreč teče razprava že dobrih 5 mesecev in je prav gotovo veliko prispevala k temu, da je osnutek zakona predložen v takšni obliki, kot ga imate danes pred seboj. Prav je tudi, da smo čimbolj temeljiti v pripravi predlogov za obravnavo tega zakona v zadnji fazi, ki bo v razpravi v mesecu septembru.

V imenu Gospodarske zbornice Slovenije lahko rečem, da soglašamo s tem osnutkom in da menimo, da omogoča takšno organiziranost in povezovanje gospodarstva prek splošnih združenj in zbornic, prek katerega se bodo lahko v večji meri kot doslej, odvisno od aktivnosti samih organizacij združenega dela, uresničevali cilji gospodarstva po tej plati. Pri tem so nas vodili ustava, zakon o združenem delu in tudi razprave v Zveznem svetu za družbeno ureditev. Osnutek je seveda izdelan tudi na podlagi dosedanjih izkušenj pri delovanju Gospodarske zbornice.

Po našem mnenju je treba vlogo in funkcijo zbornic opredeljevati s teh vidikov in z vidikov zahtev in potreb našega razvoja. V zvezi s tem je bil storjen tudi poskus, da bi prišli do ustrezne delitve dela, ker se bojimo, da bi sicer lahko prišlo do tega, da bi medobčinske zbornice, splošna združenja, naša zbornica in Gospodarska zbornica Jugoslavije obravnavali enaka vprašanja.

Seveda smo pri tem prišli do nekaterih ugotovitev, o katerih je danes že bila razprava, v zvezi z vprašanjem razvoja. Vsekakor ne moremo reči, da je določena stvar samo vprašanje občine ali medobčinske ravni ter da to ni hkrati

problem panoge, problem republike in celo federacije. Takšno je recimo vprašanje ekonomskih odnosov s tujino, o čemer je že bilo govora. Glede tega je že prišlo do razgovorov in tudi poskusov, da ne bi prihajalo do podvojitve ali celo potrojitve istih zadev. Tovariš z Jesenic je o tem že govoril, saj bi Samoupravna interesna skupnost ali Komite morala delati na nekaterih drugih vprašanjih kot recimo Zbornica, Zbornica pa bi zopet morala biti aktivna pri nekaterih drugih vprašanjih. Menimo, da bi se morali prek Zbornice zavzemati predvsem za organiziranost združenega dela za enotno nastopanje na tujih trgih. Zato je po našem mnenju zbornica mesto dogovarjanja in sporazumevanja glede nadaljnjih naporov za učinkovitejše vključevanje naših organizacij združenega dela na področju ekonomskih odnosov s tujino. Sem sodijo prav tako izobraževanje kadrov, vprašanje produktivnosti dela in druga vprašanja.

Pri osnutku zakona smo si prizadevali, da smo opredelili najnujnejše zadeve, vse ostalo pa naj uredijo statuti in programi dela glede na potrebe in zahteve, ki prihajajo do izraza vsak dan, prav tako pa tudi ob sprejemanju letne resolucije o družbenoekonomski politiki.

Glede organiziranosti moram reči, da je bilo veliko razprav. Še danes ste lahko slišali mnenje, da je vprašanje, kolikšna je smotrnost občinske ali medobčinske zbornice. Prav gotovo narekuje potreba medobčinske zbornice, hkrati pa je potrebno dati možnost, da se oblikujejo tudi občinske zbornice. Nedvomno je glede tega bila praznina, saj obstaja vrsta problemov, razvojnih in drugih, ti so v osnutku naštet, katere bi morali bolj sistematično in kontinuirano spremljati in razreševati.

Kar zadeva povezovanje temeljnih organizacij se te povezujejo v medobčinsko zbornico in v splošna združenja, pri čemer je vloga splošnega združenja opredeljena precej drugače kot vloga in funkcija medobčinskih zbornic. V združenjih bi se morali predvsem obravnavati razvojni problemi in vprašanja uveljavljanja tistih kakovostnih dejavnikov, ki pomenijo večjo produktivnost, večjo ekonomičnost in rentabilnost poslovanja in ki hkrati v večji meri vplivajo na specializacijo in delitev dela. V medobčinskih zbornicah in v Gospodarski zbornici Slovenije pa bi se predvsem usklajevala in razreševala tista vprašanja, ki so skupnega pomena za celotno gospodarstvo in ki jih je treba usklajevati in koordinirati bodisi po panogah bodisi po medobčinskih zbornicah.

Glede predloga delegata iz Maribora, da bi se v SR Sloveniji morali približati organiziranosti, kot jo imajo v SR Hrvatski, moram poudariti, da bi v tem primeru bila republiška zbornica zveza zbornic. V razpravah, ko se je idejno razčistevala vloga in funkcija zbornic, je prišlo do izraza, da v sedanjem sistemu pravzaprav ne bi mogli več govoriti o temeljnih zbornicah, temveč o zbornicah nasploh, ne glede na to, ali gre za občinsko, medobčinsko ali republiško zbornico. Vsaka zbornica bi imela svojo vlogo in svojo funkcijo glede na mesto, ki ga ima v določenem območju ali za panogo oziroma republiko. Ker so razprave pokazale, da ni sprejemljiva takšna rešitev, bodo tovariši v SR Hrvatski o tem ponovno razpravljali. Vsekakor pa vsaka republika samostojno odloča in se sama opredeljuje, kakšno organiziranost bo imela.

Ob koncu naj poudarim, da so vsi predlogi iz razprave in ideje prav gotovo dobrodošle in da jih bomo skupaj s predlagateljem podrobno obravnavali. Kljub temu bi podčrtal, da bomo morali nekatere zadeve razreševati tudi prek statutov. Prav o tem pa bo tekla tudi javna razprava, od temeljnih organizacij združenega dela do ustreznih organov v Zbornici in v medobčinskih

okvirih, po potrebi pa tudi v okviru političnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti. Hvala.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Še kdo želi razpravljati, prosim? (Ne.) Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o združevanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarske zbornice se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in v ostalih gradivih ter predloge, dane v razpravi na seji zbora.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? Če nihče, prehajam na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (122 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 10. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o pravni pomoči.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Za svoja predstavnika je določil Jožeta Packa, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun in Alojza Domjana, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Osnutek zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora, Komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija, ki so dali poročila. Poročila ste prejeli. Prejeli ste tudi stališče Družbenopolitičnega zbora.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima predstavnik predlagatelja tovariš Alojz Domjan!

Alojz Domjan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Z opredelitvijo osnutka zakona o pravni pomoči in sprejetjem zakona v jeseni bo zaključeno zakonodajno delo pri ustavnem preoblikovanju pravosodnega sistema. Tudi področje pravne pomoči oziroma odvetniške dejavnosti sodi v širši sklop pravosodne dejavnosti, zato je za učinkovito funkcioniranje pravosodnega sistema potrebno tudi za to področje pripraviti tako normativno podlago, da bo ta dejavnost prispevala k učinkovitejšemu varstvu ustavnosti in uresničevanju samoupravnih in drugih pravic ter dolžnosti delovnih ljudi in občanov.

Predlagatelj si je pri pripravi osnutka zakona o pravni pomoči prizadeval upoštevati in vgraditi v zakon vse tiste predloge, sugestije in razmišljanja, ki so bila prisotna v razpravi o predlogu za izdajo zakona, kot tudi pripombe, ki so jih dali različni organi in organizacije v času priprave osnutka.

V resoluciji zadnjega kongresa slovenskih komunistov je zapisana zahteva, da mora novi sistem pravne pomoči zagotavljati vsakemu delavcu in občanu ustrezno strokovno pomoč pri uveljavljanju njegovih pravic in interesov. Zato je predlagatelj zlasti upošteval usmeritve, ki jih je dala Komisija predsedstva CK ZKS za družbenopolitični sistem in samoupravljanje v združenem delu in stališča Odbora Republiške konference SZDL za vprašanja posebnega družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Za razvoj samoupravnih družbenih odnosov na temeljih družbenoekonomskega položaja delovnega človeka je značilno samoupravno sprejemanje čedalje večjega števila rešitev. Po drugi strani pa tudi samoupravno razreševanje vse večjega števila medsebojnih odnosov, družbenih konfliktov in nasprotij zahteva tudi drugačno opredelitev pravne pomoči. Zato je v osnutku zakona o pravni pomoči pravna pomoč opredeljena kot dejavnost, ki naj prispeva k zagotavljanju in uresničevanju ustavnosti in zakonitosti in s tem k varstvu svoboščin, pravic in dolžnosti slehernega delovnega človeka in občana. Nadalje naj pravna pomoč prispeva k zagotavljanju in uresničevanju samoupravljanja, k varstvu družbene lastnine ter samoupravnih in drugih pravic združenega dela.

Prav glede na tako opredeljeno funkcijo pravne pomoči je to dejavnost posebnega družbenega pomena. Zato je razumljivo, da se z dajanjem pravne pomoči ne morejo ukvarjati samo individualni odvetniki, temveč je potrebno to dejavnost v večji meri podružbiti. Varstvo samoupravnih pravic, samoupravljanja in družbene lastnine, ki predstavlja osnovo samoupravnega socializma, ne more biti prepuščeno samo individualnemu odvetništvu. Zato osnutek zakona o pravni pomoči predvideva, da naj bi v bodoče organizirano pravno pomoč dajale službe pravne pomoči, organizirane kot organizacije združenega dela in kot delovne skupnosti, pač v skladu z zakonom o združenem delu, v katere bi se povezovali na podlagi samoupravnega sporazuma individualni odvetniki in odvetniki, ki bi z osebnim delom samostojno kot poklic opravljali odvetniško dejavnost.

Glede na to, da je pravna pomoč opredeljena kot dejavnost posebnega pomena, je osnutek zakona moral zagotoviti navzočnost uporabnikov pri opravljanju službe pravne pomoči, v organih odvetniške zbornice, v katere naj bi se obvezno povezovali vsi odvetniki, pa navzočnost predstavnikov družbene skupnosti.

Osnutek zakona opredeljuje, da bi vsi delavci, ki bi dajali celovito pravno pomoč, morali izpolnjevati enake pogoje, ne glede na to, kje bi pravno pomoč nudili, ali v službi pravne pomoči ali v odvetništvu. Zato uvaja za vse isti naziv odvetnik. Poleg organiziranih oblik pravne pomoči osnutek zakona ureja tudi pravno pomoč, ki jo nudijo organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter državni organi. V osnutku je celo opredeljeno, da morajo organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti zagotoviti delavcem in delovnim ljudem pravno pomoč v postopkih, ko ti pred organi teh organizacij in skupnosti uveljavljajo svoje pravice. Ta pravna pomoč seveda ni celovita, temveč obsega le dajanje pravnih nasvetov in sestavljanje vlog. Zato osnutek zakona predvideva, da to pravno pomoč lahko dajejo tudi osebe, ki niso odvetniki.

Omeniti velja tudi, da osnutek zakona predvideva drugačno nagrajevanje odvetnikov od sedanjega. V prihodnje naj bi se odvetniške storitve plačevale v skladu s samoupravnimi sporazumi, ki bi jih sklenila združenja pravne pomoči, v katera se povezujejo službe pravne pomoči in delovne skupnosti odvetnikov.

V osnutku zakona je posebej obdelana strokovnost odvetnikov. Odvetnik, ne glede na to, kje dela, naj bi dajal pravno pomoč samo iz tistih pravnih panog, za katere je strokovno usposobljen. Odvetnik pa bi se lahko tudi sam še ožje specializiral oziroma omejil pri dajanju pravne pomoči. Sedanji zakon o

odvetništvu in drugi pravni pomoči odvetnika zavezuje, da mora dajati pravno pomoč iz vseh pravnih panog.

Med smotri nastajajočega zakona pa ni zgolj kakovostna pravna pomoč in razširjanje pravne pomoči z novimi oblikami, temveč tudi njena dostopnost. Glede na sedanje stanje, ko je na območju SR Slovenije okoli 20 občin, kjer delavcem in delovnim ljudem tako rekoč ni zagotovljena pravna pomoč v nobeni obliki, osnutek zakona o pravni pomoči zavezuje družbenopolitične skupnosti za zagotavljanje pravne pomoči v organizirani obliki. Dosedanje razprave opozarjajo, da bo potrebno pri izdelavi predloga zakona to zahtevo iz 3. člena tega osnutka še bolj precizirati.

Razprave o osnutku zakona o pravni pomoči, ki so bile, razen v skupščinskih telesih, organizirane tudi po območnih odvetniških zborih, v odvetniški zbornici in v nekaterih organih družbenopolitičnih organizacij, so pokazale, da bo potrebno nekatere rešitve oziroma opredelitve ponovno proučiti, nekatere pa jasneje in določeneje opredeliti.

Veliko razprav in pripomb je bilo že v zvezi s samim naslovom zakona. Mnogi se zavzemajo za naslov sedaj veljavnega zakona o odvetništvu in drugi pravni pomoči, ker da pretežni del zakonskih določb ureja organiziranje odvetništva. Predlagatelj sicer meni, da je namen in vsebina zakona opredelitev in ureditev pravne pomoči, zato je zakon tudi tako naslovil. Verjetno pa sam naslov ni bistven. Predlagatelj ga bo pri predlogu zakona uskladal s sprejetimi stališči.

Do izraza je prišla tudi zahteva, da mora zakon omogočiti, da bodo pravno pomoč še naprej lahko dajali tudi tisti posamezni diplomirani pravniki, ki so v delovnem razmerju pri sindikatih. Vsekakor ne bi bilo v skladu s postavljenimi cilji, da bi zoževali krog subjektov, ki bi dajali pravno pomoč. Se pa v zvezi s tem postavlja vprašanje, ali dati tako možnost tudi vsem tistim diplomiranim pravnikom v združenem delu, ki bodo izpolnjevali strokovne pogoje za dajanje pravne pomoči.

Veliko razprave je izzval tudi 16. člen osnutka, ki določa, da odvetnik lahko daje pravno pomoč samo s tistega pravnega področja, za katero izpolnjuje pogoje o strokovni usposobljenosti, določene s posebnim zakonom. Predlagatelj predvideva, da bo treba spremeniti sedanji način preverjanja strokovne usposobljenosti, ko mora kandidat opraviti pravosodni izpit iz vseh pravnih panog naenkrat, kar meni, da bi se strokovna usposobljenost preverjala ločeno po posameznih pravnih panogah in ne istočasno kot sedaj. Diplomirani pravnik, ki bi opravil preizkus znanja iz posamezne pravne panoge, bi iz te panoge že lahko dajal pravno pomoč. Večina razpravljalcev je sicer bila proti taki rešitvi. Vsekakor bo to vprašanje moralo biti deležno posebne pozornosti pri pripravi zakonskega predloga.

S strani odvetnikov je bila največ pozornosti deležna določba 31. člena osnutka zakona, ki predvideva, da v Skupščini Odvetniške zbornice sodelujejo tudi predstavniki družbene skupnosti. S tako sestavo Skupščine Odvetniške zbornice je, po mnenju razpravljalcev na letošnji skupščini Odvetniške zbornice, izraženo določeno nezaupanje odvetnikov in ogrožena lastna samoupravna organiziranost odvetnikov. Predlagatelj je na ta način hotel le zagotoviti uresničitev posebnega družbenega interesa pri uresničevanju družbene funkcije pravne pomoči. Navzočnost predstavnikov družbene skupnosti v Skupščini Odvetniške zbornice naj bi po mnenju predlagatelja zagotovila močnejše angažiranje družbe za uveljavljanje pravne pomoči, pomenila pa bi tudi prevzema-

nje dela odgovornosti za funkcioniranje pravne pomoči. Vsekakor bo treba to vprašanje še proučiti z vseh vidikov in pri vseh oblikah družbenega vpliva, ki jih ureja zakon, najti take rešitve, ki bodo v resnici in v celoti obsegale zastavljene smotre preobrazbe pravosodnega sistema na področju pravne pomoči. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Vlado Stefanovič, delegat Zbora združenega dela za področje državnih organov in družbenopolitičnih organizacij 4. okoliš-Maribor!

Vlado Stefanovič: Skupina delegatov s področja državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, kamor sodijo tudi delavci, ki združujejo delo pri odvetnikih, so na svoji seji sprejeli naslednje pripombe k osnutku zakona o pravni pomoči:

Uvodoma imamo načelno pripombo k samemu nazivu zakona o pravni pomoči. Pri tem se sklicujemo na to, da terminologijo, ki jo uporablja osnutek, ni v skladu z ustavnimi določili oziroma terminologijo, ki jo uporablja ustava. Opozoril bi na tretji odstavek 220. člena ustave SR Slovenije in 180. člen zvezne ustave, ki sta si identična in ki se glasita: »Pravna pomoč se zagotavlja z odvetništvom kot samostojno družbeno službo in z drugimi oblikami pravne pomoči. »Menimo, da ne gre le za terminološko razliko, temveč za vsebinsko, saj že s samim naslovom spreminjamo terminologijo zvezne ustave, kar pa po mojem ni prav. Zato je bil dan predlog, da naj se naslov zakona glasi: »Zakon o odvetništvu in drugih oblikah pravne pomoči«, tako kot to določata obe ustavi.

Nadaljnja pripomba se nanaša na 15. člen osnutka. Izraz, ki ga uporablja osnutek v tem in v vseh nadaljnjih členih, to je »odvetnik, ki opravlja odvetniško dejavnost z osebnim delom samostojno kot poklic«, ni praktičen za uporabo, ker gre za predolg stavek, ki se mu lahko izognemo z uporabo izraza »odvetnik«. Predlog je, da se zato v drugem odstavku 15. člena v drugi vrsti za besedama »kot poklic« doda vejica in besedilo »v nadaljnjem odvetnik«. V vseh nadaljnjih členih se besedilo »ki opravlja odvetniško dejavnost z osebnim delom samostojno kot poklic« črta in nadomesti z »odvetnik«.

K 16. členu osnutka: Po mnenju skupine delegatov naj pravilnika o načinu preverjanja znanja, specializacije, programu specializacije in podobnem ne izdaja le republiški sekretar za pravosodje, organizacijo uprave in proračun, temveč bi ga ta sekretar izdajal skupaj z Odvetniško zbornico ali na predlog Odvetniške zbornice. Zato je predlog, da se v 16. členu za zadnjo besedo v drugem odstavku doda vejica in nato besedilo: »v soglasju z Odvetniško zbornico Slovenije« ali temu podobno.

K 19. členu: V drugem odstavku, v drugi vrsti za besedilom »po samoupravnem sporazumu« se črta besedilo, ki se glasi: »ki ga sklenejo združenja pravne pomoči iz območja SR Slovenije« in se nadomesti z besedilom: »ki ga sklenejo temeljne odvetniške zbornice iz območja SR Slovenije«. Pozneje bom, pri konkretnem členu, obrazložil tudi to stališče.

K 21. členu: Predlagamo, da se sprejme varianta, to je, da se 21. člen črta.

K 40. členu: Skupina delegatov meni, da je določilo tega člena glede primernih poslovnih prostorov ter izpolnjevanja materialnih in drugih pogojev tako rekoč osnovni pogoj za opravljanje odvetniške dejavnosti in je zato v osnovi zgrešeno in skoraj nedemokratično. To odločilo diskriminira odvetnika

in mu poleg splošnih pogojev določa še posebne pogoje, za katere vnaprej vemo, da jih potencialni odvetniki ne morejo izpolnjevati. Predlog je, da se v tretji vrsti prvega odstavka 40. člena za besedilom »Odvetniški zbornici Slovenije«, črta celotno nadaljnje besedilo, ki se glasi: »da ima zagotovljen primeren poslovni prostor in da izpolnjuje materialne in druge pogoje za opravljanje odvetniških dejavnosti.« Opozoriti je tudi treba, da je »drugi pogoji« nedoločen termin in da lahko pripelje do morebitne zlorabe.

Prehajam na najpomembnejše vprašanje, kateremu so tako v zboru odvetnikov v Mariboru kot na skupini delegatov posvetili največjo pozornost. Po daljši razpravi je bilo sprejeto načelno stališče, po katerem ni prave potrebe za posebno obliko združevanja odvetnikov, zlasti ne za dvotirnost organizacije oseb, ki nudijo pravno pomoč, to je odvetnikov. Pri tem smo izhajali iz obrazložitve osnutka zakona o pravni pomoči, po katerem je namreč osnovna značilnost združenj v tem, da v vseh organizacijskih oblikah dajejo konkretno pravno pomoč le odvetniki. Vseeno je, ali so odvetniki samostojna služba ali so odvetniki v združenju pravne pomoči ali kot delovni kolektivi. V vsakem primeru so osebe, ki dajejo pravno pomoč, odvetniki. Glede na to, da se odvetniki združujejo dejansko v Odvetniški zbornici, menimo, da je dvotirnost organizacije odvetnikov nepotrebna.

Zato za uveljavitev posebnega družbenega interesa pri izvrševanju družbene funkcije pravne pomoči ni potrebe po organizaciji združenja pravne pomoči kot posebne organizacijske oblike brez oseb, ki nudijo pravno pomoč. Po osnutku zakona so združenja pravne pomoči, naj predlagatelj oprostí izrazu, zgolj administrativne ustanove, v katerih pa ni odvetnikov kot oseb, ki dajejo pravno pomoč. Zato menimo, da se za uveljavitev posebnega družbenega interesa pri izvrševanju družbene funkcije pravne pomoči organizirajo odvetniki v temeljnih odvetniških zbornicah, podobno kot je bil predlog za temeljne gospodarske zbornice, to je za območje ene ali več občin.

Nadaljnje načelno stališče, ki ga je zavzela skupina delegatov, je, da naj se vsa določila od 44. do 48. člena prilagodijo, namreč tako, da se v vseh členih besedilo »združenje pravne pomoči« nadomesti z besedilom »temeljna odvetniška zbornica«. Poudarjamo, da bi z obliko organiziranosti, kot jo predlaga osnutek, to je združenje pravne pomoči, prišlo nujno do dvotirnosti v organizaciji odvetništva.

Če dovolite, opravičujem se, da vas zadržujem, bi vam citiral določilo 46. člena osnutka; »Združenje pravne pomoči skrbi za uresničevanje nalog pravne pomoči v območju, za katerega je ustanovljeno, zlasti s tem, da spremlja in proučuje problematiko pravne pomoči; spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki so pomembni za dajanje pravne pomoči, in o svojih ugotovitvah obvešča skuščine ustreznih družbenopolitičnih skupnosti, družbenega pravobranilca samoupravljanja, državne organe, družbenopolitične organizacije, samoupravne organizacije in skupnosti ter društva in jim daje predloge in pobude za reševanje vprašanj s področja pravne pomoči; skrbi za kadrovsko izpopolnjevanje in strokovno usposabljanje kadrov za dajanje pravne pomoči; daje predloge za organiziranje pravne pomoči in za zagotovitev materialnih pogojev za delo; sklepa samoupravni sporazum o plačilu storitev na področju pravne pomoči.«

Moramo namreč poudariti, da so v vseh določilih o združenju pravne pomoči, od 44. do vključno 48. člena, to edine pristojnosti, v katerih se samo analizira, proučuje, spremlja itd. To so dejansko institucije, ki bodo v skrajni po-

sledici bremenile združeno delo, saj bo to delo moral nekdo plačati. To pa so ljudje, ki niso odvetniki. Zato menimo, da je vprašljivo, če je dejanski interes združenega dela, da ima takšno organizacijo, ki se mora organizirati kot vsaka organizacija združenega dela, mora biti registrirana pri registru gospodarskih organizacij, mora imeti svoj individualni poslovodni organ, skratka vse organe, ki so potrebni po zakonu o združenem delu.

K 51. členu: Po mnenju skupine delegatov je določilo tretjega odstavka tega člena o funkcioniranju skupščin zbornice po delegatskem sistemu vprašljivo in ni v skladu z intencijo kar najbolj neposrednega odločanja. Zato menimo, da skupščino zbornice sestavljajo vsi odvetniki, ne glede na to, ali opravljajo odvetniško službo pravne pomoči v delovni skupnosti odvetnikov ali kot samostojni odvetniki. Odvetnikov v Sloveniji ni toliko, da ne bi mogli vsi odvetniki predstavljati zbor. Zato predlagamo, da se v tretjem odstavku 51. člena besedilo »Skupščino zbornice sestavljajo delegati odvetniških zborov« črta in se nadomesti z besedilom: »Skupščino zbornice sestavljajo vsi odvetniki, združeni v Odvetniški zbornici SR Slovenije«, pri tem pa ostane nespremenjeno nadaljnje določilo: »in delegati Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Republiške konference SZDL, Gospodarske zbornice Slovenije in Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije«.

K 66. členu: Menimo, da je določilo tega člena kot predhodna odredba nepotrebno. Drugi odstavek 64. člena je uredil pridobljene pravice odvetnikov po obstoječih predpisih. Zato sprejetje novega zakona ne more posegati v že pridobljene pravice odvetnikov pri opravljanju odvetništva oziroma ne more posegati v pridobljen status odvetnika glede na temeljno pravno načelo legalitete in pravne varnosti. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Besedo ima Franc Korošec, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, okoliš 16 — Maribor!

Franc Korošec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na sestanku skupine delegatov Zbora združenega dela Skupščine občine Maribor smo dne 14. 7. 1978 sprejeli pripombe k osnutku zakona o pravni pomoči in jih v skrajšani obliki posredujemo.

Menimo, da bi morali v tem zakonu podrobneje urediti status in funkcijo pravnih služb v organizacijah združenega dela, kakor tudi status pravnikov, ki niso odvetniki, delajo pa v organizacijah združenega dela in izpolnjujejo pogoje o strokovni usposobljenosti. Pravne službe opravljajo največji del pravne pomoči v temeljnih organizacijah združenega dela. Obstajajo priporočila o razvijanju pravnega varstva gospodarske organizacije, od urejenega statusa pravnih služb v organizacijah združenega dela in njih pravičnega funkcioniranja je odvisna tudi zakonitost poslovanja organizacij združenega dela.

Organizacije združenega dela tudi želijo imeti svoje pravne službe. Zgodi se, da se na seminarjih dane instrukcije kasneje izkažejo kot nepravilne. Menimo, da je treba v zakonu določiti, kdo je odgovoren, če se je organizacija združenega dela ravnala po nepravilnih navodilih in je s tem storila gospodarski prestop. Urediti je treba vprašanje, kdo sme dajati pravno pomoč z instrukcijami in na seminarjih.

Pripombe k posameznim členom:

K 6. členu: Menimo, da je družbenopolitičnim in drugim družbenim organizacijam določen preozek okvir za dajanje pravne pomoči članstvu.

K 9. členu: Treba je določiti strokovnost osebam, ki dajejo pravno pomoč po členih 6, 7, 8 in 22. Republiški sekretariat za pravosodje, organizacijo uprave in proračun naj bi imel širše pristojnosti kot samo spremljanje problematike pravne pomoči.

Še pripomba k 46. členu: Združenje pravne pomoči ima po našem mnenju premajhne pristojnosti. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Naprej, prosim! Besedo ima Jože Lesar, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, okoliš 11 — Kranj!

Jože Lesar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na skupni seji skupin delegatov občine Kranj smo dne 12. 7. 1978 obravnavali med drugim tudi osnutek zakona o pravni pomoči, h kateremu imamo tole pripombo: Vsebino drugega odstavka 3. člena je potrebno po našem mnenju natančneje opredeliti. V predloženem besedilu preveč zavezuje družbenopolitične skupnosti, ni pa določen rok, v katerem je potrebno organizirati pravno pomoč v skladu s tem zakonom. Po določbi 64. člena omenjenega osnutka naj bi sicer službe pravne pomoči in pa delovne skupnosti odvetnikov svojo organizacijo in delovanje uskladile z določbami tega zakona do 31. 12. 1979. Ta rok pa nikakor ne more pomeniti obveznosti družbenopolitičnih skupnosti, da organizirajo pravno pomoč v istem obdobju, saj je po našem mnenju treba prej preveriti potrebe in sprejeti program, ki bo zagotavljal izvajanje zakona. Seveda pa je primerno, da zakon nalaga družbenopolitičnim skupnostim dolžnost v zvezi z organiziranjem pravne pomoči. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Še kdo prosim? Tovarišica Milena Marovič je dala pripombe pismeno. Želi morda razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o pravni pomoči se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva stališča Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije in predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih ter predloge, dane v razpravi na današnji seji zboru.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.) Kolikor pripomb ni, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah posameznih določb nekaterih republiških zakonov v zvezi s postopkom za pridobitev lokacijskega dovoljenja, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet k tej točki dnevnega reda določil dr. Mira Sajeta, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za urbanizem.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je predlagal Skupščini SR Slovenije, da obravnava zakon v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine

SR Slovenije, in sicer, da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? (Nihče.) Ker ni pripomb, ugotavljam, da se zbor strinja s predlogom Izvršnega sveta. Tako bomo hkrati obravnavali in sprejemali predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Predlog z izdajo zakona z osnutkom zakona sta obravnavala Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija Skupščine, ki je prav tako dala poročilo. Poročila smo prejeli. Besedo ima dr. Miro Saje, republiški podsekretar v Republiškem sekretariatu za urbanizem!

Dr. Miro Saje: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na podlagi stališč, sklepov in priporočil za oblikovanje in izvajanje prostorske, urbanistične in zemljiške politike v Socialistični republiki Sloveniji, ki jih je sprejela Skupščina Socialistične republike Slovenije v februarju tega leta, predlaga Izvršni svet predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah posameznih določb nekaterih republiških zakonov v zvezi s postopkom za pridobitev lokacijskega dovoljenja, z osnutkom zakona.

Izvršni svet hkrati predlaga združitev prve in druge faze postopka, in sicer iz teh razlogov:

1. V 1. točki omenjenih sklepov in priporočil je naročeno Izvršnemu svetu, naj nemudoma predloži Skupščini Socialistične republike Slovenije predlog o spremembah posameznih določb nekaterih republiških zakonov, s katerimi naj se poenostavi upravni postopek za pridobitev lokacijskega dovoljenja.

2. Predlagane rešitve ne terjajo daljšega proučevanja in priprav ter se bodo lahko začele takoj uresničevati, kar bo pozitivno vplivalo na začetek uveljavljanja poenostavitve postopkov na tem področju, ki je splošna družbena naloga.

Kar zadeva vsebino predlaganih rešitev moramo opozoriti, da sicer obravnavamo upravni postopek kot pravno formalno vprašanje, da pa ima prav ta lahko tudi negativne posledice za realizacijo investicijskih vlaganj, saj dolgotrajni in zamudni postopki vplivajo na začetek njihove realizacije ter ob prisotni inflaciji povečujejo gradbene stroške. Gre torej za pomembno družbeno-ekonomsko vprašanje. Z druge strani je očitno, da poenostavitev teh postopkov ne sme presegati razumne meje, da bi zaradi tega nastajale v prostoru škodljive posledice in bi bili prizadeti glavni interesi, kot so zlasti varstvo naravnih prvin — vode, zraka, zemlje in okolja, kar je temeljna vsebina lokacijskega dovoljenja. Potrebno je torej poiskati rešitve, ki bodo družbeno sprejemljive, tako s stališča dolgoročneje rabe prostora kot s stališča tekoče graditve objektov.

V času, ko šele pripravljamo republiški zakon o sistemu družbenega planiranja in z njim povezan zakon o urbanističnem planiranju, nismo še mogli dati celovite rešitve v zvezi s poenostavitvijo upravnega postopka. Iz materialnih predpisov smo izločili tista soglasja k lokacijskemu dovoljenju, ki se dvakrat ali večkrat ponavljajo, kar bremeni, časovno in stroškovno, investitorja in soglasja, ki se lahko oblikujejo zaradi enostavnejše problematike že na razpravi o lokacijskem dovoljenju.

Pomembnejša pa je rešitev za stanovanjsko izgradnjo, ki se izvaja po zazidalnih načrtih. V bodoče ne bo potrebno poprejšnje soglasje sanitarne in požarno-varnostne inšpekcije ob vsakem konkretnem lokacijskem dovoljenju, če sta inšpekciji k zazidalnemu načrtu že dali svoje mnenje oziroma soglasje.

Predlagane rešitve je treba razumeti kot enega izmed ukrepov za odpravo dolgotrajnih postopkov. Istočasno bo namreč potrebno začeti bolj dosledno in hitreje odpravljati številne objektivne vzroke, ki povzročajo zamude in komplikacije v upravnem postopku, kot so: pomanjkanje urbanistične dokumentacije, prepozne odločitve in dolge priprave za investicijo, specifičnost in zapletenost tehnološkega procesa, pridobivanje stavbnih zemljišč, pomanjkanje ustreznih strokovnih delavcev in še druge.

Tovarišice in tovariši delegati! Iz obrazloženih razlogov in iz razlogov, ki so obširneje navedeni v samih predlogih, predlaga Izvršni svet, da oba zakonska akta obravnavate in ju sprejmete. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima Rok Pavšič, delegat Zbora združenega dela za gošpodarsko področje, 39. okoliš!

Rok Pavšič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Kljub temu, da smo že pismeno posredovali naše mnenje in dopolnitve k predlogu za izdajo zakona, ki je v obravnavi, bi še enkrat tudi v razpravi posredoval vsebino naših predlogov sprememb in dopolnitev. Te se predvsem nanašajo na gradnjo stanovanjskih objektov v območjih, za katera je sprejet zazidalni načrt. Za te ne bi bila potrebna izdelava lokacijske dokumentacije. Podobno kot v zakonu o javnih cestah pa naj se tudi v določbah zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 16/74), ki se nanašajo na izdajanje vodnogospodarskih smernic, soglasij in dovoljenj, določi, da vse tri vrste listin izdaja le vodna skupnost. To bi še dopolnil v razpravi. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Še kdo želi razpravljati? Besedo ima tovariš Franc Sikošek, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva iz Kamnika!

Franc Sikošek: Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije iz občine Kamnik ugotavlja, da predlog za izdajo zakona o uskladitvi posameznih določb republiških zakonov v zvezi z lokacijskimi postopki, z osnutkom zakona, celovito ne rešuje problematike, ki se v občinah pojavlja na področju pridobivanja lokacijskih in gradbenih dovoljenj. Ugotavljamo, da predlagani zakon samo delno rešuje ta vprašanja. Delegati občine Kamnik za Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije so že na svojih sejah dne 14. 12. 1977 v razpravi o poročilu o stanju na področju regionalnega prostorskega planiranja ter o izvajanju urbanistične politike dali več predlogov za spremembo ustreznih predpisov, ki pa v predlogu za izdajo zakona, ki ga danes obravnavamo, niso upoštevani. Menimo, da bi bilo nujno potrebno 26. točko zakona o graditvi objektov in 3. točko 22. člena zakona o urbanističnem planiranju, ki se smiselno nanašata na pridobivanje lokacijskega in gradbenega dovoljenja, spremeniti in zakonsko jasno opredeliti, za katere objekte niso potrebna vsa soglasja pristojnih organov in organizacij. Prav tako bi kazalo dopolniti 19. člen zakona o urbanističnem planiranju tako, da bi določal več vrst objektov, za katere ni potrebno lokacijsko in s tem tudi gradbeno dovoljenje. Če bi poenostavili postopek za pridobivanje gradbenih dovoljenj za manj pomembne objekte in se zanje ne bi zahtevala popolna tehnična dokumentacija, ki jo mora izdelati pooblaščen stro-

kovna organizacija, bi zlasti krajevne skupnosti z zbranim samopriskom, ki ga pretežno vlagajo v komunalne objekte, zgradile več kot do sedaj, ko morajo velik del samopriskovka vlagati v zelo drago tehnično dokumentacijo tudi v teh primerih. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Če nihče, potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme tale sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah posameznih določb nekaterih republiških zakonov v zvezi s postopkom za pridobitev lokacijskega dovoljenja, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in v drugih gradivih in predloge, dane v razpravi na današnji seji našega zbora.

Ima kdo kakšno pripombo k tako oblikovanemu sklepu? (Ne.) Če ne, potem predlagam, da preidemo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat). Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, na predlog za izdajo zakona o revalorizaciji in amortizaciji stanovanjskih hiš in stanovnj v družbeni lastnini, z osnutkom zakona.

Predlog je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Za svojega predstavnika je Izvršni svet k tej točki dnevnega reda določil dr. Mira Sajeta, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za urbanizem. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je predlagal Skupščini SR Slovenije, da obravnava zakon v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer, da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in osnutek zakona. Ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? (Ne.)

Ker pripombe ni, ugotavljam, da se zbor strinja s predlogom Izvršnega sveta. Tako bomo obravnavali in sprejemali predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona sta obravnavala Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora, ki je dal poročilo in Zakonodajno-pravna komisija Skupščine, ki je prav tako dala poročilo.

Poročila smo prejeli. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Silva Jelenko, delegatka Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 16. okoliš — Maribor!

Silva Jelenko: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 16. okoliša s področja gospodarstva daje dopolnitev k predlogu za izdajo zakona o revalorizaciji in amortizaciji stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, z osnutkom zakona.

Predlagamo, da se 9. člen dopolni z drugim odstavkom, ki naj se glasi: »Sredstva amortizacije stanovanjskih hiš in stanovanj sme samoupravna stanovanjska skupnost uporabiti za zamenjavo dotrajanih stanovanjskih hiš, za

odplačilo najetih kreditov za stanovanja, za rekonstrukcijo in adaptacijo stanovanjskih hiš in stanovanj, če se s tem izboljša kakovost hiš in stanovanj ali poveča njihova površina.

Obrazložitev: Osnutek zakona ne vsebuje nobenega določila v zvezi z namensko uporabo sredstev amortizacije stanovanjskih hiš in stanovanj in se v svojih določilih tudi ne sklicuje na zvezni zakon o amortizaciji osnovnih sredstev temeljnih organizacij združenega dela in drugih uporabnikov družbenih sredstev. Hvala.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Naprej, prosim! Ne želi nihče več razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep.

1. Predlog za izdajo zakona o revalorizaciji in amortizaciji stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in v ostalih gradivih ter predloge, dane v razpravi na seji zбора.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.) Ker pripomb ni, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep soglasno sprejel.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, na predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov višjih sodišč v Socialistični republiki Sloveniji.

Predlog odloka je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predlog odloka sta obravnavali Komisija za pravosodje, ki je dala poročilo in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo.

Poročili smo prejeli. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Dajem besedo predstavniku predlagatelja tovarišu Alojzu Domjanu!

Alojz Domjan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da dam kratko pojasnilo k stališču oziroma predlogu skupine delegatov 29. okoliša za gospodarsko področje, po katerem naj bi za Višje sodišče v Kopru določili namesto predlaganih devet sodnikov 10 sodnikov. To svoje stališče oziroma predlog skupina delegatov utemeljuje s tem, da primerja število zadev, ki jih bo reševalo Višje sodišče v Kopru, s številom zadev, ki jih bo reševalo Višje sodišče v Celju in za katero je predvideno 9 sodnikov. Pripomnil bi, da je osnova za izračun potrebnega števila sodnikov število reševanih zadev v letih 1966 in 1967, vendar to ne more biti edini kriterij. Upoštevati moramo tudi, da so višja sodišča pristojna za odločanje o pritožbah zoper odločbe nižjih sodišč in da o teh pritožbah največkrat odločajo v senatu treh sodnikov. To pomeni, da mora biti za normalno delovanje sodišča število sodnikov deljivo s tri, da se lahko sestavijo senati. Če bi dosledno upoštevali kriterije, ki jih uporabljamo pri izračunu potrebnega števila sodnikov, bi morale imeti Višje sodišče v Celju samo 8 sodnikov, Višje sodišče v Kopru pa ne 10 sodnikov. Po teh kriterijih bi torej morale celjsko sodišče imeti enega sodnika manj, zato je primerjava neprimerna. Pri Višjem sodišču v Celju pa predlagamo 9 sodnikov, zato, da bi lahko pri tem sodišču sestavili tri senate.

Pripomnil bi pa, da gre za nova sodišča in delo ni utečeno. Praksa bo pokazala šele v prihodnjem letu, ali bo predlagano število sodnikov zadostovalo ali ne. Ko bo delo steklo, bomo imeli možnost ugotoviti, ali je pri posameznem sodišču potrebno povečati število sodnikov. Tudi ni nujno, da bodo vsa sodniška mesta, ki jih predvideva sistemizacija, takoj zasedena, saj moramo upoštevati, da bodo ta sodišča reševala tudi tiste zadeve, ki jih zdaj še rešuje Vrhovno sodišče. Zakon o rednih sodiščih predvideva, da vrhovno sodišče tistih zadev, ki jih do konca tega leta ne bo rešilo, ne bo takoj odstopilo v reševanje višjim sodiščem, ampak jih bo zadržalo oziroma rešilo do konca prihodnjega leta. Glede na to, da bodo vse težke zadeve, ki so danes v pristojnosti okrožnih sodišč, prišle v pristojnost temeljnih sodišč, pa naj bi sodniki višjih sodišč vsaj v začetku pomagali pri delu temeljnih sodišč. Zato menim, da bi bilo primerno, da se odlok sprejme v taki obliki in vsebini, kot ga predlaga Izvršni svet, saj obstaja možnost, da ga spremenimo, če bo praksa pokazala, da je to potrebno. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče več razpravljati, potem zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Dajem na glasovanje predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov višjih sodišč v SR Sloveniji. Kdor je za, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov višjih sodišč v Socialistični republiki Sloveniji.

Smo pri 14. točki dnevnega reda, pri predlogu odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev višjih javnih tožilstev v Socialistični republiki Sloveniji.

Predlog odloka je predložila v obravnavo Komisija za pravosodje Skupščine Socialistične republike Slovenije. Za svojega predstavnika je Komisija določila Karla Marsela, člana Komisije.

Predlog, da Skupščina Socialistične republike Slovenije določi število namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v Socialistični republiki Sloveniji, ki ga je predložil javni tožilec Socialistične republike Slovenije, smo prejeli. Predlog odloka je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija Skupščine, ki je dala poročilo. Poročilo smo prejeli. Prejeli smo tudi pozitivno mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev višjih javnih tožilstev v Socialistični republiki Sloveniji. Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev višjih javnih tožilstev v Socialistični republiki Sloveniji.

Smo pri 15. točki dnevnega reda, pri predlogu odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva družinskih članov oseb, ki so v obvezni vojaški službi.

Skupščini SR Slovenije je predlog odloka predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Za svojega predstavnika je Izvršni svet k tej točki dnevnega reda določil tovarišico Malči Žitnik, svetovalko predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojnih invalidov.

Predlog odloka sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili smo prejeli. Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva družinskih članov oseb, ki so v obvezni vojaški službi. Kdor je za, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva družinskih članov oseb, ki so v obvezni vojaški službi.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na odločbo Ustavnega sodišča Socialistične republike Slovenije, da določi drugega in tretjega odstavka 13. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list SRS št. 54/72 in 19/77) nista v skladu z ustavo Socialistične republike Slovenije.

Odločbo je predložilo v obravnavo Ustavno sodišče SR Slovenije. Ustavno sodišče SR Slovenije je za svojega predstavnika določilo dr. Josipa Globevnika, sodnika Ustavnega sodišča SR Slovenije. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pa je za svojega predstavnika določil tovariša Rada Mikliča, podsekretarja v Republiškem sekretariatu za delo.

Odločbo sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili smo prejeli. Prejeli smo tudi mnenje Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme takle sklep:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj v skladu z odločbo Ustavnega sodišča Socialistične republike Slovenije, številka U I 11/11 z dne 7. 6. 1978, predloži predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju z osnutkom zakona, pri čemer naj upošteva določbo 412. člena ustave Socialistične republike Slovenije glede roka za uskladitev zakona.

Ali ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) V kolikor ni pripomb, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim to potrdi! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, na osnutek zakona o spremembah zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj Zveznega sekretariata za zunanje zadeve od leta 1976 do leta 1980.

Osnutek zakona je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije. Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije je za svojega predstavnika pri tej točki dnevnega reda določil Dragana Mozetiča, namestnika republiške sekretarke za finance.

Osnutek zakona o spremembi zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili smo prejeli. Prejeli smo tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Želi predstavnik Izvršnega sveta osnutek zakona dodatno obrazložiti? (Ne želi.) Hvala.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme tale sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj Zveznega sekretariata za zunanje zadeve od leta 1976 do leta 1980.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilu Odbora za finance našega zbora in v stališču Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki naj jih delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ poskuša uveljaviti v postopku usklajevanja v okviru delovnih teles Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, da da soglasje k predlogu tega zakona.

Je kakšna pripomba k predlaganemu sklepu? (Ne.) Če ni pripomb, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (128 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na vprašanja delegatov.

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje iz 15. okoliša — Škofja Loka bo odgovoril Rado Miklič, republiški podsekretar v Republiškem sekretariatu za delo.

Rado Miklič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov Skupščine občine Škofja Loka — 15. okoliš s področja gospodarstva je zastavila naslednje delegatsko vprašanje: Kdaj in na kakšen način bo Republiška skupnost starostnega zavarovanja kmetov uredila odmerjanje in plačevanje prispevka za starostno zavarovanje kmetov in določila organe, razloge, merila in postopek za zmanjšanje, oprostitev in odpisovanje prispevka kmetov zavarovancev.

Zakon o starostnem zavarovanju kmetov je do 3. novele v letu 1975 določal, da posebne občinske komisije odločajo o zmanjševanju, oprostitvi in odpisu prispevka kmetov zavarovancev za starostno zavarovanje kmetov. Po tretji noveli iz leta 1975 pa Skupnost starostnega zavarovanja kmetov sama določa organe, razloge, merila in postopek za zmanjšanje, za oprostitev in za odpisovanje prispevkov kmetom zavarovancem. Dokler pa skupnost tega vprašanja ne bo uredila, se uporabljajo na podlagi 24. člena citirane novele dosednji predpisi. Naj na kratko povzamem, kakšna je ta ureditev:

Posebna komisija, ki jo pooblasti občinska skupščina, ugotovi, kateri zavarovanci iz območja občine niso zmožni v celoti plačati prispevka za starostno zavarovanje kmetov. Komisija lahko glede na ekonomski položaj kmeta zavarovanca tega delno, lahko pa tudi v celoti oprosti plačila prispevka za starostno zavarovanje kmetov. Okolnosti, ki so lahko razlog za zmanjšanje oziroma za oprostitev plačila prispevkov, pa so: zmanjšanje zmogljivosti proizvodnje in zmanjšan skupen dohodek kmetije, posebno neugoden gospodarski položaj kmetije zaradi slabih prometnih zvez in oddaljenosti od tržišča, bistveno zmanjšana delovna sposobnost zavarovanca, večje število otrok do 15 let starosti in otrok na šolanju ter ostarelih vzdrževanih članov kmečkega gospodinjstva, nevarnost, da bi plačilo prispevka ogrozilo preživljanje zavarovanca in njegovih družinskih članov.

Po podatkih skupnosti starostnega zavarovanja kmetov je bilo 95 % doslej predlaganih odpisov ugodno rešenih že pri komisiji na prvi stopnji. O pritožbah odloča komisija druge stopnje. Postopek za oprostitev oziroma za zmanjšanje prispevka kmeta zavarovanca se običajno prične že po uradni dolžnosti, na pobudo krajevne skupnosti, na pobudo skupnosti starostnega zavarovanja kmetov, lahko pa tudi na pobudo zavarovanca samega.

V Skupnosti starostnega zavarovanja kmetov je že bil pripravljen osnutek sklepa v smislu najnovejše novele, ki naj bi uredil vsa omenjena vprašanja. Skupščina Skupnosti je že decembra 1976. leta obravnavala prve teze tega novega akta. Vendar Skupščina akta še ni mogla sprejeti, ker je menila, da je treba odpraviti še nekatere nejasnosti zaradi čim večje učinkovitosti nove ureditve. Izvršni odbor Skupščine te skupnosti je zato ponovno obravnaval predlog akta in utemeljeno je pričakovati, da bo Skupščina Skupnosti starostnega zavarovanja kmetov to vprašanje z novim aktom uredila do konca letošnjega leta.

Predsednik Emil Tomažič: Je delegat za gospodarsko področje 15. okoliša — Škofja Loka zadovoljen z odgovorom? (Da.)

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za socialno-zdravstveno področje iz 3. okoliša, Ljubljana-Vič-Rudnik, bo odgovoril Dušan Brglez, namestnik predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino!

Dušan Brglez: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegat tovariš Janez Vivod je postavil delegatsko vprašanje, zakaj ni dovoljen uvoz reševalnih vozil Mercedes benz ali Opel rekord karavan 2000, ki edino ustrežata normi. Na to vprašanje daje Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naslednji odgovor:

Tovariš Vivod ugotavlja, da postaja stanje voznega parka reševalnih postaj njegovega okoliša zelo kritično in nevzdržno zaradi omejene možnosti nabave novih ustreznih vozil iz uvoza. Iz obširne dokumentacije, ki je vprašanju priložena, izhaja, da reševalni avtomobili domače proizvodnje ne ustrezajo potrebam reševalne službe, ker ne morejo nuditi nujne zdravniške pomoči, ki bi ustrezala mednarodnim normam za varen in zanesljiv prevoz poškodovancev in bolnikov.

Iz priložene dokumentacije oziroma podatkov Kliničnega centra Ljubljana tudi izhaja, da je od celotnega števila pripeljanih bolnikov v letu 1977 odpadlo na poškodbe, porode in nalezljive bolezni 9053 prevozov ali 14 % vseh prepeljanih bolnikov, na druge bolezni 9726 ali 15 % prevozov, ter na preglede, kontrole in prevoze domov 45 659 ali 71 % vseh prevozov. Uvoz opreme s konverti-

bilnega področja je v letu 1978 urejen s sklepom o uvozu opreme, ki ga je sprejela Skupščina Samoupravne interesne skupnosti Socialistične republike Slovenije za ekonomske odnose s tujino. S tem sklepom so, v okviru projekcije plačilno-bilančnega in devizno-bilančnega položaja SR Slovenije, določena merila, pogoji in način ter postopki za pridobivanje pravic za uvoz in plačilo uvoza opreme v letu 1978. Ta sklep tudi določa, da se s konvertibilnega področja ne bo uvažala oprema, ki jo je možno nabaviti doma pod približno enakimi pogoji in podobne kvalitete, kot je oprema iz uvoza, oziroma ki jo je možno pod približno enakimi pogoji in podobne kvalitete nabaviti na nekonvertibilnem področju.

V posebnih merilih, ki jih je sprejela Samoupravna interesna skupnost SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino in ki se uporabljajo za izvajanje navedenega sklepa o uvozu opreme, je predvidena tudi možnost uvoza specialnih reševalnih vozil z možnostjo takojšnjih zdravniških posegov, ki so potrebna za posredovanje posebnih mobilnih reševalnih ekip v vseh urgentnih primerih notranjih bolezní, nesreč pri delu in prometnih nesreč že med prevozom v bolnišnico. Posebej opremljenih vozil za takšne primere nam trenutno domači proizvajalci še ne nudijo. Za vse ostale vrste prevozov pa nabava vozil iz uvoza ni upravičena, saj je te prevoze moč uspešno opravljati z vozili domače proizvodnje.

Gospodarsko zbornico Slovenije je sekcija reševalnih služb pri Skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij seznanila s pomanjkljivostmi in hibami reševalnih vozil domače proizvodnje. Predlagane so nujne izboljšave njihove funkcionalnosti in kakovosti. Po podatkih strokovne službe v preteklem obdobju ni bil vložen in tudi ne obravnavan noben zahtevek, kompletiran s potrebnimi mnenji za uvoz reševalnih vozil za potrebe opravljanja urgentnih reševalnih posegov. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Vprašujem delegate za socialno-zdravstveno področje iz 3. okoliša, Ljubljana-Vič-Rudnik, ali so zadovoljni z odgovorom! (Da.)

Želi kdo postaviti novo delegatsko vprašanje? Besedo ima tovarišica Francka Herga, Maribor!

Francka Herga: Skupina delegatov iz Maribora ne postavlja delegatskega vprašanja, želimo pa Zboru združenega dela predlagati sklep. V sredstvih javnega obveščanja smo namreč zasledili informacijo, da je dotok sredstev v proračun iz naslova davka iz dohodka temeljnih organizacij znatno presegel planirano rast. Enako je tudi z dotokom sredstev na žiro račune republiških samoupravnih interesnih skupnosti: izobraževalne skupnosti in raziskovalne skupnosti. Po podatkih ta dotok sredstev že dosega višino 80 % planiranih sredstev za letošnje leto. Zato predlagamo Zboru sklep, po katerem naj pristojni organ oziroma Izvršni svet do naslednje seje Skupščine, to je do 26. tega meseca, pripravi informacijo oziroma analizo o prilivu teh sredstev in seveda tudi možne ukrepe za začasno zmanjšanje teh obveznosti oziroma za ustavitev teh obveznosti iz dohodka temeljnih organizacij.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Danes težko sprejmemo takle sklep, mislim pa, da je ideja v redu. Tudi dvomim, da bi lahko do 26. tega

meseca vse to pripravili. Sicer pa prosim, če lahko kdo izmed predstavnikov Izvršnega sveta kaj pove v zvezi s tem. Tovariš Domjan!

Alojz Domjan: Tovariš predsednik! Mislim, da pravilno ugotavljate, da je do 26. premalo časa. Prosil bi, če bi se ta naloga lahko opravila do prvega zasedanja zbora v mesecu septembru. Do takrat bi lahko pripravili informacijo o točnem dotoku teh sredstev.

Večji dotok sredstev, kot je bil planiran, je nastal zaradi zaključnih računov, ki so bili prav tedaj v postopku sprejemanja. Treba pa je ugotoviti, ali se bo tak dotok sredstev nadaljeval tudi do konca leta ali je pričakovati kakšne spremembe. Tega pa v enem tednu ni mogoče opraviti.

Predsednik Emil Tomažič: Sprejmemo lahko naslednji sklep:

Na predlog delegatke iz Maribora Zbor združenega dela priporoča Izvršnemu svetu, da čimprej pripravi zahtevano informacijo, v skladu z razpravo. Se zbor strinja? Besedo ima Rok Pavšič!

Rok Pavšič: Ob tem bi spomnil še na obljubo, ki jo je dal Izvršni svet pri sprejemanju predloga zakona o proračunu za leto 1978 in zakona o obveznem davku na osebni dohodek za letošnje leto. To obljubo naj upošteva tudi pri pripravi predloga izhodišč za proračun za leto 1979. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Je to sedaj dogovorjeno? (Da.) Delegati iz kmetijske dejavnosti, 10. okoliš — Posavje, so postavili delegatsko vprašanje. Odgovor nanj bodo prejeli na naslednji seji, ker ga danes ni bilo mogoče oblikovati.

Obveščam vas, da smo z Zborom občin in Družbenopolitičnim zborom usklajeni pri vseh točkah dnevnega reda, pri katerih smo sprejeli končne odločitve. Tako lahko zaključim sejo zbora. Zahvaljujem se vam za sodelovanje.

(Seja je bila končana ob 14.05.)

5. seja

(26. julija 1978)

Predsedovala: Emil Tomazič,
predsednik Zbora združenega dela in

Ivica Kavčič,
podpredsednica Zbora združenega dela

Pričetek seje ob 9.05.

Predsednik Emil Tomazič: Tovarišice in tovariši delegati!

Pričenjam 5. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Na podlagi 11. člena poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora in verificirali pooblastila.

Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednika tovarišico Marjeto Poličar, za člana pa Marjana Kocjančiča in Jožeta Gluka. Ali so predlagani navzoči? (Da.) Želi kdo o predlogu razpravljati? (Nihče.) Če ne, lahko preidemo na glasovanje. Glasovali bomo z dviganjem rok. Kdor je za predlog, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 5. sejo zbora soglasno izvoljeni: za predsednika Marjeta Poličar, za člana pa Marjan Kocjančič in Jože Gluk.

Prosim Verifikacijsko komisijo, da se sestane in pregleda pooblastila delegatov ter sestavi poročilo za zbor.

Med delom Komisije vas želim obvestiti o povabljenih na današnjo sejo zbora. Povabljeni so bili predstavniki Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije, Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, Republiške konference Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Republiške konference Zveze socialistične

mladine Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije, Skupnosti socialnega varstva Slovenije, Republiške skupnosti za ceste in Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet.

Na sejo zbornice so povabljeni tudi predsedniki odborov našega zbora, člani delegacije Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Prosim tudi vse tiste delegate, ki nameravajo postaviti delegatska vprašanja, da jih posredujejo meni ali tovarišici sekretarki čimprej v pisni obliki, da bi lahko takoj o tem obvestili Izvršni svet oziroma ustrezne republiške funkcionarje. S tem bi namreč omogočili, da dobimo odgovor na vprašanja že na današnji seji.

Prosim predsednico Komisije, da posreduje poročilo!

Marjeta Poličar: Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 5. sejo dne 26. julija 1978.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 139 delegatov, in sicer: z gospodarskega področja 85 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 16 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 13 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 12 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 5 delegatov, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov in iz delegacije aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi oboroženih sil SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso prisotni delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: z gospodarskega področja za 6. okoliš 1 delegat, 16. okoliš 1 delegat, 22. okoliš 1 delegat, 36. okoliš 1 delegat in 39. okoliš 1 delegat; s prosvetno-kulturnega področja za 1. okoliš 1 delegat, 10. okoliš 1 delegat; iz kmetijske dejavnosti za 5. okoliš 1 delegat, 6. okoliš 1 delegat in za 9. okoliš 2 delegata. Skupaj 11 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa v skladu z zakonom in ustavo Socialistične republike Slovenije, zato predlagam, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o poročilu? (Nihče.) Prehajamo na glasovanje. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni, kot smo slišali, nobenega spornega pooblastila.

Kdor je za poročilo, naj prosim glasuje! (133 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 5. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Preden preidemo na določitev dnevnega reda in na posamezne točke dnevnega reda, vas obveščam, da smo se s predsednico Zbora občin in predsednico

Družbenopolitičnega zbora dogovorili, da bomo poslušali na skupnem zasedanju Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora, po končani 1. točki dnevnega reda, ekspozice k poročilu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978, ki ga bo podal tovariš Zvone Dragan, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, in informacijo o posledicah neurja in toče v območju Socialistične republike Slovenije v mesecih junij in julij 1978, ki jo bo podal Ivo Marenk, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 5. seje Zbora združenega dela.

Z dopisom z dne 10. julija 1978 sem razširil predlog dnevnega reda z naslednjimi točkami:

— s predlogom stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju,

— s predlogom odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne,

— s predlogom zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično Federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1534) in

— s predlogom zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1535).

Danes pa predlagam razširitev dnevnega reda še s točko volitve in imenovanja.

Zato predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 5. seje Zbora združenega dela;

2. poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978;

3. predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju;

4. predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne;

5. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1534);

6. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1535);

7. zakon o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb;

8. osnutek zakona o spremembah zakona o Skladu solidarnosti z neuvrščenimi državami in državami v razvoju;

9. volitve in imenovanja;

10. vprašanja delegatov.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? Prosim! Slavka Jerman, delegatka 36. okoliša!

Slavka Jerman: Delegati, ki smo pristojni na tej seji, nimamo pooblastila za glasovanje k dopolnitvi dnevnega reda, in sicer pod točko 5 in 6,

ki smo ga dobili na mizo. Pri teh točkah ne moremo glasovati. Pri ostalih točkah pa lahko glasujemo.

Predsednik Emil Tomazič: Želi še kdo besedo? (Ne.) Če nihče, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je dnevni red z večino glasov sprejet.

Na skupnem zasedanju vseh treh zborov bomo poslušali ekspozice k 2. točki dnevnega reda, ki ga bo podal tovariš Zvone Dragan, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

(Seja je bila prekinjena ob 9.25 in se je nadaljevala ob 11.50.)

Predsednik Emil Tomazič: Nadaljujemo z delom zbora.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na poročilo Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Ekspozice k tej točki dnevnega reda smo poslušali na skupnem zasedanju, ki ga je podal tovariš Zvone Dragan, podpredsednik Izvršnega sveta.

K tej točki dnevnega reda so bili povabljeni še člani Sveta republike in člani Sveta federacije ter predstavniki Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje, Skupnosti socialnega varstva Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije in Izobraževalne skupnosti Slovenije.

Poleg poročila Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije ste prejeli še analizo Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978 ter prvo oceno možnosti razvoja v letu 1979 in prilogo k analizi izvajanja nalog iz dogovora o temeljih plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 na področju gospodarstva. Navedeni gradivi sta bili objavljeni v Poročevalcu št. 14, z dne 26. 6. 1978.

Z dopisom z dne 18. 7. 1978 ste prejeli tudi ugotovitve in naloge, ki jih je sprejel Svet za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije.

Gradivo so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenoekonomski razvoj in Odbor za finance, ki so zboru predložili skupno poročilo. Z dopisom z dne 20. 7. 1978 ste prejeli tudi predlog sklepa, ki je oblikovan na podlagi stališč, mnenj in predlogov odborov vseh treh zborov, ki so obravnavali poročilo Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978, ter na podlagi ugotovitev in nalog, ki jih je sprejel Svet za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije v zvezi s poročilom.

Izvršni svet k predlogu sklepa nima pripomb.

S predsedniki zborov smo se dogovorili, da predlog tega sklepa pošljemo vsem vodjem in članom skupin delegatov vnaprej, da bi o njem lahko razpravljali v delegacijah in predlagali morebitne dopolnitve.

S predlaganim sklepom Skupščina nalaga Izvršnemu svetu, da pri pripravi osnutka resolucije o politiki izvajanja družbenega plana za obdobje 1976—1980 v letu 1979 posebej opredeli politiko in ukrepe za uresničevanje nalog na tistih ključnih področjih, kjer pri dosedanjem uresničevanju družbenega plana zaostajamo. Področja, kjer zaostajamo, se nanašajo zlasti na uresničevanje sistema samoupravnega družbenega planiranja, povečanje produktivnosti dela in uveljavitev kakovostnih dejavnikov gospodarjenja, krepitev konkurenčne sposobnosti in odprtosti našega gospodarstva v mednarodni menjavi in na samoupravno združevanje sredstev na podlagi medsebojne dohodkovne povezanosti in soodvisnosti kot materialnega temelja razširjene reprodukcije.

Ocenili smo, da je primerno, če sprejmemo v vseh treh zborih sklep v enakem besedilu.

Predlagam, da pred pričetkom razprave imenujemo skupino delegatov, ki bo spremljala razpravo in predlagala zboru morebitne dopolnitve oziroma uskladila pripombe iz razprav z delegati drugih zborov.

Predlagam, da v to skupino imenujemo tovariša Vitomira Deklevo, tovariša Franca Vičarja in tovarišico Francko Herga. Želi kdo o predlogu razpravljati? (Nihče.) So predlagani prisotni? (Da.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v skupino za spremljanje razprave in predlaganje končnega besedila sklepa imenovani delegati Vitomir Dekleva, Franc Vičar in Francka Herga.

Želijo morda poročevalci odborov še ustno obrazložiti poročilo? Besedo ima tovariš Franc Vičar!

Franc Vičar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! O predlogu sklepov vas je tovariš predsednik Zbora združenega dela že seznanil. V predlogu sklepov so oblikovane posebne točke, o katerih bi bilo treba posebej govoriti. Želel bi se dotakniti točke, ki opredeljuje povečanje produktivnosti in uveljavljanje kakovostnih dejavnikov gospodarjenja.

V predlogu sklepov je o tem poudarjeno v prvem odstavku, da raziskovalno delo, modernizacija, avtomatizacija, uvajanje moderne tehnologije pomenijo dolgoročno politiko, kjer bodo rezultati vidni šele kasneje. Ukrepi so odvisni tudi od investicijskih naložb. Iz predloženih dokumentov pa vidimo, da na področju vlaganj nekoliko kasnimo. Zato bi morali ustrezno ukrepati, da bi v zadnjih dveh letih planskega obdobja to nadomestili.

V drugem odstavku predlagamo smotrno politiko razporejanja dohodka in čistega dohodka ter uveljavljanje in dograjevanje sistema nagrajevanja po delu in rezultatih živega dela, gospodarjenje z minulim delom, ki bi spodbujalo ustvarjalnost, in pa kvalificirano proizvodno delo. Ti ukrepi so izrazito kratkoročni in lahko takoj dajo rezultate. Prav na področju stimulativnega nagrajevanja pa imamo največ napak in zmotnih mnenj. Zaradi napačnega pojmovanja nagrajevanja po lastnem delu skušajo nekateri izdelati sistem nagrajevanja po delu, in to po delu, ki ne ustvarja nove vrednosti. Povečanje produktivnosti ne bodo dosegali samo zaposleni v direktni proizvodnji, ampak tudi delavci, ki to proizvodnjo organizirajo oziroma jo pripravljajo in vodijo. Zato moramo iz-

delati take sisteme stimulativnega nagrajevanja, ki bodo za dvig produktivnosti vključili vse zaposlene, in to tiste, ki delajo v neposredni proizvodnji, in tiste, ki delajo izven nje. Nagrajevanje vseh mora biti neposredno odvisno od živega dela, ki ustvarja novo vrednost. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Marko Matkovič, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 27. okoliš, Ravne na Koroškem!

Marko Matkovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Želim poudariti nekaj problemov, na katere opozarja delegacija Zbora združenega dela koroške regije, in sicer o razvoju surovinske baze, predvsem na področju pridobivanja svinca in cinka. Problem je prisoten v občini Ravne na Koroškem, in sicer v delovni organizaciji Rudnik svinca in topilnica Mežica.

Znano je, da je SR Slovenija surovinsko deficitarna. Odvisna je od uvoza surovin ter dobivanja surovin iz drugih republik. Zato ni naključje, da posveča temu problemu pozornost tudi resolucija VIII. kongresa Zveze komunistov Slovenije, ki v točki 15 nakazuje varčevanje z vsemi vrstami domačih surovin, ki so na voljo. V družbeni plan SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 smo pod točko 2, 8 in točko 2, 8, 2 zapisali, da je razvoj surovinske baze strateškega pomena in ena prioritetenih nalog združenega dela, ki jo je potrebno reševati z večjim izkoriščanjem ekonomičnih domačih virov, da neskladje med domačo proizvodnjo in porabo kovin terja razvoj črne in barvaste metalurgije v smeri krepitve surovinske osnove v SR Sloveniji in da bodo proizvodne zmogljivosti svinca ostale na isti ravni.

Naša delegacija je v zvezi z gospodarsko problematiko, ki se poraja v delovni organizaciji Rudnik svinca in topilnica Mežica, in na podlagi informacije o pridobivanju in primarni predelavi svinca in cinka v Sloveniji analizirala izvrševanje družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980, predvsem na področju pridobivanja svinca in cinka. Ugotovili smo, da bi bilo potrebno v družbenem planu področje pridobivanja kovin podrobneje in celoviteje obravnavati. Pridobivanje surovin in s tem pridobivanje kovin ne more temeljiti samo na znanih virih, temveč bi morali izvršiti obsežnejše rudarsko-geološke raziskave na znanih in neznanih področjih SR Slovenije.

Raziskovalna skupnost Slovenije je dne 6. 4. 1978 obvestila Zbor združenega dela, da še premalo vlagamo v raziskave vseh vrst mineralnih surovin, kljub temu, da so v družbenem planu opredeljene kot prednostna področja. V praksi se torej družbeni plan na tem področju ne izvršuje.

Da bi zagotovili vsaj sedanjo raven pridobivanja in predelave svinca in cinka v Sloveniji, so si delavci v Rudniku svinca in topilnica Mežica postavili za cilj pospešeno uresničevanje, ki ga zaradi kompleksnosti in pomena lahko povežemo z izvrševanjem družbenega plana SR Slovenije.

Ker je to edini rudnik svinca in cinka v Sloveniji, je reševanje problematike te delovne organizacije tesno povezano z razvojem surovinske baze Slovenije. V delovni organizaciji Rudnik svinca imajo dve področji gospodarjenja oziroma proizvodnje, ki sta obe vezani na temeljne usmeritve družbenega plana. Prvo področje je pridobivanje in primarna predelava svinca in cinka v rudniku in separaciji, drugo področje pa je predelava svinca v dveh tovarnah akumulatorjev. Obe področji sta med seboj tesno povezani, povezani pa sta tudi s porabniki akumulatorjev v Sloveniji, kot so avtomobilska industrija, industrija

delovnih strojev, industrija telefonskih central ter drobni potrošniki. Predvsem na področju akumulatorjev so se v Rudniku svinca in topilnici močno izvozno opredelili na zahodno tržišče. Pomemben potrošnik specialnih akumulatorjev je tudi JLA.

Z vidika družbenega plana SR Slovenije je v Rudniku Mežica takšna zasnova na obeh področjih, ki sem ju že prej omenil: zagotovitev domačih surovin ter vseobsežno dolgoročno povezovanje s proizvajalci svinca in cinka iz drugih območij Jugoslavije ter zagotovitev višje stopnje predelave, s proizvodnjo visoko kvalitetnih avtomobilskih in drugih industrijskih ter specialnih akumulatorjev.

Za obe področji so načrtane in že tečejo aktivnosti, v katere so vključeni organi družbenopolitičnih organizacij, občine in republike in organi Raziskovalne skupnosti Slovenije. Pri obravnavi te problematike smo v naši delegaciji ugotovili, da je potrebno pri analizi družbenega plana poudariti sistemsko nujnost za rešitev določenih problemov v že omenjeni delovni organizaciji, z vidika zagotavljanja surovin in razvoja surovinske baze.

Zato posredujemo Skupščini SR Slovenije temeljno problematiko s tega področja v Rudniku svinca in topilnici Mežica ter predlagamo, da se sprejete zasnove in stališča upoštevajo v zaključkih seje zбора.

Prav tako predlagamo, da se področje razvoja surovinske baze kompleksno obdela, rešitve pa nakažejo v resoluciji o politiki razvojnega družbenega plana SR Slovenije za leti 1979 in 1980, in sicer:

1. Zagotovitev domačih surovin svinca in cinka je na osnovi stališč Rudnika svinca in topilnice Mežica mogoče le ob izpolnjevanju temeljnih pogojev, ki so zagotovitev združenih sredstev za rudarsko-geološke raziskave, zagotovitev ustreznega položaja proizvodnje svinca in cinka v družbeni delitvi in odprava vplivov zahodnih monopolnih kapitalističnih špekulacij na dohodkovne odnose v proizvodnji in primarni predelavi svinca in cinka.

2. Komplementarno dolgoročno povezovanje s proizvajalci svinca in cinka iz drugih območij Jugoslavije.

3. Zagotovitev višje stopnje predelave s proizvodnjo akumulatorjev, ki bi bila ob zagotovitvi domačih in komplementarnih surovin mogoča s povečanjem proizvodnih zmogljivosti.

Predlagamo, da se da zaradi realizacije ciljev, ki so navedeni v prvi točki, Raziskovalni skupnosti Slovenije priporočilo za zagotovitev sredstev za geološko-rudarske raziskave v Mežici. Le-ti naj se vključujejo v republiške raziskovalne programe vse dotle, dokler se ne uveljavijo sistemske rešitve z združevanjem sredstev in zainteresiranih organizacij združenega dela. Nadalje naj se aktivira zvezne organe, da bodo izboljšali položaj rudarstva v Jugoslaviji na področju primarne družbene delitve. Prav tako pa je potrebno zagotoviti druge sistemske rešitve, in sicer v obliki davčnih olajšav.

Za realizacijo ciljev, ki so nakazani v drugi točki, bi bilo potrebno dati priporočilo Gospodarski zbornici Slovenije, da se kot nosilec naloge vključi, na nivoju medrepubliškega povezovanja, v oblikovanje reprodukcijske celote za proizvodnjo in predelavo svinca in cinka.

Za realizacijo ciljev, ki so nakazani v tretji točki, pa bi bilo potrebno, da Gospodarska zbornica Slovenije sproži in vodi postopek združevanja dela in sredstev zainteresiranih organizacij združenega dela, pri čemer naj bi izdelali študijo o možnostih vseobsežnega povezovanja in o možnostih združevanja programov razvoja proizvajalcev akumulatorjev s proizvajalci avtomobilov.

Samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino naj prouči možnosti celovite realizacije pravic delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela Rudnika svinca in topilnice Mežica do deviznega dohodka in izboljšanja odnosov pri vezavi uvoza z izvozom. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Besedo ima tovarišica Franka Balantič, delegatka Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 19. okoliš!

Franka Balantič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni sveti štirih pomurskih občin, Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer, so na svojih sejah obravnavali poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978 ter podali ugotovitve in pripombe, ki so jih kot skupne pripombe obravnavale tudi občinske skupščine teh pomurskih občin, ter pooblastili delegate za zbere Republiške skupščine iz pomurske regije, da jih posredujemo današnji seji Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

Čeprav so navedene skupščine na zadnjih sejah v tem mesecu obravnavale poročila in analize o izvajanju družbenega plana občin v letih 1976—1980, je bilo sprejeto enotno mnenje, da se v vseh pomurskih občinah, kakor tudi v Skupščini Skupnosti pomurskih občin v jesenskem roku pripravi pogobljena razprava o analizi izvajanja družbenega dogovora o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja Slovenije, ki jo bo pripravil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, da bi tako podrobneje kot do sedaj ocenili izvajanje družbenega dogovora s strani posameznih podpisnikov in da bi še bolj osvetlili lastne napore vseh odgovornih dejavnikov, še posebej organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti v okviru posameznih občin in sprejeli konkretne ukrepe in delovne naloge za uresničevanje planskih nalog. Pomurske občine podpirajo tako analizo o izvajanju družbenega plana Slovenije, kakor tudi napore Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije za povečanje družbene discipline vseh subjektov družbenega planiranja pri sprejemanju vseh planskih dokumentov, za uspešnejše obvladovanje družbene reprodukcije in še bolj odgovorno uresničevanje medsebojnih obveznosti in odgovornosti ter obvladovanje vseh oblik porabe.

Na podlagi analize v Pomurju ugotavljamo, da do konca leta 1977 le 8 tozgov ni sprejelo srednjeročnih programov. Pozneje so nekateri to nalogo še opravili, tako, da številčnost takih tozgov ne presega 5%. Občinska skupščina sproti ocenjuje uresničevanje planskih nalog. Pri tem nastopa največ težav pri izvajanju planskih nalog v samoupravnih interesnih skupnosti s področja gospodarskih dejavnosti in v krajevnih skupnostih, kjer v dogovoru o temeljih plana za opredeljene naloge niso bili v celoti samoupravno dogovorjeni tudi viri sredstev. Krajevne skupnosti sprejemajo za uresničevanje svojih programov, še posebej na področju prometne infrastrukture in preskrbe z vodo visoke samoprispevke, ki presegajo 5% od neto osebnega dohodka.

Pri obravnavi poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju politike skladnejšega regionalnega razvoja v Sloveniji skupščine ugotavljajo, da je analiza sicer odraz dejanskega stanja, vendar nas nekateri relativno ugodni rezultati glede rasti družbenega proizvoda in dosežene stopnje zaposlovanja ne smejo uspavati. V letih 1976 in 1977 manj razvite občine, kljub nekoliko ugodnejši rasti družbenega proizvoda, v vsej Sloveniji še niso dosegle povpreč-

ne nominalne rasti, ki je bila dosežena v letih od 1971 do 1975. Tako dosegajo te občine še vedno le do 50 % povprečnega družbenega proizvoda na prebivalca v Socialistični republiki Sloveniji. Pomurske občine so v letih 1976 in 1977 povprečno dosegle nižjo rast družbenega proizvoda, kot je bila dosežena v vsej Sloveniji, in tudi nižjo nominalno rast, ki je ugotovljena za leta od 1971 do 1975. Vzroki za takšne dosežke so: intenzivno zaposlovanje pretežno nekvalificiranih delavcev, kar ob naporih za priučevanje delavcev še ne daje ustrezne storilnosti dela; vlaganja v pretežno delovno ekstenzivno proizvodne zmogljivosti in v kmetijstvo, kjer se še vedno, zaradi neurejene paritete cen kmetijskih izdelkov, odliva del akumulacije v razvita področja; hitrejše rast družbenega proizvoda v manj razvitih občinah, ki so pretežno kmetijske, onemogočajo tudi vsakoletne škode zaradi elementarnih nezgod, toče, pozebe, poplav. Ustrezno pokritje škod še ni rešeno. Izpad družbenega proizvoda pa zaostruje odnose pri usklajevanju vseh oblik porabe v prizadetih občinah.

Nujno je proučiti sistemsko rešitev s financiranjem, zakonsko opredeliti obveznosti in s tem obrambo proti elementarnim nezgodam. V sedaj varovanih območjih je ta sistem že dal pozitivne rezultate. Saj rešuje v tem primeru ne samo ekonomski riziko, temveč varuje širši družbeni interes, s tem, ko zagotavlja ustrezne količine kmetijskih pridelkov. Pristojni upravni organi pomurskih občin so posredovali ustrezno pobudo Izvršnemu svetu Skupščine Socialistične republike Slovenije. Primerno pa bi bilo o tej problematiki, pa tudi o ostalih rizikih kmetijske proizvodnje, zlasti še glede pozeb, opraviti ustrezno razpravo v zborih Republiške skupščine.

Dosežena je relativno ugodna stopnja zaposlovanja v letih 1976 in 1977, ki je v manj razvitih občinah višja od stopnje v Sloveniji. Vendar ta v prvih dveh letih izvajanja plana še ni dosegla povprečne stopnje zaposlovanja v manj razvitih občinah v letih 1971—1975 ampak samo 6,3 %. Ob tej relativno ugodni rasti pa je potrebno upoštevati, da manj razvite občine dosegajo še vedno 54% delež zaposlenih v Sloveniji. Dinamika zaposlovanja, gledana v absolutnih številkah v odnosu na skupno število prebivalstva, pa kaže, da manj razvite občine komaj dosegajo stopnjo rasti na novo zaposlenega prebivalstva v Sloveniji, ker je pretežni del novih delovnih mest v razvitem območju.

V mnogih organizacijah združenega dela v Sloveniji je prisoten interes za investicijska vlaganja v nerazvitih občinah. Zato se postopno tudi povečuje delež investicij v teh občinah, učinki teh pa še niso v zadostni meri vplivali na presnovo v gospodarstvu: prevladuje kreditni odnos. Zato bo združeno delo v bankah moralo v večji meri usmerjati naložbe na območja z razpoložljivo delovno silo, upoštevati ceno delovnega mesta, vključno z vsemi naložbami v družbeni standard, v skladu s stališči, ki jih je že sprejela Republiška skupščina glede zagotavljanja življenjskih in delovnih pogojev delavcev.

V manj razvitih občinah je potrebno hitreje razvijati kapitalno intenzivne dejavnosti. Za Pomurje so posebej pomembna vlaganja v razvoj petrokemične industrije, izkoriščanje naravnih bogastev, zlasti vodne energije reke Mure, termalnih in slatinskih voda, v kmetijstvo in predelovalno industrijo in razvoj zdraviliškega turizma.

Združeno delo v bankah in organizirano v Gospodarski zbornici bo moralo še v večji meri uveljaviti načelo združevanja sredstev za vlaganje v manj razvitih občinah, kjer je kljub visoki stopnji integriranosti in povezanosti z razvitim slovenskim gospodarstvom prisotna še vedno slaba akumulativnost. Ta območja so tudi kadrovsko prešibka, da bi pripravila pomembne nove pro-

grame za razvoj propulzivnih dejavnosti. Zato bo potrebna tudi širša pomoč gospodarstva iz razvitih območij.

V pomurskih občinah smo z zadovoljstvom sprejeli sklep o izgradnji rafinerije nafte v Lendavi s kapaciteto 2 milijona ton. Z izgradnjo tega objekta bo v prvi fazi zaokrožen program petrokemične industrije v Lendavi in bodo dane vse možnosti za hitrejši razvoj, ne samo občine Lendava temveč tudi celotnega Pomurja. Pri tem pa opozarjamo na nujnost uskladitve cen med surovo nafto in nekaterimi naftnimi derivati, ker bodo v nasprotnem primeru nastale še večje posledice, ki bodo bistveno vplivale na nadaljnji razvoj te panoge.

Gospodarsko in obmejno sodelovanje SR Slovenije s sosednjo Ljudsko republiko Madžarsko še vedno ni na višini, na kateri bi lahko bilo. Pomurje je kot obmejno območje zainteresirano za maloobmejni blagovni promet, razvoj turizma in pa predvsem za industrijsko kooperacijo. Tako višje sodelovanje bi tudi pripomoglo k ublažitvi naše splošne negativne devizne bilance.

Zaradi delnega izvajanja dogovora o skladnejšem regionalnem razvoju SR Slovenije se morajo vsi podpisniki zavzemati za dosledno izvajanje dogovorjenih nalog na vseh področjih, posebno pa povečati akumulativnost na področjih, kjer zaostajamo, ter nadomestiti zamujeno in v celoti uresničiti naloge srednjeročnega plana.

Na področju zdravstva je nujna dokončna vzpostavitev mreže bolnišnic v SR Sloveniji. Sprejeta mreža osnovnega zdravstvenega varstva in lekarn ob ustrezni konsolidaciji celotnega zdravstva v občinah pa naj prispeva k še kvalitetnejšemu zdravstvenemu varstvu občanov, zlasti še k preventivnemu zdravstvenemu varstvu.

Plinovodno omrežje se izgrajuje v Pomurju po programu, vendar predlagamo, da se še v tem srednjeročnem obdobju zgradi krak plinovoda od ljutomerske občine do Radenc, Gornje Radgone in Murske Sobote. To je pomembno zaradi zavarovanj vrtin mineralne vode in zajetij virov pitne vode.

Na področju izobraževanja, zdravstva, otroškega varstva in drugih družbenih dejavnosti je potrebno ponovno proučiti standarde, ker ugotavljamo, da v manj razvitih območjih le-ti ne omogočajo enakega nivoja storitev v primerjavi z ostalimi območji SR Slovenije.

Na področju vodnega gospodarstva ugotavljamo zaostajanje izvajanja programa predvsem pri varstvu voda pred poplavami, oskrbi z vodo in čiščenju odpadnih voda. Zaradi reševanja te problematike je potrebno vodnemu gospodarstvu zagotoviti planirana sredstva oziroma dodelitev ustvarjenega družbenega proizvoda. Za planirane naloge s tega področja pa naj se zagotovijo ugodni premostitveni krediti.

V Pomurju ugotavljamo, da na področju PTT prometa močno zaostajamo, saj smo edina regija v Sloveniji, ki še ni vključena v mednarodni avtomatski telefonski promet. Opozoriti moramo na dejstvo, da podjetje za PTT promet v Murski Soboti razpolaga z opremo za razširitev avtomatske telefonske centrale v Pomurju, vendar se montažna dela v Pomurju zanemarjajo, kljub temu, da v razvoju močno zaostajamo za planskimi predvidevanji.

Za hitrejši gospodarski napredek je pomemben tudi razvoj infrastrukturnih objektov v Pomurju, kjer poleg plinovoda še posebej prihaja v ospredje boljša prometna povezava po železnici in cestah s sosednjo Ljudsko republiko Madžarsko ter povezava pomurske pokrajine z osrednjo slovensko cestno mrežo in sosednjo Avstrijo ter gradnja elektrarn na reki Muri, kar so temeljna vprašanja razvoja Pomurja v naslednjem srednjeročnem planu.

Pri splošni porabi moramo glede dopolnjevanih občin še posebej poudariti nerešeno financiranje komunalnih dejavnosti in negospodarskih investicij ter izenačevanje pogojev dela in osebnih prejemkov delavcev v državnih organih, še posebej v upravnih organih.

Končno moramo še enkrat poudariti našo podporo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije in stališčem, ki so jih sprejeli odbori zborov Republiške skupščine do obravnavanega poročila. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Besedo ima tovariš Ivan Zelenšek, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 1. okoliš!

Ivan Zelenšek: Tovarišice in tovariši delegati! Tovariš predsednik! Naša delegacija želi dodati k poročilu Izvršnega sveta, konkretno k 6. poglavju v zvezi z mednarodno menjavo dela, nekatere svoje ocene gibanj. V poročilu pograšamo opozorilo, da v tem planskem obdobju prenašamo pristojnost pri ekonomskih odnosih s tujino, in sicer od upravnih organov na samoupravno združeno delo. Ta prenos se je začel v letošnjem letu in ni enkratni postopek, temveč kontinuirano prizadevanje, ki bo trajalo dalj časa. Iz poročila ni razvidna ocena posledic takšnega prenosa niti njegove začetne težave, saj letošnje leto v glavnem predstavljajo prilagajanje starega upravnega sistema odločanja, ker se združeno delo še ni moglo v sorazmerno kratkem času tako organizirati, da bi v celoti prevzelo in na novo zasnovalo celoten splet ekonomskih odnosov s tujino.

Dosedanja upravna regulativa je ekonomske odnose s tujino označevala kot redistribucijo deviznih pravic, kar je tudi vzrok za sorazmerno počasno in neelastično povezovanje organizacij združenega dela pri ustvarjanju in porabi deviz. Dosedanji sistem je namreč temeljil na nekaterih računskih kazalcih in na teh izračunih so posamezne organizacije združenega dela pridobivale devizne pravice v odstotkih od ustvarjenega deviznega priliva, in to samo blagovnega. Na področju uvoza opreme že več kot dve leti velja sistem individualnih soglasij. Potemtakem je bila devizna stimulacija v organizacijah združenega dela nezadostna. Menimo, da so to osnovni razlogi, da niso izpolnjena planska predvidevanja pri izvozu.

Osnovno vprašanje ekonomskih odnosov s tujino, tako SR Slovenije kot SFRJ, ni v restrikcijah uvoza, temveč v ustreznem povečanju izvoza, da bi omogočili nemoteno oskrbo organizacij združenega dela z uvoženim repromaterialom, opremo, ki bo ustrezala planskim zahtevam za povečano produktivnost dela in uvajanje sodobne tehnologije, ob ustreznih presnovi proizvodnje. Prav na področju pospeševanja izvoza pa vidimo, da obstoječe izvozne možnosti pomenijo le nedolgoročno usmeritev in način izvoza za pridobitev deviznih pravic za uvoz in za izvažanje presežkov domače proizvodnje. Ob tem velja še opozoriti, da do teh tržnih presežkov, ki bi bili plansko usmerjeni v izvoz, prihaja le kot posledica ukrepov domačega tržišča. Organizacije združenega dela se zaradi številnih razlogov, ki jih tukaj ne bi posebej našteval, raje usmerijo v prodajo na domačem trgu.

V zvezi z dokaž neugodnimi podatki glede ekonomskih odnosov SR Slovenije z deželami v razvoju in drugimi neuvrščeniimi državami je po našem mnenju iskati vzroke predvsem v odsotnosti dolgoročnega planiranja. Področje zahteva zaradi naših političnih usmeritev predvsem višje oblike povezovanja s tujino, kar pa zaradi kratkoročnih ukrepov ni prišlo dovolj do izraza. Vsakdo

si želi imeti predstavnštvo samo v New Yorku, Chicagu, Londonu, itd., nihče pa v deželah v razvoju. Doseči pa moramo, da bodo tudi naše organizacije združenega dela imele svoja predstavništva tam, kjer je ekspanzija in kjer lahko plasiramo naše proizvode.

Na osnovi naše ocene utegneta ustrezen planski in dolgoročen pristop, ki bosta temeljila na ustreznih ukrepih, tako devizne kot dinarske stimulacije, bistveno popraviti neugodna gibanja. Podobne ugotovitve veljajo tudi za države SEV-a, s to dopolnitvijo, da gre pri teh oblikah za meddržavne pogodbe, katerih pa v glavnem ne sestavlja združeno delo. Vzrok za takšen neugoden položaj je tudi nepovezanost in nepripravljenost organizacij združenega dela, da izkoristijo možnosti, ki se jim nudijo na drugih področjih, ne samo na klasičnih, kot je konvertibilno. Pričakujemo, da bodo organizacije združenega dela, prav v okviru Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino, uspele najti tolikšno stopnjo povezanosti medsebojnega sodelovanja, da bo lahko uresničeno plansko predvidevanje na področju ekonomskih odnosov s tujino in seveda tudi pri rasti družbenega proizvoda v republiki.

V zvezi s predlogom sklepov, ki jih je predložil Izvršni svet, pod točko 2 c, želi naša delegacija opozoriti na naslednje:

V prvi alineji je potrebno med ukrepi za spodbujanje izvoza opozoriti tudi na devizno stimulacijo. Že v prihodnjem letu se naj omogoči organizacijam združenega dela, ki ustvarjajo devize, bodisi same bodisi v povezovanju z drugimi organizacijami združenega dela, bolj izenačena devizna stimulacija. Pri dinarski stimulaciji pa je potrebno proučiti tako oblike kot višino stimulacije za posamezne proizvode, predvsem pa spiske blaga ali storitev, ki so predmet sedanjih stimulacij. V ta sistem pospeševanja, tako dinarskega kot deviznega, je potrebno na ustrezen način vključiti tudi stimuliranje smotrnega nadomeščanja uvoza.

V zvezi s sklepanjem samoupravnih sporazumov o temeljnih planov ekonomskih odnosov s tujino opozarjamo, da je Skupščina Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino na svoji seji dne 30. 6. obravnavala osnutek ustreznega sporazuma, ga z nekaterimi dopolnitvami sprejela in dala v javno razpravo, ki bo trajala do 30. 9. 1978.

Menim, da je potrebno ob tem opredeliti nekatere značilnosti samoupravnega planiranja ekonomskih odnosov s tujino:

1. Usposabljanje gospodarstva za čim učinkovitejši nastop na mednarodnem tržišču kot temelj za uveljavitev kakovostnih dejavnikov dinamičnega in učinkovitega razvoja nasploh in hkratnega zagotavljanja boljšega izkoriščanja obstoječih zmogljivosti.

2. Vključevanje v mednarodno menjavo dela mora sloneti v večji meri na samoupravnem združevanju dela in sredstev zaradi doseganja večjih deviznih dohodkov in racionalnega nadomeščanja uvoza ter stimuliranja tistega dela proizvodnje, ki bo zamenjala uvoz.

3. Pospeševanje višjih oblik gospodarskega sodelovanja ter vključevanje večjega deleža znanja ter domačih ustvarjalnih potencialov, pri čemer naj se zagotovi boljša organiziranost in usposobljenost za trajnejše in učinkovitejše povezovanje s tujimi partnerji.

Glede elementov usklajevanja pa je potrebno poudariti:

— elemente materialnih tokov, ki zajemajo izvoz in uvoz blaga in storitev ter investicijskih del po namenu uporabe, to je oprema, material za razširjeno reprodukcijo, široka potrošnja in tako dalje;

— elemente finančnih in deviznih tokov ekonomskih odnosov s tujino, in sicer devizni priliv od izvoza blaga, storitev investicijskih del, turizma, transporta in tako dalje.

Pri uresničevanju plana ekonomskih odnosov s tujino člani Skupnosti s Samoupravnimi sporazumi, kot sta samoupravni sporazum o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega blaga in storitev ter priliva deviz, samoupravni sporazum za pospeševanje izvoza, določajo norme izpolnjevanja. Samoupravni sporazum za pospeševanje izvoza je bil dne 12. julija 1978 na dnevnem redu Zvezne samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino, ki pa na tej seji ni bil sprejet, in sicer zaradi amandmajev Bosne in Hercegovine, Črne gore, Kosova in Makedonije. Delegaciji Kosova in Makedonije sta kasneje, na sami seji odstopili od amandmajev, medtem ko sta preostali delegaciji vztrajali pri svojih amandmajih. Dne 21. 7. sta delegaciji Bosne in Hercegovine in Črne gore s teleksom seznanile Zvezno samoupravno interesno skupnost za ekonomske odnose s tujino, da odstopata od svojih amandmajev ter da naj se prične postopek za dokončno redakcijo samoupravnega sporazuma za pospeševanje izvoza za leto 1978.

Dovolj žalostno je, da ta sporazum sprejemamo šele sedaj, na koncu sedmega meseca leta 1978, čeprav je bil rok 31. 5. Do takrat so tudi veljali ukrepi Zveznega izvršnega sveta. To kaže, koliko in na kakšen način smo pripravljene na samoupravno dogovarjanje. Navedba tega primera je toliko pomembnejša za današnjo razpravo, ker so elementi samoupravnega sporazuma za pospeševanje izvoza tisti del pozitivnih dejavnikov za vse organizacije združenega dela, ki se vključujejo v tokove izvoza. Iz tega naslova in na osnovi tega sporazuma naj bi dobile organizacije devizno stimulacijo.

Podobno kot v temeljnih organizacijah združenega dela prihaja do neskladja med planirano plačilnobilančno pozicijo republike (za leto 1978 je sprejeta) in družbenim planom razvoja Socialistične republike Slovenije, ker ta pozicija ne zagotavlja izvrševanja družbenega plana. Zato je celoten proces planiranja ekonomskih odnosov s tujino vezan na dve med seboj enakopravni, vendar neusklajeni izhodišči. Samoupravna interesna skupnost Socialistične republike Slovenije za ekonomske odnose s tujino sama nima pravice zanikati smernic, sprejetih z družbenim planom, hkrati pa izvajati od istih institucij sprejeto plačilnobilančno pozicijo.

Izhodišča, ki jih je republika sprejela v plačilnobilančni poziciji za leto 1978 v družbenem planu SR Slovenije, ter na podlagi teh sprejete smernice, ki bi zagotavljale izpolnjevanje nalog v zvezi z obveznostmi republike do enotne plačilne bilance Socialistične federativne republike Jugoslavije v naslednjih letih, so zato eden od pglavitnih pogojev uspešnosti usklajevanja planov ekonomskih odnosov s tujino. Ko bosta usklajeni zgoraj omenjeni izhodišči, bo izdelan aneks na osnovi 4. člena tega sporazuma.

Doseženi rezultati pri uvozu in izvozu blaga v letih 1976 in 1977 so si tako po svoji dinamiki kot po odnosih zelo nasprotujoči oziroma neskladni, zlasti pa pod ravnilo, predvideno v srednjeročnem planu razvoja Socialistične republike Slovenije v obdobju 1976—1980.

Projekcija plačilnobilančnega položaja Slovenije v enotni projekciji plačilne bilance Jugoslavije za leto 1978 je bila sicer zastavljena v smeri zagotavljanja z družbenim planom predvidenih gibanj ekonomskih odnosov s tujino, vendar pa v celoti ne omogoča v obdobju treh let (1976—1978) realizacije s planom predvidenih gibanj.

Upošteva je neugodne, predvsem pa na nižjem nivoju dosežene rezultate v blagovni menjavi v prvih šestih mesecih letošnjega leta ugotavljamo, da je vprašljiva možnost realizacije izvoza in uvoza blaga, kot je predvidena v projekciji plačilnobilančnega položaja Slovenije v letu 1978.

Na osnovi tega ocenjujemo, da ne bo mogoče v celoti nadomestiti v letih 1978—1980 zamujeno ter realizirati dinamičnega povečevanja in odnosov v blagovni menjavi s tujino, kot so predvideni v družbenem planu Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980.

Pričetek usklajevanja planov ekonomskih odnosov s tujino je povezan z nastajanjem nekaterih novih, že prej omenjenih izhodišč v republiki, za katere pa ni več odgovorna samo Samoupravna interesna skupnost Socialistične republike Slovenije za ekonomske odnose s tujino. Pred postopkom usklajevanja planov z namenom, da se zagotovi celovitost planiranja, bodo dobile obdelane plane ekonomskih odnosov s tujino vse občinske skupščine, da bodo lahko za svoje področje ugotovile, ali so vse temeljne organizacije združenega dela planirale to področje. S tem bodo občinske skupščine dobile tudi ustrezno informacijo o planih ekonomskih odnosov.

Temeljne organizacije združenega dela, ki planirajo ekonomske odnose s tujino na podlagi samoupravnih sporazumov o temeljnih planov ekonomskih odnosov s tujino, bodo morale spremljati izpolnjevanje planov na način, ki jim zagotavlja tako vpogled v dokumente kot tudi kontrolo nad vsebino dokumentov.

Dohodek je temeljna kategorija planiranja. Celotni proces reprodukcije, zlasti pridobivanje prihodka in razpolaganje s celotnim prihodkom, združevanje tekočega in minulega dela v mejah samoupravnih pravic in medsebojnih odgovornosti delavcev v temeljni organizaciji združenega dela ter med temeljno organizacijo oziroma med organizacijami združenega dela nasploh in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi ter dohodkovni odnosi v celoti so temelj družbenega planiranja. V skladu s tem je devizni prihodek v celoti izenačen z dinarskim prihodkom in je sestavna komponenta celotnega prihodka organizacij združenega dela ter pripada temeljnim organizacijam, ki so sodelovale pri njegovem ustvarjanju, bodisi neposredno kot proizvajalec izdelka za izvoz ali izvoznik, bodisi neposredno, v predhodnih fazah proizvodnega procesa.

Gre v bistvu za zagotavljanje enakih pravic delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela, ki jih že imajo na področju spremljanja in kontrole dinarskih prihodkov in dohodkov. Zagotavljanje pogojev in spremljanja uresničevanja planov ekonomskih odnosov s tujino na nivoju temeljne organizacije združenega dela je pogoj za spremljanje na vseh višjih nivojih, kot so delovna organizacija, sozd, občina, republika itd. Sistem nove dokumentacije, uveden v januarju 1978, še ne zagotavlja vseh pogojev temeljnim organizacijam združenega dela, predvsem pa še ni urejeno ustrezno kroženje dokumentov.

Zvezni in republiški predpisi obvezujejo določene institucije za spremljanje podatkov s področja ekonomskih odnosov s tujino. Za spremljanje uvoza in izvoza blaga zavezujejo Zavod za statistiko na podlagi podatkov Zvezne uprave carin (blagovni del plačilne bilance). Izvirni podatki-carinske deklaracije — še niso označeni z matičnimi številkami proizvajalcev in porabnikov (članov samoupravne interesne skupnosti). Zato ti podatki tudi v letu 1979 ne bodo uporabni na nivoju članov Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino, temveč samo na nivoju republike.

Na koncu naše izčrpne razprave pozivamo vse delovne ljudi SR Slovenije, da v vseh svojih sredinah pristopijo k razpravam o blagovni menjavi s tujino in k temeljiti analizi priprav temeljev planov ekonomskih odnosov s tujino do leta 1980 ter da v tem delu svoje analize kritično ugotovijo, kje so poglavitni vzroki, da v nekaterih organizacijah združenega dela prihaja do vse večjih teženj po uvozu. Analizira naj se tudi možnost zamenjave tistih elementov proizvodnega procesa, ki jih je možno nadomestiti z domačimi proizvodi.

Naloga nas neposrednih proizvajalcev je, da v organizacijah združenega dela na področju blagovne menjave s tujino prevzamemo krmilo v svoje roke in da iz domače proizvodnje ter z boljšo produktivnostjo in kvalitetnejšimi proizvodi nadomestimo tisto, kar nosi oznako tujega proizvajalca, kinam prodaja za drag denar in nam vsiljuje določene elemente svojega odločujočega faktorja. Naša usmeritev naj bo enakopravnost in neodvisnost, saj naše znanje ni manj vredno od tujega. Uveljavljamo pa ga premalo in prepočasi. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Besedo ima tovariš Jože Mavrič, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 16. okoliš, Maribor!

Jože Mavrič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zbori Skupščine občine Maribor so obravnavali poročilo o izvajanju družbenega plana občine Maribor in ga primerjali z izvajanjem republiškega plana.

Poročilo Republiškega izvršnega sveta, kakor tudi analizo o izvajanju srednjeročnega družbenega plana republike v letih 1976, 1977 in 1978 ocenjujemo kot dovolj solidno osnovo, ne samo za ocenjevanje preteklega planskega obdobja v merilu republike ter za oblikovanje izhodišč za naslednje leto, ampak tudi kot dobro osnovo za proučevanje uresničevanja planov občin in temeljnih organizacij združenega dela materialne in nematerialne proizvodnje.

V analizi in poročilu Izvršnega sveta so poudarjeni problemi prepočasnega uveljavljanja dohodkovnih odnosov, ki zahtevajo v skladu s prepočasnim uveljavljanjem samoupravnega planiranja poglobljene analize in razprave o ukrepih za večje uveljavljanje planov temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti. Prav ti plani bi morali biti izhodišče za odločanje in skupno programiranje, za skladnejše uresničevanje ključnih dogovorjenih nalog, tako v republiki kakor tudi v občinah in v združenem delu.

Na prepočasno uveljavljanje samoupravnega planiranja vplivajo nekatera odprta vprašanja, ki jih po sprejetju zakona o sistemu družbenega planiranja nismo v zadostni meri razreševali. Predvsem mislimo na še neizdelane metodološke rešitve ter na njihovo uskladitev med posameznimi nivoji planiranja.

Prepričani smo, da je samoupravno družbeno planiranje mogoče uveljaviti kot enoten proces le na osnovi enotne metodologije in na trdnih medsebojnih obveznostih. Tudi izvajanje kontinuiranega planiranja v praksi je mogoče le, če se vsi subjekti planiranja v bistvenih postavkah ravnaajo po metodološkem pristopu, ki je v svojih temeljih enoten. Pri tem nismo v zadostni meri uspeli vključiti znanja in strokovno usposobljenih strokovnjakov, ki bi morali pripravljati strokovno kvalitetne podlage in informacije. Vrsta strokovnih posvetovanj in simpozijev na to temo je le opozorila na probleme, ni pa dala ustreznih rešitev.

Odsotnost ustrezne enotne metodologije v bistvenih elementih plana omogoča, da tekoča politika izvajanja dogovorjenih nalog ni vedno usklajena s

predvidevanji plana in se v posameznih primerih sprejemajo tekoče odločitve, ki delujejo povsem avtonomno.

Pomanjkanje ustrezne metodologije je tudi v več primerih vzrok, da dogovorjeni programi nimajo materialnega kritja in se zaradi tega ne izvajajo, ker običajno verižno negativno učinkujejo na izvajanje vrste drugih dogovorjenih nalog. Na izvajanje načrtovanih nalog vpliva čisto tudi neenakomeren učinek cen ter relativno visoka inflacija. Da bi bilo realno planiranje materialne osnove v temeljnih organizacijah združenega dela tudi v praksi izvedljivo, je nujno zagotoviti večjo stabilnost pogojev gospodarjenja v temeljnih organizacijah združenega dela.

Zelo pomembno je tudi, da bi enotna metodologija omogočala uspešno spremljanje izvajanja načrta v vseh njegovih bistvenih elementih. Nujno je zato tudi ustrezno prilagoditi informacijsko službo. Tudi ta še zaradi odsotnosti enotne metodologije ni ustrezno prilagojena. Informacijski sistem bi moral biti čim hitreje prilagojen potrebam vseh nosilcev planiranja, predvsem tudi za potrebe krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in temeljnih organizacij združenega dela, saj je obstoječe zajemanje statističnih podatkov še vse preveč prilagojeno potrebam na zveznem in republiškem nivoju.

Končno velja še opozoriti, da so strokovne službe za planiranje zlasti na nivoju delovnih organizacij, sisov in občin, še vedno neustrezno zasedene, ker strokovnih kadrov za to področje ni.

Plansko strokovno delo opravljajo računovodje, knjigovodje, sekretarji sisov in referenti, ki pa so vsi zadolženi s povsem drugimi operativnimi nalogami. Strokovne podlage tako v mnogih primerih niso dovolj dodelane, kar onemogoča, da bi se delavci in občani v krajevnih skupnostih ter delavci v združenem delu in vsi v sisih lahko ustrezno vključevali ter odločali.

Pričakujemo, da bo določena vprašanja, ki se nanašajo na metodološki pristop kot tudi na organizacijo planskih strokovnih služb, opredelili nov republiški zakon o sistemu družbenega planiranja. Zato menimo, da bi moral biti čim hitreje sprejet. Seveda pa bodo potrebni še napor in ustrezna družbenopolitična klima, tako v združenem delu, občinah in v sisih, da postanejo plani elementarna prvina samoupravnega sistema, z vso podporo kreativnemu in ustvarjalnemu delu.

Opozarjamo še na problem, ki izhaja iz poročila Republiškega izvršnega sveta in zadeva zelo aktualno vprašanje, in sicer slabšanje reproduktivne sposobnosti slovenskega gospodarstva. Problem je celovit, prisoten je celo bolj, kot je to opredeljeno in poudarjeno v samem poročilu. Omejil bi se zato le na problem predelovalne industrije. To pa predvsem zato, ker je v našem območju zaradi pomembnega deleža predelovalne industrije to vprašanje še posebej pri-
sotno.

Po podatkih Službe družbenega knjigovodstva kaže dosežena stopnja akumulativnosti v predelovalni industriji v naši občini (podobno velja za celotno republiko Slovenijo) izrazito težnjo padanja. Akumulativnost je znašala v letu 1975 še 4,5 %, leta 1976 le še 2,8 % in leta 1977 samo še 2,5 %. Podobno tendenco kaže tudi reproduktivna sposobnost predelovalne industrije. Stopnja reproduktivne sposobnosti je znašala v letu 1975 8,1 %, leto dni kasneje 6,8 % in leta 1977 le še 6,5 %. Pri tem pa je nujno opozoriti na značilnost, da odpade pretežni del predstavljene akumulacije le na nekaj organizacij združenega dela. V našem primeru na vsega 3 do 5 organizacij združenega dela. Vsa ostala pre-

delovalna industrija ustvarja minimalno akumulacijo oziroma posluje na meji rentabilnosti. Torej predelovalna industrija, predvsem kovinska in tekstilna, je na poti, da preide na stagnacijo, v nazadovanje. Ob tem velja ponovno izrecno opozoriti, da smo v sedanjem srednjeročnem družbenem planu zavežno prerazporedili večji delež ustvarjalnega narodnega dohodka za razvoj energetike, prometne infrastrukture, surovinske osnove in bazične industrije. Vendar vse bolj ugotavljamo, da se s prerazporeditvijo povečana akumulacija na področju surovin in bazične industrije ne steka vedno v povečanje in razširitev lastne baze, ampak se vse bolj vlaga v predelovalno industrijo in v zadnjem času tudi v trgovino. Na ta način vlagamo akumulacijo mimo sprejetega srednjeročnega plana tja, kjer so ustrezne kapacitete že na razpolago, in povzročamo družbeno neutemeljeno podvojitev kapacitet. Na drugi strani pa že obstoječa predelovalna industrija, na primer kovinska, ni ustrezno usklajena z repromaterialom. Postavlja se tudi vprašanje, ali se zavedamo posledic, če bo na primer tekstilna industrija zaostajala z modernizacijo na daljši rok.

Potrebno je ponovno opozoriti, da je sicer že tako skromna akumulacija predelovalne industrije močno obremenjena z anuitetami, ki absorbirajo veliki delež ustvarjenih sredstev akumulacije. Pretežni del predelovalne industrije tako nima sposobnosti za pomembnejše investicijske odločitve, saj nima ustreznih lastnih sredstev. V procesu razširjene reprodukcije je tako predelovalna industrija v veliki odvisnosti od tujih sredstev, zlasti še od bančnih virov. Banke v zadnjem obdobju vse bolj vztrajajo pri povečanju lastne udeležbe pri investicijskih vlaganjih. Razvoj te industrije je torej vse manj odvisen od lastnega dohodka, ampak pretežno od sredstev bank, kar povzroča vse večjo odvisnost in manjšo učinkovitost v razvoju. Razlogi za zaostajanje predelovalne industrije v celotnem družbenoekonomskem razvoju republike so torej delno že znani.

Glede na to, da ima predelovalna industrija zelo pomemben delež v strukturi gospodarstva v republiki, je nujno, da se vprašanje skladnega razvoja te industrije podrobno analizira in opredeli. Na tej osnovi pa je za naslednje srednjeročno obdobje potrebno predvideti ustrezne ukrepe.

Delegati vseh treh zborov Skupščine občine Maribor so v razpravi opozorili, da ni bila dosežena ustrezna aktivnost v samoupravnih organizacijah in skupnostih o tako pomembnih vprašanjih, kot je izvajanje družbenega plana, ker je dopustniški čas neprimeren za to. Poleg tega bodo delovni ljudje lažje ugotavljali rezultate doseženega in gospodarskega gibanja v prvi polovici srednjeročnega planskega obdobja, ko bodo obravnavali polletni periodični obračun. Zato so zbori Skupščine občine Maribor sprejeli sklep, da se razprava nadaljuje še v naslednjih mesecih, posebno še zato, ker bo potrebno pripraviti resolucijo za plan za prihodnje leto in osnove za naslednje srednjeročno plansko obdobje.

Na koncu razprave še to. V ekspoziciji Izvršnega sveta je bilo nakazano, da je Izvršni svet sprejel pobudo in pripravil predlog za spremembo in dopolnitev zakona o davkih iz dohodka, ki ga bo posredoval še v tem mesecu Skupščini Socialistične republike Slovenije. Ker do meseca septembra ne bo zasedanja Skupščine, menimo, da bi morali navedeni predlog za spremembo zakona obravnavati že na tem zasedanju, sicer bomo o tem lahko sklepali šele meseca septembra in bo združeno delo moralo še nadalje plačevati te obveznosti v dosedanji višini. Hvala lepa za pozornost.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Hvala lepa! Besedo ima tovarišica Slavka Jerman, delegatka Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 36. okoliš!

Slavka Jerman: Spoštovani predsednik, spoštovana tovarišica podpredsednica, spoštovani delegati! Ker smo danes že poslušali ekspozice Izvršnega sveta, moram svoj prispevek v današnji razpravi nekoliko korigirati in se opredeliti za tista področja, ki niso bila dovolj izpostavljena ali pa so tako pomembna, da jih je potrebno še posebej poudariti.

Skupščina občine Ljubljana-Center je na sejah Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora, skupaj z Izvršnim svetom, dne 25. 7. 1978 obravnavala poročilo o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo in sprejetje Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Z obravnavo predloženega poročila na sejah zborov občinske skupščine in v delegacijah temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih v občini je delegatom in drugim dejavnikom omogočeno, da se še pred skupščinskimi poročilnicami seznanimo z glavnimi značilnostmi, ugotovitvami in ocenami Republiškega izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana Slovenije v pretekli prvi polovici petletnega planskega obdobja.

To je še toliko pomembneje, ker bosta v jesenskih mesecih pripravljena in delegatom predložena analiza in poročilo Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana občine v prvih treh letih planskega obdobja. Zraven bo kot ena izmed osnov predložena tudi ocena izvajanja republiškega plana.

Ob upoštevanju navedenega kakor tudi predvidenega noveliranja predloženih dokumentov s podatki in ugotovitvami v letošnjih sedmih in osmih mesecih smo delegati ocenili, da je v tej fazi proučevanja in obravnavanja uresničevanja republiških planskih dokumentov potrebno opozoriti na nekatere ugotovitve oziroma ocene, ki jih vsebuje predloženo poročilo. Zato smo na zborih 25. julija 1978 sprejeli naslednje predloge in stališča:

Tako analizo kot tudi poročilo Republiškega izvršnega sveta, ki analizo Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje v glavnem le povzema, slonita za leto 1978 na letošnjih trimesečnih podatkih oziroma na podatkih, ki so bili na razpolago do konca maja letos. Zato tudi še nista zadostna osnova za ocenjevanje letošnjega izvajanja družbenega plana in ocene možnosti izvajanja v naslednjem letu.

Ker so nekatere ugotovitve, predvsem za leto 1978, dokaj splošne oziroma so posamezne ugotovitve in ocene le delne, smo delegati menili, da ugotovitve oziroma ocene, »da odstopanja v delitvenih razmerjih še niso zaskrbljujoča in da bo v naslednjih dveh letih ob ustrezni višji rasti ustvarjenega dohodka možno ta razmerja bolj ali manj uskladiti s planiranimi«, ne opozarjajo v zadostni meri na resnost položaja na tem izredno pomembnem področju.

Menimo, da bi bilo potrebno problematiko delitve dohodka in čistega dohodka kakor tudi dosežena razmerja pri delitvi osebnih dohodkov prikazati in oceniti ne le globalno, ampak po posameznih področjih združenega dela, kar bi dalo realnejšo podobo o teh gibanjih in opozorilo na določena neskladja v prvih treh letih planskega obdobja, ki jih bo ob predvideni povprečni stopnji rasti družbenega proizvoda v naslednjih dveh letih le težko nadomestiti.

Navedba, da sta pripravljena in dana v javno razpravo enotna metodologija in minimum obveznih enotnih kazalcev za planiranje, ni jasna, ker gre verjetno le za delno metodologijo in medrepubliško uskladitev minimumov obveznih enotnih kazalcev in ne za kompleksno metodologijo družbenega planiranja, ki je še vedno nimamo in jo je nujno čimprej pripraviti in sprejeti.

Navedba o kasnitvi pri sprejemanju nekaterih pomembnih sistemskih zakonov v republiški pristojnosti so sicer točne, vendar bi kazalo zaradi nujnosti normativne ureditve na področju sistema družbenega planiranja, svobodne menjave dela, sistema in organizacije državne uprave, itd. časovno točno opredeliti sprejetje teh predpisov.

Posamezne ugotovitve o izvajanju planskih nalog izvajalcev družbenih dejavnosti so v obravnavanem poročilu premalo obrazložene in bo potrebno v predvideni dopolnitvi, v jeseni, poudarjeno opozoriti in predvideti rešitve na področju kadrovske problematike v šolstvu, uvajanja usmerjenega izobraževanja in uresničevanja svobodne menjave dela, z ureditvijo materialnega položaja delavcev v teh dejavnostih.

V skladu s tem stališčem je potrebno posebej izpostaviti mnenje delegata v Družbenopolitičnem zboru, da področje kulture v poročilu ni enako prikazano kot v ugotovitvah in poročilu o izvajanju družbenega plana, ki ga je podala republiška Samoupravna interesna skupnost za kulturo. Poleg tega so naročili, da je treba posebno izpostaviti vprašanje o kritičnem stanju v gledališčih, predvsem zaradi nemogočih pogojev pri reševanju problemov stanovanjskih vprašanj delavcev, tako igralcev kot strokovnih delavcev.

Poleg tega je bila izpostavljena dilema o realnosti ugotovitve o mednarodnem sodelovanju na kulturnem področju. (To je na strani 8 poročila.)

Potrebno je tudi izpostaviti vprašanje založniške dejavnosti, saj že nekaj let čakamo na ustrezen zakon na tem področju. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Besedo ima tovariš Vinko Bah, delegat Zbora združenega dela s področja gospodarstva, 51. okoliš!

Vinko Bah: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija občin Brežice, Krško in Sevnica je pri obravnavi poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ugotovila, da spremlja gospodarstvo omenjenih občin vrsta težav. V zvezi s tem vas želim seznaniti z naslednjim:

V letu 1976 smo sprejeli pomemben akt, to je družbeni dogovor o temeljih družbenega plana razvoja občin in republik za obdobje 1976—1980. S tem dogovorom so podpisniki opredelili skupne interese, temeljne cilje in naloge razvoja, medsebojne odnose in pravice ter dolžnosti za uresničevanje ciljev, kar pomeni, da obvezuje vse nosilce razvoja, da uspešno izpolnijo zastavljene naloge.

Osnovne razvojne usmeritve v Posavju, zlasti v občini Krško, so v gospodarstvu dane industriji, s poudarkom na papirni industriji, kovinsko predelovalni industriji in industriji gradbenega materiala, ter razvoju kmetijstva, trgovine in gostinstva.

Naloge, ki smo jih sprejeli s srednjeročnim družbenim planom razvoja, pa se zaradi spremenjenih sistemskih vprašanj na področju zunanjetrgovinske menjave, ki zadevajo v regiji Posavje predvsem celulozno in papirno industrijo, ne uresničujejo tako, kot smo predvidevali in zahtevajo, kot je danes podčrtal v svojem ekspoziju tovariš Zvone Dragan, učinkovite ekonomske ukrepe v politiki planiranja.

Razvoj sekundarnega sektorja je prevladujoč v naši občini oziroma v naših občinah, znotraj tega pa ima še posebno mesto Tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj«, ki je hkrati največji kolektiv v Posavju. V letih 1975 in 1976 so bile zgrajene nove zmogljivosti za proizvodnjo magnefitne celuloze, torej v

tem srednjeročnem planu. Na novih zmogljivostih je stekla proizvodnja celuloze po novem, magnefitnem postopku spomladi 1977. leta. Letno se že proizvede okoli 120 tisoč ton in se proizvodnja še povečuje, skladno z zelo zahtevno tehnologijo.

Novo proizvodnjo, ki zagotavlja osnovno surovino vlaken v celotni slovenski papirni industriji in ima tudi velik delež v izvozu, spremljajo večje težave. V tej industriji je izredno visok organski sestav kapitala, ki je še dodatno obremenjen z visokimi carinami za opremo, ki se v glavnem uvaža z zahoda. Obstajajo finančne težave, ker so krediti domačih bank zelo neugodni, imajo kratke roke, do pet let, in visoko obrestno mero, od 10,5 do 11 %. Za to vrsto industrije se v zahodnih državah Evrope dajejo krediti na 15 ali 20 let in z mnogo nižjo obrestno mero. Pri tem kaže omeniti, da gre tudi za visoke investicijske stroške zaradi ekoloških problemov oziroma onesnaževanja okolja.

Novo proizvodnjo magnefitne celuloze spremljajo še dodatni sistemski problemi, predvsem na področju uvožno-izvoznega režima.

Znano je, da so bile nove zmogljivosti zgrajene s sodelovanjem Madžarske, s katero je sklenjena 20-letna kooperacijska pogodba, po kateri bodo Tovarni celuloze in papirja v Krškem zagotavljali letno 280 tisoč prostorninskih metrov lesa, tovarna pa bo letno dobavila 40 tisoč ton celuloze madžarski strani, kar pomeni pomembno vključevanje v mednarodno delitev dela, poleg izvoza, ki ga ima ta tovarna v zahodne države in dežele v razvoju.

Dvajsetletna pogodba z madžarskim partnerjem je bila sklenjena leta 1974 in istega leta tudi registrirana v Zveznem komiteju za energetiko in industrijo kot pogodba o poslovnem in tehničnem sodelovanju. Predstavljali smo si, da nam bo s tem in v skladu z veljavno zakonodajo zagotovljen enak izvozno-uvozni režim, kot je bil v času sklenitve pogodbe. Predvsem so pri tem mišljene po eni strani carine in carinske dajatve pri uvozu celuloznega lesa, na drugi strani pa premije pri izvozu celuloze.

Carina in carinske dajatve so znašale v letu 1974, torej ob sklenitvi pogodbe 10 %, danes, v letu 1978 znašajo kar 22 %. Premija za izvoz je po drugi strani takrat znašala 9 %, danes pa je nižja za 3 % in znaša le 6 %. Poleg tega bi moral biti celulozni les po dolgoročni pogodbi o poslovno-tehničnem sodelovanju izvzet iz blagovnega kontingenta. Nelogično je tudi, da se ne prizna priliv deviznih sredstev pri izvozu celuloze na Madžarsko, kljub temu, da ima tovarna konvertibilni način plačila. Z rešitvijo navedenih problemov bi omogočili normalno odvijanje poslovno-tehničnega sodelovanja z Madžarsko in s tem realizacijo mednarodne blagovne menjave ter poslovnih rezultatov tovarne.

Nadaljnji problem je v tem, da nekatere delovne organizacije spremljajo posebne finančne težave zaradi neurejenih sistemskih zadev v zvezi z razpolaganjem z dohodkom. Zakon o združenem delu določa način, kako delavci razporejajo dohodek in za katere namene ga lahko razporejajo. Vendar pa je precej primerov, ko morajo temeljne organizacije izločiti po samoupravnih sporazumih ali na podlagi zakona sredstva za razširjeno reprodukcijo drugim, čeprav nimajo ustvarjenega poslovnega sklada. Menimo, da bi bilo potrebno samoupravne sporazume, ki so bili podpisani pred sprejetjem zakona o združenem delu, dopolniti tako, da bi temeljne organizacije, ki ne ustvarijo poslovnega sklada, obveznosti poravnale takrat, ko bi ustvarile ustrezna finančna sredstva.

Na koncu naj omenim, da so bile te pripombe sprejete tudi v vseh treh zborih občinske skupščine Krško in da bodo v enakem besedilu prebrane tudi pred Zborom občin na današnji seji. Hvala lepa.

Podpredsednica Ivica Kavčič: Besedo ima Aljoša Uršič, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 7. okoliš, Nova Gorica!

Aljoša Uršič: Tovarišica podpredsednica, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Delegati v novogoriški občini ugotovljamo, da je predložena analiza kakovostno gradivo, ki nam kaže, v kolikšni meri smo v letih 1976 do 1978 uresničili cilje in naloge, ki smo si jih zastavili v SR Sloveniji.

Delegati smo gradivo skrbno proučili predvsem z vidika primerjave doseženega razvoja oziroma izvajanja planov v občini in njenih posebnosti v slovenskem prostoru.

Zaostajanje gospodarske aktivnosti v letih 1976 in 1977, istočasno pa precej neodvisno gibanje vseh oblik porabe od ustvarjenega bruto dohodka, so osnovni problemi, s katerimi se srečujemo danes, ko smo že v drugi polovici obdobja izvajanja srednjeročnega plana. Zaostajanja v gospodarski rasti in neustrezno delitev družbenega proizvoda na škodo reprodukcijske sposobnosti združenega dela verjetno ne bo mogoče nadomestiti v naslednjih letih srednjeročnega planskega obdobja.

Zmanjšanje lastnih sredstev za razširitev materialne osnove dela neposredno vpliva na modernizacijo proizvodnje, ki poteka počasi, hkrati pa s pretežno udeležbo kreditov, ki so pogosto dani na kratke roke, povzročajo velike obveznosti, ki niso usklajene z dejanskimi možnostmi. Produktivnost dela kot najkvalitetnejši dejavnik gospodarske rasti narašča občutno pod planskimi predvidevanji, tako da delež produktivnosti v prirastu družbenega proizvoda bistveno zaostaja za tem, kar je bilo predvideno.

Ob negativnih tendencah na področju gospodarske rasti ugotovljamo, da so kljub hitri rasti življenjskih stroškov in zaposlenosti rasli realni osebni dohodki na zaposlenega skladno s predvidevanji, kar je nedvomno tudi eden bistvenih razlogov za realno padanje sredstev za razširitev materialne podlage združenega dela.

Tudi za goriško gospodarstvo veljajo enaka gibanja kot za celotno republiko. Relativno upada bruto akumulacija, še v večji meri pa sredstva za razširjeno reprodukcijo v organizacijah združenega dela. V letu 1977 je na primer gospodarstvo doseglo za 49 % večji družbeni proizvod kot v letu 1975. Pri tem so sredstva za bruto akumulacijo porasla za polovico manj, to je za 25 %. Razčlenitev bruto akumulacije na njene sestavne dele oziroma njena struktura kaže, da so sredstva za razširjeno reprodukcijo v letu 1977 za 33 % nižja kot v letu 1975. Na tako neugodno strukturo bruto akumulacije so vplivale znatno nižja rast bruto akumulacije v primerjavi z družbenim proizvodom in razporeditve v sklad skupne porabe ter povečana posojila do obveznega združevanja sredstev za manj razvite in druge oblike združevanja sredstev za prioritete naložbe v SR Sloveniji. Vse to ima za posledico, da je gospodarstvo vedno bolj odvisno od kreditov. Razmerja med lastnimi in izposojenimi sredstvi se slabšajo. 85 % skupnih materialnih zalog v reprodukcijskem procesu je pokrito s krediti za obratna sredstva, v strukturi kreditov pa prevladujejo manj kakovostni kratkoročni krediti.

Obveznosti za odplačevanje najetih investicijskih posojil v veliki meri presegajo realne možnosti. Višina obveznosti kaže na to, da so bremena iz investicijskih kreditov v nekaterih organizacijah združenega dela velika in da niso usklajena z realnimi možnostmi, ki jih dajejo poslovni rezultati. Nerealni kreditni pogoji, ki niso značilni samo za goriško gospodarstvo, temveč so precej

splošen pojav, so nedvomno eden od osnovnih razlogov za pritisk na višje cene, ki so povzročitelji inflacije.

Nizko akumulacijo spremljajo tudi znatno večje izgube. Posebno zaskrbljujoče so izgube tam, kjer se pojavljajo že vrsto zaporednih let. Te organizacije so tudi že popolnoma ali skoraj popolnoma izkoristile svoja sredstva rezerv in se bodo problemi pokrivanja izgub prenesli na širšo družbeno skupnost. Posebno vprašljive so temeljne organizacije združenega dela, ki imajo izgubo pri substanci, kar pomeni, da pri njih celotni prihodek ne pokriva niti porabljenih sredstev.

Glede problema izgub oziroma poslovanja na meji rentabilnosti je predloženo gradivo, ki je danes v obravnavi, pomanjkljivo. Izgube slovenskega gospodarstva v letu 1978 niso omenjene. Prav tako sta problematika pokrivanja izgub po zaključnih računih za leto 1977 in izvajanje sanacijskih programov v teh temeljnih organizacijah združenega dela zelo skopo obravnavana. Obravnavano tudi ni poslovanje na meji rentabilnosti. Tudi teh temeljnih organizacij združenega dela je namreč v zaostrenih pogojih gospodarjenja vedno več.

Se nekaj besed o vprašanju primerljivosti podatkov, ki naj bi služili za oceno doseženih poslovnih rezultatov. V gradivih, ki so predmet današnje razprave, je rečeno, da predstavlja veliko oviro pri analiziranju družbenoekonomskih gibanj in pri sprejemanju ukrepov za izvajanje dogovorjenih nalog nedodelanost obstoječega sistema informacij. Res je, da je družbeni informacijski sistem slab, poleg tega pa še neracionalen, zaradi večirnosti zbiranja podatkov in drugih slabosti, ki jih ne bi naštevali. Pravkar je v razpravi osnutek resolucije o temeljnih družbenega sistema informiranja in bodo verjetno ob tej priložnosti vse te slabosti odpravljene. V tej zvezi bi želeli povedati, da oviro pri analiziranju družbenoekonomskih gibanj ne predstavlja samo slab informacijski sistem, temveč je krivdo pripisati tudi zelo pogostim spremembam predpisov v zvezi z ugotavljanjem in delitvijo celotnega prihodka. Zaradi nenehnega spreminjanja je zelo otežena že primerjava s prejšnjim obdobjem, za temeljito analizo pa bi potrebovali serijo podatkov za več let nazaj, ki jo je skoraj nemogoče postaviti. Menimo, da je neprimerljivost finančnih podatkov bistvena pomanjkljivost našega informacijskega sistema.

Podobno kot že v analizi o izvajanju plana za leto 1977 in v resoluciji za leto 1978 ponovno ugotavljamo, da analiza v nezadostni meri obravnava uresničevanje ozimskih sporazumov in celotnega obmejnega sodelovanja ter da se naloge, ki so bile v ozimskih sporazumih rokovno opredeljene, ne izvajajo v skladu s planirano dinamiko.

Menimo, da bi tako pomembnemu dokumentu, kot so ozimski sporazumi, morali dati v analizi večji poudarek. Zato predlagamo, da se v bodoče v resolucijah in analizah izvajanja plana prikaže kot posebno poglavje uresničevanje nalog iz teh sporazumov v celoti ter da v najkrajšem možnem času Skupščina SR Slovenije sprejme poročilo o dosedanjem izvajanju ozimskih sporazumov, kakor tudi priporočila, stališča in sklepe, da bi se naloge na tem področju dosledno izvajale.

Glede na to, da bo analiza v jeseni dopolnjena in da bo hkrati predstavljala izhodišče za izdelavo resolucije za leto 1979 ter za sprejetje aneksa k dogovoru o temeljnih plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980, predlagamo, da se vse obveznosti iz ozimskih sporazumov vnesejo v aneks k dogovoru o temeljnih družbenega plana SR Slovenije, v planske dokumente organizacij zdru-

ženega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter v družbene plane razvoja obmejnih občin in federacije.

Nadalje je v gradivih za izvajanje srednjeročnega plana ekonomska situacija ocenjena zelo realno in kritično. V tem pogledu gre predlagateljem pohvala za njihovo delo. Žal pa se dalj od resolucijskih priporočil in deklaracije ter kritičnih ugotovitev ob ocenjevanju uresničevanja resolucij in nalog celotnega srednjeročnega planskega obdobja stvari ne pomaknejo. Letos bomo verjetno že tretje leto zapored ugotavljali, da razmerja v delitvi družbenega proizvoda ne potekajo v skladu s smernicami, ki smo jih postavili v srednjeročnem družbenem planu, in z vsakoletnimi resolucijami. Menimo, da je skrajni čas, da preidemo od besed nekoliko dalj. To bo prav gotovo zahtevalo določena odrekavanja, vendar bo imelo perspektivno pozitivne posledice. Ni primerno valiti krivdo na našo skupno in splošno porabo, kar pogosto radi počenjamo. Vsi smo sestavni del družbe in vsi, vsak na svojem delovnem mestu, odgovorni, da bomo plane in resolucije, če smo se zanje v tej skupščini dogovorili, tudi izpolnjevali. Kljub temu menimo, da je ugotovitev v poročilu Izvršnega sveta, da stanje kljub vsemu še ni zaskrbljujoče, preoptimistična. Hvala lepa.

Podpredsednica I v i c a K a v č i č: Hvala lepa! Besedo ima Aleksander Furlan, delegat v Zboru združenega dela za področje gospodarstva, 29. okoliš, občine Koper, Izola in Piran!

A l e k s a n d e r F u r l a n: Spoštovano predsedstvo, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da dam nekatere pripombe k analizi izvajanja družbenega plana.

V okviru uresničevanja nalog iz dogovora o temeljih plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 so za obalno območje še posebej pomembne dogovorjene naloge, ki se nanašajo na izgradnjo energetske cone v Kopru, na uresničevanje ozimskih sporazumov in na razvoj prometne infrastrukture.

Energetska cona v Kopru, z rafinerijo kot osrednjim objektom in s predvidenim razvojem določenih smeri bazne kemije, je osnovna dolgoročna razvojna usmeritev obale, ki zagotavlja nove razvojne impulze obalnemu območju, hkrati pa se tudi učinkovito vključuje v razvojne potrebe in perspektive slovenskega gospodarstva, predvsem z odpiranjem novih možnosti za sodelovanje z deželami v razvoju.

Analiza ugotavlja določene zastoje, ki se pojavljajo pri uresničevanju tega projekta, in navaja tudi probleme in težave, s katerimi se srečujemo pri izgradnji načrtovanih zmogljivosti na področju naftnega gospodarstva. V tej zvezi želimo opozoriti, da se pojavlja v nastali situaciji vrsta nejasnosti glede uresničevanja načrtovanega bodočega razvoja in prevzetih obveznosti, kar je nujno čimprej razčistiti.

Menimo, da je zato potrebno:

— čimprej in dokončno opredeliti izgradnjo rafinerijskih zmogljivosti v okviru energetskih potreb in bilanc Slovenije, z jasno začrtanimi razvojnimi koncepcijami in zmogljivostmi ter roki aktiviranja posameznih objektov, ki so predvideni z dogovorom o temeljih plana SR Slovenije;

— v skladu z nalogami resolucije za uresničevanje družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978 čimprej ustanoviti poslovno skupnost za financiranje izgradnje energetskih in petrokemičnih objektov;

— maksimalno pospešiti in v planskih dokumentih konkretnije opredeliti razvoj bazne kemije v okviru koprške energetske cone, ker se v prvi fazi lahko opremo na surovinsko osnovo drugih rafinerij in petrokemičnega kompleksa na Krku in si s tem zagotovimo ugodnejšo tržno startno podlago za izgradnjo lastne petrokemične surovinske osnove v energetske coni.

V Kopru smo že začeli intenzivno razvijati bazne kemikalije, saj je že v obratovanju prva faza ftalan hidrida, v pripravi pa je izgradnja tudi druge faze ftalan hidrida z maleinsko kislino. Na proizvodnji propilena, delno pa tudi etilena, aromatov, metanola in normalnih alkanov, ki jih planirajo nove rafinerije in petrokemični objekti, pa lahko brez vsakega odlašanja, ki bi nam utegnilo povzročiti velike težave pri poznejšem vključevanju, zasnujemo izgradnjo posameznih predelovalnih zmogljivosti v okviru Iplasa, ne samo za sintezo oksoalkoholov, ki jo omenja poročilo o izvajanju nalog iz dogovora o temeljih plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980, temveč tudi za vrsto drugih surovin, predvsem propilenske in etilenske kemije. V tej smeri ima Reka že oblikovano svojo razvojno koncepcijo, katere uresničenje je možno pospešiti in s tem delno nadoknaditi v procesu kontinuiranega planiranja kasnitve, ki se sicer iz objektivnih razlogov porajajo pri izvajanju nalog na drugih področjih bazne kemije in v okviru razvoja naftnega gospodarstva.

Dotaknili bi se še uresničevanja z ozimskimi sporazumi sprejetih obveznosti in pri izgradnji cestne infrastrukture.

Analiza o izvajanju družbenega plana SR Slovenije navaja stanje priprav pri uresničevanju posameznih infrastrukturnih objektov, glede katerih so bile z ozimskimi sporazumi sprejete določene obveznosti. Naše mnenje je, da bi bilo potrebno problematiko uresničevanja ozimskih sporazumov vendarle obravnavati bolj celovito, s stališča naših primarnih interesov. Pri tem mislimo predvsem na nujno povezavo med predvideno izgradnjo proste cone v Sežani in razvojem luke ter energetske cone v Kopru. Ozimski sporazumi tega vprašanja izrecno ne obravnavajo, vendar je treba upoštevati, da so na italijanski strani prve in poglavitne naložbe, to je 150 milijard lir, v zvezi z uresničevanjem teh sporazumov usmerjene v povezavo tržaške luke s prosto cono in z zaledjem, da bi se ji zagotovili kar najugodnejši startni pogoji v okviru razvojnih možnosti, ki jih odpirajo sporazumi. Naše zaostajanje v tem pogledu bi imelo nepopravljive posledice pri bodočem usmerjanju prometa prek cone in luk. Pri tem se izguba ne bi nanašala samo na koprsko luko, temveč na celoten slovenski prometni sistem, zato je nujno, da se pri obravnavanju uresničevanja ozimskih sporazumov v planskih dokumentih ta aspekt ne zanemarja.

Pri izgradnji infrastruktur so najbolj zaskrbljujoča zaostajanja pri gradnji objektov cestne infrastrukture. Ob vseh potrebah, ki nas na tem področju težijo, kaže vendarle sprevideti, da postajajo prometne razmere v mestih skrajno nevzdržne in da je potrebno zagotoviti njihovemu reševanju v okviru sprejetih dogovorov in obveznosti absolutno prednost. V ta okvir spada tudi skrajno nemogoča situacija, s katero imamo opraviti na obali in ki jo je mogoče razrešiti le tako, da se ob vseh nastalih težavah, kot so razne kasnitve in prekoračitve, vendarle zagotovi fizična realizacija posameznih, z desetletnim programom dogovorjenih odsekov obalne ceste. Mnenja smo, da gre pri reševanju prometne propustnosti skozi mesto za dejansko prehuda zaostajanja, katerih odstranitev terja sedaj maksimalne napore, in da nikakor ne bi smeli odpirati novih investicij v cestnem gospodarstvu, dokler ni zagotovljena rešitev teh vprašanj. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Lista prijavljenih razpravljalcev je s tem izčrpana. Kdo še želi besedo? Besedo ima tovariš Zdravko Gruden, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 11. okoliš, Kranj!

Zdravko Gruden: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo in analizo o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978 so obravnavali vsi trije zbori Skupščine občine Kranj na skupnem zasedanju dne 19. 7. 1978.

Po izčrpnih analizah, ki jo je pripravil Izvršni svet, ter po razpravi številnih delegatov iz vseh treh zborov so zbori soglasno sprejeli o tem naslednje ugotovitve, mnenja, stališča in priporočila:

1. Poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in analiza Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978 sta celovita, ker ugotavljata stanje pri uresničevanju družbenega plana na vseh področjih. Zaradi celovitosti, podrobnosti in problemskega pristopa k ugotavljanju stanja sta osnovi za nadaljnje akcije pri ureničevanju družbenega plana v letih 1979 in 1978, zaradi česar ju Skupščina v načelu sprejema.

2. Kljub celovitosti pa je pri obravnavanju uveljavljanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov izpuščen razvoj družbenih odnosov v krajevnih skupnostih. Družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v poglavju »Uveljavljanje socialističnega samoupravljanja« kot sestavino socialističnega samoupravljanja in kot prednostno nalogo določa tudi razvijanje in krepitev družbenih odnosov v krajevni skupnosti. Glede na izreden pomen razvoja družbenih odnosov v krajevni skupnosti, ki jih imajo pri uresničevanju skupnih interesov delovnih ljudi in občanov, bi bilo potrebno analizo izvajanja družbenega plana dopolniti tudi z oceno razvoja teh odnosov.

3. Analiza v poglavju »Uresničevanje dogovorjene politike investiranja in sprememb v strukturi proizvodnje« obravnava razvoj na vseh področjih, določenih v družbenem planu SR Slovenije, razen na področju komunalne dejavnosti. Z družbenim planom za obdobje 1976—1980 so bile na področju komunalne dejavnosti določene predvsem naloge, ki jih izvajajo komunalne interesne skupnosti. To pa so zagotovitev komunalne priprave zemljišč za stanovanjsko in industrijsko gradnjo in obnavljanje dotrajanih komunalnih naprav ter odpravljanje pomanjkljivosti na primarnih in sekundarnih napravah.

Za urejeno socialno okolje je ustrezno delovanje komunalne dejavnosti bistvenega pomena. Glede na zaostajanje komunalne dejavnosti je bilo potrebno v analizi opozoriti tudi na stanje v tej dejavnosti.

4. Analiza izvajanja družbenega plana daje premalo poudarka izvajanju nalog na področju gradnje cestnega omrežja, čeprav ugotavlja, da je izgradnja cestne infrastrukture dobila zaradi znanih vzrokov zelo pomembno mesto.

Po republiški oceni izvajanja srednjeročnega programa bo možno zagotoviti le približno 70 % planiranih sredstev, zaradi izpadov pri dohodku in predvsem pri planirani prerazporeditvi prometnega davka na pogonska goriva. Zaradi tega in velikih podražitev gradbenih uslug in materiala, ne bo mogoče v planiranem obsegu izvršiti programa, kar velja tudi za območje občine Kranj. Predlagamo, da se čimprej sprejmejo ustrezni sklepi o prerazdelitvi prometnega davka na pogonska goriva oziroma da se pridobi dodatni vir za financiranje cestnega gospodarstva.

Na področju gradnje avtoceste Ljubljana—Naklo pripravljala dela ne potekajo po programu. Čeprav je v srednjeročnem programu vsebovana gradnja tega dela avtoceste pogojno, menimo, da bi bilo zaradi vedno večje prometne problematike na tem odseku potrebno dela intenzivno nadaljevati in dokončno pripraviti vsaj projektno in urbanistično dokumentacijo.

5. Poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in analiza kritično obravnavata uveljavljanje samoupravnega družbenega planiranja. Na tem področju družbenoekonomskih odnosov so rezultati dokaj neugodni. Poleg tega bo v letu 1979 potrebno začeti s pripravami srednjeročnih nalog razvoja za obdobje 1981—1985, zato je treba pospešiti izdelavo republiškega zakona o sistemu družbenega planiranja in metodologijo planiranja družbenega razvoja.

6. V analizi je premalo prostora posvečenega prostorskemu vidiku planiranja. Analiza sicer poleg ekonomskega in socialnega vidika samoupravnega družbenega planiranja vsebuje tudi prostorski vidik, vendar ugotavljamo, da ga ne obravnava enakovredno. Gradivo nakazuje, kje so vzroki, vendar menimo, da zakasnitev različnih dokumentov, zakonov itd., predvsem zakonodaje s področja prostorskega planiranja, v bodoče ne bi smela vplivati na sam pristop k planiranju in na pristop k ocenjevanju uresničevanja ciljev, dogovorjenih v planskih dokumentih.

7. Strinjamo se z ugotovitvijo v točki 5, 9 analize, da zmogljivosti in obseg proizvodnje tekstilne industrije presegajo današnje potrebe domačega trga, vendar menimo, da so z vrsto restriktivnih ukrepov, ki omejujejo uvoz moderne, visoko produktivne opreme s konvertibilnega področja, zelo prizadete nekatere delovne organizacije v tekstilni industriji, katerih srednjeročni plani so sicer uskladeni s plani tekstilne industrije v Jugoslaviji in SR Sloveniji, ki so uspešne v poslovanju in ki tudi zelo veliko izvažajo. Stroji, ki bi jih lahko nabavili v Jugoslaviji ali v vzhodnih državah, ne ustrezajo, ker bi zmanjšali produktivnost, s konvertibilnega področja pa strojev ne moremo uvoziti.

Sodimo, da je tej problematiki potrebno posvetiti posebno pozornost. Skupščina občine pa po soglasnem sklepu vseh treh zborov, na pobudo delegacije organizacije združenega dela Sava Kranj, tudi predlaga, da se 16. člen dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 dopolni z naslednjim odstavkom: »Sava Kranj bo v sodelovanju z drugimi članicami v okviru Polikema, z ostalo gumarsko industrijo SFRJ ter s slovenskimi železarnami realizirala projekt »jekleni kord« za učinkovito zmanjšanje uvozne odvisnosti in povečanje kakovostne predelave proizvodov črne metalurgije«.

Ta predlog utemeljujemo z naslednjim:

Jekleni kord predstavlja eno od osnovnih surovin za proizvodnjo radialne pnevmatike v sodobni tehnologiji in predstavlja v strukturi 40 % potrebnega materiala ter se trenutno v celoti uvaža s konvertibilnega področja. Projekt »jekleni kord« je sestavni del srednjeročnega programa sozda Polikem. V temeljih srednjeročnega programa ta projekt ni posebej omenjen, niti v okviru črne metalurgije niti v okviru bazne kemije.

Sava Kranj je v okviru uresničenja tega projekta postala nosilec tega projekta in ga je vključila v svoj srednjeročni program. V ta namen je bila izdelana predinvesticijska študija, iz katere so razvidne osnovne značilnosti projekta, predvsem:

— pomen tega projekta za uvozno-izvozno bilanco, ne samo Save Kranj in SR Slovenije, temveč za jugoslovansko industrijo sploh,

— izredna tehnološko-tehnična zahtevnost projekta, ki zahteva povezo-
vanje s ponudniki, ki imajo to tehnologijo že uvedeno v proizvodnjo,

— izredna finančno-ekonomska zahtevnost, ki se kaže po obsegu kreditov
in dolgi dobi odplačevanja, v obveznostih po kreditih in vračilih sredstev so-
vlagateljev.

Sava pripravlja pogoje za pridobitev »know-how«, istočasno pa se dogo-
varja z vsemi ostalimi jugoslovanskimi proizvajalci pnevmatike za soglasje za
sovlaganje in odjem te surovine. Predračunska vrednost projekta znaša v prvi
fazi 2,2 milijarde dinarjev, pri čemer bo proizvodnja dosegla 7 in pol tisoč ton
oziroma 500 milijonov dinarjev. Vrednost uvozne opreme znaša 600 milijonov
dinarjev. Z nadomestitvijo z domačo opremo bo ta oprema devizno pokrita prej
kot v dveh letih.

Poleg gumarske industrije bi pri financiranju projekta sodelovale z zdru-
ženimi sredstvi še Zelezarna Jesenice ter članice Polikema.

Glede na omenjeno kapitalno izredno intenzivnost je mogoče uresničiti ta
projekt samo na ta način, da dobi ugodnosti, ki sicer veljajo za bazične projekte
in barvno metalurgijo.

Navedena pobuda ne pomeni odstopanja od dogovora o temeljih družbe-
nega plana SR Slovenije, temveč samo nujno preciziranje projekta, ki je po
svojem značaju širšega družbenega pomena in ki glede na finančno-ekonomske
zahtevnosti potrebuje širšo družbeno podporo. Projekt naj se vključi tudi v
srednjeročni program Skupščine občine Kranj.

Zbori so ob omenjenem poročilu in analizi obravnavali tudi nekatere vidike
izvajanja družbenega plana občine za isto obdobje, in je bilo sprejeto priporo-
čilo, da vsi temeljni nosilci planiranja v občini pripravijo ocene izvajanja sred-
njeročnih planov v svojih sredinah, da bi tako preverili, kako uresničujemo
srednjeročne plane v času, ko se izteka polovica srednjeročnega obdobja, in da
bi lahko boljše sodelovali pri obravnavanju analize izvajanja družbenega plana
občine Kranj za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Prosim, besedo ima tovariš
Jože Špindler, delegat Zbora združenega dela za področje kmetijstva, okoliš
pomurskih občin!

Jože Špindler: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!
V dosedanjih razpravah o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje
1976—1980 smo v Pomurju, ki je še vedno pretežno kmetijsko območje, s po-
sebnostjo pozornostjo analizirali, kako se uresničuje naloga na področju proizvo-
dne hrane v širšem smislu. Že na začetku naj rečem, da se z ugotovitvami v
analizi izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 strin-
jamo, prav tako se strinjamo z ugotovitvami in usmeritvami in poročilu Iz-
vršnega sveta SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije. Oba do-
kumenta sta realna podlaga za usmerjanje nadaljnje družbene aktivnosti pri
uresničevanju družbenega plana in sprejetih nalog, kakor tudi naše lastne aktiv-
nosti pri uresničevanju plana v občini in v organizacijah združenega dela.

Ob tej priložnosti bi rad osvetlil nekaj problemov, ki vplivajo na uresni-
čenje nalog na področju kmetijstva in sploh proizvodnje hrane v širšem smislu.
Na tem področju tudi mi ugotavljamo, da se naloge ne uresničujejo v celoti
tako, kot smo si jih zastavili. Dinamika rasti je pod načrtovano rastjo in je v
nevarnosti uresničenje sprejetega plana. Razlogi za tako realizacijo začrtanih

nalog so tako pri nas samih kot tudi v sprejeti ekonomski politiki, še bolj pa v ukrepih, ki bi morali slediti sprejeti politiki. Seveda pri tem ne smemo mimo dejstva, da je kmetijstvo odvisno od dejavnikov, ki jih ne moremo načrtovati niti nanje vplivati. Zadnja katastrofalna toča z neurjem v Pomurju samo potrjuje to dejstvo.

Dinamika investicijskih vlaganj tudi v Pomurju ne sledi načrtanim nalogam, kar je še najbolj značilno za kmetijstvo in živilsko predelavo, kjer je akumulativnost že leta nazaj na zelo nizki stopnji in je glede na velike potrebe zaradi nizkih vlaganj v preteklosti še toliko bolj kritična. Kljub temu, da investicije na tem področju zaostajajo, so ob tem organizacije združenega dela uporabile v preteklem obdobju celotna razpoložljiva sredstva za investicije in so danes skoraj v celoti odvisne od dodatnih virov akumulacije, v glavnem v obliki kreditov. Največkrat je torej za počasnejšo dinamiko na tem področju kriva nizka akumulativnost kmetijstva in živilske predelave, saj organizacije združenega dela nimajo sredstev niti za lastno udeležbo.

Problem je toliko težji, ker smo zaradi nizkih investicijskih vlaganj v preteklosti danes prisiljeni investirati v primarne zmogljivosti proizvodnje in predelave, kot so zemlja, melioracija, silosi, farme, skladišča, klavnice, hladilnice in podobno. Te zmogljivosti pa so zelo drage in tako še bolj prihaja do izraza nesorazmerje med nizko akumulativnostjo kmetijstva in živilske predelave na eni strani in velikimi razvojnimi potrebami na drugi strani.

Moramo priznati, da smo z družbenim dogovarjanjem in samoupravnim sporazumevanjem na tem področju v zadnjem letu naredili bistveni korak naprej, sicer še tega ne bi mogli doseči, kar danes imamo. Toda kljub temu pozitivnemu dejstvu moramo ugotoviti, da bi morali za realizacijo načrtanih nalog in velikih potreb na tem področju najti nove in kakovostnejše viře financiranja, kajti kmetijstvo in živilska predelava oziroma proizvajalci hrane tega sami ne bodo zmogli. Pri tem ne mislimo na to, da je treba temu področju dati nekaj zastoj, temveč da se v delitvi družbenega proizvoda postavijo v bodoče pravičnejši odnosi, ki ne bodo tako rekoč diskriminirali eno panogo gospodarstva.

Pri tem moramo ugotoviti, da politika cen na tem področju ni ustrezna, saj se kmetijstvo in živilska predelava nenehno nahajata v precepu med tako rekoč prostim oblikovanjem cen proizvodnih faktorjev, ki jih nabavljata za svojo proizvodnjo, in limitiranimi cenami svojih proizvodov, ki jih prodajata na tržišču. Ravnesje na tem področju se vzpostavlja le na trenutke in zelo poredkoma, zato ne more biti osnova za hitrejši in stabilnejši razvoj vseh zmogljivosti na področju proizvodnje hrane. To je mnogokrat tudi razlog, da je ponudba hrane zelo skromna glede pestrosti in kakovosti, saj nam mnogokrat zmanjka sredstev za prepotrebne investicije v živilsko predelavo in smo zaradi tega največkrat prisiljeni prodajati polproizvode, hkrati pa smo kritizirani, da je naša ponudba hrane v vsakem pogledu skromna.

Če bomo hoteli v bodoče narediti na tem področju bistveni korak naprej, se bomo morali vsi skupaj bolj poglobiti v ekonomske in družbene odnose na tem področju in najti rešitve, ki bodo postavile v enakopraven odnos vse subjekte v celotni reprodukcijski verigi na področju proizvodnje hrane v najširšem smislu.

Tu pa smo že na področju dohodkovnih odnosov. Strinjamo se s tem, da je možno za vse ekonomske probleme iskati rešitve na samoupravni način le po tej poti, vendar je za nas pri tem problem, kako pritegniti tiste subjekte, ki so

v tej reprodukcijski verigi v privilegiranem položaju, da ne rečem monopolnem, in ne kažejo interesa za sporazumevanje, še posebej ne takrat, ko bi morali odstopiti del dohodka od materialnih pravic, ki so si jih pridobili v dosedanji delitvi družbenega proizvoda.

Življenje pa ne trpi odlašanja. Ker je treba materialne odločitve sprejemati vsak dan, sistemske rešitve pa niso ustrezne, prihaja do zastojev, za kar je najlepši primer razvoj celotnega agrokompleksa. Poleg vremenskih razmer je tudi to na tem področju razlog, da ne dosegamo zaželjene ali dogovorjene stopnje rasti in da ta zelo niha. Menimo, da se bo celotno gospodarstvo mnogo bolj stabilno razvijalo, če bomo tudi na tem področju dolgoročno dosegli večjo stabilnost proizvodnje in družbenoekonomskih odnosov nasploh.

Zgodovinsko pogojeno razdrobljenost proizvodnih dejavnikov na področju kmetijstva moramo prav tako odpravljati. Ta družbeni proces ne more biti hiter, to razumemo. Celotno združeno delo na tem področju bo mnogo več storilo za odpravo navedenega, če bomo te procese še bolj spodbujali in vsi skupaj ustvarjali ustrezno družbeno klimo, kajti tudi individualni kmetovalci se danes že zavedajo, da po starem več ne gre in da je treba na področju produktivnosti dela in sodobne tehnologije doseči bistveni korak naprej.

Za te procese sta potrebni širša družbena podpora in akcija. Sem štejemo tudi odpiranje novih delovnih mest izven kmetijstva, da si ustvarimo materialni prostor za povečano produktivnost kmetijstva in s tem pogoje za zaposlitev delovne sile, ki že pri dosedanji stopnji razvoja proizvajalnih sil ni v celoti izkoriščena v kmetijstvu. V tem tudi mi v Pomurju vidimo realno materialno podporo širšega slovenskega združenega dela za odpravo naše manjše razvitosti, obenem pa je to tudi investicija za to, da bomo imeli jutri več kakovostnejše hrane ob razmeroma nizkih cenah.

Poseben problem v manj razvitih območjih, ki so pretežno tudi kmetijska območja, je financiranje pospeševalne službe. Kot smo že ugotovili, so v teh območjih zmogljivosti kmetijske proizvodnje zelo razdrobljene in je potrebno mnogo pospeševalnega dela za doseg nalog, ki si jih ta območja postavljajo v svojih planih in razvoju. Stroški pospeševalnega dela so veliki, rezultati pa zaradi narave proizvodnje in kompliciranih družbenih procesov niso vidni takoj oziroma se ne odražajo takoj v povečani proizvodnji. To pomeni, da se jih tudi ne da vkalkulirati v tekočo proizvodnjo, ki bi sicer bila še dražja in s tem še manj konkurenčna in zanimiva. Pri tem ne moremo mimo dejstva, da vse pomurske družbenopolitične organizacije vlagajo za financiranje teh služb maksimalne napore, seveda v mejah svojih materialnih možnosti.

Menimo, da bi v slovenskem merilu morali proučiti vprašanje učinkovitosti pospeševalne službe in njene organiziranosti. Ta bi morala biti čim bliže neposredni proizvodnji in dohodkovno vezana na proizvodnjo. Enako bi morali obravnavati vprašanje njenega financiranja, kamor bi se moralo v večji meri vključiti celotno združeno delo, saj je proizvodnja hrane širše družbeno vprašanje. Ta problematika je zelo povezana z intenziviranjem poljedelske proizvodnje, ker je potrebno uvajati nove kulture, npr. sladkorno peso, za te pa še nimamo dovolj izkušenj. Menimo, da je pospeševalno delo v tej smeri investicija za to, da bomo imeli boljšo in več hrane, poleg tega pa bodo hitrejši tudi družbeni procesi pri preobrazbi našega kmetijstva.

Kmetijstvo in živilska predelava v Pomurju se kolektivno vključujeta v naša skupna prizadevanja za povečanje izvoza, saj smo s svojo proizvodnjo navzoči na najbolj zahtevnih tujih tržiščih. Zmogljivosti za proizvodnjo imamo,

in bi se ob ustrezni stimulaciji lahko še v večji meri vključevali v mednarodno delitev dela. Pri tem ugotavljamo, da smo mnogokrat nekonkurenčni na svetovnem tržišču, ker nam nihče ne priznava visokih stroškov, ki mnogokrat nastajajo po načelu zidanja cen. Poleg tega pa se na mednarodnem tržišču srečujemo tudi z umetnimi ovirami, ki jih lahko premagamo le ob večji podpori širše družbene skupnosti v obliki stimulacij za izvoz. Glede teh pa ugotavljamo, da se mnogokrat sprejemajo prepozno in da so tudi neustrezne. To ima vsekakor neugodne posledice na stabilnost celotne kmetijske proizvodnje, še posebej pa živinoreje, katere proizvode v največji meri izvažamo. Mnenja smo, da nam tu manjka dolgoročna politika, ki bi materialno spodbujala proizvajalce za stalno in dolgoročno vključevanje v mednarodno menjavo.

Glede izvoza hrane menimo, da mora biti to naša stalna praksa, ne samo takrat, ko bi to mi želeli in ko imamo glede na trenutne potrebe domačega tržišča določene presežke. Pri tem bi morala iti izvozna politika v smeri, ki bi spodbujala tudi izvoz gotovih proizvodov in sploh gotove hrane in ne samo polproizvodov, kot na primer svežega mesa in podobno, kar je mnogokrat bila praksa v preteklosti. Kmetijstvo ima pri tem veliko primerjalno prednost, saj predeluje domače surovine, poleg tega pa še z izvozom pomaga reševati velike probleme plačilne bilance naše države. To je nedvomno velik stabilizacijski prispevek kmetijstva in živilske predelave.

Na uresničenje nalog, ki smo si jih zastavili v srednjeročnem programu razvoja kmetijstva v Pomurju, bo nedvomno v veliki meri, in sicer v negativnem smislu, vplivala zadnja katastrofalna toča z neurjem, ko so bili prizadeti kmetijski pridelki na skoraj 36 tisoč ha obdelovalnih površin, od tega je bil pridelek uničen od 80 do 100 % na 8350 ha, od 50 do 80 % pa na 10 100 ha in od 10 do 50 % na 17 400 ha. Skupna škoda je ocenjena na skoraj 380 milijonov dinarjev ali 38 milijard starih dinarjev. Že ta podatek nam dovolj zgovorno pove, kakšen je izpad dohodkov kmetijstva, ki ga samo kmetijstvo in ostalo združeno delo v regiji nikakor ne bo moglo v celoti nadomestiti. V našem skupnem družbenem interesu je, da se posledice te velike elementarne nesreče čimprej odpravijo oziroma zmanjšajo na najmanjšo mero, sicer bo to zelo neugodno vplivalo na stopnjo rasti kmetijske proizvodnje in s tem na vse ostale gospodarske in družbene tokove v regiji in širšem slovenskem prostoru. Zdaj je velika nevarnost, da pride do zmanjšane proizvodnje živinoreje, ki je pretežna usmeritev našega pomurskega kmetijstva. To moramo v vsakem primeru in za vsako ceno preprečiti. V strokovnem pogledu smo storili vse, da se na uničenih površinah takoj prične nov ciklus proizvodnje, saj se samo na ta način lahko prepreči še večja škoda, ki bi nastala kot posledica že nastale škode. Hvala lepa.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Hvala lepa! Še želi kdo razpravljati? Glede na nekatera konkretna razmišljanja pa tudi predloge v razpravi štejem za potrebno, da povabim k razpravi tovariša podpredsednika Izvršnega sveta Zvoneta Dragan, če se s tem seveda strinja. Prosim!

Z v o n e D r a g a n : Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet, zlasti pa planski organi in ustrezni republiški upravni organi, bodo v obdobju dveh, treh mesecev, vsekakor pa do konca septembra še posebej temeljito proučili vrsto sugestij, vprašanj, pripomb in predlogov, ki ste jih dali v današnji razpravi v tem in v ostalih zborih. To nam bo zelo pomagalo pri opredelitvah, ko bomo pripravljali osnutek resolucije za prihodnje leto, ki vam ga bomo poslali, kot

rečeno, najkasneje do 15 oktobra, skupaj z dodatnimi analitskimi gradivi in informacijami, ki jih boste potrebovali za razpravo o osnutku resolucije.

V imenu Izvršnega sveta bi se zato danes omejil le na nekaj pojasnil k določenim vprašanjem, ki so bila predmet razprave, saj ni potrebno, da se v tem trenutku opredeljujemo do vseh vprašanj in predlogov, ki so bili dani v razpravi.

Najprej menim, da lahko že danes podpremo predlog delegata iz Pomurja, da je potrebno do jeseni izdelati podrobnejšo analizo izvajanja konkretnih nalog iz družbenega dogovora o skladnejšem regionalnem razvoju Slovenije. Danes smo sicer dali neko okvirno, globalno oceno, v analizi je celo nekoliko bolj podrobna, vendar je slika stanja med posameznimi občinami in znotraj občin in med posameznimi obmejnimi manj razvitimi območji dokaj različna. Zato moramo priti do bolj konkretne in bolj diferencirane ocene stanja, in tudi ocene, kako posamezni podpisniki družbenega dogovora izvajajo naloge, ki so jih ali pa ki smo jih s tem dogovorom sprejeli, vsak v skladu s svojimi pristojnostmi. Pri tem seveda moram opozoriti, da v Sloveniji uporabljamo od novega zakona in družbenega dogovora naprej skupino kriterijev, ki nam omogoča kompleksnejšo oceno stopnje razvitosti posameznega območja oziroma občine, oziroma znotraj nje posamezne krajevne skupnosti. To je praksa, ki jo poskušamo tudi v merilu Jugoslavije, kot je bilo povedano v ekspoziciji, zagovarjati, saj se nedvomno fetišizira en sam in edini kriterij, to je družbeni proizvod na glavo prebivalca. Pri tem naj poudarim, to že zdavnaj ne more biti niti edini niti ne pglavitni kriterij, dokler ni vključen med komplementarne kriterije za oceno celotne razvitosti, od materialne proizvodnje in vseh drugih dejavnosti, do infrastrukture v posamezni krajevni skupnosti, občini, republiko oziroma avtonomni pokrajini.

V zvezi z oceno razmer v letošnjem letu moram ponoviti, da je bilo v analizah in v poročilu Izvršnega sveta, vključno z ekspozicijem, težišče dano analizi in oceni stanja v prvih dveh oziroma treh letih izvajanja plana SR Slovenije in dogovora o njegovih temeljih. Zaradi tega slika o tem, kaj se dogaja v tekočem letu 1978, mogoče ni prišla tako plastično do izraza kot prejšnja leta, ko smo spremljali le tako imenovana tekoča letna gospodarska gibanja, in sicer na sejah zborov junija oziroma julija in nato še novembra oziroma decembra. Glede na to bomo lahko šele jeseni, na podlagi polletnih in devetmesečnih podatkov dali bolj zanesljivo oceno o tem, kaj se dogaja v letošnjem letu in kako uresničujemo naloge iz letošnje resolucije o družbenoekonomski politiki.

Pri tem bi bilo morda res dobro, da sprejmemo sugestijo, saj tako sem jo sam razumel, da bi podrobneje ugotovili, kaj se dogaja tudi z izvajanjem nalog, ki smo jih sprejeli v prilogi k resoluciji. V resoluciji so namreč dane politika in temeljne naloge za letošnje leto, medtem ko je v prilogi, ki je sestavni del resolucije, dokaj podrobno opredeljeno, kaj, kdaj in kdo mora kaj napraviti, da bi se politika, začrtana v resoluciji, uspešno izvajala. Menim, da bo naša dolžnost, in ne samo naša temveč vseh nosilcev posameznih nalog, od bank in zbornice naprej, da vsak zase da planskim organom, Izvršnemu svetu in Skupščini natančnejšo informacijo in oceno o tem, kako so opravili lastne naloge in kaj še mislijo storiti do konca leta.

Menim, da je treba podpreti oziroma sprejeti predlog, da se obdela celoten kompleks predelovalne industrije, če se ne bo dalo do oktobra, pa vsaj v naslednjih mesecih, kot osnova za pripravo novih srednjeročnih planov, s katerimi bomo pričeli v prihodnjem letu oziroma že konec tega leta, če želimo sprejeti

plan republike do decembra leta 1980, in sicer za obdobje 1981—1985. V zvezi s tem pa je potrebna podrobnejša obdelava predelovalne industrije, po dejavnostih, po kompleksih in ne samo po klasični nomenklaturi dejavnosti.

Danes smo dali le nekaj informacij glede tekstilne industrije, elektronike, strojegradnje, lesnega kompleksa, itd., kar pa je nedvomno premalo. Menim, da bomo lažje dali informacijo, ko bo odbor podpisnikov dogovora o temeljih družbenega plana republike do oktobra pripravil tudi sam bolj konkretno poročilo, kako se izvajajo posamezni projekti v predelovalni industriji. Zato bi bilo dobro, ko se zberemo kasneje, da ta predlog proučimo in damo k dopoljnjeni analizi poseben separat, ki bi ga skupaj z Gospodarsko zbornico pripravili naši planski organi, banke in podobno, nanašal pa bi se le na predelovalno industrijo.

Prav tako moram obvestiti Skupščino, da smo se pred dnevi dogovorili z Ljubljansko banko, Gospodarsko zbornico in planskimi organi, da bomo pripravili bolj konkretne in določene kriterije o bodoči politiki prestrukturiranja slovenske predelovalne industrije glede na kriterije, ki smo jih sprejeli pred dvema letoma, ki so sicer kot politika jasni, vendar za konkretno ravnanje v bankah pri združevanju sredstev ter pri uvozu in izvozu in drugih mehanizmih premalo natančni.

Prehajam na zahtevo, da naj Izvršni svet že danes predloži Skupščini po hitrem postopku predlog za spremembo zakona o davku na dohodek temeljnih organizacij, o katerem je že bilo govora v ekspezeju in ki ga bomo imeli jutri na seji Izvršnega sveta, seveda kolikor vi drugače ne odločite, in ki ga bomo posredovali v razpravo delegatski bazi, da bi lahko o njem sklepala na zasedanju skupščine 28. ali 29. septembra 1978. V ekspezeju sem dal samo okvirno informacijo o tem, kaj nas je vodilo pri tem zakonu in na katerih elementih temelji predlog zakona, vendar menim, da je prav, da sem sedaj nekoliko preciznejši, zlasti zaradi tega, ker že obstaja predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978. Predlog je pripravljen, včeraj je o njem razpravljal Izvršni svet, do petka pa naj bi bil predložen v redni skupščinski postopek.

Ker gre le za tri, štiri člene, dovolite, da jih kar preberem:

1. člen: 2. člen zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1978 (Ur. list SRS št. 24-1516/77) se spremeni tako, da se glasi: »Davek se plačuje po stopnji 6 %.«

To pomeni, da bomo predlagali znižanje splošne stopnje od 7 na 6 %, zato, ker bi sicer na podlagi kvantitativne prognoze, ki smo jo opravili, znašal presežek okoli 280 milijonov dinarjev v okviru te postavke republiškega proračuna. Glede na to da sedaj še nimamo na razpolago polletnih periodičnih obračunov, je težko dati natančnejšo prognozo tega presežka. Kljub temu smo to okvirno napoved pripravili, sprejel pa jo je tudi Republiški sekretariat za finance.

2. člen: V prvem odstavku 9. člena naj se za zadnjo alineo doda nova alineja, ki se glasi: »— od dela dohodka, ki ga je davčni zavezanec na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev združil za naložbe v letališko infrastrukturo, za naložbe v cestno infrastrukturo, ki jih je v skladu z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1978 podrobneje opredelil Izvršni svet, ter za naložbe v razvoj poštne, telegrafskega in telefonskega prometa. Na kratko rečeno za infrastrukturne namene.«

3. člen: Ta člen govori o dodatnih olajšavah izvoznikom. V 10. členu se doda nov odstavek, ki se glasi:

»Po prejšnjem odstavku izračunana davčna osnova se zmanjša še za 50 %, če znaša odstotni delež od 15 do 25 % izvoza, za 15 %, če znaša odstotni delež nad 25 do 50 %, in za 100 %, če znaša odstotni delež nad 50 % v posamezni temeljni organizaciji združenega dela.«

4. člen: Ta člen v bistvu črta prejšnja 14. in 16. člena, zaradi tega, ker moramo izločiti iz tega zakona nekatere gospodarske dejavnosti, ki po novi nomenklaturi gospodarskih dejavnosti niso več gospodarske dejavnosti, temveč so preuvrščene v tako imenovane izvangospodarske ali pa negospodarske dejavnosti. To je na kratko vsebina zakona.

Zakaj Izvršni svet, kljub današnji razpravi, meni, da je bolj primerno sprejeti ta predlog zakona šele konec septembra? Zaradi tega, ker zaprošenih podatkov od Službe družbenega knjigovodstva do 24. julija, razen nekaterih parcialnih, nismo uspeli dobiti. Menimo, da bi bilo neodgovorno od Izvršnega sveta, da predlaga spremembo zakona, ne da bi pri tem bolj natančno vedel, na čem to temelji, in zlasti, katere materialne posledice bodo tudi znotraj samega združenega dela in tudi v okviru republiškega proračuna. Prepričani smo, da bomo na podlagi dokončnih polletnih podatkov po periodičnih obračunih imeli dovolj trdno podlago za dokončno besedilo zakona. Predlog zakona bomo poslali s predlogom za obravnavo po hitrem postopku, vendar bo tudi v tem primeru še vedno obstajala možnost, da ga dopolnite z lastnimi amandmaji, če mislite, da je to potrebno. Vse možnosti se bodo lahko nedvomno dovolj zanesljivo preverile, ko bomo imeli bolj celovito in kompleksno analitsko gradivo.

Nadalje menim, da moramo pri zakonih, ki imajo določene posledice v materialnih odnosih znotraj združenega dela, še posebej predloge za davčne olajšave in podobno, opraviti na podlagi dejstev vsaj minimalno konzultacijo znotraj združenega dela. Na ta način se boste lahko tudi vi, zlasti glede posameznih postavk in olajšav, konkretneje odločali.

Naj opozorim še na dve stvari glede avtomatske imobilizacije. Kot veste, imamo v zakonu o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za davek iz dohodka tozdrov tako imenovani varovalni mehanizem, s katerim se morajo imobilizirati tudi vsi morebitni presežki, ki bi nastali kasneje, če bi se na primer pokazalo, da stopnja ni dovolj znižana. V zvezi s tem naj povem, da je v tem zakonu predvideno, da se presežena sredstva tega davka prenesejo v republiški proračun za naslednje leto in da se štejejo kot akontacije tega davka za naslednje leto. Temu primerno se bo znižala tudi davčna stopnja v naslednjem letu. Kljub temu mi nismo čakali na ta varovalni mehanizem, saj menimo, da ni dobro, če se sredstva odtegujejo od gospodarstva, zlasti zaradi stanja, ki ga imamo v zvezi z akumulacijsko sposobnostjo gospodarstva, o čemer smo danes že govorili. Menimo, da je zato pravilno izhodišče, da ustvarjamo čim manjše motnje v dotoku sredstev iz naslova davka na dohodek temeljnih organizacij in da pustimo čim več sredstev za tekočo reprodukcijo.

Nič manj pomembno ni vprašanje, kvantitativno mogoče celo bolj, presežkov pri nekaterih samoupravnih interesnih skupnostih, ki se napajajo iz prispevka na podlagi dohodka ali pa iz dohodka temeljnih organizacij. Izvršni svet je že prejšnji teden o tem razpravjal, in ker nimamo drugih pooblastil, smo takoj dali samoupravnim interesnim skupnostim s tega področja priporočilo, da v skladu s svojimi pristojnostmi in odgovornostmi ukrepajo in uskladijo dotok sredstev v dogovorjene okvire. Kolikor smo obveščeni, še danes smo preverjali

te informacije, so te skupnosti sprejele priporočilo in so že sklicale svoje skupščine, na katerih bodo še do konca tega meseca odločale o tem vprašanju in ukrepale, da bi se zmanjšal oziroma normaliziral priliv sredstev, skladno z dogovorjenimi okviri za letošnje leto.

Tovariš predsednik, tovariši delegati! Dal sem le nekaj dodatnih pojasnil, zakaj predlagamo takšen postopek. Če pa seveda vztrajate pri predlogih, ki so bili dani danes v razpravi, potem bi prosil za čas, da se Izvršni svet sestane na posebni seji. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Vprašujem delegata iz Maribora, če je zadovoljen z odgovorom v zvezi z danim predlogom. Prosim!

Jože Mavrič: Skupina delegatov, ki je pobudnik tega predloga, meni, da bi bilo potrebno oblikovati širšo skupino, ki bi izoblikovala dokončni predlog.

Predsednik Emil Tomazič: Glede na to predlagam, da v skladu s 47. členom poslovnika oblikujemo skupino delegatov, ki naj prouči vprašanje, ki ga je sprožil delegat iz Maribora, in o tem poroča zboru. V skupino predlagam naslednje delegate: Francko Herga, Franca Huberta, Jožeta Mavriča in Marjana Gašperiča.

Pri delu skupine naj seveda sodelujejo tudi predstavniki Izvršnega sveta. Se zbor strinja s takšnim predlogom in imenovanjem skupine delegatov?

Olga Abramič: Prosim, če bi povedali, iz katerih okolišev so delegati, saj smo seznanjeni samo z njihovimi imeni!

Predsednik Emil Tomazič: Franc Hubert je iz Radgone, Jože Mavrič iz Maribora, Francka Herga iz Maribora, Marjan Gašperič iz Maribora. Ali dodamo še kakšnega delegata?

Olga Abramič: Menim, da je potrebno predlog dati na glasovanje. Delegati v Zboru združenega dela naj odločijo, ali so za predlog delegata iz Maribora ali za predlog tovariša podpredsednika Izvršnega sveta.

Predsednik Emil Tomazič: Mariborčani vztrajajo. Po poslovniku nam drugo ne ostane, kot da takšen ali drugačen predlog skupina delegatov, ki pa je po sedANJI razpravi sporna glede na svoj sestav oziroma glede na okoliš, iz katerega predloženi delegati izhajajo. Besedo ima Albin Vidmar, področje gospodarstva, 13. okoliš, Radovljica!

Albin Vidmar: Menim, da je stališče tovariša podpredsednika Izvršnega sveta pravilno. Mi smo že dali periodične obračune. Če bodo skupščinski zbori zasedali 28. septembra, je to še dovolj zgodaj, da po periodičnem obračunu upoštevamo morebitno novo stopnjo.

Predsednik Emil Tomazič: Glede na to, da so bile izražene ocene in razprave, ki podpirajo stališče tovariša podpredsednika Izvršnega sveta, predlagam, da o predlogu delegata iz Maribora glasujemo.

Predlog Maribora se glasi takole:

»Ker do meseca septembra ne bo zasedala Skupščina, menimo, da bi morali navedeni predlog za spremembo zakona obravnavati že na tem zasedanju, sicer bomo o tem lahko sklepali šele meseca septembra, do takrat pa bo združeno delo moralo plačevati obveznosti v sedanji višini.« To je predlog.

Tovariš podpredsednik Izvršnega sveta je sporno zadevo obrazložil in po njem bi o novi stopnji sklepali na prvi septembrski seji zбора, ki bo predvidoma 27. septembra.

Jože Mavrič: Predlog sem dal v imenu mariborske skupine delegatov. Želel bi pojasniti, da tega vprašanja nočemo komplicirati, ker gre v bistvu samo za neko nejasnost z naše strani: to, kar je predlagal tovariš podpredsednik Izvršnega sveta, je v nekem pogledu nujno zaradi tega, da pridemo do takih podatkov in ukazov. Zato ni nobene ovire, da se to ne sprejme po takem postopku.

Predsednik Emil Tomažič: Ali to pomeni, da delegati iz Maribora umikajo svoj prvotni predlog? (Da.) Ker predloga ni, potem o njem ne bomo glasovali.

Želi še kdo besedo? Če nihče več ne želi razpravljati k tej točki, zaključujem razpravo in prosim skupino delegatov v sestavi Franc Vičar, Vitomir Dekleva in Francka Herga, da se sestane v sobi 209/II in prouči predlog iz razprave ter skupaj z delegati Zbora občin in Druženopolitičnega zbora uskladi besedilo sklepa. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju.

Predstavnik Izvršnega sveta k tej točki je Andrej Sotelšek, pomočnik predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

Na 3. seji našega zbora dne 28. 6. 1978 smo obravnavali poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju in predlog stališč in sklepov za nadaljnje uresničevanje te resolucije. Ker so bile v razpravah na vseh treh zborih dane številne pripombe, je zbor sklenil, da se sklepanje o tem aktu odloži, da bo skupina delegatov proučila te pripombe in pripravila novo besedilo.

Predlog stališč in sklepov, ki ga danes obravnavamo, je pripravila skupina delegatov in pri tem upoštevala pripombe, predloge in stališča, ki so bila izražena v razpravah.

Predloženi predlog stališč in sklepov sta obravnavala Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije, ki je dala zboru pismeno poročilo, in Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, ki je predložil nekatere amandmaje.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? Prosim, besedo ima tovariš Andrej Sotelšek, pomočnik predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino!

Andrej Sotelšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi s pripombami in predlogi Izvršnega sveta bi povedal naslednje. Glede na to, da so v zadnji redakciji dokumenta, ki je predložen, izvršeni nekateri popravki prejšnjega osnutka besedila, Izvršni svet Skupščine SR Slove-

nije umika svojo pripombo k besedilu točke 4 pod II na 3. strani in podpira stališče, ki je predloženo v predlogu stališč in sklepov.

Predlagam, da se ostali predlogi sprememb in dopolnitev, ki jih predlaga Izvršni svet, sprejmejo.

Zaradi jezikovne redakcije je potrebno v šesti vrsti točke 1 pod II na 2. strani poleg besed »povezani v tej skupnosti« črtati tudi besedilo »njene«.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Franc Vičar, predsednik Odbora za družbenoekonomski razvoj!

Franc Vičar: Tovarišice in tovariši delegati! Zbor združenega dela je obravnaval na svoji 3. seji dne 28. junija 1978 poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju. V zvezi, s tem je bila na seji posebej imenovana delovna skupina, ki je predlagala stališča in sklepe, ki naj jih sprejme Skupščina SRS v zvezi z nadaljnjim uresničevanjem resolucije.

Glede na to, da so bili v razpravah na sejah zborov, zlasti pa v Družbeno-političnem zboru izraženi nekateri pomembni poudarki in dani tudi konkretni predlogi za dopolnitev predloženih skupščinskih stališč in sklepov, je bil na Zboru združenega dela sprejet sklep, da se sklepanje o predlogu stališč in sklepov odloži na eno od prihodnjih sej, omenjena delovna skupina pa predloži prečiščeno besedilo predloga stališč in sklepov.

Delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov vseh treh zborov, se je ponovno sestala 10. julija 1978 in v skladu s sklepi zborov pripravila predlog prečiščenega besedila skupščinskih stališč in sklepov. Bistvene spremembe oziroma dopolnitve glede na besedilo predloga stališč in sklepov z dne 19. junija so naslednje:

Bolj kot v prvotnem predlogu je poudarjena celovitost mednarodnih odnosov ter njena povezanost z uveljavljanjem samoupravnih odnosov v združenem delu. Ta dopolnitev je oblikovana v drugem odstavku uvoda stališč in sklepov.

Pripomba, da je potrebno v stališčih in sklepih dati večjo težo ustreznemu vključevanju vseh subjektov in vseh dejavnosti v mednarodno menjavo, je upoštevana v tretjem odstavku uvoda predloženih stališč in sklepov, deloma pa tudi na 2. strani, 2. točka.

V razpravi je bilo večkrat poudarjeno stališče, da je potrebno dati večji poudarek delavcem v združenem delu, ki bodo lahko dosegali dolgoročne in učinkovitejše rezultate le v primeru, če bodo znali izkoristiti prednost socialističnega samoupravnega sistema. To je upoštevano na 5. strani v 5. točki, drugi odstavek.

V zvezi z vprašanjem, kdo je subjekt, ki bo oblikoval programe in strategijo nastopa našega gospodarstva v posameznih državah, je prevladalo mnenje, da to ne more biti združeno delo neposredno, temveč da je za to lahko koordinator le Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, ki naj pripravi ustrežen program, skupaj z ostalimi, ki se ukvarjajo s to problematiko. To stališče je izpeljano na 3. strani v 3. točki, pod II.

Poleg navedenih dopolnil je v prečiščeno besedilo predloga stališč in sklepov z dne 12. julija 1978 vnesena tudi vrsta, v glavnem redakcijskih sprememb in popravkov, ki prispevajo k večji jasnosti in razumljivosti besedila. Delovna

skupina se strinja tudi s predloženimi amandmaji, ki jih je dal Izvršni svet. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta k 1. točki pod I in k 3. točki pod I. Se Zakonodajno-pravna komisija strinja? (Da.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (114 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so predlagani amandmaji soglasno sprejeti.

Dajem predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju v celoti na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (115 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju soglasno sprejet.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne.

Predlog odloka je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, ki je za svojega predstavnika določil tovariša Franca Godešo, namestnika predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev narodnoosvobodilne vojne in vojaških invalidov.

Predlog odloka sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora in Zakonodajno-pravna komisija Skupščine, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije besedo? (Ne želita.) Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (115 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne soglasno sprejet.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1534).

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je tovarišica Milena Rakčević, predstavnik Izvršnega sveta pa je Dragan Mozetič, namestnik republiške sekretarke za finance.

K tej točki dnevnega reda je bila poleg drugih zainteresiranih organov objavljena tudi Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet.

Predlog zakona so obravnavali: Komisija za mednarodne odnose, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila. Prejeli ste tudi predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1534) in stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Želita poročevalca Odbora in Komisije še ustno obrazložiti svoja poročila? (Ne želita.)

Želi predstavnik delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ besedo? (Ne želi.) Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Dragan Mozetič, namestnik republiške sekretarke za finance!

Dragan Mozetič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dal bi le kratko pojasnilo k obema ratifikacijama. V primeru, ko država članica Mednarodne banke za obnovo in razvoj ni neposredni posojiljemalec, v našem primeru so to Skupnost jugoslovanskih železnic in republiške cestne skupnosti, mora po statutu te banke država z njo skleniti poseben sporazum o garanciji. Ta je bil sklenjen 13. 4. 1978 v Washingtonu. Rok operativnosti za posojilo Jugoslovanskim železnicam je 31. 8. 1978, za republiške cestne skupnosti pa 31. 7. 1978. Da bi bila ta operativnost dosežena, je potrebno izdati zakon o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj. Ratifikacija sporazuma je tedaj pogoj za uveljavljanje pogodb po petem posojilu za železnice in devetem posojilu za ceste.

Posojiljemalci, to je Jugoslovanske železnice in republiške skupnosti za ceste, so pričeli z obsežnimi pripravami za pričetek del na predvidenih projektih in prav tako bodo svoje pogoje za operativnost posojil izpolnili v mesecu juliju 1978. Morebitna zakasnitev ratifikacije s strani Skupščine SFRJ in s strani skupščin republik in avtonomnih pokrajin in odlaganje na jesen bi pomenila izgubo tako gradbene sezone kot tudi velike materialne posledice zaradi nesposobnosti izkoriščanja sredstev iz teh posojil.

Na koncu velja še pripomniti, da je dosežena delitev sredstev med posojiljemalci iz posameznih republik in avtonomnih pokrajin verificirana tako v srednjeročnem planu Jugoslavije kot tudi v spremljajočih aktih skupščin republik in pokrajin. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1534). Kdor je za, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1534) sprejet z večino glasov.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1535).

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je tovarišica Milena Rakčević. Predstavnik Izvršnega sveta je Dragan Mozetič, namestnik republiške sekretarke za finance.

K tej točki dnevnega reda je bil poleg drugih povabljen tudi predstavnik Republiške skupnosti za ceste.

Predlog zakona so obravnavali: Komisija za mednarodne odnose, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila.

Prejeli ste tudi predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1535) in stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Želijo poročevalci Odbora in komisij besedo? (Ne želijo.)

Želi predstavnik delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ besedo? (Ne želi.)

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, prehajam na glasovanje.

Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1535). Kdor je za, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1535) sprejet z večino glasov.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na zakon o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb.

Zakon je predložil v obravnavo Zvezni zbor Skupščine SFRJ.

Predstavnik delegacije iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ je tovariš Rado Roter, predstavnik Izvršnega sveta pa je tovariš Marjan Osolnik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za mednarodno sodelovanje.

Zakon so obravnavali: Komisija za mednarodne odnose, Odbor za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila.

Prejeli ste tudi predlog odloka o soglasju k besedilu zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb in stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Želijo poročevalci Odbora in komisij besedo? (Ne želijo.) Želi predstavnik delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ besedo? (Ne želi.) Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k besedilu zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb. Kdor je za, naj prosim glasuje! (114 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog odloka o soglasju k besedilu zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah zakona o Skladu solidarnosti z neuvrženimi državami in državami v razvoju.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je tovarišica Milena Rakčević, predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pa je Andrej Sotelšek, pomočnik predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino.

Osnutek zakona so obravnavali: Komisija za mednarodne odnose, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila. Prejeli smo tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Želijo poročevalci Odbora in komisij besedo? (Ne želijo.) Želi predstavnik delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ besedo? (Ne želi.) Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? Če nihče, predlagam zboru, da sprejme tale sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah zakona o Skladu solidarnosti z neuvrščeni državami in državami v razvoju.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o spremembah zakona o skladu solidarnosti z neuvrščeni državami v razvoju.

Predlaga kdo kakšno dopolnilo ali spremembo predlaganega sklepa? Če nihče, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Kandidatno listo za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu Skupščine SR Slovenije je predložila v obravnavo Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predstavnik komisije je k obema predlogoma tovariš Stanko Jaki, član Komisije.

Želi predstavnik Komisije dati še ustno obrazložitev? (Ne želi.) Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije z spremljanje izvajanja zakona o združenem delu v Skupščini SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (110 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu Skupščine SR Slovenije sprejet z večino glasov.

S tem so v Zboru združenega dela izvoljeni izmed delegatov v zborih Skupščine SR Slovenije: za predsednika Tina Tomlje, za podpredsednika Emil Tomažič, za člane pa Danilo Bašin, Stane Gavez, Silva Jereb, Tatjana Nastran, Ljiljana Ude in Franc Vehovar. Za člane izmed delegatov organov družbenopolitičnih organizacij v republici, Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije pa so izvoljeni: Igor Uršič, Igor Križman, Franci Polak, Marija Aljančič, Ciril Sitar, Dušan Šinigoj in Franc Gerbec.

Odlok o izvolitvi predsednika, podpredsednika in članov Komisije Skupščine SR Slovenije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu bo objavljen v Uradnem listu SRS.

2. Predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije je prav tako predložila v obravnavo Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je dal k predlogu odloka ugodno mnenje. Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije z večino glasov sprejet.

S tem je v Zboru združenega dela razrešen dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije z 31. 8. 1978 tovariš Jože Kobal.

Prehajam na 10. točko dnevnega reda, to je na delegatska vprašanja.

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za kmetijsko dejavnost 10. okoliša, Brežice, bo odgovoril tovariš Dragan Mozetič, namestnik republiške sekretarke za finance. Prosim!

Dragan Mozetič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 10. okoliša, Brežice, postavlja vprašanje, ali je mogoče poceniti gorivo za kmetijske stroje. Navaja, da davek za ceste, vsebovan v ceni goriva, bistveno poveča ceno goriva, kmetijski stroji pa se uporabljajo za obdelavo zemlje. Ti stroji se uporabljajo v glavnem na kmetijskih zemljiščih in zelo malo na cestah. Posebej še opozarjajo na razliko glede cene goriva za gospodinjstva, ki pa se razen po barvi ne razlikuje od goriva za motorne stroje. V ceni dizel goriva, ki se uporablja tudi za pogon kmetijskih strojev, je vsebovan prispevek za ceste v višini 0,70 dinarjev. Gre za enotno ceno, po kateri nabavljajo to gorivo vsi porabniki. Od količine porabljenega goriva je torej odvisen tudi prispevek posameznega uporabnika za financiranje ceste.

V okviru davčne politike je sprejetih vrsta ukrepov za spodbujanje mehanizacije v kmetijstvu. Tako je oproščena plačila prometnega davka nabava celotne kmetijske opreme, od traktorjev, nakladalnikov, sejalnikov in kosilnic, do molznih naprav in drugo. Tudi posebni davek od premoženja, ki se plačuje od tovornih motornih vozil, se ne plačuje od vozil, ki se pretežno uporabljajo za kmetijsko proizvodnjo.

Na področju registracije vozil velja za kmetijsko mehanizacijo posebna ureditev, ko se taka vozila le evidentirajo in niso v tej zvezi podvržena nobenim dajatvam. Kljub močno prisotni želji, da se tudi z ukrepi na področju davčne politike in ostalih dajatev spodbuja nabava in uporaba kmetijske mehanizacije, pa ocenjujemo, da ne bi bilo primerno v zvezi z dajatvami posebej obravnavati goriva, ki se uporabljajo za pogon te mehanizacije, saj bi bilo uresničenje tega ukrepa zelo zahtevno.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Je predstavnik 10. okoliša zadovoljen z odgovorom? (Da.)

Danes smo dobili še dve delegatski vprašanji. Ker priprava odgovora zahteva več časa, bo Izvršni svet odgovoril na naslednji seji. Želi kdo postaviti novo delegatsko vprašanje? Besedo ima tovariš Jože Strelec, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 16. okoliš, Maribor!

Jože Strelec: V zvezi z informacijo o povzročeni škodi v neurjih v SR Sloveniji dajemo delegati mariborskega okoliša, kjer je bila povzročena

škoda predvsem v obmejnem in nerazvitem območju, in sicer v višini 112 milijonov 153 tisoč dinarjev, naslednjo informacijo in predlog oziroma pobudo:

Skupščina občine Maribor je z vso odgovornostjo sprejela ukrepe za odpravo posledic elementarne nesreče. Načrtujemo, da bo dana pomoč prizadetim kmetom v obliki nabave reprodukcijskega materiala, krmil za živino in živil za prehrano ljudi v najbolj ogroženih območjih.

Zbori Skupščine občine Maribor so že na sejah 18. julija 1978 sprejeli priporočilo za zbiranje sredstev v obliki enodnevnega zaslužka za pomoč prizadetim, ki jo organizira in vodi Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije. Vendar s tem ne bo mogoče nadomestiti celotne škode. Enaka ali pa še težja situacija je verjetno tudi v drugih območjih, kjer je pustošilo neurje, zato predlagamo, da se prične akcija za zbiranje sredstev v obliki enodnevnega zaslužka v celotni Sloveniji, kajti le na ta način bomo lahko zagotovili socialno varnost kmetov in zaposlenih v kmetijstvu v tem in v prihodnjih letih. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Predlagal bi, da sprejmemo stališče, da v skladu s tem predlogom in razpravo, ki smo jo slišali v zvezi s posledicami naravnih nesreč, Zbor združenega dela sprejme in podpre pobudo za solidarno zbiranje pomoči.

Pobudo bomo posredovali Republiški konferenci SZDL Slovenije in Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije, z namenom, da se pobuda uresniči na samoupraven način in z ustrežno politično akcijo. Kot veste, so družbenopolitične organizacije vedno bile nosilec in spodbujevalec takih aktivnosti in akcij. Se strinjate s tem predlogom? (Da.)

Še kdo želi postaviti delegatsko vprašanje? Če nihče, potem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prosim, da počakamo v dvorani, da pride skupina delegatov, ki mora dati poročilo v zvezi z drugo točko dnevnega reda, o kateri moramo še sklepati in glasovati.

Vračamo se na 2. točko dnevnega reda.

Predstavniki skupine delegatov bo poročal zboru. Tovariš Vitomir Dekleva, prosim!

Vitomir Dekleva: Poročilo skupine delegatov o obravnavi predloga za spremembo in dopolnitev sklepa, ki naj ga sprejmejo zbori Skupščine SR Slovenije ob obravnavi poročila Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana SR Slovenije.

Skupina delegatov, ki ji je bilo na današnji seji naloženo, da spremlja razpravo in prouči morebitne spreminjevalne in dopolnilne predloge in predlaga ustrezne spremembe in dopolnitve predloženega sklepa, ocenjuje, da so bile razprave na sejah zborov v skladu s predloženimi sklepi oziroma stališči, kot tudi s stališči, za katera se zavzemajo Izvršni svet in delovna telesa Skupščine SR Slovenije.

V zvezi s tem skupina delegatov predlaga, da se predloženi sklep dopolni takole:

V 1. točki se v četrti vrsti za letnico »1980« vstavi vejica, črta pa beseda »in«, v 5. vrsti pa se za letnico »1979« doda besedilo »in ekspozice Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije«.

V 2. točki se na koncu četrte alinee pod točko a) črta podpičje in doda besedilo »na podlagi celovitega prikaza doseženih rezultatov na tem področju«.

V drugi alineji pod točko b) se besedilo »nagrajevanja po delu« nadomesti z besedilom »prisvajanja osebnih dohodkov po delu«.

V točki 3 se na koncu prvega odstavka črta pika in doda besedilo »obenem pa ugotoviti tudi dohodkovno osnovo sprejetih planov in vzroke zaostajanja pri uresničevanju sprejetih planskih obveznosti«.

V drugem odstavku se v drugi vrsti besedilo »obravnavajo poročilo« nadomesti z besedilom »ocenijo uresničevanje svojih planov, upošteva naloge in usmeritve iz poročila«, v tretji vrsti pa se črta besedilo »in hkrati ocenijo uresničevanje svojih planskih dokumentov«. V četrti vrsti se za besedilom »sprejeli« vstavi pika in pred besedo »ter« doda besedilo »na osnovi tako sprejetih ocen naj sprejmejo svoje programe aktivnosti«.

Glede konkretnih pripomb in predlogov, ki se nanašajo na posamezne organizacije združenega dela ali gospodarske panoge oziroma dejavnosti in ki zahtevajo podrobnejšo proučitev in uskladitev z drugimi nosilci planskih nalog, skupina delegatov meni, da je njihovo reševanje vključeno v 4. točko predloženega sklepa. V tej točki se nalaga Izvršnemu svetu, da pri pripravi osnutka resolucije o družbenoekonomski politiki za prihodnje leto upošteva poleg pripomb in predlogov, ki so razvidni iz poročil skupščinskih teles, tudi mnenja, pripombe in predloge, ki izhajajo iz razprav delegatov na sejah zborov Skupščine SR Slovenije.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Slišali smo poročilo skupine delegatov. Besedilo je, če sem dobro razumel, usklajeno med zbori, ki sprejemajo ta sklep.

Želi mogoče kdo razpravljati o poročilu skupine delegatov? Če nihče, potem zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje dopolnjen predlog sklepa. Kdor je za, naj prosim glasuje! (104 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Zbor obveščam, da smo pri točkah dnevnega reda, pri katerih smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom občin in Družbenopolitičnim zborom.

S tem je dnevni red današnje seje izčrpan. Zahvaljujem se vam za udeležbo in še posebej za sodelovanje. Hvala lepa.

(Seja je bila končana ob 15.30.)

zbor občin

1. seja

(9. maja 1978)

Predsedovala: Franc Dolenc,
najstarejši delegat Zbora občin in

Silva Jereb,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9. uri.

Predsedujoči Franc Dolenc: Tovarišice in tovariši delegati! Kot najstarejši delegat v zboru imam dolžnost in čast v smislu 2. odstavka 7. člena poslovnika Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije pričeti 1. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki jo je na podlagi 1. odstavka 7. člena poslovnika Zbora občin in 1. odstavka 97. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije sklicala predsednica, ki je do sedaj opravljala to funkcijo.

Sejo zбора bom vodil do izvolitve predsednika in podpredsednika našega zбора.

Pri vodenju seje mi pomaga tovariš Jernej Vrhunec, dosedanji sekretar Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije.

V smislu 8. člena poslovnika Zbora občin moramo pred prihodom na dnevni red izmed delegatov v zboru izvoliti predsednika in člane Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki bo pregledala pooblastila delegatov in sestavila poročilo za zbor.

Dovolite mi, da v smislu 2. odstavka 15. člena poslovnika našega zбора kar sam predlagam v to komisijo po abecednem redu naslednje delegate: Arturja Štruklja, delegata iz občine Ajdovščina, za predsednika in Stanka Rebernika, delegata iz občine Brežice ter Jožeta Marolta, delegata iz občine Celje, za člana.

Želi morda o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Prosim, da o predlogu glasujete! Glasovali bomo javno, z dviganjem rok. Kdor je za, naj prosim

glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolili Arturja Štruklja za predsednika in Stanka Rebernika ter Jožeta Marolta za člana.

Prosim člane Komisije, da se sestanejo v sobi 84, to je v pritličju levo od vhoda, da pregledajo pooblastila ter da sestavijo poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo Komisija hitro opravila svoje delo.

(Seja je bila prekinjena ob 9.05 in se je nadaljevala ob 9.15.)

Predsedujoči Franc Dolenc: Ker sem obveščen, da je Komisija opravila svojo nalogo, prosim predsednika Komisije, da poda poročilo zboru!

Artur Štrukelj: Tovarišice in tovariši delegati! Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 16. člena poslovnika Zbora občin pregledala pooblastila delegatov za sejo zbora in iz teh pooblastil ter seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji ter delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin Koper, razen delegata občine Radovljica.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna, zato v smislu 1. odstavka 17. člena poslovnika Zbora občin predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 1. sejo. Hvala lepa.

Predsedujoči Franc Dolenc: Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, prehajamo na glasovanje. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za to, da sprejmemo poročilo, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor poročilo Komisije soglasno sprejel. S tem ugotavljam, da je zbor občin sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Prehajamo na določitev dnevnega reda današnje seje. V smislu 21. člena poslovnika našega zbora predlagam za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. izvolitev predsednika in podpredsednika Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije,
2. imenovanje sekretarja Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije,
3. izvolitev predsednika in članov Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine Socialistične republike Slovenije,
4. izvolitev predsednika in podpredsednikov Skupščine Socialistične republike Slovenije,
5. imenovanje generalnega sekretarja Skupščine Socialistične republike Slovenije in namestnika generalnega sekretarja,
6. izvolitev predsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije,

7. izvolitev podpredsednikov in članov Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije ter imenovanje republiških sekretarjev oziroma republiških funkcionarjev, ki bodo vodili posamezne republiške sekretariate oziroma druge republiške upravne organe.

Želi morda kdo o predlaganem dnevnem redu razpravljati? (Nihče.) Prosim, da o njem glasujete! Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red za današnjo sejo določen tak, kakor sem ga danes predlagal.

Po predhodnem dogovoru s predsedujočima Zbora združenega dela in Družbenopolitičnega zbora predlagam, da današnjo sejo vodimo tako, da se najprej konstituiramo, to se pravi, da sklepamo o izvolitvi predsednika in podpredsednika našega zbora, imenujemo sekretarja našega zbora, nato izvolimo predsednika in člane Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine Socialistične republike Slovenije, nato pa na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom izvolimo predsednika in podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije ter imenujemo generalnega sekretarja Skupščine Socialistične republike Slovenije in njegovega namestnika.

Nato bi se vsi trije zbori zbrali na skupni seji zborov, na kateri bi obravnavali dnevni red, ki ste ga prejeli s sklicem skupne seje vseh zborov Skupščine.

Po končani skupni seji se bodo zbori ponovno zbrali na skupnem zasedanju, kjer bodo izvolili predsednika Izvršnega sveta, podpredsednike in člane Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije in imenovali republiške sekretarje ter republiške funkcionarje, ki bodo vodili republiške upravne organe.

Skupno zasedanje in skupna seja bosta v veliki dvorani v prvem nadstropju. Predlagani potek seje nam omogoča, da bomo na najbolj racionalen način opravili naloge, ki jih moramo opraviti na podlagi dnevnih redov sej vseh treh zborov.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na izvolitev predsednika in podpredsednika Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Pismeni predlog Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva, s katerim predlaga, da za predsednika zbora izvolimo tovarišico Silvo Jereb, za podpredsednika zbora pa tovariša Leopolda Slapnika, ste prejeli. Prejeli ste tudi predlog odloka.

Predstavnik Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije je tovariš Mitja Horvat, član Izvršnega odbora predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Želi morda predstavnik Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva predlog še ustno obrazložiti? Prosim, besedo ima tovariš Horvat!

Mitja Horvat: Tovarišice in tovariši delegati! Predlog kandidatov za predsednika in podpredsednika Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki ju predlagam v izvolitev današnjemu prvemu zasedanju zbora v imenu prve seje Republiške kandidacijske konference, je rezultat široke aktivnosti vseh nosilcev političnih in kadrovskih priprav na volitve.

Predloga sta izoblikovana ob upoštevanju vseh dogovorjenih družbenih načel in meril kadrovske politike, ki so bili podlaga za kadrovanje pri oblikovanju delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti in za izbiro nosilcev vodilnih funkcij v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti ob tokratnih volitvah in ki sta jih na skupni seji sprejela Republiška konferenca Socialistične zveze in Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije.

Pri oblikovanju obeh predlogov so bile upoštevane tudi pristojnosti zbora in teža družbene odgovornosti, ki jo skupaj s celotnim zborom še posebej prevzemata njegov predsednik in podpredsednik, in seveda dosedanje delo obeh kandidatov, ki sta s svojim ustvarjalnim sodelovanjem pri oblikovanju in uresničevanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja izpričala vse tiste kvalitete človeka in delavca, ki so porok za to, da jima ti odgovorni nalogi lahko z vso odgovornostjo zaupamo.

Tovarišico Silvo Jerebovo, ki je predlagana za predsednico Zbora, poznamo vsi kot dolgoletno in uspešno družbenopolitično delavko. S svojim delom, vse od krajevne skupnosti, občine, republike do federacije, s svojo neposrednostjo, optimizmom in vero v človeka je vedno in povsod potrjevala svojo neumorno zavzetost za uresničevanje zgodovinskih interesov delavskega razreda in razvijanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Njene mobilizacijske sposobnosti, smisel za kolektivno delo ter izkušnje na področju poznavanja in razvijanja delegatskega sistema ter pri uveljavljanju samoupravnega položaja delovnega človeka v družbi, še posebej pa pri uveljavljanju vloge organiziranih socialističnih sil, ji bodo nedvomno ob sodelovanju celotnega zbora omogočale več kot samo uspešno izvrševanje zaupane ji naloge.

Za podpredsednika zbora predlaga Koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze tovariša Leopolda Slapnika. S svojim dosedanjim družbenopolitičnim in samoupravnim delovanjem je tovariš Slapnik že prav tako večkrat dokazal, da je zavzet borec za samoupravni razvoj naše socialistične družbe, da je sposoben biti nosilec in povezovalec vseh interesov delovnih ljudi in občanov, od krajevne skupnosti, občine do republike, ter skupaj dogovorjene naloge uspešno prenašati nazaj v okolje, v katerem dela in živi.

To so kvalitete, ki mu bodo kot delavcu in aktivistu, ki je neposredno vpet v strokovno, samoupravno in politično aktivnost v združenem delu, v krajevni skupnosti ter občini, omogočile, da bo lahko v zboru uspešno opravljal predlagano dolžnost.

Kandidacijska konferenca in Koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze sta ocenila, da sta obe kandidaturi v celoti utemeljeni glede na sprejeta načela in merila za kandidiranje, in zato predlagata zboru, da oba izbrana kandidata imenuje za predlagano funkcijo. Hvala lepa.

Predsedujoči Franc Dolenc: Želi morda kdo o predlogu razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Predlagam, da volitve izvedemo javno, z dviganjem rok. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.) Prosim, da glasujemo! Najprej bomo glasovali o predlogu za predsednico zbora. Prosim delegate, ki so za to, da izvolimo za predsednico zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije tovarišico Silvo Jereb, da dvignejo roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je za predsednico Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije soglasno izvoljena tovarišica Silva Jereb. (Ploskanje.)

Dajem na glasovanje predlog, da se za podpredsednika Zbora občin Skupščine SR Slovenije izvoli tovariš Leopold Slapnik! Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je za podpredsednika Zbora občin Skupščine SR Slovenije soglasno izvoljen tovariš Leopold Slapnik. (Ploskanje.)

Tovarišici Silvi Jereb in tovarišu Leopoldu Slapniku v imenu vseh delegatov v zboru in v svojem imenu iskreno čestitam k izvolitvi in jima želim veliko uspeha pri opravljanju njune odgovorne in pomembne funkcije in dolžnosti.

V smislu 434. člena ustave Socialistične republike Slovenije in 338. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pozivam tovarišico Silvo Jereb in tovariša Leopolda Slapnika, da podasta svečano izjavo, in sicer tako, da besedilo slovesne izjave, ki ga bom prebral, podpišeta.

Besedilo slovesne izjave se glasi:

»Izjavljam, da bom svojo dolžnost opravljal vestno in odgovorno, da bom delal po ustavi in zakonih ter da bom varoval družbeni red Socialistične federativne republike Jugoslavije. Z vsemi svojimi močmi se bom boril za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, za oblast delavskega razreda in uresničevanje skupnih interesov delovnih ljudi in občanov ter za napredek in razvoj Socialistične republike Slovenije in Socialistične federativne republike Jugoslavije.«

(Predsednica in podpredsednik podpišeta slovesni izjavi nato zavzameta svoji mesti v predsedstvu zbora).

Predsednica Silva Jereb: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Slovesna izjava, ki sva jo s tovarišem Poldetom Slapnikom pravkar podpisala, ne pomeni le obveznosti za naju dva. Prepričana sem, da se boste strinjali z menoj, da pomeni ta izjava v svojem bistvu tudi potrditev in odraz vsakodnevnega samoupravnega političnega ravnanja in prizadevanja vseh nas, vseh delegatov v tem zboru in še več, vseh stotisočev angažiranih samoupravljalcev Slovenije, ki opravljajo katero koli družbeno dolžnost.

Zato v tem trenutku slovesna izjava le še ponovno utrjuje v nas odgovornost za opravljanje sprejetih obveznosti, prav tako ali pa še močneje pa nas k vestnemu in odgovornemu delu zavezuje zaupanje, ki smo ga bili deležni z izvolitvijo v delegacije in na posamezne odgovorne dolžnosti. Prav tako ali pa še močneje nas bodo k skupni odgovornosti zavezovali in ob njej združevali skupni napori in bodoče tvorno sodelovanje v zboru, ki bo moralo temeljiti na medsebojnem poznavanju in spoštovanju, na poznavanju in spoznavanju posebnosti in specifičnosti interesov in potreb posameznih družbenopolitičnih skupnosti, da bi na ta način po demokratičnem postopku sprejeli v danih družbenih razmerah in upoštevale realne družbene možnosti najboljše možne družbene odločitve v interesu slovenske in jugoslovanske socialistične samoupravne skupnosti.

Zavedam se odgovornosti, ki jo skupaj s tovarišem Slapnikom prevzemava danes v tem zboru, zavedam pa se hkrati, da ima skupaj z nama to odgovornost vseh 60 občinskih skupščin, Skupščina Obalne skupnosti in Skupščina Mesta Ljubljana, da ima skupaj z nami to odgovornost vseh 48 000 članov de-

legacij temeljnih samoupravnih skupnosti in družbenopolitičnih zborov občinskih skupščin, zlasti pa tudi vsi člani skupin delegatov in vseh tistih 62 delegatov, ki se bodo od enega do drugega zasedanja zbirali v tem zboru, da bi ob usklajevanju interesov in potreb delovnih ljudi in občanov v slovenskih občinah odgovorno sprejemali družbene odločitve za razreševanje in urejanje vseh tistih družbenih vprašanj, ki bodo prihajala na dnevni red zбора in ki bodo morala zlasti tudi zaradi pobud iz občin odražati najbolj aktualna vprašanja življenja in dela tega mandatnega obdobja.

Gre torej za naše skupno delo, ki bo toliko uspešnejše, kolikor bolj bo ta zbor po vsebini in načinu svojega dela zares zbor slovenskih občin in obeh posebnih družbenopolitičnih skupnosti, kolikor bo odprt za vse pobude in procese sporazumevanja in dogovarjanja na vseh straneh in na vseh ravneh družbene organiziranosti. Tako ga bodo občine zares štejele za svoje mesto dogovarjanja in sprejemanja odločitev. To se pravi, da bomo pri delu toliko bolj uspešni, kolikor bolj bomo k usklajevanju interesov in iskanju najustreznejših rešitev znali pritegniti vse ustvarjalne sile slovenske družbe, zlasti tudi vse družbenopolitične organizacije in dosežke znanosti. Neposredno sodelovanje in zavestno sprejemanje družbenih odločitev pa je gotovo največje jamstvo za njihovo uresničevanje v družbeni praksi.

Uresničevanje dogovorjenega v konkretnem življenju je tisto, kar želimo in moramo doseči. Izkušnje prve mandatne dobe v delegatskih skupščinah nam bodo pri tem gotovo v pomoč in oporo, zato je prav, da se tudi v tem trenutku zahvalimo predhodnikom za opravljeno obsežno in odgovorno delo. Še enkrat hvala za zaupanje! (Ploskanje.)

Prehajamo torej na 2. točko dnevnega reda, to je na imenovanje sekretarja zboru.

Predlog za imenovanje sekretarja zboru je dala Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Ta predlog ste dobili na klop. Za sekretarja zboru je predlagan tovariš Jernej Vrhunec, ki je že doslej s svojim bogatim strokovnim znanjem in z izkušnjami odgovorno in uspešno opravljal funkcijo sekretarja tega zboru.

Želi o predlogu kdo razpravljati? (Ne želi.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za to, da se tovariš Jernej Vrhunec imenuje za sekretarja Zboru občin Skupščine SR Slovenije, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno imenoval za sekretarja Zboru občin tovariša Jerneja Vrhunca. Čestitam! (Ploskanje.)

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na izvolitev predsednika in članov Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Predlog, ki ga je pripravila dosedanja Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, ste prejeli.

Predstavniki te komisije je tovariš Vili Belič. Želi predstavnik predlagatelja predlog odloka še ustno obrazložiti? (Ne želi.)

O predlogu odloka pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o iz-

volitvi predsednika in članov Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije na glasovanje!

Kdor je za ta odlok, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet in da smo v Komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije s tem izvolili za predsednika Franja Turka, za podpredsednika Humberta Gačnika in za člane: Lojzko Čotarjevo, Filipa Dolinarja, Cveta Gatnika, Mira Gošnika, Stanka Jakija, Tomaža Kavčiča, Majdo Rant, Draga Sotlarja, Mihaelo Verbič in Janka Ževarta.

S tem prekinjam sejo Zbora občin in prosim delegate, da gredo v veliko dvorano Skupščine, kjer bomo v smislu dogovora z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom na skupnem zasedanju, ki ga bo vodila predsednica Družbenopolitičnega zbora tovarišica Tina Tomlje, volili, kot veste, predsednika in podpredsednika Skupščine SR Slovenije, imenovali generalnega sekretarja Skupščine SR Slovenije in njegovega namestnika. Po končani skupni seji pa bomo izvolili še predsednika Izvršnega sveta ter podpredsednike in člane Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter imenovali republiške funkcionarje, ki bodo vodili republiške upravne organe.

Spoštovane tovarišice in tovariši! Veste, da je za nadaljnje uspešno delo zborov in Skupščine potrebno čimprej oblikovati delovna telesa zborov in Skupščine. Dosedanja Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in Socialistična zveza sta v tem smislu naredili že precej, vendar pa se kaže potruditi, da bi na novo izvoljena komisija in novo, na današnji seji izvoljeno vodstvo Skupščine SR Slovenije sodelovalo pri tem. Tako načrtujemo, da bi se 31. maja sestali na 2. seji zbora, na kateri bi imenovali delovna telesa in dobili informacijo o tem, kako je bil uresničen dosedanji program dela Skupščine za čas 1977—1978 ter sprejeli program dela za naprej. Prosim, da svoje delo uredite tako, da bi se seje 31. maja lahko udeležili. Hvala lepa!

(Seja je bila končana ob 9.35.)

2. seja

(31. maja 1978)

Predsedovala: Silva Jereb,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.05.

Predsednica Silva Jereb: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 2. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi 1. odstavka 97. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za zbor.

V Komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: tovariša Jožeta Hrena iz Cerknice za predsednika ter tovariša Janeza Saška iz Črnomlja in Karla Kušarja iz Domžal za člana.

Ali želi morda o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Prosim, da o predlogu glasujemo! Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 2. sejo Zbora občin izvoljeni: tovariš Jože Hren iz Cerknice za predsednika, tovariš Janez Sašek iz Črnomlja in tovariš Karel Kušar iz Domžal za člana.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane ter da pregleda pooblastila in sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo Komisija takoj opravila svoje delo.

Ker bi želeli, da bi Izvršni svet, kolikor je to v njegovi moči, na vprašanja delegatov čimprej odgovoril, prosim delegate, ki imajo pismeno pripravljena vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora. Ta vprašanja bomo takoj posredovali Izvršnemu svetu oziroma drugim naslovnikom z željo, da bi bil dan odgovor že na današnji seji pri točki predlogi in vprašanja delegatov.

Ker bomo danes in tudi v bodoče pri glasovanju oziroma ugotavljanju stopnje soglasja v zboru uporabljali glasovalno aparaturo, smo vam na klop pred-

ložili navodilo o uporabi te tehnike. Prepričana sem, da nam vsem skupaj ta način glasovanja ne bo delal težav, potreben pa je za točno ugotavljanje števila glasov. Kolikor navodil morda še niste prebrali, vas prosim, da to storite sedaj, ko čakamo na poročilo verifikacijske komisije.

Ta odmor bi izkoristila še za to, da vas obvestim, da sta v Ponatisu poslovnik Skupščine Socialistične republike Slovenije in Poslovnik Zbora občin in da ju boste prejeli po pošti prihodnji teden vsi člani skupin delegatov za pošiljanje delegata v naš zbor.

Ker je Komisija opravila svoje delo, nadaljujem s sejo in prosim predsednika Komisije za verifikacijo, da poda zboru poročilo!

Jože Hren: Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 16. člena poslovnika Zbora občin pregledala pooblastila delegatov za sejo zbora in iz teh pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v Socialistični republiki Sloveniji in delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin Koper, razen delegata občine Novo mesto.

Ob pregledu dokumentacije je komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato v smislu prvega odstavka 17. člena poslovnika Zbora občin predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 2. sejo.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Prehajamo na razpravo o poročilu, ki smo ga pravkar slišali. Ali želi morda kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, prehajamo na glasovanje o poročilu,

O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo poročilo sprejeli soglasno.

Na današnjo sejo zbora so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije povabljeni še Centralni komite Zveze komunistov Slovenije, Republiška konferenca Socialistične zveze Slovenije, Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Skupnost slovenskih občin, člani delegacije iz Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije in delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 2. seje Zbora občin.

Za današnjo sejo zbora predlagam naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 2. seje Zbora občin;
2. odobritev zapisnika 1. seje Zbora občin;
3. izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Skupščine Socialistične republike Slovenije, in sicer:

- Komisije za mednarodne odnose,
- Zakonodajno-pravne komisije,
- Komisije za narodnosti,
- Komisije za pravosodje,
- Komisije za vprašanja borcev NOV,
- Komisije za vloge in pritožbe;

4. izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Zbora občin, in sicer:

- Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj,
- Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem,
- Odbora za finance,

— Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja;

5. informacija o realizaciji programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978 in periodični delovni načrt za mesece junij, julij in september 1978;

6. predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko;

7. volitve in imenovanja;

8. predlogi in vprašanja delegatov.

Želi o predlaganem dnevnem redu kdo razpravljati? (Nihče.) Ker vidim, da nihče, prosim, da glasujete! Kdor je za ta predlog dnevnega reda, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog dnevnega reda soglasno določen tak, kot sem ga danes predlagala.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 1. seje Zbora občin.

Osutek zapisnika ste dobili. Ima morda kdo k zapisniku 1. seje Zbora občin kakšno pripombo ali popravek? (Nihče.) Če nihče, dajem odobritev zapisnika 1. seje zbora na glasovanje. Kdor je za to, da se odobri zapisnik, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno odobril zapisnik 1. seje Zbora občin.

Tako prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Skupščine Socialistične republike Slovenije.

V zvezi s to točko dnevnega reda ste prejeli v smislu 329. člena Poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije kandidatne liste za predsednika, podpredsednike in člane Komisije za mednarodne odnose, Zakonodajno-pravne komisije, Komisije za narodnosti, Komisije za pravosodje, Komisije za vprašanja borcev NOV in Komisije za vloge in pritožbe.

Predlagatelj vseh predloženih kandidatnih list za delovna telesa skupščine je Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, ki je za svojega predstavnika določila tovariša Franja Turka, predsednika Komisije. Želi predstavnik predlagatelja predloge še ustno obrazložiti? Besedo ima tovariš Franjo Turk!

Franjo Turk: Spoštovana tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, ki je bila izvoljena na konstitutivni seji Skupščine 9. maja,

je za današnjo sejo zborov Skupščine pripravila predloge za sestavo delovnih teles Skupščine in delovnih teles njenih zborov.

Delovna telesa Skupščine in njenih zborov so v preteklem prvem mandatskem obdobju delegatske skupščine z vidika uresničevanja njene vloge, to je razvijanja celotnega procesa neposrednega demokratičnega izražanja in enakopravnega samoupravnega usklajevanja različnih življenjskih interesov in potreb v delegatskem sistemu ob upoštevanju širših interesov družbene skupnosti, odigrala zelo pomembno vlogo. Njihovo delo je prispevalo k popolnejšemu uveljavljanju vseh pomembnih življenjskih interesov ljudi v skupščinskem delovanju, od delovnih pobud do kritičnih pretresov predlaganih rešitev ter doslednega uresničevanja sprejetih odločitev.

Pri sestavi predlogov je Komisija upoštevala navedene ocene in načela ustrezne zastopanosti vseh socialnih in starostnih skupin in ustrezne zastopanosti posameznih področij združenega dela ter posameznih območij Slovenije, predvsem pa je prevladoval odgovoren odnos do specifičnih nalog, ki jih imajo delovna telesa Skupščine in njenih zborov. Zato je predlagala za kandidate delegate iz tistih družbenih sredin v temeljnih samoupravnih skupnostih, katerih dejavnost obsega problematiko, s katero se delegati srečujejo pri delu v delovnih telesih, kajti treba je ustvariti pogoje za uresničevanje delovnih programov Skupščine in njenih zborov v tem mandatskem obdobju.

Upoštevano je bilo tudi načelo odprtosti Skupščine, saj se vzpostavljajo odnosi in sodelovanje z vrsto dejavnikov, ki niso neposredno vključeni v delegatsko zastopanje in prisotnost v Skupščini. Tu gre posebno za odnos do znanstvenih, strokovnih in drugih samoupravnih organizacij, ki so lahko v veliko pomoč delegatskim delovnim telesom pri njihovem delu. Pri tem je treba opozoriti na predloge za imenovanje članov Komisije za mednarodne odnose, Zakonodajno-pravne komisije in Komisije za pravosodje izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev z ustreznih delovnih področij. Pri delu delovnih teles zborov pa bo potrebno skrbeti za vključevanje znanstvenih in strokovnih organizacij oziroma znanstvenih in strokovnih delavcev pri obravnavi in pripravi posameznih gradiv.

Obsežnost nalog in odgovornost delegatov, predlaganih za člane in predsednike delovnih teles Skupščine in njenih zborov, zahtevata tudi zagotavljanje pogojev za njihovo delo. Odgovornost, da jim zagotovijo pogoje za opravljanje dela, so prevzele v svojem in skupnem interesu tiste temeljne samoupravne skupnosti, ki so kandidirale nosilce delegatskih funkcij. Skupaj s Socialistično zvezo bo potrebno posvetiti vso skrb razreševanju teh problemov.

Iz obrazložitve, predložene k predlogom vseh odlokov, je razviden postopek pri sestavi predlogov, sodelovanje s Koordinacijskim odborom za kadrovska vprašanja pri Republiški konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, posebno pa z medobčinskimi sveti Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, in odločitev Komisije o tem, da bo naknadno predložila predlog za sestavo Komisije Skupščine SR Slovenije za družbeno nadzorstvo. Poleg tega so v pripravi še predlogi za Komisijo Skupščine za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu oziroma za ustanovitev in sestavo Komisije Skupščine za ustavna vprašanja. V proučevanju pa so še nekatera delovna telesa, ustanovljena in izvoljena v prejšnjem mandatskem obdobju, z vidika priprave predloga za njihovo obnovitev ali ukinitvev.

V imenu Komisije predlagam, da sprejmete predloge odlokov o izvolitvi komisij Skupščine SR Slovenije in hkrati tudi odborov Zbora občin.

Ob zaključku bi želel povedati še to, da so pri tiskanju materialov nastale nekatere napake tehnične in redakcijske narave, ki ne vplivajo na vsebino odlokov. Napake so že odpravljene in razpolagamo s prečiščenimi teksti. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš predsednik! Pred razpravo naj vas seznanim z nekaterimi določbami Poslovnika Skupščine SR Slovenije, na podlagi katerih se opravlja izvolitev skupnih delovnih teles Skupščine. Že na podlagi prejetega gradiva ste lahko ugotovili, da se volijo komisije Skupščine v celoti po kandidatnih listah. Na vsaki kandidatni listi je navedenih poleg kandidatov za predsednika in podpredsednika še toliko kandidatov, kolikor članov posamezne komisije se voli. Kandidatno listo predlaga Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, lahko pa jo predlaga tudi najmanj 10 delegatov iz vseh treh zborov. Predlogi kandidatnih list se morajo predložiti pismeno, najmanj 24 ur pred začetkom seje zбора, na kateri se te volitve opravljajo.

Glede na poslovniško določilo in proceduro moramo ugotoviti, da do začetka seje nismo prejeli nobenega pismenega predloga, razen seveda predloga Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Tako torej ne bo mogoče upoštevati eventualnih predlogov za spremembe predloženih kandidatnih list.

Ker moramo o vsaki kandidatni listi glasovati posebej, bomo tudi razpravo opravili ločeno.

V zvezi s to točko dnevnega reda ste prejeli tudi predlog odloka, ki ga je pripravila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Tako prehajamo torej na razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za mednarodne odnose. Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za kandidatno listo, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je kandidatna lista za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za mednarodne odnose soglasno sprejeta.

S tem so bili v to komisijo izvoljeni: tovariš Bojan Lubej za predsednika Komisije, dr. Tone Krašovec za podpredsednika Komisije ter Jože Božič, Lojzka Čotar, Ivan Fabjan, Milan Klemenčič, Adi Lesjak, Viljem Pahor, Srečko Panič, Milan Primc, Majda Gaspari in Vlado Uršič za člane Komisije.

Izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev s področja zunanje politike in mednarodnih odnosov pa so bili v to komisijo imenovani: dr. Borut Bohte, dr. Vladimir Klemenčič, Slavko Štante, Ivo Tavčar in Danilo Türk.

Prehajamo na razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Zakonodajno-pravne komisije. Danes ste prejeli na klop novo kandidatno listo, ki jo je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. V njej gre za spremembo pri podpredsedniku. Namesto dr. Branka Furlana se za podpredsednika te komisije predlaga Miroslav Samardžija. Ali želi o tej kandidatni listi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker vidim, da nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje!

Kdor je za to kandidatno listo, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Ugotavljam, da je kandidatna lista za predsednika, podpredsednika in člane Zakonodajno-pravne komisije soglasno sprejeta.

S tem so bili v to komisijo izvoljeni: dr. Lojze Ude za predsednika Komisije, Miroslav Samardžija za podpredsednika Komisije ter Vito Habjan, Breda Kolarič-Lah, Tone Kugonič, Majda Lindič, Dino Pucer, Emil Šuštar in Vladimir Zajc za člane Komisije.

Izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev s področja pravnih znanosti pa so bili v to komisijo imenovani: dr. Vilko Androjna, Nada Klemenčič, dr. Bogo Sajovic in magister Janez Šinkovec.

Prehajamo na razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za narodnosti. Želi morda kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za kandidatno listo, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Ugotavljam, da je kandidatna lista za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za narodnosti soglasno sprejeta.

S tem so bili v to komisijo izvoljeni: Geza Bačič za predsednika Komisije, Apollinio Abram in Aleksander Varga za podpredsednika Komisije, ter Marjeta Adorjan, Ernest Eöry, Franc Feher, Janko Kavalarič, Franc Kobale, Elio Musizza, Luisella Ravallico, Gianfranco Silian in Ciril Zlobec za člane Komisije.

Prehajamo na razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za pravosodje. Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Ugotavljam, da je kandidatna lista za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za pravosodje soglasno sprejeta.

S tem so bili v to komisijo izvoljeni: Miro Gošnik za predsednika Komisije, Karlo Marsel za podpredsednika Komisije ter Stane Boštjančič, Ivan Einfalt, Rudi Koprivnik, Dušan Najdič, Branko Pirc, Vida Vidovič in Dušan Žorž za člane Komisije.

Izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev pa so bili v to komisijo imenovani: dr. Darko Černej, Milan Gaspari, Marko Ilešič in Miha Ribarič.

Prehajamo na razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za vprašanja borcev NOV. Želi morda kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Ugotavljam, da je kandidatna lista za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za vprašanja borcev NOV soglasno sprejeta.

S tem so bili v to komisijo izvoljeni: Janez Japelj za predsednika Komisije, Franc Mrcina za podpredsednika Komisije ter Marija Aljančič, Jože Boldan-Silni, dr. Maks Fornazarič, Peter Hlastec, Franc Kokošar, Ignac Prašnikar in Stane Repar za člane Komisije.

Prehajamo na razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za vloge in pritožbe. Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za kandidatno listo, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Ugotavljam, da je kandidatna lista za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za vloge in pritožbe soglasno sprejeta.

S tem so bili v to komisijo izvoljeni: Viktor Stopar za predsednika Komisije, Vida Brumen za podpredsednico Komisije ter Humbert Gačnik, Franc Grešak, Stane Jajtič, Darinka Kabelka, Majda Kranjc, Miro Kukovič, Tončka Lovše, Nikolaj Strah, Silvo Škerbec in Janko Ževart za člane.

Ker so bili v Zboru občin za predsednike, podpredsednike in člane komisij Skupščine Socialistične republike Slovenije izvoljeni po kandidatnih listah predlagani kandidati, ugotavljam, da se lahko objavi odlok o njihovi izvolitvi.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije.

V zvezi s to točko dnevnega reda ste v smislu 66. člena poslovnika našega zbora prejeli kandidatne liste za izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem, Odbora za finance in Odbora za urbanizem, stanovanjško-komunalna vprašanja in varstvo okolja.

Predlagatelj vseh predloženih kandidatnih list je Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Želi morda predstavnik predlagatelja tovariš Franjo Turk predloge tudi še posebej obrazložiti? (Ne.)

Tudi določbe poslovnika našega zbora o izvolitvi delovnih teles se v bistvu ne razlikujejo od onih, ki sem vam jih posredovala pri prejšnji točki dnevnega reda, s to razliko, da poleg komisije lahko predlaga kandidatno listo najmanj 10 delegatov našega zbora.

Tudi v tem primeru ugotavljam, da do začetka seje nisem prejela nobenega pismenega predloga, razen predloga Komisije. Poleg kandidatnih list ste prejeli tudi predlog odloka.

Ker moramo tudi v tem primeru o predlogih kandidatnih list glasovati ločeno, bomo tudi razpravo vodili tako, da bomo razpravljali o predlogih za vsak odbor posebej.

Pričenjam razpravo o predlogu kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj.

Danes ste na klop prejeli novo kandidatno listo, ki jo je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, v kateri gre za spremembo v tem, da se namesto predlaganega člana Odbora Dušana Valenčiča predlaga v Odbor delegat Stanko Božičnik iz občine Slovenska Bistrica. O tej kandidatni listi pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje! Kdor je za kandidatno listo, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je kandidatna lista za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj soglasno sprejeta.

S tem so bili v ta odbor izvoljeni: Silvo Gorenc za predsednika Odbora, Zvonimir Volfand za podpredsednika Odbora ter Franci Ban, Stanko Božičnik, Lucijan Korva, Marjan Simič, Karel Sukič, Kristina Šmid, Franc Taler, Miro Varšek in Franc Zorman za člane Odbora.

Prehajamo na razpravo o predlogu kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem.

Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je kandidatna lista za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem soglasno sprejeta.

S tem so bili v ta odbor izvoljeni: Mitja Horvat za predsednika Odbora, Peter Hedžet za podpredsednika Odbora ter Jožica Jarc, Vinko Jurkas, Ivan Kovač, Roman Mavri, Ivo Miklavčič, Janez Ocepek, Peter Plevel, Vid Štempihar in Tone Žibert za člane Odbora.

Prehajamo na razpravo o predlogu kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za finance.

Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče besede, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je kandidatna lista za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za finance soglasno sprejeta. S tem so bili v ta odbor izvoljeni: tovarišica Zdenka Jurančič za predsednico Odbora, Bojan Steimbücher za podpredsednika Odbora ter Avgust Avbar, Marija Breclj, Mira Frolov, Miha Goličnik, Dušan Grubor, Albin Levičnik, Viljem Petek, Franc Štrakl in Rozina Vogrinčič za člane Odbora.

Prehajamo na razpravo o predlogu kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja.

Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za kandidatno listo, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je kandidatna lista za predsednika, podpredsednika in člane Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja soglasno sprejeta.

S tem so bili v ta odbor izvoljeni: tovariš Tomaž Vuga za predsednika Odbora, Marjan Ašič za podpredsednika Odbora ter Andrej Cankar, Vinko Hrovatič, Ahmet Kalač, Lidija Klanjšek, Janez Lah, Stanko Lebar, Jože Miklavčič, Branko Weixsler in Žarko Žigon za člane Odbora.

Ker so bili za predsednike, podpredsednike in člane odborov našega zbora izvoljeni v kandidatnih listah predlagani kandidati, ugotavljam, da se lahko objavi odlok o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije. Vsem izvoljenim iskreno čestitamo! Želimo jim čim boljše delovne pogoje in v tej zvezi seveda čim več delovnih uspehov.

Prehajamo na 5. t o č k o d n e v n e g a r e d a, to je na informacijo o realizaciji programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978 in periodični delovni načrt za mesece junij, julij in september 1978.

Predsedstvo Skupščine SR Slovenije se je odločilo, da je treba že na današnje sejo delegatom predložiti informacijo o tem, kako so se programi dela zborov Republiške skupščine uresničevali doslej, poleg tega pa je priporočilo, naj zbori za čimbolj nemoteno delo čimprej določijo periodične delovne načrte do skupščinskih počitnic oziroma še za prvo sejo po njih. Pri tem smo upoštevali, da sodi usklajeno in realno programiranje dela med pomembne pogoje za delo ne samo Republiške skupščine, pač pa seveda zlasti delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti in delegatov v drugih skupščinah družbenopolitičnih skupnosti.

Tako delo zagotavlja koordinirano in usmerjeno aktivnost na vseh ravneh, kjer se razpravlja o zadevah iz pristojnosti Skupščine SR Slovenije. To omogoča delegacijam in delegatom pravočasno in poglobljeno vključevanje v razpravo ter enotno in usklajeno delovanje celotnega delegatskega sistema, hkrati pa zagotavlja, da v vedno večji meri o vseh zadevah razpravljajo in odločajo delovni ljudje in občani v svojih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, to se pravi v krajevnih skupnostih in v temeljnih organizacijah združenega dela, ne glede na to, na kateri ravni se odločitev formalno sprejema. S tem postaja program dela politični dogovor vseh in osrednji dokument, na podlagi katerega se lahko zagotovi koordinirano delo, ki poteka od temeljne delegacije prek občinske in Republiške do Zvezne skupščine. Obenem mora postati program dela Republiške skupščine tudi sestavni del programov dela skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in drugih za razvoj naše republike zainteresiranih in odgovornih družbenih subjektov, da bi vsi, vsak glede na svojo družbeno vlogo, prispevali h kvaliteti skupščinskih odločitev in seveda prispevali svoj delež pri realizaciji dogovorjenega programa.

Tovarišice in tovariši delegati! Danes obravnavamo informacijo in periodični delovni načrt našega zbora. To bom izkoristila tudi za apel članom delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, članom in skupinam delegatov za pošiljanje delegata v naš zbor, občinskim skupščinam, družbenopolitičnim organizacijam in drugim družbenim subjektom, da se čimprej aktivno vključijo kot nosilci pobud za izdajo in spremljanje aktov in politike iz pristojnosti Republiške skupščine oziroma za obravnavo drugih zadev, ki jih bo treba vključiti v programe dela zborov za naslednje programsko obdobje. Le s takim pristopom delegatske baze bo program Republiške skupščine pomenil tudi usmeritev celotne slovenske družbe za reševanje najaktualnejših vprašanj razvoja naše socialistične samoupravne skupnosti. Tako bo program dela Republiške skupščine postal naš skupni delovni dogovor za določeno programirano obdobje.

Seveda pa vnaprej določeni programi dela niso in ne morejo postati edina in izključna podlaga za delo zborov Republiške skupščine v določenem obdobju. Potrebno je, da so zbori Skupščine usposobljeni in pripravljene hitro reagirati na značilne in vnaprej nepredvidljive pojave v družbenopolitičnem in družbeno-ekonomskem življenju ter v Skupščini tudi mimo vnaprej zastavljenih programov reševati najaktualnejša vprašanja. Poleg tega pa moramo pri programiranju upoštevati tudi dejstvo, da programi ne bi smeli biti preobremenjeni z zadevami, za katere je zanesljivo, da jih ne bo mogoče uresničiti v predvidenem roku in z zadevami, o katerih bi morali odločati delovni ljudje in občani v svojih samoupravnih organizacijah in skupnostih ali pa bi jih morali urejati z izvršilnimi predpisi politično-izvršnih oziroma upravnih organov.

Spoštovane tovarišice in tovariši! Naj drugi del te točke strnem z informacijo o še nekaj najpomembnejših usmeritvah, ki si jih je v okviru svojih pristojnosti zastavilo Predsedstvo in ki prizadevajo predvsem metode dela v Skupščini Socialistične republike Slovenije. Predtem naj povem, da utemeljuje Predsedstvo te usmeritve z izkušnjami prvega mandata delegatske skupščine in z ocenami, ki so bile v tej zvezi izoblikovane v Skupščini in družbenopolitičnih organizacijah ter s smernicami 8. kongresa ZK Slovenije. Najprej gre za to, da naj bi z usklajenimi delovnimi programi, o katerih pravkar govorimo, prihajali na osnovi čimvečje odprtosti Skupščine Socialistične republike Slovenije k vsem

samoupravnim in političnim subjektom v Sloveniji, in kadar gre za naše skupne zadeve, tudi v Jugoslaviji, zlasti pa k temeljnim samoupravnim organizacijam in skupnostim, ki so osnova vsega skupščinskega sistema, k skupščinam samoupravnih interesnih skupnosti in k družbenopolitičnim organizacijam, strokovnim in znanstvenim institucijam. To naj bi bili subjekti v vseh fazah oblikovanja skupščinskih odločitev, od pobude do izražanja in usklajevanja interesov in dogovora, pa seveda tudi v fazi uresničevanja dogovorjenega v družbeni praksi ter pri organiziranem nadzoru in spremljanju izvajanja aktov in sprejete politike.

Zlasti spremljanju izvajanja aktov in sprejete politike naj bi v tem mandatu prepustili čimveč prostora. Znotraj tako usklajenih programov pa bi si prizadevali za čim boljše vsebino in za čim boljši način informiranja. To je bila ves čas tudi sicer tema dneva.

Gradiva naj bi bila čimbolj pregledna, jasna in opremljena s povzetki. Jasno naj bi bilo zlasti opredeljeno, kaj želimo s posamezno problemsko temo, ki prihaja na dnevni red, doseči, kakšne so dileme in odprta vprašanja, kdo vse je že sodeloval v pripravljalni fazi in s kakšnimi stališči in tako dalje. Kadar pa bi sprejemali ocene uresničevanja sprejete politike, bi ugotavljali zlasti, kje se zatika pri njenem izvajanju in zakaj, kakšne korekcije in dopolnitve so potrebne, kakšni ukrepi so potrebni in kdo naj jih izvrši, ne da bi pri tem vedno znova ponavljali vse že sprejete usmeritve in dogovore, ki velikokrat povsem zameglijo smer celotne akcije.

Kadar pa bi šlo za zakonske predpise, naj bi povzetki prav tako opredelili, kakšen je njihov namen, kaj želimo z njimi urediti, kakšne bodo posledice, če posamezne predpise sprejmemo oziroma jih ne sprejmemo. Ob tem bi si prizadevali za vsebinsko kolikor najbolj mogoče zaokroženim zasedanjem zborov, to je k manjšemu številu nosilnih točk dnevnega reda, h katerim bi se navezale seveda take, ki so po svoji vsebini manj zahtevne.

Ker bi težišče prenašali torej na pripravo sej zborov in bi kar se da široko vključevali v delo zborov in odborov vse zainteresirane in odgovorne subjekte, o čemer je bilo danes že večkrat govora, so roki za pripravo sej seveda nadvse pomembni. Trideset in od primera do primera tudi več dni naj ne bi veljalo le za sklice sej, pač pa predvsem za gradiva, pripravljena za razpravo. V tem okviru postaja delo odborov in komisij še pomembnejše in ne da bi izgubili vsak svojo specifičnost, naj bi v Skupščini čim tesneje sodelovali med seboj in seveda z delovnimi telesi Izvršnega sveta in samoupravnih interesnih skupnosti, oblikovali naj bi tudi lastne delovne programe, zlasti kar zadeva spremljanje uresničevanja aktov in sprejete politike, opredeljevali naj bi se do gradiv, po možnosti ne le na koncu vsake razprave, ampak če se da, tudi na začetku in podobno. Za posamezna vprašanja bi tako kot v prejšnjem mandatu oblikovali tudi ad hoc delovna telesa, da bi bilo naše skupno delo čim uspešnejše.

To bi bilo nekaj točk, o katerih sem menila, da je zelo prav, če vas informiram. V svojem bistvu ne pomenijo nič novega, težijo pa k temu, da bi v okviru realnih možnosti s skupnimi močmi uresničevali v praksi vsaj del tistega, kar spoznavamo in kar smo spoznali za koristno, potrebno in nujno. Hvala lepa.

Tako na podlagi informacije, predloga periodičnega načrta in teh nekaj uvodnih besed, pričnjam razpravo o tej točki dnevnega reda. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Glasovati moramo samo o periodičnem delovnem načrtu našega zbora.

Kdor je za to, da se periodični načrt Zbora občin Skupščine SR Slovenije določi v besedilu, ki je predloženo, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je periodični delovni načrt našega zbora za mesece junij, julij in september 1978 določen. Ker ni nihče v razpravi nasprotoval, štejem, da je bil sprejet tudi sklep, naj se delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, konference delegacij, skupine delegatov za pošiljanje delegatov v Zbor občin Skupščine SR Slovenije, občinske skupščine, družbenopolitične organizacije in druge družbene organizacije s svojimi pobudami, predlogi in mnenji aktivno vključijo v pripravo programa dela Zbora občin Skupščine SR Slovenije za naslednje programsko obdobje in s tem tudi svoje programe dela usklajujejo z programi dela Republiške skupščine.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko.

Predlagatelj tega odloka je Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Njen predstavnik je tovariš Franjo Turk, predsednik Komisije. Morda želi tovariš predstavnik predlog še ustno obrazložiti? (Ne želi.)

Predlog odloka ste prejeli danes na klop. O njem pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

S tem ugotavljam, da je bil v Zboru občin Skupščine SR Slovenije sprejet odlok o objavi imenovanja tovariša Romana Albrehta za predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in tovariša Vladimirja Klemenčiča za predsednika republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve nam je predložila v obravnavo in sprejetje naslednje predloge odlokov: predlog odloka o imenovanju sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ, predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, predlog odloka o imenovanju namestnika in pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije, predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije in predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru.

Komisija je umaknila predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Kopru.

Predstavnik Komisije je tovariš Franjo Turk, predsednik Komisije. Ali želite besedo? (Ne.)

Prehajamo na predlog odloka o imenovanju sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

O predlogu odloka začenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil za sekretarja delegacije iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ imenovan tovariš Igor Kostjukovskij, diplomirani pravnik.

Prehajamo na predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

O predlogu odloka pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ. S tem je bil za sekretarja delegacije imenovan tovariš Štefan Lončnar, diplomirani pravnik.

Prehajamo na predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine Socialistične republike Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva Socialistične republike Slovenije.

O predlogu odloka pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem so bili v Svet Službe družbenega knjigovodstva v Socialistični republiki Sloveniji imenovani: Mira Frolov, delegatka v Zboru občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, Ana Gorjup, pomočnica republiške sekretarke za finance in Ivica Kavčič, podpredsednica Zbora združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Prehajamo na predlog odloka o imenovanju namestnika in pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja Socialistične republike Slovenije.

O predlogu odloka pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem sta bila imenovana tovariš Mitja Švab, diplomirani politolog, za namestnika družbenega pravobranilca samoupravljanja Socialistične republike Slovenije in tovarišica Marija Struna, diplomirana pravica, za pomočnico družbenega pravobranilca samoupravljanja Socialistične republike Slovenije.

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča Socialistične republike Slovenije.

O predlogu odloka pričenjam razpravo. Ali želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

S tem je bil dr. Lojze Ude razrešen dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča Socialistične republike Slovenije z 31. majem letošnjega leta.

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi namestnika Okrožnega javnega tožilca v Mariboru.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Ali želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil dr. Boris Zakrajšek razrešen dolžnosti namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru z 31. majem letos.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanje lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine Socialistične republike Slovenije, predsednikom zbora ali predsednikom delovnih teles, kakor tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

Želi kdo od delegatov zastaviti kakšno vprašanje? (Ne.)

Glede na preteklo prakso v tem zboru, da so se odgovori na delegatska vprašanja pošiljali tako tistemu, ki je vprašanje zastavil, kakor tudi vsem vodjem skupin delegatov za pošiljanje delegatov v naš zbor, predlagam, da to prakso obdržimo tudi v bodoče. Zato da bi bili vsi seznanjeni z odgovori, predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

Pismeni odgovori na vprašanja delegatov se pošiljajo tako delegatom, ki so vprašanja zastavili, kakor tudi vsem vodjem skupin delegatov za pošiljanje delegatov v Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Želi o predloženem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Predlagam, da glasujemo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, zaključujem 2. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije. Hvala za udeležbo!

(Seja je bila končana ob 10.05.)

3. seja

(28. junija 1978)

Predsedovala: Silva Jereb,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9. uri

Predsednica Silva Jereb: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 3. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za Zbor.

V Komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: tovariša Karla Kovšeta iz Dravograda, tovariša Andreja Klemenčiča iz Gornje Radgone in tovariša Dareta Božidarja iz Grosuplja.

Želi o tem predlogu kdo razpravljati? Ker ne želi nihče razpravljati, prosim, da o tem predlogu glasujemo. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja so bili v Komisijo izvoljeni tovariš Karel Kovše za predsednika, tovariš Andrej Klemenčič in Dare Božidar za člana.

Prosim Verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane in da pregleda pooblastila ter sestavi poročilo za zbor. Delegate pa prosim, da ostanejo na svojih mestih, ker bo Komisija takoj opravila svoje delo.

Pa še eno obvestilo. Ker bi želeli, da bi Izvršni svet, če je v njegovi moči, na vprašanja delegatov čimprej odgovoril, prosim delegate, ki imajo morda pismeno pripravljena vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora. Ta vprašanja bomo posredovali Izvršnemu svetu oziroma naslovnikom z željo, da bi odgovorili nanje že na tej seji pri točki predlogi in vprašanja delegatov.

Komisija je medtem opravila svojo nalogo. Prosim predsednika komisije, da poda poročilo zboru!

Karel Kovše: Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 16. člena poslovnika Zbora občin pregledala pooblastila delegatov na seji zbora in iz teh pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin in SR Sloveniji in delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin Koper, razen delegatov občin Celje in Logatec. Odsotnost je opravičil delegat občine Logatec.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato v smislu prvega odstavka 17. člena poslovnika Zbora občin predlaga, da zbor poroči sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 3. seja.

Predsednica Silva Jereb: Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali. Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, prehajamo na glasovanje o poročilu. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja soglasno sprejeli ter s tem verificirali pooblastila delegatov za 3. seja Zbora občin. Obenem ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Obveščam vas, da smo na 2. seji našega zbora, ki je bila 31. maja, sprejeli vse končne odločitve v enakem besedilu kot Zbor združenega dela in Družbenopolitični zbor.

Na današnjo seja zbora so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije povabljeni še: Centralni komite Zveze komunistov Slovenije, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Skupnost slovenskih občin, člani delegacije Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ, Gospodarska zbornica Slovenije, Samoupravna interesna skupnost Socialistične republike Slovenije za ekonomske odnose s tujino, Republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije, Titov sklad za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev v Socialistični republiki Sloveniji in Loterijski zavod Slovenije. Vse, ki ste se odzvali vabilu, prav lepo pozdravljam.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 3. seja Zbora občin.

Z dopisom z dne 5. 6. 1978 sem vas obvestila, da dnevni red razširjam še s predlogom razdelitve dela prihodkov po finančnem načrtu za leto 1978, ki pripada organizacijam iz 15. člena zakona o Loterijskem zavodu Slovenije.

Z dopisom z dne 20. 6. pa sem vas obvestila, da bom predvidoma dnevni red današnje seje razširila še z osnutkom zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč. Pri tem zakonu moramo odločiti le o tem, ali pooblastimo našo delegacijo v Zboru republik in pokrajin, da glasuje za predlog zakona. Ker so bila v tem času določena vprašanja v republiki razrešena, vključujem v dnevni red tudi osnutek tega zakona.

Včeraj nam je Izvršni svet predložil v obravnavo predlog odloka o potrditvi dogovora o nakupu in združevanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov, za katerega predlaga, da bi ga obravnavali po hitrem postopku. Predstavnik Izvršnega sveta bo razloge za to še posebej obrazložil na današnji seji. Gre pač

za zadevo, ki bi morala biti urejena čim prej. Zato vključujem predlog omejenega akta na dnevni red današnje seje.

Tako torej za današnjo sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 3. seje Zbora občin,
2. odobritev zapisnika 2. seje Zbora občin,
3. uresničevanje resolucije Skupščine Socialistične republike Slovenije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju,
4. informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine Socialistične republike Slovenije o štipendijski politiki,
5. informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine Socialistične republike Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti,
6. poročilo o delu delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ za obdobje september 1977—maj 1978,
7. predlog zakona o zaključnem računu o izvršitvi proračuna Socialistične republike Slovenije za leto 1977,
8. predlog zakona o seizmološki službi,
9. predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona,
10. predlog razdelitve dela prihodkov po finančnem načrtu za leto 1978, ki pripada organizacijam iz 15. člena zakona o Loterijskem zavodu Slovenije,
11. osnutek zakona o zagotovitvi sredstev federacije za dodatno vlogo Socialistične federativne republike Jugoslavije za selektivno povečanje kapitala Mednarodne banke za obnovo in razvoj,
12. osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme,
13. osnutek zakona o uporabi določenega zneska dinarske protivrednosti od zunanjega kredita, katerega uporabnik je federacija,
14. dogovor o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanje investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980,
15. dogovor o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju 1976—1980 za razvoj barvave metalurgije v obdobju po letu 1980,
16. osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč,
17. predlog odloka o potrditvi dogovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov,
18. volitve in imenovanja,
19. predlogi in vprašanja delegatov.

Ali želi o predlaganem dnevnem redu kdo razpravljati? Ker vidim, da nihče, prosim, da glasujete! Kdo je za predlog dnevnega reda? (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani dnevni red za današnjo sejo soglasno sprejet. Tak dnevni red ste dobili danes na klop. Pred prehodom na obravnavo posameznih točk dnevnega reda vas obveščam, da smo se s predsedniki zborov dogovorili, da bomo na skupnem zasedanju vseh treh zborov poslušali uvodno obrazložitev predstavnika Izvršnega sveta k poročilu o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju. To obrazložitev bo podal Jernej Jan, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino. Po

dogovoru s predsedniki bo skupno zasedanje vodil tovariš Emil Tomažič, predsednik Zbora združenega dela. Po skupnem zasedanju pa bomo nadaljevali sejo v tej dvorani.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 2. seje Zbora občin.

Osnutek zapisnika ste dobili. Ima morda kdo k zapisniku 2. seje zbora kakšno pripombo ali popravek? (Nihče.) Če ne, dajem odobritev zapisnika 2. seje Zbora na glasovanje. Kdo je za? (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Zbor je soglasno odobril zapisnik 2. seje Zbora občin.

Sedaj pa prosim, da gremo skupaj v veliko dvorano, kjer bomo poslušali uvodno obrazložitev Jerneja Jana.

(Seja je bila prekinjena ob 9.20 in se je nadaljevala ob 10. uri.)

Predsednica Silva Jereb: Zbor obveščam, da je Komisija medtem verificirala še mandat Mihe Petana, delegata iz Celja, tako da sodeluje na današnji seji 61 delegatov.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine Socialistične republike Slovenije o ekonomskih stikih Slovenije z državami v razvoju, ki ga je Skupščini predložil njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svoja predstavnika v našem zboru določil tovarišico Bredo Šturmovo, samostojno svetovalko v Republiškem komiteju za ekonomske odnose s tujino, in tovarišico Cvetko Selšek.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju. K tej točki dnevnega reda sta bili še posebej povabljeni Gospodarska zbornica Slovenije in Samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino. Poleg poročila o uresničevanju resolucije ste prejeli tudi ugotovitve in predloge Sveta za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Republiški konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Predloženo gradivo sta obravnavala naš Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Komisija za mednarodne odnose, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Pristojna delovna telesa Skupščine in zborov so oblikovala skupino delegatov, sestavljeno iz članov teh delovnih teles. Skupina je na podlagi razprav v delovnih telesih in drugih gradiv pripravila stališča in sklepe o nadaljnjem uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju.

Predlog tega dokumenta ste prejeli danes na klop. Prejeli ste tudi dopolnitve, ki jih predlagajo pristojni odbori oziroma ta skupina delegatov in ki so bile pripravljene na podlagi pripomb, predlogov in mnenj Zakonodajno-pravne komisije. Te dopolnitve je treba šteti kot sestavni del predloga stališč in sklepov. Dokument je obravnavala tudi Zakonodajno-pravna komisija, ki je predložila zboru pismeno poročilo. Želijo morda poročevalci Odbora in obeh komisij poročilo še ustno dopolniti? Besedo ima tovariš Sukič!

Karel Sukič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlagane dopolnitve Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj so bile včeraj sestavljene na podlagi pripomb delovnih teles. Ker ste jih dobili danes na klop, dovolite, da jih preberem. Te dopolnitve so naslednje:

V tretjem odstavku uvoda se v zadnjem stavku v tretji vrsti od spodaj črta beseda »njihov«, za besedo razvoj pa se doda beseda »gospodarstva«.

V 1. točki se prvi stavek spremeni tako, da se glasi: »Z zveznimi sistemskimi predpisi na področju ekonomskih odnosov s tujino je bila podana zakonska podlaga za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino«.

V drugi vrsti se za besedo »vse« vstavi beseda »je«.

V tretji vrsti pa se za besedo »postajajo« vstavita besedi »čedalje bolj«, beseda »temeljni« pa črta.

V drugem odstavku prve točke se v tretji vrsti za besedo »odnose« vstavita besedi »s tujino«.

V drugem odstavku se v tretji vrsti beseda »sodelavec« črta.

Prva točka drugega poglavja postane 7. točka prvega poglavja. Zadnji stavek te točke pa se črta.

V drugem poglavju naj se vstavi nova prva točka, ki se glasi: Skupščina SR Slovenije sprejema poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju, skupaj z mnenji in predlogi delovnih teles Skupščine SR Slovenije, ki so bili dani ob obravnavi tega poročila.

V tretji točki 2. poglavja se v drugi vrsti za besedo »sodelovanja« vstavi besedilo »na znanstveno-raziskovalnem, kulturno-prosvetnem, izobraževalnem in drugih področjih družbenih dejavnosti.« V četrti vrsti pa se beseda »položaj« nadomesti z besedo »odgovornost«; v peti vrsti pa se črta beseda »odgovornost«. Točka štiri v drugem poglavju pa se črta. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Sukič! Ali želi še kdo od poročevalcev besedo? Obveščam vas, da so na seji navzoči člani omenjene skupine delegatov, ki je predlagatelj predloženega dokumenta. Ti delegati bodo spremljali današnje razpravo. Nato se bodo sestali ter proučili razprave v vseh treh zborih in po potrebi predlagali dopolnitev predloženega dokumenta.

Na podlagi vseh predloženih gradiv pričujem razpravo. K razpravi se je prijavil tovariš Alojz Ceglar, delegat Obalne skupnosti Koper, ki bo razpravljal o ekonomskih stikih z deželami v razvoju. Prosim, tovariš Ceglar!

Alojz Ceglar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da dam k tej točki naslednji skromen prispevek.

Aktivnost delovnih organizacij na področju sodelovanja z deželami v razvoju je v zadnjih letih dosegla tudi na slovenski obali pomembne rezultate. Struktura gospodarstva obale je usmerjena predvsem v izvoz storitev, zlasti v transport in turizem, saj je odpadlo v letu 1977 od skupnih 2 900 000 000 dinarjev ustvarjenega deviznega priliva kar 2 200 000 000 dinarjev na izvoz storitev. Pri izvozu blaga je sicer na obali delež dežel v razvoju v skupni menjavi sorazmerno majhen, le okoli 6 % in znaša komaj polovico v razmerju z republiškim povprečjem; je pa v konstantnem porastu. Vendar če upoštevamo tudi izvoz storitev, se je delež dežel v razvoju v skupnem izvozu obalnega območja povečal na skoraj 32 %, kar predstavlja nedvomno visoko udeležbo. Pri tem

velja še posebej poudariti, da gre pretežno za pospeševanje sodelovanja z deželami v razvoju s transportnimi storitvami v okviru pomorstva in luške dejavnosti in se ti dejavnosti pojavljata kot podaljšana roka trgovine, ki olajšuje in pospešuje razvoj tega sodelovanja na splošno.

Pri obravnavanju aktivnosti našega gospodarstva na področju ekonomskih odnosov z deželami v razvoju smo ocenili, da sta v poročilu o uresničevanju resolucije Skupščine Socialistične republike Slovenije pomen in vloga te oblike sodelovanja premalo poudarjena, saj statistični podatki v obdelavi niti niso zajeti, čeprav je njen obseg pomemben. Vrednost transportnih storitev, ki jih namreč opravlja pomorsko gospodarstvo na obali, na primer Splošna plovba, Luka, Špedicija itd., z deželami v razvoju predstavlja namreč okoli 11 % vrednosti celotnega slovenskega blagovnega izvoza v te dežele. Pa tudi sicer ugotavljamo, da pospeševanje deviznega priliva s transportnimi storitvami na splošno tudi z deželami v razvoju ni ustrezno stimulirano v primerjavi z drugo blagovno menjavo in mora to gospodarstvo sodelovanje uresničevati v težjih pogojih kot ostalo.

Davčne olajšave za izvoz transportnih storitev so med najnižjimi, visoke carinske obremenitve pri uvozu ladij pa vplivajo na občutno podražitev investicij v dejavnosti, ki deluje izključno v pogojih ostre mednarodne konkurence. Tudi sprejeti in družbeno verificirani ukrepi in stališča za razvoj pomorstva se ne izvajajo in sta zaradi tega ogrožena nadaljnji razvoj in celo normalno poslovanje te dejavnosti. V tem je treba iskati tudi osnovne probleme, ki zavirajo uveljavljanje višjih oblik sodelovanja na tem področju, ki so se začele snovati, konkretno iz našega območja z Angolo in Nigerijo.

Poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju daje pomemben poudarek nujnosti, da se preide od dosedanje skoraj izključno klasične blagovne menjave in od parcialnih ter kratkoročnih nastopanj k višjim oblikam gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju, zasnovanih predvsem na dolgoročnih koncepcijah in poslovno-tehničnem sodelovanju ter na skupnih vlaganjih. Pri tem je treba zasledovati tudi cilj, da se neposredno v naš razvoj vključujejo tudi sredstva, s katerimi razpolagajo neuvrščene države, zlasti proizvajalke nafte. Taka preusmeritev sodelovanja nujno terja stalno in poglobljeno proučevanje in raziskovanje ekonomskih odnosov z deželami v razvoju, da se indentificirajo skupni interesi, okrog katerih se lahko prepletajo in snujejo posamezne višje oblike gospodarskega sodelovanja.

Dosedanje izkušnje so potrdile in poročilo to tudi pravilno ugotavlja, da se porajajo še posebno interesantni elementi za tako sodelovanje predvsem v zvezi s pobudami, ki nastajajo z zasnovano energetske cone v Kopru ter z razvojem koprskе luke in našega celotnega sistema prometne infrastrukture, ki se iz dneva v dan uspešneje vključuje v posredovanje pretoka blaga med centralno Evropo in Podonavjem ter deželami v razvoju. Interesantnost tega sklopa razvojnih pogojev in možnosti, zasnovanih na višjih oblikah gospodarskega sodelovanja z državami v razvoju, bo prosta cona v Sežani še dopolnila in popestrila. Zato je nujno, da pri vsaki razvojni investicijski odločitvi, ki jo pripravljamo ali sprejemamo v tem okviru, vedno in dosledno proučimo in upoštevamo tudi pogoje in možnosti, ki se že sedaj odpirajo ali utegnejo odpreti v perspektivi za pospeševanje sodelovanja z deželami v razvoju, in se tudi iz tega aspekta odločamo za ustrezne optimalne proizvodne usmeritve in zmožljivosti ter lokacijske pogoje. Predvidena gradnja rafinerije v okviru energetske cone

v Kopru je na primer pritegnila interese držav v razvoju zaradi izbrane lokacije in zastavljenega koncepta, ki predvideva gradnjo kompleksne rafinerije z visoko stopnjo valorizacije in uporabne tehnološke vrednosti primarne energije, kar omogoča razvoj določenih smeri bazne kemije ter izvoz oziroma izmenjavo presežkov naftnih derivatov in produktov bazne kemije in ustreznih terminalov v koprski luki. Znano je namreč, da si prizadevajo države v razvoju, ki so proizvajalke nafte, tudi za lastno predelavo surove nafte z gradnjo velikih in specializiranih zmogljivosti in so še posebej zainteresirane za sodelovanje, ki je zasnovano na dopolnjevanju proizvodnih zmogljivosti in ustrezni izmenjavi tržnih presežkov ter na takih osnovah se razvijajočem skupnem nastopanju na tretjih tržiščih.

V popolnem nasprotju s tako koncepcijo bi na primer bila zamisel o manjši rafineriji, ki naj bi jo gradili zgolj za naše energetske potrebe nekje v notranjosti. Taka zamisel, čeprav je bila že večkrat ovržena, se namreč od časa do časa ponovno uporno pojavlja, kadarkoli se porajajo tudi manjše težave pri realizaciji zastavljenega koncepta. Jasno je, da zapira sleherno sedanjost in perspektivno orientiranost na kakršnokoli drugo obliko sodelovanja z državami v razvoju, ki ni klasičen nakup surove nafte.

Pri tem moramo seveda imeti pred očmi tudi pogoje in možnosti za bodoče višje oblike sodelovanja z deželami v razvoju pri graditvi kapacitet bazne kemije, katerih zopet nikakor ne bi smeli dimenzionirati le glede na naše notranje potrebe, saj bi se s tem oddaljevali od ekonomskega in tehnološkega optimuma. Jasno je tudi, da bi zagotovili ob višji ravni blagovne menjave z deželami v razvoju, ki bi se na ta način uveljavila, tudi večje možnosti za ostali izvoz slovenskega blaga v te dežele.

Posebna ekonomska logika nas mora spremljati tudi pri načrtovanju drugih objektov v koprski energetske coni, kakor tudi v koprski luki in v bodoči prosti coni na Krasu. Ugoden geografski položaj nam omogoča, da drage prometne infrastrukture, ki jih sicer moramo razvijati in modernizirati zaradi naših potreb, lahko večino uspešno vključujemo v funkcijo transporta, posredovanja, izmenjave in distribucije blagovnih tokov, ki se pretakajo na relacijah med razvito centralno Evropo in državami v razvoju, zlasti Bližnjega in Srednjega vzhoda ter afriško celino. Po tej poti bomo v prvi vrsti in najlaže dosegli tako koncentracijo prometa in trgovskih tokov, da bodo ekonomsko upravičevali gradnjo sodobnih specializiranih proizvodnih zmogljivosti in prometnih terminalov, v bodoče edino sposobnih uspešno se uveljavljati v mednarodni konkurenci.

Ob večji koncentraciji prometa in pretakanja blaga bomo tudi zniževali stroške na enoto v okviru našega celotnega transportnega sistema, kar bo zopet vzbujalo in omogočalo nadaljnji razvoj izvoza in mednarodnega gospodarskega sodelovanja.

Primer takega pristopa sta dva projekta, ki se bosta uresničevala v koprski luki na osnovi sporazuma o združevanju dela in sredstev med luko in zainteresiranim gospodarstvom. Konkretno gre za lesni terminal in projekt tehnološke pridobitve in povečanje luške zmogljivosti zaradi razvijanja integralnega transporta in prometa lahko pokvarljivega blaga. Oba projekta zahtevata znatne investicijske naložbe, ki jih neposredno zainteresirano gospodarstvo ne bo moglo samo zagotoviti in bo potrebno za njihovo uresničitev tudi združevanje bančnih sredstev.

Kar zadeva sodelovanja z deželami v razvoju na področju proizvodne kooperacije so v našem območju pomembni dosežki in izkušnje organizacije združenega dela Tomos s firmo Tomos-Gana. Na žalost ugotavljamo, da se ta kooperacija ne odvija s pričakovano dinamiko in se predvideni pogodbeni obseg realizira komaj v razmerju 60 odstotkov: konkretno od 671 tisoč dolarjev v letu 1970 nasproti dogovorjenim 1 072 000 dolarjev. Razlog je predvsem v tem, da pristojni organi v Gani ne odobravajo licenc za uvoz Tomosovih razstavljenih delov v dogovorjenem in planiranem obsegu. Licence tudi redno kasnijo in se odobravajo februarja ali marca za tekoče leto. Vse to seveda negativno vpliva tudi na poslovni uspeh firme Tomos-Gana in Tomosa samega, saj mu naraščajo zaloge. Težave pa so tudi z zapadlimi terjatvami. Nakazila kasnijo za 4—5 mesecev za predpisanimi plačilnimi roki in povzročajo velike težave pri prijavljenih uvoznih poslih. To so vsekakor problemi, ki jih je treba bilateralno rešiti na meddržavnem in medbančnem nivoju, da bo možno uresničevati dogovorjene načrte.

Končno naj omenim, da je bila v razpravi, ki sta jo organizirala Medobčinski svet Socialistične zveze kraško-obalne regije in Kraško-obalni svet Zveze sindikatov, še posebej izpostavljena potreba, da se pristopi k pospeševanju gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju z bolj čvrstim programiranjem in z bolj jasno in konkretno definiranimi cilji in nameni tega sodelovanja, ki prav gotovo niso izključno klasični cilji zagotovitve višje stopnje rentabilnosti in kvalitete. Ti nameni in cilji se morajo verificirati in tudi ustrezno stimulirati. Poleg tega je bilo v razpravi ugotovljeno, da je treba večjo pozornost posvetiti sodelovanju z deželami v razvoju tudi pri vzgoji kadrov. Naše kadre danes še vedno vzgajamo za klasične pristope in prijeme, ki so značilni za mednarodno menjavo razvitega sveta, in premalo upoštevamo nove odnose, ki jih je treba uveljaviti v sodelovanju z deželami v razvoju. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Ceglar! Besedo ima tovariš Valentin Dvojmoč, delegat iz Sevnice. Prosim!

Valentin Dvojmoč: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na seji delegacije za Zbor občin iz občine Sevnica smo poudarili nujnost, da se tekoče spremlja uresničevanje resolucije Skupščine Socialistične republike Slovenije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju. Podpiramo poročilo Izvršnega sveta SR Slovenije. Pri tem pa smo še dodatno ugotovili: V prvih letih uresničevanja resolucije so bili doseženi sorazmerno dobri uspehi, tudi pri vlaganju kapitala in tehnologije v države v razvoju. Dosežene akcije in nastopi v državah v razvoju pa morajo biti osnova za še prodornejši nastop v teh državah. Pri nastopanju v državah v razvoju nastaja specifična problematika, in sicer: zunanje-trgovinski in devizni sistem v državah v razvoju, vključno z različnimi uvoznimi omejitvami; velika konkurenca glede na odprtost trgov in različnost interesov; različni politični sistemi in s tem ustrezen pristop pri poslovnih razgovorih.

Iz navedenega izhaja, da je potrebna večja koordinacija delovnih organizacij, ki že vlagajo in imajo izkušnje pri nastopu v državah v razvoju, s tistimi, ki imajo kakšen interes pri nastopu v državah v razvoju, tako po panogah, kakor tudi glede na splošen pristop v republiki in federaciji. Ta koordinacija bi morala zaživeti v okviru sekcij za posamezne države ali skupine držav pri Gospodarski zbornici. Vsekakor si bo potrebno prizadevati, da se zagotovi s po-

sredovanjem tehnologije tudi celotni inženiring, vključno z dobavo ustrezne jugoslovanske opreme in domačimi izvajalci. V poročilu Izvršnega sveta je poudarjena tudi štipendijska politika do kadrov iz dežel v razvoju. Pri razpisovanju in dodeljevanju štipendij bi bilo potrebno upoštevati interese gospodarstva v kratkoročnem in dolgoročnem smislu planiranja.

Iz omenjenega sklada naj bi se štipendirali bodoči strokovnjaki, ki bi delali v tovarnah, ki so rezultat skupnih vlaganj oziroma posredovanja tehnologij, saj bi prav s temi strokovnjaki maksimalno afirmirali naš družbenopolitični sistem. Poleg tega bi bilo potrebno proučiti možnost štipendiranja kadrov, poleg družboslovnih in tehničnih ved, tudi ožjih profilov, ki so potrebni za operativno vodenje proizvodnje, vendar samo kadre v okviru skupnih vlaganj. S tem bi ublažili pomanjkanje kadrov in zagotovili pravilno šolanje kadrov iz držav v razvoju, ki bi bili vključeni v realizacijo konkretnih projektov.

Treba bi bilo proučiti sistem poslovanja sklada solidarnosti in pomoči. Prav je, da se ta sklad uveljavi izključno kot institucija solidarnosti in pomoči, kar je navedeno v 10. točki poročila Izvršnega sveta, vendar bi bilo potrebno to pomoč vezati tudi na interese naših organizacij združenega dela in gospodarstva v celoti ne bi smeli izključiti. Pomoč in sodelovanje gospodarstva je tudi del solidarnosti in pomoči, ki jo naša družba nudi državam v razvoju.

In končno tudi predlagamo, da naj ne bodo izvršni organi republike in federacije samo iniciatorji povezav med partnerji naših organizacij združenega dela in organizacij iz držav v razvoju, temveč tudi analitiki tekočih dogajanj, ki bi bili pripravljene pomagati razreševati posamezne izjemne in tudi začetne probleme širšega obsega, če bi kje nastali.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Dvojmoč!

Pismenih prijav za razpravo ni več. Želi še kdo besedo? (Ne.) Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prekinjam to točko dnevnega reda. Prosim člane skupine delegatov, da se sestanejo v sobi 110, da proučijo razprave in predlagajo eventualne dopolnitve predlaganih stališč in sklepov.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na informacijo o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine Socialistične republike Slovenije o štipendijski politiki, ki jo je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Petra Winklerja, pomočnika predsednice Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje.

Želi predstavnik predlagatelja informacijo še ustno obrazložiti? (Ne.) Poleg osnovne informacije ste prejeli še informacijo Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev v Socialistični republiki Sloveniji o delovanju tega sklada v 1977. letu in o pripravah za razpis štipendij za šolsko leto 1978/1979. Poleg tega ste prejeli še dopolnitev informacije, ki jo je predložil Republiški komitej za vzgojo in izobraževanje.

K tej točki dnevnega reda so bili še posebej povabljeni Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Republiška konferenca Socialistične mladine Slovenije in Titov sklad za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev v Socialistični republiki Sloveniji.

Vse gradivo so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj našega zbora, Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve ter Komisija za narodnosti Skupščine SR Slovenije. Vsa ta delovna telesa so zboru

predložila pismena poročila. Želijo poročevalci odbora in obeh komisij svoja poročila še ustno dopolniti? (Ne želijo.)

Potem na podlagi vseh predloženih gradiv pričujem razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima Franc Taler, delegat z Jesenic!

Franc Taler: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! K tej informaciji bi želel prispevati kratko razpravo. Vsi zbori Občinske skupščine Jesenice so na svojih rednih sejah obravnavali gradivo, ki je danes na dnevnem redu zborov Skupščine SR Slovenije. Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije pa je še posebej proučila informacijo o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki, predvsem iz zornega kota, kako se štipendijska politika v SR Sloveniji odraža v naši občini, upoštevajoč informacije o stanju štipendiranja v občini in razpravo v zborih Občinske skupščine.

Na podlagi vsestranskih razprav in ugotovitev povzemam tista ključna vprašanja, ki odražajo sedanje stanje, in tista področja, ki pogojujejo uspešen nadaljnji razvoj štipendiranja v Socialistični republiki Sloveniji. Predvsem je potrebno poudariti ugotovitev, da se v občini Jesenice izvajajo priporočila in sklepi Skupščine SR Slovenije z večjim uspehom na področju kadrovske štipendije, kar se odraža skozi načrtovanje perspektivnih potreb v delovnih organizacijah. Manjši so rezultati na področju združenih sredstev, saj je z zvišanjem cenzusa odpadlo v letošnjem letu 33 štipendij iz združenih sredstev. Torej v jeseniški občini prejema iz združenih sredstev štipendije na višjih in visokih šolah 46 študentov, 50 študentov pa prejema kombinirane štipendije, torej razliko, na srednjih šolah 168 dijakov, 12 dijakov pa prejema kombinirane štipendije, na poklicnih šolah 9 učencev, 105 učencev pa prejema kombinirane štipendije.

Kadrovske štipendije na področju naše občine prejema na višjih in visokih šolah 146 študentov, na srednjih šolah 160 dijakov in na poklicnih šolah 292 učencev. Torej jih prejema 167 kombinirane štipendije iz združenih sredstev, 598 pa je kadrovske štipendije. Tako prejema štipendije 821 študentov, dijakov in učencev, kar predstavlja blizu dve tretjini vse učeče se mladine.

V razpravi o izvajanju štipendijske politike v občini smo tudi ugotovili, da so problemi nerednega izplačevanja štipendij odpravljene, ker je urejeno enakomerno pritekanje sredstev. Z zvišanjem cenzusa se je število štipendij zmanjšalo v letošnjem letu za 33. Združena sredstva sedaj zadoščajo za redno nakazovanje štipendij.

V letošnjem letu je razpisanih ponovno 372 štipendij iz združenih sredstev. Pri razdeljevanju štipendij pa so ugotovljene naslednje slabosti izvajanja začrtane štipendijske politike:

Prvič, delavci v tozdih imajo odločno premajhen vpliv na štipendijsko politiko, drugič delovne organizacije še vedno nimajo dovolj kvalitetnih programov, posebno ne srednjeročnih in dolgoročnih, in tretje, delavci še vedno nimajo zadostnega vpliva na delo komisij podpisnic družbenega dogovora o štipendiranju.

Delegati so v razpravi med drugimi vzroki navedenih slabosti ugotovili tudi to, da so kadrovske službe v organizacijah združenega dela premalo strokovne za izdelavo in izvajanje dolgoročnih načrtov kadrovske potrebe. Pri tem pa je pomemben tudi podatek, da v velikem delu organizacij združenega dela take službe oziroma druga telesa niso ustanovljena ali pa v celoti izoblikovana.

Na Jesenicah ima od 70 organizacij združenega dela le 21 v celoti urejeno kadrovska služba. Iz informacije, ki je na dnevnem redu, in razprave v občini izhaja, da je prioriteta naloga, izdelava kvalitetnih programov kadrovskega dela, ki jih zahteva razvoj našega gospodarstva oziroma združenega dela v celoti, upoštevajoč tehnološki napredek, modernizacijo in znanstveni napredek celotne družbe. Le na takih programskih osnovah bo mogoče pravilno usmerjati razpise štipendij v skladu s potrebami razvoja, določati prednost in stimulacijo za deficitne poklice, ki jih odpirata razvoj in napredek, ne pa da se v razpisih upoštevajo samo trenutne kadrovske potrebe.

Uspešno oblikovanje in izvajanje štipendijske politike in s tem doseganje večje preudarnosti pri usmerjanju mladine v poklice, ki jih bo terjala razvoj naše družbe jutri, zahtevata kvalitetne družbene programe kadrovskega dela srednjeročnega in dolgoročnega značaja.

Ti družbeni programi pa ne morejo biti samo seštevki trenutnih ali kratkoročnih potreb posameznih organizacij združenega dela. V razpravi je bila v zvezi s tem vprašanjem postavljena tudi zahteva, da bi skupna komisija pri republiškem skladu izdelala skupno poročilo o prelivanju in izkoriščanju teh sredstev in o usmerjanju štipendij iz teh solidarnostnih sredstev. Naša občina namreč odreja četrtino združenih sredstev v solidarnostni sklad republike.

In končno je bilo tudi mnenje, da se predlogi sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o štipendijski politiki prepočasi oblikujejo. Potrebno je to delo pospešiti, ker bo tudi izboljšanje tega samoupravnega instrumenta pospešilo hitrejšo in uspešnejšo izvajanje štipendijske politike v naši republiki. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovarišica Kristina Šmid, delegatka občine Ljubljana-Bežigrad.

Kristina Šmid: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin pri občini Ljubljana-Bežigrad je imela k tej informaciji naslednjo pripombo oziroma predlog:

Informacija vsebuje rešitve za tako imenovane deficitarne poklice. Tu smo mislili predvsem na prosveto, to je na učiteljski kader. Sredstva za določene poklice ostajajo neizkoriščena, ker ni prosilcev. Ti se raje odločijo za druge poklice. Zato predlagamo, da se za take kadre skuša najti ustrezna stimulacija, seveda v okviru samoupravnih sporazumov. Menimo, da bo moral zakon o usmerjenem izobraževanju reševati tudi tako problematiko. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovariš Andrej Pelc, delegat iz Ljubljane!

Andrej Pelc: Tovarišica predsednica, tovarišice delegatke, tovariši delegati! Naša skupina za delegiranje delegatov v Zbor občin ima k informaciji o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki naslednje pripombe:

Pri nadaljnjem izpopolnjevanju sistema štipendiranja je potrebno jasneje opredeliti načelna izhodišča in osnovne predpostavke, na katerih mora biti zasnovana družbeno smotrna ter s potrebami družbenoekonomskega ter samoupravnega razvoja usklajena štipendijska politika. Glede na dosedanje izkušnje in predvsem ugotovljene pomanjkljivosti pri izvajanju štipendijske politike

v SR Sloveniji je potrebno ob dopolnjevanju družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov o izvajanju štipendijske politike izpostavljati zlasti naslednje:

1. da je štipendijska politika kot sredstvo kadrovske politike sestavni del vseh razvojnih načrtov organizacije združenega dela in drugih samoupravnih skupnosti in da je odločujoč vpliv delavcev na štipendijsko politiko, tako kot na kadrovsko politiko sploh, neodtujljiva samoupravna pravica delovnih ljudi in občanov;

2. da je dolgoročno in srednjeročno načrtovanje kadrovskih potreb osnoven pogoj take štipendijske politike, ki bo v največji možni meri usklajena s kadrovskimi potrebami združenega dela;

3. da je ena najpomembnejših funkcij štipendijske politike usmerjanja mladine v izobraževanje in da je razvijanje sistema usmerjenega izobraževanja ter poklicno usmerjanje pogojeno v dolgoročnem in srednjeročnem načrtovanju kadrovskih potreb in z neposrednim vplivanjem združenega dela na usmerjeno izobraževanje ter poklicno usmerjanje mladine in odraslih, kajti predvsem na podlagi urejenega in dolgoročnega načrtovanja kadrovskih potreb, ustreznega poklicnega usmerjanja in v takem sistemu usmerjenega izobraževanja, ki bo usklajeno s potrebami organizacij združenega dela in družbenopolitičnih skupnosti, bo štipendijska politika odigrala tudi svojo kadrovsko funkcijo;

4. zahtevo, da mora biti štipendijska politika zasnovana na dolgoročnih in srednjeročnih načrtih kadrovskih potreb, poudarjamo tudi zato, ker usmeritev mladine v določene poklice in izobraževanje ni stvar trenutne odločitve ali strokovno ne dovolj utemeljenega svetovanja, temveč mora to usmerjanje biti prisotno v vsem vzgojno-izobraževalnem procesu. Svetovanje poklica oziroma izobraževanja mora upoštevati več elementov, od interesa posameznika in njegovih sposobnosti do usklajevanja teh interesov s kadrovskimi potrebami združenega dela. V praksi se srečujemo s pojavom, da mladina za določene poklice ni zainteresirana. Vprašanje je, ali pri tem ne gre predvsem za problem nepravilnega družbenega in materialnega vrednotenja posameznih poklicev. Tudi to vprašanje bo treba v celotnem vzgojno-izobraževalnem procesu čimprej obvladati in vložiti več naporov v razvijanje interesov za tiste poklice, za katere ugotavljamo, da zlasti pri mladini ni dovolj interesa;

5. pri načrtovanju kadrovskih potreb v organizacijah združenega dela bi bilo potrebno posebej opredeliti število štipendij šolajoči se mladini ter mladini, ki bo šele po končanem šolanju sklenila delovno razmerje z organizacijo združenega dela oziroma delovno skupnostjo, in posebej bi bilo treba predvideti število zaposlenih delavcev, ki imajo interes in pogoje za izobraževanje ob delu in iz dela. Družbeni, ekonomski in tehnološki razvoj narekuje potrebo, da ustvarjamo ustrezne pogoje, ki bodo omogočali, da se bodo delavci v vedno večjem številu vključevali v izobraževanje za zahtevnejše poklice ob delu in iz dela.

6. Dopolnjeni družbeni dogovor o štipendijski politiki bi moral odločneje postaviti zahtevo, da se štipendisti že v času šolanja vključujejo v proizvodni proces organizacije združenega dela, od katere dobivajo štipendijo, da se seznanijo z organizacijo in tehnologijo dela, samoupravno organiziranostjo itd.

7. Tendenca spreminjanja strukture štipendistov v korist kadrovskih štipendij je pozitivna. Kljub ugodnim rezultatom bi bilo potrebno sedanje stanje 70 : 30 v korist kadrovskih štipendij proučiti in ugotoviti realne možnosti znižanja prispevka organizacij združenega dela. Tudi v bodoče bo potrebno dolo-

čena sredstva združevati, in to zaradi dveh razlogov, zaradi solidarnostnega prelivanja in zaradi objektivnih razlogov, ki narekujejo, da določene profile kadrov načrtujejo družbenopolitične skupnosti. V vsakem primeru pa morajo biti tudi te štipendije predvsem kadrovske. Socialni moment prosilca štipendije je treba upoštevati tako pri štipendijah, ki jih dodeljujejo organizacije združenega dela, kot pri dajanju štipendij iz združenih sredstev.

8. Posebej bi bilo treba analizirati vzroke, zakaj je bilo na primer v šolskem letu 1977/78 podeljenih samo 72 % razpisanih štipendij. Najbrž gre pri tem za več neurejenih vprašanj in ne samo za nezainteresiranost mladine. Za podeljevanje štipendij Titovega sklada je potrebno čimprej razčistiti pojme mladi delavci in otroci delavcev. Iz informacije o delovanju sklada v letu 1977 ni razvidno, da je dilema, zlasti glede pojma otroci delavcev, razčiščena. Prav ta pojem pa povzroča v javnosti mnogo dilem in različna tolmačenja.

Predsednica Silva Jerob: Hvala! Besedo ima tovariš Janez Arsenjuk, delegat iz Maribora. Prosim!

Janez Arsenjuk: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite nekaj pripomb k izvajanju kadrovske politike v naši republiki. V občini Maribor smo delegati vseh treh zborov mariborske skupščine in vseh treh skupin za zборе Skupščine Socialistične republike Slovenije obravnavali informacijo o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije kakor tudi informacijo o delovanju Titovega sklada za štipendiranje in podpiramo predlagana stališča in sklepe oziroma predloge Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter tudi dodatno poročilo oziroma predloge, ki so bili naknadno dostavljeni.

Ob obravnavanju problematike štipendiranja v naši občini smo ugotovili, da Titov sklad za štipendiranje mladih delavcev kljub nekaterim pomanjkljivostim dosega svoj namen. Med pomanjkljivostmi je potrebno šteti zlasti, da se je v preteklih letih prijavljalo razmeroma malo kandidatov za te štipendije iz vrst mladih delavcev. Vzroke za to je verjetno treba iskati v nezadostni aktivnosti predlagateljev, ki so v organizacijah združenega dela pooblaščeni, da predlagajo kandidate za Titove štipendije, nadalje v strogih kriterijih za pridobitev Titove štipendije, deloma pa tudi pri samih kandidatih, ki se bojijo, da po daljši odsotnosti iz rednega izobraževalnega procesa ne bodo mogli doseči odličnega ali prav dobrega uspeha, kar je pogoj, da obdržijo status Titovega štipendista.

Ob tem tudi ugotavljamo, da je število Titovih štipendistov v Socialistični republiki Sloveniji majhno, saj vemo, da je v Jugoslaviji okoli 10 000 štipendistov, v Sloveniji pa le 161; to se pravi približno 1,6 %. Zato predlagamo, da se poveča število razpisanih štipendij Titovega sklada, da se poveča tudi aktivnost predlagateljev, ki predlagajo kandidate za Titove štipendije, in da se po potrebi ponovno proučijo kriteriji za pridobivanje Titove štipendije. Sedanji Titovi štipendisti navajajo, da jih v času študija preveč obremenjujejo z različnimi funkcijami in drugimi neučnimi oziroma neštudijskimi obveznostmi. Zaradi tega po daljšem času študija poslabšajo učni uspeh in izgubijo status Titovega štipendista, nekateri pa celo študij opustijo.

Glede na te ugotovitve menimo, da Titovih štipendistov ne bi smeli obremenjevati s prevelikimi neštudijskimi obveznostmi. Res je, da je njihova družbenopolitična aktivnost eden od kriterijev za pridobitev Titove štipendije, ven-

dar se zaradi tega ne smejo preleviti v poklicne funkcionarje, saj je njihova osnovna naloga predvsem študij.

Med drugimi problemi štipendijske politike delegati mariborske občine opozarjamo na dvojnost obravnavanja učencev v gospodarstvu. Le-ti namreč v času praktičnega pouka dobivajo nagrado, ki je določena s sindikalno listo, v času teoretičnega pouka pa štipendijo po samoupravnem sporazumu in tudi dopolnilno štipendijo, če so do nje upravičeni. V praksi se v zvezi s tem pojavljajo določeni problemi. Učenci iz manj razvitih krajev Slovenije stanujejo tako v času praktičnega pouka kot v času teoretičnega pouka v domu, kjer je oskrbnina vse leto enaka, nagrada oziroma štipendija pa nista enaki. Predlagamo, da dobivajo učenci v gospodarstvu dopolnilno štipendijo tudi v času praktičnega pouka.

Strinjamo se z ugotovitvijo Odbora za družbenoekonomske odnose pri Zboru združenega dela, da bi kazalo posebej poudariti potrebo po zaostritvi odgovornosti štipendistov do organizacij združenega dela, ki so jih štipendirale. Enako se strinjamo z ugotovitvijo, naj bi zaostrili odgovornost v tistih temeljnih organizacijah, ki zaposlujejo kadre, ne glede na to, da so ti v času šolanja prejeli štipendijo od druge delovne organizacije. Vrnitev štipendije je za takšno delovno organizacijo relativno majhen strošek v primerjavi z ugodnostjo, da pridobi že izšolan kader.

Še nekaj misli o kadrovanju oziroma o evidentiranju štipendistov.

Pri razpisu za šolsko leto 77/78 je sicer prispelo zadostno število predlogov iz vrst otrok delavcev, povsem neustrezen pa je bil odziv na štipendije za mlade delavce. Očitno je torej, da samo objava razpisa v sredstvih javnega obveščanja ni dovolj in da se morajo v večji meri kot doslej aktivirati pri evidentiranju kandidatov družbenopolitične organizacije, predvsem Zveza socialistične mladine Slovenije in Sindikati. Če število 26 štipendistov mariborske občine malo podrobneje razčlenimo, dobimo tale podatek: 18 otrok delavcev se je vpisalo takole: 4 na gimnazijo, 1 na modelarsko šolo, 1 na Visoko ekonomsko komercialno šolo, 2 na Pedagoško akademijo, 2 na Visoko politično šolo, 3 na medicinsko fakulteto in 5 na Visoko tehnično šolo. Osem delavcev pa se je vpisalo takole: 1 na Visoko tehnično šolo, 2 na Fakulteto za sociologijo, 1 na Visoko šolo za organizacijo dela, 3 na Visoko ekonomsko-komercialno šolo in 1 na Pedagoško akademijo. Na podlagi te strukture vpisa lahko ocenimo, da se delavci odločajo predvsem za družbene službe. Moti nas, da ni štipendistov za proizvodno delo v organizacijah združenega dela, ampak odhajajo ti iz organizacij združenega dela. Verjetno bo tudi ta problem treba še proučiti.

V postopkih evidentiranja kandidatov bi si morali prizadevati za čim večjo vključitev tistih, ki žele pridobiti kvalifikacijo na strokovnih ali srednjih šolah. Takih štipendistov je zelo malo, saj je bila velika večina štipendij namenjena predvsem delavcem za študij na višjih in visokih šolah.

Prav tako je s kontinuirano akcijo družbenopolitičnih organizacij potrebno doseči, da bodo samoupravni organi in stroškovne službe v tozidih utrjevale in izgrajevale možnosti za izobraževanje in izpopolnjevanje s štipendijami iz Titovega sklada s svojo kadrovsko politiko in kadrovskimi plani ter hkrati razumele, kako izredno pomembno je spodbujanje in stimuliranje mladih delavcev za čim boljše delo, učenje in družbeno angažiranje. Pri tem bi se v večjem obsegu kot do sedaj morale angažirati kadrovske službe, ki naj bi spremljale izobraževanje svojih delavcev ob delu. Prav tako še vedno ni urejena delovna doba štipendistov Titovega sklada. Ker zakon o pokojninskem zavarovanju

določa, da se mora takšen zavarovanec vsaki dve leti ponovno zaposliti, je nekaj štipendistov že zašlo v velike težave. Zato bi bilo potrebno v zakon vnesti dopolnitev oziroma spremembo, po kateri Titovim štipendistom ne bi bilo treba vsaki dve leti obnavljati statusa delavca v združenem delu. To prihaja v poštev za delavce na štiriletnih šolah.

Naslednje vprašanje je povprečna ocena. Povprečna ocena različnih fakultet pa tudi letnikov se kvalitativno razlikuje. Medtem ko je povprečna ocena 8 na eni fakulteti obenem tudi povprečna ocena letnika ali pa celo povprečje letnika, pa je na drugi ta ocena daleč nadpovprečna ocena letnika. Titovo štipendijo pa so pridobili tudi delavci iz neposredne proizvodnje, ki so odšli na študij iz dela in so bili za pridobitev štipendije predlagani zaradi svojega večletnega aktivnega družbenopolitičnega dela. Ob tem se zastavlja vprašanje, ali so po nekajletni odsotnosti od študijskega procesa v enakem položaju kot ostali študentje, tudi tedaj, ko je potrebno dosegati povprečno oceno.

Predlagamo tudi, da bi bilo potrebno proučiti, kako bi Titovim štipendistom delavcem pomagali v prehodnem obdobju, posebno pa v prvem letu študija, da bi se lahko čim uspešneje vključili v študij. Če nekdo pet ali šest let dela v delovni organizaciji in ga sedaj pošljemo zopet v šolsko klop z zahtevo, da ima nadpovprečne rezultate na področju študija in da je še nadpovprečno aktiven v družbenopolitičnem življenju, je to zanj prehuda obremenitev. Menim, da včasih precenjujemo zmogljivosti mladih delavcev, ki se odločijo za tako šolanje.

Položaj Titovega sklada v Socialistični republiki Sloveniji ni isti kot v drugih republikah. Medtem ko drugje rešuje Titov sklad predvsem socialne probleme otrok delavcev, ker razen kreditov in kadrovskega štipendij nimajo drugih virov, pa odpravljamo v Socialistični republiki Sloveniji socialne razlike med študenti s štipendiranjem iz sklada združenih sredstev.

Glede učnega uspeha kot uspešnosti štipendista predlagamo, da morajo mladi delavci, ki se vključujejo na študij v srednjih šolah, doseči prav dober učni uspeh, delavci, ki se vpišejo na višje in visoke šole s triletno srednjo šolo, morajo doseči povprečno oceno sedem in pol, delavci s štiriletno šolo pa oceno osem. Otroci delavcev v srednjih šolah morajo praviloma imeti odličen učni uspeh, na višjih in visokih šolah pa povprečno oceno osem.

V okviru skupščine podpisnic družbenega dogovora oziroma samoupravnega sporazuma o štipendiranju bi bilo potrebno zagotoviti tudi organizirano zastopanje delegatov Titovih štipendistov, saj bi le-ti na osnovi lastnih izkušenj lahko prispevali k razreševanju ne le problematike Titovih štipendij, ampak tudi k razreševanju širših vprašanj s področja štipendiranja, kadrovanja, izobraževanja in zaposlovanja.

Ob koncu imam še eno pripombo k besedilu poročila na sedmi strani. Prosim, da v bodoče ne bi v skupščinskih dokumentih govorili o slabem ali slabšem položaju otrok delavcev in kmečkih družin. Po 30 letih obstoja samoupravne socialistične družbe je vprašanje, zakaj so prav delavski otroci na dnu socialne lestvice in imajo najmanj možnosti za nadaljnje šolanje. To je moja pripomba in bi prosil, da tudi njo proučite. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Tovariš Arsenjuk, hvala lepa! Besedo ima Sillian Gianfranco, delegat oziroma poročevalec Komisije za narodnosti Skupščine SR Slovenije. Izvolite, prosim!

Sillian Gianfranco: Tovarišica predsednica, tovariši delegati. Problem dopolnjevanja vrzeli v kadrih je posebno pereč na področju narodnosti, to se pravi v Koprščini kar se tiče italijanske narodnosti in v Pomurju za madžarsko narodnost. Govorili smo že o deficitarnih področjih, toda deficitarna področja so še posebej pereča pri narodnosti. Zato je več kot logično, da je tudi Komisija za narodnosti pri Skupščini republike Slovenije na svoji seji 16. junija 1978 posvetila posebno pozornost temu problemu in problemu štipendiranja za narodnosti. Po tej seji je Komisija pripravila tudi poročilo, ki je bilo razdeljeno delegatom vseh treh zborov. Še enkrat prosim vse pristojne organe v imenu obeh narodnosti, to se pravi madžarske v Pomurju in italijanske v Koprščini, da naj pri izvajanju štipendijske politike posvetijo posebno pozornost potrebam obeh narodnosti.

To bi torej predstavljalo nadaljnji korak pri izvajanju posebnih pravic narodnosti. Gre za pravice, ki so jih vsi trije zbori opredelili na svojih zasedanjih v aprilu 1977. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Ali želi še kdo besedo? Besedo ima Marko Kobe!

Marko Kobe: Tovarišice in tovariši! Skupini delegatov občine Metlika za Zbor združenega dela in Zbor občin sta obravnavali informacijo o izvajanju štipendijske politike v Sloveniji in jo sprejeli. Tudi za našo občino velja, da pomeni izvajanje tako začrtane štipendijske politike pozitiven premik. V razpravi o delovanju Titovega sklada pa smo ugotovili, da je teh štipendistov v Sloveniji še vedno malo v primerjavi z drugimi. Vzrok za to je premajhna skrb za zbiranje kandidatov, pa tudi kriteriji so v Sloveniji ostrejši. Menimo, da bi moral imeti Titov sklad absolutno enake kriterije v vsej državi.

V razpisu štipendij Titovega sklada za letošnje leto je bilo navedeno, da pridejo v poštev predvsem otroci delavcev in otroci kmetov kooperantov. Menimo, da bi morali priti nujno v poštev tudi otroci kmetov, ki niso kooperanti, saj gre često za otroke prav tistih kmetov, ki so v slabšem ekonomskem in socialnem položaju kot kmetje kooperanti. Upoštevati moramo namreč, da je v naših občinah relativno zelo veliko kmetov, ki niso kooperanti, prav zaradi slabše gospodarske razvitosti občine. Seveda je ob tem razumljivo, da je potrebno v celoti upoštevati tudi ostale kriterije za podelitev, ne da bi imeli posebej prioriteto kmetje oziroma otroci kmetov, ki niso kooperanti. Če se to ob letošnjem razpisu ni moglo ali ne da več upoštevati, predlagamo, da se naša pripomba upošteva v naslednjem razpisu in njej prilagodijo tudi ustrezni akti. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Razpravljal je tovariš Marko Kobe, delegat iz Črnomlja. Želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Ivo Janžekovič, predsednik Skupščine Titovega sklada!

Ivo Janžekovič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Organi Titovega sklada so me naprosili, da bi na današnji seji vašega zbora povedal nekaj besed v zvezi z našim delom in problemi, s katerimi se ukvarjamo.

Naj najprej povem, da so organi Titovega sklada zelo zadovoljni, da vsi trije zbori slovenske skupščine obravnavajo tudi informacijo o delovanju in

problematiki Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev. Razprava bo gotovo prispevala k temu, da bodo informacije o delovanju in problematiki sklada še bolj približane delovnim ljudem in občanom, kar je v tem trenutku, ko je objavljen četrti razpis štipendij, izredno pomembno, in pa še zlasti, da se bodo izoblikovali enotnejši pogledi do nekaterih vprašanj, ki niso bila povsem dorečena vse od ustanovitve sklada pa do danes.

Titov sklad je bil na pobudo delovnih ljudi Majdanpeka in po koordinacijski akciji vodstev družbenopolitičnih organizacij ustanovljen v vseh socialističnih republikah in pokrajinah v letu 1974. Že od vsega začetka pa je imel Titov sklad v republiki Sloveniji določene specifičnosti. V tej razpravi se ne bi dotaknil razmer v drugih republikah. Dejstvo je, da je Slovenija v celotnem sistemu štipendiranja precej naprej od ostalih republik; zato prihaja do nekaterih razlik že v samem pojmovanju mesta in vloge Titovega sklada. V Sloveniji reševanje nekaterih problemov zastavljamo drugače, kot jih zastavljajo drugod. Predvsem menimo, da temeljna funkcija Titovega sklada ni samo socialna marveč predvsem socialno-razredna, o čemer bom še govoril.

V naši republiki se je Titov sklad ustanavljal sočasno s samoupravno preobrazbo celotnega področja štipendiranja. Cilji in družbene vloge sklada so sestavni del osnovne opredelitve delovnih ljudi, da s samoupravnim združevanjem in organizirano družbeno pomočjo omogočajo slehernemu mlademu človeku, da se izobražuje in pridobi sebi in družbi potrebno znanje. Namen in cilji Titovega sklada kot posebnega sklada v okviru samoupravnega urejanja področja štipendiranja v Sloveniji so bili predvsem ti, da se stimulirajo posebno nadarjeni mladi delavci in otroci delavcev, ki s svojo marljivostjo pri delu in učenju ter s politično angažiranostjo izstopajo v svojih sredinah, pri odločitvah za nadaljnji študij. Tako se naj tudi po tej poti prispeva k izboljševanju razredne strukture učencev in pa študentov, za katero vemo, da ni najbolj ustreznna. V delovanju sklada tako ni posebej poudarjena socialna funkcija sklada, čeprav je razumljivo, da morajo pri konkretnih odločitvah pri podeljevanju štipendij imeti ob sicer drugih enakovrednih pogojih prednost kandidati, ki so v slabšem socialnem položaju.

Prav zaradi posebnega družbenega interesa so bila sprejeta tudi merila, po katerih štipendisti Titovega sklada študirajo pod nekoliko boljšimi materialnimi pogoji, kar je treba poudariti. Tako kot smo v zadnjih letih dozorevali na področju razjasnjevanja vprašanj in problemov kadrovanja in bili sposobni vse bolj jasno opredeljevati cilje kadrovske politike nasploh, tako smo tudi v organih sklada iz razpisa v razpis poskušali izboljševati opredeljene cilje in usmeritve Titovega sklada. Nikoli si nismo prizadevali za veliko število štipendistov in razvrednotenje kriterijev, temveč smo iskali optimalna merila in kriterije, po katerih bi moral imeti Titov sklad ustrezno družbenopolitično in vzgojno mesto; štipendisti sklada pa bi morali zadovoljevati ustrezna družbena merila.

Vedno znova se odpira vprašanje, ali so štipendije namenjene vsem mladim delavcem ali samo določenemu delu mladih delavcev. To je večno vprašanje, čeprav v organih sklada s konkretnimi odločitvami in oblikovanjem kriterijev razpisa ne spodbujamo teh razprav. Moram pa povedati, da je problem, kdo je delavec, še vedno prisoten. Povem naj, da je razlika med ustavno definicijo delavca in pa med definicijo v naših dokumentih oziroma v pravilniku Titovega sklada. Razlika je precejšnja. Vemo, koga opredeljuje ustava za delavca,

medtem ko ima Titov sklad ožjo opredelitev. Torej sodimo, da bi morali to dilemo razčistiti.

Po našem mnenju sklad upravičuje svoj namen in družbeno vlogo le, če omogoča nadaljnje izobraževanje in usposabljanje tistim mladim nadarjenim in prizadevnim, ustvarjalnim in družbenopolitično aktivnim delavcem, ki neposredno opravljajo dela ali opravila proizvodnih delavcev v materialni proizvodnji oziroma enaka opravila v drugih dejavnostih in ki imajo izobrazbo ozkega ali širokega profila. Če to povem po stari kategorizaciji, so to nekvalificirani, polkvalificirani, kvalificirani in visokokvalificirani delavci. Enakovredno obravnavamo tudi tehnike, če so si poklic tehnika pridobili ob delu. Sodimo namreč, da je to tisti del delavcev, ki zasluži posebno družbeno skrb, ki v razrednem smislu najbolj žlahtno počivi strukturo učencev in študentov. Zato menimo, da ni mogoče povezovati pojma »mladi delavec« po dokumentih Titovega sklada z ustavnim pojmom delavec v združenem delu, ker bi bil v tem primeru vprašljiv obstoj Titovega sklada kot posebne institucije, katere ena od temeljnih funkcij je prav socialno-razredna. To funkcijo opravlja tako, da poskuša zboljšati socialni sestav učeče oziroma študirajoče se mladine. Nekateri tovariši so imeli pripombe, da 160 kandidatov ne more bistveno izboljšati strukture študentov ali učencev. To je sicer res, vendar ne bi kazalo odstopati od funkcije, ki jo ima sklad sedaj.

Kategorijo mladih delavcev in otrok delavcev obravnavamo enako. Vendar je delež štipendistov mladih delavcev prav zaradi pomanjkljive kadrovske politike v združenem delu neustrezen. V sistemu usmerjenega izobraževanja naj bi izobraževanje iz dela postala prevladajoča oblika izobraževanja in usposabljanja. Zato se bomo morali usmeriti predvsem na mlade delavce.

Dokaj razprav in nasprotujočih si mnenj srečujemo tudi pri kriterijih za podelitev štipendij: od tega, da so prezahtevni, pa do tega, da niso dovolj zahtevni. Celo med štipendisti Titovega sklada so mladi, zagnani in aktivni delavci, ki sami zagovarjajo ostre kriterije glede zahtevanega učnega uspeha. Menijo, da so z učnim uspehom dolžni upravičiti ime štipendije in tudi večje materialne ugodnosti.

Mnenja so različna tudi v organih družbenopolitičnih organizacij in Gospodarske zbornice. Mislimo, da smo v letošnjem razpisu našli dobre in sprejemljive opredelitve, ki po eni strani potrjujejo načelo, da so štipendije Titovega sklada namenjene posebno nadarjenim mladim delavcem in otrokom delavcev, hkrati pa dovoljujejo, da se lahko od strogo formalnih ocen, samo odličnih, tudi odstopa. Opozoriti pa moram tu še na politiko Izvršilnega odbora in Skupščine sklada, da se problemi štipendistov rešujejo individualno. Ne upoštevamo samo učnega uspeha, marveč tudi razmere, v katerih posameznik živi in dela.

Za štipendiste iz vrst mladih delavcev, ki so za sklad najzanimivejši, pa tako nimamo kriterijev učnega uspeha, marveč vrednotimo njihovo marljivost in iznajdljivost pri delu, inovacijsko dejavnost ter dosedanje strokovno in družbenopolitično izobraževanje, usposabljanje in napredovanje. Mislim, da ni potrebno ponavljati tudi vseh vprašanj, ki so obravnavana že v naši informaciji.

Na koncu naj se dotaknem le še letošnjega razpisa. Za letošnje šolsko leto 1978/79 je sklad izjemno razpisal 200 štipendij in storili smo vse, da bi razpis uspel. Priprave na sam razpis smo poslali tudi vsem vodstvom družbenopolitičnih organizacij v občinah. Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in Republiška konferenca Zveze mladine pa sta se še posebej angažirala v občinah in v temeljnih samoupravnih sredinah. Razpis sklada je bil objavljen tudi v večini

glasil organizacij združenega dela. Prepričan sem, da bo tudi današnja razprava prispevala, da bo v bodoče problemov pri delovanju sklada manj in da bo Titov sklad za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev v naši republici lahko prispeval še večji delež k uresničevanju ciljev kadrovske politike in štipendiranja nasploh.

Glede dodeljevanja Titovih štipendij kmečki mladini pa tole: Odbor je na več sejah razpravljal o tem. Bili smo enotnega mnenja, da ne bi kazalo spričo socialno-razredne funkcije, ki jo ima Titov sklad, štipendiranja razširiti na področje privatnega kmetijstva in naj se štipendije za otroke kmetov zagotovijo iz združenih sredstev, v Titov sklad pa lahko vključujemo, po našem mnenju, le kmete, ki združujejo svoje delo in sredstva bodisi v zadrugi ali kombinatu itd. Zato drugačnih rešitev ne moremo sprejeti, saj bi z njimi bistveno spremenili vlogo in pa temeljno usmeritev sklada.

Kdo je delavec in kdo ni delavec? V praksi smo odločali takole: Če je eden od roditeljev, ali oče ali mati, delal kot delavec in čeprav je bil drugi roditelj uslužbenec, smo tako družino tretirali kot delavsko družino. Tako tudi pri tem kriteriju nismo bili togi. Seveda pa smo dosledno upoštevali kriterij, da Titov sklad ne more štipendirati otrok uslužbencev, ker bi sicer spremenili funkcijo sklada. Toliko torej kot pojasnilo na vprašanje, ki je bilo postavljeno.

Predsednica Silva Jerab: Hvala lepa, tovariš Janžekovič! Želi še kdo besedo? Želi besedo predstavnik predlagatelja? Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Na podlagi informacije o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine Socialistične republike Slovenije o štipendijski politiki, ki jo je Skupščini predložil njen izvršni svet, in informacije o delovanju Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev iz Socialistične republike Slovenije v letu 1977 ter na podlagi razprav v delovnih telesih Skupščine Socialistične republike Slovenije in njenih zborov Zbor občin ugotavlja, da so se razmere na tem področju, po sprejetju sklepov Skupščine Socialistične republike Slovenije o štipendijski politiki, popravile.

2. Sklepi, ki so jih zbori Skupščine Socialistične republike Slovenije sprejeli na sejah dne 22. 6. in 6. 7. 1977, po obravnavi poročila o uresničevanju družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v Socialistični republici Sloveniji, so še vedno aktualni in še nadalje zavezujejo vse nosilce za njihovo uresničevanje. Zlasti pa je potrebno za uresničevanje teh sklepov pospešiti prizadevanja za podružbljanje štipendijske politike, za nadaljnje uveljavljanje štipendijske politike kot sestavnega dela dolgoročne kadrovske politike in s tem dolgoročne razvojne politike združenega dela in usmerjanja izobraževanja in za uveljavljanje odgovornosti neposrednih nosilcev, to je v prvi vrsti temeljnih organizacij združenega dela, za izvajanje štipendijske politike.

3. Ob sprejemanju novega družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov o štipendijski politiki naj bi neposredno nosilci kritično presodili učinke vloženi sredstev za štipendiranje in na tej podlagi oblikovali odločitve o višini sredstev, ki jih je potrebno združevati za skupno opredeljene in samoupravno sprejete cilje štipendijske politike, zlasti tudi za deficitarne poklice.

4. Udeleženci družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov o štipendijski politiki naj zagotovijo tekoče spremljanje izvajanja samoupravno sprejetih odločitev in njihovo usklajenost s sprejetimi sklepi Skupščine Socialistične republike Slovenije o štipendijski politiki. Udeleženci naj o tem obveščajo

delavce v združenem delu, stanje na tem področju pa naj bo sestavni del poročil o izvajanju vsakoletnih resolucij o politiki uresničevanja srednjeročnega družbenega plana razvoja Socialistične republike Slovenije.

5. Zbor občin sprejema stališča in predloge Komisije za narodnosti Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki zadevajo politiko štipendiranja in kadrovske politiko za potrebe pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti, ter priporoča podpisnikom družbenega dogovora o štipendijski politiki, da pri dopolnitvi tega dogovora upoštevajo stališča in predloge omenjene komisije.

6. Pripombe, predlogi in mnenja delegatov iz razprave na seji Zbora občin se posredujejo Skupščini Titovega sklada in podpisnikom družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v Socialistični republici Sloveniji, da jih upoštevajo pri svojem delu in pri oblikovanju sprememb in dopolnitev tega dogovora.

Želi morda o predlaganem sklepu kdo razpravljati? Če nihče, potem bomo glasovali! Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na informacijo o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine Socialistične republike Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti, ki jo je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Rada Mikliča, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za delo. Želi morda predstavnik predlagatelja informacijo še ustno obrazložiti? Besedo ima tovariš Rado Miklič!

Rado Miklič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi samo dvoje kratkih pojasnil, za kar so mi dale pobudo nekatere dosedanje razprave. Kot že naslov sam pove, ni predmet informacije nočno delo delavcev nasploh, ampak samo nočno delo žena, in sicer v tistih dejavnostih, kjer je nočno delo žena prepovedano s 127. členom zakona o delovnih razmerjih, s čimer je realizirana konvencija o prepovedi nočnega dela žena, ki jo je naša država ratificirala 1955. leta in ki nas še vedno zavezuje.

Velja pa pripomniti še tole. Bistvene določbe iz priporočil in sklepov o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti, ki jih je sprejela naša skupščina 1973. leta, so v celoti povzete v zakonu o delovnih razmerjih in ustrezno pravno izoblikovane v določbah 127., 128. in 129. člena. Prosim, da zbor predloženo informacijo s temi pojasnili sprejme! Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Informacijo ste prejeli. Obravnaval jo je naš Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in zboru predložil pismeno poročilo. Ali želi morda poročevalec Odbora poročilo še ustno dopolniti? (Ne želi.)

Na podlagi predložene informacije in poročila pričnjam razpravo. Prosim, besedo ima tovariš Janez Arsenjuk iz Maribora!

Janez Arsenjuk: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov je obravnavala informacijo o izvajanju priporočil in

sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti, z zaključki in predlogi ter jo sprejemamo.

Ugotavljamo, da v občini Maribor izpolnjujemo dogovor o zmanjšanju nočnega dela žena in zagotavljamo delavcem v nočnih izmenah ustrezne pogoje. Ob tej razpravi pa moramo ponovno opozoriti na neenakopraven položaj tekstilne industrije. Obrnenitve dohodka tekstilne industrije so nesorazmerne z drugimi dejavnostmi in tudi s tekstilno industrijo v drugih republikah. Na podlagi republiškega zakona o obveznem posojilu za nerazvite republike in avtonomni pokrajini je tekstilna industrija v Sloveniji — v nekaterih drugih republikah je tekstilna industrija oproščena plačevanja tega posojila sklada, — dolžna plačevati to posojilo v višini 3 % od poslovnega sklada, kar je najvišja možna mera. Ta stopnja je bila določena na podlagi finančnih rezultatov poslovanja v preteklih letih, ko je panoga poslovala pod znatno ugodnejšimi pogoji kot posluje v zadnjih letih.

Problem neenakopravnega položaja tekstilne industrije, ki zaposluje pretežno število žena, je spoznan v republiškem merilu, saj že družbeni plan razvoja Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v poglavju, ki obravnava pogoje in želje delovnih ljudi, poudarja nalogo, da bo reševanju problemov, ki vplivajo na pogoje pridobivanja dohodka v organizacijah združenega dela s pretežnim deležem zaposlenih žena, posvečena posebna skrb. Tudi v predlogu resolucije za leto 1978 je navedena naloga naložena v točki 33 temeljnih razvojnih nalog in opredelitve njihovih nosilcev Republiškem sekretariatu za industrijo. Vendar dalj od te načelne opredelitve nismo prišli, kljub stalnemu opozarjanju delegatov v občinskem in republiškem zboru združenega dela o potrebi po analiziranju problemov in realizaciji predlogov možnih ukrepov za sistemske rešitve.

Navedeni neenakopraven položaj tekstilne industrije je eden od pomembnih razlogov, da v tekstilni industriji ne moremo hitreje uresničevati zmanjševanja nočnega dela. Velike obremenitve dohodka in restrikcija uvoza opreme namreč onemogočata posodobitev strojnega parka, ki bi omogočal zmanjševanje števila zaposlenih v nočni izmeni. Zato predlagamo, da se zaključki in predlogi dopolnijo s temle besedilom: »Republiški sekretariat za industrijo naj čimprej predloži analizo pogojev pridobivanja dohodka v organizacijah združenega dela s pretežnim deležem zaposlenih žena, kakor tudi predlog sistemskih rešitev.« Hvala lepa.

Predsednica Silva Jerreb: Ali želi še kdo besedo? Prosim!

Janez Ciglar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ker je v občini Hrastnik največji problem prav steklarna Hrastnik, bi želeli seznaniti s tem problemom vse delegate.

Steklarna Hrastnik je delovna organizacija s stoletno tradicijo v predelavi steklene taline. V rednem delovnem razmerju je okoli 1888 delavcev, od tega okoli 780 žensk. Proizvodni program obsega ročno predelavo steklene mase, razsvetljavno steklo, polavtomatsko in avtomatsko predelavo steklene mase, razsvetljava, embalažo in blago za široko potrošnjo.

Za boljše razumevanje problematike je potrebno poudariti nekatere bistvene elemente. Vedeti moramo, da se odvija priprava steklene mase v posebnih kontinuiranih steklarskih pečeh, ki so v naših primerih v vseh delovnih enotah

za predelavo steklene taline. Proces taljenja se odvija pri temperaturi od 1450 stopinj do 1550 stopinj. Zaradi tega je potrebno dovajati velike količine goriva za vzdrževanje omenjene visoke temperature. To pa ima za posledico težnje po kontinuirani proizvodnji, kajti že samo vzdrževanje steklene mase v tekočem stanju na omenjeni temperaturi zahteva skoraj isto količino goriva kot pri normalnem procesu proizvodnje.

Drugi faktor, ki nas sili k čim enakomernejšemu oziroma neprekinjenemu obratovanju, pa je povsem tehnološkega izvora, saj vsaka prekinitev pomeni motnjo v samem procesu taljenja, ki potem vsekakor negativno vpliva na rezultate proizvodnje. Če steklena masa dalj časa stoji, pride do izločanja določenih komponent, kar pa ima za posledico poslabšanje predelovalnih lastnosti te steklene taline. Če pri tem upoštevamo še to, da uporabljamo energijo, ki jo je po eni strani težko dobiti, po drugi strani pa je med najpomembnejšimi stroški v predelavi steklene taline, potem bi bila s tega stališča umestna neprekinjena štiri oziroma triizmenska proizvodnja, ki bi pomenila občutno pocenitev stroškov proizvodnje oziroma predelave steklene taline. Danes imamo v temeljni organizaciji ročne in polavtomatske obdelave steklene mase organizirano delo v treh turnusih, torej je vključena tudi nočna izmena. Ob sobotah in nedeljah pa so v teh temeljnih organizacijah dela prosti dnevi.

Zaradi že omenjenih dejstev prehod na dvoizmenski turnus ni mogoč. Namreč zaradi neracionalnega izkoriščanja kapacitet, goriva, peči z vso pripadajočo opremo, hlajenja in vzdrževanja, občutne podražitve proizvodnje, zmanjšanja proizvodnje, omejitve z določenim številom talilnih objektov, motenj v samem tehnološkem procesu z vsemi negativnimi posledicami, občutnega zmanjšanja proizvodnih rezultatov.

Pri dvoizmenskem obratovanju bi bil praktično pri isti uporabi energije dohodek manjši za okoli 20%. Glede na to, da temeljna organizacija I služi že na robu rentabilnosti, si lahko predstavljamo, kaj pomeni tak izpad proizvodnje.

V temeljni organizaciji II, avtomatska predelava steklene mase, pa je zaradi tehnoloških posebnosti avtomatov za predelavo steklene mase prehod na dvoizmensko obratovanje iz tehnološkega in ekonomskega vidika nemogoč. Iz povedanega sledi, da bomo tudi v bodoče imeli delo, organizirano v temeljni organizaciji I v treh časovnih turnusih in v temeljni organizaciji II v štirih časovnih turnusih.

Na podlagi dejstev smo prisiljeni reševati problematiko nočnega dela žena z izboljšanjem delovnih pogojev vseh zaposlenih in s postopnim zmanjševanjem delovnih nalog, ki jih opravlja ženska delovna sila, predvsem s tehnološkimi izboljšavami. Skladno s stališči Republiškega odbora sindikata pa smo v delovni organizaciji izpolnili že nekatere pogoje, ki pa jih sedaj ne bi navajal. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! To je bil Janez Ciglar, delegat iz Hrastnika. Besedo ima tovariš Gojko Vidovič, delegat iz Litije!

Gojko Vidovič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija Skupščine občine Litija je na svoji seji dne 29. 5. 1978 razpravljala o informaciji o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji in pripravila za razpravo naslednji prispevek.

V naši občini je že vsa leta problem nočnega dela žensk najbolj prisoten v delovni organizaciji Predilnica Litija, kjer je od skupno zaposlenih 1191 delavcev kar 821 žena. Od teh 821 žena dela v vseh treh oziroma štirih izmenah, tudi ponoči, kar 579 žena ali 70,5 % od vseh zaposlenih ženska.

Kljub naporom in prizadevanjem delovne organizacije Predilnica Litija za uresničitev začrtane politike zmanjševanja in odprave nočnega dela žensk se število žensk na nočnem delu ni zmanjšalo, pač pa še celo malenkostno povečalo, in sicer za 15 delavk ali 2,6 % v letu 1977/78, zaradi razbremenitve ostalih predic. V delovni organizaciji Predilnica Litija je bil izdelan program za popolno ukinitve nočnega dela žena, vendar programa ni bilo možno realizirati, saj bi potrebovali okoli 550 milijonov din, delovna organizacija sama pa ne razpolaga s tako visokimi sredstvi. Zato je bilo s strani sindikata in družbenopolitičnih organizacij v predilnici Litija predlagano, naj strokovne službe po hitrem postopku izvedejo revizijo srednjeročnega programa in izdelajo program, katerega bo Predilnica Litija lahko realizirala. S to korekturo srednjeročnega programa Predilnica za enkrat odstopa od ukinitve nočnega dela v celoti, ker se po tem programu ukine le četrta izmena, ki je najbolj naporna. V tej izmeni dela 97 žena. Delo v nočni izmeni v 4-izmenskem turnusu traja od 22. do 5. ure naslednjega dne, v troizmenskem delu pa traja od 22. do 1.30 naslednjega dne. Po tej uri obratovanje preneha in se zopet prične ob 4.30. Ta delovni čas je ugodnejši, ker stanujejo zaposlene žene v neposredni okolici delovne organizacije in zato lahko vsaj del noči prespijo.

Korigirani program razvoja se že izvaja in bo uresničen do leta 1979. Celotna investicija je predvidena v višini 151 441 000 dinarjev. Glavno breme investicije, ki pogojuje odpravo četrte izmene, ima delovna organizacija sama.

Vprašanje ukinitve triizmenskega dela pa kljub intenzivnemu reševanju ostaja odprto in ga bo možno reševati v kasnejšem obdobju. Situacija, v kateri je trenutno tekstilna industrija, bi z ukinitvijo tretje izmene v Predilnici Litija povzročila katastrofalne ekonomske posledice. 390 delavcev, ki so v glavnem priučeni, bi verjetno ostalo brez zaposlitve, ker se drugje ne bi mogli zaposliti, prav tako pa je nemogoča takojšnja prekvalifikacija. Kakršna koli administrativna ukinitve nočnega dela bi bila zato v dani situaciji praktično nemogoča.

Objektivni razlogi tako narekujejo, da se bo nočno delo žensk sicer v manjšem obsegu moralo dovoljevati, ker ga ni mogoče brez konkretnejše družbene pomoči in intervencije odpraviti v bližnji prihodnosti.

Delegacija Skupščine občine Litija se v celoti strinja z zaključki in predlogi v informaciji o nočnem delu žena. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Vidovič! Želi še kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije ugotavlja, da se priporočila in sklepi Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti postopoma uresničujejo.

2. Zbor občin podpira zaključke in predloge, ki so vsebovani v informaciji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju priporočil in sklepov o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti. Pri tem pa poudarja, da je treba dosledno upoštevati leta 1973 v Skupščini sprejeta priporočila in sklepe ter še večjo pozornost in skrb posvečati izbolj-

šanju dela in življenjskih pogojev ter ustreznemu vrednotenju dela vseh tistih, ki morajo delati ponoči, prav tako pa tudi organiziranemu spremljanju in analiziranju vpliva nočnega dela na zdravje delavcev.

3. Zbor občin priporoča Republiškem sekretariatu za delo, da izda soglasje za uvedbo nočnega dela žensk samo v izrednih primerih, po vsakokratnem in predhodnem mnenju republiških odborov posameznih sindikatov in Gospodarske zbornice Slovenije.

4. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj v letu 1979 poroča o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine o nočnem delu žena in mladine. V tem poročilu naj med drugim prikaže tudi to, kako je urejeno varstvo otrok tistih delavk oziroma delavcev, ki še delajo ponoči. Izvršni svet naj v omenjenem poročilu predloži tudi analizo pogojev pridobivanja dohodka v organizacijah združenega dela s pretežnim deležem v nočni izmeni zaposlenih žena, kakor tudi predlog sistemskih rešitev.

Želi o predlaganem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Ker vidim, da nihče, prosim, da o njem glasujemo! Kdo je za? (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na poročilo o delu delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ za obdobje september 1977 do maja 1978, ki so ga Skupščini predložili v obravnavo delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Kot predstavnik delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru je na seji navzoč tovariš Rudi Bregar. Želi predstavnik delegatov poročilo še ustno dopolniti? Prosim, besedo ima tovariš Rudi Bregar!

Rudi Bregar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegati Zveznega zbora Skupščine SFRJ prejšnjega sklica smo pripravili četrto poročilo o svojem delu za skupščine občin in druge družbenopolitične strukture predvsem z namenom, da ob menjavi delegatov opozorimo na dosežene izkušnje in se dogovorimo o načinu delovanja v bodoče.

V tem zadnjem poročilu smo navedli osnovne značilnosti tega obdobja, ki so bile te, da ni bilo več težišče dela Zveznega zbora predvsem na usklajevanju zakonov z ustavo SFRJ, pač pa je bilo že več obravnav v smislu izvajanja in spremljanja predpisov in sprejete politike Zvezne skupščine v samoupravni družbeni praksi, kar pomeni, da dobiva ta zbor v Zvezni skupščini vse več časa tudi za opravljanje svoje vloge, ki jo ima pri politični kontroli. Lahko rečemo, da so v tem času prihajale na dnevni red že tudi problemske razprave o posameznih področjih družbenega dogajanja. Pričakovati je, da bo takih obravnav v sedanjem mandatu še mnogo več. Seveda je bilo tudi v obravnavanem obdobju potrebno sprejeti v okviru sistema graditve socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov še nekaj pomembnih sistemskih zakonov, kar vse podrobno opisujemo v predloženem poročilu.

Velja poudariti, da smo imeli tudi v obravnavanem obdobju obsežen in vsebinsko zelo pomemben program, ki je bil v glavnem realiziran. Posamezne zadeve pa so bile zastavljene in povsem normalno vključene v program dela Zveznega zbora v novi delegatski zasedbi. V poročilu navajamo naše delo po

posameznih področjih oziroma delovnih telesih zbora, ki pokrivajo njihovo problematiko. Opisujemo angažiranost delegatov iz Slovenije v teh organih in vsebinske opredelitve, za katere smo se zavzemali. Moram reči, da je bilo doseženo dokaj tvorno sodelovanje delegatov prek naših ustaljenih pogovorov v okviru republike s posameznimi družbenopolitičnimi institucijami, predvsem še s Skupščino SR Slovenije in z njenimi delovnimi telesi ter njenim izvršnim svetom, o vseh pomembnejših vprašanjih, ki so bila obravnavana v Zveznem zboru.

Toda kljub določenemu napredku pri poglobljanju stikov med samoupravno bazo in delegati pa še vedno nismo dosegli takšne stopnje sodelovanja, kot smo se dogovorili ob obravnavi našega drugega poročila v skupščinah občin in v Zboru občin Republiške skupščine leta 1976. Gre za to, da bi se morale smernice za naše delo v Zveznem zboru še v večji meri graditi na interesih vseh delovnih ljudi republike, organiziranih v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah.

Menimo, da je najpomembnejši člen v verigi naših stikov z delegatsko bazo sodelovanje s skupščinami občin. Seveda moramo biti povsem realni v pričakovanju takega sodelovanja. Nemogoče je, da bi v občinah obravnavali večji del zadev iz programa Zveznega zbora. Dogovorjeno je bilo, da bodo skupine delegatov ali predsedstva skupščin v občinah vendarle iz takih programov odbrala tista vprašanja, ki še posebej zadevajo interes delovnih ljudi v občini ali na posameznem področju in v posameznih delovnih organizacijah, ter da bodo o njih s tega vidika organizirala ustrezno razpravo. Tako bi delegate še širše opremili z stališči samoupravne baze, v kateri se tudi najbolj očitno odraža izvajanje takšne ali drugačne rešitve v Zveznem zboru.

Te oblike sodelovanja še niso povsod dovolj zaživele, zato so kasnejša reaganja na posledice izvajanja odločitev zelo pogosta in seveda tudi očitki, kako ste mogli to sprejeti. Roki za obravnavo posameznih gradiv so bili do sedaj dostikrat razmeroma kratki, zato smo uspeli v zadnjem obdobju prejšnjega mandata sprejeti v poslovník podaljšanje rokov obravnavanja gradiv na 2 meseca, kar bo gotovo omogočilo, da se o posameznih zadevah opravi čim širša razprava v delegatski bazi.

Naši razgovori, ki smo jih imeli s predstavniki skupščin, so pokazali, da se iščejo različne rešitve za takšno širšo obravnavo. Možnosti je veliko in menimo, da bi morali biti glede tega čimbolj prožni in racionalni pri iskanju oblik in načinov, prek katerih bomo v občinah pripravljali opredelitve za posamezne rešitve, ki se predlagajo v odločanje Zveznemu zboru. Enkrat bo to delegatska skupina, drugič določen zbor ali družbeni svet, posvet v okviru Socialistične zveze ali Sindikatov, Zveze socialistične mladine, Zveze združenj borcev in podobno.

Po ustavni pristojnosti, kot veste, gre v našem zboru predvsem za oblikovanje osnov družbenopolitičnega in družbenoekonomskega sistema oziroma za vprašanja, ki še tičejo vseh delovnih ljudi Jugoslavije. Zato je povsem razumljivo, da moramo tudi s temi zadevami pred čim širši krog ljudi v naši republiki.

Poročilo, ki ga je pripravil Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, vsa ta vprašanja zelo podrobno razčlenjuje. V njem je dana vrsta pobud in priporočil, ki bodo kot sklepi Zbora občin lahko veliko prispevali k razvijanju in utrjevanju delegatskih razmerij do Zveznega zbora Skupščine SFRJ. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jeréb: Hvala lepa, tovariš Bregar!

Poročilo ste dobili. Obravnaval ga je Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, ki je zboru predložil tudi pismeno poročilo. Ustno ga bo še obrazložil predsednik odbora, tovariš Mitja Horvat!

Mitja Horvat: Tovarišice in tovariši delegati! Kljub temu, da ste dobili pismeno stališče Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem pri našem zboru, mi dovolite, da nekatere najvažnejše misli ponovim, ker se mi zdi, da poročilo o delu delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ zasluži vsaj kratek komentar tudi v živi besedi.

Odbor je ugotovil in poudaril, da je predloženo poročilo zelo skrbno pripravljeno, da daje celovito sliko o delu delegatov iz naše republike v Zveznem zboru v njihovem zadnjem mandatnem letu in da so tudi v tem obravnavanem obdobju delegati opravili veliko in odgovorno delo v zvezi s sprejemanjem vrste vsebinsko zelo pomembnih sistemskih zakonov in drugih aktov, s čimer je bil storjen pomemben korak pri varovanju našega družbenoekonomskega in družbenopolitičnega sistema na temelju ustave in zakona o združenem delu.

Iz poročila delegatov je mogoče ugotoviti, da je ostalo še naprej kot eno osrednjih in najbolj aktualnih vprašanj za delo teh delegatov uveljavljanje delegatskih odnosov oziroma njihovo povezovanje z družbeno bazo. Na ta problem so ti delegati opozarjali praktično v vsem štiriletnem obdobju svojega delovanja. Zbor občin pa je na tej podlagi na svojih sejah že novembra 1976. leta in januarja letošnjega leta sprejel vrsto konkretnih sklepov, ki naj bi zagotovili močnejšo povezanost teh delegatov z delovnimi ljudmi in občani, organiziranimi v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah in občinah.

Ti sklepi doslej niso bili dosledno in celovito uresničeni v naši praksi. Kljub temu pa je v praksi prihajalo do organiziranja posameznih najrazličnejših oblik povezovanja med delegati v Zveznem zboru in njihovo delegatsko bazo ter občinskimi skupščinami. To povezovanje, ki sicer ni bilo dovolj sistematično in stalno in je pobuda zanj v teh primerih vse preveč slonela zgolj na delegatih samih, pa je prav gotovo bistveno pripomoglo k temu, da so bili ti delegati seznanjeni s stališči in mnenji o posameznih vprašanjih, izoblikovanih v okviru občinskih skupščin.

Odbor je bil mnenja, da so tako vse te oblike sodelovanja, ki so se pojavljale v praksi, dobra podlaga, na kateri moramo razvijati in poglobljati ta delegatski odnos naprej. Strinjal se je z vsemi stališči in predlogi delegatov v Zveznem zboru v zvezi z nadaljnjim razvojem delegatskega sistema in krepitvijo stikov z delegatsko bazo, ki so razvidni iz njihovega poročila.

Odbor je ob tem posebej naglasil, da so sklepi, ki jih je Zbor občin sprejel na svojih sejah novembra 1976 in januarja letos, še vedno v celoti aktualni in priporoča vsem družbenim dejavnikom, na katere se ti sklepi nanašajo, da odgovorno pristopijo k uresničevanju vseh tistih nalog, ki iz njih izhajajo. Današnji seji Zbora občin pa odbor predlaga, da priporoči vsem občinskim skupščinam, naj obravnavajo to poročilo o delu delegatov SR Slovenije v Zveznem zboru, zlasti z vidika potrebe po uveljavljanju stalnejšega in učinkovitejšega sodelovanja delegatov Zveznega zbora z delegacijami temeljnih samoupravnih delegacij in skupnosti, z družbenopolitičnimi organizacijami in občinskimi skupščinami ter v tej zvezi sprejmejo ustrezne sklepe in zagotovijo njihovo uresničitev.

Predsednica Silva Jereb: Na podlagi predloženih gradiv začenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da sprejme zbor naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije ugotavlja, da daje poročilo o delu delegacije Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ za obdobje od septembra 1977 do maja 1978 celovit prikaz dela delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ v navedenem obdobju.

2. Zbor občin podpira in sprejema vse ugotovitve, mnenja, predloge in priporočila, ki so vsebovana v poročilu Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem z dne 16. junija 1978.

3. Zbor občin priporoča vsem občinskim skupščinam v Socialistični republiki Sloveniji, Skupščini mesta Ljubljana in Skupščini Obalne skupnosti, da obravnavajo poročilo o delu delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ za obdobje od septembra 1977 do maja 1978 in poročilo Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin, zlasti z vidika stalnega in učinkovitega sodelovanja delegatov Zveznega zbora z delegacijami temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, z družbenopolitičnimi organizacijami, konferencami delegacij in z občinskimi skupščinami in z vidika stalnega in učinkovitega sodelovanja teh družbenih dejavnikov z delegati Zveznega zbora in da v zvezi s tem sprejmejo ustrezna priporočila, predloge in sklepe.

Želi o predlaganem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Ker vidim, da nihče, prosim, da glasujemo! Kdo je za? (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Odrejam pol ure odmora. Ob 12.30 nadaljujemo z delom.

(Seja je bila prekinjena ob 11.55 in se je nadaljevala ob 12.35.)

Predsednica Silva Jereb: Nadaljujemo sejo in prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o zaključnem računu o izvršitvi proračuna Socialistične republike Slovenije za leto 1977, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Marjana Oblaka, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Želi predstavnik predlagatelja zakonski predlog še ustno obrazložiti? (Ne želi.) Predlog zakona ste prejeli. Danes na klop ste prejeli tudi amandmaje Izvršnega sveta.

Izvršni svet predlaga, da ta akt obravnavamo po hitrem postopku v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Ta predlog je Izvršni svet tudi posebej obrazložil. O tem, ali bomo zakon obravnavali po hitrem postopku, to je v zadnji fazi, kot predlog zakona, pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta z večino glasov sprejet.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta k drugemu in četrtemu členu. O obeh bomo glasovali skupaj, ker sta vsebinsko povezana. Prosim, da se o obeh amandmajih izreče poročevalec Odbora za finance! (Odbor se z amandmajema strinja.) Zakonodajno-pravna komisija z amandmajema soglaša. Kdor je za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja soglasno sprejeta.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

V zvezi s predlogom našega Odbora za finance, ki izhaja iz njegovega poročila z dne 15. 6. 1978, predlagam, da zbor v zvezi s to točko dnevnega reda sprejme še naslednji sklep:

Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije naj ob predložitvi poročila o izvajanju družbenega plana in dogovora o temeljih družbenega plana v letih 1976, 1977 in 1978 predloži Zboru občin tudi podroben prikaz problematike dopolnilnega financiranja občin iz sredstev republiškega proračuna v letih 1977 in 1978.

Želi o tem predlogu sklepa kdo razpravljati? (Ne.) Ker vidim, da ne želi nihče razpravljati, bomo glasovali. Kdo je za? (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o seizmološki službi, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil dr. Mira Sajeta, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za urbanizem.

Želi predstavnik Izvršnega sveta zakonski predlog še ustno obrazložiti? (Ne želi.)

Predlog zakona ste prejeli. Prejeli ste tudi osnutek odredbe o tem, kateri gradbeni objekti se s seizmološkega vidika štejejo za pomembnejše gradbene objekte.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? Prosim!

Lidija Klanjšek: Tovarišica predsednica, tovariši delegati, tovarišice delegatke! Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja se strinja z redakcijskima amandmajema Zakonodajno-pravne komisije k 5. in 12. členu. Prav tako se strinja s spremembami, ki jih k amandmajema Odbora k 10. členu in k 1. alineji 11. člena predlaga Zakonodajno-pravna komisija.

Predsednica Silva Jereb: Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna

vprašanja in varstvo okolja. Iz njegovega poročila z dne 15. 6. 1978 so razvidni amandmaji k 5., 10. in 11. členu.

Glede na pripombe Zakonodajno-pravne komisije je tovarišica Lidija Klajnskova že povedala, da se odbor strinja s spremembami amandmaja k 10. členu, pri katerem Zakonodajno-pravna komisija predlaga, da se črta beseda »lahko«, in k 11. členu pod a, za katerega Zakonodajno-pravna komisija predlaga, da se na začetku med besedama »in kateri« vstavi beseda »predpiše«.

Predlagam, da o vseh treh amandmajih glasujemo skupaj, ker so med seboj povezani! Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.)

Potem prosim, da glasujemo! Kdo glasuje za? (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so dopolnjeni amandmaji k 5., 10. in 11. členu soglasno sprejeti.

Prehajamo na glasovanje o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 5. in 12. členu. Predstavnik predlagatelja z amandmajema soglaša. Ker sta oba amandmaja redakcijskega značaja, predlagam, da o obeh glasujemo skupaj. Ali kdo temu nasprotuje? (Nihče.)

Kdo je za ta dva amandmaja? (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja Zakonodajno-pravne komisije sprejeta.

Zdaj moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen Izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance.

Želi predstavnik predlagatelja predlog tudi ustno obrazložiti? (Ne želi.)

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste dobili. Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. Glede na ta predlog Izvršnega sveta pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za ta predlog Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročilo še ustno dopolniti? (Ne.)

Pričenjam razpravo! Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva pripombe Zakonodajno-pravne komisije.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Obveščena sem, da je skupina delegatov končala delo. Prosim poročevalca tovariša Karla Sukiča, da o predlogih poroča zboru. Besedo ima tovariš Karel Sukič!

Karel Sukič: Poročilo o obravnavi stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o nadaljnjem uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju.

Skupina delegatov, ki ji je bilo na današnji seji naloženo, da sklene razpravo in prouči spreminjevalne in dopolnilne predloge in mnenja k predlogu stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o nadaljnjem uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju, ocenjuje, da so bile razprave na sejah zborov v skladu s predloženimi stališči in s stališči, za katera se zavzemajo Izvršni svet in delovna telesa Skupščine SR Slovenije.

Skupina delegatov ugotavlja, da je razprava na zborih dala vrsto dopolnilnih stališč, ki zahtevajo podrobnejšo proučitev in opredelitev, zato predlaga zboru, da sklepanje o skupščinskih stališčih in sklepih odloži na prihodnjo sejo. Do takrat pa bo delovna skupina na podlagi stališč, mnenj in predlogov, izraženih v razpravah zborov, predložila prečiščeno besedilo stališč in sklepov. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Slišali ste predlog skupine, da bi razpravo oziroma sprejemanje sklepov in stališč k 3. točki dnevnega reda odložili na eno naslednjih sej. Prosim, da o tem predlogu glasujemo! Kdor je za, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog skupine delegatov, da se sklepanje o stališčih in sklepih k 3. točki dnevnega reda odloži na eno od naslednjih sej zborov.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog razdelitve dela prihodkov po finančnem načrtu za leto 1978, ki pripada organizacijam iz 15. člena zakona o Loterijskem zavodu Slovenije, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Loterijski zavod Slovenije.

Njegov predstavnik je tovariš Ivo Janžekovič, predsednik Loterijskega zavoda. Želi predstavnik predlagatelja predlog še ustno obrazložiti? (Ne.)

K predlogu ste dobili tudi mnenje Republiške konference Socialistične zveze Slovenije in mnenje Izvršnega sveta.

Predlog sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili, Odbor za finance pa tudi predlog odloka. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne.)

Na podlagi vseh predloženih gradiv pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.)

Prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k naslovu. Prosim, da se o tem amandmaju izjavi še tovarišica Zdenka Jurančič, poročevalka Odbora za finance! (Odbor se strinja.) Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Zakonodajno-pravne komisije soglasno sprejet. Glasovati moramo še o predlogu odloka v celoti. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o zagotovitvi sredstev federacije za dodatno vlogo Socialistične federativne republike Jugoslavije za selektivno povečanje kapitala Mednarodne banke za obnovo in razvoj, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik naše delegacije je tovariš Jože Skok, predstavnik Izvršnega sveta pa Dragan Mozetič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Osnutek zakona ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila zboru pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o zagotovitvi sredstev federacije za dodatno vlogo Socialistične federativne republike Jugoslavije v selektivno povečanje kapitala Mednarodne banke za obnovo in razvoj.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, predlogi in mnenja, ki jih predlagata Odbor za finance v svojem poročilu in Izvršni svet v svojem mnenju.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o zagotovitvi sredstev federacije za dodatno vlogo Socialistične federativne republike Jugoslavije v selektivno povečanje kapitala Mednarodne banke za obnovo in razvoj.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik naše delegacije je tovariš Lojze Skok, predstavnika Izvršnega sveta pa Aleksander Škraban, namestnik predsednika Republiškega komiteja za tržišče in cene in tovariš Stane Kotnik, namestnik republiškega sekretarja za ljudsko obrambo.

Osnutek zakona ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila zboru pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili tudi ustno dopolniti? Prosim, besedo ima tovariš Karel Sukič!

Karel Sukič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj je prvič v tem gradivu razpravljal 15. junija. V takratni razpravi smo predlagali nekatere načelne pri-

pombe, ki so systemskega značaja. Včeraj je Odbor ponovno obravnaval ta dokument in sprejel naslednja stališča:

Odbor je v načelni razpravi poudaril, da je treba z zakonom urediti osnovne ekonomske in druge odnose na področju proizvodnje in prometa sredstev oborožitve in vojaške opreme, ki so sedaj le delno urejeni v nekaterih zakonih. Ob tem so delegati opozorili, da je odločanje o nekaterih predvidenih rešitvah oteženo, glede na to da še ni uveljavljen novi sistem oblikovanja cen in njihove družbene kontrole, zlasti pa z vidika kriterijev in meril za oblikovanje cen po predloženem osnutku. Hkrati so opozorili, da se nekatere rešitve v osnutku zakona v preveliki meri odmikajo od rešitev v novih sistemskih zakonih, kar lahko ob dejstvu, da te specifičnosti niso dovolj precizno opredeljene, omogoči privilegirani ekonomski položaj teh organizacij združenega dela. Ob tem so poudarili, da to zahteva podrobno proučitev rešitev, ki na specifičen način urejajo položaj temeljnih organizacij združenega dela s tega področja, zlasti pa z vidika enakopravnosti gospodarjenja in pridobivanja dohodka. Posebno pozorno je treba proučiti tudi vlogo republik in pokrajin v teh odnosih.

Odbor je v zaključku sklenil predlagati, da se zaradi nekaterih vprašanj, ki so navedena v osnutku zakona, kot prevelik odmik rešitev v osnutku zakona od rešitev v novih sistemskih zakonih, nejasno opredeljena vloga republik in pokrajin v odnosih do Zveznega sekretariata za narodno obrambo in Skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme Jugoslavije, skladnosti instituta kompenzacije z osnutkom zakona o temeljnih sistema cen oziroma s tezami osnutka zakona o kompenzacijah in podobno, opozori na problematiko, ki se v zvezi s tem pojavlja, in predlaga, da Zvezni svet za vprašanja družbene ureditve pred odločanjem o osnutku tega zakona v Skupščini Socialistične federativne republike Jugoslavije ta vprašanja obravnava in o njih zavzame svoja stališča.

Odbor predlaga Zboru občin, da sprejme naslednji sklep:

1. Daje se soglasje k osnutku zakona.
2. K osnutku zakona se dajejo načelne pripombe, ki so razvidne iz poročila Odbora.
3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v postopku usklajevanja v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin poskuša uveljaviti pripombe in da da soglasje k predlogu zakona.

Odbor predlaga zboru, da sprejme še naslednji sklep:

Glede na pripombe systemskega značaja naj osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme obravnavata Svet Predsedstva Socialistične republike Slovenije za ljudsko obrambo in Republiški svet za vprašanja družbenopolitične ureditve in o teh vprašanjih zavzameta stališča. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Osnutek zakona danes obravnava tudi Družbenopolitični zbor, in sicer v smislu 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije kot zainteresiran zbor. Zato ste prejeli poročilo njegovega Odbora za družbenopolitični sistem, v katerem je vsebovan predlog stališč, ki jih bo sprejel ta zbor.

Pričenjam razpravo! Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, predlogi in mnenja, ki jih predlagajo Družbenopolitični zbor v svojih stališčih ter delovna telesa Skupščine in zbora v svojih poročilih.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine Socialistične republike Slovenije soglasje k predlogu zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme in da v postopkih usklajevanja skuša uveljaviti priporočila, stališča in mnenja naših delovnih teles.

Želi kdo razpravljati o sklepu? (Nihče.) Prehajamo na glasovanje. Kdo glasuje za? (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep z večino glasov sprejet.

Glede na predlog našega Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj predlagam, da zbor sprejme s tem v zvezi še naslednji sklep:

Zbor občin Skupščine SR Slovenije predlaga, da osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme obravnavata Svet Predsedstva Socialistične republike Slovenije za ljudsko obrambo in Republiški svet za vprašanja družbene ureditve in da o izraženih sistemskih pripombah k osnutku zakona zavzmeta svoja stališča.

Želi o predlaganem sklepu kdo razpravljati? (Ne.)

Prosim, da glasujemo! Kdo je za? (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o uporabi določenega zneska dinarske protivrednosti zunanjega kredita, katerega uporabnik je federacija, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik naše delegacije je tovariš Lojze Skok, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Dragan Mozetič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Osnutek zakona ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila zboru pismeni poročili, Odbor za finance pa še dodatno poročilo. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno obrazložiti? Prosim, predsednica Odbora, tovarišica Zdenka Jurančič!

Zdenka Jurančič: Tovarišice in tovariši delegati! Odbor za finance Zbora občin je na včerajšnji seji ponovno obravnaval osnutek zakona o uporabi določenega zneska dinarske protivrednosti zunanjega kredita, katerega uporabnik je federacija, ki ga je Skupščini SR Slovenije poslal v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Odbor je bil seznanjen z dosedanjim postopkom usklajevanja in je podprl načelne pripombe v zvezi z lokacijo in dinamiko izgradnje ustreznih skladišč, ki so bila do sedaj uveljavljena v medrepubliškem usklajevanju.

Predlagamo zboru, da sprejme naslednji sklep:

Daje se soglasje k osnutku zakona. K osnutku se dajejo pripombe, ki jih navaja Odbor v poročilu. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v

Zboru republik in pokrajin da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovarišica Jurančičeva!

Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Pričenjam razpravo! Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o uporabi določenega zneska dinarske protivrednosti zunanjega kredita, katerega uporabnik je federacija.

2. K osnutku zakona se dajo pripombe, predlogi in mnenja, ki jih predlagata Odbor za finance v svojem poročilu in Izvršni svet v svojem mnenju.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine Socialistične republike Slovenije soglasje k predlogu zakona o uporabi določenega zneska dinarske protivrednosti zunanjega kredita, katerega uporabnik je federacija.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na dogovor o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanje investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980, ki ga je Skupščini predložil v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije je tovariš Lojze Skok, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariša Dragan Mozetič in Franc Premk, pomočnik predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze.

Dogovor ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.)

Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanje investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ in ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ter z njim prevzel za SR Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanja investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z drugimi delegacijami socialističnih republik in socialističnih pokrajin v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Glede na pripombo našega Odbora za finance predlagam, da za delo naše delegacije pri dajanju soglasja k temu aktu sprejmemo še naslednji delovni sklep:

V zvezi z uresničevanjem dogovora o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanje investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980 naj delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ opozori na vprašanja, ki so povezana z izvajanjem zakona o denarnem sistemu, in na sklep Zbora republik in pokrajin iz meseca decembra leta 1977, po katerem je treba z ustreznimi spremembami citiranega zakona zagotoviti, da bo odlok o uresničevanju ciljev in nalog skupne emisijske, denarne in devizne politike in skupnih temeljev kreditne politike sprejemal Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Prav tako bo treba opozoriti na vprašanja dolgoročnega kreditiranja iz sredstev emisije, saj tak način po veljavni zakonodaji ni možen. Obenem naj bo v ustreznih telesih določeneje dogovorjeno, da določila o znižanju obrestne mere po drugem členu omenjenega dogovora veljajo le za že odobrene kredite.

Želi o tem delovnem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Prosim, da glasujemo! Kdor je za, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na dogovor o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 za razvoj barvaste metalurgije v obdobju po letu 1980, ki ga je Skupščini predložil v potrditve Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije je tovariš Lojze Skok, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Kogovšek.

Dogovor ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno obrazložiti? Prosim, predstavnik Odbora tovariš Sukič!

Karel Sukič: Tovarišice in tovariši delegati! Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj je dogovor obravnaval že 15. 6. na seji in ni imel pripomb. Na včerajšnji seji je Odbor ponovno obravnaval dogovor o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 za razvoj barvaste metalurgije v obdobju po letu 1980 na predlog delegata iz Slovenske Bistrice. Člani Odbora so bili seznanjeni s pripombo delegata iz Slovenske Bistrice, po kateri naj bi se 3. člen dogovora dopolnil z izgradnjo nove zmogljivosti anodnih blokov Tovarne glinice in aluminija Kidričevo s kapaciteto 35 000 ton. Delegat je opozoril, da bo Tovarna glinice in aluminija Kidričevo s predvideno modernizacijo povečala elektrolizo aluminija na 70 000 ton, kar terja tudi določeno korekcijo v 9. členu dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvaste metalurgije za dobo od leta 1976 do leta 1980. Nove kapacitete se bodo začele graditi v prvi polovici leta 1979 in bo investicija predvidoma končana konec leta 1981. Za tako predviden povečani proizvodni postopek elektrolize pa bo Kidričevo potrebovalo 35 000 ton anodnih blokov. Ob tem je opozoril, da Kidričevo že sedaj proizvaja letno 60 000 ton anodne mase in da bo zaradi po-

treb lastne elektrolize del te proizvodnje preusmeril in žgal v anodne bloke, za kar se pripravlja tudi ustrezen investicijski program.

Delegati so v poglobljeni razpravi ugotovili, da predloženi dogovor temelji na dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvaste metalurgije za dobo od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščina SR Slovenije že potrdila. Izhajajoč iz teh ugotovitev ter upošteva, da na novo predvidena investicija v Tovarni glinice in aluminija (70 000 elektrolize aluminija in 35 000 ton anodne mase) ni predvidena v sednjeročnem planu SR Slovenije za dobo od leta 1976 do leta 1980 in ne v dogovoru o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, je Odbor potrdil predlog sklepa, ki ga je oblikoval na prvi seji dne 15. junija 1978. Pri tem je upošteval tudi dejstvo, da bi vsakršno zavlačevanje ratifikacije tega dogovora lahko ogrozilo uresničevanje ciljev in nalog, opredeljenih v družbenem planu Jugoslavije, ob dejstvu, da je dogovor že tako podpisan z zamudo, kar se že odraža pri uresničevanju z družbenim planom opredeljene politike na tem področju.

Hkrati so delegati menili, da bi takšna dopolnitev, ki ne izhaja iz nalog, opredeljenih v družbenem planu Slovenije, imela za posledico ponovno usklajevanje med republikami in avtonomnima pokrajinama in bi bila potrditev tega pomembnega dogovora še nadalje odložena.

Kljub temu pa Odbor glede na pomembnost tega vprašanja, ki zahteva ustrezno usklajevanje v republiškem merilu, predlaga, da zbor sprejme še naslednji sklep:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj podrobno prouči pripombo delegata iz Slovenske Bistrice, ki je razvidna iz tega poročila, in po potrebi po predhodnem usklajevanju v SR Sloveniji z vsemi zainteresiranimi dejavniki v skladu s 5. členom dogovora o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 za razvoj barvaste metalurgije v obdobju po letu 1980 in v skladu s 24. členom dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvaste metalurgije za dobo od leta 1976 do leta 1980 začne postopek za dopolnitev obeh navedenih dogovorov.

Predsednica Silva Jereb: Hvala! Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Pričenjam razpravo! Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju 1976 do 1980 za razvoj barvaste metalurgije v obdobju po letu 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ in ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in z njim prevzel za Socialistično republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju 1976—1980 za razvoj barvaste metalurgije po letu 1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z drugimi delegacijami socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Glede na predlog Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, ki izhaja iz njegovega dodatnega poročila z dne 27. junija, predlagam, da zbor v zvezi s to točko dnevnega reda sprejme še naslednji sklep:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj podrobno prouči pripombo Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, ki je razvidna iz dodatnega poročila odbora z dne 27. junija 1978, in po potrebi po predhodnem usklajevanju v Socialistični republiki Sloveniji z vsemi zainteresiranimi dejavniki v skladu s 5. členom dogovora o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 za razvoj barvaste metalurgije v obdobju po letu 1980 in v skladu s 24. členom dogovora o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj barvaste metalurgije za dobo od leta 1976 do leta 1980 začne postopek za dopolnitev obeh navedenih dogovorov.

Želi o predlaganem sklepu kdo razpravljati? (Ne.) Prosim, da glasujemo! Kdo je za? (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

V zvezi s tem aktom naj opozorim, da je Skupščina prejšnjega sklica 25. januarja letos že obravnavala ta zakon, da je k osnutku zakona dala soglasje ter številne pripombe, ni pa pooblastila naše delegacije v Zboru republik in pokrajin, da lahko da soglasje k predlogu zakona. Tako moramo danes odločati samo o tem, ali pooblastimo našo delegacijo v Zboru republik in pokrajin, da da soglasje k predlogu.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je tovariš Lojze Skok, ki bo podal zboru poročilo o poteku usklajevanja osnutka zakona. Besedo ima tovariš Lojze Skok!

Lojze Skok: Predlagam, da zbor v zvezi z obravnavano problematiko sprejme naslednji sklep: »Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč, v skladu s stališči Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije v koordinacijski komisiji Zveznega izvršnega sveta dne 13. 6. 1978«.

Prejšnji predlog sklepa je bil napisan tako, kot da je bil o tem dosežen dogovor. Ta dogovor, kot se je danes izkazalo, ni bil dosežen. To se pravi, da naj bi delegacija vztrajala pri stališčih, ki jih je Republiški izvršni svet zavzemal na koordinacijskih sestankih.

Prosim, da zbor tako dopolnjen predlog pooblastila sprejme. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! V zvezi s to točko dnevnega reda ste prejeli osnutek zakona, sklep Skupščine SR Slovenije z dne 25. 1. 1978 in stališča Zveznega izvršnega sveta. Danes ste na klopi prejeli tudi poročilo Odbora za finance in poročilo naše delegacije.

Na podlagi vseh predloženih gradiv in uvodne besede tovariša Skoka pričnjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine Socialistične republike Slovenije soglasje k predlogu zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč, v skladu s stališči Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije v Koordinacijski komisiji Zveznega izvršnega sveta dne 13. 6. 1978.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o potrditvi dogovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Marjana Trebežnika, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki bo podal uvodno obrazložitev. Besedo ima tovariš Marjan Trebežnik!

Marjan Trebežnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Opravičujemo se, da je zadeva predložena za sprejemanje po skrajšanem postopku, posebej še, ker je to na eni vaših prvih sej.

Utemeljil bi to z naslednjim: Gre pravzaprav za dogovor, ki se je pričel že v letu 1975, ko se je ugotovilo, da bi lahko avioni bistveno pripomogli k učinkovitejšemu gašenju požarov, kar lahko uresničimo le s skupno akcijo vseh republik. To dogovarjanje je potekalo vse do letos spomladi.

Slovenija je imela pri tem aktivno vlogo. Nasprotovali smo ključu udeležbe pri sofinanciranju in uspeli spremeniti in znižati našo obveznost s 16,2 na 10,4 odstotka. Dogovor je Izvršni svet, še v prejšnji sestavi, podpisal 10. aprila letos. Naknadno je bilo vneseno določilo, da začne lahko dogovor veljati, ko ga potrdijo skupščine republik, ker gre pravzaprav za novo obveznost. Tako kompletirano gradivo je Zvezni izvršni svet predložil šele 19. junija letos.

Ponudbe za avione po predloženih cenah veljajo za prvo polletje tega leta in bi odlašanje pomenilo verjetno povečanje cen in s tem povečanje soudeležbe naše republike.

Gre za skupno solidarno akcijo vseh republik, za katero je Slovenija sorazmerno zelo zainteresirana in bi kazalo že zaradi tega predlog sprejeti, da ne bi prišlo do ponovnega dolgotrajnega usklajevanja in zavlačevanja. Zato predlagamo, da bi zbor predlog sprejel. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Trebežnik!

Predlog odloka ste prejeli danes na klop. Obravnaval ga je tudi Odbor za finance in zboru predložil pismeno poročilo, ki ga bo obrazložila še predsednica Odbora tovarišica Zdenka Jurančičeva. Prosim!

Zdenka Jurančič: Tovarišice in tovariši! Na včerajšnji seji je Odbor za finance Zbora občin obravnaval predlog odloka o potrditvi dogovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil njen izvršni svet s predlogom,

da ga sprejme po skrajšanem postopku v smislu določb 294. člena poslovnika naše skupščine.

Predstavnik predlagatelja je razlog za skrajšanje roka obravnave posebej obrazložil. Odbor je razloge upošteval in soglašal s predlaganim postopkom.

Odbor ni imel pripomb ali spreminjevalnih predlogov in predlaga zboru, da sprejme predlog odloka v predlaganem besedilu.

V zvezi s pravicami in obveznostmi Socialistične republike Slovenije po citiranem dogovoru pa Odbor predlaga zboru, da sprejme še naslednji sklep:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj si pri dogovarjanju v smislu drugega odstavka 6. člena in 8. člena dogovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov prizadeva, da bodo letala locirana tako, da bodo lahko učinkovito uporabljena tudi na kraških in v obalnih predelih Slovenije. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovarišica Jurančičeva! Zbor obveščam, da je v tem smislu, naj bi Skupščina potrdila ali sprejela predlog odloka, pisal posebno pismo predsedniku Skupščine dr. Aleš Bebler, predsednik jugoslovanske Zveze za varstvo človekovega okolja.

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka. Glede na stališče in predlog našega Odbora za finance pa predlagam, da zbor sprejme še naslednji sklep:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj si pri dogovarjanju v smislu 2. odstavka 6. člena in 8. člena dogovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov prizadeva, da bodo letala locirana tako, da bodo lahko učinkovito uporabljena tudi na kraških in v obalnih predelih Slovenije.

Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Če nihče, potem bomo glasovali. Kdo je za? (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila zboru v obravnavo in sprejetje naslednje predloge odlokov:

- predlog odloka o razrešitvi člana Sveta republike,
- predlog odloka o soglasju k imenovanju tajnika Kulturne skupnosti Slovenije,
- predlog odloka o soglasju k imenovanju sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije,
- predlog odloka o soglasju k imenovanju vodje strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

Predstavnik Komisije je tovarišica Mihaela Verbič, članica Komisije. Ali želi predstavnica Komisije besedo? (Ne želi.)

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi člana Sveta republike.

O tem predlogu odloka pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil tovariš Čizmek razrešen dolžnosti člana Sveta republike.

Prehajamo na predlog odloka o soglasju k imenovanju tajnika Kulturne skupnosti Slovenije.

O tem predlogu odloka pričenjam razpravo! Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je zbor dal soglasje k imenovanju tovariša Dušana Zupanca za tajnika Kulturne skupnosti Slovenije.

Prehajamo na predlog odloka o soglasju k imenovanju sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije.

O tem predlogu odloka pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je zbor dal soglasje k imenovanju tovariša Slavka Grčarja za sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije.

Prehajamo na predlog odloka o soglasju k imenovanju vodje strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Socialistični republiki Sloveniji.

O tem predlogu odloka pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je zbor dal soglasje k imenovanju tovariša Janeza Prijatelja za vodjo strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Socialistični republiki Sloveniji.

Prehajamo na 19. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena Poslovnika Skupščine SR Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanje lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku zbora ali tudi predsednikom delovnih teles, kakor tudi Skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

Želi morda kdo od delegatov postaviti kakšno vprašanje? Prosim, besedo ima tovariš Ivan Fabjan, delegat iz Radovljice!

Ivan Fabjan: Tovarišice in tovariši delegati! Iz javnih komunikacij ste vse leto poslušali akcijo o varstvu narave in o formiranju Triglavskega narodnega parka. Od januarja naprej je potekala razprava in na Republiškem sekretariatu za urbanizem so intenzivno pripravljali zakon o Triglavskem narodnem parku, kakor tudi osnutek meja, con in režimov. Ta zakon je pravzaprav že star 10 let. Prvič je bil napravljen leta 1970, drugič leta 1973 in vedno je ostal nekje v republiških institucijah in ni prišel niti do Izvršnega sveta, še manj pa do Skupščine.

Letos je bilo jasno rečeno, v časopisih, pa tudi 8. junija, ko je to sprejemal Izvršni svet, da bo to sprejeto na julijski seji Republiške skupščine, to se pravi na 4. seji. Dobili smo že nekatera gradiva, vendar na dnevnem redu 4. seje Republiške skupščine tega materiala o Triglavskem parku še ni.

S tem nastanejo veliki problemi. Občine Tolmin, Jesenice in Radovljica, kjer leži bodoči Triglavski narodni park, imajo s tem v zvezi težave glede lokacij, črnih gradenj in drugih posegov v krajino in gorski svet. Sedaj se izdelujejo prostorski plani v vseh občinah v Sloveniji in tudi v teh. V zvezi s tem hočemo vedeti, kako so predvideni posamezni posegi v prostor, da bi znali programirati in prostor opredeliti po vrednosti. Zato so vse te tri občine močno zainteresirane, da se ta zakon čimprej sprejme, da se ve, kje je kakšen prostor in da vemo z njim razpolagati.

Zato predlagam zboru, da postavi zahtevo, da naj se na zadnjo sejo pred dopustom le da težko pričakovani zakon o Triglavskem narodnem parku. Bilo je nekaj pripomb, ki so bile predložene v razpravo delovne teze. Posebna skupina entuziastov je grozila, da bo predložila svoj zakon o Triglavskem narodnem parku, ker da je sedanji osnutek mej premalo obsežen, premalo varstveno režimski. Prizadevajo si, da bi bila varstvena stopnja neprimerno ostrejša. Verujte, da so se s tem problemom ubadali tudi republiški organi, Zavod za spomeniško varstvo, Republiški sekretariat za urbanizem in Zavod za planiranje, kakor tudi vse tri občine. Naj bo tako ali drugače, potrebno je sprejeti vsaj teze, kajti od tez do predloga imamo potem še tri, štiri mesece časa. Tako bo pravzaprav še več časa, kakor če se to prelaga na september. Čas bo za to, da se osnutek zakona poglobljeno obravnava v vseh zainteresiranih občinah in delovnih organizacijah, ki razpolagajo s prostorom, in razpravljali bodo lahko vsi drugi entuziasti v republiki Sloveniji, ki hočejo imeti glede tega svojo besedo.

Razumljivo pa je, da je pri tem treba upoštevati, da je tu prostor, da je tu kmetijstvo, da je tu gozdarstvo, da je tu turistično področje, da prav vsega res ne bomo mogli konzervirati, čeprav bi to tudi radi. Toda skromna oblika, ki je sedaj predložena, bo že veliko pripomogla, da se bo to razvijalo in da bo doseglo svoj cilj. Če bomo pa hoteli naenkrat preseči meje, ne bodo soglašale ne občine, še manj pa gospodarstvo v tem prostoru, in potem ne bomo prišli nikamor.

Predlagam zboru, da obravnava delovne teze, ki naj se sprejmejo kot osnutek.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Fabjan! Vas in zbor obveščam, da bo osnutek poslan te dni v skupine delegatov in občinskim skupščinam. Za 13. 7. predvidevamo razširjeno sejo Odbora za urbanizem. Ker je

interes za ta zakon v Sloveniji velik, mislimo, da bi prav seja Odbora v razširjeni sestavi morala dati nadaljnjo usmeritev za delo zbora. Dvomim pa, da bo mogoče vključiti ta osnutek že na julijsko zasedanje.

Želi še kdo postaviti kakšno vprašanje? (Ne.)

Obveščam še, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, se vsem delegatom in vsem sodelujočim zahvaljujem za udeležbo in za sodelovanje v razpravi in zaključujem 3. sejo Zbora občin. Hvala lepa!

(Seja je bila končana ob 13.45.)

4. seja

(19. julija 1978)

Predsedovala: Silva Jereb,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.05.

Predsednica Silva Jereb: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 4. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi 1. odstavka 97. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki pregleda pooblastila delegatov in sestavi poročilo za zbor.

V Komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: tovariša Antona Žagarja iz Hrastnika za predsednika ter tovarišico Jožico Kastelic iz Ilirske Bistrice in tovariša Orlanda Marina iz Izole za člana. Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne, predlagam, da o tem predlogu glasujemo kar z dviganjem rok. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 4. sejo Zbora občin izvoljeni: tovariš Anton Žagar za predsednika, tovarišica Jožica Kastelic in tovariš Orlando Marino za člana.

Prosim Verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane, pregleda pooblastila in sestavi poročilo za zbor. Vas pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo Komisija hitro opravila svoje delo.

Ker bi želeli, da bi Izvršni svet, kolikor je to seveda v njegovi moči, na vprašanja delegatov čimprej odgovoril, prosim delegate, ki imajo morda pismeno pripravljena vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora. Ta vprašanja bi potem takoj posredovali Izvršnemu svetu oziroma naslovnikom z željo, da bi bil odgovor dan, če se da, že pri točki predlogi in vprašanja delegatov na današnji seji.

V poročilu s sestanka skupine delegatov iz Škofje Loke sem prebrala, da je med drugim razpravljala o tem, kako priti do stališč delegatov, kako v svoje delo vključiti samoupravne, politične in upravne strukture v občini. V zvezi s tem bi povedala, da je bil 6. tega meseca sestanek s predsedniki občinskih skupščin, kjer je bilo med drugim govora tudi o oblikah in metodah dela, o sodelovanju med Republiško skupščino in občinskimi skupščinami, o delovanju skupin delegatov in podobnem. Ker bodo zapisnik prejele vse skupine delegatov, bi priporočila, da bi eno od jesenskih sej posvetili tudi tem vprašanjem. Morda boste iz zapisnika dobili tudi kakšna napotila za vaše lastno delo v občini.

Komisija je opravila svojo nalogo, zato nadaljujemo sejo. Prosim predsednika, da poda poročilo zboru!

Anton Žagar: Poročilo o pregledu pooblastil za 4. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za današnji dan ob 9. uri v mali dvorani poslopja Skupščine SR Slovenije.

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 16. člena Poslovnika Zbora občin pregledala pooblastila delegatov za sejo zbora in iz teh pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegati mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin Koper, razen delegatov občin Lenart, Metlika, Piran in Trebnje.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna, zato v smislu prvega odstavka 17. člena poslovnika Zbora občin predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 4. sejo.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, prehajamo na glasovanje o poročilu. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno sporno. Kdor je za poročilo, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 4. sejo Zbora občin.

Hkrati ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Obveščam vas, da so bili na današnjo sejo zbora poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije povabljeni še: Centralni komite Zveze komunistov, Republiška konferenca Socialistične zveze, Republiški svet Zveze sindikatov, Skupnost slovenskih občin, člani delegacije iz Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ, Gospodarska zbornica Slovenije, Vrhovno sodišče Slovenije, Javno tožilstvo Socialistične republike Slovenije, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, Penološko društvo, Samoupravna skupnost za zaposlovanje, Skupnost socialnega skrbstva Slovenije, Biotehniška fakulteta, Zadrufna zveza Slovenije, Kmetijska razvojna skupnost, Sodišče združenega dela Slovenije, družbeni pravobranilec samoupravljanja Socialistične republike Slovenije, Odvetniška zbornica Slovenije, Služba pravne pomoči pri Republiškem svetu

Zveze sindikatov Slovenije, Zveza samoupravnih stanovanjskih skupnosti Slovenije, Zveza komunalnih skupnosti Slovenije, Urbanistični inštitut Socialistične republike Slovenije, Veterinarski zavod Slovenije, Ustavno sodišče Socialistične republike Slovenije in Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Vse, ki ste se vabilu odzvali, lepo pozdravljam.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 4. seje Zbora občin.

Z dopisom z dne 10. julija ste bili obveščeni, da dnevni red današnje seje razširjam še s predlogom zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih, iz razlogov, ki so bili v dopisu navedeni. Ker Zakonodajno-pravna komisija Skupščine ugotavlja, da Skupščina SR Slovenije ni pristojna za izdajo predloga odloka o ustanoviteljstvu Veterinarskega zavoda Slovenije oziroma ker meni, da ni pravne podlage za izdajo tega odloka v Skupščini SR Slovenije, predlaga, da pristojna zboru umakneta z dnevnega reda današnje seje to točko. In ker tudi Izvršni svet predlaga, da se predlog odloka o ustanoviteljstvu Veterinarskega zavoda Slovenije odloži, umikam z dnevnega reda današnje seje 11. točko, to je predlog odloka o ustanoviteljstvu Veterinarskega zavoda Slovenije.

Ker Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije ni predložila v obravnavo in sprejetje nobenega predloga odloka, umikam z dnevnega reda tudi točko volitve in imenovanja.

Za današnjo sejo zboru predlagam torej naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 4. seje Zbora občin,
2. odobritev zapisnika 3. seje Zbora občin,
3. predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole,
4. predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij,
5. predlog zakona o investicijskih vlaganjih Socialistične republike Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982,
6. predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana razvoja Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za določena področja do leta 2000,
7. predlog zakona o ukrepih v živinoreji,
8. predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih,
9. osnutek zakona o pravni pomoči,
10. predlog za izdajo zakona o uskladitvi posameznih določb republiških zakonov v zvezi z lokacijskimi postopki, z osnutkom zakona,
11. predlog za izdajo zakona o revalorizaciji in amortizaciji stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, z osnutkom zakona,
12. predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov višjih sodišč v Socialistični republiki Sloveniji,
13. predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v Socialistični republiki Sloveniji,
14. predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva družinskih članov oseb, ki so v obvezni vojaški službi,
15. odločba Ustavnega sodišča Socialistične republike Slovenije o ugotovitvi, da določbi drugega in tretjega odstavka 13. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list SRS, št. 54/72 in 19/77) nista v skladu z ustavo Socialistične republike Slovenije,

16. osnutek zakona o spremembah zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj Zveznega sekretariata za zunanje zadeve od leta 1976 do leta 1980,

17. predlogi in vprašanja delegatov.

Želi o predlaganem dnevnem redu kdo razpravljati? (Nihče.) Prosim, da glasujete. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red današnje seje soglasno določen tak, kakor sem ga danes predlagala.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 3. seje Zbora občin.

Osnutek zapisnika ste prejeli. Ima kdo k zapisniku 3. seje zbora kakšno pripombo ali popravek? (Nihče.) Če ne, dajem odobritev zapisnika 3. seje zbora na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno odobril zapisnik 3. seje zbora.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Za svoja predstavnika je določil tovariša Milana Baškoviča, člana Izvršnega sveta in sekretarja Sekretariata Izvršnega sveta za zakonodajo in Boruta Šinkovca, svetovalca sekretarja tega sekretariata.

Želi predstavnik predlagatelja zakonski predlog tudi ustno obrazložiti? (Ne želi.)

K tej točki dnevnega reda je bila še posebej povabljen Gospodarska zbornica Slovenije.

Predlog zakona ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenja in ugotovitve Sekretariata Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije k oblikovanju tega zakona.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili, Odbor pa tudi dodatno poročilo, ki ste ga sedaj prejeli na klop.

Danes ste na klop prejeli tudi mnenje Izvršnega sveta, s katerim se opredeljuje do amandmajev skupščinskih in zborovskih delovnih teles. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno obrazložiti? Prosim! Poročevalec Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem tovariš Vid Štempihar ima besedo!

Vid Štempihar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! K poročilu, ki ste ga že prejeli, bom prebral dodatno poročilo Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin, ki je zasedal danes, 19. julija 1978.

Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin je na seji dne 19. julija 1978 obravnaval amandmaje in pripombe k predlogu zakona o organu samoupravne delavske kontrole, ki so jih ob obravnavi tega zakona sprejeli Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije, Odbor zbora združenega dela za družbenopolitični sistem in ta odbor. Predlog zakona je dne 17. julija 1978

že obravnaval tudi Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije, ki je sprejel stališča, v katerih so spreminjevalni predlogi oblikovani kot amandmaji.

Na podlagi razprave o vseh amandmajih teh delovnih teles zborov in Skupščine ter Družbenopolitičnega zbora je Odbor sklenil predlagati Zboru občin v sprejetje naslednje amandmaje:

K 3. členu: Tretji odstavek tega člena naj se spremeni tako, da se glasi: »Način uresničevanja samoupravne delavske kontrole po organu samoupravne delavske kontrole v temeljni organizaciji združenega dela določajo samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji, statut in drug samoupravni splošni akt«.

S tem Odbor povzema stališče Družbenopolitičnega zbora, oblikovano kot amandma.

K 4. členu: Celotno besedilo tega člena naj se spremeni tako, da se glasi: »O svojem delu in stališčih mora organ samoupravne delavske kontrole sproti obveščati delavce, delavski svet oziroma njemu ustrezen organ upravljanja in sindikat, o ugotovljenih pojavih in svojih stališčih pa tudi organe in službe temeljne organizacije, pri katerih jih je opazil, in organe, ki imajo v organizaciji pravico in dolžnost, da ugotovljene pomanjkljivosti odpravijo.

Roke in način obveščanja delavcev, organov in služb organizacij iz prejšnjega odstavka urejajo samoupravni splošni akti organizacije. Najmanj enkrat letno pa mora organ samoupravne delavske kontrole v zvezi z izvajanjem vseh svojih nalog iz prvega odstavka prejšnjega člena predložiti poročilo o svojem delu s svojimi ugotovitvami in z oceno stanja v samoupravni organizaciji oziroma skupnosti organu upravljanja samoupravne organizacije oziroma skupnosti, ki je to poročilo dolžan obravnavati.«

Odbor je smiselno isti amandma že sprejel ob prvi obravnavi zakona. Razviden je iz poročila Odbora z dne 11. 7. 1978, vendar ga glede na stališče Družbenopolitičnega zbora, oblikovano kot amandma, umika in predlaga, da se sprejme v zgoraj navedeni vsebini.

K 6. členu: Besedilo tretjega odstavka tega člena naj se spremeni tako, da se glasi: »Organ samoupravne delavske kontrole se oblikuje tudi v organizacijah, ki imajo manj kot 30 delavcev, razen če glede na razmere in pogoje v organizaciji ugotovijo delavci v samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji, da njegovo funkcijo opravljajo vsi delavci na svojem zboru.«

Odbor je smiselno isti amandma že sprejel ob prvi obravnavi. Razviden je iz poročila odbora z dne 11. 7. 1978, vendar ga glede na stališče Družbenopolitičnega zbora, oblikovano kot amandma, umika in predlaga, da se sprejme v zgoraj navedeni vsebini.

K 7. členu: Odbor umika svoj amandma k 3. odstavku tega člena, razviden iz poročila Odbora z dne 11. 7. 1978, iz razlogov, zaradi katerih se z njimi ne strinjata Izvršni svet in Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije.

Odbor predlaga Zboru občin, da sprejme predlog zakona s predlaganimi amandmaji Odbora, ki so razvidni iz tega dodatnega poročila in iz poročila z dne 11. 7. 1978 k 8. in 12. členu tega predloga.

Odbor je danes zjutraj obravnaval tudi amandma, ki ga je predložila Skupščina občine Logatec k 8. členu, in ocenil, da amandma ni sprejemljiv. Odbor je bil mnenja, da ta amandma ni potreben, ker je samo po sebi razumljivo, da bodo kriteriji, ki jih bomo upoštevali pri kadrovanju oziroma v kandidacijskem postopku za člane delavske kontrole, in kandidacijski postopek kandidiranja

članov v ta organ družbeno verificirani in znani, zato jih v zakonu ne bi kazalo posebej omenjati. Ni običaj, da bi v besedilu zakona vsakič posebej, ko govorimo o kadrovskih rešitvah oziroma o kandidacijskih postopkih, upoštevali oziroma opisovali kandidacijski postopek, ki je znan, družbeno verificiran in sprejet.

Hkrati pa je Odbor menil, ne glede na to, da amandmaja ni sprejel, da ta praksa kaže na zanimanje za delo Republiške skupščine v občinah, v bazi, kot pravimo, da je ta praksa dobra in da jo je treba še naprej negovati in razvijati. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Štempihar! Danes na klop ste dobili tudi stališča Družbenopolitičnega zbora k predlogu zakona, ki je ta akt obravnaval na seji 17. 7. 1978 v smislu 72. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Na podlagi vseh predloženih gradiv in obrazložitve poročevalca pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Prosim vas, da vzamete v roke poročilo našega Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem z dne 11. julija in dodatno poročilo tega odbora. Iz dodatnega poročila in iz današnje obrazložitve poročevalca Odbora je razvidno, da Odbor umika amandma k 7. členu, da redakcijsko dopolnjuje amandma k 2. odstavku 4. člena in da v smislu stališč Družbenopolitičnega zbora preoblikuje amandma k 6. členu. Tako moramo iz obeh poročil glasovati o amandmaju k 3. členu iz dodatnega poročila, k prvemu odstavku 4. člena iz poročila z dne 11. 7., k drugemu odstavku tega člena pa iz dodatnega poročila, k 6. členu iz dodatnega poročila in k 8. ter k 12. členu iz poročila Odbora z dne 11. 7.

Vsi ti amandmaji so usklajeni s stališči Družbenopolitičnega zbora in tudi z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije k 3. in 4. členu.

Ker gre za usklajene amandmaje s stališči Družbenopolitičnega zbora in ker s temi amandmaji soglaša predstavnik Izvršnega sveta, predlagam, da o vseh glasujemo skupaj. Morda kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.) Prosim, da o amandmajih glasujete! Kdo je za? (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Odbora soglasno sprejeti.

O amandmajih Zakonodajno-pravne komisije ne bomo glasovali, ker so zajeti že v amandmajih Odbora.

Tako moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona soglasno sprejet. Ugotavljam tudi, da je zbor predlog zakona sprejel v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, o čemer bom predsednico tega zbora še posebej obvestila. Obveščam zbor, da sta prispela še delegata iz Lenarta in iz Pirana. Komisija je pregledala pooblastili.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Za svoja predstavnika je določil tovariša Vlada Tanceta, namestnika republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun in Valentina

Gerkmana, pomočnika republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Želi predstavnik predlagatelja zakonski predlog še ustno obrazložiti? Prosim, tovariš Vlado Tance ima besedo!

V l a d o T a n c e : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Pri pripravi predloga zakona je predlagatelj skušal ob upoštevanju predlogov in sugestij, danih v razpravah o osnutku zakona, doseči tako ureditev izvrševanja kazenskih sankcij, s katero bo možno uresničiti namen izvršitve posameznih sankcij, ki je določen v kazenskem zakonu SR Slovenije, predvsem pa namen izvršitve kazni zapora, kateri zakon posveča največ določb.

Namen izvršitve kazni zapora po 70. členu kazenskega zakona SR Slovenije je, da se pripravi obsojenca za življenje na prostosti tako, da bo živel in delal v skladu s predpisi in preprosto rečeno z moralno socialistične samoupravne družbe. Načelu resocializacije obsojencev so podrejene vse določbe zakona o izvrševanju kazenskih sankcij in so predlogu iz tega razloga še dodane nekatere določbe, druge pa tudi ustrezno preoblikovane. Življenje v zavodih naj bi bilo v največji meri približano življenju na prostosti, zlasti kar zadeva obsojenčevo delo, saj le tako dejansko lahko pričakujemo njegovo uspešno vključitev v življenje na prostosti.

Tudi nagrajevanje obsojencev za opravljeno delo je odvisno od doseženih rezultatov pri delu. Tako je obsojenec tudi v tem pogledu izenačen z delavci v združenem delu. Najnižja je le startna osnova nagrajevanja dela, vendar obstaja pri delu obsojencev bistvena razlika. Zaposlovanje in delo obsojencev sta namreč v celoti podrejena interesom njihove resocializacije. Takšen pomen dela obsojencev je opredelil že kazenski zakon SR Slovenije z določbami, da gospodarska korist, ki naj bo dosežena z delom obsojencev, ne sme biti v škodo prevzgojnemu namenu kazni. To načelo je predlagatelj upošteval v celoti v številnih določbah zakona.

Vzgoja in prevzgoja obsojencev je proces, ki traja pri posameznih obsojencih različno dolgo. S tem je obsojenčevo življenje v zavodu odvisno predvsem od potreb, ki jih narekujejo njegova vzgoja in prevzgoja. Zato mora zakon zagotoviti podlago za različne možnosti prestajanja kazni, za različne vrste prevzgojnih ukrepov in naposled tudi možnost za disciplinske ukrepe.

Humanizacijo izvrševanja kazenskih sankcij, ki je bila večkrat poudarjena, ne smemo presojati zgolj z vidika zakonskih določb marveč predvsem iz konkretne uporabe zakona. Ta mora upoštevati različne prilike in zato predvideti tudi določene represivne ukrepe. Že nekaj let upada število izrečenih disciplinskih kazni, kakor tudi uporaba prisilnih sredstev zoper obsojence. To očitno izhaja iz poročila. Nedvomno je to upadanje povezano z večjo usmeritvijo kazenskih zavodov k vzgojnemu in prevzgojnemu delu.

Predlagatelj meni, da predloženi predlog zakona v kar največji meri zagotavlja uresničitev načela resocializacije obsojencev in humanosti, v skladu s četrtrim poglavjem kazenskega zakona SR Slovenije, v katerem so določena vsa temeljna načela o izvrševanju kazenskih sankcij. Vse spremembe in dopolnitve v predlogu zakona, v primerjavi s sprejetim osnutkom, so pojasnjene v obrazložitvi. Večino pripomb, mnenj in stališč je predlagatelj upošteval, prav tako je skoraj v celoti upošteval stališča Druženopolitičnega zbora. Navzlic temu kaže posebej pojasniti nekatere bistvene spremembe in dopolnitve, ki so pred-

lagane v amandmajih k predlogu zakona, ki jih predlagatelj sprejema, in hkrati odgovoriti na vprašanja, zastavljena v razpravah.

V osnutku je bila za področje izvrševanje kazenskih sankcij predvidena ustanovitev družbenega sveta. V razpravah so jo podprla vsa skupščinska telesa, posebej tudi Družbenopolitični zbor s stališči, zunaj Skupščine pa še zlasti Komisija Predsedstva SR Slovenije za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter za uresničevanje svoboščin, pravic in dolžnosti človeka in občana, Komisija za pomilostitve ter Izvršni odbor Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva. Navzlic temu, da predlog ne predvideva ustanovitve družbenega sveta, pač pa sveta za spremljanje izvrševanja kazenskih sankcij, predlagatelj svojega stališča glede ustanovitve družbenega sveta za področje izvrševanja kazenskih sankcij ni spremenil. Meni namreč, da bi bilo ustanavljanje družbenih svetov v prihodnjem obdobju, ko še niso rešena sistemska vprašanja v zvezi z družbenimi sveti, preuranjeno. Zato predlaga, da bi do sprejetja zakona o družbenih svetih veljala dosedanja ureditev zakona o izvrševanju kazenskih sankcij.

Kajpada so naloge sveta v predlogu zakona vsebinsko natančneje opredeljene. Ker gre za strokoven organ, vanj še niso vključeni predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Z ustanovitvijo družbenega sveta, kar bo storjeno z zakonom o družbenih svetih, pa bodo družbenopolitične organizacije vključene v njegovo sestavo. S tem bo doseženo podružbljanje zadev s področja izvrševanja kazenskih sankcij. Poudariti pa kaže, da predlog že ustanavlja svete kazensko-poboljševalnih zavodov kot družbene organe. V njih je predvidena zastopnost družbenopolitičnih organizacij. S tako rešitvijo so se strinjala tudi vsa delovna telesa Skupščine in njenih zborov, upoštevajoč, da ne bo treba zavoljo tega spreminjati zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, ki je tako ocenjen kot dolgoročna osnova za kaznovalno politiko v naši družbi.

Drugo pomembno vprašanje iz razprav o osnutku zadeva pristojnost upravnikov. Predlagatelj je skušal v največji možni meri upoštevati pripombe, mnenja in stališča Družbenopolitičnega zbora in je odločitve upravnika, ki posegajo v pravice obsojencev, vezal na predlog oziroma na predhodno mnenje strokovnih delavcev v kazensko-poboljševalnih zavodih. Tako lahko upravnik izda odločbo o premestitvi obsojenca v odprt ali polodprt zavod ali pa ga pogojno odpusti le tedaj, ko dobi mnenje strokovnih delavcev zavoda. Tudi ugodnosti dovoljujejo obsojencem le-ta na predlog strokovnih delavcev. Enak pristop uveljavlja zakon tudi v vseh drugih primerih.

Vzgoja in prevzgoja, katere del sta tudi izobraževanje in delo, potekata po prevzgojnem programu kazenskega poboljševalnega zavoda in po skupinskih ter individualnih programih. Navedene programe pripravijo strokovne skupine delavcev povsem samostojno. Obsojenci se razporejajo na delo v skladu z individualnim proizvodnim programom, ki ga izdela poseben strokovni team. Tudi ustanovitev sveta pri posameznih kazensko-poboljševalnih zavodih pomeni omejitve individualnega odločanja upravnika. Naj navedem, da je bilo v dosednji praksi v mnogih primerih tako soodločanje prevzgojne skupine delavcev že uveljavljeno. Predlagatelj pa je bil potem vezan na določbo 8. člena zakona, ki določa, da se vse odločbe na podlagi tega zakona izdajajo v upravnem postopku, se pravi, da gre za individualno odločanje.

Podrobnejše odločbe o izvrševanju kazni zapora bo seveda vseboval tudi pravilnik o izvrševanju kazni zapora, po katerem bo v še večji meri kot doslej

poudarjena vloga prevzgojne skupine delavcev pri oblikovanju dokončne rešitve, ki jo v obliki upravne odločbe potem izda upravnik.

V razpravi o predlogu zakona je bilo zastavljeno tudi vprašanje, čigav dohodek naj bodo vplačila oziroma izterjanja denarne kazni. Rešuje ga predloženi amandma Odbora Zbora občin za družbenopolitični in komunalni sistem k 137. členu, in sicer tako, da vplačane oziroma izterjane denarne kazni dobijo občine, ki v organizaciji novega pravosodnega sistema v celoti prevzemajo financiranje temeljnih sodišč in temeljnih javnih tožilstev. Taka rešitev je hkrati skladna z zakonom o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih.

Razpravo v vseh skupščinskih telesih je spodbudil tudi predlog Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije k 153. členu, da naj se nagrada svetovalcu, ki opravlja varstveno nadzorstvo po pogojni obsodbi izven redne delovne dolžnosti, izplačuje iz republiškega proračuna. Glede tega se Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin zavzema, naj se določba 153. člena v celoti črta. Komisija za pravosodje pa predlaga, da naj se v prehodnih določbah določi, da do 1. 1. 1981 zagotavlja sredstva za nagrade svetovalcem republiški proračun. Predlagatelj meni, da si navedena amandmaja skupščinskih teles ne nasprotujeta in se z njima strinja, vendar je sam pripravil ustrežnejši, vsebinsko pa enak amandma. Ker občinske skupnosti socialnega skrbstva v svojih srednjeročnih programih res niso predvidele izdatkov za nagrade svetovalcev, je prav, da do konca leta 1980 financira to novo dejavnost republika. Poudariti je treba, da gre v tem primeru za novo obliko pogojne obsodbe, ki jo bodo sodišča v prvih letih uveljavljanja nedvomno redkeje izrekala.

Občinske skupnosti socialnega skrbstva pa si morajo prizadevati, da pridobijo za svetovalce ljudi, ki bodo opravljali to nadzorstvo predvsem iz humanitarnih nagibov in ne zgolj zaradi nagrade.

Upoštevač resolucijo o temeljnih zakonodajne politike, da naj se v zakonih ne ponavljajo posamezne določbe iz drugih zakonov, predlagatelj v zakon o izvrševanju kazenskih sankcij ni vključil temeljnih določb o izvrševanju kazenskih sankcij iz kazenskega zakona SR Slovenije in tudi ne določb, ki jih vsebujejo drugi zakoni, ne glede na to, da so v neposredni zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij. Zato ni bilo mogoče sprejeti amandmaja Komisije za pravosodje k 74. členu predloga. Prekinitev prestajanja kazni na zahtevo javnega tožilstva je v celoti urejena v zakonu o javnem tožilstvu. Prav tako ureja zakon o kazenskem postopku obveznost sodišča, da mora že v sodbi odločiti, kdaj naj se vzeti predmeti prodajo, ali naj se izročijo kriminalističnemu muzeju ali kakšnemu drugemu zavodu ali pa naj se uničijo.

V razpravah je bilo zastavljeno še vprašanje kolizije zakona o izvrševanju kazenskih sankcij z zakoni drugih republik in pokrajin. Na kolizijo zakonov o izvrševanju kazenskih sankcij pa je predlagatelj že opozoril v osnutku zakona pri določitvi kriterijev za prestajanje kazni v zavodih naše republike. Tudi 146. člen predloga je taka določba, pri kateri lahko pride do kolizije, ko bo večji del zaplenjenega premoženja v drugi republici ali pokrajini, njen zakon pa bo izvrševanje kazni urejal drugače. Vendar republika po ustavi ni pristojna za reševanje kolizije posameznih zakonov, ampak bo morala to urediti federacija s posebnim zakonom, če bo do kolizije prišlo. Predlagatelj namreč sodi, da se ji je moč uspešno izogniti na podlagi medrepubliškega dogovarjanja pristojnih organov.

Predloga Inštituta za kriminologijo za spremembo 51. člena, po kateri naj bi se obsojencem čas, ko delajo v lastni delovni organizaciji, vštel v delovno dobo, ni bilo mogoče uresničiti z zakonom o izvrševanju kazenskih sankcij. Kdaj komu preneha delovno razmerje in kaj se šteje v delovno dobo ureja zakon o delovnih razmerjih in zakon s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Veljavni zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju namreč določa, da se všteje v pokojninsko dobo čas prestajanja kazni, ki ni daljši od 30 dni. Zato je določba v 31. členu predloga, da se čas dela v organizaciji združenega dela obsojencem ne všteva v delovno dobo, zgolj pojasnilna.

Z amandmaji, ki so jih dala skupščinska telesa k 68. členu, o povečanih obiskih na 1-krat tedensko, k 103. členu, o skrajšanju delovnega časa obsojenim mladoletnikom in k 185. členu, o izdaji posebnega sklepa sodišča o dolžnosti poročila stroškov oskrbe mladoletnika, predlagatelj soglaša.

Upamo, da ne soglašate z amandmajem, naj se disciplinska kazen prepovedi sprejemanja pošiljk do treh mesecev odpravi. Menim namreč, da je tak disciplinski ukrep za sedaj še potreben, dasiravno se v praksi bolj redko izreka.

Naposled kaže omeniti, da se je v razpravi o sodelovanju predstavnikov obsojencev na sejah sveta kazensko-poboljševalnega zavoda zastavilo vprašanje, ali bo lahko predstavnik obsojencev prisostvoval pri obravnavanju vseh vprašanj, o katerih bo razpravljal svet. V tej zvezi je podala k 12. členu zakona Komisija za pravosodje amandma, ki ga je predlagatelj preoblikoval v amandma k 29. členu, in sicer tako, da svet lahko iz razlogov varovanja tajnosti in varnosti ter zavarovanja zavodov sklene, da bo posamezna vprašanja obravnaval brez navzočnosti predstavnikov obsojencev.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlagatelj meni, da je pripravil predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij v skladu s sprejetimi stališči, danimi predlogi in pripombami. Zato predlaga, da ga zbor sprejme.

Predsednica Silva Jerab: Hvala lepa, tovariš Tance! K tej točki dnevnega reda so bili poleg drugih povabljeni še Vrhovno sodišče Socialistične republike Slovenije, Javno tožilstvo Socialistične republike Slovenije, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti, Penološko društvo, Samoupravna skupnost za zaposlovanje in Skupnost socialnega skrbstva Slovenije.

Predlog zakona ste dobili. Prejeli ste tudi poročilo o delu kazensko-poboljševalnih zavodov v letu 1977 in pripombe Izvršnega odbora Predsedstva Republiške konference SZDL Slovenije. Danes ste prejeli na klopi amandmaje Izvršnega sveta in opredelitve predlagatelja do amandmajev skupščinskih in zborovskih delovnih teles.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila, Odbor pa tudi dodatno poročilo, ki ste ga prejeli danes. Želijo poročevalci Odbora in koimsij poročila še ustno dopolniti? Prosim, besedo ima poročevalec Odbora Vid Štempihar!

Vid Štempihar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin ste že prejeli. Dovolite mi, da vam preberem dodatno poročilo, ki ste ga prejeli danes zjutraj.

Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem je imel danes zjutraj sejo skupaj z Odborom za družbenopolitični sistem Zbora združenega dela Skup-

ščine SR Slovenije, ker je bilo treba nekatera naša stališča in amandmaje uskladiti s stališči predlagatelja zakona kot tudi s stališči Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije. Obravnaval je amandmaje k predlogu zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, ki so jih ob obravnavi tega zakona sprejeli Komisija za pravosodje Skupščine SR Slovenije, Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije, Odbor Zbora združenega dela za družbenopolitični sistem in naš odbor. Hkrati je Odbor obravnaval tudi amandmaje in mnenja predlagatelja k amandmajem, ki so bila sprejeta v delovnih telesih zborov in Skupščine SR Slovenije.

Na podlagi razprave je Odbor o odprtih vprašanih zavzel naslednja stališča:

Odbor umika amandma k 74. členu, razvidnem iz njegovega poročila z dne 11. 7. 1978, iz razlogov, zaradi katerih se z njim ne strinjata Izvršni svet in Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije.

Odbor umika amandma k 77. členu, iz razlogov, zaradi katerih se z njim ne strinja Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Odbor ne soglaša z amandmaji Komisije za pravosodje k 12., 56. členu, drugemu odstavku 74., 177. in 225. členu, iz istih razlogov, kot se z njimi ne strinjata Zakonodajno-pravna komisija in Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, pač pa se strinja z vsemi drugimi amandmaji Komisije za pravosodje, razvidnimi iz njenega poročila z dne 7. 7. 1978.

Odbor se strinja z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije k 50., 74. in 218. členu.

Odbor nima pripomb k amandmajem Izvršnega sveta k 5., 29., 36., 87., 110., 224., 225. in 228. členu predloga zakona.

Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin predlaga temu zboru, da sprejme predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij z amandmaji, razvidnimi iz poročila z dne 11. 7. 1978, in v skladu s stališči, razvidnimi iz današnjega dodatnega poročila. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Ivan Einfalt, poročevalec Komisije za pravosodje!

Ivan Einfalt: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na stališča in predloge, izražene v amandmajih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k predlogu zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, Komisija za pravosodje Skupščine SR Slovenije umika naslednje amandmaje:

K 12. členu: Amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 29. členu predloga zakona smiselno enako, vendar na ustrežnejši način kot amandma Komisije za pravosodje k 12. členu rešuje problem navzočnosti predstavnika obsojencev na sejah sveta kazensko-poboljševalnega zavoda, saj predstavniku obsojencev zagotavlja, da je praviloma lahko navzoč na sejah sveta kazensko-poboljševalnega zavoda. Svet pa lahko iz razlogov, določenih v tem zakonu, sklene, da se posamezna vprašanja obravnavajo brez navzočnosti predstavnika obsojencev.

K 56. členu: Sedanje določilo predloga zakona, ki obsojencu zagotavlja počitek, odmerjen v delovnih in ne koledarskih dnevih, je za obsojenca ugodnejše, predvsem pa bližje prevzgojnemu namenu dela obsojencev. Zato Komisija za pravosodje svoj amandma k temu členu umika, ne glede na določbo 30. člena kazenskega zakona Socialistične republike Slovenije, ki obsojencu omogoča ne-

pretrgan počitek v določenem številu dni, ki pa niso opredeljeni kot delovni dnevi.

K 74. členu: Z amandmajem Komisije za pravosodje ter Zakonodajno-pravne komisije k prvemu odstavku tega člena je dosežena večja jasnost te določbe, po kateri se razlogi, ki se upoštevajo za odložitev izvršitve kazni, smiselno uporabljajo tudi za prekinitev prestajanja kazni. Pač pa Komisija za pravosodje umika amandma, po katerem naj se k temu členu dodata nova tretji in četrti odstavek, glede na to, da 16. člen zakona o javnem tožilstvu vsebuje isto oziroma popolnejšo določbo o prekinitvi prestajanja kazni na zahtevo javnega tožilca.

K 153. členu: Z amandmajem Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 224. členu predloga zakona je na smiselno enak način, vendar ustrezneje formulirana obveznost republike, da povrne stroške občinskim skupnostim socialnega skrbstva, ki jih bodo le-te imele s postavitvijo svetovalcev pri izvrševanju pogojne obsodbe za varstveno nadzorstvo. Spričo navedenega Komisija za pravosodje umika svoj amandma k 153. členu predloga, vsebovan v novem 225. a členu v prehodnih in končnih določbah zakona.

K 177. členu: Amandma Zakonodajno-pravne komisije k temu členu, ki podpira enaka amandmaja Odbora Zbora združenega dela za družbenopolitični sistem in Odbora Zbora občin za družbenopolitični in komunalni sistem, je vsebinsko popolnejši od amandmaja Komisije za pravosodje, zato Komisija svoj amandma k temu členu umika.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Einfalt!

Danes ste na klop dobili tudi stališča Družbenopolitičnega zbora, ki je akt obravnaval v smislu 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije na seji 17. julija letos.

Na podlagi predloženih gradiv, uvodne obrazložitve in obrazložitve poročevalcev Odbora in Komisije pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima Rok Kržan!

Rok Kržan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši! Ker sem že drugič v tem mandatu na seji, se mi zdi, da je prav, če delegati zavzamemo enotno stališče o tem, da naj bi prej delovna telesa Skupščine in zborov uskladila besedila, tako da bi bilo manj amandmajev. Kar trudil sem se, da bi lahko sledil, kateri amandma telesa odklanjajo ali ga sprejemajo. Mislim, da bi odbori in komisije prej morali uskladiti svoja stališča. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Mislim, da zbor soglasno sprejema to kritiko na račun dela delovnih teles, ki pa je velikokrat, moram vam povedati, objektivno pogojeno in seveda ni odvisno samo od njih. Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Vprašanje je bilo postavljeno tudi v zvezi s povrnitvijo škode, ki jo napravijo lahko obsojenci. Boste tovariš Tance odgovorili? Prosim!

Vlado Tance: Skupščina občine Laško je v dopisu Zboru občin in Zboru združenega dela postavila naslednje vprašanje:

Ob razpravi o zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij ugotavljamo, da je v poročilu o delu kazensko-poboljševalnih zavodov zajeta problematika pobegov. Omenjena pa je tudi izterjava odškodnine za povzročeno škodo v samem za-

vodu, vendar pa se v tej zvezi poudarja tudi problematika povzročanja škode pobeglih obsojencev, ki jo ti store izven zavoda, ter odgovornost za nastalo škodo. Postavljamo vprašanje, ali je z zakonskimi določbami zagotovljeno povračilo in odgovornost za škodo, ki jo povzročé pobegli obsojenci izven kazensko-poboljševalnega zavoda.

V zvezi s tem vprašanjem je potrebno povedati, da ne gre samo za škodo, ki jo lahko stori pobegli obsojenec. Lahko gre tudi za škodo, ki jo stori obsojenec po odpustu iz kazensko-poboljševalnega zavoda ali po pogodnem odpustu. Se pravi, da je vprašanje dosti širše zastavljeno. Mislim, da kazensko-poboljševalni zavod ali pa prevzgojni dom neposredno ne bi mogel odgovarjati za škodo. Če bi taka odgovornost obstajala, potem bi to vsekakor imelo veliko širše posledice na režim prestajanja kazni in pa na obravnavo obsojencev v zavodih.

V sistemu izvrševanja kazenskih sankcij, kot je razvidno iz zakona, pa tudi iz stališč ob tem zakonu, je bilo izrecno poudarjeno, da je treba v večji meri humanizirati prestajanje kazni, pri čemer je orientacija na prestajanje kazni v odprtem režimu. Iz zakona ste videli, da imamo poleg zaprtih kazensko-poboljševalnih zavodov polodprte in odprte oddelke. Obstajajo tudi odprti kazensko-poboljševalni zavodi za prestajanje določenih vrst kazni, tako da bi neposredno odgovornost zavoda za škodo, ki bi jo obsojenec povzročil, pomenila da bi tudi glede režima prestajanja kazni prišlo do nujnih sprememb. Če bi zavod odgovarjal za vso škodo, ki jo stori odpuščeni ali pa pobegli obsojenec, bi seveda zavod v manjši meri tvegala dati ugodnosti prostih izhodov in letnih dopustov na domu.

Očitno gre za problem Radeč. Iz poročila, ki je zakonu priloženo, je razvidno, da je v Radečah razmeroma dosti pobegov. Iz prejšnjih let so znani primeri, tudi iz polemik v dnevnem tisku, da so se posamezni občani pritoževali, da je režim prestajanja ukrepa oddaje v vzgojno-poboljševalni dom Radeče preblag, da bi bilo treba okoli Radeč postaviti visoko ograjo, da bi bilo treba Radeče močno zapreti in tako naprej. Skratka izvesti bi bilo treba številne varnostne ukrepe, da nihče od mladoletnikov ne bi mogel pobegniti iz vzgojno-poboljševalnega zavoda. Mislim, da bi bila orientacija na tako prestajanje prevzgojnega ukrepa izrazito negativna in bi imela dosti težje posledice.

Prav v zadnjem času smo v strokovni skupini pripravili analizo in koncept obravnave najtežje vodljivih mladoletnikov v vzgojno-poboljševalnem domu Radeče. Izkušnje zadnjih let kažejo, da z represijo ni mogoče rešiti situacije. Kakorkoli se je prejšnja leta skušala zadeva reševati z represijo, niso bili doseženi zaželeni učinki. Najnovejši koncept za obravnavo težje vodljivih mladoletnikov v Radečah pa kaže, da je rešitev samo v intenzivnejši prevzgojni obravnavi najtežje vodljivih mladoletnikov in v zagotovitvi ustreznih materialnih pogojev v Radečah za tako skupino.

Konkretno je predvidena v Radečah sanacija in ureditev doma, ureditev enega od objektov pa za povečanje števila strokovnih delavcev, ki bi s tako skupino 20 mladoletnikov intenzivneje delali in na ta način prispevali, da bi bila prevzgojna obravnava mladoletnikov v Radečah ustrežnejša. Zato menimo, da rešitev ni v zapiranju režima, ni v večji represiji, ni v povečani odgovornosti zavoda, ampak je v prevzgojni obravnavi in v intenzivnejšem delu z mladoletniki oziroma tudi z drugimi obsojenci v kazensko-poboljševalnih zavodih.

V tem zakonu pa nikakor ne bi bilo mogoče opredeliti odgovornosti zavoda za škodo, ki jo pobegli stori ob pobegu iz kazensko-poboljševalnega zavoda.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Tance! Želi tovariš Jan-ko Kovačič, delegat iz Laškega, postaviti še kakšno dodatno vprašanje ali je z odgovorom zadovoljen?

Janko Kovačič (iz klopi): Z odgovorom ne soglašam v celoti.

Predsednica Silva Jereb: Sekretariat bo dal občini pismeni odgovor. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in preham na glasovanje o vseh teh amandmajih.

Najprej vas prosim, da vzamete v roke poročilo našega odbora z dne 11. julija in dodatno poročilo z današnjim dnem. Iz dodatnega poročila je razvidno, da Odbor umika, kot je tovariš Štempihar pojasnil, amandmaja k 74. in 77. členu. Tako moramo iz poročila Odbora glasovati o amandmajih k 68., 87., 94., 103., 137., 145., 153., 177., 185. in 187. členu. S temi amandmaji soglašajo predlagatelj, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za pravosodje.

Ker amandmaji bistveno ne posegajo v vsebino zakona in z njimi soglašajo skupščinska delovna telesa in predlagatelj, predlagam, da o vseh teh, ki sem jih naštel, glasujemo skupaj. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.)

Potem predlagam, da glasujemo. Kdor je za amandmaje Odbora, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za). Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat).

Ugotavljam, da so amandmaji Odbora iz njegovih poročil z dne 11. in 19. julija z večino glasov sprejeti.

Sedaj prosim, da vzamete v roke poročilo Zakonodajno-pravne komisije. Iz tega poročila moramo glasovati o amandmajih k 50., 74. in 218. členu. Z njimi soglašajo predlagatelj, naš odbor in Komisija za pravosodje.

Ker so amandmaji redakcijskega značaja, predlagam, da o vseh treh glasujemo skupaj. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.)

Potem prosim, da glasujete! Kdor je za, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Zakonodajno-pravne komisije soglasno sprejeti.

Sedaj prosim, da vzamete v roke poročilo Komisije za pravosodje z dne 7. 7. Slišali ste poročevalca tovariša Einfalta, da Komisija umika sporne amandmaje k 12., 56., drugemu odstavku 74., k 153. oziroma 125. in k 177. členu. Tako moramo iz poročila te komisije glasovati le o amandmajih k 23. členu, k prvemu odstavku 74. člena, k 79. členu, k 107., 152., 157. in 184. členu. V zvezi z amandmaji k 87., 145., in 185. členu naj povem, da so identični z amandmaji našega odbora, ki so bili že sprejeti. Zato seveda o njih ne bomo glasovali.

Ker s prej omenjenimi amandmaji Komisije za pravosodje soglašajo predlagatelj, Zakonodajno-pravna komisija in naš Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in ker ti amandmaji bistveno ne posegajo v vsebino zakona, predlagam, da o vseh glasujemo skupaj. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.)

Potem prosim, da glasujete o amandmajih Komisije k 23., 37., k prvemu odstavku 74. člena, k 79., k 107., 152., 157. in 184. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Komisije za pravosodje soglasno sprejeti.

Sedaj prosim, če vzamete v roke poročilo Izvršnega sveta, ki ste ga danes dobili na klop. Iz tega poročila moramo glasovati o amandmajih k 5., 29., 36., 87., 110., 224., 225. in 228. členu.

S temi amandmaji soglaša Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem. Prosim, da se o njih izrečeta še poročevalca Zakonodajno-pravne komisije in Komisija za pravosodje? (Soglašata.)

Glede na to, da z amandmaji Izvršnega sveta soglašajo delovna telesa Skupščine in Zbora in ker tudi ti amandmaji bistveno ne posegajo v vsebino zakona, predlagam tudi v tem primeru, da o njih glásujemo skupaj. Kdo temu nasprotuje? (Nihče.)

Potem prosim, da glasujete! Kdor je za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta soglasno sprejeti.

Končno moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona soglasno sprejet.

Ugotavljam tudi, da je zakon sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, o čemer bom predsednico tega zbora še posebej obvestila.

Medtem je prispel še delegat iz Trebnjega. Tudi njegovo pooblastilo je verificirano.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o investicijskih vlaganjih Socialistične republike Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svoja predstavnika je določil tovariša Vlada Tanceta, namestnika republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun in Valentina Gerkmana, pomočnika republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Želi predstavnik predlagatelja zakonski predlog tudi ustno obrazložiti? Prosim, tovariš Gerkman ima besedo!

Valentin Gerkman: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predloženi predlog zakona s programom negospodarskih investicij za obdobje od 1978 do 1982 predvideva vlaganja republike v gradnjo in adaptacijo poslovnih prostorov za Izvršni svet, za republiške upravne in pravosodne organe, za zavode za izvrševanje kazenskih sankcij in za ureditev mednarodnih mejnih prehodov.

Delovanje organov državne uprave je zaradi njihove vloge, funkcije in povezovanja z vsemi družbenimi dejavniki nujno potrebno posodobiti. Tudi z družbenim planom SR Slovenije za obdobje 1976—1980 je določeno, da se v okviru 5-letnega programa negospodarskih investicij z vlaganji v sodobnejša sredstva za delo in v poslovne prostore zagotovijo pogoji za učinkovitejše delovanje državnih organov. Večina republiških upravnih organov in služb Izvršnega sveta dela v neprimernih delovnih pogojih, tako glede prostorov kot tudi glede tehnične opremljenosti. Republiški upravni organi in organizacije so razmeščeni v 26 stavbah v večji oddaljenosti. To samo po sebi pogojuje večje število pomožnih in tehničnih delavcev, ki so nujni za normalno funkcioniranje posameznih objektov, otežuje delovne povezave in zahteva nesorazmerno

porabo časa in tudi sredstev. Poleg navedenih problemov pa je bilo v teh stavbah, kljub utesnjenosti, nujno zagotoviti poslovne prostore tudi za nekatere samoupravne interesne skupnosti, družbene svete in druge organizacije republiškega pomena.

Prizadevanja za izboljšanje prostorskih pogojev republiške uprave trajajo že dalj časa. Parcialni ukrepi, kot so adaptacije, prizidave in nakupi manjših enot, so v zadnjih nekaj letih omilili samo najnujnejše probleme posameznih republiških upravnih organov. Večina republiških upravnih organov in strokovnih služb Izvršnega sveta pa ostaja utesnjena v sedanjih nefunkcionalnih prostorih. Le redki upravni organi imajo vse svoje prostore v enem objektu. Večinoma so razmeščeni v dveh ali treh objektih, ki so tudi gradbeno in tehnično v slabem stanju. Ne glede na težave, ki nastajajo zaradi medsebojne oddaljenosti organov, zaradi oddaljenosti od Izvršnega sveta in Skupščine SR Slovenije, pa je poslovanje organov tehtno ovirano tudi zaradi tega, ker so njihovi delovni prostori večinoma pretesni in kljub velikim skupnim površinam za sodobno administrativno delo in povezovanje v skupne službe, za modernizacijo poslovanja, neprimerni.

Razen nekaj izjem, na primer Gregorčičeva ul. št. 25, kjer so sekretariati in komiteji gospodarskega področja, zgradbe niso bile zidane za poslovne prostore. Večina teh zgradb je bila zgrajena za stanovanjske namene. Kljub zasilnim in dragim preureditvam nekaterih zgradb za poslovne prostore je notranja razporeditev in velikost prostorov nefunkcionalna. Velika stopnišča in hodniki zajemajo največji del površine.

Dislociranost republiških organov in organizacij negativno vpliva na njihovo ekspanzivnost in ažurnost. Tako so na primer republiški inšpektorati v Parmovi ulici oddaljeni od matičnih sekretariatov nad 2 km. Določeni organi oziroma njihove notranje organizacijske enote pa so oddaljene druga od druge tudi več kot 6 km, včasih celo na treh ali štirih lokacijah.

Za uspešnejše reševanje prostorske problematike republiške uprave je nujno težiti k trajnejšim rešitvam, ki bodo zagotavljale ustrežnejše pogoje za delo Izvršnega sveta, njegovih strokovnih služb in republiških upravnih organov. Težišče mora biti na koncentraciji poslovnih prostorov, na neposredni bližini upravnih zgradb ob Skupščini SR Slovenije in Izvršnemu svetu, ker bo le tako, skupaj s sodobnejšimi sredstvi za delo, mogoče razviti racionalno in učinkovitejšo organizacijo poslovanja, uvajati nove metode dela in zagotoviti ustrezno medsebojno povezavo.

Zasnovani republiški zakon o državni upravi, Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije in republiških upravnih organih predstavlja enotno sistemsko podlago za delovanje organov državne uprave. Celovitost zakonodaje na tem področju bodo poleg navedenih zakonov tvorili še zvezni in republiški zakon o družbenih svetih, republiški zakon o izobraževanju delavcev v državnih organih ter zakon o organizaciji republiških upravnih organov.

Sprejeti zvezni zakon in pripravljene republiški zakoni na področju urejanja sistema državne uprave prav tako narekujejo modernizacijo upravnega poslovanja, ki pa je tesno povezana tudi z vprašanji urejevanja prostorske problematike in tehnične opremljenosti teh organov. Od organov državne uprave se zahteva široka politična iniciativa z vso odgovornostjo za izvrševanje danih upravnih nalog. To bodo lahko uspešno uresničevali samo ob zagotovitvi ustreznih materialnih pogojev za njihovo delo.

Glede na to je v predloženem programu predvidena adaptacija vzhodnega krila stavbe Izvršnega sveta in gradnja nove stavbe na lokaciji med Gregorčičevo, Prešernovo in Erjavčevo ulico. Poleg tega je za potrebe Zavoda SR Slovenije za statistiko predvidena gradnja novega objekta, ker sedanji prostori ne ustrezajo obsegu, tehnologiji in organizaciji poslovanja zavoda. Novi prostori bodo omogočili tudi širšo uporabo sodobnejše računalniške tehnike, ki je pogoj za kvalitetnejšo obdelavo statističnih podatkov.

Statistični informacijski sistem Socialistične republike Slovenije, ki postaja sestavni del družbenega informacijskega sistema, lahko moderniziramo skladno z njegovo sedanjo vlogo in novimi nalogami na tem področju le ob načrtovani investicijski naložbi. Program, ki je sestavni del predloga zakona, zajema tudi sanacijo stavb Arhiva SR Slovenije, kar naj omogoči primerno hrambo arhivskega gradiva, ki je sedaj zaradi pomanjkanja prostorov zloženo v kleteh in nedostopno za uporabo.

S predvideno sanacijo Arhiva SR Slovenije bi zagotovili hrambo obstoječega in novega arhivskega gradiva vsaj za nadaljnjih 10 do 15 let. Lahko bi tudi rekli, da gre za urejevanje dokumentov preteklega časa in s tem za ohranjanje kulturnih stikov z dogodki, ki so pomembni za ugotavljanje in analiziranje določenih stanj, s čimer je dana možnost povezovanja prejšnjih dogodkov s sedanjimi.

V preteklem letu je Skupščina SR Slovenije sprejela vrsto zakonov s področja pravosodja. Že tedaj je bilo poudarjeno, da ustavna preobrazba pravosodja zahteva tudi hitrejša in učinkovitejša ukrepa pri reševanju prostorske problematike, predvsem za redna sodišča, ki bodo začela z delom 1. januarja 1979. V predlogu zakona so predvidena sredstva za nadzidavo sodne stavbe v Mariboru in za gradnjo nove stavbe v Kopru za potrebe višjih sodišč in višjih javnih tožilstev. Pri teh investicijah bodo sodelovale tudi občine, ki bodo zagotovile 50 % potrebnih sredstev.

Nova kazenska zakonodaja in razmere na področju izvrševanja kazenskih sankcij narekujejo uveljavitev sodobnejših metod pri prevzgoji obsojencev na prestajanju zaporne kazni. Prav danes ste sprejemali zakon o izvrševanju kazenskih sankcij, ki jasno opredeljuje družbene obveznosti ter metode pri prevzgoji obsojencev, ki jih narekuje sprejeta zakonodaja, pa jih v obstoječih objektih kazensko-poboljševalnih zavodov ni mogoče izvajati, saj večina ne ustreza niti sedanjim minimalnim standardom.

Za urejevanje tega problema je v programu predvidena gradnja bivalnih objektov v kazensko-poboljševalnih zavodih Dob pri Mirni, Maribor in Radeče, gradnja zaporov v Novi Gorici, nadzidava zaporov v Murski Soboti, adaptacija in usposobitev delovnih prostorov v Celju, Radovljici ter Kopru, kakor tudi pripravljajna dela za graditev primernejših zaporov na novi lokaciji v Ljubljani.

Za izobraževanje penoloških delavcev praktično ni razpoložljivih prostorov. Rešitev je predvidena tudi s programom za to srednjeročno obdobje, in sicer z izgradnjo prizidka pri ljubljanskih zaporih, kjer bo penološki izobraževalni center.

V srednjeročnem družbenem planu Socialistične republike Slovenije in drugih planskih dokumentih za to srednjeročno obdobje je kot prednostna naloga določena tudi ureditev mednarodnih mejnih prehodov v skladu s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi. Predlog zakona je prvotno predvideval financiranje izgradnje oziroma rekonstrukcije mednarodnih mejnih prehodov Vrtoj-

ba, Lipica, Gederovci, Hodoš in Kuzma ter pričetek del na novih mejnih prehodih Fernetiči—avtocesta, Šentilj—avtocesta in Karavanški predor—avtocesta.

V obravnavi predloga zakona v delovnih telesih zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije je Skupščina občine Maribor predlagala amandma v zvezi z gradnjo mejnega prehoda Šentilj. Po navedenem amandmaju naj bi se do leta 1979 zagotovila celotna sredstva za prvo etapo rekonstrukcije mejnega prehoda Šentilj v znesku 19 224 000. Po proučitvi problematike mejnih prehodov in v skladu z mednarodnimi obveznostmi je bilo ugotovljeno, da je nujna tudi zagotovitev sredstev za ureditev ustreznih objektivno nujnih pripadajočih funkcionalnih cestnih površin za hitrejši pretok potniškega in blagovnega prometa, za boljše in hitrejšo kontrolo, večjo varnost in ustrezne pogoje za delovanje služb, ker le izgradnja vse te pripadajoče infrastrukture skupaj šele omogoča normalno delovanje mednarodnih mejnih prehodov. Ustrezni amandmaji predlagatelja, ki dopolnjujejo urejevanje te problematike mejnih prehodov, so vam bili posredovani danes.

Glede na navedeno se je predlagatelj opredelil za ustrezno ureditev mednarodnih mejnih prehodov Šentilj in Vrtojba še v tem srednjeročnem planskem obdobju. Za rekonstrukcijo ceste in izgradnjo vstopnega in izstopnega tovornega platoja s cestnimi priključki na mejnem prehodu Šentilj je po predlogu zakona, ob upoštevanju amandmajev, predvidena v letu 1978 naložba v višini 1 milijon dinarjev, v letu 1979 pa 26 milijonov dinarjev. Za funkcionalne cestne površine in izgradnjo tovarne vstopne in izstopne ceste na mejnem prehodu Vrtojba pa je predvidena naložba v letu 1978 1 milijon dinarjev, v letu 1979 pa 10,5 milijonov dinarjev.

S predloženimi amandmaji Izvršnega sveta se celotna sredstva za izvedbo programa investicijskih vlaganj SR Slovenije v obdobju do leta 1982 povečujejo na 1 164 682 000 dinarjev oziroma se povečujejo od predvidenih naložb po predlogu zakona za 38,5 milijona dinarjev. Hkrati pa se spreminja tudi dinamika vlaganj in s tem zvišujejo sredstva, predvidena za leti 1978 in 1979.

Po finančni konstrukciji v predlogu zakona naj bi se sredstva za izvedbo programa zagotavljala iz republiškega proračuna ob upoštevanju obstoječih virov. Iz pregleda obveznosti republiškega proračuna do negospodarskih investicij, odplačevanja anuitet za najete kredite in obveznosti po sprejetih pogodbah in družbenih dogovorih izhaja, da se te obveznosti v obdobju do leta 1982 postopoma zmanjšujejo. Glede na to je mogoče na breme republiškega proračuna prevzeti tudi kritje obveznosti za negospodarske investicije, ki so predvidene v predloženem zakonu.

Tudi informacijo o zagotavljanju sredstev za negospodarske investicije za že sprejete obveznosti v republiškem proračunu od leta 1978 do leta 1982 ste prejeli v skupščinskem gradivu.

Tovarišice in tovariši delegati! Predloženi predlog zakona predstavlja enega izmed pomembnih ukrepov za zagotovitev materialnih pogojev za delovanje organov državne uprave in za opravljanje njihovih funkcij v skladu z njihovo vlogo, položajem in odgovornostjo v samoupravni družbi, kakor tudi za učinkovitejše delo pravosodnih organov pri varstvu zakonitosti, uveljavljanju družbene odgovornosti in pri preprečevanju družbi škodljivih pojavov.

Izvršni svet kot predlagatelj zakona upravičeno pričakuje, da boste predloženi zakon z amandmaji sprejeli in s tem omogočili reševanje perečih prostorskih problemov, tako da bodo zagotovljeni ustrezni pogoji za delo organov državne uprave in razvoj sodobne organizacije njihovega dela. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Gerkman!

Predlog zakona ste dobili. Prejeli ste tudi amandmaje Skupščine občine Maribor. Danes na klop pa ste prejeli tudi amandmaje Izvršnega sveta.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili, Odbor pa tudi dodatno poročilo.

Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? Tovariš Bojan Steinbücher, podpredsednik Odbora za finance, ima besedo!

Bojan Steinbücher: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za finance je predlog tega zakona na dveh sejah skrbno proučil. Ob prvi obravnavi je zahteval, da predlagatelj predloži podroben prikaz obveznosti Socialistične republike Slovenije na področju negospodarskih investicij. Ob ponovni obravnavi je ugotovil, da je bilo tej zahtevi ugodeno in da je predlagatelj predložil izčrpno gradivo ter odgovore na vprašanja, ki so bila obravnavana na seji Odbora.

Obenem so bile Odboru predložene tudi pripombe in predlogi Skupščine občine Maribor v zvezi s hitrejšim urejanjem mejnega prehoda v Šentilju. Te predloge je Odbor podprl in, kot je razvidno iz njegovega dodatnega poročila, pooblastil svojega poročevalca, da v imenu Odbora podpre amandmaje Izvršnega sveta če bodo vsebinsko v skladu s pripombami občine Maribor.

Te amandmaje ste prejeli danes na klop. Ker vsebinsko ustrežno razrešujejo predloge občine Maribor, v skladu s pooblastilom odbora te amandmaje podpiram.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Steinbücher! Pričnjam razpravo. K razpravi se je prijavil tovariš Boris Florjančič, delegat iz Raven na Koroškem. Prosim, tovariš Florjančič!

Boris Florjančič: Tovarišica predsednica tovarišice in tovariši! Ob razpravi o zakonu o investicijskih vlaganjih Socialistične republike Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982 je skupina delegatov za Zbor občin in Zbor združenega dela iz občine Ravne na Koroškem oblikovala naslednja stališča:

Skupščina občine Ravne na Koroškem podpira sprejetje zakona o investicijskih vlaganjih Socialistične republike Slovenije v obdobju od leta 1978 do leta 1982, vendar ima kljub temu določene pripombe. Vsem je znana proračunska problematika dopolnjevanih občin v zadnjih dveh letih, ko smo začeli urejevati splošno porabo po načelu samofinanciranja. Zakon o republiškem proračunu prinaša izredno ostro kontrolo nad porabo dopolnjevanih občin, medtem ko to ne velja za občine, ki ne prejemajo dopolnilnih sredstev in ki bodo glede na sedanji dober položaj tudi v prihodnje privilegirane.

Ugotavljamo, da sedanji sistem financiranja vsebuje mnogo starega, nedokončanega in marsikdaj krivično startno osnovo, saj večina podatkov, ki se uporabljajo pri sestavi meril, temelji v bistvu na začetnem stanju, kar pa, ponovno poudarjamo, ni pravilno. Zaradi takšnega stanja in izredno očiščene proračuna imamo v občini Ravne na Koroškem velik problem pri financiranju najnujnejših nalog, ki jih moramo uresničiti v skladu z zakoni in ustavo. Vse druge naloge pa rešujemo pod zelo težkimi finančnimi pogoji. V enakem in

še slabšem položaju so tudi druge družbenopolitične skupnosti, ki so dopolnjene iz republiškega proračuna.

V prihodnje moramo dopolnjevanim občinam priznati sredstva v taki višini, da bodo imele vse občine v Socialistični republiki Sloveniji enake pogoje za delo.

Prav tako imamo v občini Ravne na Koroškem velik problem s prostori za izvršni svet, za samoupravne interesne skupnosti in družbenopolitične organizacije. Lastne stavbe pravzaprav sploh nimamo. Upravni organi in Izvršni svet občine imajo svoje poslovne prostore v starem samskem domu, za katere plačujejo visoko najemnino. Ob sprejetju tega zakona želimo poudariti, da se v bodoče tudi dopolnjevanim občinam priznajo v predlogih proračunov sredstva za negospodarske investicije, če je zanje dejanska potreba. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Tovariš Florjančič, hvala lepa! Bi morda podpredsednik Odbora za finance lahko odgovoril na to razpravo?

Bojan Steinbücher: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Problem, na katerega je opozoril delegat iz Raven tovariš Florjančič, je bil prisoten tudi na sejah Odbora za finance. Zato je Odbor za finance tega zbora na problematiko negospodarskih investicij opozoril že na prvi seji, ko je zahteval pregled obveznosti Socialistične republike Slovenije od leta 1978 do leta 1982. Republiški sekretariat za pravosodje, organizacijo uprave in proračun je ta pregled že posredoval.

Na drugi seji Odbora 27. 6. 1978 je Odbor sprejel usmeritev, da problematiko negospodarskih investicij v manj razvitih občinah posebej obravnava v zvezi z izhodišči za pripravo proračuna republike za prihodnje leto in v okviru kriterijev za dopolnilno financiranje iz sredstev republiškega proračuna. Prav tako je Odbor opozoril na ta vprašanja na svoji tretji seji dne 13. 7., ko je obravnaval poročilo Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana in poročilo Republiškega sekretariata za finance o splošni porabi v občinah v letu 1977. Osnovna usmeritev nadaljnega dela je torej proučitev kriterijev za dopolnilno financiranje občinskih proračunov in v tem okviru tudi kriterijev za področje negospodarskih investicij v manj razvitih in dopolnjevanih občinah.

Mislím, da lahko ugotovím, da je stališče Skupščine občine Ravne že verificirano v usmeritvi Odbora ter da se bo Odbor pri svojem nadaljnjem delu temu vprašanju še posebej posvetil. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Želi še kdo postaviti vprašanje ali dati pojasnilo? Prosim, tovarišica!

Anica Horjak: Tovarišica predsednica, tovariši in tovarišice delegati! Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Sevnica je obravnavala predlog zakona o investicijskih vlaganjih Socialistične republike Slovenije za graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982 in ugotovila naslednje:

Skupina v celoti podpira stališče Odbora za finance do problema negospodarskih investicij v dopolnjevanih občinah. Problem investicij v dopolnjevanih občinah ni rešen in ga bomo morali rešiti, ko bomo obravnavali kriterije za dopolnilno financiranje v naslednjih letih. Dopolnjevanе občine so namreč v izredno težkem položaju v zvezi z adaptacijo in sanacijo upravnih prostorov,

ker so jim sredstva z dogovorom namensko odmerjena, pri čemer pa niso upoštevane potrebe za tako imenovane negospodarske investicije v objekte, ki jih uporablja državna uprava.

Dopolnjevanim občinam bi kazalo omogočiti vsaj odplačilo anuitet v vsakoletnih proračunih za posojila, ki jih bi le-te najele pri poslovnih bankah za dograditev, adaptacijo in druga investicijska vlaganja v objekte, ki jih uporabljajo državni organi. Predlagamo, da se stališče Odbora za finance, kot tudi stališče naše skupine delegatov iz občine Sevnica, upošteva ob obravnavi izhodišč za pripravo republiškega proračuna za naslednje leto in v prihodnja leta.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! To je bila tovarišica Anica Horjakova, delegatka iz Sevnice. Želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Andrej Kocuvan, delegat iz Maribora. Prosim!

Andrej Kocuvan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina občine Maribor je posredovala pripombe k predlogu zakona o investicijskih vlaganjih v SR Sloveniji za graditev objektov in nabavo opreme v obdobju 1978—1982. S tem smo želeli, da se zagotovijo sredstva za rekonstrukcijo mejnega prehoda Šentilj, ki je vsebovana tudi v vseh planskih dokumentih za to srednjeročno obdobje. Amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki smo ga danes dobili na mizo, ugotavljamo, v celoti pokriva naš amandma in zagotavlja financiranje mejnih prehodov, ki niso pomembni le za obmejne občine, temveč dejansko za infrastrukturo vse republike. Zato podpiramo amandma Izvršnega sveta.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Davorin Škarabot, delegat iz Nove Gorice!

Davorin Škarabot: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegati za Zbor občin in Zbor združenega dela iz občine Nova Gorica so se na skupni seji opredelili do predloga zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije za graditev objektov in nabavo opreme od leta 1978 do leta 1982. Skupini delegatov sta na seji dne 13. 7. proučili zakon o investicijskih vlaganjih Socialistične republike Slovenije za graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do 1982 ter amandma Skupščine občine Maribor. Razpravo smo povezali s problematiko izgradnje prehodov in cestne infrastrukture v Socialistični republiki Sloveniji, s težiščem na tovrstni problematiki v občini Nova Gorica. Delegati podpiramo predlagani zakon in menimo, da bo sprejetje tega zakona pospešilo izgradnjo mejnih prehodov v SR Sloveniji ter istočasno pripomoglo k uresničevanju nalog in ciljev, ki izhajajo iz dogovora o temeljnih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, ter obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih sporazumov.

Strinjamo se s predlogom Skupščine občine Maribor, da naj se v tem obdobju dosledno uresniči izgradnja objektov, ki so predvideni v dogovoru o temeljnih plana. Ne strinjamo pa se z ugotovitvijo, ki izhaja iz zadnjega odstavka obrazložitve amandmaja. V njem je mnenje, da je izpolnjevanje planskih obveznosti, sprejetih na podlagi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov prioriteta obveznost Skupščine SR Slovenije in njenih organov in šele potem, v okviru možnosti, izpolnjevanje drugih obveznosti, vključujoč tudi

obveznosti, sprejete z mednarodnimi sporazumi. Menimo, da so mednarodne obveznosti enako pomembne kot ostale, ker so vezane na mednarodne sporazume. Neizpolnjevanje mednarodnih obveznosti pa bi negativno vplivalo na politični in gospodarski ugled Socialistične republike Slovenije in Socialistične federativne republike Jugoslavije v tujini.

Ugotavljamo tudi, da so vse mednarodne obveznosti hkrati tudi planske obveznosti Skupščine SR Slovenije in Skupščine SFR Jugoslavije, ker so opredeljene v vseh planskih dokumentih razvoja Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980. Te ugotovitve podpiramo z navedbo nalog in obveznosti, ki izhajajo iz planskih dokumentov:

1. družbenega dogovora o temeljih plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, čl. 7., točka d), v katerem je določeno, da bodo v »skladu z mednarodnimi sporazumi zgrajeni naslednji odseki: mejni prehod Vrtojba s priključkom na cesto Nova Gorica—Razdrto«;

2. samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v Socialistični republiki Sloveniji za obdobje 1976—1980, čl. 5: »v skladu z obveznostmi iz mednarodnega sporazuma z Italijo se bodo gradili odseki cest: mejni prehod Vrtojba s priključkom na cesto Nova Gorica—Razdrto«;

3. resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1977;

4. resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1978.

Delegati menimo, da je potrebno ob tej priložnosti Skupščino Socialistične republike Slovenije opozoriti na problematiko izgradnje in rekonstrukcije mejnih prehodov v SR Sloveniji, in sicer v tistem delu, ki se nanaša na obveznosti pristojnih zveznih organov (Zvezna carinska uprava in zvezni komiteji).

Pri izgradnji mejnih prehodov namreč niso opredeljene pristojnosti in obveznosti posameznih organov. Zaradi tega ni zaključena finančna konstrukcija investicij v te mejne prehode. Zato predlagamo, da Skupščina SR Slovenije opredeli naloge in vlogo republiških organov, da s pristojnimi zveznimi organi čimprej poiščejo rešitev te problematike. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Škarabot! Želi še kdo besedo? Tovarišica Mara Žlebnik, podpredsednica Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije!

Mara Žlebnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! K razpravi sem se prijavila zaradi predlogov delegata iz Nove Gorice.

Izvršni svet je sprejel pobudo delegatov iz Maribora in jo ustrezno vključil v svoj amandma. Ob proučitvi te pobude je ocenil, da če že pristopi k spremembi predlagane zakonske ureditve, da potem reši vprašanje širše in razmeji obveznosti republike in federacije v zvezi z izgradnjo tistih objektov na mednarodnih mejnih prehodih, za katere je dolžna zagotoviti ustrezen delež tudi federacija. Zato je amandma Izvršnega sveta širši od pobude Maribora. Izvršni svet bi bil že prej vključil rešitev tega problema v predlog zakona, vendar tega ni mogel storiti zaradi nujnosti poprejšnjih rešitev v federaciji. Izvršni svet je odločil, da bo to vprašanje postavil pred organe federacije z vso ostrino, da ga čimprej rešijo. Slej ko prej ostane seveda obveznost Izvršnega sveta, da se

vsa vprašanja izgradnje mejnih prehodov rešijo sistemsko. Rešitev, ki je trenutno vključena v zakon, je pravzaprav še vedno polovična.

Pripombe v zvezi z dopolnjevanjem občin se seveda v določeni meri povezujejo tudi s tem zakonom, vendar ne direktno. Tu gre pravzaprav samo za ureditev vprašanj, ki se nanašajo na obveznosti iz republiškega proračuna. Izvršni svet pa se močno zaveda tega, da s kriteriji za dopolnjevanje občin še nismo rešili vseh odprtih vprašanj. Zato je že sprejel sklep in naložil ustreznemu republiškem upravnemu organu, da pripravi nova merila oziroma nove kriterije za dopolnjevanje občin. Upamo, da bomo te lahko predložili Skupščini v razpravo že septembra. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovarišica podpredsednica! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta k 2. in 3. členu ter k drugi tabeli programa pod I. Vanje so zajeti predlogi Skupščine občine Maribor. S temi amandmaji soglašata Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Ker gre za vsebinsko povezane amandmaje, predlagam, da o vseh amandmajih glasujemo skupaj. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.)

Potem prosim, da glasujete. Kdo je za? (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta k 2. in 3. členu ter k drugi tabeli programa pod I soglasno sprejeti.

O amandmajih Skupščine občine Maribor ne bomo glasovali, ker je njihova vsebina zajeta v amandmajih Izvršnega sveta. Tako moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona soglasno sprejet.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana razvoja Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Gregorja Berkopca, pomočnika direktorja Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje. Želi predstavnik predlagatelja predlog odloka tudi ustno obrazložiti? (Ne želi.)

K tej točki dnevnega reda je bila še posebej povabljen Gospodarska zbornica Slovenije. Predlog odloka ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.) Hvala lepa.

Danes ste prejeli na klop stališča Družbenopolitičnega zbora, ki je ta akt obravnaval na svoji seji 17. julija 1978, in sicer v smislu 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Na podlagi vseh predloženih gradiv pričujem razpravo. Razpravljaj bo tovariš Andrej Kocuvan, delegat iz Maribora. Prosim!

Andrej Kocuvan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ob razpravi o predlogu odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana SR Slovenije želimo delegati Maribora opozoriti na probleme glede priprave in

sprejemanja planskih dokumentov. Danes sprejemamo odlok o pripravi dolgoročnega plana. Sprejeli smo že odlok o prostorskem planu, v jeseni bomo verjetno sprejemali odlok o pripravi srednjeročnega plana, sprejeli bomo tudi resolucijo o uresničevanju družbenega plana v letu 1979. Menimo, da sprejemanje raznovrstnih odlokov in dokumentov ob različnem času povzroča tako med nosilci planiranja v temeljnih organizacijah združenega dela kot pri vseh ostalih nosilcih planiranja zmedo. Ne vedo, kaj želimo doseči s posameznim aktom oziroma dokumentom o planiranju. K planiranju pristopamo preveč parcialno, neuskladeno in neracionalno.

V razpravi o uresničevanju srednjeročnega plana smo ugotovili, da je še veliko število temeljnih organizacij združenega dela, ki nimajo sprejetih planskih dokumentov. Vzroki za takšno stanje niso samo v neodgovornem odnosu do planiranja in v pomanjkanju kadrov, ampak predvsem v neizdelani metodologiji planiranja in v kompliciranosti postopkov sprejemanja planskih dokumentov. Na žalost moram povedati, da v mnogih organizacijah in skupnostih ni jasno, kakšne planske dokumente bi morali imeti, kaj naj ti vsebujejo, kaj so osnove planov, kaj so elementi, kaj so strokovne podlage. Na osnovi navedenega predlagamo, da se Izvršni svet in strokovne službe v republiki zavzamejo, da se dela in postopki pri pripravi in sprejemanju planskih dokumentov uskladijo, poenotijo, predvsem pa poenostavijo, da ne bi zadovoljevali le formalnosti, vsebina pa bi še naprej ostajala zanemarjena. V tem smislu naj se tudi čimprej pripravi ustrezná metodologija planiranja in zakon o družbenem planu v republiki. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? (Nihče.)

Vsebina razprave tovariša Kocuvana je bila ves čas prisotna v razpravah o uresničevanju srednjeročnega plana Slovenije. Stvari so znane in se bo predlagatelj gotovo potrudil v tej smeri.

Želi še kdo postaviti kakšno vprašanje? (Ne.) Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka soglasno sprejel.

Ugotavljam tudi, da je bil predlog odloka sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, o čemer bom predsednico tega zbora še posebej obvestila.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ukrepih v živinoreji, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svoja predstavnika določil tovariša Iva Marenka, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Dušana Engelmana, svetovalca republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Želi predstavnik predlagatelja zakonski predlog še ustno obrazložiti? (Ne želi.)

K tej točki dnevnega reda so bili poleg ostalih povabljeni še Biotehnična fakulteta Univerze v Ljubljani, Zadrúžna zveza Slovenije, Kmetijska razvojna skupnost in Gospodarska zbornica Slovenije.

Predlog zakona ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili, Odbor pa tudi dodatno poročilo.

Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 7., 24. in 38. členu. S temi amandmaji soglašata Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj ter predlagatelj.

Predlagam, da o vseh treh amandmajih glasujemo skupaj, ker sta dva amandmaja redakcijskega značaja. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.) Ker vidim, da nihče, prosim, da glasujete! Kdor je za, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da so amandmaji Zakonodajno-pravne komisije k 7., 24. in 38. členu predloga zakona z večino glasov sprejeti.

Glasovali bomo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovarišico Bredo Cajhen, republiško sekretarko v Republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje. Želi predstavnica predlagatelja zakonski predlog še ustno obrazložiti? (Ne želi.)

Predlog zakona ste prejeli. Izvršni svet predlaga, da ta akt obravnavamo po hitrem postopku v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Ta predlog je Izvršni svet tudi posebej obrazložil. O tem ali bomo zakon obravnavali po hitrem postopku, to je v zadnji fazi kot predlog zakona, pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.)

Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o pravni pomoči, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Vlada Tanceta, namestnika republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Želi predstavnik predlagatelja osnutek zakona obrazložiti? (Da.) Besedo ima tovariš Vlado Tance!

V l a d o T a n c e : Tovarišice in tovariši delegati! Z opredelitvijo osnutka zakona o pravni pomoči in sprejetjem zakona jeseni bo ustrezno zaključeno

zakonodajno preoblikovanje pravosodnega sistema. Tudi področje pravne pomoči oziroma odvetniške dejavnosti spada v širši sklop pravosodne dejavnosti. Zato je zaradi učinkovitega funkcioniranja celovitega pravosodnega sistema potrebno tudi za to področje pripraviti tako normativno podlago, da bo ta dejavnost prispevala k učinkovitejšemu varstvu ustavnosti in uresničevanju samoupravnih in drugih pravic ter dolžnosti delovnih ljudi in občanov.

Predlagatelj si je pri pripravi osnutka zakona o pravni pomoči prizadeval upoštevati in vgraditi v zakon vse tiste predloge, sugestije in razmišljanja, ki so bila prisotna v razpravi ob predlogu za izdajo zakona, kot tudi pripombe, ki so jih dali različni organi in organizacije v času priprave osnutka.

V resoluciji zadnjega kongresa slovenskih komunistov je zapisana zahteva, da mora novi sistem pravne pomoči zagotavljati vsakemu delavcu in občanu ustrezno strokovno pomoč pri uveljavljanju njegovih pravic in interesov. Zato je predlagatelj zlasti upošteval usmeritve, ki jih je dala Komisija Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije za družbenopolitični sistem in samoupravljanje v združenem delu, in stališča Odbora Republiške konference Socialistične zveze za vprašanja posebnega družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Razvoj samoupravnih družbenih odnosov na temeljih družbenoekonomskega položaja delovnega človeka, za katere je značilno samoupravno sprejemanje vse večjega števila rešitev, po drugi strani pa tudi samoupravno razreševanje vse večjega števila medsebojnih odnosov, družbenih konfliktov in nasprotij, zahteva drugačno opredelitev pravne pomoči. Zato je v osnutku zakona o pravni pomoči pravna pomoč opredeljena kot dejavnost, ki naj prispeva k zagotavljanju in uresničevanju ustavnosti in zakonitosti in s tem k varstvu svoboščin, pravic in dolžnosti slehernega delovnega človeka in občana. Dalje naj pravna pomoč prispeva k zagotavljanju in k uresničevanju samoupravljanja, k varstvu družbene lastnine ter samoupravnih in drugih pravic združenega dela.

Prav glede na tako opredeljene funkcije pravne pomoči je ta dejavnost posebnega družbenega pomena. Zato je razumljivo, da se z dajanjem pravne pomoči ne morejo ukvarjati samo individualni odvetniki, ampak je potrebno to dejavnost v večji meri podružbiti. Varstvo samoupravnih pravic, samoupravljanja in družbene lastnine, ki predstavlja osnovo samoupravnega socializma, ne more biti prepuščeno samo individualnemu odvetništvu. Zato osnutek zakona o pravni pomoči predvideva, da naj bi v bodoče organizirano pravno pomoč dajale službe pravne pomoči, organizirane kot organizacije združenega dela, ter delovne skupnosti odvetnikov, v katere bi se povezovali na podlagi samoupravnega sporazuma individualni odvetniki in odvetniki, ki bi z osebnim delom kot poklic opravljali odvetniško dejavnost.

Ker je pravna pomoč opredeljena kot dejavnost posebnega pomena, bi zakon moral zagotoviti prisotnost uporabnikov pri opravljanju služb pravne pomoči v organih Odvetniške zbornice, v katero naj bi se obvezno povezovali vsi odvetniki, pa prisotnost predstavnikov družbene skupnosti. Osnutek zakona opredeljuje, da bi vsi delavci, ki bi dajali celovito pravno pomoč, morali izpolnjevati enake pogoje, ne glede na to, kje bi jim pravno pomoč nudili, ali v službi pravne pomoči ali v odvetništvu. Zato navaja za vse isti naziv — odvetnik.

Poleg organiziranih oblik pravne pomoči osnutek zakona ureja tudi tisto pravno pomoč, ki jo nudijo organizacije združenega dela in druge samoupravne

organizacije in skupnosti ter državni organi. V 7. členu osnutka je celo opredeljeno, da morajo organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti, zagotoviti delavcem in delovnim ljudem pravno pomoč v postopkih, ko ti pred organi teh organizacij in skupnosti uveljavljajo svoje pravice. Ta pravna pomoč seveda ni celovita, ampak obsega le dajanje pravnih nasvetov in sestavljanje vlog. Zato osnutek zakona predvideva, da to pravno pomoč lahko dajejo tudi osebe, ki niso odvetniki.

Omeniti velja tudi, da osnutek zakona predvideva drugačno nagrajevanje odvetnikov. V prihodnje naj bi se odvetniške storitve plačevale v skladu s samoupravnim sporazumom, ki bi ga sklenila združenja pravne pomoči, v katera se povezujejo službe pravne pomoči in delovne skupnosti odvetnikov.

V osnutku zakona je posebej izpostavljena strokovnost odvetnikov. Odvetnik, ne glede na to, kje dela, naj bi dajal pravno pomoč samo iz tistih pravnih panog, za katere je strokovno usposobljen. Odvetnik pa bi se lahko tudi sam še ožje specializiral oziroma omejil na dajanje določene vrste pravne pomoči. Sedanji zakon o odvetništvu in drugi pravni pomoči odvetnika zavezuje, da mora dajati pravno pomoč na vseh področjih.

Smoter nastajajočega zakona pa ni samo nudenje kvalitetne pravne pomoči in razširjanje pravne pomoči z novimi oblikami, ampak tudi njena dostopnost. Glede na sedanje stanje, ko je v območju Socialistične republike Slovenije okoli 20 občin, v katerih delavcem in delovnim ljudem tako rekoč ni zagotovljena pravna pomoč v nobeni obliki, osnutek zakona o pravni pomoči zavezuje družbenopolitične skupnosti za zagotavljanje pravne pomoči v organizirani obliki.

Dosedanje razprave opozarjajo, da bo potrebno pri izdelavi predloga zakona to zahtevo iz 3. člena osnutka bolj konkretizirati in tudi ločeno za republiko in občine.

Razprave o osnutku zakona o pravni pomoči so bile, razen v skupščinskih telesih, organizirane tudi po območnih odvetniških zborih, pri Odvetniški zbornici in v nekaterih organih družbenopolitičnih organizacij. Pokazale so, da bo potrebno nekatere rešitve oziroma opredelitve ponovno proučiti, nekatere pa jasneje in določneje opredeliti. Veliko razprav in pripomb je bilo že v zvezi s samim naslovom zakona. Mnogi se zavzemajo za naslov sedaj veljavnega zakona o odvetništvu in drugi pravni pomoči, češ da pretežni del zakonskih določb ureja organizacijo odvetništva. Predlagatelj meni, da je namen in vsebina zakona opredelitev in ureditev pravne pomoči in je torej zakon tudi tako naslovljen. Verjetno pa sam naslov ni bistven. Predlagatelj ga bo pri predlogu zakona uskladal s sprejetimi stališči.

Do izraza je prišla tudi zahteva, da mora zakon omogočiti, da bodo pravno pomoč lahko še vnaprej dajali tisti posamezni diplomirani pravniki, ki so v delovnem razmerju pri sindikatih. Vsekakor ne bi bilo v skladu s postavljenimi cilji, da bi zoževali krog subjektov, ki bi naj dajali pravno pomoč. Se pa izrecno postavlja vprašanje, ali dati kakšno pravico tudi vsem tistim diplomiranim pravnikom v združenem delu, ki bodo izpolnjevali strokovne pogoje za dajanje pravne pomoči.

Veliko razprave je izzvala določba 16. člena osnutka, ki določa, da odvetnik lahko daje pravno pomoč samo na tistem pravnem področju, za katero izpolnjuje pogoje o strokovni usposobljenosti, ki bi bili določeni s posebnim zakonom. Predlagatelj predvideva, da bo treba spremeniti sedanji način preverjanja strokovne usposobljenosti, ko mora kandidat opraviti pravosodni izpit iz

vseh pravnih panog naenkrat. Meni, da bi se strokovna usposobljenost preverjala ločeno po posameznih pravnih panogah, ne pa istočasno v vseh. Diplomirani pravnik, ki bi opravil preizkus znanja posamezne pravne panoge, bi o tej že lahko dajal pravno pomoč. Večina razpravljalcev je bila proti taki rešitvi. Vsekakor pa bo to vprašanje deležno posebne pozornosti pri pripravi zakonskega predloga.

Odvetniki so največ pozornosti namenili določbi 51. člena osnutka zakona, ki predvideva, da v Skupščini Odvetniške zbornice sodelujejo tudi predstavniki družbene skupnosti. S tako sestavo Skupščine Odvetniške zbornice je, po mnenju razpravljalcev na letošnji skupščini Odvetniške zbornice, izraženo določeno nezaupanje odvetnikom in ogrožena lastna samoupravna organiziranost odvetnikov.

Predlagatelj je na ta način hotel le zagotoviti uresničitev posebnega družbenega interesa pri uresničevanju družbene funkcije pravne pomoči. Prisotnost predstavnikov družbene skupnosti v Skupščini Odvetniške zbornice naj bi, po mnenju predlagatelja, zagotovila močnejše angažiranje družbe pri uveljavljanju pravne pomoči. Pomenila pa bi tudi prevzemanje dela odgovornosti za funkcioniranje pravne pomoči, ne pa samo formalen družbeni vpliv. Vsekakor pa bo treba to vprašanje proučiti z vseh vidikov in pri vseh oblikah družbenega vpliva, ki jih ureja zakon. Najti je treba take rešitve, ki bodo v resnici v celoti zagotavljale uresničitev smotrov preobrazbe pravosodnega sistema na področju pravne pomoči. Hvala lepa.

Predsednica **Silva Jereb**: K tej točki dnevnega reda so bili povabljeni: Vrhovno sodišče Socialistične republike Slovenije, Javno tožilstvo SR Slovenije, Sodišče združenega dela, družbeni pravobranilec samoupravljanja, Javno pravobranilstvo Socialistične republike Slovenije, Odvetniška zbornica Slovenije, Služba pravne pomoči pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije.

Osnutek zakona ste prejeli. Prejeli ste tudi usmeritve Komisije Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije za družbenopolitični sistem in samoupravljanje v združenem delu, ki se nanašajo na zakonsko ureditev sistema pravne pomoči v Socialistični republik Sloveniji.

Osnutek zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila. Želijo poročevalci Odbora in obeh komisij poročila še ustno dopolniti? Prosim. Tovariš Vid Štempihar, poročevalec Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem, ima besedo!

Vid Štempihar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Kot poročevalce Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin ne bi želel ponavljati dosedanje razprave o osnutku zakona o pravni pomoči, saj je ta razvidna iz poročila Odbora, ki ste ga prejeli.

Zbor pa bi rad opozoril, da iz vseh dosedanjih razprav v delovnih telesih zborov in Skupščine izhajajo, da obstajajo glede nekaterih pomembnih vprašanj, kot so organiziranost in izvajanje pravne pomoči, zelo različna stališča oziroma da ta vprašanja v osnutku zakona še vedno niso zadovoljivo rešena. Pri tem kaže opozoriti, da bo treba do priprave predloga zakona vsa ta vprašanja razčistiti in uskladiti nasprotujoča si stališča. Menim, da bi bilo prav, da bi se Skupščina v to razpravo aktivno vključila, morda celo kot njen organizator. Predlagam, da

danes sprejememo tudi sklep, da se o teh vprašanih razprava v delovnih telesih zbora in Skupščine SR Slovenije nadaljuje ter da se stališča, izoblikovana v njih, posredujejo Izvršnemu svetu, ki naj jih upošteva pri oblikovanju predloga zakona.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Štampihar! Danes ste dobili na klop tudi stališča Družbenopolitičnega zbora, ki je ta akt obravnaval v smislu 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije na seji 17. julija 1978. Na podlagi predloženih gradiv pričenjam razpravo. K razpravi se je prijavil tovariš Jure Borič, delegat iz Kranja. Prosim!

Jure Borič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov Skupščine občine Kranj je dne 12. julija 1978 obravnavala med drugim tudi osnutek zakona o pravni pomoči, h kateremu ima naslednje pripombe:

Drugi odstavek oziroma varianto v 3. členu osnutka zakona je potrebno natančneje opredeliti. Ta določba preveč zavezuje družbenopolitične skupnosti, nikjer pa ni določeno, da je potrebno organizirati pravno pomoč v skladu s tem zakonom. Po določbi 64. člena naj bi službe pravne pomoči in delovne skupnosti odvetnikov svojo organizacijo in delovanje uskladile z določbami zakona do 31. 12. 1979. Ta rok pa ne more veljati tudi za družbenopolitične skupnosti, da so namreč v tem času dolžne organizirati pravno pomoč. Predhodno je treba preveriti potrebo in po sprejetem programu postopno uresničiti obveznosti po tem zakonu. Primerno je le, da zakon družbenopolitičnim skupnostim naloži obveznost v zvezi z organizacijo pravne pomoči. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Borič! Želi še kdo besedo? Prosim. Besedo ima Jernej Stante, Gospodarska zbornica Slovenije!

Jernej Stante: Tovarišica predsednica, tovariši delegati in tovarišice delegatke! Odbor za samoupravljanje in pravna vprašanja pri Gospodarski zbornici še ni sprejel dokončnih stališč do osnutka zakona. Razprava še teče. Zato bi jaz samo kot informacijo posredoval mnenje, ki se je pojavilo v razpravi. Naj tudi povem, da podpiram predlog, ki ga je dal prvi govornik, da bi se razprava o tem zakonu še nadaljevala.

Dotaknil bi se predvsem organizacijskih oblik pravne pomoči, ki jih prinaša zakon. Iz organizacijskih oblik je pravzaprav razvidna preobrazba naše družbe v samoupravno socialistično družbo, vendar so nova oblika nudenja pravne pomoči pravzaprav samo predvidene delovne skupnosti odvetnikov. Vse druge pa so v glavnem obstajale že doslej (odvetništvo, službe pravne pomoči).

Osnutek zakona o pravni pomoči predvideva več oblik pravne pomoči. Ne bi govoril o pravni pomoči, predvideni v 7. členu, ki jo nudijo sodišča, in tudi ne o pravni pomoči iz 6. člena. Tudi ta pravna pomoč je nujna. Kolikor bi o njej govoril, bi govoril samo v zvezi z ostalo glavno obliko služb pravne pomoči, ki je določena v členih od 23. do 29.

Tovariši delegati! Vse te službe pravne pomoči so obstajale precej razvite že doslej. Zato mislim, da je povsem primerno, da se pri oblikovanju zakona predvsem upošteva njihovo dosedanje poslovanje. Glede na namen službe pravne pomoči, ki jo nudijo sindikati, te ne bi obravnaval v sklopu drugih služb pravne pomoči pri družbenopolitičnih skupnostih, samoupravnih inte-

resnih skupnostih in drugih. Nedvomno mora služba pravne pomoči pri sindikatih brezhibno opravljati svojo funkcijo zaščite interesov delavcev in njihovih pravic in obveznosti.

Drugačne značilnosti pa imajo službe pravne pomoči v smislu določil členov od 23 do 29. Te obstajajo pri družbenopolitičnih skupnostih in jih bodo v bodoče ustanovljale še samoupravne interesne skupnosti in druge podobne organizacije. V razpravi je bilo stališče, da zakon ne določa dovolj natančno predmeta poslovanja oziroma delovanja teh služb pravne pomoči. Te službe pravne pomoči naj bi se razlikovale od skupnosti odvetnikov. Skupnosti odvetnikov so nove oblike in v celoti ustrezajo sedanji stopnji družbenopolitičnega razvoja, to se pravi našemu družbenemu samoupravljanju. Druge oblike pravne pomoči pa so nastale že dosti prej, še preden se je razvilo naše samoupravljanje. Mislim, da se po predmetu poslovanja te službe pravne pomoči ne bodo razlikovale od bodočih delovnih skupnosti odvetnikov. Sedaj naše službe pravne pomoči opravljajo vsa pravna dejanja, zastopajo vse, zastopajo stranke eno proti drugi in pri tem ustanovitelji nimajo točnega pregleda nad njihovim delom. Ne vem, ali je bilo analizirano, kaj te službe sploh delajo. Zato mislim, da bi bilo prav, da bi s preciznimi zakonskimi določili omejili delovanje služb pravne pomoči, predvidenih v členih od 23 do 29, na tiste zadeve, ki so predmet poslovanja ustanoviteljev. To vprašanje je zanimivo prav za Zbor občin, ker občine imajo občinske službe pravne pomoči. Ne bi smelo priti do primerov, da bi prišla k privatnemu odvetniku ali v drugo službo pravne pomoči stranka s pismom, na katerem bi bil pečat občinske skupščine, njegova vsebina pa bi bila popolnoma privaten zahtevek. Odvetniki, združeni po dosedanjem zakonu, zastopajo tudi v svojem imenu in predmet njihovega poslovanja ni omejen.

Tovariši delegati! Oprostite, ker Gospodarska zbornica še ni sprejela dokončnega stališča do tega zakona. Razprava še traja lahko pa že upoštevate pripombe, ki sem jih sedaj povedal.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Stante! Želi še kdo razpravljati? Besedo ima delegat iz Celja Alojz Bračič!

Alojz Bračič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite kratko razpravo v imenu naše delegacije. Delegacija meni, da osnutek zakona ni še popoln oziroma dorečen, kot tudi še ni popolnoma dorečena in urejena pravna služba. Zato bi želeli, da bi s tem zakonom uredili službo pravne pomoči, da bi dejansko ustrezala naši družbi, občanom, organizacijam, samoupravnim interesnim skupnostim itd.

Jasno je, da bodo v prihodnje vse bolj prevladovala različna pravna razmerja, katerih izhodišče bo družbena lastnina in samoupravni položaj delovnega človeka. Zato mora biti tudi zakon o pravni pomoči usmerjen v podružbljanje in na tej osnovi na razširjanje pravne pomoči. Razvoju mora odpirati ustrezne možnosti za učinkovitejše uresničevanje samoupravnih in drugih pravic. Zakon naj ureja celoten sistem pravne pomoči pri varstvu vseh pravic in uveljavljanju ustavnosti in zakonitosti. Pri tem se morata izpostaviti vloga in odgovornost občin za organiziranje in uresničevanje pravne pomoči.

Nadalje je treba v teh družbenih prizadevanjih težiti za tem, da se v vseh oblikah nujenja pravne pomoči zagotovi strokovno, učinkovito in družbeno odgovorno dajanje pravne pomoči. V ta namen mora zakon o pravni pomoči konkretno opredeliti osnovne pogoje, katere naj bi izpolnjevali delavci za da-

janje posameznih vrst pravne pomoči. Pri tem je treba razlikovati poklicno nudenje pravne pomoči in nepoklicno. Razvejanost pravnih razmerij, ki je pogojena z razvojem samoupravljanja, narekuje v prihodnje specializacijo na posameznih pravnih področjih. Pri tem pa je vprašanje, ali ne bi že v zakonu opredelili pogoje za pridobitev družbenega pooblastila za opravljanje odvetniškega dela in drugih poklicnih oblik pravne pomoči.

Delegacija meni, da je v skladu s potrebami dela na posameznih področjih pravnih razmerij potrebno zagotoviti ustrezno prilagoditev in trajanje pripravniške dobe in z ustrezno obliko preverjenja usposobljenosti omogočiti diplomiranim pravnikom pridobitev družbenega pooblastila. Služba dajanja pravne pomoči ima izreden pomen tudi za preventivno delovanje. Zato bi morala biti na tekočem z družbenimi dogajanjem. Pri sprejemanju pomembnih zakonskih aktov in predpisov bi morala biti ta služba vključena že v pripravljalne faze izdelave osnutkov, ne pa samo v javne razprave.

Občinska skupščina vsako leto ocenjuje delo sodišč. V njeno pristojnost bi bilo smotno vključiti tudi razpravo o pravni pomoči.

Naša delegacija ima k posameznim členom zakona naslednje pripombe: V 3. členu naj varianta odpade oziroma ostane osnovno besedilo. Prav tako naj se tudi v 22. členu črta varianta. Hvala za poslušanje.

Predsednica *Silva Jereb*: Hvala lepa, tovariš Bračič! Želi še kdo besedo? Prosim, izvolite. Besedo ima tovarišica Anica Novak!

Anica Novak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Pripombe skupine delegatov občine Ljutomer:

K 1. členu: 1. člen preveč splošno poudarja obveznost družbene skupnosti za organiziranje pravne pomoči. Potrebno je točno določiti družbeno skupnost, ki je dolžna organizirati pravno pomoč, katere bi se lahko posluževali delovni ljudje, občani, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti.

K 3. členu: V 3. členu je potrebno izrecno določiti, katere družbenopolitične skupnosti morajo po zakonu ustanoviti službo pravne pomoči, na primer občinski sindikalni sveti za dajanje pravne pomoči s področja delovnega prava. Tudi dosedanji zakon je predvideval nudenje pravne pomoči občanom, vendar se v praksi ni izvajalo zaradi objektivnih ali subjektivnih razlogov. Delovne organizacije so že po sedanji zakonodaji lahko ustanovljale službo pravne pomoči. Vendar so jo nekatere celo opustile, zaradi različnih razlogov. Laže so opravljale svojo dejavnost, kot če bi jih služba pravne pomoči opozarjala na njihove napake. V ostalem je bil osnutek zakona o pravni pomoči sprejet. Hvala lepa.

Predsednica *Silva Jereb*: Hvala lepa, tovarišica Novakova! Želi še kdo besedo? Če ne želi nihče več razpravljati, potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o pravni pomoči se sprejme.
2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva stališča Družbenopolitičnega zbora, pripombe delovnih teles Skupščine in Zbora, pripombe skupin delegatov in občinskih skupščin ter pripombe, dane v razpravi na seji zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep. Ugotavljam tudi, da je predlagani sklep sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, o čemer bom predsednico tega zbora še posebej obvestila.

Glede na predlog, ki je bil dan na seji zbora, predlagam, da zbor sprejme še naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije predlaga, da se o nekaterih pomembnih vprašanjih, zlasti o organiziranosti in izvajanju pravne pomoči, tudi po sprejetju osnutka zakona o pravni pomoči nadaljuje razprava v delovnih telesih Skupščine in Zbora in da se stališča posredujejo Izvršnemu svetu, ki naj jih upošteva pri oblikovanju predloga zakona.

Želi o tem dodatnem sklepu še kdo razpravljati? Če nihče, potem prosim, da preidemo na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o uskladitvi posameznih določb republiških zakonov v zvezi z lokacijskimi postopki, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojo predstavnico določil tovarišico Marijo Zupančič-Vičarjevo, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za urbanizem. Želi tovarišica Vičarjeva predloženi akt obrazložiti? (Ne.) Hvala lepa.

K tej točki dnevnega reda so bili poleg ostalih povabljeni še Zveza samoupravnih stanovanjskih skupnosti Slovenije, Zveza komunalnih skupnosti Slovenije in Urbanistični inštitut SR Slovenije.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli. Izvršni svet predlaga v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. O tem predlogu Izvršnega sveta, torej samo o tem, ali se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo. Prehajamo na glasovanje.

Kdor je za predlog Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne.) Hvala. Pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o uskladitvi posameznih določb republiških zakonov v zvezi z lokacijskimi postopki, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles Skupščine in Zbora in pripombe občinskih skupščin.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Ker nimamo več veliko dela, bomo poskušali, če se strinjate, končati sejo brez odmora.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o revalorizaciji in amortizaciji stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojo predstavnico določil tovarišico Marijo Zupančič-Vičarjevo, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za urbanizem. Želi tovarišica Vičarjeva besedo? (Ne.)

K tej točki dnevnega reda je bila poleg ostalih povabljen še Zveza samoupravnih stanovanjskih skupnosti Slovenije.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli. Izvršni svet tudi pri tem aktu predlaga, da se obravnava v smislu 2. odstavka 250. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije, to je, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita in se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

O tem predlogu Izvršnega sveta, torej samo o tem, ali se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o revalorizaciji in amortizaciji stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva pripombe, predloge in mnenja delovnih teles Skupščine in Zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov višjih sodišč v SR Sloveniji, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Želi predstavnik predlagatelja predlog odloka tudi ustno obrazložiti? (Ne.)

K tej točki dnevnega reda je bilo povabljen Vrhovno sodišče SR Slovenije.

Predlog odloka ste prejeli. Obravnavala sta ga Komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila zboru pismeni poročili. Želita poročevalca komisij poročili še ustno obrazložiti? (Ne želita.) Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem raz-

pravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v SR Sloveniji.

Predlog, da Skupščina SR Slovenije določi število namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v SR Sloveniji, je Skupščini predložilo v obravnavo Javno tožilstvo SR Slovenije, ki je bilo povabljeno na sejo zbora.

Predlog ste prejeli. Prejeli ste tudi predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev višjih javnih tožilstev v SR Sloveniji, ki ga je pripravila Komisija za pravosodje Skupščine SR Slovenije. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Predloženo gradivo je obravnavala tudi Zakonodajno-pravna komisija, ki je predložila zboru pismeno poročilo.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev višjih javnih tožilstev v SR Sloveniji, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva družinskih članov oseb, ki so v obvezni vojaški službi.

Predlog odloka je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svoja predstavnika je določil tovariša Borisa Čižmeka, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojnih invalidov in tovarišico Malči Žitnik, svetovalko predsednika tega komiteja.

Želi predstavnik predlagatelja predlog odloka tudi ustno obrazložiti? (Ne želi.)

Predlog odloka in dogovor o izboljšanju varstva družinskih članov oseb, ki so v obvezni vojaški službi, ste dobili. Obravnavala sta ju Odbor za družbeno-ekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita besedo poročevalca? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na odločbo Ustavnega sodišča SR Slovenije o ugotovitvi, da določbi drugega in tretjega odstavka 13. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju nista v skladu z ustavo SR Slovenije, ki jo je Skupščini predložilo v obravnavo Ustavno sodišče SR Slovenije.

Sodišče je za svojega predstavnika določilo tovariša Viktorja Domjana, sodnika Ustavnega sodišča SR Slovenije.

Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Franc Bricelj, pomočnik republiškega sekretarja za delo.

Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ne želi.) Poleg Ustavnega sodišča SR Slovenije je bila na sejo zboru povabljen tudi Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Odločbo ste prejeli. Obravnavala sta jo Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno obrazložiti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj v smislu odločbe Ustavnega sodišča SR Slovenije, št. U I—11/78—6 z dne 1. junija 1978, da določi drugega in tretjega odstavka 13. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju nista v skladu z ustavo SR Slovenije, predloži Skupščini SR Slovenije predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, z osnutkom zakona, pri čemer naj upošteva v drugem odstavku 412. člena ustave SR Slovenije določeni rok za uskladitev navedenega zakona z ustavo.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje (68 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj Zveznega sekretariata za zunanje zadeve od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Dragan Mozetič, namestnik republiške sekretarke za finance, predstavnik naše delegacije pa je tovariš Lojze Skok.

Osnutek zakona ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili tudi ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj Zveznega sekretariata za zunanje zadeve od leta 1976 do leta 1980.

2. K osnutku zakona se daje pripomba, ki jo predlaga Odbor za finance v svojem poročilu in Izvršni svet v svojem mnenju.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o spremembah zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj Zveznega sekretariata za zunanje zadeve od leta 1976 do leta 1980.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti.

Vprašanja lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku zbora ali tudi predsednikom delovnih teles, kakor tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

Želi morda kdo od delegatov postaviti vprašanje? (Ne.)

Obveščam vas, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom združenega dela in z Družbenopolitičnim zborom.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, se vsem zahvaljujem za udeležbo in za sodelovanje v razpravi in zaključujem 4. sejo Zbora občin. Želim vam prijetne počitnice!

(Seja je bila končana ob 11.50.)

5. seja

(26. julija 1978)

Predsedovala: Silva Jereb,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednica Silva Jereb: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 5. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki pregleda pooblastila delegatov in sestavi poročilo za zbor. V Komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: tovariša Slavka Osredkarja za predsednika, tovariša Albina Pirša in tovariša Alojza Pretnarja za člana. Želi morda o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Potem prosim, da glasujemo z dviganjem rok! Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 5. sejo Zbora občin izvoljeni: tovariš Slavko Osredkar za predsednika in tovariša Albin Pirš in Alojz Pretnar za člana.

Prosim Verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane in da pregleda pooblastila ter sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo Komisija takoj opravila svoje delo.

Ker bi želeli, da bi Izvršni svet, kolikor je to v njegovi moči, na vprašanja delegatov čimprej odgovoril, prosim delegate, ki imajo morda pismeno pripravljena vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora. Ta vprašanja bomo takoj posredovali Izvršnemu svetu oziroma drugim naslovnikom z željo, da bi bil dan odgovor po možnosti že na današnji seji pri točki predlogi in vprašanja delegatov.

Tiste tovariše, ki so se odločili, da bodo danes sodelovali v razpravi, pa prav tako prosim, da bi se k razpravi prijavi, kolikor tega že niso storili.

(Seja je bila prekinjena ob 9.05 in se je nadaljevala ob 9.15.)

Predsednica Silva Jereb : Ker je Komisija opravila svoje delo, nadaljujemo s sejo in prosim predsednika Komisije, da poda poročilo zboru.

Slavko Osredkar : Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 16. člena Poslovnika Zbora občin pregledala pooblastila delegatov na seji zboru in iz teh pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin Koper, razen delegata občine Tolmin.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato v smislu 1. odstavka 17. člena poslovnika Zbora občin predlagam, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 5. sejo.

Predsednica Silva Jereb : Hvala lepa, tovariš Osredkar!

Prehajamo na razpravo o poročilu. Ali želi kdo besedo? (Nihče.) Prosim, da glasujemo! O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za poročilo, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor z glasovanjem potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 5. sejo Zbora občin. Obenem ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Obveščam vas, da so bili na današnjo sejo zboru poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije povabljeni še predstavniki Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, Republiške konference SZDL, Republiškega sveta Zveze sindikatov, Skupnosti slovenskih občin, člani delegacije iz Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ ter predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije.

Vse, ki ste se vabilu odzvali, lepo pozdravljam!

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 5. seje Zbora občin.

Z dopisom z dne 10. 7. ste bili obveščeni, da dnevni red današnje seje razširjam še z nekaterimi točkami, in sicer:

- s predlogom stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju;
- s predlogom odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne;
- s predlogom zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFR Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1534) in
- s predlogom zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1535).

Ker nam je Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve predložila v obravnavo predlog dveh odlokov, razširjam dnevni red današnje seje še s to točko, in sicer z volitvami in imenovanji.

Tako predlagam za današnjo sejo zboru naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 5. seje Zbora občin;

2. poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978;

3. predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju;

4. predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne;

5. osnutek zakona o spremembah zakona o skladu solidarnosti z neuvrščeniimi državami in državami v razvoju;

6. zakon o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb;

7. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1534);

8. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1535);

9. volitve in imenovanja;

10. predlogi in vprašanja delegatov.

Želi o predlaganem dnevnem redu kdo razpravljati? (Nihče.) Prosim, da glasujete! Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red današnje seje soglasno določen tak, kot sem ga danes predlagala. Tak dnevni red ste dobili danes tudi na klopi.

Na predlog Izvršnega sveta smo se predsedniki zborov dogovorili, da bomo na skupnem zasedanju vseh treh zborov poslušali ekspozice Izvršnega sveta k 2. točki dnevnega reda, to je k poročilu Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978 in informacijo o posledicah neurja in toče na področju Socialistične republike Slovenije v juniju in juliju letos. Zato vas prosim, da gremo sedaj skupaj v veliko dvorano, kjer bomo opravili skupno zasedanje. Takoj po skupnem zasedanju pa bomo nadaljevali sejo zбора v tej dvorani.

(Seja je bila prekinjena ob 9.25 in se je nadaljevala ob 11.15.)

Predsednica Silva Jereb: Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Jožeta Zakonjška, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem.

Ekspozice Izvršnega sveta k tej točki dnevnega reda smo pravkar poslušali na skupnem zasedanju. Poleg ostalih je bila k tej točki povabljen še Gospodarska zbornica Slovenije.

Poleg poročila Izvršnega sveta ste prejeli še analizo Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za leta 1976, 1977, 1978 ter prvo oceno možnosti razvoja v letu 1979 ter prilogo k analizi o izvajanju naloga iz dogovora o temeljnih plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 na pod-

ročju gospodarstva. Poročilo, analiza in priloge k analizi so bile objavljene v Poročevalcu št. 14 z dne 26. 6. 1978.

Prejeli ste tudi ugotovitve in naloge Sveta za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze Slovenije ter predlog sklepa, ki naj bi ga sprejel naš zbor. Predlog tega sklepa je bil pripravljen na podlagi stališč, mnenj, pripomb in predlogov delovnih teles vseh treh zborov ter na podlagi ugotovitev in nalog Sveta pri Republiški konferenci Socialistične zveze.

Predsedniki zborov so ocenili, da so stališča, mnenja, pripombe in predlogi delovnih teles zborov tako tehtni in pomembni za delo Izvršnega sveta pri pripravi osnutka resolucije za leto 1979, da smo oblikovali omenjeni sklep in ga poslali vsem vodjem in članom skupin delegatov z željo, da o njem razpravljajo in po potrebi predlagajo tudi dopolnitve. Prosim, da bi se do njega opredeljevali tudi v današnji razpravi. V njem so za Izvršni svet vsebovane naloge le na ključnih področjih, na katerih dosedanje uresničevanje družbenega plana razvoja naše republike še zlasti zaostaja, in sicer pri uresničevanju sistema samoupravnega družbenega planiranja in dohodkovnih odnosih na vseh področjih in v vseh fazah družbene reprodukcije, pri povečanju produktivnosti dela in uveljavljanju kakovostnih dejavnikov gospodarjenja, pri krepitvi konkurenčne sposobnosti in odprtosti našega gospodarstva v mednarodni menjavi in pri samoupravnem združevanju sredstev na podlagi medsebojne dohodkovne povezanosti in neodvisnosti kot materialnega temelja razširjene reprodukcije.

Glede na pomembnost predlaganega sklepa ocenjujemo, da naj bi ga vsi trije zbori sprejeli v enakem besedilu. Zato predlagam, da imenujemo v smislu 47. člena poslovnika našega zbora skupino delegatov, ki bo spremljala razpravo in po potrebi skupaj s skupinama Zbora združenega dela in Družbenopolitičnega zbora predlagala morebitne dopolnitve ali spremembe obravnavanega sklepa.

Dovolite, da v to skupino kar sama predlagam tovariša Silva Gorenca, predsednika in poročevalca našega Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, tovariša Bojana Steinbücherja, podpredsednika in poročevalca Odbora za finance in tovariša Franca Štraklja, delegata iz občine Ljutomer.

Želi morda o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne, potem bomo glasovali. Kdor je za, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Eden.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov imenoval tovariša Silva Gorenca, Bojana Steinbücherja in Franca Štraklja v delovno skupino.

Priloženo gradivo sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance, ki sta zboru predložila pismeno poročilo.

Želita poročevalca odborov besedo? Besedo ima tovariš Silvo Gorenc, predsednik in poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj!

Silvo Gorenc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance sta na skupni seji 13. 7. obravnavala poročilo Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana v navedenih letih. V razpravi sta poudarjala, da kljub nekaterim ugodnim tendencam in pozitivnim rezultatom pri uresničevanju dogovorjenih nalog zaostajamo zlasti pri tistih nalogah in opredelitvah, ki so ključnega pomena in od katerih je odvisen celoten razvoj Socialistične republike Slovenije. Izhajajoč iz tega smo usmerili razpravo predvsem v te ključne naloge in v zvezi s tem poudarili, da bi iz teh vidikov morali analizirati in oceniti svoje naloge tudi vsi

nosilci družbenega planiranja ter čimprej sprejeti konkretne ukrepe za odstranitev vzrokov zaostajanja na posameznih področjih.

Hkrati smo menili, da bi upoštevanje pomembnost teh vprašanj morali zavzeti določena stališča tudi na današnji seji zбора, in sicer glede uveljavljanja sistema samoupravnega družbenega planiranja, uveljavljanja nalog v zvezi s produktivnostjo dela, uveljavljanja nalog in ciljev na področju ekonomskih odnosov s tujino in uveljavljanja dohodkovnih odnosov na področju vlaganj in nekaterih vprašanj v zvezi s strukturo virov sredstev.

Sistem samoupravnega družbenega planiranja se vse prepočasi uveljavlja, saj še vedno skoraj polovica temeljnih organizacij nima samoupravnih sporazumov o temeljih planov. Sprejeti planski dokumenti pa še vedno ne zagotavljajo celovitega obvladovanja pogojev in tokov družbene reprodukcije. Na seji odbora smo poudarili, da to povzroča na eni strani prepočasno uveljavljanje oziroma uresničevanje dohodkovnih odnosov, na drugi strani pa tudi prepočasno uveljavljanje celovitega in sočasnega odločanja o vseh namenih porabe. Poseben problem predstavlja tudi dejstvo, da vrsta občin še ni analizirala uresničevanja svojih planov, hkrati pa so doslej opravljene razprave s tega področja v občinah vse preveč usmerjene v oceno stanja, manj pa v kritičen in analitičen odnos do uresničevanja skupaj dogovorjene razvojne politike. Zato smo se v razpravi zavzeli za zaostritev odgovornosti v samoupravnih organizacijah in skupnostih, ki planov za srednjeročno obdobje zaradi subjektivnih razlogov še niso sprejele, in za doslednost spoštovanja zakonskih obveznosti glede spremljanja izvajanja planov ter poudarili, da je od tega odvisna tudi pravočasna priprava temeljnih izhodišč za oblikovanje planov za naslednje srednjeročno obdobje in priprava proizvodnih usmeritev do leta 2000.

V sklopu teh vprašanj smo v razpravi opozorili tudi na zaostajanje nekaterih nalog, opredeljenih v dogovoru o temeljih družbenega plana, kar narekuje poglobljeno analizo vzrokov za neizpolnjevanje prevzetih nalog ter ustrezno spremembo dogovora. Pri tem pa smo poudarili, da je treba zagotoviti, da bodo naloge, prolongirane v naslednje srednjeročno obdobje, dosledno izvršene, vendar ne na račun nekaterih že dogovorjenih dolgoročnih usmeritev.

Posebno pozornost smo posvetili vprašanju produktivnosti, ki je pod planskimi predvidevanji. Poudarili smo, da je treba hitreje odpravljati vzroke za takšno stanje in da je treba za učinkovito akcijo nenehno povečevati produktivnost pri vseh subjektih družbenega planiranja, pri čemer je treba čimprej urediti tudi sistemska področja, zlasti kar zadeva metodo planiranja, področje cen in svobodne menjave dela, ter pri tem omejevati z administrativnimi ukrepi tekoče ekonomske politike kratkoročno razreševanje ekonomskega položaja posameznih gospodarskih panog.

Glede vprašanja ekonomskih odnosov s tujino sta odbora ugotovila, da na tem področju sicer bistveno ne odstopamo od dogovorjenih nalog, da pa mednarodna menjava poteka na bistveno nižji ravni od predvidene, kar ob padanju deviznega priliva od turizma in transportnih dejavnosti in ob omejenih možnostih za večji priliv tuje akumulacije predstavlja enega od osnovnih razvojnih problemov. Zato smo se zavzeli, da morajo biti ukrepi tekoče ekonomske politike in naloge, opredeljene v resoluciji za prihodnje leto, usmerjeni v učinkovitejši sistem spodbujanja izvoza in smotrno nadomeščanje uvoza. Pri tem je treba odpraviti tudi preveliko administriranje zveznih organov, zlasti še zapletene in

dolgotrajne postopke v uvozno-izvoznih poslih, ter okrepiti vlogo gospodarskih zbornic in samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

V razpravi smo posebno pozornost posvetili tudi vprašanju strukture virov vlaganj, ki ovira uveljavljanje dohodkovnih odnosov na tem področju, saj se prepočasi uveljavlja združevanje sredstev za širitev materialne osnove dela na osnovi medsebojne dohodkovne povezanosti in soodvisnosti. Velika odvisnost procesa razširjene reprodukcije, zlasti od bančnih virov, predstavlja glede na to, da ta sredstva ne izvirajo iz ustvarjenega dohodka, dodatni vir nestabilnosti, ki vpliva tudi na manjšo učinkovitost gospodarjenja.

Ta vprašanja se zaostrojujejo zlasti v manj razvitih območjih, kjer prevelika odvisnost od bančnih virov ovira njihov hitrejši razvoj. Zato smo poudarili, da je treba z ukrepi v večji meri spodbujati združevanje sredstev ter hitreje uresničevati preobrazbo bančništva, pri čemer je treba zlasti krepiti vlogo združenega dela pri usmerjanju programov na podlagi združevanja sredstev.

Tovarišice in tovariši delegati! Ob zaključku bi želel poudariti, da smo v razpravi v odborih opozorili tudi na nekatere neodložljive naloge občinskih skupščin. Ob teh bi želel poudariti naslednje:

V skladu z zveznim zakonom morajo občinske skupščine oceniti uresničevanje svojih planov najkasneje do oktobra, ko bodo že pripravljene osnutki izvedbenih planskih dokumentov za naslednje leto. Analizirati morajo ter v skladu s svojo pristojnostjo odpraviti vzroke, da posamezne temeljne organizacije združenega dela in krajevne skupnosti še vedno niso sprejele svojih srednjeročnih planov. Ukrepati morajo s pravočasno pripravo vseh potrebnih planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje in za pravočasno pripravo dolgoročnih planov razvoja, pri čemer morajo upoštevati roke, opredeljene v odloku o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000. Čimprej morajo pripraviti in sprejeti anekse k planskim dokumentom.

Na koncu naj ugotovim, da je predlagani sklep, ki ste ga prejeli, povsem v skladu z mnenji, stališči in predlogi, o katerih smo razpravljali v odborih. Zato mislim, da ne prekoračim pooblastila, če izjavim, da v imenu obeh odborov podprem predloženi sklep, in tudi vam predlagam, da ga sprejmete v predloženem besedilu. Ocenim lahko, da so v njem zajete ključne naloge, ki jih mora Izvršni svet oblikovati v resoluciji za prihodnje leto, poleg tega pa ocenjujem, da so v predlaganem zaključku vsebovane tudi naloge, ki jih imajo tako občine kot družbenopolitične skupnosti kakor tudi občinske skupščine kot najvišji organi samoupravljanja in oblasti delovnih ljudi in občanov v občini. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Gorenc!

Na podlagi vseh predloženih gradiv, ekspezeja Izvršnega sveta in pravkar dopolnjenega poročila naših dveh odborov pričenjam razpravo! K razpravi se je do sedaj prijavilo 15 razpravljalcev. Po vrstnem redu prijav ima prvi besedo tovariš Roman Florjančič, delegat iz Kopra. Prosim!

Roman Florjančič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ko smo delegati in drugi družbenopolitični dejavniki obravnavali poročilo Izvršnega sveta ter druge dokumente v zvezi z izvajanjem dogovorjenih nalog v družbenem planu, smo pozitivno ocenili ugotovitve, da se osnovne usmeritve srednjeročnega plana Socialistične republike Slovenije pretežno uresničujejo. Hkrati se strinjamo z ugotovitvijo, da obstajajo odmiki od ciljev in

nalog, dogovorjenih v družbenem planu, kar negativno vpliva na hitrejši družbenoekonomski razvoj širšega območja in še posebej občine Koper.

V okviru uresničevanja nalog iz dogovora o temeljih plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 so še posebno pomembne dogovorjene naloge, ki se nanašajo na izgradnjo energetske cone v Kopru, na uresničevanje osimskih sporazumov in na razvoj prometne infrastrukture.

Energetska cona v Kopru z rafinerijo kot osrednjim objektom in s predvidenim razvojem določenih smeri bazne kemije je osnova dolgoročne razvojne usmeritve Obale, ki zagotavlja nove razvojne impulze v obalnem območju, hkrati pa tudi učinkovito vključevanje v razvojne potrebe in perspektive slovenskega gospodarstva, in to predvsem z odpiranjem novih možnosti za sodelovanje z deželami v razvoju.

Analiza ugotavlja določene zastoje, ki se pojavljajo pri realizaciji tega projekta, in navaja tudi probleme in težave, s katerimi se srečujemo pri izgradnji načrtovanih zmogljivosti na področju naftnega gospodarstva. V tej zvezi želim opozoriti, da se pojavlja v tako nastali situaciji vrsta nejasnosti glede uresničevanja načrtovanega razvoja in prevzetih obveznosti, kar je nujno čimprej razčistiti. Tako je potrebno čimprej in dokončno opredeliti izgradnjo rafinerijskih zmogljivosti v okviru energetskih potreb in bilance Slovenije, z jasno začrtanimi razvojnimi kapacitetami, ter roke aktiviranja posameznih objektov, ki so predvideni z dogovorom o temeljih plana Socialistične republike Slovenije.

V skladu z nalogami resolucije o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1978 je potrebno čimprej ustanoviti poslovno skupnost za samoupravno združevanje sredstev ter tako zagotoviti financiranje izgradnje energetskih in petrokemičnih objektov ter maksimalno pospešiti in v planskih dokumentih konkretnije opredeliti razvoj bazne kemije v okviru koprške energetske cone, ker se v prvi fazi lahko opremo na surovinsko osnovo drugih rafinerij in petrokemičnega kompleksa na Krku in si s tem zagotovimo ugodnejšo tržno startno podlago za izgradnjo lastne petrokemične surovinske osnove v sami energetske coni.

V Kopru smo že začeli intenzivno razvijati bazne kemikalije, saj je že v obratovanju prva faza stalan-hidrida, v pripravi pa je gradnja druge faze stalan-hidrida z maleskno kislino. Na proizvodnji propilena delno pa tudi etilena, aromatov, metanola in normalnih arkanov, ki jih planirajo nove rafinerije in petrokemični objekti, pa lahko brez odlašanja, ki bi nam utegnilo povzročiti velike težave pri poznejšem vključevanju, zasnujemo izgradnjo posameznih predelovalnih kapacitet v okviru Iplasa, ne samo za sintezo akcijo-alkoholov, ki jo omenja poročilo o izvajanju nalog iz dogovora o temeljih plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980, temveč tudi za vrsto drugih surovin, predvsem propilenske in etilenske kisline. V tej smeri ima Iplasa že oblikovano svojo razvojno koncepcijo, realizacijo, ki jo je možno pospešiti in s tem delno nadomestiti v procesu kontinuiranega planiranja kasnitve, ki se sicer iz objektivnih razlogov porajajo pri izvajanju nalog na drugih področjih bazne kemije in v okviru razvoja naftnega gospodarstva.

Dotaknil bi se še uresničevanja sprejetih obveznosti v zvezi z osimskimi sporazumom, in pri izgradnji cestne infrastrukture. Analiza o izvajanju družbenega plana SR Slovenije navaja stanje priprav pri uresničevanju posameznih infrastrukturnih objektov, glede katerih so bile z osimskimi sporazumi sprejete določene obveznosti. Naše mnenje je, da bi bilo potrebno problematiko

uresničevanja osimskih sporazumov vendarle obravnavati bolj celovito, iz aspekta naših primarnih interesov. Pri tem mislimo predvsem na nujno povezavo med predvideno izgradnjo proste cone v Sežani in razvojem Luke ter energetske cone v Kopru.

Osimski sporazumi tega vprašanja izrecno ne obravnavajo, vendar je treba upoštevati, da so na italijanski strani prve in poglobitve naložbe v zvezi z uresničevanjem teh sporazumov usmerjene v povezavo tržaške luke s prosto cono in z zaledjem, da bi si zagotovili kar najugodnejše startne pogoje v okviru razvojnih možnosti, ki jih odpirajo sporazumi. Naše zaostajanje v tem pogledu bi imelo nepopravljive posledice pri bodočem kanaliziranju prometa prek cone in luke. Pri tem bi se izguba ne nanašala samo na koprsko luko, temveč na celoten slovenski prometni sistem. Zato je nujno, da se pri obravnavanju uresničevanja osimskih sporazumov v planskih dokumentih ta aspekt ne zanemarja.

Pri izgradnji infrastrukture so najbolj zaskrbljujoča zaostajanja pri gradnji objektov cestne infrastrukture. Ob vseh potrebah, ki nas na tem področju težijo, kaže vendarle sprevideti, da postajajo prometne razmere v mestih skrajno nevdržne in da je potrebno zagotoviti za njihovo reševanje v okviru sprejetih dogovorov in obveznosti absolutno prednost. V ta okvir spada tudi skrajno nemogoča situacija, s katero imamo opraviti na obali in ki jo je mogoče razrešiti le tako, da se ob vseh nastalih težavah, kot so razne kasnitve in prekorčitve, vendarle na vsak način zagotovi fizična realizacija posameznih, z desetletnim programom dogovorjenih odsekov obalne ceste. Mnenja smo, da gre pri reševanju prometnih propustnosti skozi mesta za dejansko prehuda zaostajanja, katerih odstranitev zahteva sedaj maksimalne napore, in da nikakor ne bi smeli odpirati novih investicij v cestnem gospodarstvu, dokler ni zagotovljena rešitev teh problemov.

V tem smislu podpiramo delegati iz Kopra usmeritve ekonomske politike v letu 1979, z vsemi nakazanimi konkretnimi odprtimi vprašanji, z željo, da bi tudi v smislu predloga sklepov našega zbora Izvršni svet pri pripravi osnutka resolucije o politiki izvajanja družbenega plana za obdobje 1976—1980 v letu 1979 konkretnije določil in prednostno opredelil naloge, ki se ne izpolnjujejo ali zaostajajo po načrtovani dinamiki. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovariš Anton Vušnik, delegat z Raven na Koroškem!

Anton Vušnik: Spoštovana tovarišica predsednica, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z današnjim dnevnim redom bi želel povedati tudi nekaj besed o problemih, ki se v naši republiki porajajo na področju pridobivanja kovin in ki se v občini Ravne na Koroškem odražajo v delu in organizaciji Rudnika svinca in topilnice Mežica.

Znano je, da je Slovenija surovinsko deficitarna in zato vezana na uvoz surovin ter dobivanja surovin iz drugih republik. Zato ni naključje, da posveča temu problemu pozornost tudi resolucija VIII. kongresa Zveze komunistov Slovenije, ki v točki 15 govori o varčevanju z vsemi vrstami surovin v zvezi z domačimi surovinskimi viri. V družbeni plan Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 smo zapisali, da je razvoj surovinske baze strateškega pomena in ena od prioritarnih nalog združenega dela, ki jo je potrebno

reševati z večjim izkoriščanjem ekonomičnih domačih virov, da obstaja neskladje med domačo proizvodnjo in porabo kovin ter razvojem črne in barvaste metalurgije in da bodo proizvodne zmogljivosti svinca ostale na isti ravni.

Naša delegacija je v zvezi z gospodarsko problematiko, ki se poraja v delovni organizaciji Rudnik svinca in topilnica Mežica, in na podlagi informacij o pridobivanju in primarni predelavi svinca in cinka v Sloveniji analizirala izvrševanje družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980, predvsem na področju pridobivanja svinca in cinka. V zvezi s tem smo ugotovili, da bi bilo potrebno v družbenem planu področje pridobivanja kovin podrobneje in celoviteje obravnavati. Pridobivanje surovin in s tem pridobivanje kovin ne more temeljiti samo na znanih virih, temveč bi se morale izvršiti obsežnejše rudarske in geološke raziskave v znanih in neznanih območjih Socialistične republike Slovenije.

Raziskovalna skupnost Slovenije je že dne 6. 4. 1978 obvestila Zbor združenega dela, da se še vse premalo vplaga v raziskave vseh vrst mineralnih surovin doma, kljub prednosti v družbenem planu. V praksi se torej družbeni plan na tem področju ne izvršuje. Da bi zagotovili vsaj obstoječo raven pridobivanja in predelave svinca in cinka v Sloveniji, so si delavci v Rudniku svinca in topilnici Mežica zastavili cilje in aktivnosti, ki jih zaradi njihove kompleksnosti in pomena lahko povezujemo z izvrševanjem družbenega plana SR Slovenije. Ker je to edini rudnik svinca in cinka v Sloveniji, je razreševanje problematike te delovne organizacije tesno povezano z razvojem surovinske baze Socialistične republike Slovenije.

V delovni organizaciji Rudnik svinca in cinka srečamo dve področji gospodarjenja oziroma proizvodnje, ki sta obe vezani na temeljne usmeritve družbenega plana Socialistične republike Slovenije. Prvo področje je pridobivanje in primarna predelava svinca in cinka v rudniku in separaciji. Drugo področje je predelava in finalizacija svinca v dveh tovarnah akumulatorjev. Obe področji sta med seboj tesno povezani, povezani pa sta tudi s porabniki akumulatorjev v Sloveniji, ki so pretežno avtomobilska industrija, industrija delovnih strojev, industrija telefonskih central ter drobni potrošniki. Predvsem na področju akumulatorjev so rudniki svinca in topilnica močno izvozno usmerjeni na zahodno tržišče. Pomemben potrošnik specialnih akumulatorjev je tudi Jugoslovanska ljudska armada.

Gledano z aspekta družbenega plana Socialistične republike Slovenije se v Rudniku svinca in topilnici Mežica pojavlja koncepcija na obeh področjih, ki sem jih že prej navedel. To je zagotovitev domačih surovin svinca in cinka ter komplementarno dolgoročno povezovanje s proizvajalci svinca in cinka iz drugih območij Jugoslavije, zagotovitev višje stopnje predelave s proizvodnjo visoko kvalitetnih avtomobilskih in drugih industrijskih ter specialnih akumulatorjev. Za obe področji so načrtane in že tečejo aktivnosti, v katere so vključeni organi družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij občine in republike in organi Raziskovalne skupnosti Slovenije. Vendar smo pri obravnavi problematike tega področja v naši delegaciji ugotovili, da je potrebno pri analizi družbenega plana poudariti nujnost sistemskega razreševanja konkretnih problemov v že omenjeni delovni organizaciji z vidika zagotavljanja surovin in razvoja surovinske baze. Zato posredujemo Skupščini SR Slovenije temeljno problematiko s tega področja v Rudniku svinca in topilnici Mežica ter predlagamo, da se sprejeti koncepti in stališča vnesejo v zaključke te seje zbora.

Prav tako predlagamo, da se področje razvoja surovinske baze kompleksno in podrobneje obdela in vnese v bodoče resolucije o razvojni politiki Socialistične republike Slovenije za leto 1979 in 1980. Potrebna je:

1. zagotovitev domačih surovin,
2. komplementarno dolgoročno povezovanje s proizvajalci svinca in cinka iz drugih območij Jugoslavije,
3. zagotovitev višje stopnje predelave s proizvodnjo akumulatorjev.

Na seji delegacije smo ugotovili, da je potrebno za čim uspešnejšo in hitro realizacijo ciljev, ki jih je zastavil Rudnik svinca in topilnica Mežica in ki pomenijo konkretno izvrševanje družbenega plana Socialistične republike Slovenije na področju razvoja surovinske baze in zagotavljanja višje stopnje finalizacije, da Skupščina Socialistične republike Slovenije kot najvišji delegatski organ sprejme ustrezna stališča in smernice. Zato menimo, da bi bilo potrebno za realizacijo ciljev v 1. točki, da se Raziskovalni skupnosti Slovenije da priporočilo, da zagotovi sredstva za geološko-rudarske raziskave v Mežici, z vključevanjem v republiške raziskovalne programe, vse dotlej, dokler se ne najdejo in ne uveljavijo systemske rešitve z združevanjem dela in sredstev zainteresiranih organizacij združenega dela.

V zveznih organih naj se sprožijo aktivnosti za izboljšanje položaja rudarstva v Jugoslaviji na področju primarne družbene delitve. Nadalje naj se zagotovijo systemske olajšave temeljnim organizacijam združenega dela, ki proizvajajo svinec in cink in ki združujejo sredstva za raziskave, ali drugače sanira proizvodnja svinca in cinka v obliki davčnih olajšav.

Za realizacijo ciljev pod točko 2 bi bilo potrebno dati priporočilo Gospodarski zbornici Slovenije, da se kot nosilec naloge vključi na nivoju medrepubliškega povezovanja za oblikovanje reprodukcijske celote pri proizvodnji in predelavi svinca in cinka na temelju dohodkovnih odnosov.

Za realizacijo ciljev pod točko 3 bi bilo potrebno, da Gospodarska zbornica Slovenije sproži in vodi postopek združevanja dela in sredstev zainteresiranih organizacij združenega dela, pri čemer naj bi izdelali študijo o možnostih kompleksnega povezovanja in možnostih združevanja programov razvoja proizvajalcev akumulatorjev s proizvajalci avtomobilov, ter da Samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino prouči možnosti celovite realizacije pravic delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela v Rudniku svinca in topilnici Mežica do deviznega dohodka in izboljšanja odnosov pri vezavi uvoza z izvozom. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Vušnik. Besedo ima tovariš Radovan Cvar, delegat iz Kranja. Prosim, tovariš Cvar.

Radovan Cvar: Tovarišice intovariši delegati! Poročilo in analizo o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978 so obravnavali vsi trije zbori Skupščine občine Kranj na skupnem zasedanju dne 19. 7. 1978. Po izčrpni analizi, katero je pripravil Izvršni svet, ter po razpravi številnih delegatov vseh treh zborov so zbori soglasno sprejeli naslednje ugotovitve, mnenja, stališča in priporočila:

Poročilo Izvršnega sveta SR Slovenije in analiza Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976 do 1980 v letih 1976, 1977 in 1978 sta celovita, ker je ugotovljeno stanje pri uresničevanju družbenega plana na vseh področjih. Zaradi celovitosti, po-

drobnosti in problemskega pristopa pri ugotavljanju stanja sta osnovi za nadaljnje akcije pri uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v letih 1976 do 1980. Zato ju Skupščina v načelu sprejema.

Kljub celovitosti pa je pri obravnavanju uveljavljanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov izpuščen razvoj družbenih odnosov v krajevni skupnosti. Družbeni plan SRS za obdobje 1976—1980 kot sestavino socialističnega samoupravljanja in kot prednostno nalogo določa tudi razvijanje in krepitev družbenih odnosov v krajevni skupnosti. Glede na izreden pomen razvoja družbenih odnosov v krajevnih skupnostih, ki jih imajo ti pri uresničevanju skupnih interesov delovnih ljudi in občanov, bi bilo potrebno analizo izvajanja družbenega plana dopolniti tudi z oceno razvoja teh odnosov.

Analiza v poglavju o uresničevanju dogovorjene politike investiranja in sprememb v strukturi proizvodnje obravnava razvoj na vseh področjih, določenih v družbenem planu SRS, razen na področju komunalne dejavnosti. Z družbenim planom SRS za obdobje 1976—1980 so bile na področju komunalne dejavnosti določene predvsem naloge, ki jih izvajajo komunalne interesne skupnosti: zagotovitev komunalne priprave zemljišč za stanovanjsko in industrijsko gradnjo in obnavljanje dotrajanih komunalnih naprav ter odpravljanje pomanjkljivosti na primarnih in sekundarnih napravah. Za urejeno socialno okolje je ustrezno delovanje komunalne dejavnosti bistvenega pomena. Glede na zaostajanje komunalne dejavnosti bi bilo potrebno v analizi opozoriti tudi na stanje te dejavnosti.

Analiza izvajanja družbenega plana premalo poudarja izvajanje nalog na področju gradnje cestnega omrežja, čeprav ugotavlja, da izgradnja cestne infrastrukture dobiva zaradi znanih vzrokov zelo pomembno mesto. Po republiški oceni izvajanja srednjeročnega plana bo možno zagotoviti le približno 70 % planiranih sredstev, zaradi izpada dohodka predvsem pri planirani prerazporeditvi prometnega davka na pogonsko gorivo. Zaradi tega in pa velikih podražitev gradbenih uslug in materialov ne bo možno v planiranem obsegu izvršiti programa, kar velja tudi za območje občine Kranj. Predlagamo, da se čimprej sprejmejo ustrezni sklepi o prerazporeditvi pometnega davka na pogonsko gorivo oziroma da se pridobi dodatni vir financiranja cestnega gospodarstva.

Pri gradnji avtoceste Ljubljana-Naklo pripravljalna dela ne potekajo po programu, čeprav je v srednjeročnem programu vsebovana gradnja tega dela avtoceste. Menimo, da bi bilo zaradi vedno večje prometne problematike na tem odseku potrebno z deli intenzivneje napredovati in končno pripraviti vsaj projektno in urbanistično dokumentacijo.

Poročilo Izvršnega sveta in analiza kritično obravnavata uveljavljanje samoupravnega družbenega planiranja. Na tem področju družbenoekonomskih odnosov so rezultati dokaj neugodni. Poleg tega bo v letu 1979 potrebno začeti s pripravami srednjeročnih planov razvoja za obdobje 1981—1985. Zato je treba pospešiti izdelavo republiškega zakona o sistemu družbenega planiranja in metodologije planiranja družbenega razvoja.

V analizi je premalo prostora posvečenega prostorskemu vidiku planiranja. Analiza sicer poleg ekonomskega in socialnega vidika samoupravnega družbenega planiranja vsebuje tudi prostorski vidik, vendar ugotavljamo, da se ta ne obravnava enakovredno. Material že sam nakazuje, kje so vzroki. Vendar mislimo, da kasnitev različnih dokumentov in predvsem zakonodaje s področja prostorskega planiranja v bodoče ne bi smela vplivati na pristop k planira-

nju in k ocenjevanju uresničevanja ciljev, dogovorjenih v planskih dokumentih.

Strinjamo se z ugotovitvami analize v točki 5, 9, da zmogljivosti in obseg proizvodnje tekstilne industrije presegajo današnje potrebe domačega trga. Vendar menimo, da so z vrsto restriktivnih ukrepov, ki omejujejo uvoz moderne visoko produktivne opreme s konvertibilnega področja, zelo prizadete nekatere delovne organizacije v tekstilni industriji, katerih srednjeročni plani so sicer usklajeni s plani tekstilne industrije SFRJ in SRS, ki so uspešne pri poslovanju in ki tudi zelo veliko izvažajo. Stroji, ki bi jih lahko nabavili v Jugoslaviji ali v vzhodnih državah, ne ustrezajo, ker bi zmanjšali produktivnost. S konvertibilnega področja pa stroja ne moremo uvoziti. Menimo, da je tej problematiki potrebno posvetiti posebno pozornost.

Skupščina po soglasnem sklepu vseh treh zborov na pobudo delegacije iz organizacije združenega dela Sava Kranj tudi predlaga, da se 16. člen dogovora o temeljih družbenega plana SRS za obdobje 1976—1980 dopolni z naslednjim odstavkom:

»Sava Kranj bo v sodelovanju z drugimi članicami v okviru Polikema, z ostalo gumarsko industrijo SFRJ ter s slovenskimi železarnami realizirala projekt »jekleni kord« za učinkovito zmanjšanje uvozne odvisnosti in za povečanje kvalitete predelave proizvodov črne metalurgije.«

Ta predlog se utemeljuje z naslednjim:

Jekleni kord predstavlja eno od osnovnih surovin za proizvodnjo radialne pnevmatike v sodobni tehnologiji in predstavlja v strukturi 40 % potrebnega materiala ter se trenutno v celoti uvaža s konvertibilnega področja. Projekt »jekleni kord« je sestavni del srednjeročnega programa sozda Polikem. V temeljih srednjeročnega programa ta projekt ni posebej omenjen niti v okviru črne metalurgije niti v okviru bazne kemije.

Sava Kranj je v okviru realizacije tega projekta postala nosilec tega projekta in ga je vključila tudi v svoj srednjeročni program. V ta namen je bila izdelana predinvesticijska študija, iz katere so razvidne osnovne karakteristike projekta, predvsem pa pomen tega projekta za uvozno-izvozno bilanco, ne samo Save Kranj in SR Slovenije, ampak za jugoslovansko industrijo sploh, izredna tehnološko-tehnična zahtevnost projekta, ki zahteva povezovanje s ponudniki »know how«, ki imajo to tehnologijo že uvedeno v proizvodnjo, izredna finančna in ekonomska zahtevnost, ki se kaže predvsem v dolgi dobi odplačevanja obveznosti (krediti in vračila sredstev sovlagateljev).

Sava pripravlja pogoje za pridobitev »know how«, hkrati pa se dogovarja z vsemi ostalimi jugoslovanskimi proizvajalci pnevmatike za sovlaganje in odjem te surovine. Predračunska vrednost projekta znaša v prvi fazi 2,2 milijarde dinarjev, kjer bo proizvodnja dosegla 7500 ton oziroma 500 milijonov dinarjev. Vrednost uvozne opreme znaša 600 milijonov dinarjev. Z nadomestitvijo, torej z domačo proizvodnjo jeklenega korda bo ta oprema devizno pokrita prej kot v dveh letih.

Poleg gumarske industrije bi pri financiranju projekta sodelovali z združevanjem sredstev še Železarna Jesenice ter članice Polikema. Glede na omenjeno kapitalno izredno intenzivnost je mogoče realizirati ta projekt samo na ta način, da dobi enake ugodnosti, ki sicer veljajo za bazične projekte črne in barvne metalurgije.

Navedena ponudba ne pomeni odstopanja od dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije, ampak samo nujno reviziranje projekta, ki je po

svojem značaju širšega družbenega pomena in ki glede na finančno-ekonomske zahtevnosti potrebuje širšo družbeno podporo. Projekt naj se vključi tudi v srednjeročni program Skupščine občine Kranj.

Zbori so ob omenjenem poročilu in analizi tudi že obravnavali nekatere vidike izvajanja družbenega plana v občini za to obdobje. Bilo je sprejeto tudi priporočilo, da vsi temeljni nosilci planiranja v občini pripravijo ocene izvajanja srednjeročnih planov v svojih sredinah, da bi tako preverili, kako uresničujemo srednjeročne plane, ko se izteka polovica srednjeročnega obdobja, in da bi lahko kvalitetneje sodelovali pri obravnavanju analize izvajanja družbenega plana občine Kranj za obdobje od 1976 do 1980 v letih 1976, 1977 in 1978. Hvala!

Predsednica Silva Jerob: Hvala lepa, tovariš Cvar! Besedo ima tovariš Jože Utenkar, delegat iz Pirana!

Jože Utenkar: Tovarišica predsednica, tovarišice intovariši delegati! Dovolite mi, da vas seznanim s pripombami delegacije Skupščine občine Piran k poročilu in analizi o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980.

Poročilo Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978 navaja med problemi, ki ogrožajo izvajanje razvojne politike, tudi prepočasno povečanje izvoza blaga in storitev, ki sicer ustvarja možnost za večjo gospodarsko aktivnost in za boljšo oskrbo z reprodukcijskimi materiali in opremo iz uvoza.

V tej zvezi želimo opozoriti na pomemben prispevek, ki ga dajejo k deviznemu prilivu storitvene dejavnosti, ki so povezane z morjem (to so pomorstvo, luka, špedicija, ladjedelništvo, turizem) in na probleme, s katerimi se to gospodarstvo srečuje in ki ogrožajo njegovo nadaljnjo rast. Ti problemi nastajajo v glavnem zato, ker v planskih dokumentih sprejetih dogovorov ter verificiranih smernic in ukrepov v praksi ne uresničujemo. V letu 1977 je samo obalno območje ustvarilo s storitvami 130 milijonov dolarjev neblagovnega deviznega priliva, kar predstavlja izredno pomembno postavko, ki pa jo v raznih statistikah in prikazih često zanemarjamo in verjetno tudi zaradi tega tej obliki ustvarjanju deviz ne posvečamo ustrezne pozornosti pri obravnavanju in sprejemanju raznih ukrepov za pospeševanje izvoza. Če to postavko primerjamo z vrednostjo slovenskega izvoza blaga, ugotovimo, da znaša okoli 14 %, pri čemer pa moramo še upoštevati devizni priliv, ki ga ustvarja železnica z luškimi tranzitom.

Osnovni problem je, da tistega dela gospodarstva, ki ustvarja devize z neblagovnim izvozom, ne obravnavamo enakopravno glede na izvoz blaga, zlasti kar zadeva razne oblike stimulacije deviznega priliva. Pomorstvo, luka in turizem se namreč srečujejo s čedalje hujšo mednarodno konkurenco, ki jo že več let trajajoča kriza na svetovnem pomorskem tržišču iz dneva v dan zaostruje. Zato poslujejo te dejavnosti na meji rentabilnosti ter je njihova reproduktivna sposobnost močno prizadeta.

Z družbenim dogovorom o prometni politiki Jugoslavije je dogovorjeno, da se bodo uporabljali za stimuliranje deviznega prihodka iz mednarodnega prometa enaki pogoji kot za stimuliranje izvoza blaga višje stopnje obdelave, dejanski ukrepi pa so še vedno diskriminatorni do neblagovnega izvoza, saj so davčne olajšave najnižje in znašajo na primer za storitve pomorskega pro-

meta povprečno 6,55 %, njihovo priznavanje pa se z različnimi administrativnimi prijemi močno zavlačuje. Po drugi strani pa se ustvarjajo s carinskimi in uvoznimi dajatvami pogoji, ki praktično onemogočajo nakup ladij v tujini, medtem ko je gradnja ladij v domačih ladjedelnicah znatno dražja kot na svetovnem tržišču in vezana na občutno daljše roke, kar je ekonomsko nevzdržno za dejavnost, ki mora poslovati izključno po pogojih, ki jih diktira svetovno tržišče, in ob najnižji stopnji davčnih olajšav. Pri tem opozarjamo, da je Skupščina SR Slovenije s svojimi stališči za usmerjanje skladnega razvoja in delitve dela na področju prometa in zvez, ki jih je sprejela 23. februarja 1977, že zavzela stališče, da je treba pri nakupu ladij domače proizvodnje za jugoslovanske ladjarje zagotoviti enake pogoje, kot veljajo za tuje naročnike, da bi se s hitrejšim razvojem trgovske mornarice, z izboljšanjem strukture flote in njeno pomladitvijo ter z uvajanjem specializiranih ladij povečal obseg prevoza blaga z domačimi ladjami za potrebe domačega gospodarstva in pospeševala blagovna menjava z deželami v razvoju. Vendar ugotavljamo, da trenutno ni nobenih izgledov, da bi se konkretno ukrepanje v tej smeri premaknilo z mrtve točke.

Tovarišice in tovariši delegati! Na koncu mi še dovolite ugotovitev, da v ekspezeju Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki smo ga danes poslušali, nista nikjer posebej omenjena pomembnost pomorskega transporta in turizma za izboljšanje zunanjetrgovinske bilance oziroma plačilne bilance Socialistične republike Slovenije kot tudi ni omenjeno oziroma opredeljeno stališče Izvršnega sveta do nadaljnjega razvoja teh dveh panog, vsaj v ekspezeju ne, z manjšo izjemo na strani 33, kjer je govora o tem, »da bo treba poiskati ustreznejše spodbude za povečanje neblagovnega priliva«.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovarišica Vida Brumnova, delegatka iz Lenarta!

Vida Brumen: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V občini Lenart smo v široki razpravi ocenili, da predstavlja poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki je bilo pripravljeno za današnjo sejo, skupno z analizo o izvajanju srednjeročnega družbenega plana Socialistične republike Slovenije ter poročilom o izvajanju nalog iz dogovora o temeljih srednjeročnega plana, kvalitetno osnovo za razpravo in je kot tako odraz čedalje bolj uspešnega izvajanja novega sistema družbenega planiranja. Delegati v skupinah za delegiranje v Republiško skupščino, kakor tudi delegati zborov Občinske skupščine in Izvršni svet občinske skupščine so imeli tako možnost dokaj celovitega vpogleda v izvajanje srednjeročnega družbenega plana v dosedanjem obdobju in dobili ustrezne smernice za uspešnejše izvajanje tega plana v prihodnjem obdobju. Kljub temu pa pogrešamo v poročilu in v analizi nekatere podrobnejše ugotovitve, zlasti v zvezi z vzroki za odstopanje od načrtovanih gibanj na posameznih področjih.

V občini Lenart smo iz razumljivih razlogov posvetili posebno pozornost vprašanju skladnejšega regionalnega razvoja v Socialistični republiki Sloveniji. Ugotovili smo, da v analizi ni podana dovolj jasna opredelitev o doslej doseženih premikih v smeri skladnejšega regionalnega razvoja. Samo iz ugotovitve, da je bila v manj razvitih območjih v povprečju dosežena hitrejša rast družbenega proizvoda in da so se v teh območjih hitreje odpirala delovna mesta kot v povprečju v republiki, še ni možno zanesljivo sklepati, da se uresničujejo na tem področju načrtovani cilji.

Nujno bi bilo primerjati dosežene stopnje rasti z načrtovanimi stopnjami, tako na nivoju posameznih občin kot v merilu Slovenije. Šele iz odstopanj med doseženimi in planiranimi stopnjami rasti bi bilo možno bolj zanesljivo predlagati nadaljnje naloge na tem področju.

V občini ugotavljamo, da smo v preteklih dveh letih zelo močno zaostajali za predvideno rastjo družbenega proizvoda in tudi glede števila zaposlenih, zlasti pa pri planiranih investicijah, medtem ko odstopa od planiranih stopenj rasti v Socialistični republiki Sloveniji le rast družbenega proizvoda, in še to v okviru pričakovanih predvidevanj. Za prvi dve leti pa je zaostajanje v občini Lenart pri vseh razvojnih kategorijah izredno veliko.

Planirana srednjeročna stopnja rasti družbenega proizvoda je bila v prvih dveh letih manjša v povprečju za okrog dve tretjini, stopnja zaposlovanja pa za okrog dve petini, medtem ko so bile planirane gospodarske investicije realizirane le okrog 10 %.

Odgovorne dejavnike v občini vznemirja zlasti izredno zaostajanje na področju planiranih investicij. V zvezi s tem ugotavljamo, da se družbeni dogovor o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja izredno pomanjkljivo izvaja in da tiste organizacije združenega dela, ki bi morale preusmerjati investicije v manj razvita območja, temu vprašanju niso posvetile skoraj nikakršne pozornosti.

V občini ugotavljamo, da se pri odločanju o lokaciji za nove proizvodne zmogljivosti v večini primerov investitorji oklepajo, če ne že občinskih, pa vsaj regionalnih meja. Zato so zlasti prizadeta tista območja, kjer v okviru regij ni ustreznih nosilcev razvoja oziroma kjer so v regiji manj razvita območja močno zastopana, kar med drugim velja tudi za podravsko regijo.

V zvezi s tem v občini kritično ocenjujemo dosedanje politiko Gospodarske zbornice Socialistične republike Slovenije, ki ni pripravila nikakršnega akcijskega programa oziroma se ni konkretno vključevala v usmerjanje investicij v manj razvita območja, z izjemo do neke mere v Pomurju.

Dejstvo je tudi, na kar smo ob sprejemanju sedanjega sistema skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji često opozarjali, da pomeni opustitev beneficiranja obrestne mere manj stimulatивно politiko za preusmerjanje investicij v manj razvita območja, spričo česar bi bilo potrebno ustvariti za uveljavitev sedaj dogovorjenega sistema ustreznjšo družbeno klimo, ki bo stimulirala usmerjanje investicijskih sredstev v manj razvita območja.

To doslej, kot je že navedeno, ni bilo izvedeno, predvsem zaradi premajhne aktivnosti Gospodarske zbornice Socialistične republike Slovenije, kakor tudi ostalih nosilcev gospodarskega razvoja.

V občini menimo, da mora Gospodarska zbornica SR Slovenije v najkrajšem času pripraviti akcijski program delovanja za izvajanje družbenega dogovora o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja, tako da bodo celovito obravnavane investicije v manj razvitih območjih, pri čemer bodo imela območja, kjer je zaostajanje investicij za planom največje, ustrezno prioriteto.

V zvezi s tem z zadovoljstvom ugotavljamo, da je potrebo po ustvarjanju ustrezne družbene klime ugotovil tudi Odbor za družbenoekonomske odnose Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije, prav tako pa so kritično spregovorili o tem tudi odbori Zbora občin, medtem ko v poročilu odborov Zbora združenega dela pogrešamo oceno o dosedanjem delovanju in nadaljnjih nalogah nosilcev gospodarskega razvoja v Socialistični republiki Sloveniji pri pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja, kar je slej ko prej tudi odraz

dokaj pasivnega odnosa gospodarstva do te politike. Gospodarstvo bi bilo potrebno prek Gospodarske zbornice in drugih odgovornih dejavnikov v republiki ustrezno spodbuditi ter politiko na tem področju bolj organizirati.

Glede investicij bi bilo potrebno za vsa manj razvita območja, zlasti pa tista, kjer ni ustreznih nosilcev razvoja, programirati oziroma nanje usmerjati tudi takšne investicije, ki so dohodkovno oziroma akumulativno atraktivnejše, kajti samo z delovno intenzivnimi dejavnostmi ob nizki stopnji akumulativnosti ni možno zagotavljati hitrejšega gospodarskega razvoja. Hkrati s tem pa bo potrebno z ukrepi ekonomske politike zagotoviti tudi pogoje za večjo akumulativnost kmetijske proizvodnje, ki predstavlja eno najpomembnejših gospodarskih dejavnosti v manj razvitih območjih. Menimo, da mora tudi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v tej zvezi pripraviti določene ukrepe in jih vgraditi v osnutek resolucije za leto 1979.

Vzporedno s prepočasnim razvojem gospodarstva obstajajo v manj razvitih območjih tudi številni problemi hitrejšega razvoja na področju družbenih dejavnosti. Poročilo Izvršnega sveta je nekoliko obšlo politiko samoupravnega sporazumevanja in v zvezi s tem oblikovanja solidarnostnih sredstev za izvajanje enotno dogovorjenih nalog družbenih dejavnosti v Socialistični republiki Sloveniji. Vendar pa je Izvršni svet pripravil kratke smernice za pripravo aneksov k samoupravnim sporazumom o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti za leti 1979 in 1980, iz katerih je možno sklepati, da se predlaga ponovno ožetje enotnih programov za solidarnostno financiranje ter prenašanje republiške na regijsko solidarnost, kar lahko bistveno ogrozi politiko skladnejšega regionalnega razvoja na tem področju. Postavlja se vprašanje, ali takšna izhodišča niso v nasprotju s srednjeročnim planom in z dogovorom o temeljih srednjeročnega plana ter tudi z resolucijo VIII. Kongresa Zveze komunistov Slovenije.

Že dosedanje izvajanje srednjeročnega družbenega plana na področju družbenih dejavnosti je bilo v manj razvitih območjih zelo oteženo. Le zaradi izjemne pripravljenosti delovnih ljudi in občanov v manj razvitih območjih, ki so prispevali visoka sredstva v obliki samoprispevkov in dodatnih prostovoljnih prispevkov ob hkratni redni prispevni stopnji, katera je bila v manj razvitih območjih praviloma višja kot v razvitih predelih Slovenije, je bil dosežen viden napredek, sicer tudi dosedanje oblike solidarnosti ne bi dale zadovoljivih rezultatov. Vendar se izredno močna obremenjenost delovnih ljudi in občanov v manj razvitih območjih že odraža v naglem padanju števila prebivalcev, zlasti v najbolj zaostalih in pasivnih predelih, še posebej pa v obmejnih predelih.

Sprašujemo se, zakaj se v Sloveniji ne moremo dogovoriti za ustreznjšo porazdelitev bremen občanov. Zakaj čedalje več nalog za pospeševanje družbenih dejavnosti v manj razvitih območjih prenašamo na regije, ki so zelo različno razvite, in celo v manj razvite občine same, katerih gospodarstvo in delovni ljudje so že tako preobremenjeni?

V občini Lenart pričakujemo, da bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na to vprašanje dal jasne, nedvoumne in celovite odgovore, in to še pred pripravo osnutka resolucije za leto 1979, ter pravočasno, v okviru priprav za sprejemanje aneksov k samoupravnim sporazumom o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, opredelil skupno z drugimi odgovornimi dejavniki v republiki ustrezen odnos oziroma dal ustrezne usmeritve, da se bo politika skladnejšega regionalnega razvoja družbenih de-

javnosti zadovoljivo izvajala tudi v naslednjih letih tega srednjeročnega obdobja.

Če je razprava iz naše občine, tako kot že večkrat doslej, izzvenela nekoliko bolj kritično, s tem ne podcenjujemo rezultatov, ki smo jih dosegli v dosedanjem obdobju tako pri izvajanju srednjeročnega plana nasploh kot tudi pri skladnejšem regionalnem razvoju. Poudarjamo, da so rezultati in premiki na nekaterih področjih izjemno veliki in razveseljivi. Opozarjamo pa tudi na določena odstopanja in pomanjkljivosti, ki jih moramo s pravočasno in zavestno politiko odpravljati ter zagotoviti, da bo naš razvoj še celovitejši, s tem pa dosežena tudi ustrezna skladnost v družbenoekonomskih odnosih, s čimer se bo tudi neprestano krepila samoupravna socialistična demokracija naše družbe.

Predlagamo, da se predlogi in sugestije, ki smo jih dali v tej razpravi, ustrezno vgradijo v predlog sklepov, ki smo ga dobili.

Predsednica Silva Jerob: Hvala lepa, tovarišica Brumen!
Odrejam odmor. Sejo bomo nadaljevali čez pol ure.

(Seja je bila prekinjena ob 12.15 in se je nadaljevala ob 12.50.)

Predsednica Silva Jerob: Nadaljujemo sejo. Besedo ima tovariš Zoran Dular, delegat iz Krškega.

Zoran Dular: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V letu 1976 smo prejeli pomemben dokument: družbeni dogovor o temeljih družbenega plana za razvoj občin in republike za obdobje 1976—1980. S tem dogovorom so podpisniki opredelili skupne interese, temeljne cilje in naloge razvoja, medsebojne odnose in pravice ter dolžnosti za uresničevanje ciljev, kar pomeni, da obvezuje vse nosilce razvoja za uspešno izpolnjevanje zastavljenih nalog.

Osnovne razvojne usmeritve v Posavju in občini Krško v gospodarstvu so dane industriji, s poudarkom na papirni industriji, kovinsko predelovalni in industriji gradbenega materiala ter razvoju v kmetijstvu in trgovini.

Naloge, ki smo jih sprejeli s srednjeročnim družbenim planom razvoja pa se zaradi spremenjenih sistemskih rešitev na področju zunanjetrgovinske menjave, ki zadevajo v regiji Posavje predvsem celulozno in papirno industrijo, ne realizirajo tako, kot smo predvideli. Razvoj sekundarnega sektorja je v naši občini dominanten in znotraj tega Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj, ki je hkrati največji kolektiv v Posavju. V letih 1975 in 1976 so bile zgrajene nove kapacitete za proizvodnjo magnifitne celuloze. Proizvodnja celuloze po novem magnifitnem postopku je stekla spomladi leta 1977. Letno se že proizvaja okoli 120 tisoč ton in se proizvodnja še povečuje skladno z zelo zahtevno tehnologijo.

Proizvodnjo, ki zagotavlja osnovno surovino vlaken vsej slovenski papirni industriji, posredno prek papirja pa tudi Jugoslaviji, in ki ima tudi velik delež v izvozu, spremljajo večje težave. V tej industriji je izredno visok organski sestav kapitala, ki je še dodatno obremenjen z visokimi carinami za opremo, ki se v glavnem uvaža z zahoda. Finančne težave nastajajo, ker so krediti v domačih bankah zelo neugodni. Imajo kratke odplačilne roke, 5 let, in visoko obrestno mero, 10,5 do 11 %. Za to vrsto industrije se celo v zahodnih državah v Evropi dajejo krediti na 15 ali več let in z mnogo manjšo obrestno mero.

To novo proizvodnjo magnifitne celuloze spremljajo še dodatni sistemski problemi, predvsem na področju uvozno-izvoznega režima. Znano je, da je bila ta kapaciteta zgrajena s sodelovanjem Madžarov, s katerimi je sklenjena 20-letna kooperacijska pogodba, s katero bodo tovarni celuloze in papirja v Krškem zagotovili letno 280 tisoč prostorninskih metrov lesa, tovarna pa bo letno poslala Madžarski 40 tisoč ton celuloze, kar pomeni pomembno vključevanje v mednarodno delitev dela, poleg ostalega izvoza, ki ga ima ta tovarna v zahodne države in v dežele v razvoju. 20-letna pogodba z madžarskimi partnerji je bila sklenjena že leta 1974 in istega leta tudi registrirana v Zveznem komiteju za energetiko in industrijo kot pogodba o poslovno-tehničnem sodelovanju. Predpostavljali smo, da nam bo v skladu s tem in s pozitivno zakonodajo zagotovljen enak izvozno-uvozni režim, kot je bil v času sklenitve pogodbe. Predvsem so tu mišljene na eni strani carine in carinske dajatve pri uvozu celuloznega lesa, na drugi strani pa premija pri izvozu celuloze.

Carina in carinske dajatve so znašale v letu 1974 10 %, v letu 1978 pa znašajo 22 %. Premija za izvoz je takrat znašala 9 %, danes pa je nižja za 3 % in znaša 6 %. Poleg tega bi moral biti celulozni les po dolgoročni pogodbi o poslovno-tehničnem sodelovanju izvzet iz blagovnega kontingenta retencijske kvote. Nelogično je tudi, da se ne prizna priliv deviznih sredstev pri izvozu celuloze v Madžarsko, kljub temu, da ima tovarna konvertibilni način plačila.

Soglašamo s stališči Izvršnega sveta, ki smo jih slišali v ekspoziciji podpredsednika Izvršnega sveta, in sicer v 4. točki, glede akcij in ukrepov za izboljšanje ekonomskih odnosov s tujino ter za pospeševanje izvoza na nivoju Jugoslavije.

Z rešitvijo prej navedenih problemov bi omogočili normalno odvijanje poslovno-tehničnega sodelovanja z Madžarsko in s tem uspešno realizacijo mednarodne blagovne menjave ter poslovnih rezultatov tovarne.

Nadaljnji problem je v tem, da nekatere delovne organizacije spremljajo posebne finančne težave, zaradi neurejenega sistema v zvezi z razpolaganjem z dohodkom. Zakon o združenem delu določa način, kako delavci razporejajo dohodek in za katere namene ga lahko razporejajo. Vendar pa je precej primerov, ko morajo temeljne organizacije odvajati po samoupravnih sporazumih ali na osnovi zakona sredstva za razširjeno reprodukcijo drugim, čeprav nimajo ustvarjenega poslovnega sklada.

Menimo, da bi bilo potrebno te samoupravne akte, samoupravne sporazume, ki so bili podpisani pred sprejetjem zakona o združenem delu, dopolniti tako, da bi temeljna organizacija, ki ne ustvarja poslovnega sklada, te obveznosti poravnala takrat, ko bi ustvarila določena finančna sredstva.

Na koncu naj omenim, da je bila vsebina te moje razprave soglasno sprejeta od treh zborov Skupščine občine Krško na seji dne 25. 7. 1978. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Dular! Besedo ima tovarišica Zalka Kovač, delegatka iz Nove Gorice. Prosim!

Zalka Kovač: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegati v občini Nova Gorica ugotavljamo, da je analiza kvaliteten dokument, ki nam prikazuje, v koliki meri smo v letih 1976, 1977 in 1978 uresničili cilje in naloge, ki smo si jih zastavili v Socialistični republiki Sloveniji. Delegati smo dokument proučili predvsem z vidika primerjave doseženega razvoja oziroma izvajanja plana v občini in njenih specifičnosti v slovenskem prostoru.

Zaostajanje gospodarske aktivnosti v letih 1976 in 1977, hkrati pa precej neodvisno gibanje vseh oblik porabe od ustvarjenega bruto dohodka sta osnovna problema, s katerima se srečujemo danes, ko smo že v drugi polovici obdobja izvajanja srednjeročnega plana. Zaostajanja v gospodarski rasti in neustrezne delitve družbenega proizvoda na škodo reprodukcijske sposobnosti združenega dela verjetno ne bo mogoče nadomestiti v naslednjih letih srednjeročnega planskega obdobja.

Zmanjšanje lastnih sredstev za razširitev materialne osnove dela neposredno vpliva na modernizacijo proizvodnje, ki poteka počasi, hkrati pa s pretežno udeležbo kreditov, ki so zelo pogosto dani na kratke roke, kar povzroča velike obveznosti, ki niso usklajene z dejanskimi materialnimi možnostmi. Produktivnost dela kot najkvalitetnejši dejavnik gospodarske rasti narašča občutno izpod planskih predvidevanj, tako da delež produktivnosti v prirastu družbenega proizvoda bistveno zaostaja za tem, kar je bilo predvideno. Ob negativnih tendencah na področju gospodarske rasti pa ugotavljamo, da so kljub hitri rasti življenjskih stroškov in zaposlenosti rasli realni osebni dohodki na zaposlenega skladno s predvidevanji, kar je nedvomno tudi eden bistvenih razlogov za relativno padanje sredstev za razširitev materialne podlage združenega dela.

Tudi v goriškem gospodarstvu so gibanja dokaj podobna republiškim. Relativno pada bruto akumulacija, še v večji meri pa sredstva za razširjeno reprodukcijo v organizacijah združenega dela. V letu 1977 je na primer gospodarstvo doseglo za 49 odstotkov večji družbeni proizvod kot v letu 1975. Ob tem pa so sredstva za bruto akumulacijo porasla za polovico manj, to je samo za 25 odstotkov. Razčlenitev bruto akumulacije na njene sestavne dele oziroma njena struktura pa kaže, da so sredstva za razširjeno reprodukcijo v letu 1977 celo za 33 odstotkov nižja, kot so bila v letu 1975. Na tako neugodno strukturo bruto akumulacije so vplivale znatno nižja rast bruto akumulacije v primerjavi z združenim proizvodom in razporeditev v sklad skupne porabe organizacij združenega dela ter povečane obveznosti do obveznega združevanja sredstev za manj razvite in druge oblike združevanja sredstev za prioritete naložbe v Socialistični republiki Sloveniji. Vse to ima za posledico, da je gospodarstvo vedno bolj odvisno od kreditov. Razmerje med lastnimi in izposojenimi sredstvi se slabša. 85 % skupnih materialnih zalog v reprodukcijskem procesu je pokrito s krediti za obratna sredstva. V strukturi kreditov pa prevladujejo manj kvalitetni in kratkoročni krediti.

Obveznosti za odplačevanje najetih investicijskih posojil v veliki meri presegajo realne možnosti. Večina obveznosti kaže na to, da so bremena iz investicijskih kreditov v nekaterih organizacijah združenega dela, predvsem pri večjih investitorjih, velika in niso usklajena z realnimi možnostmi, ki jih dajejo poslovni rezultati. Nerealni kreditni pogoji, ki niso značilni samo za goriško gospodarstvo, temveč so precej splošen pojav, so nedvomno eden od osnovnih razlogov za pritisk na višje cene in povzročitelji inflacije.

Nizko akumulacijo spremljajo tudi znatno večje izgube. Posebno zaskrbljujoče so izgube tam, kjer se pojavljajo že vrsto let zapored. Te organizacije so tudi že popolnoma ali skoraj popolnoma izkoristile svoja sredstva rezerv in se bodo problemi pokrivanja izgub prenesli na širšo družbeno skupnost. Posebno problematične so tudi tiste temeljne organizacije združenega dela, ki imajo izgubo pri substanci, kar pomeni, da pri njih celotni prihodek ne pokriva niti porabljenih sredstev.

Glede izgub oziroma poslovanja na meji rentabilnosti je predloženi material, ki je danes v obravnavi, pomanjkljiv. Izgube slovenskega gospodarstva v letu 1978 sploh niso omenjene. Prav tako sta problematika pokrivanja izgub po zaključnih računih za leto 1977 in izvajanje sanacijskih programov v teh temeljnih organizacijah združenega dela skopo obravnavana. Dalje ni obravnavano poslovanje na meji rentabilnosti. Tudi teh temeljnih organizacij združenega dela je v zaostrenih pogojih gospodarjenja vedno več.

Podobno kot že ob analizi plana za leto 1977 in v resoluciji za leto 1978 delegati na Goriškem ponovno ugotavljamo, da analiza v nezadostni meri obravnava uresničevanje osimskih sporazumov in sploh celotnega obmejnega sodelovanja ter da se naloge, ki so bile v osimskih sporazumih rokovno opredeljene, ne izvajajo v skladu s planirano dinamiko.

Menimo, da bi tako pomembnemu dokumentu, kot so osimski sporazumi, morali dati večji poudarek tudi v analizi. Predlagamo, da se v bodoče v resolucijah in analizah izvajanja plana prikaže kot posebno poglavje uresničevanje nalog iz teh sporazumov v celoti ter da v najkrajšem možnem času Skupščina Socialistične republike Slovenije sprejme poročilo o dosedanjem izvajanju osimskih sporazumov, kakor tudi priporočila, stališča in ukrepe, da bi se naloge na tem področju dosledno izvajale.

Glede na to, da bo analiza v jeseni dopolnjena in bo hkrati predstavljala izhodišče za izdelavo resolucije v letu 1979 ter za sprejetje aneksa k dogovoru o temeljih plana SRS za obdobje 1976—1980, predlagamo, da se vse obveznosti iz osimskih sporazumov vnesejo v aneks k dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije, v planske dokumente organizacij združenega dela in drugih samoupravnih interesnih skupnosti ter v družbene plane razvoja obmejnih občin v federaciji.

Še nekaj besed o problemu primerljivosti podatkov, ki naj bi služili za oceno doseženih poslovnih rezultatov. V materialih, ki so predmet današnje razprave, je rečeno, da predstavlja veliko oviro pri analiziranju družbenoekonomskih gibanj in pri sprejemanju ukrepov za izvajanje dogovorjenih nalog nedodelanost obstoječega sistema informacij. Res je, da je družbeni informacijski sistem slab, poleg tega pa neracionalen zaradi večtirnosti zbiranja podatkov in drugih slabosti, ki jih ne bi naštevali. Pravkar je v razpravi osnutek resolucije o temeljih družbenega sistema informiranja in bodo verjetno ob tej priliki vse te formalne slabosti odpravljene. V tej zvezi pa želimo povedati, da oviro pri analiziranju družbenoekonomskih gibanj ne predstavlja samo slab informacijski sistem, temveč je za to treba v veliki meri krivdo pripisati tudi zelo pogostim spremembam ekonomskih predpisov v zvezi z ugotavljanjem in delitvijo celotnega prihodka. Zaradi stalnega spreminjanja je zelo otežena že primerjava s prejšnjim obdobjem. Za temeljito analizo pa bi potrebovali serijo podatkov za več let nazaj, ki pa jih je skoraj nemogoče prirediti.

Mislimo, da je neprimerljivost finančnih podatkov tudi bistvena pomanjkljivost našega informacijskega sistema. V materialih o izvajanju srednjeročnega plana je ekonomska situacija ocenjena zelo realno in kritično. V tem pogledu gre predlagateljem materialov pohvala za njihovo delo. Žal pa se dalje od resolucijskih priporočil in deklaracij ter kritičnih ugotovitev ob ocenjevanju uresničevanja resolucij in nalog celotnega srednjeročnega planskega obdobja stvari ne premaknejo. Letos bomo vejetno že tretje leto zapored ugotavljali, da razmerja v delitvi družbenega proizvoda ne potekajo v skladu s smernicami, ki

smo si jih postavili v srednjeročnem družbenem planu in z vsakoletnimi resolucijami.

Menimo, da je skrajni čas, da preidemo od besed nekoliko dalje. To bo prav gotovo zahtevalo določena odrekanja, vendar bo imelo perspektivno pozitivne posledice. Ni primerno valiti krivdo na našo skupno in splošno porabo, kar pogosto radi počenjamo. Vsi smo sestavni del družbe in vsi, vsak na svojem delovnem mestu, odgovorni, da bomo plane in resolucije, če smo se zanje v tej skupščini dogovorili, tudi izpolnjevali.

Na koncu menimo, da je ugotovitev v poročilu Izvršnega sveta, da stanje kljub vsemu še ni zaskrbljujoče, nekoliko preoptimistično. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovarišica Kovačeva!
Besedo ima tovariš Žarko Žigon, delegat iz Radelj ob Dravi. Prosim!

Žarko Žigon: Spoštovana tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Stališča in sklepi, ki jih bom podal, so bili sprejeti na ločenih sejah zborov Skupščine občine Radlje ob Dravi ob obravnavanju poročila in analize o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za tekoče srednjeročno obdobje, to je od leta 1976 do leta 1978.

Delegati Skupščine občine so pozitivno ocenili analizo izvajanja družbenega plana SR Slovenije za to obdobje. Priporočali so organizacijam združenega dela in samoupravnim interesnim skupnostim, da v svoji sredini v zvezi z izvajanjem svojega programa analizirajo in ocenijo to analizo ter prvo oceno možnosti razvoja za leto 1979 ter usmerijo svojo nadaljnjo aktivnost v večje uveljavljanje dohodkovnih odnosov med proizvodnimi in trgovskimi organizacijami, sprejmejo ukrepe za izboljšanje produktivnosti dela, ter ukrepe za pospešitev stanovanjske izgradnje, povečanje izvoza blaga in storitev, skratka zaostrijo odnos do dela in odgovornost za racionalnejše gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Družbenopolitična skupnost, delovne in druge organizacije ter skupnosti pa naj čimprej prično s pripravami za izdelavo srednjeročnih planov razvoja za obdobje 1981—1985.

Delegati zborov posebej opozarjajo na dosledno izvajanje dogovorjenih usmeritev za skladnejši regionalni razvoj manj razvitih in obmejnih območij v naši republici in pri tem ugotavljajo, da analiza Republiškega izvršnega sveta pravilno prikazuje, da je v nekaterih občinah z manj razvitimi krajevnimi skupnostmi število prebivalcev celo absolutno nazadovalo. To drži tudi za občino Radlje, kjer se je število prebivalcev zmanjšalo od leta 1961 za približno 5%, če pa vzamemo posamezne krajevne skupnosti ob meji, pa je ponekod v nekaterih zaselkih ta naseljenost padla tudi za 25%.

Ugotavljamo, da je največje odseljevanje iz hribovitih predelov, predvsem pa še iz obmejnega območja. Glavni vzrok odseljevanja je nizka stopnja zaposlenosti, slaba prometna in PTT povezava. To področje povezujejo predvsem gozdne in delno občine ceste, ki po večini niso usposobljene za javni promet, predvsem pa nastopajo težave v zimskem času. Občinska analiza je pokazala, da mnoge kmetije oziroma zaselki na teh področjih še niso elektrificirani.

Zaradi tega delegati menijo, da bi moralo biti reševanje problemov skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji ena od najpomembnejših nalog do konca petletnega obdobja. Tu naj poudarim, da bi verjetno kazalo v današnjih sklepih to tudi poudariti, ker določeno ni tako predvideno v sklepih.

Med drugim so delegati pozitivno ocenili sistem solidarnosti na področju vzgoje in izobraževanja, ki je imel izredno pozitiven vpliv v naši občini in s tem verjetno tudi v drugih manj razvitih predelih Slovenije. Ta sistem solidarnosti zagotavlja izvajanje enotnega programa iz sklada vzajemnosti, v katerega prispevajo vse slovenske skupnosti, razvite in nerazvite, pri natečajih za kredite pa imajo prednost manj razvite krajevne skupnosti.

Uveljavila se je tudi politika kreditiranja in davčnih olajšav ter nekaterih drugih ukrepov družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti za premagovanje problemov hribovskega kmetijstva. Zaradi težjih pogojev gospodarjenja pa kljub vsemu še niso zagotovljene zadovoljive osnove za gospodarski razvoj teh področij. Temeljne zadružne organizacije, temeljni obrati za kooperacijo ter temeljne organizacije združenega dela kmetijstva in gozdarstva družbene proizvodnje, kot večkrat edine gospodarske enote na teh področjih, nimajo večjih možnosti za učinkovite posege, pa tudi ne za najemanje kreditov. Ugotovili smo, da je znesek, s katerim v te namene razpolaga Samoupravna interesna skupnost za gospodarstvo SRS, izredno majhen in da je potrebno čimprej ugotoviti možnosti za učinkovitejše združevanje sredstev v te namene.

Zato kot prvo predlagamo, da se za hribovita in obmejna območja opredelijo ugodnejši kriteriji kreditiranja infrastrukturnih objektov z odplačilno dobo najmanj 20 let in nizko obrestno mero, za razvoj kmetij ob meji pa predvidijo ustrezna kreditna sredstva, katera je treba glede na različne gospodarske razmere v manj razvitih in obmejnih območjih izraziteje diferencirati glede na lastno udeležbo, odplačilno dobo, obrestno mero in dobo odloga odplačevanja kredita, upoštevajoč namen kreditiranja.

Danes imamo namreč sistem kreditiranja zelo poenostavljen. Ne predvideva posebnih ugodnosti za sanacijo, za normalno obnovo ali pa za razširjeno reprodukcijo, ampak so pogoji vedno v glavnem enaki.

Tudi s temi predlogi je potrebno v nekem smislu dopolniti današnje zaključke. Če primerjam oziroma če se poglobim v zaključke oziroma v predlagane sklepe, potem bi lahko rekel, da so zelo splošni, in če drugega ne, bi morali dodati, da bo Izvršni svet podrobno proučil vse predloge, navedene v diskusiji, in jih po možnosti upošteval pri nadaljnjem proučevanju sistema gospodarjenja oziroma ukrepov.

Skupščina občine Radlje podpira kot zelo realno ugotovitev v analizi, da so organizacije združenega dela pri investicijskih odločitvah še vse premalo upoštevale usmeritev družbenega plana, da naj bi delovna mesta odpirali predvsem v manj razvitih in obmejnih območjih. V tej smeri bi morala Gospodarska zbornica uveljaviti večji vpliv kot doslej.

Delegati zavezujejo tudi Občinski izvršni svet, da si prizadeva, da tudi domače organizacije združenega dela upoštevajo to politiko in jo v povezavi z drugimi organizacijami združenega dela izven občine skušajo realizirati.

Delegati so mnenja, da bi se morala tudi Raziskovalna skupnost intenzivneje vključiti v reševanje problemov nerazvitosti, s tem, da bi na primer za naše območje dala ustrezne strokovne predloge za smotrnejše izkoriščanje obstoječih zalog lesa, kakor tudi za smotrnejše izkoriščanje kmetijskih površin, in sicer ne le za pospeševanje živinoreje, kar je glavna usmeritev, ampak tudi za možnosti intenzivne rabe teh zemljišč za proizvodnjo zdravilnih zelišč in drugih proizvodov za pester asortiman prehrabene industrije.

Glede na to, da sem precej dolgo delal v kmetijstvu, sprašujem danes delegate, zakaj se je sistem poskusov in iskanja novih pridobitev tako ozko skrčil na dela v raznih laboratorijih. Na področju Slovenije smo imeli po vojni zelo razširjeno poskusno mrežo. Tudi hribovita področja so bila vključena v razne poskuse, danes pa vsega tega ni. Sistem pač to vse skupaj drugače rešuje in mislim, da ravno tu, v tem predlogu tiči naša želja, da bi Raziskovalna skupnost o tem kaj več razmišljala.

Zgoraj navedene predloge so delegati sprejeli na osnovi prepričanja, da s pičlimi solidarnostnimi sredstvi ne bo mogoče dovolj hitro in učinkovito odpraviti razlik v razvitosti posameznih območij. Zato so mnenja, da je potrebna skrb širše družbene skupnosti za reševanje teh problemov.

V zvezi s tem je Skupščina sprejela tudi sklep, da se pokliče na odgovornost gozdarska organizacija, ki po podatkih, ki so bili navedeni v analizi republike, ne izpolnjuje nekaterih dolžnosti.

Skupščina občine Radlje predlaga, da se začne v Skupščini SRS ustrezen postopek za znižanje carinske stopnje za uvoz okroglega lesa iglavcev od sedanjih 21 na prejšnjih 7 %. Ta sklep je sprejela na podlagi utemeljenega predloga člana Družbenopolitičnega zbora. Utemeljitev se je glasila takole:

Pridružujemo se tovarni Videm-Krško, ki zahteva, da se carinska stopnja za uvoz okroglega lesa iglavcev zniža od 21 %, ki je bila določena od carine za leto 1977—1978, na prejšnjih 7 %.

To utemeljujejo z naslednjimi ugotovitvami: Lesna industrija Slovenj Gradec ima tudi zaradi svojih kapacitet možnost za večjo predelavo iglavcev, predvsem takega lesa. Že v letu 1977 so bili vodeni razgovori z izvozno-uvozno tvrdko koroških Slovencev Intertrade v Celovcu. Z njimi in z gozdnimi posestniki je bilo dogovorjeno, da bi bilo možno uvoziti večje količine okroglega lesa, 5000 do 10 000 kubikov. Stroški (cena lesa in prevoz) so približno podobni današnjim slovenskim, vendar je les nemogoče uvoziti zaradi izrednega skoka carinske stopnje, od 7 na 21 %. Navedeni predlog torej posredujemo Skupščini SR Slovenije. Menimo, da bi bil uvoz okroglega lesa interesanten za koroške Slovence, pa tudi za našo državo, tembolj zaradi tega, ker bi večino izdelkov (vlaknen) izvozili predvsem v arabske države (Saudska Arabija, Kuvait).

Dovolil pa bi si tudi osebno obvestiti Izvršni svet Skupščine SRS, da je imela Skupnost slovenskih občin 29. in 30. junija v Radovljici posvet o problematiki gospodarjenja s planinskim in hribovitim svetom. Ker sem bil udeleženec tega posveta, moram povedati, da prav prevelikega odziva predstavnikov izvršnih organov republike ni bilo. Izjema sta morda predstavnik Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo, ki se je vključil v razpravo, in pa predstavnik Skupnosti za razvoj kmetijstva SRS, in še nekateri. Pogrešali pa smo mnenja Republiškega sekretariata za kmetijstvo in drugih. Priporočam, da bi Izvršni svet v razmišljanju o ukrepih za oživljanje gospodarstva in reševanje gospodarskih problemov SRS v naslednjem obdobju vzel v pretres tudi predloge, ugotovitve in stališča Skupnosti slovenskih občin, ki so bila objavljena v zadnjem Občanu, to je v 15. številki. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Žigon! Besedo ima tovariš Franc Štrakl, delegat iz Ljutomera, ki bo govoril v imenu vseh štirih pomurskih občin. Prosim!

F r a n c Š t r a k l : Tovarišica predsednica, tovariši delegati! Kot rečeno, imam pooblastilo skupščin občin Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer, da spregovorim o naših pripombah in predlogih k tistemu delu poročila, ki obravnava pospeševanje skladnejšega regionalnega razvoja v Sloveniji. Ne glede na to, da so omenjene skupščine na zadnjih sejah v tem mesecu obravnavale tudi poročilo in analizo o izvajanju družbenega plana Slovenije, pa tudi o izvajanju planov v posameznih občinah v obdobju 1976—1978, je bilo v skupščinah sprejeto enotno mnenje, da se v vseh pomurskih občinah, pa tudi v Skupščini Skupnosti pomurskih občin, v jesenskem roku pripravi poglobljena razprava o analizi izvajanja družbenega dogovora o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja Slovenije, ki jo bo, kakor smo zvedeli kasneje, pripravil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Tako bomo namreč podrobneje, kot smo to lahko do sedaj, ocenili izvajanje družbenega dogovora s strani posameznih podpisnikov in še bolj osvetlili lastne napore vseh odgovornih dejavnikov, še posebej organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti znotraj posameznih pomurskih občin in sprejeli tudi zelo konkretne ukrepe in delovne naloge za uresničitev zastavljenih planskih nalog. Pomurske občine tudi odločno in enotno podpirajo tako analizo o izvajanju družbenega plana Slovenije, ki jo je pripravil Izvršni svet oziroma Zavod za planiranje, kakor tudi napore Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije za povečanje discipline vseh subjektov družbenega planiranja glede sprejemanja vseh planskih dokumentov za uspešnejše obvladovanje družbene reprodukcije in za še bolj ugodno uresničevanje medsebojnih obveznosti in odgovornosti ter za obvladovanje vseh oblik porabe.

V Pomurju na podlagi analize ugotavljamo, da je bilo do konca leta 1977 le 8 temeljnih organizacij, ki še niso sprejele srednjeročnih programov, čeprav so nekatere od teh tudi to pomanjkljivost že odpravile. Tako, sedaj ni niti 5 odstotkov organizacij, ki teh aktov ne bi sprejele. Občinske skupščine tudi sproti ocenjujejo uresničevanje planskih nalog. Ob tem pa nastopa največ težav pri izvajanju planskih nalog v samoupravnih interesnih skupnostih s področja gospodarskih dejavnosti in v krajevnih skupnostih. Tu namreč za naloge, opredeljene v dogovoru o temeljih plana, v celoti niso bili samoupravno dogovorjeni tudi viri sredstev.

Še poseben problem povzroča financiranje komunalne dejavnosti v dopolnjevanih občinah, kjer je prišlo do prenosov nekaterih postavk iz splošne porabe na združeno delo. To seveda teh obveznosti ne sprejema, zato so občinske skupščine primorane sprejemati intervencijske predpise, ki so kratkotrajne narave. Potem pa se tudi sicer sprejeti samoupravni sporazumi za financiranje komunalnega gospodarstva v občinah dosledno ne uresničujejo. Razvoj komunalnega gospodarstva, zlasti postavitev ustrezne infrastrukture, potrebne za lokacijo investicijskih objektov, je zato prepočasen in neposredno zavira gospodarski razvoj nerazvitih občin. Krajevne skupnosti za uresničenje svojih programov, še posebej na področju prometne infrastrukture in vodne preskrbe, sprejemajo sorazmerno visoke samoprispevke, ki v naših primerih ponekod presegajo 5 odstotkov neto osebnega dohodka. To pritiska na rast osebnih dohodkov, neodvisno od dosežene storilnosti dela, zato bo potrebno hitreje uveljaviti svobodno menjavo dela, še posebej v samoupravnih interesnih skupnostih s področja gospodarskih dejavnosti in krajevnih skupnostih. Potrebne pa bodo tudi sistemske rešitve glede financiranja komunalnega gospodarstva, zlasti

občinskega cestnega omrežja, objektov za preskrbo z vodo in objektov za druge potrebe.

Pri obravnavi poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije glede izvajanja politike skladnejšega regionalnega razvoja Slovenije skupščine ugotavljajo, da je analiza odraz dejanskega stanja. Vendar nas nekateri relativno ugodni rezultati glede rasti družbenega proizvoda in dosežene stopnje zaposlovanja ne smejo zavesti. V letih 1976 in 1977 manj razvite občine, kljub nekoliko ugodnejši rasti družbenih proizvodov v primerjavi z vso Slovenijo, še niso dosegle povprečne stopnje, ki je bila ugotovljena v letih od 1971 do 1975 (27 %). Čeprav je treba seveda pripomniti, da je bilo to obdobje nekoliko bolj inflacijsko. Tako dosegajo te občine še vedno okrog 50 % povprečnega družbenega proizvoda na prebivalca v Sloveniji.

Pomurske občine so v tem obdobju, torej v letih 1976 in 1977 dosegle celo nižjo rast družbenega proizvoda, kot je ugotovljena za vso Slovenijo, in tudi nižjo nominalno rast, ki je bila značilna za leta od 1971 do 1975. Razlogi za to so v dokaj ekstenzivnem zaposlovanju pretežno nekvalificiranih delavcev, kar ob naporih za priučitev delavcev na delovnih mestih še ne da ustrezne storilnosti dela. Vlaganja so usmerjena v pretežno delovno intenzivne proizvodne zmogljivosti in v kmetijstvo, kjer se še vedno zaradi neurejene paritete cen kmetijskih pridelkov odliva del akumulacije v razvita območja.

Hitrejšo rast družbenega proizvoda v manj razvitih občinah, ki so pretežno tudi kmetijske, zavirajo tudi vsakoletni veliki proizvodni riziki oziroma škode zaradi elementarnih nezdod (toča, pozeba, poplave). Doslej v Sloveniji še ni rešeno vprašanje ustreznega pokrivanja tako neposredne kakor tudi posredne škode. Tak izpad družbenega proizvoda pa zastruje tudi odnose glede usklajevanja vseh oblik porabe v prizadetih občinah. Nujno je za to proučiti oziroma zakonsko opredeliti sistem obrambe proti toči in pa tudi njegovo financiranje. Sedaj je v varovanih območjih ta sistem dal že pozitivne rezultate. Ne nazadnje, v tem primeru ne gre samo za tako imenovane ekonomske rizike, temveč za širši družbeni interes, da se zagotovijo tudi ustrezne količine kmetijskih pridelkov. Verjetno bomo v celoti soglašali v teh občinah tudi s pobudami, ki so bile dane danes v uvodnem referatu, kakor tudi v poročilu sekretarja za kmetijstvo na skupni seji. Primerno bi bilo o tej problematiki seveda tudi spregovoriti v Republiški skupščini na prihodnjih zasedanjih.

V preteklih dveh letih je bila dosežena tudi relativno ugodna stopnja zaposlovanja, ki je v nerazvitih območjih višja od stopnje v Sloveniji. Vendar ta v prvih dveh letih izvajanja plana še ni dosegla stopnje, ki je bila značilna za preteklo plansko obdobje, 1971—1975. Takrat je bilo povprečje vseh let za nerazvite 6,3. Ob tej relativno ugodni rasti pa je potrebno upoštevati, da nerazvite občine dosegajo še vedno le 54 odstotkov deleža povprečno zaposlenih Slovenije in da izkazana dinamika, gledana v absolutnih številkah in v odnosu na skupno število prebivalstva, kaže, da nerazvite občine komaj dosegajo stopnjo rasti na novo zaposlenega prebivalstva v vsej Sloveniji. Seveda je pretežni del novih delovnih mest, gledano v absolutnih številkah še vedno v razvitem območju Slovenije.

V mnogih organizacijah združenega dela v Sloveniji je že prisoten interes za investicijska vlaganja v nerazvitih občinah, zato se postopno tudi povečuje delež investicij v teh občinah. Učinki teh pa še niso v zadostni meri vplivali na prestrukturiranje gospodarstva. Prevladuje še tudi pretežno kreditni odnos. Zato bo združeno delo v bankah oziroma prek bank moralo v večji meri usmerjati

naložbe v območja z razpoložljivo delovno silo, pri tem pa tudi upoštevati ceno delovnega mesta kot celotni družbeni strošek, v skladu s stališči, ki jih je že sprejela Republiška skupščina glede zagotavljanja življenjskih in delovnih pogojev delavcev. V nerazvitih občinah pa je potrebno tudi hitreje razvijati kapitalno intenzivne dejavnosti. Za Pomurje so še posebej pomembna vlaganja v razvoj petrokemične industrije, izkoriščanje naravnih bogastev, zlasti vodne energije reke Mure, termalnih in slatinskih voda, v kmetijstvo in predelovalno-prehrabeno industrijo ter druge vrste predelovalne industrije in ne nazadnje v razvoj zdraviliškega turizma.

Združeno delo v bankah in združeno delo, organizirano prek Gospodarske zbornice, bo moralo še v večji meri uveljaviti tudi principe združevanja sredstev za vlaganja v teh območjih, kjer je kljub visoki stopnji integriranosti in povezanosti z razvitim slovenskim gospodarstvom prisotna še vedno slaba akumulativnost. Ta območja pa so tudi kadrovsko prešibka, da bi lahko pripravila pomembne nove programe za razvoj populzivnih dejavnosti. Zato bo potrebna tudi širša pomoč gospodarstva iz razvitih območij. Seveda ne pričakujemo samo novih razvojnih programov iz razvitega dela Slovenije, pač pa bo potrebna tudi znatno večja aktivnost vseh prizadetih občin, kakor tudi organizacij združenega dela v teh občinah.

Dovolite, da še kratko povzamem pripombe, ki so jih podali izvršni sveti vseh pomurskih občin k analizi in ki so bile tudi obravnavane v skupščinah pomurskih občin:

Mnenja smo, da je za dvig produktivnosti nujna zahteva, da se nadaljnje zaposlovanje racionalizira in da mora biti produktivnejše. Usmerjanje investicij na osnovi združevanja sredstev in dela je v nekaterih nerazvitih območjih v občutnem zaostanku, kljub komparativnim prednostim, tako da je delež teh dokaj nizek, tembolj, ker je lastna reprodukcijska in akumulacijska sposobnost tega gospodarstva premajhna za pospešen razvoj.

V preostalem obdobju izvajanja srednjeročnega plana so nujni učinkoviti ukrepi na tem področju, tako z razvojnimi programi kot z združevanjem sredstev, kar naj pripomore k hitrejšemu razvoju. V Pomurju smo z zadovoljstvom sprejeli sklep o izgradnji rafinerije nafte v Lendavi, kajti s to izgradnjo bo v prvi fazi zaokrožen program petrokemične industrije v Lendavi in s tem bodo dane tudi možnosti za hitrejši razvoj, ne samo občine Lendava, temveč tudi celotnega pomurskega prostora. Vendar seveda pri tem opozarjamo na dejstvo, da bo predvidena ukinitve egalizacijskega zveznega sklada za izravnavo cene med domačo in uvoženo nafto pripeljala tudi to delovno organizacijo v resne težave, zato bodo nujni ukrepi glede disparitete cen s strani republike.

Gospodarsko sodelovanje in obmejno sodelovanje Slovenije s sosednjo Madžarsko še vedno ni na taki višini, kot to omogočajo potencialne možnosti. Pomurje je kot obmejno območje zainteresirano za maloobmejni blagovni promet, razvoj turizma, predvsem pa za industrijsko kooperacijo. Tako višje sodelovanje bi lahko pripomoglo tudi k ublažitvi naše splošne negativne devizne bilance.

Kadrovska problematika in pomanjkanje določenih profilov kadrov v vseh sredinah je v Pomurju še posebej pereča. Zaradi tega so nujni takojšnji ukrepi pri usklajevanju potreb in izobraževanja, zlasti usmerjenega, in to na podlagi dolgoročnih razvojnih ciljev regije.

Zaradi delnega izvajanja dogovora o skladnejšem regionalnem razvoju Slovenije se morajo vsi podpisniki zavzeti, da bi se sprejete naloge odgovorno reševale, in kar je že bilo danes rečeno, da bi se o teh vprašanih izdelala po-

drobna analiza in ugotovili posamezni nosilci in osvetlile seveda težave, ki pri določenih podpisnikih morda obstajajo.

Na področju zdravstva menimo, da je nujno sprejeti dokončno mrežo bolnišnic v Sloveniji. Sprejeta mreža osnovnega zdravstvenega varstva že omogoča večjo kvaliteto zdravstvenega varstva občanov, medtem ko za bolnišnično zdravljenje v Pomurju tega ne moremo ugotoviti, kljub temu, da so z združenimi naporimi že zbrana sredstva na osnovi referendumov za začetek reševanja te problematike.

Plinovodno omrežje se izgraja v Pomurju po programu, vendar ob tem predlagamo, da bi v naslednjem planskem obdobju vključili tudi odcep iz Ljutomer do Radencev, Gornje Radgone in Murske Sobote, to pa zaradi pomembnosti varovanja vrtin mineralne vode in zajetij pitne vode, kajti tu je vedno večja nevarnost za onesnaženje z naftnimi derivati in drugimi strupenimi snovmi, ki se prevažajo v Avstrijo, zlasti prek prehoda v Gornji Radgoni.

Na področju izobraževanja, zdravstvenega in otroškega varstva ter drugih družbenih dejavnosti menimo, da bi bilo potrebno ponovno proučiti standarde, kajti ugotavljamo, da v nerazvitih območjih standardi ne omogočajo enakega nivoja teh storitev. Zato se osebno ne strinjam — iz današnjega referata je bilo to razvidno — da ugotavljamo v Sloveniji, da je ta enotni normativ previsoko postavljen. V nerazvitih občinah menimo, da ni previsok, kajti vedno večji delež se financira iz dopolnilnih programov, ki pa v bistvu pomenijo tudi pokrivanje razlike med stvarnim stanjem in ugotovljenim enotnim programom v Sloveniji.

Na področju vodnega gospodarstva še stalno ugotavljamo zaostajanje. Zato menimo, da je vodnemu gospodarstvu za reševanje te problematike in za dosledno izpeljavo plana potrebno zagotoviti ustrezen delež sredstev glede na planirani družbeni proizvod ali pa nadomestiti izpadla sredstva z ustreznimi krediti.

Na področju PTT prometa poteka izgradnja vseh pomembnejših objektov v Sloveniji brez večjih zamud, vendar v Pomurju ugotavljamo, da ta ugotovitev ne drži, saj se priprave in pa izvedba koaksialnega kabla iz Murske Sobote do Maribora odvija prepočasi, tako da postaja telefonija vedno večji problem tudi za gospodarski razvoj.

Za hitrejši gospodarski napredek pa je pomemben tudi razvoj infrastrukturnih objektov. Naj ponovimo že naše znane zahteve, da bi bilo potrebno v naslednjem srednjeročnem obdobju poleg omenjenega plinovoda sprejeti kot prioritarno ustrežnejšo železniško povezavo s sosednjo Madžarsko, cestno povezavo pomurske pokrajine z osrednjim slovenskim omrežjem in s sosednjo Avstrijo in pa, končno, tudi izgradnjo elektrarn na Muri, zaradi potrebe, da se uskladijo posamezni programi, vodnogospodarski in agronomski.

Glede splošne porabe pa moram omeniti pri dopolnjevanju občin, da je rešeno vprašanje financiranja komunalnih dejavnosti, negospodarskih investicij in pa izenačevanja pogojev dela in tudi osebnih prejemkov delavcev v državnih organih, še posebej v upravnih organih.

Končno dovolite, da v imenu teh občin še enkrat podprem Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije in stališča, ki so jih sprejeli odbori zborov Republiške skupščine ob obravnavi poročila, še posebej glede nadaljnjih nalog v zvezi z uresničevanjem planskih nalog v vseh sredinah.

Obenem v načelu tudi podpiramo predloženi predlog sklepa, ki bi ga naj sprejeli zbori na današnji seji, ker menimo, da je to lahko dobra osnova za izvajanje nalog in politike, ki je sprejeta tudi glede regionalnega razvoja na kongresu ZK Slovenije. Menim pa, da bi bil ta sklep celovit, kolikor bi v smi-

slu zadnjega stavka tega sklepa čimbolj dosledno vključil tudi vse pripombe in predloge, ki smo jih na današnji seji predlagali delegati.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovariš Štefan Hajdinjak, delegat iz Murske Sobote, ki bo prav tako govoril v imenu vseh štirih pomurskih občin.

Štefan Hajdinjak: Tovarišica predsednica tovarišice in tovariši delegati! V dosedanjih razpravah o izvajanju družbenega plana Slovenije za obdobje 1976—1980 v Pomurju smo s posebno pozornostjo analizirali, kako se realizirajo naloge na področju proizvodnje hrane. Ob tej priložnosti bi rad opozoril na nekaj problemov, ki zavirajo realizacijo nalog na področju kmetijstva in sploh proizvodnje hrane. Ugotavljamo, da se naloge na tem področju ne uresničujejo tako, kot smo si jih zastavili. Dinamika rasti je pod načrtovano rastjo in je v nevarnosti realizacija sprejetega plana. Razlogi za tako realizacijo začrtanih nalog so tako pri nas samih kot tudi v sprejeti ekonomski politiki, še bolj pa v ukrepih, ki bi morali slediti sprejeti politiki. Seveda pri tem ne smemo prezreti dejstva, da je kmetijstvo odvisno tudi od faktorjev, ki jih ne moremo načrtovati niti nanje vplivati. Zadnja katastrofalna toča z neurjem v Pomurju to samo potrjuje.

Dinamika investicijskih vlaganj tudi v Pomurju ne sledi začrtanim nalogam, kar je še najbolj značilno za kmetijstvo in živilsko predelavo. Akumulativnost je že leta nazaj na zelo nizki stopnji in je v razmerju z velikimi potrebami, zaradi nizkih vlaganj v preteklosti, še toliko bolj kritična. Ker so investicije na tem področju zaostajale, so te organizacije združenega dela v preteklem obdobju porabile vsa razpoložljiva lastna sredstva za investicije in so tako danes skoraj v celoti odvisne od dodatnih virov akumulacije, v glavnem v obliki kreditov. Največkrat je torej za počasno dinamiko na tem področju kriva nizka akumulativnost kmetijstva in živilske predelave, zaradi česar organizacije združenega dela nimajo sredstev za lastno udeležbo. Problem je toliko težji, ker smo zaradi nizkih investicijskih vlaganj v preteklosti danes prisiljeni investirati v primarne zmogljivosti proizvodnje in predelave, kot so zemlja, melioracija, silosi, farme, skladišča, klavnice, hladilnice in podobno.

Te zmogljivosti pa so zelo drage in tako še bolj prihaja do izraza nesorazmerje med nizko akumulativnostjo kmetijstva in živilske predelave na eni strani in velikimi razvojnimi potrebami na drugi strani. Moramo priznati, da smo z družbenim dogovarjanjem in samoupravnim sporazumevanjem na tem področju v zadnjih letih naredili bistveni korak naprej, sicer še tega ne bi mogli uresničiti, kar danes uresničujemo. Toda kljub temu pozitivnemu dejstvu moramo ugotoviti, da bi morali za realizacijo začrtanih nalog in velikih potreb na tem področju najti nove in kvalitetnejše vire financiranja, kajti kmetijstvo in živilska predelava oziroma proizvajalci hrane tega sami ne bodo zmogli. Pri tem ne mislimo na to, da je treba temu področju dati nekaj zastonj, ampak da se v delitvi družbenega proizvoda vzpostavijo v bodoče pravičnejši odnosi, ki ne bodo tako rekoč diskriminirali ene panoge gospodarstva.

Ob tem moramo ugotoviti, da politika cen na tem področju ni ustrezna, saj sta kmetijstvo in živilska predelava stalno v precepu med tako rekoč prostim oblikovanjem cen proizvodnih faktorjev, ki jih nabavljata za svojo proizvodnjo in limitiranimi cenami svojih proizvodov, ki jih prodajata na tržišču. Ravnovesje na tem področju se postavlja le na trenutke in zelo poredkoma, zato ne

more biti to osnova za hitrejši in stabilnejši razvoj vseh zmogljivosti na področju proizvodnje hrane.

To je mnogokrat tudi razlog, da je ponudba hrane zelo skromna glede pestrosti in kvalitete, saj nam mnogokrat zmanjka sredstev za prepotrebne investicije v živilsko predelavo in smo zaradi tega največkrat prisiljeni prodajati polproizvode, istočasno pa smo kritizirani, da je naša ponudba, kot sem že navedel, zelo skromna.

Če bomo hoteli v bodoče narediti na tem področju bistveni korak naprej, se bomo morali vsi skupaj bolj poglobiti v ekonomske in družbene odnose na tem področju ter najti rešitve, ki bodo postavile v enakopraven položaj vse subjekte v celotni reprodukcijski verigi na področju proizvodnje hrane.

Ko smo že na področju dohodkovnih odnosov in se globoko strinjamo s tem, da je možno za vse ekonomske probleme poiskati rešitve le na samoupraven način, naj povem, da je za nas pri tem problem, kako pritegniti tiste subjekte, ki so v produkcijski verigi v privilegiranem položaju, da ne rečem monopolnem in ne kažejo interesa za sporazumevanje, še posebej ne takrat, ko bi morali odstopiti del dohodka in materialnih pravic, ki so jih pridobili v dosedANJI delitvi družbenega proizvoda.

Življenje pa ne trpi odlašanja, ker je treba materialne odločitve sprejemati dnevno, če pa so pri tem sistemske rešitve neustrezne, potem prav gotovo prihaja do zastojev, za kar je najlepši primer razvoj celotnega agrokompleksa.

Menimo, da se bo celotno gospodarstvo mnogo bolj stabilno razvijalo, če bomo tudi na tem področju dosegli večjo dolgoročno stabilnost proizvodnje in družbenoekonomskih odnosov v celoti.

Zgodovinsko pogojeno razdrobljenost proizvodnih faktorjev na področju kmetijstva moramo hitreje odpraviti. Ta družbeni proces ne more biti hiter; to razumemo. Celotno združeno delo na tem področju pa bo lahko mnogo več storilo za odpravo takih ovir, če bomo te procese še bolj stimulirali in vsi skupaj ustvarjali ustrezno družbeno klimo, kajti tudi individualni kmetovalci se danes že zavedajo, da po starem več ne gre in da je treba na področju produktivnosti dela in sodobne tehnologije doseči bistveni napredek.

Za te procese je potrebna širša družbena podpora in akcija. Sem štejemo tudi odpiranje novih delovnih mest zunaj kmetijstva, da bi ustvarili materialni prostor za povečanje produktivnosti v kmetijstvu in s tem ustvarili pogoje za zaposlitev delovne sile, ki že pri sedANJI stopnji razvoja proizvajalnih sil kmetijstva ni v celoti izkoriščena. V tem vidimo mi v Pomurju realno materialno podporo širšega slovenskega združenega dela za odpravo naše manjše razvosti, obenem pa je to investicija za to, da bomo imeli jutri več kvalitetnejše hrane, ob relativno nizki ceni.

Poseben problem v manj razvitih območjih, ki so pretežno tudi kmetijska območja, je financiranje kmetijske pospeševalne službe. Kot smo že ugotovili, so v teh območjih zmogljivosti kmetijske proizvodnje zelo razdrobljene in je potrebno mnogo več pospeševalnega dela za uresničitev nalog, ki si jih ta območja postavljajo v svojih planih razvoja. Stroški pospeševalnega dela so veliki, rezultati pa zaradi narave proizvodnje in kompliciranih družbenih procesov niso vidni takoj v obliki povečane proizvodnje. To pomeni, da se jih tudi ne da vračunati v tekočo proizvodnjo, ki bi sicer bila še dražja in s tem še manj konkurenčna in dohodkovno manj interesantna. Pri tem ne moremo mimo dejstva, da vse pomurske družbenopolitične skupnosti vlagajo za financiranje teh služb maksimalne napore, seveda v mejah svojih materialnih možnosti. Menimo,

da bi v slovenskem merilu morali ponovno proučiti vprašanje učinkovitosti pospeševalne službe in njene organiziranosti. Ta bi morala, po našem mišljenju, biti bližje neposredni proizvodnji in dohodkovno vezana na samo proizvodnjo. Enako bi morali obravnavati vprašanja samega financiranja, v katero bi se moralo v večji meri vključiti vse združeno delo, saj je proizvodnja hrane širši družbeni problem.

Ta problematika je zelo povezana z intenziviranjem poljedelske proizvodnje, kjer je potrebno uvajati nove kulture, npr. sladkorno peso, za katere pa še nimamo dovolj izkušenj. Menimo, da je pospeševalno delo v tej smeri investicija, ki bo dala jutri lahko več hrane, poleg tega pa bo pospešila družbeno preobrazbo kmetijstva in vasi.

Kmetijstvo in živilska predelava Pomurja se pozitivno vključujeta tudi v prizadevanja za povečanje izvoza, saj smo s svojimi proizvodi prisotni na najboljših zahtevnih tujih tržiščih.

Zmogljivosti za proizvodnjo imamo in bi se ob ustreznejši stimulaciji lahko ta proizvodnja še povečala in tako še bolj vključevala v mednarodno delitev dela. Pri tem pa ugotavljamo, da smo mnogokrat nekonkurenčni na svetovnem tržišču, ker nam nihče ne prizna visokih stroškov, ki mnogokrat nastajajo po principu zidanja cen. Poleg tega pa se na mednarodnem tržišču srečujemo z umetnimi pregradami, ki jih lahko premagamo le ob znatni podpori širše družbene skupnosti v obliki stimulacij za izvoz. Za te pa ugotavljamo, da se mnogokrat sprejemajo prepozno in so tudi neustrezne. To ima vsekakor neugoden vpliv na stabilnost celotne kmetijske proizvodnje, še posebno pa živinoreje, katere proizvode največ izvažamo. Mnenja smo, da nimamo dolgoročne politike, ki bi materialno spodbujala proizvajalce za stalno in dolgoročno vključevanje v mednarodno menjavo.

Glede izvoza hrane menimo, da mora to biti naša stalna praksa in ne samo takrat, ko bi mi to želeli, ko imamo glede na trenutne potrebe domačega tržišča določene presežke. Pri tem bi morala iti izvozna politika v to smer, da bi stimulirala tudi izvoz gotovih proizvodov in sploh gotove hrane in ne pretežno polproizvodov, kot na primer svežega mesa in podobno, kar je bila mnogokrat praksa v preteklosti. Kmetijstvo ima pri tem veliko komparativno prednost, saj predeluje domače surovine in z izvozom pomaga reševati velike probleme v plačilni bilanci naše države.

To je nedvomno velik prispevek kmetijstva in živilske predelave k stabilizaciji gospodarstva. Na realizacijo nalog, ki smo si jih zastavili v srednjeročnem planu kmetijstva v Pomurju, bo nedvomno v veliki meri negativno vplivala zadnja katastrofa — toča z neurjem, ki je prizadela kmetijske pridelke na skoraj 30 tisoč ha obdelovalnih površin; na 8500 ha je pridelek uničen od 80 do 100 %. Škoda je ocenjena skoraj na 380 milijonov dinarjev. Ta podatek dovolj zgovorno pove, kolikšen bo izpad dohodkov kmetijstva, ki jih kmetijstvo in združeno delo v regiji ne bosta zmogla v celoti nadomestiti. V našem skupnem družbenem interesu je, da se posledice te velike elementarne nesreče čimprej odpravijo oziroma zmanjšajo na minimum, sicer bo katastrofa zelo neugodno vplivala na stopnjo rasti kmetijske proizvodnje in s tem na vse ostale gospodarske in družbene tokove v regiji.

Zdaj je velika nevarnost, da pride do zmanjšanja proizvodnje v živinoreji, ki je pretežna usmeritev pomurskega kmetijstva. To moramo za vsako ceno preprečiti. V strokovnem pogledu smo vse storili, da se na uničenih površinah

takoj prične nov ciklus proizvodnje, ker se samo na ta način lahko prepreči še večja škoda, ki bi nastala kot posledica že nastale škode. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala, tovariš Hajdinjak! Besedo ima tovariš Jože Cilenšek, delegat Obalne skupnosti.

Jože Cilenšek: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Kot delegat Obalne skupnosti občin Izola, Koper in Piran posredujem temu zboru pripombe k analizi izvajanja družbenega plana SR Slovenije s področja pridobivanja hrane iz morja, katero v današnji ekspoziciji Izvršnega sveta ni bilo vključeno.

V družbenem planu razvoja Socialistične republike Slovenije za leta od 1976 do 1980 je predvideno, da bodo tudi dejavnosti, ki so povezane z izkoriščanjem morja in njegovega prirodnega bogastva, pomembno prispevale k razvoju živilstva in zagotavljanju lastne surovinske osnove, predvsem z razvojem solinarstva, ribolova in predelave rib. Analiza izvajanja plana se sicer dotika tudi uresničevanja teh nalog, vendar ugotavljamo, da v njej niso osvetljeni bistveni problemi, s katerimi se srečujemo na tem področju.

V prvi vrsti želimo opozoriti, da je organizacija morskega ribolova ter povečanja ulova rib, ki ga načrtuje družbeni plan, odvisna od novih tehnologij ter nabave ustreznega števila novih ladij. Tu se srečujemo z enakimi težavami kot pri obnavljanju trgovske flote. Tudi uvoz ribiških ladij je praktično onemogočen. Gradnja v domačih ladjedelnicah sicer ni znatno dražja, je pa problem, ker naše ladjedelnice še niso usposobljene za gradnjo ribiških ladij, ki ustrezajo sodobni tehnologiji ribolova. Zato se utegne realizacija programa časovno odmakniti, tako da v tem petletnem obdobju ne bomo mogli modernizirati ribištva niti v tistem skržnem obsegu, ki ga navaja analiza.

To utegne povzročiti zastoj tudi pri modernizaciji predelave rib in povrtin in zmanjšati zanimanje proizvajalcev vrtnin za zvečanje proizvodnje v obalnem območju.

Pri razvijanju prednostnih dejavnosti v industriji nekovin ugotavlja analiza o izvajanju družbenega plana SR Slovenije, da bodo po medrepubliškem dogovoru prevzete obveznosti uresničene, vendar moramo opozoriti, da rekonstrukcija solin, ki jo predvidevata ta dogovor in družbeni plan, ne bo realizirana. Analize so pokazale, da ekonomsko ne bi bila upravičena in tudi ne bi mogla zagotoviti planiranega porasta proizvodnje glede na spremenjene klimatske in druge pogoje. Zato predlagamo izgradnjo sodobne tovarne za proizvodnjo soli na industrijski način z zmogljivostjo 100 tisoč ton letno. To investicijo je potrebno ustrezno vključiti v anekse k dogovoru o temeljih družbenega plana ter v medrepubliški dogovor, skladno z načelom kontinuiranega planiranja med obema srednjeročnima planoma. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Cilenšek! Besedo ima tovariš Franc Vrviščar, delegat iz Metlike. Prosim, tovariš Vrviščar!

Franc Vrviščar: Tovarišica predsednica, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! V uvodu bi želel povedati, da smo poročilo o izvajanju družbenega plana SR Slovenije obravnavali na seji občinske skupščine, kakor tudi na seji odgovornih družbenopolitičnih delavcev dolenjske regije ter na seji skupin delegatov. Hkrati smo obravnavali tudi izvajanje občinskih planov. Za

to srednjeročno obdobje je značilno, da smo imeli v naši občini dokaj velike težave že pri sestavi temeljev planov in planov socialno-ekonomskega razvoja občine.

Več ali manj je vsem znano, da ima občina pretežno tekstilno industrijo. Ta veja slovenskega gospodarstva pa ni imela za to srednjeročno razdobje v nacionalnem planu Socialistične republike Slovenije posebne prioritete. Še bolj zaskrbljujoče je bilo to, da so se gradile v raznih krajih Socialistične republike Jugoslavije nove in moderne tekstilne tovarne. Zaradi tega smo bili in smo zelo zaskrbljeni za socialno varnost že zaposlenih, kakor tudi tistih občanov, ki živijo v občini, pa nimajo zaposlitve, da ne omenjam tistih, ki so na začasnem delu v tujini.

Pokazalo se je, da je bila ta naša zaskrbljenost upravičena, saj smo priča, da so določene temeljne organizacije združenega dela tekstilne stroke prišle v take težave, da so potrebne sanacije, tako iz občinskih kot republiških skladov skupnih rezerv. Moram poudariti, da ta bojazen še ni mimo, ker je tekstilna industrija še vedno nizko akumulativna. Čeravno so v tem času materialni stroški rastle počasneje od dohodka in se je dvignila tudi produktivnost, je sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo v tekstilni industriji vedno manj. Temu botruje tudi devizni režim za uvoz opreme za tekstilno industrijo. Če pa tekstilna industrija ne more slediti tehničnim dosežkom in krikom mode v svetu, je potrebno računati z najhujšim, z njeno ukinitvijo ali postopnim prestrukturiranjem. Toda vprašanje je — kako? Spadamo v družino razvitih, mislim v družino razvitih občin. Zato imamo tu in tam manj možnosti reševati take in podobne probleme.

Glede na takšno stanje smo se začeli vključevati v tri programe: julon program, v katerega se je vključila tovarna Beti, program IMV in Novolesa ter v program Krke. Predvsem v teh programih vidimo določene možnosti za odpravo nevarnosti, ki grozi območju s tako enostransko industrijo, in za uresničitev ciljev plana ekonomskega razvoja Socialistične republike Slovenije. Tu ne gre za tri nova podjetja, temveč za skupne naložbe in delitve programa med Jugotekstilom in Beti, za sanacijo in prestrukturiranje obrata IMV ter za realizacijo programa kopalniške opreme Novolesa v Metliki.

Uresničevanje teh programov so več ali manj, kot je to v obrazložitvi srednjeročnega plana SR Slovenije rečeno, spremljale določene težave. To se odraža tudi v tem, da smo investicijska vlaganja za obravnavano obdobje realizirali samo s približno 30 odstotki. Tu ne bi želel govoriti, v kakšnem položaju je realizacija negospodarskih naložb, infrastrukturnih objektov in podobno. Poskušamo namreč storiti vse, da bi obvarovali ekonomsko in socialno varnost občanov; zato dajemo vsa razpoložljiva sredstva v te namene.

Kot sem že omenil, se že dalj časa intenzivno vključujemo v program IMV Novo mesto. To pa tudi zato, ker ta program potrebuje več delavcev, prispeval pa bo tudi k prestrukturiranju gospodarstva. Tu je narejenega že toliko, da se je začela gradnja potrebnih objektov za proizvodnjo iz programa prikolic in dostavnih vozil. Vendar bo ta program zaposloval le nekaj več ljudi, kot jih zaposluje sedanji obrat. Zato so možnosti razširitve realizacije iz IMV programa na področju občine, kakor tudi v ostalem delu Dolenjske, kar zadeva delovno silo mnogo večje. Do realizacije tega programa bo prišlo kasneje.

Ko smo najodgovornejši družbenopolitični delavci dolenjske regije pred kratkim ocenjevali dogovore IMV-Renault in program iz tega naslova ter poročilo o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije, smo bili

enotnega mnenja, da so za Dolenjsko in Belo krajino izpolnjeni pogoji, da, z razumevanjem ostalih, razrešimo tegobe zaostalosti. Program vsestransko podpiramo. Zaupanje v IMV je upravičeno, ker je imel vedno pri področni banki prednost pri investicijskih naložbah na račun ostalega gospodarstva.

Dolenjci in Belokranjci smo mnenja, da so vse možnosti, da pretežni del tega programa realiziramo v tem območju. Zavedamo pa se tudi, da daje ta program velike možnosti za kooperacijo s podjetji v slovenskem in jugoslovanskem prostoru. Takšno usmeritev bomo tudi v bodoče podpirali, tako v organizaciji IMV kakor tudi v ostalih občinskih in medobčinskih organih. Povsod omenjamo, da ne želimo, da bi nas kdo razumel, kot da se hočemo v regiji zapirati. Želimo samo, da proučimo, česa smo zmožni in kaj potrebujemo. O teh regijskih stališčih govorim le toliko, ker imamo med občinami v regiji in z drugimi podpisan družbeni dogovor o skladnejšem razvoju regije, katerega podpisnik in nosilci so tudi določene gospodarske organizacije, med njimi IMV Novo mesto.

Dovolite mi, da kot vložek pri realizaciji naših zastavljenih nalog omenim tudi težave pri izdelavi prostorske, urbanistične, zazidalne, lokacijske, projektne in ostale dokumentacije. Gre za številna različna dovoljenja, soglasja in podobno. Ne vem, koliko je moja trditev točna, ko menim, da je na tem področju dosti neodgovornega ravnanja. dosti nepotrebne birokracije, zoper katero so podjetja nemočna, pa mnogokrat občine tudi. Priti od zazidalnega načrta do projekta in gradbenega dovoljenja je danes največkrat težavna pot. Naj mi bo oproščeno, ko rečemo, da številni zadržki, vsaj za nas, ki smo na obronkih Slovenije, izvirajo iz same Ljubljane. Kazalo bi tudi to vprašanje dati na dnevni red Republiškega izvršnega sveta oziroma ga vnesti v današnje zaključke Republiške skupščine. Ne vem, če je potrebno, da dajejo razni republiški organi toliko raznih soglasij k raznim načrtom in projektom in da so razne projektantske storitve, ki so dobro plačane in včasih tudi preplačane, čestokrat ne dovolj kvalitetne, kar ima za posledico prekoračitve rokov, podražitve in podobno. Ne bi želel naštevati primerov, ker ni za to časa in tudi ne spadajo k samemu dnevnemu redu. Zavedati pa se moramo, da ti problemi ovirajo izvajanje srednjeročnega načrta.

Nazadnje samo nekaj naših pojasnili k informaciji Zavoda za plan, objavljeni v skupščinskem Poročevalcu, in sicer k obrazložitvi izvajanja srednjeročnega plana, ki se nanaša na obveznosti IMV Novo mesto iz družbenega dogovora. Na to sta delno, če sem pravilno razumel, odgovorila Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj ter Odbor za finance Zbora občin Skupščine SR Slovenije v svojem poročilu. Rečeno je, da je ocena uresničevanja nalog razvoja avtomobilske industrije preveč enostranska, saj je na primer IMV Novo mesto prevzel očitane obveznosti šele z aneksom k dogovoru o temeljnih planov, ki je bil podpisan in sprejet ali nasprotno, sprejet in podpisan 3. 2. tega leta. V prvem odstavku aneksa so opredeljene naloge in s tem tudi program IMV, da bo proizvedel 150 tisoč osebnih vozil in 50 tisoč avtomobilskih prikolnic. Opredeljene pa so tudi naloge Cimos. S tako opredelitvijo se je Slovenija — kakor kaže — vnaprej opredelila za dva koncepta. Prvič za veliko serijsko proizvodnjo avtomobilov v IMV Novo mesto in drugič za montažo avtomobilov na bazi proizvodne kooperacije v Cimosu.

V nadaljevanju sporazuma oziroma aneksa dogovora pa je rečeno, da v letu 1978 Cimos, IMV, Gospodarska zbornica Slovenije in Izvršni svet pripravijo predlog skupnega koncepta razvoja proizvodnje osebnih vozil, avtomobil-

skih delov in sklopov. Torej ta skupna zadolžitev ne zadeva samo podjetij IMV Novo mesto in Cimos, ki imata zaenkrat jasno opredeljena programa. To zadevo je treba pripraviti v tekočem letu. Če se ne motim, je bilo to vprašanje razčiščeno v Novem mestu že 6. junija tega leta na skupnem sestanku Izvršnega odbora kovinske industrije in Izvršnega odbora črne metalurgije, ki ga je organizirala Gospodarska zbornica. Na tem sestanku so bili prisotni tudi nekateri predstavniki Zavoda za plan. Da IMV ni izpolnil predvsem količinskega plana za leto 1977, je vzrok v tem, da ni bil še vključen v plan in zaradi tega ni mogel uvoziti potrebne opreme, s katero bi odpravil nekatera ozka grla v proizvodnji. Soglasje za uvoz opreme za prvo etapo za proizvodnjo 100 tisoč osebnih avtomobilov je IMV dobil šele 30. 6. tega leta. IMV je že v avgustu 1977, na podlagi dogovora s firmo Renault, izdelal obsežen razvojni program, ki je bil marca tega leta še dodelan in dopolnjen. Izdelani so tudi investicijski programi za tovarne na Suhorju, v Črnomlju in v Belem Manastiru. V izdelavi so še investicijski programi za povečanje proizvodnje v skladu z etapno izgradnjo, določeno z razvojnim programom.

Na koncu bi vas še opozoril, kar ugotavljajo tudi drugi, da gre za zelo zahteven investicijski in tehnološki program, ki nalaga obveznosti tudi drugim udeležencem in podpisnikom dogovora. Ne glede na takšno ali drugačno razpravo smo skupaj z IMV prepričani, da se glede na izredno fleksibilno pogodbo s firmo Renault kljub zamudi zastavljeni program lahko realizira pod pogojem, da bo IMV deležen potrebne podpore in da bodo zahtevki za uvoz opreme pravočasno rešeni.

IMV je poslal Zavodu Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje podrobno poročilo o izvajanju planskih nalog za obdobje 1976—1980, ki bi moralo postati sestavni del obravnave in prispevati k zaključkom razprav o poročilu o izvajanju srednjeročnega plana Socialistične republike Slovenije. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Vrviščar! Besedo ima tovariš Janko Kolarič, delegat iz Maribora!

Janko Kolarič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na podlagi analiz Republiškega izvršnega sveta in analiz o izvajanju programa tekoče gospodarske problematike srednjeročnega plana v občini Maribor, ki so jih na seji 18. 7. 1978 obravnavali zbori občinske skupščine, bi poskušal izpostaviti samo dve vprašanji, vključno s kratko informacijo o posledicah neurja na področju Maribora, ker je pač ta točka bila v tej smeri tudi razširjena.

Dotaknil bi se nekaterih vprašanj s področja družbenega planiranja in položaja predelovalne industrije. Poročilo Republiškega izvršnega sveta, kakor tudi analizo o izvajanju srednjeročnega družbenega plana republike v letih od 1976 do 1978 ocenjujemo kot dovolj solidno osnovo ne samo za ocenjevanje uresničevanja plana v merilu republike ter za oblikovanje stališč za naslednje leto, marveč tudi za proučevanje uresničevanja planov občin in temeljnih organizacij materialne in nematerialne proizvodnje.

V analizi in poročilu Izvršnega sveta so poudarjeni problemi prepočasnega uveljavljanja dohodkovnih odnosov, ki povezano s prepočasnim uveljavljanjem samoupravnega planiranja zahtevajo poglobljene analize in razprave o ukrepih za večje uveljavljanje planov temeljnih samoupravnih organizacij in skup-

nosti. Prav ti plani bi morali biti izhodišče za odločanje in skupno programiranje ter za skladnejše uresničevanje dogovorjenih ključnih nalog tako v republiki kot tudi v občinah in združenem delu.

Na prepočasno uveljavljanje samoupravnega planiranja vplivajo nekatera odprta vprašanja, ki jih po sprejetju zakona o sistemu družbenega planiranja nismo v celoti rešili. Predvsem mislimo na še neizdelane metodološke rešitve ter na njihovo uskladitev med posameznimi nivoji planiranja.

Prepričani smo, da je samoupravno družbeno planiranje mogoče uveljaviti kot enoten proces le na osnovi enotne metodologije in na trdnih medsebojnih obveznostih. Tudi izvajanje kontinuiranega planiranja v praksi je mogoče le, če vsi subjekti planiranja upoštevajo bistvene elemente metodološkega pristopa, ki je v svojih temeljih enoten. Pri tem nismo tudi v zadostni meri uspeli vključiti znanja in strokovno usposobljenih strokovnjakov, ki bi morali pripravljati strokovno kvalitetne podlage in informacije.

Vrsta strokovnih posvetovanj in simpozijev na to temo je le opozorila na vrsto problemov, ni pa dala ustreznih rešitev. Odsotnost ustrezne enotne metodologije v bistvenih elementih plana omogoča tudi, da tekoča politika izvajanja dogovorjenih nalog ni vedno usklajena s predvidevanji plana in se v posameznih primerih sprejemajo tekoče rešitve, ki učinkujejo povsem avtonomno. Pomanjkanje ustrezne metodologije je tudi v več primerih vzrok, da dogovorjeni programi nimajo materialnega kritja in se zaradi tega ne izvajajo, kar običajno negativno učinkuje na izvajanje vrste drugih dogovorjenih nalog.

Na realizacijo načrtovanih nalog često vpliva tudi neenakomerna rast cen ter relativno visoka inflacija. Da bi bilo realno planiranje materialne osnove v temeljnih organizacijah tudi v praksi izvedljivo, pa je nujno zagotoviti večjo stabilnost pogojev gospodarjenja v temeljnih organizacijah.

Zelo pomembno je tudi, da bi enotna metodologija omogočala uspešno spremljanje izvajanja načrta v vseh njegovih bistvenih elementih. Nujno je zato tudi ustrezno prilagoditi informacijsko službo. Tudi ta zaradi odsotnosti enotne metodologije še ni ustrezno prilagojena. Informacijski sistem bi moral biti čim hitreje prilagojen potrebam vseh nosilcev planiranja, predvsem tudi potrebam krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in tudi temeljnih organizacij, saj je obstoječe zajemanje statističnih podatkov še vse preveč prilagojeno potrebam organov na zveznem in republiškem nivoju.

Končno velja še opozoriti, da so strokovne službe za planiranje, zlasti na nivoju delovnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti in občin, še vedno neustrezno zasedene, ker strokovnih kadrov za to področje ni. Plansko strokovna dela opravljajo računovodje, knjigovodje, sekretarji samoupravnih interesnih skupnosti in referenti, ki pa so vsi zadolženi za povsem druge operativne naloge. Strokovne podlage tako v mnogih primerih niso dovolj dodelane, kar onemogoča, da bi se delavci in občani v krajevnih skupnostih ter delavci v združenem delu in v samoupravnih interesnih skupnostih lahko ustrezno vključevali v razprave ter odločali.

Pričakujemo, da bo določena vprašanja, ki se nanašajo na metodološki pristop in organizacijo planskih strokovnih služb, rešil novi republiški zakon o sistemu družbenega planiranja. Zato menimo, da bi moral biti čim hitreje sprejet! Seveda pa bodo potrebni še napor in ustrezna družbenopolitična prizadevnost v združenem delu, v občini in v samoupravnih interesnih skupnostih.

Zelo pereč problem, ki bi se ga želel nekoliko dotakniti in je razviden tudi iz poročila, je slabšanje produktivne sposobnosti slovenskega gospodarstva.

Problem je zelo kompleksen, pereč pa celo nekoliko bolj, kot je to poudarjeno v samem poročilu. Omejil bi se zato le na problem pedelovalne industrije. To pa predvsem zato, ker je v našem območju, zaradi pomembnega deleža predelovalne industrije, še posebej prisoten.

Podatki SDK kažejo, da ima stopnja akumulativnosti v predelovalni industriji v naši občini, podobno velja tudi za vso republiko, izrazito težnjo padanja. Akumulativnost je znašala v letu 1975 še 4,5 %, leta 1976 le še 2,8 % in leta 1977 samo 2,5 %. Podobno tendenco kaže tudi reproduktivna sposobnost pedelovalne industrije. Stopnja reproduktivne sposobnosti je znašala v letu 1975 še 8,1 %, leto dni kasneje 6,8 % in leta 1977 le še 6,5 %. Pri tem pa je nujno opozoriti na značilnost, da ustvari pretežen del akumulacije le nekaj organizacij združenega dela, pri nas vsega 3 do 5 organizacij združenega dela. Vsa ostala pedelovalna industrija ustvarja minimalno akumulacijo oziroma posluje na meji rentabilnosti.

Torej pedelovalna industrija, predvsem kovinska in tekstilna, je na poti, da preide od stagnacije v nazadovanje. Ob tem velja ponovno izredno opozoriti, da smo v sedanjem srednjeročnem družbenem planu zavestno namenili večji delež ustvarjenega narodnega dohodka za razvoj energetike, prometne infrastrukture, surovinske osnove in bazične industrije. Vendar vse bolj ugotavljamo, da se vsa prerazporejena sredstva ne stekajo vedno v povečanje in razširitev te industrije, ampak se vse bolj vlagajo v pedelovalno industrijo in v zadnjem času tudi v trgovino.

Na ta način vlagamo akumulacijo mimo sprejetega srednjeročnega plana tja, kjer so ustrezne kapacitete že na razpolago in družbeno neutemeljeno podvajamo kapacitete. Na drugi strani pa že obstoječa pedelovalna industrija, na primer kovinska, ni ustrezno oskrbljena s repromaterialom.

Vprašanje je tudi, ali se zavedamo posledic, če bo na primer daljše obdobje zaostajala modernizacija tekstilne industrije. Potrebno je tudi ponovno opozoriti, da je sicer že tako skromna akumulacija pedelovalne industrije tudi že močno obremenjena z anuitetami, ki absorbirajo velik delež ustvarjenih sredstev akumulacije. Pretežni del pedelovalne industrije tako ni sposoben sprejeti pomembnejše investicije, saj nima ustreznih lastnih sredstev.

V procesu razširjene reprodukcije je tako pedelovalna industrija zelo odvisna od tujih sredstev, zlasti bank, ki pa v zadnjem obdobju vse bolj zahtevajo večjo udeležbo lastnih sredstev pri investicijskih vlaganjih, kar je seveda v načelu ustrezno.

Razlogi za zaostajanje pedelovalne industrije v celotnem družbenoekonomskem razvoju republike so torej delno že znani. Glede na to, da ima pedelovalna industrija zelo pomemben delež v strukturi gospodarstva v republici, je nujno treba vprašanja skladnega razvoja te industrije podrobno realizirati in jih opredeliti. Na tej osnovi pa je treba vsaj za naslednje srednjeročno obdobje predvideti ustrezne ukrepe.

Če dovolite, bi podal na kratko še informacijo o škodi v občini Maribor, nastali zaradi neurja. Dne 13. julija 1978 je bilo med 14. in 15. uro v občini Maribor močno neurje s točo. Prav tako neurje je bilo še v noči od 18. do 19. julija. Neurje je zajelo 11 krajevnih skupnosti, ki so izrazito kmetijske in to v nerazvitem in obmejnem območju. V zasebnem sektorju je bilo poškodovanih 2862 ha njiv, 2531 ha sadovnjakov, 415 ha vinogradov in 2616 ha travnikov. V družbenem sektorju pa je bilo poškodovanih poljedelskih površin 879 ha, sadovnjakov 399 ha in vinogradov 398 ha.

Ocenjena škoda na kmetijskih kulturah je od 30 do 25 %. Žita še niso bila nikjer požeta, koruza je ponekod tako uničena, da je te površine potrebno ponovno preorati. Tudi druge poljščine so prizadete. Največ škode so utrpeli vinogradi in sadovnjaki, kjer se bo občutila škoda tudi v naslednjih letih. V živinoreji primanjkuje krme, tako da je nevarnost predčasnega zakola živine. V mnogih krajih je ogrožena tudi življenjska eksistenca ljudi. Prizadeto je predvsem obmejno območje.

Pri gozdarstvu je v teh krajih občutno prizadet lesni prirastek, dosti je vetroloma, velika pa je škoda tudi na gozdnih cestah. Na področju komunale je poškodovanih okoli 285 km lokalnih in krajevnih cest. Poleg tega so poškodovane dovozne poti v kmetijskih nasadih. Občutno so bili prizadeti tudi sadovnjaki in gospodarski objekti, ker je veter odkril precej streh. Skupna škoda v kmetijstvu znaša 95 237 000 din, od tega za zasebni sektor 52 908 000 dinarjev in za družbeni sektor 41 429 000 dinarjev. Škode v gospodarstvu je za skupaj 5 284 000 dinarjev, v komunali za 10 000 000 dinarjev, na stanovanjskih in gospodarskih objektih za 2 500 000 dinarjev, na PTT napravah za 104 000 dinarjev in na električni napeljavi za 28 000 dinarjev. Skupaj je bilo torej povzročene škode za 112 153 000 dinarjev.

Skupščina občine Maribor je z odgovornostjo sprejela ukrepe za odpravo posledic te elementarne nesreče. Načrtujemo pomoč prizadetim kmetom v obliki nabave reprodukcijskega materiala, semen, zaščitnih sredstev, gnojil, krmil za živino, predvsem koruze in živil za prehrano ljudi v najbolj prizadetih območjih.

Zbori Skupščine občine Maribor so na seji 18. 7. sprejeli priporočilo za zbiranje sredstev v obliki enodnevnega zaslužka za pomoč prizadetim, ki ga izvajajo vodje občinskih svetov Zveze sindikatov Maribor. Da bomo lahko akcijo pomoči uspešno realizirali, smo torej že pričeli zbirati sredstva delovnih ljudi v obliki enodnevnega zaslužka, vendar ta sredstva ne bodo zadoščala za pokritje vse škode, seveda še manj na širšem področju. Zato predlagamo, da se prične akcija zbiranja sredstev v obliki enodnevnega zaslužka v vsej Sloveniji, kajti le na tak način bomo lahko zagotovili socialno varnost kmetov in zaposlenih v kmetijstvu v tem in v prihodnjih letih. Skupščina občine Maribor pa se bo za sanacijo nastale škode obrnila za pomoč tudi na Sklad republiških rezerv.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovariš Janez Zaplotnik, delegat mesta Ljubljana. Prosim, tovariš Zaplotnik!

Janez Zaplotnik: Spoštovane tovarišice in tovariši! V razpravi se bom dotaknil predvsem nalog družbenega razvoja mesta Ljubljana. Ker so nekateri razpravljalci o skupnih vprašanjih že razpravljali, bom razpravo nekoliko skrajšal. Menim, da ni potrebno nekaterih stvari večkrat ponavljati.

Omejil se bom predvsem na naslednje: V območju Ljubljane je razvoj v zadnjih letih nakazal tudi nekatere industrijske dejavnosti, ki jih srednjeročni program pred tremi leti še ni upošteval. Gre za novejšo industrijo nuklearne tehnike. Uspehi, ki so jih pri izdelavi opreme že dosegli Litostroj, Inštitut Jožef Stefan in drugi, upravičujejo vse napore, da se ta izredno zahtevna panoga proizvodnje, v povezavi z ostalo slovensko in jugoslovansko kovinsko in elektroindustrijo in ob vsestranski podpöri, čimprej usposobi.

Če še enkrat ponovim, kaj Ljubljano še posebej tare. Pri realizaciji srednjeročnega plana družbenega razvoja najbolj zaostaja zaradi prostorskega planiranja. Poleg pomanjkanja izvedbenih projektov za posamezne industrije in druge dejavnosti nedodelan prostorski plan že resno ovira nadaljnji razvoj. Tako stanje onemogoča programiranje razvoja gospodarstva, družbenih dejavnosti, stanovanjske izgradnje, izgradnje cestnega omrežja in mesta kot celote.

Zastarela urbanistična dokumentacija, razveljavitev nekaterih odlokov Skupščine mesta Ljubljana, o prepovedi gradenj in parcelacij, o čemer so bile izdane sodbe sodišč, ter neizvajanje vrste dogovorjenih nalog v območju Ljubljane, ne dovoljujejo odlašanje izdelave načrtov za izrabo prostora. Prostorske možnosti so omejene, zato je nujno sočasno usklajevanje dolgoročnih in srednjeročnih načrtov gospodarskega in socialnega razvoja Ljubljane in njene širše okolice.

Nadalje sem se nameraval dotakniti izgradnje stanovanj, cest in informacijskega sistema. Problemi so podobni kot drugod. Rešitev vseh teh in drugih problemov bo imela velik vpliv na bližnje in širše zaledje Ljubljane. Ljubljana ima zaradi izredne koncentracije gospodarskih in drugih dejavnosti veliko širši vpliv.

Končno naj poudarim, da se s poročilom Izvršnega sveta in vsemi spremljajočimi dokumenti strinjamo. Podpiramo vse napore, da se cilji srednjeročnega plana razvoja SR Slovenije realizirajo. Enako soglasje velja tudi k predlogom sklepov, ki smo jih prejeli. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Zaplotnik! Besedo ima tovariš Ivo Bernard, delegat iz občine Ljubljana-Center. Prosim, tovariš Bernard!

Ivo Bernard: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Tudi jaz bi poskušal biti čimkrajši, ker nas čas že precej močno pritiska. Zato bom povedal samo nekaj pripomb, ki jih je imela naša skupina. Skupina meni, da nas ocena v poročilu, da odstopanja v družbenih razmerjih še niso zaskrbnjujoča in da bo v naslednjih dveh letih višja stopnja rasti ustvarjenega dohodka nadomestila zamujeno in bomo bolj ali manj realizirali plan, ne opozarja dovolj na resnost položaja na tem izredno pomembnem in občutljivem področju.

Problematiko delitve dohodka in čistega dohodka, kakor tudi dosežena razmerja pri delitvi osebnih dohodkov, bi bilo potrebno oceniti in prikazati, ne samo globalno, ampak po posameznih področjih združenega dela. To bi dalo bolj realno sliko gibanj in opozorilo na večja neskladja v prvih letih planskega obdobja, katera bo po predvideni povprečni stopnji rasti družbenega proizvoda v naslednjih dveh letih le težko nadomestiti.

Navedba, da je dana v javno razpravo metodologija, ob minimalnih obveznih enotnih kazalcih za planiranje, ni točna, ker gre le za delno metodologijo. Dejstvo pa je, da le kompleksna metodologija lahko omogoči tvorno pripravo razvojnih programov. Zato jo je treba čimprej pripraviti in sprejeti.

Nadalje mislim, da je potrebno poudariti, da je navedba o kasnitvi sprejetja nekaterih sistemskih zakonov v republiški pristojnosti sicer točna, vendar bi kazalo zaradi nujnosti najprej normativno urediti sistem družbenega planiranja, svobodno menjavo dela, sistem in organiziranje državne uprave in tako dalje in časovno točno določiti sprejetje teh predpisov.

In končno še nekaj besed o carinah, katere doslej niso bile predmet poglobljene razprave. Naša skupina meni, da bi v napotilih za bodoče delo in pripravo jesenske analize opozorili na učinke carinskega sistema. Dejstvo je namreč, da carinski sistem vse bolj učinkuje kot fiskalni inštrument, ne pa kot ekonomski inštrument. Večina sredstev, ki se zbirajo iz razmeroma visokih carin, se odliva v zvezni proračun, niso pa namenjena za večanje reproduktivne sposobnosti gospodarstva za nastop na tujih tržiščih. Zato naša skupina predlaga, da se ta problem posebej prouči in da se predložijo zveznim organom ustrezni ukrepi za spremembo sedanjega sistema carine. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Lista prijavljenih razpravjalcev je s tem izčrpana. Želi še kdo besedo? Prosim, tovariš Stojan Makovec, delegat iz Ajdovščine!

Stojan Makovec: Spoštovana tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ne bi ponavljal dosedanjih razprav. Strinjam se s planskimi nalogami, dajem pa pripombo, da pospešimo delo, da bi plan do leta 1980 v celoti realizirali. To pa ni odvisno le od proizvajalnih sil, ampak tudi od vseh nas, ki delamo in bomo še delali v družbenih institucijah. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Makovec! Želi še kdo razpravljati? Prosim, tovariš Zdravko Praznik, predstavnik predlagatelja!

Zdravko Praznik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Najprej naj opozorim, da sta poročilo Izvršnega sveta in analiza Zavoda za plan v marsičem že presežena, če upoštevamo, da so se po njihovih objavah okrepile aktivnosti na področjih, ki so še posebej občutljive točke v razvoju našega gospodarstva.

Naj omenim, da je bil v tem času močno aktiven Odbor podpisnikov dogovora o temeljih plana. Ta aktivnost bo izražena tudi v dopolnjenem poročilu o izvajanju dogovora o temeljih plana. Tako je Odbor podpisnikov nedavno obravnaval ves kompleks naftne in pa petrokemične industrije. Delno je bilo to navedeno v ekspoziciji. Dalje je obravnaval avtomobilsko industrijo. Moram reči, da je bilo v času, odkar so bile naloge za avtomobilsko industrijo sprejete v dogovor o temeljih plana oziroma v njegov aneks pa do danes, marsikaj dopolnjeno. Tudi v avtomobilski industriji so se bistveno spremenili koncepti, ki vodijo k temu, da bi prišlo do večje koordinacije na področju razvoja avtomobilske industrije. Govorim za primer IMV, ki se naj močneje vključi v izvajanje regionalne politike Slovenije. To pomeni, da bi močneje dislociral svoje zmogljivosti, zlasti tiste, ki so delovno intenzivne v ostalih delih dolenjske in belokranjske regije in tudi v drugih krajih. O tem je govoril že delegat. V kraju, kjer je sedaj osnovna lokacija, naj bi razvijal predvsem kapitalno intenzivne dejavnosti, spriči zaposlitvenih problemov.

Dalje je Odbor podpisnikov dogovora obravnaval tudi vprašanje nadaljnega razvoja pošte, telefona in telegrafa, ker to področje precej zaostaja. Dal je določene pobude, ki so se tudi danes pojavile. Gre za to, da bi prek davčnih olajšav omogočili intenzivnejše združevanje sredstev v okviru PTT prometa.

Razpravljal je tudi o železarstvu in o solinarstvu. So možnosti, da bi proizvodnjo soli bolj povečali. Zato naj se da pobuda za dopolnitev dogovora o

temeljnih plana republike in tudi za dopolnitev ustreznih dogovorov na ravni federacije.

Hkrati je današnja razprava prispevala k aktualizaciji analize in njene priloge. Menim, da so zelo utemeljene nekatere zahteve za konkretizacijo in operacionalizacijo posameznih nalog oziroma za kritičen odnos do nekaterih vprašanj. Pri tem mislim zlasti na vprašanje stroškov, pa tudi koncepta tehnologije celotnega kompleksa nafte in petrokemije ter surovinske osnove. Naj samo ugotovim, da prav na področju problematike svinca potekajo intenzivne aktivnosti, pa tudi za ustanovitev interesne skupnosti, s posebno vlogo Raziskovalne skupnosti Slovenije, na področju raziskav.

Pomorski transport je v gradivu premalo izpostavljen, zlasti spričo obveznosti, ki jih bo republika imela v letu 1979 do plačilne bilance Jugoslavije. Omenim naj, da je v letošnjem letu vsebovala plačilno in deviznobilančna pozicija Slovenije le devizna sredstva za blagovne transakcije, ne pa tudi za neblagovne transakcije. V prihodnjem letu se bodo vanju vključile vse blagovne transakcije. To pomeni, da bo neblagovni izvoz imel zelo pomembno mesto v plačilnobilančni poziciji. Takoj septembra bomo začeli oziroma intenzivirati razpravo o turizmu in o vprašanju neblagovnih deviz in seveda s tem v zvezi tudi o pomorskem transportu.

Na mestu je kritika s področja projektiranja, ki je sicer v analizi močno poudarjena, in pa seveda tudi kritika, ki se nanaša na razvoj manj razvitih območij.

Utemeljeno je opozorilo glede stanja in nalog na področju planiranja, zlasti izdelave metodologije. Celovite metodologije res še nimamo, so pa parcialne metodologije kar dobro izdelane, vendar se žal ustrezno ne uporabljajo. To povzroča, da ni sočasnega planiranja med organizacijami združenega dela, občinami in republikami. Če bi to zagotovili, bi se izognili marsikateremu problemu. Tudi republiške in občinske analize bi bile mnogo bolj popolne. Mislim zlasti na dve stvari, na kateri je tovariš delegat opozoril, in sicer na samoupravne odnose v krajevni skupnosti in pa na probleme na področju komunalnega gospodarstva.

Posledica nerazvitega planiranja je ta, da organizacije pritiskajo na posamezne družbenopolitične skupnosti, od občine pa do republike, naj v svoje plane vključujejo njihove zahteve. Mislim, da bi bilo mnogo primerneje, če bi reševale ta vprašanja s samoupravnimi sporazumi o temeljih plana, ki dejansko še niso zaživel, in pa prek dogovorov o temeljih plana, tako na nivoju občin kakor tudi na nivoju republike.

Vrsta pobud bi na ta način dobila bolj konkretne in bolj obvezujoče dimenzije in tudi v primeru »Sava Kranj« bi bila rešitev verjetno lažja in bolj solidna. To se pravi, najprej naj bi bil sprejet samoupravni sporazum o temeljih plana, potem pa bi pobude prišle na Odbor podpisnikov dogovora o temeljih plana republike in seveda v tem smislu naprej.

Za konec naj spregovorim še o nekaterih problemih, ki so bili poudarjeni v razpravah delegatov. Seveda pa bo vsa bogata diskusija dala avtorjem teh gradiv dobro podlago za pripravo naslednjih.

Najprej nekaj besed o problemu nerazvitih. Pripombe delegatov so bile utemeljene. Je pa tudi res, da so bili z nekaterimi večjimi investicijami, ki jih je omenila tudi Gospodarska zbornica, napravljeni precejšnji premiki. Mislim pa, da bi bilo zelo pomembno, če bi v večji meri vključili temeljne banke, in sicer v tem smislu, da ne bi samo dajale idej za projekte in te projekte potem

sofinancirale, ampak da bi predvsem vplivale na nekatere večje potencialne investitorje v Sloveniji, ki jim manjkajo sredstva in lokacije. Bilo bi zelo primerno, če bi temeljne banke črpale svoje prihodke v večji meri iz skupnih vlaganj, zaradi dejstva, da danes pretežni del prihodkov, lani jih je bilo 7,5 milijard — izvira iz obresti in provizij. Lani je bilo samo 4 milijone dinarjev ustvarjenih s skupnimi vlaganji. Mislim, da bi bilo s tako orientacijo bank k skupnim vlaganjem pomagano tudi kmetijstvu in pa seveda tudi manj razvitim območjem. Treba je upoštevati, da je v kmetijstvu najbolj pereč problem pomanjkanje lastnih sredstev.

Tudi združevanje sredstev med posameznimi temeljnimi bankami ni ustrezno. Kapital se precej zapira, kar otežuje mobilnost kapitala. Poleg tega tudi vse lokacije investicij ne ustrezajo interesom vse Slovenije. V tej zvezi bi pospešitev izdelave prostorskih planov precej prispevala k enakomernjšemu gospodarskemu razvoju. Napredek je po mojem mnenju prepočasen, ker so premalo aktivne posamezne delovne skupine v občinah. Preveč se zanašamo na pomoč strokovnih institucij na področju prostorskega planiranja.

Da bi pospešili rešitev cestnih problemov, je predvideno, da bi se z davčnimi olajšavami stimuliralo združevanje sredstev. Ne smemo tudi prezreti, da se na področju cest pojavljajo zelo velike podražitve, ki so predvsem posledica izredno visokih komunalnih stroškov in pa stroškov za odkup zemljišč, zlasti za potrebe primestnih cest. Stroški so znatno višji, kot jih je predvidela cestna skupnost.

Nimam pripomb k ugotovitvam, da bo treba nekaterim panogam industrije dati več pozornosti, zlasti tekstilni. Ta industrija se je že precej modernizirala in prilagodila proizvodnjo potrebam posameznih tržišč. Res pa so za posamezne tovarne, kot je povedal tovariš iz Bele krajine, zelo primerni substituti. Tak substitut je lahko tudi avtomobilska industrija; je pa tudi rešitev, da tovarne ob modernizaciji in usmeritvi proizvodnje za potrebe izvoza prevzamejo še druge naloge, ki so zanimive s stališča pridobivanja dohodka. Tak primer je Lisca, ki je intenzivno modernizirala proizvodnjo, poleg tega pa je prevzela še naloge, ki izvirajo iz komparativnih prednosti njenega področja. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Praznik! Želi še kdo besedo? Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prekinjam to točko dnevnega reda.

Prosim tovariša Gorenca, tovariša Steinbücherja in tovariša Štrakla, da se sestanejo v sobi 209 in proučijo razpravo delegatov ter predlagajo dopolnitve ali spremembe predlaganega sklepa. Ob koncu te točke bi se zbor opredelil tudi do iniciativ in predlogov za odpravo posledic neurja in toče.

Sedaj pa prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije v ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju, ki ga je Skupščini predložila skupina delegatov, sestavljena iz pristojnih delovnih teles vseh treh zborov Skupščine.

Na 3. seji zbora dne 28. 6. 1978 smo obravnavali poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih Slovenije z državami v razvoju. Na tej seji smo razpravo o poročilu zaključili, sklepanje o dokumentu pa odložili na naslednjo sejo.

Skupina delegatov je v tem času upoštevala pripombe in predloge iz razprave in predložila novo besedilo dokumenta.

Predstavniki skupine delegatov, ki je predlagatelj akta, je tovariš Silvo Gorenc, predsednik Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Aleksander Čerče, republiški podsekretar v Republiškem komiteju za ekonomske odnose s tujino. Želi predstavnik predlagatelja predlog stališč in sklepov obrazložiti? (Da.) Besedo ima tovariš Silvo Gorenc!

Silvo Gorenc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov vseh treh zborov, se je ponovno sestala dne 10. julija 1978 in v skladu s sklepi zborov pripravila predlog prečiščenega besedila stališč in sklepov. Bistvene spremembe oziroma dopolnitve prvotnega predloga stališč in sklepov z dne 19. junija so naslednje:

1. Bolj je poudarjena celovitost mednarodnih odnosov ter njena povezanost z uveljavljanjem samoupravnih odnosov v združenem delu. Ta dopolnitev je oblikovana v drugem odstavku uvoda stališč in sklepov.

2. Pripomba, da je potrebno v stališčih in sklepih dati večjo težo ustreznemu vključevanju vseh subjektov in dejavnosti v mednarodno menjavo, je upoštevana v tretjem odstavku uvoda predloženih stališč in sklepov, deloma pa tudi v 2. točki na drugi strani.

3. V razpravi večkrat poudarjeno stališče, da je potrebno dati večji poudarek delavcem v združenem delu, ki bodo lahko dosegali dolgoročne in učinkovite rezultate v primeru, če bodo znali izkoristiti prednosti socialističnega samoupravnega sistema, je upoštevano na 3. strani v 5. točki, drugi odstavek.

4. V zvezi z vprašanjem, kdo je subjekt, ki bo oblikoval programe in strategije nastopa našega gospodarstva v posameznih državah, je prevladalo mnenje, da to ne more biti združeno delo neposredno, temveč da je lahko uspešen koordinator le Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Ta naj pripravi ustrezen program, skupaj z vsemi drugimi, ki se ukvarjajo s to problematiko. To stališče je izpeljano na 3. strani v 3. točki pod II.

In končno, v prečiščeno besedilo predloga stališč in sklepov z dne 12. julija 1978 je vnesena tudi vrsta v glavnem redakcijskih sprememb in popravkov, ki prispevajo k večji preciznosti in razumljivosti predloženega besedila. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Gorenc! Poleg predloga stališč in sklepov ste prejeli tudi amandmaje Izvršnega sveta. O sklepih in stališčih pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Prosim, tovariš Čerče!

Aleksander Čerče: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ker je že bila opravljena redakcija dokumenta, Izvršni svet Skupščine SR Slovenije umika svoje pripombe k besedilu na 3. strani pod točko II v točki 4 ter podpira sklenitev družbenega dogovora, ki je naveden v predlogu stališč in sklepov. Predlagam, da se ostali predlogi sprememb in dopolnitev, ki jih predlaga Izvršni svet, sprejmejo. Zaradi jezikovne redakcije je potrebno v 6. vrsti na 2. strani pod I. točko poleg besed »povezani v tej skupnosti« črtati besedo »njene«.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta k 1. točki na drugi strani in k 3. točki na drugi strani. S tema amandmajema skupina delegatov soglaša. Ker amandmaja bistveno ne posegata v vsebino predloga akta, predlagam, da o njih glasujemo skupaj. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.) Prosim, kdor je za, naj glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta soglasno sprejeti.

Sedaj moramo glasovati še o predlogu stališč in sklepov v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju soglasno sprejet.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovarišico Amalijo Žitnikovo, pomočnico predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov. Želi morda predstavnica predlagatelja predloženi akt še ustno obrazložiti? (Ne.)

Poleg predloga odloka ste prejeli tudi dogovor o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne. Oba akta sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila zboru pismeni poročila. O predlogu odloka in o dogovoru pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče se ne javi.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor predlog odloka soglasno sprejel.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah zakona o skladu solidarnosti z neuvrščeni državami in državami v razvoju, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnika naše delegacije v Zboru republik in pokrajin sta tovariš Aleksander Skok in tovariš Zoran Žagar, predstavnik Izvršnega sveta pa je tovariš Aleksander Čerče, republiški podsekretar v Republiškem komiteju za ekonomske odnose s tujino.

Poleg osnutka zakona ste prejeli tudi mnenje Izvršnega sveta.

Akt so obravnavali: Odbor za finance, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila.

Na podlagi predloženega akta in poročil delovnih teles Skupščine in Zbora pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah zakona o skladu solidarnosti z neuvrščenimi državami in državami v razvoju.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o spremembah zakona o skladu solidarnosti z neuvrščenimi državami in državami v razvoju.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na zakon o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb, ki ga je Zvezni zbor Skupščine SFRJ že sprejel na svoji seji 30. marca letos in ga na podlagi 271. člena ustave SFRJ in 174. člena poslovnika Zveznega zbora Skupščine SFRJ poslal Skupščini Socialistične republike Slovenije v soglasje.

Predstavnik delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ je tovariš Bogdan Osolnik, predstavnik Izvršnega sveta pa je tovariš Borut Plavšak, pomočnik republiškega sekretarja za mednarodno sodelovanje.

Zakon, ki ste ga prejeli, so obravnavali: Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila, Komisija za mednarodne odnose pa še predlog odloka o soglasju.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k besedilu zakona o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb. Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1534), ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin sta tovariš Lojze Skok in tovariš Zoran Žagar, predstavnik Izvršnega sveta pa je tovariš Dragan Mozetič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Poleg predloga zakona ste prejeli tudi mnenje Izvršnega sveta. Akt so obravnavali: Odbor za finance, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila, Odbor pa tudi predlog odloka.

Na podlagi predloženih gradiv pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče se ne javi.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1534), naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o soglasju soglasno sprejet.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1535), ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnika naše delegacije v Zboru republik in pokrajin sta tovariš Lojze Skok in tovariš Zoran Žagar, predstavnik Izvršnega sveta pa je tovariš Dragan Mozetič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Predlog zakona ste prejeli, prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Akt so obravnavali: Odbor za finance, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila, Odbor pa tudi predlog odloka.

Na podlagi predloženih gradiv pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče se ne javi.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU 1535), naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o soglasju soglasno sprejet.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije nam je predložila v obravnavo kandidatno listo za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu Skupščine SR Slovenije s predlogom odloka in predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Predstavniki Komisije je tovariš Franjo Turk, predsednik Komisije. Želi morda predstavnik predlagatelja uvodno besedo? (Ne želi.)

Prehajamo na razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Ali želi o tej kandidatni listi kdo razpravljati? (Ne.) Ker vidim, da nihče, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za kandidatno listo, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je kandidatna lista za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu Skupščine SR Slovenije soglasno sprejeta. S tem so bili v Komisijo izvoljeni: tovarišica Tina Tomlje za predsednika Komisije, Emil Tomažič za podpredsednika Komisije ter Danilo Bašin, Stane Gavez, Silva Jereb, Tatjana Nastran, dr. Lojze Ude, Franc Vehovar za člane izmed delegatov v zborih Skupščine SR Slovenije in Igor Uršič, Igor Križman, Franci Polak, Marija Aljančič, Ciril Sitar, Dušan Šinigoj, Franc Gerbec za člane izmed delegatov organov družbenopolitičnih organizacij v republikah, Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije.

Prehajamo na obravnavo odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Želi kdo o tem predlogu odloka razpravljati? (Nihče.) Prosim, da glasujete. Kdo je za? (61 delegatov glasuje za.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka soglasno sprejel. S tem je bil tovariš Jože Kobal z 31. avgustom 1978 razrešen dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanja lahko postavi delegat v Zboru tudi predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku zbora ali tudi predsednikom delovnih teles, kakor tudi skupščini Samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

Želi kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Ne.) Ostaja nam torej samo še zaključek druge točke. Predlagam, da počakamo v mali dvorani, ker bo skupina hitro opravila svoje delo.

(Seja je bila prekinjena ob 15. uri in se je nadaljevala ob 15.25.)

Predsednica Silva Jereb: Ker je skupina delegatov zaključila delo, se vračamo na 2. točko dnevnega reda. Prosim poročevalca skupine delegatov tovariša Silva Gorenca, da poroča zboru o delu skupine oziroma o njenih predlogih!

Silvo Gorenc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Kot vidite, je v vseh treh skupinah vladalo veliko soglasje; zato smo lahko hitro pripravili poročilo. Razprava v vseh treh zborih je bila osredotočena približno na isto problematiko. Zato dovolite, da preberem poročilo skupine delegatov o obravnavi predlogov za spremembo in dopolnitev sklepa, ki naj ga sprejme naš zbor ob obravnavi poročila Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana SR Slovenije:

Skupina delegatov, ki ji je bilo na današnji seji naloženo, da spremlja razpravo in prouči morebitne spreminjevalne in dopolnilne predloge in predlaga ustrezne spremembe in dopolnitve predloženega sklepa, ocenjuje, da so bile razprave na sejah zborov v skladu s predloženimi sklepi oziroma stališči, kot tudi s stališči, za katera se zavzemajo Izvršni svet in delovna telesa Skupščine SR Slovenije. V zvezi s tem skupina delegatov predlaga, da se predloženi sklep dopolni takole:

1. V točki 1 se v četrti vrsti za letnico 1980 vstavi vejica in črta beseda »in«, v 5. vrsti pa za letnico 1979 doda besedilo »in ekspozice Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije«.

2. V 2. točki se na koncu 4. alinee pod točko a) črta podpičje in doda besedilo »na podlagi celovitega prikaza doseženih rezultatov na tem področju«.

Na drugi strani se v drugi alineji pod točko b) besedilo »nagrajevanje po delu« nadomesti z besedilom »prisivljanje osebnih dohodkov po delu«. To je uskladiitev s terminologijo v zakonu o združenem delu.

3. V 3. točki se na koncu 1. odstavka črta pika in doda besedilo »obenem pa ugotoviti tudi dohodkovno osnovo tako sprejetih planov in vzroke zaostajanja pri uresničevanju sprejetih planskih obveznosti.«

V drugem odstavku se v 2. vrsti besedilo «obravnavajo poročilo» nadomesti z besedilom »ocenijo uresničevanje svojih planov, upoštevajoč naloge in usmeritve iz poročila«. V tretji vrsti pa se črta besedilo »in hkrati ocenijo uresničevanje svojih planskih dokumentov«.

V četrti točki iste točke se za besedo »sprejeli« postavi pika in pred besedo »ter« doda besedilo »na osnovi tako sprejetih ocen naj sprejmejo svoje programe aktivnosti«.

To so konkretne dopolnitve predloga sklepa. O konkretnih pripombah in predlogih, ki se nanašajo na posamezne organizacije združenega dela ali gospodarske panoge oziroma dejavnosti in ki zahtevajo podrobnejšo proučitev in uskladiitev z drugimi nosilci planskih nalog, skupina delegatov meni, da je njihovo reševanje vključeno v 4. točko predloženega sklepa. V tej točki se nalaga Izvršnemu svetu, da pri pripravi osnutka resolucije o družbenoekonomski politiki za prihodnja leta upošteva poleg pripomb in predlogov, ki so razvidni iz poročil skupščinskih teles, tudi mnenja, pripombe in predloge, ki izhajajo iz razprav delegatov na sejah zborov Skupščine SR Slovenije. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Gorenc!

Slišali ste predlog skupine delegatov. Ali želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep z dopolnitvami, ki jih je danes predlagala skupina delegatov, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep o obravnavi poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977, 1978 soglasno sprejet.

Nadalje predlagam, da sprejme zbor v zvezi z odpravo posledic neurja in toče še naslednji sklep:

Zbor občin podpira predloge in pobude Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije za čim hitrejšo odpravo posledic neurja in toče v SR Sloveniji v juniju in juliju letos. Podpira pa tudi pobudo skupine delegatov iz občine Maribor za solidarnostno akcijo delovnih ljudi Slovenije, v prepričanju, da bo v okviru organizacij Socialistične zveze in Sindikatov mogoče s politično akcijo mobilizirati delovne ljudi in občane Slovenije k potrebnim solidarnostnim dejanjem, saj so tak svoj odnos do nudenja pomoči ob elementarnih in drugih nesrečah že večkrat izpričali.

Želi o tem predlogu sklepa kdo razpravljati? Če nihče, potem prosim, da glasujemo! Kdo je za? (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat se je vzdržal.)

Ugotavljam, da je bil sklep z večino glasov sprejet.

Obveščam vas, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom združenega dela in z Družbenopolitičnim zborom.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, se vam vsem zahvaljujem za udeležbo in za sodelovanje v razpravi in zaključujem 5. sejo Zbora občin. In prijetne počitnice vam želim!

(Seja je bila končana ob 15.35.)

družbenopolitični zbor

1. seja

(9. maja 1978)

Predsedovala: Zoran Polič,
najstarejši delegat v Družbenopolitičnem zboru in

Tina Tomlje,
predsednica Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9. uri.

Predsedujoči Zoran Polič: Tovarišice in tovariši delegati! Poslovnik Družbenopolitičnega zbora določa v drugem odstavku 7. člena, da moram kot najstarejši delegat v tem zboru voditi začetek 1. seje novega sklica tega zbora. Sejo bom vodil do izvolitve predsednika in podpredsednika Družbenopolitičnega zbora. Pri vodenju seje pa mi bo pomagal dosedanji sekretar zbora Marko Herman.

Zboru predlagam naslednji dnevni red:

1. izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja;
2. verifikacija mandatov delegatov v zboru;
3. izvolitev predsednika in podpredsednika zbora;
4. imenovanje sekretarja zbora;
5. izvolitev predsednika in članov Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve;
6. izvolitev predsednika in podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije;
7. imenovanje generalnega sekretarja Skupščine SR Slovenije in namestnika generalnega sekretarja Skupščine SR Slovenije;
8. imenovanje predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije;
9. izvolitev podpredsednikov in članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter imenovanje republiških sekretarjev oziroma republiških funkcionarjev, ki bodo vodili posamezne republiške sekretariate oziroma druge republiške upravne organe.

Se zbor s tem predlogom strinja? (Da.) Ugotavljam, da nihče nima pomislekov o tem dnevnem redu, kar pomeni, da ga sprejemamo.

Obveščam vas, da bomo po dogovoru s predsedujočimi tovariši Zbora združenega dela in Zbora občin 6., 7., 8., in 9. točko dnevnega reda na podlagi drugega odstavka 96. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije obravnavali na skupnem zasedanju vseh treh zborov.

Po končani 7. točki dnevnega reda, to je 2. točki dnevnega reda skupnega zasedanja vseh zborov, bo skupna seja vseh zborov Skupščine, ki jo je sklical dosedanji predsednik Skupščine SR Slovenije Marijan Breclj. Predlog dnevnega reda skupne seje ste prejeli s sklicem te seje. Skupna seja se bo pričela ob 12. uri v veliki dvorani.

Po končani skupni seji bomo ponovno nadaljevali s skupnim zasedanjem vseh zborov.

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, to je na izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja.

Na podlagi prvega odstavka 8. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora predlagam za predsednika komisije Vlado Beznika, za člana pa Teodoro Krpan in Ivana Godca.

Želi kdo razpravljati o tem predlogu oziroma ali ima kdo kakšen spremenijski ali dopolnilni predlog? (Nihče.)

Ker nima nihče spreminjivega ali dopolnilnega predloga, dajem predlog, ki sem ga prebral, na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno izvolil Komisijo v sestavi: Vlado Beznik, Teodora Krpan in Ivan Godec.

Da bi komisija lahko pregledala pooblastila, odrejam 15-minutni odmor. Člani komisije naj se v tem času sestanejo in pripravijo poročilo. Hvala.

(Seja je bila prekinjena ob 9.10 in se je nadaljevala ob 9.25.)

Predsedujoči Zoran Polič: Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na verifikacijo mandatov delegatov v Družbenopolitičnem zboru.

Poročilo Republiške volilne komisije o izidu glasovanja o izvolitvi delegatov v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije ste prejeli. Na podlagi tretjega odstavka 8. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora odloča zbor o verifikaciji mandatov delegatov na predlog Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja tako, da glasuje o poročilu te komisije. Prosim predsednika Komisije, da poda poročilo!

Vlado Beznik: Poročilo o izvolitvi delegatov v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije.

Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja je na podlagi drugega odstavka 8. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije na današnji seji obravnavala poročilo Republiške volilne komisije o izidu glasovanja o izvolitvi delegatov v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije z dne 25. aprila 1978, pregledala potrdila o izvolitvi ter ugotovila naslednje:

1. O listi kandidatov za delegate v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije so glasovali v vseh družbenopolitičnih zbora občinskih skupščin, Skupščine mesta Ljubljana in Skupščine Obalne skupnosti Koper kot posebnih družbenopolitičnih skupnosti dne 12. aprila 1978.

2. Listo kandidatov za delegate v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije je določila Republiška kandidacijska konferenca dne 28. marca 1978.

3. Lista kandidatov za delegate v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije je v smislu 116. člena zakona o volitvah in delegiranju v skupščine sprejeta.

4. Vsi kandidati so dobili predpisano večino v vseh družbenopolitičnih zbora občinskih skupščin ter Skupščine mesta Ljubljana in Skupščine Obalne skupnosti Koper.

Republiška volilna komisija je ugotovila, da so bile volitve v Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije izvedene v skladu s predpisi in da ni bilo nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na volilni izid.

Na podlagi navedenih ugotovitev Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije predlaga, da Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije sprejme to poročilo in s tem verificira izvolitev vseh delegatov v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije, ki so: Roman Albreht, Marija Aljančič, Geza Bačič, Vlado Beznik, Jože Božič, Marko Bulc, Lojzka Čotar, Humbert Gačnik, Stane Gavez, Majda Gaspari, Jože Globačnik, Ivan Godec, Ludvik Golob, Miro Gošnik, Vito Habjan, Vlado Janžič, Janez Japelj, Radislav Štefan Klanjšček, Tone Krašovec, Rudi Kropivnik, Teodora Krpan, Milan Kučan, Stane Markič, Jože Marolt, Srečko Mlinarič, Vida Mikuž, Dušan Najdič, Majda Naglost, Zoran Polič, Miran Potrč, Miloš Prosenc, Dino Pucer, Jožefa Rakun, Luisella Ravallico, Stane Repar, Ciril Sitar, Viktor Stopar, Silva Škerbec, Štefan Štok, Emil Šuštar, Valentina Tomlje, Igor Uršič, Aleksander Varga, Vili Vindiš, Angelca Vrbnjak, Ivanka Vrhovščak, Ciril Zlobec, Štefanija Žagmaister, Janko Ževart in Mara Žlebnik. Hvala lepa.

Predsedujoči Zoran Polič: Slišali ste poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja. Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker nihče ne želi besede in ker ni izvolitev nobenega delegata sporna, glasujemo o listi v celoti.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral mandate vseh delegatov v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije.

Preden preidemo na 3. točko dnevnega reda, le zaradi zapisniške ugotovitve sporočam, da sta se za današnjo sejo opravičila Vida Mikuž in Igor Uršič.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na izvolitev predsednika in podpredsednika zbora.

Pismeni predlog Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki predlaga za predsednico Družbenopolitičnega zbora Tino Tomlje in za podpredsednika Družbenopolitičnega zbora Igorja Uršiča, ste prejeli. Želi predstavnik Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije obrazložiti predlog. Prosim, besedo ima tovariš Savin Jogan!

Savin Jogan: Tovarišice in tovariši delegati!

Na podlagi načel in meril za kandidiranje ob volitvah v letu 1978, ki sta jih sprejela na skupni seji septembra 1977. leta Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in Republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, je Predsedstvo Republiške konference, v skladu z določbami volilnega pravilnika Republiške konference o poteku predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravil, posredovalo predlog možnih kandidatov za vodilne funkcije v zborih in Skupščini SR Slovenije vsem temeljnim, občinskim, Obalni in Mestni konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije ter 1. seji Republiške kandidacijske konference, da bi se izrekle o njem.

Republiška kandidacijska konferenca je tako na svoji 1. seji dne 28. marca 1978 na podlagi predhodnih dogovarjanj in usklajevanj ter ob soglasni podpori vseh, ki so v postopku sodelovali, sklenila predlagati delegatom v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije naslednja kandidata za vodstvo Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije:

1. za predsednico Družbenopolitičnega zbora tovarišico Tino Tomlje, rojeno 17. maja 1935 v Ljubljani, diplomirano pravnico, direktorico Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva v Ljubljani, stanujočo v Ljubljani, Tržaška 51 a.

Tovarišica Tina Tomlje je že v času študija aktivno sodelovala pri delu Univerzitetnega odbora Zveze študentov in Univerzitetnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Po končanem študiju je s svojim aktivnim družbenopolitičnim delom nadaljevala in opravljala različne dolžnosti, zlasti v Socialistični zvezi delovnega ljudstva Slovenije. Med drugim je bila predsednica Konference za družbeno aktivnost žensk Slovenije ter članica Glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. Bila je tudi poslanka Zbora narodov Zvezne skupščine ter v prvem delegatskem mandatnem obdobju delegatka v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije.

Sedaj je med drugim podpredsednica Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in predsednica skupščine TOZD »Delo«;

2. za podpredsednika Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije tovariša Igorja Uršiča.

Tovariš Uršič je bil rojen 9. julija 1943 v Zagrebu. Je diplomirani inženir strojništva in je doslej bil član Izvršnega komiteja Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Stanuje v Ljubljani, Tbilisijska ulica 4.

Tovariš Uršič se je po končanem študiju zaposlil v Rudniku živega srebra v Idriji, kasneje pa je prevzel odgovorne dolžnosti, zlasti v Zvezi komunistov Slovenije. Med drugim je bil sekretar Medobčinskega sveta Zveze komunistov severnoprimorske regije, kasneje pa član Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, v katerem se je ukvarjal zlasti z vprašanji uresničevanja ustave in v tem okviru posebej samoupravnega organiziranja delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih skupnosti ter zagotavljanja njihovega učinkovitega vpliva na vse ravni družbenega odločanja. Sedaj je med drugim član Sveta za družbenopolitični sistem pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije ter član Habilitacijske komisije Univerze v Ljubljani.

Pri obeh predlogih sta predsedstvo Republiške konference in Republiška kandidacijska komisija izhajala:

1. iz potrebe, da se v mandatnem obdobju, ki je pred nami, Družbenopolitični zbor še v večji meri razvije in postane pobudnik in odgovorni nosilec take obravnave vseh pomembnejših družbenih vprašanj, v kateri bodo ob kon-

kretnih življenjskih potrebah in interesih delovnih ljudi v temeljnih organizacijah in skupnostih prihajali v polni meri do izraza tudi širši, dolgoročnejši interesi samoupravnega in socialističnega razvoja naše družbene skupnosti in posebej socialistične republike Slovenije kot celote;

2. iz potrebe, da se zbor pri svojem delovanju v vseh fazah sprejemanja odločitev tesneje poveže z vsemi dejavniki organizirane socialistične zavesti ter odpira v samoupravno družbo

3. in iz potrebe, da se pri delovanju zbora, v večji meri kot doslej, neposredno uveljavijo pobude in neposredna odgovornost organizacij in vodstev družbenopolitičnih organizacij v republiki za oblikovanje odločitev, ki se sprejemajo v zboru in v Skupščini SR Slovenije kot celoti.

Pri sami izbiri obeh kandidatov so bile med načeli in merili, ki so omenjena na začetku, glede na odgovorne naloge in funkcije tega zbora zlasti poudarjene zahteve, da je kandidat z dosedanjim svojim družbenopolitičnim delovanjem dokazal, da se zna uspešno in ustvarjalno boriti za uresničevanje zgodovinskih interesov delavskega razreda, za razvijanje samoupravnega socialističnega sistema in odnosov, za uresničevanje ciljev družbenoekonomskega razvoja republike, za bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti ter za uresničevanje politike aktivnega miroljubnega sožitja.

Predsedstvo Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in Republiška kandidacijska konferenca sta ugotovila skladnost obeh predlogov s sprejetimi merili, kar potrjuje tudi njuna dosedanja bogata družbenopolitična pot, ki je razvidna iz podrobnejših podatkov, ki ste jih prejeli za oba kandidata v gradivih za današnjo sejo.

Zaradi tega je povsem upravičeno pričakovati, da bosta oba delegata s svojimi bogatimi delovnimi in življenjskimi izkušnjami učinkovito in odgovorno vodila zbor v ustvarjalnem sodelovanju z vsemi vami delegati v zboru in z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami, katerih delegati ste.

Predlagam torej, da izvolite tovarišico Tino Tomljetovo za predsednico in tovariša Igorja Uršiča za podpredsednika Družbenopolitičnega zbora.

Predsedujoči Zoran Polič: Slišali ste obrazložitev predstavnika Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva. Ima morda kdo kakšen drugačen predlog? (Ne.)

Dajem predlog, da se za predsednico Družbenopolitičnega zbora izvoli tovarišica Tina Tomlje, na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno izvolil Tino Tomlje za predsednico Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije. (Ploskanje.)

Glasujmo še o predlogu, da se za podpredsednika Družbenopolitičnega zbora izvoli Igor Uršič.

Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno izvolil tovariša Igorja Uršiča za podpredsednika Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

V smislu 434. člena ustave SR Slovenije in 338. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prosim tovarišico Tino Tomlje, da da slovesno izjavo, in to tako, da podpiše besedilo izjave, ki ga bom prebral.

»Izjavljam, da bom svojo dolžnost opravljala vestno in odgovorno, da bom delala po ustavi in zakonih ter da bom varovala družbeni red Socialistične fede-

rativne republike Jugoslavije. Z vsemi svojimi močmi se bom borila za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, za oblast delavskega razreda in uresničevanje skupnih interesov delovnih ljudi in občanov ter za napredek in razvoj Socialistične republike Slovenije in Socialistične federativne republike Jugoslavije.«

Prosim za podpis!

Tovarišici Tini Tomljetovi in podpredsedniku tovarišu Uršiču želim pri nadaljnjem delu mnogo uspehov, da bi, ne le tako, kot smo doslej delali v tem zboru, ampak še z večjimi uspehi opravljala naloge tega zbora. Obema čestitam k izvolitvi. (Ploskanje.)

Predsednica Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši!

Dovolite, da se vam zahvalim za zaupanje. To zaupanje pa mi nalaga dolžnost, da vas povabim k sodelovanju v Družbenopolitičnem zboru. To sodelovanje mora biti tako, da bomo skupaj odgovorno uresničevali smernice in stališča družbenopolitičnih organizacij, ki so nas delegirale v ta skupščinski zbor.

Hkrati ko bomo uresničevali smernice družbenopolitičnih organizacij, pa bomo morali biti pri svojem delu tesno povezani s samoupravno bazo, tako, da bomo poznali in čutili prizadevanja delovnih ljudi in jih s svojim delom v skupščinskem zboru tudi uresničevali.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda današnje seje zbora, in sicer na imenovanje sekretarja zbora.

Predlog odloka o imenovanju sekretarja Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste danes prejeli na klop. Želi kdo razpravljati o predloženem odloku? (Nihče.) Ker nihče ne želi, dajem predlog odloka o imenovanju sekretarja Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju sekretarja Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije.

S tem je bil za sekretarja Družbenopolitičnega zbora imenovan Marko Herman, diplomirani pravnik in dosedanji sekretar Družbenopolitičnega zbora.

Tovarišu Hermanu čestitam k imenovanju in tudi njega vabim k sodelovanju v tem zboru.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na izvolitev predsednika in članov Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka o izvolitvi Komisije Skupščine Socialistične republike Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila dosedanja komisija. Predlog odloka ste prejeli. Želi kdo razpravljati o predlogu odloka? (Nihče.) Ker nihče ne želi, dajem predlog odloka o izvolitvi Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve na glasovanje.

Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o izvolitvi Komisije Skupščine Socialistične republike Slovenije za volitve, imenovanja in admini-

strativne zadeve. S tem so bili v Družbenopolitičnem zboru Skupščine Socialistične republike Slovenije izvoljeni: za predsednika komisije Franjo Turk, delegat v Zboru občin Skupščine SR Slovenije, za podpredsednika Humbert Gačnik, delegat v Družbenopolitičnem zboru, za člane pa: Lojzka Čotar, delegatka v Družbenopolitičnem zboru, Filip Dolinar, delegat v Zboru občin, Cveto Gatnik, delegat v Zboru združenega dela, Miro Gošnik, delegat v Družbenopolitičnem zboru, Stanko Jaki, delegat v Zboru združenega dela, Tomaž Kavčič, delegat v Zboru združenega dela, Majda Rant, delegatka v Zboru združenega dela, Drago Sotler, delegat v Zboru občin, Mihaela Verbič, delegatka v Zboru občin in Janko Ževart, delegat v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije.

Prekinjam 1. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije in prosim delegate, da odidejo v veliko dvorano Skupščine SR Slovenije, kjer bo skupno zasedanje vseh treh zborov.

Ker se danes sami ne bomo več sestali, vas orientacijsko obveščam, da so seje zborov v Skupščini Socialistične republike Slovenije običajno ob sredah in da pričakujemo prvo naslednjo sejo v sredo, 24. maja ali še bolj verjetno, v sredo 31. maja 1978. leta. Zaradi veliko dela, ki ga bomo morali opraviti pred skupščinskimi počitnicami, smo nekoliko skrajšali čas do naslednje seje, ki bo posvečena oblikovanju preostalih delovnih teles Skupščine SR Slovenije in njenih zborov in pa informaciji od skupščinskem programu za leto 1978.

(Seja zbora je bila končana ob 9.35.)

2. seja

(31. maja 1978)

Predsedovala: Tina Tomlje,
predsednica Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.05.

Predsednica Tina Tomlje: Pričenjam 2. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Odsotnost so opravičili delegati: Marko Bulc, Stane Gavez, Majda Gaspari, Vlado Janžič, Rudi Kropivnik, Stane Repar in Emil Šuštar.

Na prvi seji Družbenopolitičnega zbora 9. maja 1978 je bil izvoljen za podpredsednika zbora tovariš Igor Uršič. Ker pa je bil odsoten in ni dal slovesne izjave, v smislu 434. člena ustave SR Slovenije in 338. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pozivam tovariša Igorja Uršiča, da da slovesno izjavo tako, da besedilo izjave, ki ga bom prebrala, podpiše. Prosim, tovariš Uršič, da pristopiš k predsedniški mizi.

»Izjavljam, da bom svojo dolžnost opravljal vestno in odgovorno, da bom delal po ustavi in zakonih ter da bom varoval družbeni red Socialistične federativne republike Jugoslavije. Z vsemi svojimi močmi se bom boril za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, za oblast delavskega razreda in uresničevanje skupnih interesov delovnih ljudi in občanov ter za napredek in razvoj Socialistične republike Slovenije in Socialistične federativne republike Jugoslavije.«

Prosim, da izjavo podpišeš!

Tovarišu Uršiču v svojem in vašem imenu čestitam k izvolitvi in ga prosim, da mi pomaga voditi sejo.

Obveščam delegate, da je bila delegatka v tem zboru tovarišica Mara Žlebnik na skupnem zasedanju Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije 9. maja 1978 izvoljena za podpredsednico Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Zaradi tega je tovarišici Mari Žlebnikovi na podlagi 6. točke prvega odstavka 10. člena zakona o volitvah in delegiranju v skupščine v zvezi z drugim odstavkom 164. člena in tretjim odstavkom 178. člena ustave Socialistične republike Slovenije prenehal mandat v Družbenopolitičnem zboru.

Preden začnemo sejo, naj vas opozorim, da ima delegat na podlagi 40. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, ki smo vam ga danes razdelili na klopi, pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanje se praviloma postavi pismeno, lahko pa tudi ustno na seji. Če želi kdo od delegatov na današnji seji postaviti delegatsko vprašanje, pa ima vprašanje že formulirano v pisni obliki, naj ga odda že sedaj sekretarju zbora, ki ga bo takoj posredoval Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije oziroma drugemu ustreznemu naslovniku. Na ta način omogočimo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije oziroma drugemu naslovniku, da da že na tej seji odgovor oziroma obvesti delegata, do kdaj bo odgovor lahko pripravil. Ne glede na to pa je seveda možno postaviti delegatsko vprašanje tudi v okviru posebne točke dnevnega reda. Želeli bi uvesti prakso, da se delegatska vprašanja postavljajo že na začetku seje, da se lahko že med sejo nanje odgovori.

V tej zvezi bi vas še posebej opozorila na institut pojasnil in obvestil. Pojasnilo imate pravico zahtevati od funkcionarjev republiške uprave o zadevah, ki so na dnevnem redu. Posebej imate delegati še pravico zahtevati obvestila od predsednika Skupščine, predsednikov zborov in predsednikov odborov zborov v zvezi z dnevnim redom sej in tudi v zvezi z delom Skupščine.

Tako bi lahko delegatska vprašanja, pojasnila in obvestila zahtevali že na začetku seje.

Ali ima v zvezi z današnjo sejo kdo kakšno vprašanje ali zahteva kdo pojasnilo ali obvestilo? (Ne.)

Prehajam na določitev dnevnega reda današnje seje. Za današnjo sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 1. seje zbora;
2. izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Skupščine SR Slovenije, in sicer Komisije za mednarodne odnose, Zakonodajno-pravne komisije, Komisije za narodnosti, Komisije za pravosodje, Komisije za vprašanja borcev NOV in Komisije za vloge in pritožbe;
3. izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov odborov Družbenopolitičnega zbora, in sicer Odbora za družbenoekonomske odnose in Odbora za družbenopolitični sistem;
4. informacija o realizaciji programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978 in periodični delovni načrt zborov Skupščine SR Slovenije za mesece junij, julij in september 1978;
5. predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko;
6. volitve in imenovanja;
7. predlogi in vprašanja delegatov.

Se strinjate s predlogom dnevnega reda? (Da.) Ugotavljam, da je predlog dnevnega reda današnje seje zbora sprejet.

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 1. seje.

Osnutek zapisnika 1. seje ste prejeli. Ima morda kdo kakšen popravek ali dopolnitev k zapisniku? (Ne.) Dajem zapisnik 1. seje zbora na glasovanje. Gla-

sujemo z dvigom rok. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnik 1. seje zбора.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Skupščine SR Slovenije, in sicer Komisije za mednarodne odnose, Zakonodajno-pravne komisije, Komisije za narodnosti, Komisije za pravosodje, Komisije za vprašanja borcev NOV in Komisije za vloge in pritožbe.

Prejeli ste kandidatne liste, ki jih je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, in tudi predlog odloka o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Skupščine Socialistične republike Slovenije z obrazložitvijo, ki ga je pripravila ista komisija.

Danes smo prejeli še spremenjeno kandidatno listo oziroma spremenjen predlog odloka v zvezi z Zakonodajno-pravno komisijo. Gre za spremembo pri podpredsedniku te komisije. Namesto prvotno predlaganega dr. Branka Furlana je sedaj predlagan tovariš Miroslav Samardžija, predsednik Skupščine občine Ljubljana-Center.

Predstavniki predlagatelja, to je Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, tovariš Humbert Gačnik bo obrazložil predlog odloka o izvolitvi teh komisij.

Humbert Gačnik: Tovarišice in tovariši delegati!

Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, izvoljena na konstitutivni seji Skupščine SR Slovenije dne 9. maja 1978, je za današnjo sejo zborov Skupščine SR Slovenije pripravila predloge za sestavo delovnih teles Skupščine SR Slovenije in njenih zborov.

Delovna telesa Skupščine SR Slovenije in njenih zborov so v preteklem prvem mandatnem obdobju delegatske skupščine z vidika uresničevanja njene vloge, to je razvijanja celotnega procesa neposrednega demokratičnega izražanja enakopravnega samoupravnega usklajevanja različnih življenjskih interesov in potreb v delegatskem sistemu, ob upoštevanju širših interesov družbene skupnosti, odigrala zelo pomembno vlogo. Njihovo delo je prispevalo k popolnejšemu uveljavljanju vseh pomembnih življenjskih interesov ljudi v skupščinskem delovanju, od delovnih pobud do kritičnih obravnav predlaganih rešitev in doslednega uresničevanja sprejetih odločitev.

Pri sestavi predlogov je Komisija upoštevala navedene ocene in načela ustrezne zastopanosti vseh socialnih in starostnih skupin ter ustrezne zastopanosti posameznih področij združenega dela ter posameznih območij Socialistične republike Slovenije. Predvsem pa je prevladoval odgovoren odnos do specifičnih nalog, ki jih imajo delovna telesa Skupščine SR Slovenije in njenih zborov.

Zato je predlagala za kandidate delegate iz tistih družbenih sredin v temeljnih samoupravnih skupnostih, katerih dejavnost obsega problematiko, s katero se delegati srečujejo pri delu delovnih teles. S tem pa je tudi ustvarila pogoje za uresničevanje delovnih programov Skupščine SR Slovenije in njenih zborov v tem mandatnem obdobju.

Upoštevano je bilo tudi načelo odprtosti Skupščine, saj se vzpostavljajo odnosi in sodelovanje z vrsto dejavnikov, ki niso neposredno vključeni v delegatsko zastopanje in prisotnost v Skupščini. Pri tem gre posebej za odnos do znanstvenih, strokovnih in drugih samoupravnih organizacij, ki so lahko v veliko pomoč delegatskim delovnim telesom pri njihovem delu.

Pri tem naj opozorim na predloge za imenovanje članov Komisije za mednarodne odnose, Zakonodajno-pravne komisije in Komisije za pravosodje izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev z ustreznih delovnih področij.

Pri delu delovnih teles pa bo potrebno skrbeti za vključevanje znanstvenih in strokovnih organizacij oziroma znanstvenih in strokovnih delavcev v obravnavo in pripravo posameznih gradiv.

Obsežnost nalog in odgovornost delegatov, predlaganih za predsednike in člane delovnih teles Skupščine SR Slovenije in njenih zborov, zahtevata tudi zagotavljanje pogojev za njihovo delo.

Odgovornost, da zagotovijo pogoje za opravljanje dela, so prevzele v svojem in skupnem interesu tiste temeljne samoupravne skupnosti, ki so kandidirale nosilce delegatskih funkcij.

Skupaj s Socialistično zvezo delovnega ljudstva Slovenije bo potrebno posvetiti vso skrb reševanju teh problemov. Iz predložene obrazložitve sta razvidna postopek pri sestavi predlogov in sodelovanje s Koordinacijskim odborom za kadrovska vprašanja pri Republiški konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije ter Medobčinskem svetu Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in odločitev Komisije o naknadni predložitvi predloga za sestavo Komisije Skupščine SR Slovenije za družbeno nadzorstvo.

Poleg tega so v pripravi še predlogi za Komisijo Skupščine SR Slovenije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu, za ustanovitev in sestavo Komisije Skupščine SR Slovenije za ustavna vprašanja, v proučevanju pa so še predlogi za sestavo delovnih teles, ki so bila sicer ustanovljena in izvoljena v prejšnjem mandatnem obdobju, zaradi njihove obnovitve ali ukinitve.

Tovarišice in tovariši!

Pri pisanju predlogov so nastale nekatere napake tehnične in redakcijske narave, ki ne vplivajo na vsebino predloženih aktov in so že odpravljene.

V imenu Komisije predlagam, da sprejmete predloge odlokov o izvolitvi komisij Skupščine SR Slovenije in odborov Družbenopolitičnega zbora.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Pričenjam razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije Skupščine SR Slovenije za mednarodne odnose. Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem kandidatno listo za predsednika, podpredsednika in člane Komisije Skupščine SR Slovenije za mednarodne odnose na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel kandidatno listo.

S tem so bili v Družbenopolitičnem zboru izvoljeni v Komisijo Skupščine SR Slovenije za mednarodne odnose: za predsednika Bojan Lubej, za podpredsednika dr. Tone Krašovec, za člane Jože Božič, Lojzka Čotar, Ivan Fabjan, Milan Klemenčič, Adi Lesjak, Viljem Pahor, Srečko Panič, Milan Primc, Majda Gaspari in Vlado Uršič.

Za člane Komisije so bili imenovani izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev: dr. Borut Bohte, dr. Vladimir Klemenčič, Slavko Stante, Ivo Tavčar in mgr. Danilo Türk.

Pričenjam razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije.

Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem kandidatno listo za predsednika, podpredsednika in člane Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel kandidatno listo. S tem so bili v Družbenopolitičnem zboru izvoljeni v Zakonodajno-pravno komisijo Skupščine SR Slovenije: za predsednika dr. Lojze Ude, za podpredsednika Miroslav Samardžija, za člane Vito Habjan, Breda Kolarič-Lah, Tone Kugonič, Majda Lindič, Dino Pucer, Emil Šuštar in Vladimir Zajc.

Za člane Komisije so bili imenovani izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev: dr. Vilko Androjna, Nada Klemenčič, dr. Bogomir Sajovic in mgr. Janez Šinkovec.

Pričenjam razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije Skupščine SR Slovenije za narodnosti.

Želi kdo razpravljati o kandidatni listi? (Nihče.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem kandidatno listo za predsednika, podpredsednika in člane Komisije Skupščine SR Slovenije za narodnosti na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel kandidatno listo.

S tem so bili v Družbenopolitičnem zboru izvoljeni v Komisijo Skupščine SR Slovenije za narodnosti: za predsednika Geza Bačič, za podpredsednika Apollinio Abram in Aleksander Varga, za člane Marjeta Adorjan, Ernest Eöry, Franc Feher, Janko Kavalar, Franc Kobale, Elio Musizza, Luisella Ravallico, Gianfranco Silian in Ciril Zlobec.

Pričenjam razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije Skupščine SR Slovenije za pravosodje.

Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem kandidatno listo za predsednika, podpredsednika in člane Komisije Skupščine SR Slovenije za pravosodje na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel kandidatno listo.

S tem so bili v Družbenopolitičnem zboru izvoljeni v Komisijo Skupščine SR Slovenije za pravosodje: za predsednika Miro Gošnik, za podpredsednika Karlo Marsel, za člane Stane Boštjančič, Ivan Einfalt, Rudi Kropivnik, Dušan Najdič, Branko Pirc, Vida Vidovič, Dušan Žorž.

Za člane Komisije so bili imenovani izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev: dr. Darko Černež, mgr. Milan Gaspari, mgr. Marko Ilešič in mgr. Miha Ribarič.

Pričenjam razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije Skupščine SR Slovenije za vprašanja borcev NOV.

Želi kdo razpravljati o kandidatni listi? (Nihče.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem kandidatno listo za predsednika, podpredsednika in

člane Komisije Skupščine SR Slovenije za vprašanja borcev NOV na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel kandidatno listo.

S tem so bili v Družbenopolitičnem zboru izvoljeni v Komisijo Skupščine SR Slovenije za vprašanja borcev NOV: za predsednika Janez Japelj, za podpredsednika Franc Mrcina, za člane Marija Aljančič, Jože Boldan-Silni, dr. Maksimiljan Fornazarič, Peter Hlastec, Franc Kokošar, Ignac Prašnikar in Stane Repar.

Pričenjam razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije Skupščine SR Slovenije za vloge in pritožbe.

Želi kdo razpravljati o kandidatni listi? (Nihče.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem kandidatno listo za predsednika, podpredsednika in člane Komisije Skupščine SR Slovenije za vloge in pritožbe na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel kandidatno listo.

S tem so bili v Družbenopolitičnem zboru izvoljeni v Komisijo Skupščine SR Slovenije za vloge in pritožbe: za predsednika Viktor Stopar, za podpredsednika Vida Brumen, za člane Humbert Gačnik, Franc Grešak, Stane Jajtič, Darinka Kabelka, Majda Kranjc, Miro Kukovič, Tončka Lovše, Nikola Strah, Silva Škerbec in Janko Ževart.

Ugotavljam, da se izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Skupščine SR Slovenije lahko objavi z odlokom, ki ste ga prejeli v informacijo z gradivom.

Ker pričakujemo, da bodo predsedniki komisij Skupščine izvoljeni tudi na ostalih zborih Skupščine SR Slovenije, lahko vsi skupaj predsednikom zaželimo uspešno in zavzeto delo. Želimo tudi, da člani komisij uspešno posegajo v delo.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov odborov Družbenopolitičnega zbora.

Prejeli ste kandidatni listi, ki ju je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, in predlog odloka o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov odborov Družbenopolitičnega zbora, ki ga je predložila ista komisija.

Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Odbora Družbenopolitičnega zbora za družbenoekonomske odnose.

Želi kdo razpravljati o kandidatni listi? (Nihče.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem kandidatno listo za predsednika, podpredsednika in člane Odbora Družbenopolitičnega zbora za družbenoekonomske odnose na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel kandidatno listo.

S tem so bili v Odbor Družbenopolitičnega zbora za družbenoekonomske odnose izvoljeni naslednji delegati: za predsednika Jože Globačnik, za podpredsednika Jože Marolt, za člane Stane Gavez, Tone Krašovec, Majda Naglost, Miran Potrč, Stane Repar, Štefan Štok, Igor Uršič, Angelca Vrbnjak in Štefanija Žagmaister.

Pričenjam razpravo o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Odbora Družbenopolitičnega zbora za družbenopolitični sistem..

Želi kdo razpravljati o kandidatni listi? (Nihče.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem kandidatno listo za predsednika, podpredsednika in člane Odbora Družbenopolitičnega zbora za družbenopolitični sistem na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel kandidatno listo. S tem so bili izvoljeni v Odbor Družbenopolitičnega zbora za družbenopolitični sistem naslednji delegati: za predsednika Ludvik Golob, za podpredsednico Ivanka Vrhovčak, za člane Vlado Beznik, Jože Božič, Radislav-Štefan Klanjšček, Teodora Krpan, Stane Markič, Srečko Mlinarič, Dušan Najdič, Ciril Sitar, Emil Suštar in Vili Vindiš.

Ugotavljam, da se izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov odborov Družbenopolitičnega zbora lahko objavi z odlokom, ki ste ga prejeli v informacijo. Obema odboroma želimo veliko uspehov in jih zavezujemo, da bosta prizadevno delala.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na informacijo o realizaciji programa Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978 in periodični delovni načrt zborov Skupščine SR Slovenije za mesece junij, julij in september 1978.

Informacijo in periodični delovni načrt ste prejeli. Hkrati s tem gradivom ste prejeli tudi program dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlog informacije in periodičnega delovnega načrta zborov Skupščine SR Slovenije za mesece junij, julij in september 1978 je pripravljen na podlagi delovnega programa Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978.

Program je vsebinsko utemeljen z aktualnimi nalogami, ki naj bi jih zbori Skupščine SR Slovenije opravili do letnega odmora in v septembru 1978. leta. Gre za zakone in druge tematske sklope, glede katerih se je postopek že začel v zborih prejšnjega mandatnega obdobja, in za zadeve, glede katerih se obravnava šele začenja.

Formalno je predlog periodičnega delovnega načrta utemeljen z določbami 34. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora, po katerih predsednik zbora skupaj s podpredsednikom zbora in predsedniki delovnih teles določi na podlagi delovnega programa zbora predlog periodičnega delovnega načrta za obdobje treh mesecev in ga predloži zboru.

Predlog periodičnega delovnega načrta je sestavljen tako, da so zadeve, ki naj bi jih zbori obravnavali v naslednjih treh mesecih, uvrščene po posameznih sejah, ki so terminsko že določene. Tak sistem omogoča delegacijam in delegatom realno planiranje njihovega dela, predvsem pa omogoča, da se delovni ljudje in občani v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter občinskih skupščinah in družbenopolitičnih organiza-

cijah lahko pravočasno vključijo v obravnavo zadev, o katerih bodo razpravljali in odločali delegati v zborih Republiške skupščine.

Za naš zbor velja poudariti, da tako načrtovanje omogoča uskladitev dela z Republiško konferenco Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in prek nje z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami, ki v funkciji delegacije sprejemajo temeljna stališča za delo in odločanje delegatov v Družbenopolitičnem zboru.

Predlog periodičnega delovnega načrta je zaradi preglednosti in celovitosti sistema sestavljen kot enovit akt, vendar pa ga vsak zbor sprejme le v tistem delu in obsegu, ki izhaja iz pristojnosti posameznega zbora. Kateri zbor je pristojen za posamezno zadevo, je pri vsaki zadevi, kot ste lahko opazili, opredeljeno.

V zvezi s pristojnostmi Družbenopolitičnega zbora in s prevzetimi nalogami, ki izhajajo iz predloženega periodičnega delovnega načrta, želim opozoriti na naslednje, zlasti zato, ker nekateri prvič začenjate delati v tem zboru:

Po ustavi SR Slovenije nima Družbenopolitični zbor nobenih samostojnih pristojnosti, kar pomeni, da o nobeni zadevi ne odloča sam. O zadevah iz pristojnosti Republiške skupščine odloča vselej z drugima dvema zboroma oziroma s posameznim zborom. To pa seveda ne pomeni, da Družbenopolitični zbor ne more obravnavati zadeve oziroma vprašanja, za katerega meni, da je takega političnega pomena, da ga je treba obravnavati v zboru, še zlasti, ko gre za pomembna vprašanja, ki so predmet obravnav družbenopolitičnih organizacij in za katera te organizacije menijo, da jih je treba obravnavati tudi v Družbenopolitičnem zboru kot telesu Republiške skupščine.

Zadeve, ki sodijo v pristojnost Družbenopolitičnega zbora, obravnava ta zbor in o njih odloča z drugim zborom enakopravno ali pa tako, da daje pristojnemu zboru stališča, ki so obvezna.

Temeljno izhodišče, kdaj odloča Družbenopolitični zbor enakopravno, kdaj pa daje obvezna stališča, je opredeljeno že v ustavi, podrobneje pa je njegova pristojnost opredeljena v poslovníku Skupščine SR Slovenije. Ob vsaki konkretni zadevi bo potrebno presoditi, ali gre za enakopravno odločanje ali gre le za sprejemanje stališč, pri čemer pa bo treba upoštevati določbe ustave in poslovníka ter politično funkcijo Družbenopolitičnega zbora v Skupščini SR Slovenije.

Naj še poudarim, da določbe o pristojnosti nikakor ne ovirajo zbora pri uresničevanju njegovega položaja, vloge in funkcije v našem političnem skupščinskem sistemu, kar kaže bogata štiriletna praksa. Ustava namreč določa, da ima vsak zbor, ki ni pristojen za odločanje o posameznem vprašanju, pravico razpravljati o tem vprašanju, sprejemati stališča in predlagati razpravo pristojnemu zboru, če gre za vprašanje, ki ima poseben pomen za izvrševanje nalog zbora.

Menim tudi, da daje ustavna določba Družbenopolitičnemu zboru najširše možnosti, da v Skupščini SR Slovenije uveljavlja svoja stališča, kadar gre za pomembna vprašanja, zlasti tista, ki se nanašajo na uresničevanje razvoja in varstva socialističnega samoupravnega sistema.

S tega vidika je treba presoјati tudi predlog periodičnega delovnega načrta, ki vsebuje le naloge, pri katerih je Družbenopolitični zbor izrecno pristojen; ne vsebuje pa vprašanj, zadev in nalog, za katere bo možno šele sproti pretehtati in odločiti, ali bo zbor pri njih sodeloval.

Prav na tem področju bodo imela naša delovna telesa oziroma oba odbora, ki smo ju danes konstituirali, številne naloge in pomemben vpliv, tako kot tudi vsi delegati v zboru. V tesnem sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami in njihovimi vodstvi v republiki ter v sodelovanju z drugimi družbenimi subjekti bosta lahko predlagala zboru, katera vprašanja naj obravnava, katerim političnim vprašanjem in dogajanjem naj posveti posebno pozornost in na katerih področjih naj uveljavlja in zagotavlja uresničevanje političnih ustavnih ciljev naše družbe.

Tovariši delegati! Opozorila bi zlasti na prva dva tematska sklopa, ki sta programirana že za sejo v juniju 1978. leta. Gre za oceno ekonomskih stikov Slovenije z državami v razvoju in za štipendijsko politiko. Obe temi sta doživeli številne razprave in akcije v družbenopolitičnih organizacijah in naša skupna dolžnost je, da se tema tematskima sklopoma posebej posvetimo, tako prvemu, gospodarskemu, kot tudi temu s področja izobraževanja, ker sta oba zelo pomembna in v bistvu pomenita politično preusmeritev na teh dveh področjih.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlagam, da predloženi periodični delovni načrt sprejmete in da v njegovo uresničitev vsi skupaj vložimo kar največ zavzetosti, truda, političnih izkušenj in tudi vztrajnosti.

Želi kdo razpravljati o predlogu periodičnega delovnega načrta? (Nihče.) Ker ne želi nihče, prehajam na glasovanje o periodičnem delovnem načrtu Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za mesece junij, julij in september 1978. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog svojega periodičnega delovnega načrta za mesece junij, julij in september 1978.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli.

Želi predstavnik Komisije tovariš Gačnik besedo? (Ne želi.) Želi kdo razpravljati o predlogu odloka? (Nihče.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je v Družbenopolitičnem zboru soglasno sprejet predlog odloka o objavi imenovanja Romana Albrehta za predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in Vlada Klemenčiča za predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko.

Tovarišema Romanu Albrehtu in Vladu Klemenčiču čestitamo, čeprav ni to prava izvolitev, in želimo tesno sodelovanje z njima.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli.

Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru imenovan za sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije tovariš Štefan Lončar, diplomirani pravnik.

Predlog odloka o imenovanju sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o imenovanju sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru imenovan za sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije Igor Kostjukovskij, diplomirani pravnik.

Predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji.

Pričenjam razpravo. Ali želi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem so bili v Družbenopolitičnem zboru imenovani v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji: Mira Frolov, delegatka v Zboru občin, Ada Gorjup, pomočnica republiške sekretarke za finance in Ivica Kavčič, podpredsednica Zbora združenega dela.

Predlog odloka o imenovanju namestnika in pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o imenovanju namestnika in pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja Socialistične republike Slovenije na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju namestnika in pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije. S tem sta bila v Družbenopolitičnem zboru imenovana: za namestnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije Mitja Švab, diplomirani politolog, in za pomočnico družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije Marija Struna, diplomirana pravnica.

Predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru dr. Lojze Ude razrešen dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije z 31. majem 1978.

Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je umaknila predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Kopru, ki smo ga prejeli z gradivom. Zato ne bomo glasovali o tem predlogu.

Glasovali bomo še o predlogu odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Želi besedo predstavnik predlagatelja? (Ne.) Želi kdo drug razpravljati? (Ne.)

Dajem predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi namestnika Okrožnega javnega tožilca v Mariboru. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru dr. Boris Zakrajšek razrešen dolžnosti namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru z 31. majem 1978.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Ima morda kdo kakšen predlog? (Nihče.)

S tem smo izčrpali dnevni red 2. seje Družbenopolitičnega zbora. Na svidenje konec junija in hvala lepa za udeležbo!

(Seja je bila končana ob 9.45.)

3. seja

(28. junija 1978)

Predsedovala: Tina Tomlje,
predsednica Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednica Tina Tomlje: Preden pričnemo z delom zbora, prosim če bi tovariš Miloš Prosenc v odsotnosti tovariša podpredsednika Igorja Uršiča pomagal voditi sejo v skladu s poslovníkom našega zbora. Se strinjate s tem predlogom? (Da.)

Pričenjam 3. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Svojo odsotnost so opravičili: Jože Božič, Humbert Gačnik, Vlado Janžič, Tone Krašovec, Stane Markič, Igor Uršič, Janko Ževart, Srečko Mlinarič in Luisella Ravallico.

Najprej bi vprašala tovarišice in tovariše delegate, če ima kdo morda v skladu z našim dogovorom na 1. seji pripravljeno kakšno pismeno delegatsko vprašanje. Če ga kdo ima, prosim, da ga odda tovarišu sekretarju!

Hkrati obveščam delegate tudi o tem, da sta na razpolago tudi prevajalca za italijanski in madžarski jezik, če bi kdo želel razpravljati v teh dveh jezikih.

Z dopisom z dne 19. 6. 1978 smo razširili dnevni red z osnutkom zakona o Skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme Jugoslavije ter z osnutkom zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme.

Po določbah 70. člena poslovníka Skupščine SR Slovenije naš zbor ni pristojen za obravnavo in sklepanje o teh dveh zakonih. Predlagam, da o njih razpravljamo v smislu 88. člena poslovníka Skupščine SR Slovenije kot zainteresiran zbor. Predlagam, da zbor na podlagi 1. odstavka 90. člena poslovníka Skupščine SR Slovenije z glasovanjem odloči, ali bo ta dva osnutka zakona obravnaval v smislu 88. člena poslovníka.

Ko smo v pripravah za to sejo imeli pred očmi tudi ta dva zakona, smo ocenili, čeprav ne sodita v našo neposredno pristojnost, da gre za določena politična vprašanja, zato je prav, da ju obravnavamo kot zainteresiran zbor.

Zato prosim delegate, če se o tem predlogu izrečete. Kdor je za predlog, da ju uvrstimo na dnevni red kot zainteresiran zbor, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor odločil, da bo obravnaval v smislu 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije osnutek zakona o Skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme Jugoslavije in osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme.

Za današnjo 3. sejo Družbenopolitičnega zbora predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 2. seje zbora,
2. poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju,
3. informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine Socialistične republike Slovenije o štipendijski politiki,
4. osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme,
5. osnutek zakona o Skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme Jugoslavije,
6. volitve in imenovanja,
7. predlogi in vprašanja delegatov.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? (Ne.) Torej se s predlogom dnevnega reda strinjate.

Ugotavljam, da je predlog dnevnega reda za današnjo sejo sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, na odobritev zapisnika 2. seje Družbenopolitičnega zbora.

Osnutek zapisnika 2. seje zbora ste prejeli.

Ima kdo kakšen popravek, dopolnitev ali spremembo zapisnika?

Če nihče ne predlaga sprememb, dajem odobritev zapisnika na glasovanje.

Kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnik 2. seje zbora.

Praden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, obveščam delegate, da bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela in Zborom občin poslušali ekspoze k poročilu o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih Slovenije z državami v razvoju, ki ga bo podal član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za ekonomske stike s tujino tovariš Jernej Jan. Ekspoze ste dobili tudi na klopi.

Skupno zasedanje bo vodil predsednik Zbora združenega dela tovariš Emil Tomažič.

Tako prekinjam sejo Družbenopolitičnega zbora in vabim delegate v veliko dvorano. Po končanem skupnem zasedanju se takoj dobimo tukaj, da nadaljujemo z dnevnim redom.

(Seja je bila prekinjena ob 9.15 in se je nadaljevala ob 10.15.)

Predsednica Tina Tomlje: Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju.

Poročilo je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Poročilo so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli smo tudi poročilo, ki ga je predložil Izvršni svet, poročili Odbora in Komisije, ugotovitve in predloge, ki jih je predložil Svet za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu Republiške konference SZDL (o tej seji smo vas tudi obvestili, ker je bila organizirana kot priprava za današnjo razpravo), predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju in danes še predlog dopolnitev teh stališč in sklepov ter poročilo Zakonodajno-pravne komisije.

Ekspoze predstavnika Izvršnega sveta smo pravkar poslušali.

K obravnavi te točke dnevnega reda smo posebej povabili predstavnike Gospodarske zbornice Slovenije in Samoupravne interesne skupnosti Socialistične republike Slovenije za ekonomske odnose s tujino. Naši seji prisostvuje namestnik predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino tovariš Dušan Brglez.

Zeli predstavnik Odbora za družbenoekonomske odnose besedo? Prosim, besedo ima tovarišica Štefanija Žagmaister!

Štefanija Žagmaister: Tovarišice in tovariši delegati! Poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o uresničevanju resolucije Skupščine o ekonomskih stikih z državami v razvoju je na svoji prvi seji dne 14. junija obravnaval Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora.

V bogati razpravi so člani Odbora pozitivno ocenili poročilo Izvršnega sveta, podali pa so tudi vrsto predlogov, ki imajo za cilj pospeševanje uresničevanja resolucije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju. Ugotavljamo sicer, da so do sedaj bili doseženi nekateri pomembni uspehi, vendar bolj v porastu blagovne menjave kot pa na področju višjih oblik gospodarskega sodelovanja.

Mnenja, stališča in predloge našega odbora vsebuje predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju, ki ga je pripravila skupina delegatov vseh pristojnih delovnih teles Skupščine, ki so razpravljala o poročilu Izvršnega sveta. Delovna skupina delegatov, v kateri sta sodelovala dva člana našega odbora, je strnila zaključke razprav v posameznih telesih v enoten predlog sklepov in stališč.

Predlog stališč in sklepov je na osnovi razprave v Zakonodajno-pravni komisiji in na osnovi nekaterih pripomb Izvršnega sveta skupina dopolnila še z nekaterimi redakcijskimi dopolnitvami, ki izboljšujejo razumljivost teksta.

Odbor predlaga Družbenopolitičnemu zboru, da sprejme poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine Socialistične republike Slovenije o ekonomskih stikih z državami v razvoju skupaj s predlogi našega odbora, ki so dani v poročilu, kakor tudi sklepe in stališča o nadaljnjem uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju, ki jih predlaga skupina delegatov za pripravo teh sklepov in stališč, skupaj z dopolnitvami, ki smo jih danes dobili na klop. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Želi predstavnik Komisije za mednarodne odnose besedo? (Ne.) Če ne, začnjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Jože Globačnik!

Jože Globačnik: Tovarišice in tovariši delegati! Ne glede na to, da je tovarišica Štefanija Žagmaister kot poročevalka Odbora za družbenoekonomske odnose že povedala, kako so nastajala stališča, ki so nam predložena, mi dovolite, da zaradi lažje razprave vseeno opozorim še na nekatera izhodišča, ki smo jih upoštevali pri pripravi teh stališč.

Sodili smo, da v zaključnem dokumentu predlogov in stališč ne kaže ponavljati vsega tistega, zlasti ne sklepov, ki jih v svojih gradivih predlaga že Izvršni svet in ki smo jih na sejah Odbora in kot mi je znano tudi na sejah ostalih odborov naše skupščine že sprejeli.

Zavzeli smo se za to, da naj bo zaključni dokument kratek in jasen. Sodili smo, da je treba v zaključnem dokumentu poudariti tiste nove okoliščine, ki so prisotne v družbenem življenju, potem ko je pred tremi leti ta skupščina sprejela resolucijo o ekonomskih odnosih z deželami v razvoju. Pri tem nam je šlo za to, da obogatimo naša spoznanja z vsem tistim, kar je na tem področju novega.

Kar zadeva samo poročilo, zlasti pa predloge, izražene v dvajsetih sklepih, ki jih predlaga Izvršni svet, menimo, da bi se bilo potrebno do tega poročila opredeliti in ugotoviti, ali ga zbori sprejemajo ali ne. Mi smo bili mnenja, da ga je potrebno sprejeti.

Končno moram povedati, da smo bili pri oblikovanju besedila soočeni s tem, da je bila razprava pri nastajanju oziroma opredeljevanju do tega gradiva izredno široka in da smo v tem smislu upoštevali mnenja, predloge in stališča, ki izhajajo iz razprave v Predsedstvu SR Slovenije, Komisiji za mednarodne odnose SZDL, Gospodarski zbornici in Komisiji za mednarodne odnose naše skupščine, in tudi, kot je že povedala tovarišica Štefanija Žagmaister, v Zakonodajno-pravni komisiji.

Naj dodam še to, da so bili predloženi sklepi in stališča na včerajšnji skupni seji vseh odborov potrjeni, vključno z dopolnitvami, ki smo jih danes dobili na mizo.

Ne bi želel ponavljati celotne vsebine poročila. Videli ste, da smo v uvodnem delu zelo na kratko, morda celo nekoliko skopo, poudarili razsežnost pogojev, v katerih uresničujemo resolucijo o ekonomskih stikih s tujino, ter zlasti naglasili, da gre pri odnosih z deželami v razvoju dejansko za situacijo, ki jo realiziramo bolj ali manj uspešno, odvisno tudi od tega, kakšni so naši uspehi v prizadevanjih za uveljavljanje novega ekonomskega reda in s tem v zvezi naših akcij, pa tudi akcij neuvrščenih dežel.

Sodili smo, da smo s tem na nek način vgradili v poročilo tista vprašanja, ki so bila zlasti prisotna v razpravah na Predsedstvu republike in še posebej v razpravah Komisije za mednarodne odnose naše skupščine.

Prav tako smo se zelo na kratko opredelili tudi do nekaterih splošnih težnj pri razvijanju ekonomskih odnosov, predvsem z deželami v razvoju, in ugotovili, da je tisto glavno, kar lahko ocenjujemo pozitivno, povečana blagovna menjava, ki pa seveda ne vsebuje nič posebno dolgoročnega.

Tisto pa, kar smo sodili, da je treba na novo povedati in še posebej poudariti po sprejetju resoluciji — iz poročila Odbora ste lahko videli, da smo bili do tega zelo kritični, je dejstvo, da je Samoupravna interesna skupnost za ekonom-

ske odnose s tujino, v novih pogojih, ko so sistemski zakoni sprejeti, osnovni nosilec celotne aktivnosti združenega dela na področju uveljavljanja teh odnosov. To smo skušali v poročilu tudi izrecno poudariti.

Iz tako opredeljene vloge Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino smo potem logično sklepali, da je prav ta interesna skupnost tisti subjekt, ki naj na osnovi samoupravnih sporazumov o temeljih planov vključi tudi konkretno akcijo za razvijanje ekonomskih odnosov z deželami v razvoju. V tem smislu smo sodili, da je osnova za dolgoročnost lahko zagotovljena edino tako, da bo opredeljena v samoupravnih sporazumih organizacij združenega dela.

Prav tako smo na osnovi poročila in razprav v vseh odborih naših zborov za družbenoekonomske odnose še posebej poudarili dohodkovno povezovanje pri uresničevanju odnosov z deželami v razvoju. To toliko bolj, ker je predlagatelj že sam v gradivu kritično ugotovil, da prihaja do nasprotij med tako imenovanimi proizvajalci, izvajalci in podizvajalci. Do takih zaostritev ter neurejenih odnosov prihaja zaradi tega, ker med njimi več ali manj prevladuje profitni odnos, ne pa odnos medsebojnega dohodkovnega povezovanja, ki seveda vključuje tako prednosti kot tudi slabosti, tveganja in seveda tudi uspehe, ki se pri tem dosega.

Prav tako ste videli, da smo se v poročilu oziroma zaključnem dokumentu opredelili do zaostajanja dolgoročnega sodelovanja na osnovi kooperacije in predlagamo, da se organiziramo tako, da bi lahko zagotovili sodelovanje na dolgoročnih osnovah.

Prav tako smo sodili, da je prav, če na kratko nekaj rečemo tudi o nalogah, vezanih na informiranje in pa vlogo znanosti; to toliko bolj, ker smo iz poročila dobili vtis, to smo v poročilu tudi zapisali, da imamo kar dosti subjektov, ki se s temi problemi znanstveno in strokovno ukvarjajo, da pa so med seboj v svojih programih dostikrat premalo usklajeni.

Na kratko smo rekli, da naj bi bilo ekonomsko sodelovanje z deželami v razvoju zajeto v planih, seveda v prvi vrsti v planih organizacij združenega dela, prišlo pa naj bi tudi v enotne in dolgoročne plane občin.

Končno ste videli, da smo se v poročilu skušali opredeliti do funkcije Sklada solidarnosti za dežele v razvoju in neuvrščene dežele. To smo storili iz preprostega razloga, ker smo med tem časom v Skupščino dobili poročilo tega sklada in smo sodili, da bi pravzaprav opredelitev do tega problema lahko pomenila tudi napotilo za aktivnost delegatov v Zboru republik in pokrajin, saj so opredelitve v odnosu do tega sklada v celoti sprejemljive. Glede na to bi bilo prav, če bi zavezali delegate v tem smislu, da branijo takšen status in funkcijo Sklada solidarnosti.

Končno naj še dodam, da verjetno tega zaključnega dokumenta ne bi smeli ocenjevati ločeno, temveč v povezavi s poročili delovnih teles Skupščine. Sicer pa tudi v poročilu oziroma v zaključnem dokumentu predloga stališč in sklepov pravimo, da naj predlagatelj tega gradiva poleg zaključnega dokumenta upošteva tudi poročila delovnih teles, ki smo jih prejeli z vabili za današnjo sejo.

Predsednica Tina Tomlje: Besedo ima tovarišica Majda Gaspari!

Majda Gaspari: Tovarišice in tovariši! Čeprav so pretekla že tri leta odkar je Skupščina SR Slovenije sprejela resolucijo o ekonomskem sodelova-

nju z deželami v razvoju, je čas za razpravo o poročilu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o uresničevanju te resolucije po moji oceni pravilno izbran.

Že v pripravah na VIII. kongres Zveze komunistov Slovenije in XI. kongres Zveze komunistov Jugoslavije smo izoblikovali stališča za nadaljnjo graditev mednarodnih odnosov na vseh področjih in za naše vključevanje v mednarodne tokove, kakor tudi usmeritve nadaljnje akcije vseh subjektov v sistemu socialističnega samoupravljanja. Cilje, izhodišča in neposredno dejavnost vseh nosilcev upravljanja družbene reprodukcije v mednarodnih odnosih na vseh področjih smo jasno zapisali v resoluciji obeh kongresov, najboljša napotila pa dobili v referatu tovariša Tita.

Če smo se pred tremi leti, v Jugoslaviji pa pred petimi leti, osredotočili na odnose z deželami v razvoju in si zadali naloge za povečanje obsega medsebojnega sodelovanja, predvsem pa za poglobljanje odnosov na vseh področjih, je neizogibno, da naše sodelovanje z deželami v razvoju opredelimo z vidika sedanjih mednarodnih dogajanj in razvitih socialističnih samoupravnih odnosov ter določil ustave in naših sistemskih zakonov.

Na to nas opozarjajo stališča Sveta za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko Republiške konference Socialistične zveze, poudarjeno pa je tudi v stališčih Komisije za mednarodne odnose Skupščine SR Slovenije. Podpiram ta pristop za opredelitve in usmeritve nadaljnje dejavnosti, opozarjam pa, da se to v predloženem besedilu osnutka stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije premalo odraža. Besedilo je naravnano le na odnose z deželami v razvoju in na nosilce v smislu sistemskih zakonov ter naloge iz do sedaj sprejetih družbenih planov, ki objektivno nekaterih razsežnosti iz mednarodnih odnosov še niso mogli vključiti.

V 3. točki na koncu drugega dela je sicer zapisano, naj bi Skupščina SR Slovenije opredelila nov dokument, ki bi zajel sedanje mednarodne okoliščine, predvsem uresničevanje in nadaljnjo graditev nove mednarodne ekonomske ureditve na vseh področjih na osnovi načel neuvrščenosti, izoblikovanih v Colombu, in uveljavljanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela vseh dejavnosti v mednarodnih odnosih v smislu ustave in sistemskih zakonov. Vendar osnutek stališč v opredeljevanju nadaljnjih nalog pri sodelovanju z deželami v razvoju tega ne upošteva dovolj. Četudi bi šlo samo za dežele v razvoju, bi morali bolj izostreno poudariti tole:

1. Resolucije in akcijski programi se uresničujejo v bistvu samo z dejavnostjo nosilcev odločanja v temeljnih celicah družbene reprodukcije. Delavci v tozdih zajemajo v procesu planiranja, odločanja in tekoče poslovne dejavnosti celotno družbeno reprodukcijo, torej tudi vse mednarodne odnose na vseh področjih, in to ne samo z vidika naših odnosov s tujino in v smislu ustave ter sistemskih zakonov, temveč tudi za uresničevanje zunanje politike in mednarodnih obveznosti Jugoslavije, predvsem pa nove mednarodne ekonomske ureditve. Pri tem v sistemu socialističnega samoupravljanja odločajo v sklopu upravljanja družbene reprodukcije o dejavnosti v mednarodnih odnosih na vseh področjih, prek svojih delegatov v raznih samoupravnih interesnih in družbenopolitičnih skupnostih, tudi delavci tistih temeljnih organizacij združenega dela, ki neposredno ne sodelujejo s tujimi organizacijami, ustanovami in osebami.

V smislu tega morajo vsi subjekti v sistemu socialističnega samoupravljanja izoblikovati svoje naloge za vključevanje v mednarodne odnose in jih povežati v celoto svoje dejavnosti, opredeljene v planih.

2. Pri opredeljevanju sodelovanja in neposredne dejavnosti v mednarodnih odnosih morejo delavci v združenem delu dosegati dolgoročne in učinkovite rezultate samo v primeru, če v teh odnosih izkoriščajo prednosti sistema socialističnega samoupravljanja, to je dohodkovne odnose, združevanje dela in sredstev, družbeno planiranje in usmerjanje razvoja, združevanja sredstev v bančnih organizacijah, delitev po rezultatih dela in podobno. Predvsem pa to velja za izhodišča za organiziranje in povezovanje delavcev v tozdih za izvrševanje skupno opredeljenih in usklajenih nalog. To so obenem temelji, na katerih lahko dosegamo enakopravnejši položaj organizacij združenega dela in države kot celote v vseh mednarodnih odnosih, kolikor jih bomo dosledno in še hitreje uveljavljali v Jugoslaviji in presegali zaprtost organizacij združenega dela, dejavnosti in območij, še zlasti republik in avtonomnih pokrajin.

3. Delavci v tozdih vseh dejavnosti si morajo zagotoviti vse osnove in pogoje za uspešno vključevanje v mednarodno delitev dela in sodelovanje na vseh področjih. Predvsem morajo stalno in tekoče sprejemati ustrezne informacije in znanje, bodisi z rezultati dela v raziskovalnih in strokovnih organizacijah oziroma skupno organiziranih strokovnih službah in centrih bodisi v procesu rednega in dopolnilnega izobraževanja in usposabljanja.

Spremljanje, proučevanje in raziskovanje mednarodnih dogajanj in odnosov, posebno v zvezi z uresničevanjem in nadaljnjo izgradnjo nove mednarodne ekonomske ureditve, kakor tudi ustrezno stalno informiranje, posredovanje znanja in usposabljanje delavcev v združenem delu moramo oblikovati in uresničevati s ciljem uveljavljanja delavcev v tozdih vseh dejavnosti kot nosilcev upravljanja celovite družbene reprodukcije, posebej pa še mednarodnih odnosov.

4. Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela prek svojih delegatov v samoupravnih interesnih in družbenopolitičnih skupnostih in v drugih oblikah povezovanja, predvsem organizacijskih oblikah usklajevanja, sodelovanja in uresničevanja dogovorjene politike, kot so gospodarske zbornice, sekcije, skupna predstavništva, mešane komisije, skupne organizacije med neuvrščeniimi državami in deželami v razvoju, nacionalne komisije specializiranih ustanov organizacij združenih narodov itd. prevzemajo naloge, ki se oblikujejo v teh organizmih in zadevajo področja dela, bodisi v Jugoslaviji bodisi v mednarodnih odnosih.

Za učinkovito in usklajeno uresničevanje teh nalog v vseh temeljnih celicah družbene reprodukcije morajo izvršilni organi teh skupnosti in organizacij s svojo dejavnostjo zagotavljati ustrezne pogoje. Pri tem ima dejavnost Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in organov samoupravnih interesnih skupnosti na republiški ravni, glede na odgovornost republik in avtonomnih pokrajin za uresničevanje skupno dogovorjene politike tudi v mednarodnih odnosih, na vseh področjih poseben pomen in težo. Ti poudarki so toliko bolj pomembni, ker moramo nadaljnje sodelovanje z deželami v razvoju oblikovati v okviru sprejetih obveznosti in prizadevanj Jugoslavije za uresničevanje in nadaljnjo graditev nove mednarodne ekonomske ureditve, kakor so jo opredelile neuvrščene države na konferenci v Colombu.

S tem postane sodelovanje z deželami v razvoju sestavni del celote mednarodnih odnosov na vseh področjih iz izhodišč in ciljev ter v okviru akcijskega programa neuvrščeni držav, ne pa neka posebna dejavnost in naloga, za katero bi morali uporabljati izjemne spodbude in ukrepe. Takšni poudarki so bili nujni pred leti, sedaj pa moramo oblikovati akcije in naloge v sklopu ce-

lovitega planiranja družbene reprodukcije in vključevanja v mednarodno delitev dela ter mednarodnega sodelovanja na vseh področjih. Delavci v združenem delu lahko edino v samoupravnih sporazumih o temeljih družbenih planov zajamejo vse obveznosti iz svoje dejavnosti in tudi spodbude za sodelovanje z deželami v razvoju in neuvrščeni državam.

Predložena stališča in sklepe Skupščine SR Slovenije bi morali vsi subjekti v sistemu socialističnega samoupravljanja dopolniti z vidika svoje dejavnosti in usklajevanja z dejavnostjo drugih nosilcev upravljanja družbene reprodukcije v smislu uresničevanja usmeritev in nalog, ki izhajajo iz sklepov VIII. kongresa Zveze komunistov Slovenije in XI. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije na področju mednarodnih odnosov in uresničevanja politike neuvrščeniosti, še posebej pa celovitosti nove mednarodne ekonomske ureditve. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Ali bi se lahko pogovorili o tem, katere poudarke bi upoštevali pri spremembi stališč?

Majda Gaspari: Mi smo v 4. točki zbrali tista vprašanja, ki bi jih bilo smiselno upoštevati.

Predsednica Tina Tomlje: Če je tako, potem moramo v zboru oblikovati skupino, ki bo te stvari preuredila. Za sodelovanje v skupini delegatov sta iz našega zbora predvidena tovariš Jože Globačnik in tovarišica Štefanija Žagmaister.

Jože Globačnik (iz klopi): Predlagam, da sestavimo skupino, ki ne bo obremenjena z dosedanjimi formulacijami stališč, kot smo mi, ki smo se skoraj štirinajst dni ukvarjali s temi stališči.

Predsednica Tina Tomlje: To je najbrž en vidik, ki pa ga ne bomo mogli v celoti upoštevati, kajti tisti, ki ste v skupini ves čas sodelovali, morate biti prisotni tudi sedaj. Mislim, da bi najbrž tovariš Globačnik in tovarišica Žagmaistrova morala ostati v skupini, potrebujemo pa še dodaten predlog za enega člana skupine, ker bodo trije iz sedanje razprave in iz razprave, ki jo pričakujemo na zboru izluščili predloge, s katerimi bi dopolnili pripravljena stališča.

V tej zvezi sem pred tem že govorila s tovarišem Stanetom Gavezom, če je pripravljen, verjetno pa je pripravljena pri tem sodelovati tudi tovarišica Gasparijeva. To se pravi, da bi skupino, ki bo oblikovala stališča iz te razprave skupaj s skupino delegatov iz ostalih dveh zborov, sestavljali tovariši: Štefanija Žagmaister, Jože Globačnik, Stane Gavez in Majda Gaspari.

Kdo želi dalje razpravljati? Tovarišica Lojzka Čotarjeva ima besedo!

Lojzka Čotar: Tovarišice in tovariši! Moja razprava se navezuje na regijski posvet o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih Slovenije z državami v razvoju, ki sta ga v Kopru organizirala Medobčinski svet SZDL in Obalno-kraški svet Zveze sindikatov Slovenije. Dovolite torej, da posredujem nekaj povzetkov z omenjenega posveta.

Aktivnost delovnih organizacij na področju sodelovanja z deželami v razvoju je v zadnjih letih dosegla tudi na slovenski obali pomembne rezultate. Struktura gospodarstva obale je usmerjena predvsem v izvoz storitev, saj

je odpadlo v letu 1977 od skupnih 2 900 000 000 dinarjev ustvarjenega deviznega priliva kar 2 200 000 000 na izvoz storitev.

V izvozu blaga je sicer na obali delež dežel v razvoju v skupni menjavi sorazmerno majhen in znaša komaj polovico v razmerju z republiškim povprečjem, je pa v konstantnem porastu. Vendar če upoštevamo tudi izvoz storitev, se delež dežel v razvoju v skupnem izvozu obalnega območja poveča na skoraj 32 odstotkov kar predstavlja nedvomno visoko udeležbo. Pri tem velja še posebej poudariti, da gre pretežno za pospeševanje sodelovanja z deželami v razvoju s transportnimi storitvami v okviru pomorstva in luške dejavnosti in se ti dejavnosti pojavljata kot podaljšana roka trgovine, ki olajšuje in pospešuje razvoj tega sodelovanja na splošno.

Pri obravnavanju aktivnosti našega gospodarstva na področju ekonomskih odnosov z deželami v razvoju v poročilu o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije sta vsekakor pomen in vloga te oblike sodelovanja premalo poudarjena, saj ga statistični podatki v obdelavi niti ne zajemajo, čeprav gre za pomemben obseg. Vrednost transportnih storitev, ki jih namreč opravlja pomorsko gospodarstvo na obali, to je Splošna plovba, Luka, Špedicija itd., z deželami v razvoju predstavlja namreč okoli 11 odstotkov vrednosti celotnega slovenskega blagovnega izvoza v te dežele. Pa tudi sicer ugotavljamo, da pospeševanje deviznega priliva s transportnimi storitvami na splošno in tudi z deželami v razvoju ni ustrezno stimulirano v odnosu na blagovno izmenjavo in mora ustrezno gospodarstvo to sodelovanje uresničevati v težjih pogojih kot ostalo. Davčne olajšave za izvoz transportnih storitev so med najnižjimi, visoke carinske obremenitve pri uvozu ladij pa vplivajo na občutno podražitev investicij v dejavnosti, ki deluje izključno v pogojih ostre mednarodne konkurence.

Tudi sprejeti in družbeno verificirani ukrepi in stališča za razvoj pomorstva se ne izvajajo in je zaradi tega ogrožen nadaljnji razvoj in celo normalno poslovanje v tej dejavnosti. V tem je treba iskati tudi osnovne probleme, ki zavirajo uveljavljanje višjih oblik sodelovanja na tem področju, ki so se začele snovati z Ljudsko republiko Angolo in Zvezno republiko Nigerijo.

Poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih Slovenije z državami v razvoju daje poseben poudarek nujnosti, da preidemo od dosedanje, skoraj izključno klasične blagovne menjave in od parcialnih ter kratkoročnih nastopanj k višjim oblikam gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju, zasnovanih predvsem na dolgoročnih kooperacijah in poslovnno-tehničnem sodelovanju ter na skupnih vlaganjih. Pri tem je treba zasledovati tudi cilj, da se neposredno v naš razvoj vključujejo tudi sredstva, s katerimi razpolagajo neuvrščene države, zlasti proizvajalke nafte. Predvidena gradnja rafinerije v okviru energetske cone v Kopru je na primer pritegnila pozornost držav v razvoju zaradi izbrane lokacije in koncepta, ki predvideva gradnjo kompleksne rafinerije z visoko stopnjo valorizacije uporabne tehnološke vrednosti primarne energije, kar omogoča razvoj določenih interesantnih smeri bazne kemije ter izvoz oziroma izmenjavo presežka naftnih derivatov iz produktov bazne kemije prek ustreznih terminalov v koprski luki.

Znano je namreč, da si prizadevajo države v razvoju, ki so proizvajalke nafte, tudi za lastno predelavo surove nafte ter gradnjo velikih in specializiranih zmogljivosti in so še posebno zainteresirane za sodelovanje, ki je zasnovano na dopolnjevanju proizvodnih zmogljivosti in ustrezni izmenjavi tržnih presežkov ter na takih osnovah se razvijajočem skupnem nastopanju na tretjih tržiščih. V popolnem nasprotju s tako koncepcijo bi na primer bila zamisel o

manjši rafineriji, ki naj bi jo gradili zgolj za naše energetske potrebe nekeje v notranjosti. Taka zamisel, čeprav že večkrat ovržena, se namreč od časa do časa ponovno uporno pojavlja, kadarkoli se porajajo tudi najmanjše težave pri realizaciji zastavljenega koncepta. Jasno pa je, da zapira sleherno sedanjo in perspektivno orientiranost na kakršnokoli obliko sodelovanja z državami v razvoju, ki ni klasičen nakup surove nafte.

Ugoden geografski položaj nam omogoča, da drage prometne infrastrukture, ki jih sicer moramo razvijati in modernizirati zaradi naših potreb, lahko vedno uspešno vključujemo v funkcijo transporta, posredovanja, izmenjave in distribucije blagovnih tokov, ki se pretakajo na relacijah med razvito centralno Evropo in državami v razvoju, zlasti Bližnjega in Srednjega vzhoda ter afriške celine. Po tej poti bomo v prvi vrsti in najlažje dosegli tako koncentracijo prometa in trgovskih tokov, ki bo ekonomsko upravičevala gradnjo sodobnih, specializiranih proizvodnih zmogljivosti in prometnih terminalov, v bodoče edino sposobnih za uspešno uveljavljanje v mednarodni konkurenci.

Ob večji koncentraciji prometa in pretakanja blaga smo tudi zniževali stroške na enoto v okviru našega celotnega transportnega sistema, kar bo zopet spodbujalo in omogočalo nadaljnji razvoj izvoza in mednarodnega gospodarskega sodelovanja. Primer takega pristopanja sta dva projekta, ki ju bomo uresničevali v koprski Lukii na osnovi sporazumov o združevanju dela in sredstev med Luko in zainteresiranim gospodarstvom. To sta lesni terminal in projekt tehnološke posodobitve in povečanje luške zmogljivosti, predvsem zaradi razvijanja integralnega transporta in prometa lahko pokvarljivega blaga. Oba projekta zahtevata znatne investicijske naložbe, ki jih neposredno zainteresirano gospodarstvo ne bo moglo samo zagotoviti in bo potrebno za njihovo uresničitev tudi združevanje bančnih sredstev.

Kar zadeva sodelovanje z deželami v razvoju na področju proizvodne kooperacije, so v našem območju zlasti pomembni dosežki in izkušnje organizacije združenega dela Tomos s firmo Tomos-Gana. Na žalost ugotavljamo, da se ta kooperacija ne odvija s pričakovano dinamiko in se predvideni pogodbeni obseg realizira komaj v razmerju nasproti dogovorjenim planom. Razlog je predvsem to, da pristojni organi v Gani ne odobravajo licenc za uvoz Tomosovih razstavljenih delov v dogovorjenem in planiranem obsegu. Licence tudi redno kasnijo, saj jih odobravajo februarja ali marca za tekoče leto. Vse to seveda negativno vpliva tudi na poslovni uspeh firme Tomos-Gana in Tomosa samega. Težave pa so tudi s transferom zapadlih terjatev. Nakazila kasnijo za 4 do 5 mesecev za predpisanimi plačilnimi roki in povzročajo velike težave pri prijavljenih izvoznih poslih. To so vsekakor problemi, ki jih je treba bilateralno rešiti, na meddržavnem in medbančnem nivoju, da bo možno uresničevati dogovorjene načrte.

Končno naj omenim, da je bila v razpravi, ki sta jo organizirala Medobčinski svet SZDL in Obalno-kraški svet Zveze sindikatov Slovenije še posebno izpostavljena potreba, da se pristopa k pospeševanju gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju z bolj čvrstim programiranjem in z bolj jasno in konkretno definiranimi cilji in nameni tega sodelovanja, ki prav gotovo niso izključno klasični cilji zagotovitve višje stopnje rentabilnosti in kvalitete.

Te namene in cilje moramo verificirati in tudi ustrezno stimulirati. Na posvetu je bilo še posebej izpostavljeno, da je treba večjo pozornost posvetiti sodelovanju z deželami v razvoju tudi pri vzgoji kadrov. Naše kadre danes še vedno vzgajamo za klasične pristope in prijeme, ki so značilni za mednarodno

menjavo razvitega sveta, premalo pa upoštevamo nove odnose, ki jih je treba uveljaviti v sodelovanju med deželami v razvoju.

Predsednica Tina Tomlje: Kdo še želi razpravljati? Tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Tovarišice in tovariši! Mislim, da je Izvršni svet dal dokaj temeljit pregled stanja v naših odnosih, da so delovna telesa Skupščine dovolj temeljito obravnavala stvari. Zato imam k poročilu le nekaj pripomb. Mislim tudi, da bi stališča, kolikor bi jih dopolnili, predvsem v smeri izvajanja tovarišice Majde Gasparijeve, povsem ustrezala, posebej še, če sprejmemo tudi sklep, da poročila delovnih teles predstavljajo sestavni del zaključkov. V enem od poročil je tudi prisotna ugotovitev, da naj Izvršni svet tekoče spremlja in obvešča skupščino o pojavih na tem področju. Tako imamo možnost, da lahko tudi v prihodnje dobimo nov vpogled v stvari in lahko tudi damo morebitne svoje ocene in prispevke.

To, kar me je posebej spodbudilo, da se oglasim, je problem, ki po mojem mnenju ni dovolj jasno postavljen niti dovolj precizno rešen. V svojem ekspoziciju je tovariš Jan ugotovil, da zahteva poznavanje bistvene smeri mednarodnih procesov dobro obveščenost delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, da bodo lahko odločali. Na drugem mestu ugotavlja, da je to silno komplicirana situacija. Dalje, v stališčih ugotavljamo, da tudi težišče teh odnosov prehaja na delavce v združenem delu in da se morajo dejansko vse temeljne organizacije združenega dela neposredno vključiti v ta proces, predvsem s plani delovnih organizacij, ki morajo vsebovati celovitost njihovega poslovanja in zato tudi odnose z deželami v razvoju.

Ce s tega vidika pogledam na poročilo, potem v tem poročilu lahko najdem stavke, kot so na primer: »Slovenske organizacije združenega dela zelo zaostajajo za jugoslovanskimi organizacijami združenega dela pri izvajanju investicijskih del.« »Dosedanja šibkejša usmerjenost slovenskega gospodarstva v države v razvoju in v neuvrščene dežele je odraz slabega poznavanja tržnih razmer v območjih, ki doslej niso bila naš tradicionalni trg.« »Ni zagotovljen pretok tekočih informacij.« »Dogovora o investicijskem sodelovanju oziroma sporazuma, ki ga je spodbudila slovenska zbornica in ki je zaživel v interesu vseh delovnih organizacij, doslej niso podpisale nekatere organizacije združenega dela, ki bi to, glede na svojo dejavnost, vsekakor morale storiti.« In tako dalje.

Kaj to dokazuje? To dokazuje, da se ogromna večina delovnih organizacij ni vključila v proces povezovanja z deželami v razvoju, da je precejšnje število ali pa večina delovnih organizacij še vedno tradicionalno vezana na stare odnose z deželami v Evropi, z razvitimi deželami Amerike in tako dalje. To kaže na nerazumevanje politike, kakršna bi pri nas morala biti prisotna in kot je zelo jasno začrtana v kongresnih dokumentih in zaključkih, posebno v resoluciji XI. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije.

Kje je perspektiva našega nadaljnjega razvoja? Ne samo zaradi trenutne potrebe Jugoslavije in niti ne zaradi trenutnega stanja, ker, živč med bloki, želimo vendarle okrepiti neko pozicijo, ki naj nas zavaruje pred tem, temveč ker je resnična perspektiva gospodarstva v nerazvitih, v sodelovanju z nerazvitimi deželami in ker te stike z nerazvitimi deželami iščejo tudi razvite dežele v svetu. Politika Amerike, politika Sovjetske zveze in drugih v iskanju zveze z Afriko, Azijo, Južno Ameriko ni samo v tem, da bi okrepili svojo po-

litično silo, temveč tudi v tem, ker vidijo perspektivo svojega nadaljnjega ekonomskega razvoja in prodiranja v svet prav v zagotovitvi tržišča svojemu blagu v teh deželah in v njihovem razvoju. Če je tako, potem sodim, da je vendarle ali nekoliko prezahtevno ali pa ne dovolj premišljeno, če tudi v zaključkih precej odločno postavljamo, da morajo delavci v združenem delu, temeljne organizacije in tako dalje prevzeti nase skrb za povezovanje z deželami v razvoju in za okrepitev naše trgovine in gospodarskega sodelovanja, investicijske politike in podobnega z deželami v razvoju.

Postavljam vprašanje, ali smo zadostno zadolžili tiste, ki bi morali rešiti ta načelni problem, to se pravi, analizirati in obvestiti delavce o stanju, v kakršnem smo. To ni preprost problem. Prej je tovarišica iz Kopra govorila o tem, da z Gano nismo mogli razviti pričakovane kooperacije, da ne odobravajo licenc in tako dalje. Postavljam vprašanje: Ali so te stvari v pristojnosti delovne organizacije? Ne! Mi moramo najti rešitve, ki bodo določene stvari razčistile v meddržavnih odnosih in ki bodo, kot pravimo, nalile čistega vina tistim delovnim organizacijam, ki naj gredo na ta tržišča. Gre za stvari, ki jih je treba reševati v jugoslovanskem merilu in ki jih mora Zvezni izvršni svet rešiti v razgovoru s posameznimi deželami. Gre za stvari, ki jih mora slovensko družbenopolitično vodstvo reševati enotno, tako, da bodo nastopi naših organizacij enotni.

Gre tudi za povezovanje delovnih organizacij. V zaključku po mojem mnenju manjka ena od ugotovitev Socialistične zveze delovnega ljudstva, ki se glasi: »Treba je pospešiti povezovanje in sodelovanje raziskovalcev iz posameznih republik in pokrajin pri skupno opredeljenih projektih in nalogah s tega področja«. V naših zaključkih ne vidim tega, da bi si prizadevali, da bi se jugoslovansko področje kot enotno tržišče povežalo v tej bitki za zunanji trg. Ves čas samo pripovedujemo, da bomo močni v bitki s kapitalističnim svetom na teh tržiščih le, če bomo jugoslovansko povezani, to se pravi, če bomo tukaj ustvarili močne konzorcije, kooperacije in tako dalje oziroma če se bo slovensko gospodarstvo povežalo tudi z gospodarstvi drugih republik in pokrajin in skupno nastopalo na teh tržiščih.

Naj se povrnem na izhodiščno misel. Mnenja sem, da je za uresničitev ideje, o kateri govorimo, potrebno, po besedah tovariša Jana, oblikovati programe in strategijo nastopa v posameznih državah. Toda strategije ne bo določila temeljna organizacija združenega dela. Tovarišu Janu in vsem tistim, ki vodijo to politiko, postavljam vprašanje, kdo bo to strategijo določil. Če gre za slovensko gospodarstvo, potem so tu Izvršni svet, Interesna skupnost, Zbornica, tu so razni inštituti, ki jih imamo v Sloveniji in v Jugoslaviji precejšnje število. Ni mogoče, da vsak na svojo roko nekaj počenja. Mislim, da je treba jasno postaviti, in če bi bilo to mogoče, celo v zaključkih povedati, da je treba enotno ugotoviti ta razmerja, strategijo in analizo stanja v svetu. Vsaka dežela zase zahteva svojo analizo in šele ko bomo s takimi informacijami prišli k delovnim ljudem in jim hkrati povedali, da je njihova perspektiva tudi v tem svetu in ne le v tradicionalnih zvezah z evropskimi deželami, z razvitim kapitalističnim svetom, bomo ustvarili osnovo za planiranje na tem področju. Potrošno blago, predvsem prehrabeno, razno južno sadje in tako dalje še vedno uvažamo preko metropol, namesto da bi ga direktno iz teh dežel, kjer ga pridelajo. Šele potem, ko bomo s takimi konkretnimi informacijami prišli k temeljnim organizacijam, bodo le-te lahko vse te vidike realno upoštevale v svojih planih. Če tega ne naredimo, bodo njihovi plani in s tem tudi naš republiški plan, ostali

neuresničeni. Zato predlagam dopolnitev zaključkov v tem smislu, da se morajo vsi ti nosilci nalog odločno povezati in posredovati neposrednemu proizvajalcu skupne in koristne informacije o stanju v teh deželah. To bi samo koristilo stvari, na ta način pa bi, po mojem mnenju, pomagali tudi k uresničitvi sklepov VIII. in XI. kongresa Zveze komunistov Slovenije in Jugoslavije in se približali perspektivi našega nadaljnjega razvoja.

Opozoril pa bi še na tole. Tovariš Jan je šele v šesti točki ugotovil, da je treba razvijati tudi zdravstvene, izobraževalne, kulturne, raziskovalne in druge odnose, ker je tudi to eden od pogojev za uspešno sodelovanje na gospodarskem področju. Malo poznam dežele v razvoju, ker v mnogih nisem bil, lahko pa povem, da če hočemo vzpostaviti gospodarsko sodelovanje, moramo razvijati predvsem te odnose. Najprej moramo vzpostaviti medsebojno sodelovanje med strokovnjaki, kot so inženirji, zdravniki, prosvetni delavci in tako dalje, da bi tako pokazali svoj odnos do te dežele, in nato na tej osnovi vzpostaviti tudi gospodarske odnose. V tem pogledu so naši zaključki nekoliko šibki. Opozarjam pa ponovno na 8. točko, ki jo je odbor tovariša Jožeta Globačnika sprejel in mislim, da bi njena vsebina v nekem smislu ustrezala.

K posameznim formulacijam pa predlagam naslednje spremembe. V 2. točki prvega poglavja pravimo: »Neuskklajen nastop našega gospodarstva v državah v razvoju ter njegova premajhna povezanost sta bistvena vzroka...«. Mi neuskklajeno nastopamo ne samo v državah v razvoju, temveč v vseh državah, le da nas v državah v razvoju to manj prizadene, kot v razvitih državah, ki temeljito izkoriščajo našo razbitost. Zato predlagam, da naj se ta točka glasi takole: »Neuskklajen nastop našega gospodarstva na tujih tržiščih in še posebej v državah v razvoju ter njegova majhna povezanost« in tako dalje. Tako se vidi, da smo povsod nepovezani, da pa je to odločilno v deželah v razvoju. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Polič! Prosim, besedo ima tovariš Stane Gavez!

Stane Gavez: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Želel bi vas na kratko seznaniti s stališči in mnenji, ki so bila izražena v naši regiji na posvetu, ki ga je organizirala Socialistična zveza skupaj s sindikati.

Prvič moram reči, da so udeleženci posveta pozdravili pobudo, da se o tej problematiki širše razpravlja, ker je bila ta problematika doslej bolj ali manj zaprta in delovne organizacije, delegati ter širše družbene strukture v preteklosti niso bili z njo seznanjeni. Izraženo je bilo mnenje, kot je bilo danes tudi v ekspoziciji poudarjeno, da kaže to razpravo nadaljevati.

Dane pa so bile tudi nekatere sugestije in pripombe, ki bolj ali manj potrjujejo stališča delovnih teles kot tudi predlog stališč današnje seje.

Dovolite mi, da kljub temu opozorim na nekatera stališča in mnenja iz te razprave.

Izraženo je bilo mnenje, da je informiranost delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela o problemih in odnosih, na katerih moramo razvijati gospodarsko sodelovanje z deželami v razvoju, nezadovoljiva. Zato si bo potrebno v prihodnje bolj prizadevati za to, da bi bili delovni ljudje celoviteje seznanjeni z vsemi problemi, težavami in odnosi, v katerih moramo razvijati, poglobljati in širiti sodelovanje, še zlasti ker se zavzemamo, da so temeljne organizacije nosilec teh naporov, ob pomoči strokovnih in drugih institucij, ki jih imamo v našem sistemu. Zato mislim, da bo potrebno tem pripombam in

stališčem prisluhniti in zgraditi sistem informiranja delovnih ljudi kot nosilcev teh naporov.

Nadalje je bilo izraženo mnenje, da imamo v naši družbi še premalo ustrezne strokovne podlage in informacij za samoupravno opredeljevanje in odločanje, zato je ta oblika gospodarskega sodelovanja v srednjeročnih razvojnih programih temeljnih organizacij združenega dela in družbenopolitičnih skupnostih nasploh premalo zajeta. Glede na to je bilo predlagano, da je potreben ob tem, ko imamo ustrezne samoupravne interesne skupnosti, komite in druge upravne organe, primeren sistem strokovnih in drugih informacij, kjer bi se lahko ustrezno vključevale strokovne in druge institucije, kajti ta specifična problematika je zaradi znanih objektivnih, pa tudi subjektivnih razlogov premalo poznana.

Izraženo je bilo tudi mnenje, da smo preslabo in neustrezno organizirani. Združeno delo v naši republiki ni sposobno, da bi se ustrežneje in uspešneje vključevalo v te napore. V tem močno zaostajamo za drugimi republikami. Naše gospodarstvo nastopa razdrobljeno, zato ob takšni organiziranosti še ni sposobno nuditi celovitejših programov ter višjih stopenj in oblik sodelovanja. Morali bi, tako kot je že tovariš Zoran Polič opozoril, dejansko videti, kako bo združeno delo organizirano, kako mu bodo dosegljive potrebne informacije in kako naj se v celoti organizira, da bi zunaj nastopalo bolj organizirano in bolj kvalitetno.

Danes je situacija takšna, da moramo čimprej, vendar z organizirano akcijo subjektivnega dejavnika preseči poskuse podjetniškega organiziranja na nivoju temeljnih organizacij. Zunanja trgovina je razdrobljena, pa še ta je programsko in poslovno tako orientirana, da je sposobna razvijati le kupoprodajne odnose, ne pa tudi krepiti in poglobljati vse ostale oblike sodelovanja, kot npr. prenos tehnologije, znanosti in tako dalje. Tudi obstoječe zunanje trgovinske organizacije bi se morale ustrezno usposobiti, reorganizirati ter prevzeti skupno obveznost in odgovornost za vključevanje v mednarodno menjavo in delitev dela, zlasti za sodelovanje z deželami v razvoju.

Naslednje, na kar je že bilo opozorjeno, so kadrovske težave. Predstavniki združenega dela so opozorili, da se srečujejo z velikimi kadrovskimi problemi. Kadri, ki delajo ali so doslej delali pri teh zadevah, niso ustrezno usposobljeni, ne poznajo dovolj družbenoekonomskih, političnih in vseh drugih pogojev in razmer, v katerih se mora in more razvijati sodelovanje z deželami v razvoju. Zato bi morali v vseh izobraževalnih in strokovnih institucijah temu vprašanju posvetiti mnogo večjo skrb in čimprej odpraviti to stanje. Še vedno so namreč določene sredine, kjer se misli, da je to politična parola in politična moda, ne pa ekonomska nuja in pogoj za naš nadaljnji razvoj in vključevanje v mednarodno delitev dela.

Nadalje je bilo izraženo mnenje, da naj bi o tej problematiki razpravljale poleg Republiške skupščine tudi ustrezne samoupravne interesne skupnosti, zlasti kar zadeva raziskovalno sodelovanje na drugih področjih združenega dela, kot so npr. kultura, prosveta, zdravstvo in tako dalje. Zato bi kazalo, da bi tudi mi predlagali tem samoupravnim interesnim skupnostim, da z ustreznega vidika obravnavajo to problematiko glede na njihovo funkcijo.

Končno predlagam, da bi tudi občinske skupščine razpravljale o tej problematiki. Spodbuditi je treba samoupravno, politično, ekonomsko, skratka vsestransko prizadevanje v družbi, kajti gre za izredno pomembna in resna vprašanja ter za vrsto problemov, ki še obstajajo na tem področju.

Predstavniki so tudi opozorili, da je področje menjave in zunanje trgovine še preveč odtujeno samoupravnemu vplivu. Državne institucije se pojavijo predvsem takrat, ko gre za uvozna dovoljenja. Kadar pa gre za reševanje problemov, ki jih ima združeno delo pri izvozu in podobno, je preveč čakanja, skratka prepočasni smo, tako da že ob težavah, ki jih imamo v zvezi z našo konkurenčno sposobnostjo, zaidemo v birokratske in druge tokove. S tem pa se izgubi tudi možnost ustreznega vključevanja v odnosu na druge partnerje.

Zato mislim, da bi bilo potrebno prek Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino zagotoviti večji vpliv združenega dela na ustrezno in hitrejše reševanje sistemskih vprašanj, kajti le tako se bo združeno delo lahko hitreje in uspešneje vključevalo v mednarodno menjavo oziroma gospodarsko sodelovanje z deželami v razvoju.

Sicer pa so udeleženci gradivo podprli. Naj na koncu dodam še to, da bi morali biti vendarle bolj akcijski. Iz gradiv in stališč, ki jih prebiramo, izhaja, da bomo spremljali delo na tem področju, premalo pa je poudarjeno, kdo bo konkretno opravil določene naloge, kdo je konkretno odgovoren, kako bomo ustvarjali pogoje za spodbujanje in hitrejše reševanje težav, od produktivnosti do sprejemanja ustreznih sistemskih ukrepov. Vsi bi samo spremljali, težišče skrbi pa želimo prenesti na delavca v temeljni organizaciji združenega dela, ki pa je v dosedanem sistemu imel odločno premalo vpliva na urejanje teh odnosov. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Tovariš Marko Bulc!

Marko Bulc: Tovarišice in tovariši! Nobenega dvoma ni, da so izvršeni pomembni premiki tako v naši zavesti, da je sodelovanje z deželami v razvoju in neuvrščeni deželami vprašanje našega lastnega razvoja in obstoja, kot tudi v konkretni praksi političnih in ekonomskih odnosov.

Tovariš Jan je v današnjem ekspoziju navedel tri konkretne ukrepe, ki so sprejeti za pospeševanje ekonomskih odnosov z deželami v razvoju, in na koncu tudi ugotovil, da te stimulacije še ne predstavljajo zadostne spodbude za dolgoročno preusmeritev našega gospodarstva v te države. Omenil je tudi, da si je zato treba prizadevati, da se v okviru politike pospeševanja izvoza kot dela skupne devizne politike Jugoslavije zagotovi prek instrumentov ustreznna stimulacija.

Mislim, da bi to stališče morali v bistvu povzeti v zaključke. Gre predvsem za dve stvari: Eno lahko sprejme Samoupravna interesna skupnost s samoupravnimi dogovori znotraj Slovenije. Druga, ki se nanaša na tako imenovani blagovni režim in druge elemente sistema za pospeševanje izvoza, za urejanje uvoza in tako naprej, pa se ne more urediti znotraj Samoupravne interesne skupnosti in je prav gotovo potrebna akcija na nivoju Jugoslavije.

Navedel bom samo dva primera, kaj se nam sedaj konkretno dogaja. Recimo, podjetje Emona ima svojo kooperacijo v Centralnoafriški republiki za kavo. Res je, da ta ni tako pomembna kot kruh, je pa po obsegu zelo pomemben artikel v blagovni menjavi Jugoslavije. In vendarle za to kavo velja popolnoma isti postopek pri nabavi kot za kavo katerekoli borzi. To pomeni, da mora iti na licitacijo v zvezne rezerve, in če nima boljše ponudbe kot kava recimo iz Brazilije ali od kje drugje, že izpade. Ravno tako jo potem rezerve obremenijo z vsemi uvoznimi taksami (7 in 10 odstotkov uvoznih taks) in jo potem te zvezne rezerve prodajo nazaj Emoni.

Ali pa drug podoben primer. Kot delegacija v Zboru republik in pokrajin, ko smo usklajevali carinsko tarifo, smo po težki razpravi in prepričevanju komaj dosegli, da se eksotične vrste lesa, ki jih naša podjetja v kooperaciji sekajo in eksportirajo k nam, ne obremenjujejo kot ostali les z visokimi carinskimi tarifami in smo dosegli soglasje, da imajo samo evidenčno carino: Potem se mora s posebnim odlokom Zveznega izvršnega sveta prek blagovnih kontingentov odločiti ali to ostane, ali pa gre izpod 5 odstotkov carine. To gotovo pomeni veliko podražitev.

Pa še tretji primer. Za blago v blagovni menjavi z deželami v razvoju velja režim 1 : 1, kar pomeni, da moraš za en dolar izvoziti, da bi lahko za en dolar uvozil. Ta odnos, ki je zelo trd in postavljen generalno za vse artikle, dostikrat preprečuje, da ni kaj uvoziti ali pa ni kaj izvoziti in potem enostavno do blagovne menjave ne pride.

Te tri primere sem navedel samo zaradi tega, da bi pokazal, kako dostikrat blagovni in carinski režim nista usklajena z našo politično naravnostjo. Zaradi tega mislim, da bi bilo potrebno v bistvu ugotovitev iz ekspezeja tovariša Jana spremeniti v sklep zbora in reči, da Skupščina priporoča — določiti je treba tudi nosilca — Izvršnemu svetu in samoupravnim interesnim skupnostim Slovenije, da se opravi analiza blagovnega in deviznega režima Jugoslavije z deželami v razvoju in da se je ta spremenila tako, da bosta ustrezala vsebini naših odnosov z deželami v razvoju in neuvrščeni državam. To je en predlog.

In drugi predlog, ki se nanaša na našo usposobljenost za celovitejšo ponudbo in še posebej za povezavo z inženiringom in posvetovalnimi konzoltik organizacijami. To stališče je bilo sprejeto že tedaj, ko smo prvič razpravljali v Skupščini o sodelovanju z deželami v razvoju. Pri tem je treba ugotoviti, da od tistih prvih razprav zaenkrat nismo prišli dalj, kot da se je pri Gospodarski zbornici oblikoval poseben odbor, ki naj to pospešuje. Dejstvo pa je, da veliko organizacij združenega dela želi poslovati z deželami v razvoju, niso pa za rizike. Zaradi tega bo verjetno treba razmišljati tudi o rizičnih skupnostih, kar pomeni v bistvu svojevrstne dohodkovne odnose in poslovne povezave tudi za te višje oblike ekonomskega sodelovanja. Želim opozoriti predvsem na to, da se je treba takoj angažirati in najbrž priporočiti angažiranje v smeri, ki ga bo omogočala nova jugoslovanska banka za izvoz, ki je v formiranju. Ne bi smeli čakati z našimi predlogi, da se bo ta banka formirala in se čez eno ali dve leti usposobila, temveč se je treba že sedaj pripravljati. Ta banka bo dejansko najbrž konstituirana že na enem naslednjih zborov in bo konec leta že začela poslovati. Ena od njenih nalog bo tudi ta, da bo s posebnimi samoupravnimi sporazumi omogočala gospodarstvu povezavo z deželami v razvoju in v bistvu tudi pokrivanje rizikov. Na ti dve vprašanji sem želel posebej opozoriti in mislim, da bi bilo koristno, če bi ju vključili tudi v predlog zaključkov. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje : Hvala! Tovariš Milan Kučan!

Milan Kučan : Tovarišice in tovariši! V razpravi je že bilo ugotovljeno, da poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine Socialistične republike Slovenije kaže zelo korekten pregled stanja na tem področju, kot tudi nemajhne uspehe, ki so bili doseženi, predvsem, kot je že bilo omenjeno, na področju zavesti in razumevanja pomena teh odnosov, čeprav osebno nisem prepričan, da je ravno tu dosežen največji premik. Mislim pa, da ta pregled stanja ni tako

korekten tudi v oceni razlogov za stanje, ki ga je tudi na osnovi poročila mogoče oceniti kot neustrezno ali celo kot negativno. Glede na to mislim, da poročilo kaže na aktualnost resolucije, ki je bila sprejeta leta 1975, in tudi na aktualnost v njej opredeljenih nalog, še posebej ker je bilo to poročilo kompletirano po moji sodbi z zelo pomembnimi opredelitvami v uvodnem delu ekspozicije tovariša Jana. Njegov ekspozicija odpira nove razsežnosti te problematike v svetovnih okvirih, kjer se odvija boj za nove ekonomske odnose, kar je realnost, ki jo pri načrtovanju naše politike ne bi smeli spregledovati. Brez te dopolnitve bi stvar nujno ostala torzo. Mislim pa, da bi morali imeti v razpravi o stališčih, ki bi jih danes sprejeli, pred očmi dve stvari iz uvodnega dela ekspozicije. Tovariš Jan je označil ta boj za nove ekonomske odnose kot svetovni razredni konflikt. To je velika beseda, ki zahteva tudi temu primeren odnos in razumevanje za vsebino takšne formulacije. In drugič, nekje je napisano, da je to boj za drugačno prerazdelitev presežne vrednosti v svetu, kar pomeni, da je to boj zoper zgodovinske privilegije in monopole narodov in držav, v zadnjih letih pa tudi boj proti monopolom transnacionalnih ali multinacionalnih kompanij. Zato je najbrž naš sistem ekonomskih odnosov s tujino nasploh in z deželami v razvoju še posebej sestavina tega boja za nove ekonomske odnose v svetu in zaenkrat tudi edino praktično sredstvo njihovega uveljavljanja v naših odnosih z deželami v razvoju. In če seveda dodamo to ideološko in politično dimenzijo tej celotni problematiki, potem nekatere stvari, ki se, če jih gledamo samo z ekonomskega vidika, morebiti morda zdijo zadostne, pokažejo kot nezadostne in pomankljive. Tako je najbrž prav, če se danes postavimo na stališče, da še vedno obstaja nek, morebiti ne velik, toda vendarle pomemben razkorak med tem, kar želimo doseči na tem področju kot socialistična delavska država, torej tudi na področju mednarodnih odnosov, in med tistim, kar na področju razvijanja in uveljavljanja praktičnih odnosov, ne samo ekonomskih, temveč tudi drugih, uspevamo doseči. In ta razkorak je po moji oceni osnova in izhodišče za razmišljanje, kje so njegovi vzroki.

Dva razloga sta po mojem mnenju takšna, ki danes sicer nista bila posebej omenjena, čeprav sta označena, za katera mislim, da bi jima bilo treba dati večji poudarek.

Prvič sem mnenja, da še vedno nismo dojeli, da pomeni razvijanje ekonomskih odnosov s tujino, posebej ekonomskih odnosov z deželami v razvoju, kjer imamo v okviru svetovnega razrednega konflikta iste razredne interese, uresničevanje vitalnih interesov slovenske oziroma jugoslovanske družbe, zlasti pa združenega dela, da je to sestavina in pogoj razvoja združenega dela, samoupravno organiziranega, in s tem vsake njegove celice posebej in da bi zatorej bilo potrebno tudi v teh okvirih razumeti vso težo pomena planiranja razvoja ekonomskih odnosov z deželami v razvoju pri načrtovanju razvoja sleherne temeljne celice samoupravno organiziranega združenega dela. To ni zahteva, ki ima pomen samo za vzpostavljanje in graditev celovitega sistema samoupravnega planiranja, temveč ima tudi drug pomen, ki je bil morebiti do sedaj v teh zahtevah podcenjevan.

Drugi razlog je v še zmeraj zastareli, rekel bi tradicionalistični miselnosti, zato sem uvodoma tudi omenil, da ne vem, če smo ravno na področju zavesti naredili največ, ko je prevladujoča usmeritev še vedno omejena na klasično blagovno menjavo s tujino in ne vidimo, da je danes sodobno pojmovanje ekonomskih odnosov s tujino usmerjeno že daleč naprej, v višje, bolj komplicirane oblike tega sodelovanja in da se pravzaprav šele v teh višjih oblikah so-

delovanja, ki vključujejo pamet, tehnologijo in tradicijo, lahko realizira naša odgovornost in če hočete tudi razredna solidarnost z deželami v razvoju. To pa je tudi v našem lastnem interesu, ker se s tem vzpostavlja enakopraven odnos na tistih področjih, kjer razvite države ohranjajo monopol in kjer so tudi najmanj pripravljene za enakopravno sodelovanje. To je ravno prenos tehnologije in pameti oziroma rezultatov raziskovalnega dela.

To so stvari, ki jih razvite države ščitijo tudi prek multinacionalnih kompanij kot monopolno razredno in hegemonistično pozicijo. Te stvari seveda zahtevajo, da v praktičnih ekonomskih odnosih z deželami v razvoju začenjamo razumeti, da tu ni edini in ključni motiv dobiček, ki pravzaprav kot motiv tega sodelovanja odpade, zaradi česar to sodelovanje ne more biti kratkoročno in zasnovano zgolj na trenutnih koristi, temveč zahteva dolgoročnost, ki raste iz istih idejno-političnih opredelitev, kot raste naša mednarodna politika nasploh. Ta zahteva organiziranost in zahteva končno, o tem je prej govoril tovariš Marko Bulc, drugačno razumevanje zunanjetrgovinske ali drugače rečeno uvožno-izvozne politike v funkciji realizacije zunanje politike Jugoslavije. Ta pa še vedno pretežno, in na to poročilo tudi opozarja, omejuje uvoz in se tako dostikrat spremeni tudi v zaviralni faktor ekonomskega razvoja, ne pa v politiko, ki bi stimulirala izvoz skladno s temi opredelitvami. Mislim, da bi bilo prav postaviti zahtevo tako, kot jo je postavil tovariš Marko Bulc in morda celo nekoliko širše, da ta izvozno-uvozna politika ne bi smela biti namenjena izključno varovanju devizno-bilančnega ravnovesja, ampak da bi morala upoštevati tudi kvaliteto tega ravnovesja oziroma njegovo notranjo strukturo. S teh vidikov imam k predlaganim sklepom tri pripombe.

Najprej v zvezi z drugim stališčem, na 2. strani v prvem delu. O tem je že govoril tovariš Polič, s čimer se strinjam. Gre za preprosto ugotovitev, da je eden od osnovnih razlogov za premajhne dosežke pri realizaciji te resolucije neustrezna organiziranost ali premajhna stopnja organiziranosti in s tem tudi premajhna stopnja usposobljenosti Slovenije, posebno slovenskega gospodarstva, za izpolnitev nalog iz resolucije. To je toliko večji problem, če si ponovno priključimo v spomin, da je to področje opredeljeno v svetovnih okvirih kot razredni konflikt. Predlagana rešitev v tretjem odstavku vidi izhod v združevanju dela in sredstev na temeljih dohodkovnega in razvojnega povezovanja. To je sicer res, vendar to, glede na trenutno stanje organiziranosti našega gospodarstva, zavesti in na drugi strani realnosti v teh svetovnih okvirih, ni zadosti. Tu je potrebno ravno tako vključiti še intervencijske ukrepe, bodisi države bodisi drugih dejavnikov, ki morajo preprečiti neorganizirano nastopanje na zunanjih trgih, ki je konkurenčno škodljivo in ki bistveno vpliva tudi na prestiž in ugled Jugoslavije na tem mednarodnem političnem prizorišču. Mislim, da ni naključje, da se je tov. Tito na XI. kongresu te problematike dvakrat zelo ostro dotaknil, in sicer v referatu in v zaključni besedi, in da najbrž edini ukrep za realizacijo te naloge ne more biti samo združevanje dela in sredstev na dohodkovnih povezavah, čeprav je dolgoročno to gotovo najbolj zanesljiva rešitev tega problema. Tu so pri nas ustanovljeni konzorciji. Mislim pa, da bi poleg tega bilo potrebno zaostriti tudi problem odgovornosti do nosilcev zunanjetrgovinske menjave v posameznih celicah združenega dela in tudi posebej funkcijo Gospodarske zbornice kot tudi razsodišča. Tu je problem toliko večji, zlasti če bo narejen potreben premik za uveljavljanje višjih oblik ekonomskih odnosov s tujino, čemur bo gotovo potrebno dodati tudi to jugoslovansko dimenzijo. To po-

meni, da naj ne ostane povezovanje samo znotraj slovenskega združenega dela, temveč naj bo znotraj jugoslovanskega združenega dela.

Mislím, da velja enaka zahteva tudi za druga področja, npr. za raziskovalno, kulturno, zdravstveno in tako naprej. O tem je danes že tekla beseda. Mislím pa, da ni prav, ali pa morda jaz to napačno razumem, ko je na strani 17 v točki 4 napisano, da je vse te oblike sodelovanja potrebno postaviti v funkcijo ekonomskih odnosov. To sodelovanje ima veliko širšo dimenzijo in poslanstvo; postaviti ga v funkcijo samo ekonomskih odnosov pa pomeni v bistvu pristajati na dobičku kot osnovnem motivu tega sodelovanja. Morebiti ni bil tak namen, toda tako je napisano in tako je besedilo tudi mogoče razumeti.

Drugi moj predlog je, da bi v uvodni del sklepov zapisali še en stavek, ki bi morda pravilno usmeril polemiko o tem, ali je prav, da vso težo za razvoj teh odnosov postavljamo na delavca v temeljni organizaciji združenega dela. Mislím, da bi našo borbo za večjo učinkovitost, za večjo kvaliteto in intenzivnost naših ekonomskih odnosov s tujino, posebej z deželami v razvoju, morali povezati z bojem za uveljavljanje samoupravnih odnosov v združenem delu oziroma za samoupravni položaj temeljne organizacije združenega dela in znotraj nje za samoupravni položaj delavca. Tu so postavljene zahteve, da naj bo delavec informiran, da bo lahko odločal o zunanjetrgovinski menjavi. Mislím, da je zahteva širša, da je potrebno postaviti zahtevo, da se delavcu v delovni organizaciji oziroma v temeljni organizaciji omogoči odločanje. S tem ne mislím reči, da ne odloča, temveč da je veliko zavor za to odločanje.

Kot osnovna zahteva na kongresu je bila postavljena zahteva po ustvarjanju samoupravnih pogojev, da bo delavec v celoti obvladoval družbeno reprodukcijo. Sestavina te družbene reprodukcije je seveda tudi zunanjetrgovinska dimenzija oziroma dimenzija ekonomskih odnosov s tujino, in zato mislím, da je prav, da se postavimo na stališče, da delavec lahko obvlada zunanjetrgovinsko menjavo toliko, kolikor nasploh obvlada razširjeno in družbeno reprodukcijo v svoji organizaciji združenega dela. Potem so te zahteve po vnašanju te dimenzije v plane razvoja razumljive in potem je razumljiva tudi težnja glede samoupravne skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Vendar tudi ta skupnost lahko prevzame vse te naloge samo pod pogojem, da so tisti, ki so jo ustanovili, to pa so delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, objektivno v takšnem družbenoekonomskem položaju, da lahko oblikujejo in uresničujejo politiko v tej samoupravni interesni skupnosti. To pa kljub temu ni edini dejavnik. Vračam se k tistemu, o čemer je govoril že tovariš Polič, to je tudi država, s svojimi pomembnimi funkcijami, ki ima in bo imela na tem področju še zmeraj in še dolgo časa zelo pomembne pristojnosti in zato tudi odgovornosti. Tako ravno na tem občutljivem področju ne moremo reči, češ tu so samoupravljalci, to je njihova samoupravna interesna skupnost, mi pa samo spremljamo stanje, kajti ukrepi, zlasti tisti, ki stimulirajo, in tisti intervencijski in restriktivni so v rokah države oziroma uprave in izvršnega sveta.

In končno, tu je še tretja točka v drugem poglavju, ki apelira na to, da bi bil potreben nek poseben dokument o ponovni opredelitvi celotne problematike mednarodnega sodelovanja. Nisem prepričan, da nam je tak dokument potreben, če pa nam je, potem je to gotovo zvezni dokument, ker gre za enotno mednarodno sodelovanje. Mislím pa, da bi bilo veliko bolj praktično in da bi zadostovalo, če bi v tem trenutku v našo politiko ekonomskih odnosov z zunanjim svetom, posebno z deželami v razvoju, vnesli opredelitve iz ekspozicija in da bi v to politiko vnesli tudi opredelitve republiškega in zveznega kongresa,

ki so v svojih idejnih in političnih dimenzijah dovolj konkretne in razumljive. To bi nas pripeljalo do boljšega rezultata kot pa, da zopet leto ali leto in pol razpravljamo o besedilu nove resolucije, ki naj bi na novo opredelila problematiko mednarodnega sodelovanja. Mislim namreč, da nimamo nikjer tako jasnih stališč kot ravno na področju mednarodne politike in mednarodnega položaja Jugoslavije, in s tem tudi odgovornosti. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Kučan! Želi še kdo razpravljati? Imam poseben predlog, ki odstopa od zamišljenega dela v zvezi s to točko dnevnega reda. Glede na izredno bogato in deloma tudi nasprotujočo si razpravo o nekaterih točkah bi, če se tudi vi strinjate z mojim predlogom, vprašala predsednika ostalih dveh zborov, tov. Silvo Jerebovo in tov. Emila Tomaziča, če se tudi onadva strinjata, da v tej naglici ne oblikujemo zaključkov, pač pa, da si za to vzamemo čas, še posebej zaradi tega, ker se je medtem začel kongres in najbrž res niso v besedilu v zadostni meri upoštevana sprejeta stališča. Tako bi v miru pripravili popravek skupščinskih stališč do sredine julija, ko bodo ponovne seje zborov.

Mislim, da je bilo povedanih toliko bogatih misli, da še tako dobra skupina ne bi mogla zgledno opraviti svoje dolžnosti. Obveščena sem, da sta oba zbora imela manj pripomb oziroma da sta že zdavnaj zaključila razpravo in obravnavata že druge točke dnevnega reda.

Se strinjate s predlogom, ki sem ga dala? (Delegati, se strinjajo.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Prekinjam sejo in odrejam 15 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 11.35 in se je nadaljevala ob 11.50.)

Predsednica Tina Tomlje: V zvezi z 2. točko dnevnega reda se oba predsednika preostalih dveh zborov strinjata s predlogom tega zbora, da se predstavnik Odbora tega zbora za družbenoekonomske odnose in hkrati skupine, ki jo je ustanovil zbor, udeleži sestanka skupine delegatov v sobi 209 in pove v skupini razloge tega zbora, da bodo lahko predstavniki skupine o tem poročali v svojih zborih.

Razlogi, katere smo že prej obrazložili, so, da umaknemo oblikovanje stališč in sklepov z današnjih sej zborov. Gre predvsem za nove elemente v eks-poziciji in seveda v kongresnih dokumentih. To sta dva poglobljena razloga. Preostali razlogi so bili navedeni v obširni razpravi na današnji seji zbora. Sedaj pa naj se tovariš Globačnik in tovarišica Žagmaistrova odločita, ali gresta na sestanek oba ali samo eden izmed njiju.

Menim, da bi bilo prav, da ne zadržujeta dela skupine in da takoj odideta na sestanek oba.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na obravnavo informacije o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki.

Informacijo je predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, Titov sklad za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev v Socialistični republiki Sloveniji pa je predložil informacijo o delovanju Sklada v letu 1977 in o pripravah za razpis štipendij za šolsko leto 1978/79.

Obe informaciji so obravnavali: Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose, Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in Komisija Skupščine SR Slovenije za narodnosti.

Prejeli ste obe informaciji. Prejeli ste tudi dopolnitve informacije o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje, poročilo Odbora in poročilo obeh komisij.

Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je v svojem poročilu predložila ugotovitve in predloge, katere naj bi zbori sprejeli. Nekatera stališča in predloge pa je sprejela tudi Komisija Skupščine SR Slovenije za narodnosti.

K obravnavi te točke smo še posebej povabili predstavnika Gospodarske zbornice Slovenije in Upravnega odbora Titovega sklada.

S tovarišico Majdo Poljanškovo, predsednico Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje, smo se dogovorili, da bo v uvodni besedi osvetlila še nekatera vprašanja. Prosim, besedo ima tovarišica Majda Poljanšek!

Majda Poljanšek: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Želela bi, da moj uvod razumete ali pa sprejmete bolj kot mojo vključitev v razpravo. Veliko je bilo namreč povedanega že v odborih. Vse sugestije, ki so bile sprejete v tem zboru, so prav gotovo koristne. Menim pa, da bi danes, ko po letu dni obravnavamo informacijo o tem, kako smo premagovali velike težave, ki so bile na področju štipendiranja v preteklosti, lahko ugotovili, da je do takratnih izredno velikih zaostritev prišlo zaradi neuskkljenosti med višino sredstev in številom prosilcev za štipendije.

Globlji razlogi za takšno stanje pa so prav gotovo bili in so še mnogokje tam, kjer niso odpravljene vse težave, in sicer v prešibkem vplivu združenega dela na celotno kadrovske politiko in v tej zvezi tudi na štipendijsko politiko kot na sestavni del kadrovske politike in pa v tem, ker se je pogosto ta problematika obravnavala v preveč ozkih krogih in seveda ni zagotovila združenemu delu in delavcem, ki so združevali za to sredstva, možnosti za to, da bi učinkovito vplivali na njeno reševanje.

Drugič, ta problematika se je kazala in se še mnogokrat kaže v neuskkljenosti med potrebami združenega dela in poklicnimi odločitvami mladih, v takratnem neučinkovitem solidarnostnem sistemu in v neučinkovitem gospodarjenju s sredstvi.

Določeni razlogi za nastalo situacijo pa so prav gotovo bili tudi v pomanjkljivem sistemu samem. Vendar to vprašanje postavljam na zadnje mesto zaradi tega, ker sodim, da pomenijo vsa poprejšnja dogajanja globlje razloge za situacijo, pred kakršno smo se znašli prejšnje leto.

V tem svojem uvodu bom opozorila samo na nekatera vprašanja:

Menim, da se pri uveljavljanju štipendiranja kot sestavine usmerjenega izobraževanja in kadrovske politike še danes, kljub sanaciji, srečujemo s temeljnim problemom, ki je zagotovitev vpliva delavcev na planiranje kadrovske potrebe, na uresničevanje in na samoupravno organizirano pot, tako da bi delavec dejansko imel možnost za obvladovanje tega področja.

V poročilih sta tudi močno poudarjena pomen in potreba po tem, da so vse naše štipendije predvsem kadrovske. V zvezi s tem naj še posebej opozorim, da bi na kadrovske funkcije štipendiranja morali navezati tudi vse oblike socialne

pomoči v štipendiranju, da bi tudi v prihodnosti presegali socialne razlike glede dostopnosti šolanja.

S tem seveda je opredeljena tudi še vnaprej potreba po združevanju sredstev v sporazumu v višini 0,5 % kot solidarnostna pomoč tistim manj razvitim občinam, ki brez solidarnostnih sredstev same ne bi mogle uresničevati predvsem svojih potreb po kadrih, ki izhajajo v teh občinah iz njihovega družbeno-ekonomskega položaja.

Prav zato se mi zdi, da je treba gledati na združena sredstva čedalje bolj kot na funkcijo kadrovske politike v teh območjih. Širša solidarnost pa postaja dejanska pomoč pri odpravljanju nerazvitosti manj razvitih območij. Pri načrtovanju družbenoekonomskega razvoja teh območij moramo namreč zagotoviti tudi temeljni vzvod za doseganje načrtovanega razvoja le z učinkovitim načrtovanjem kadrov, ki bi uresničevali takšen razvoj.

Zaradi združevanja sredstev po delovnem načelu na občinski ravni pa pomeni to tudi, da bi delavci, ki prebivajo izven sedeža delovne organizacije, v drugi občini, in za katere vemo, da jih je zelo veliko, onemogočili zagotavljanje pogojev za šolanje svojih otrok in bi tako zadrževali kadrovske sestavo občine na isti ravni, kolikor ne bi zagotovili solidarnostnega prilivanja.

Zato je seveda ta solidarnost utemeljena in s tem je utemeljeno tudi združevanje deleža sredstev za štipendiranje. Ta solidarnostna funkcija je pomembna še zlasti zato, ker je planiranje, kar tudi poudarjam, kadrovske potrebe v organizacijah združenega dela še vedno preveč izraz trenutnega položaja, manj pa so organizacije združenega dela vključene v načrtovanje perspektivnih kadrovske potrebe, ki izhajajo iz dolgoročnejših usmeritev in iz prestrukturiranja gospodarstva, iz prioritarnih nalog, ki jih je mogoče zaslediti tako v občinskih programih, kot tudi v programih družbenoekonomskega razvoja Slovenije kot celote.

Če bi seveda imeli možnost, da bi podrobno pogledali letošnje razpise delovnih organizacij, bi lahko ugotovili, da je to dejansko še vedno odraz trenutnega stanja v teh delovnih organizacijah in da je velika razlika med tem stanjem in tem, kaj so bile naše centralne usmeritve v republiki, kako hitreje dosegati načrtovan gospodarski razvoj.

Danes razpolagamo še s podatkom, ki ga je Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje dal s precejšnjo zamudo in je tudi nepopoln, da je trenutno v Sloveniji 42.940 štipendistov in da se je odstotek tistih, ki imajo kadrovske štipendije, tudi v zadnjem letu pomaknil nekoliko navzgor in znaša 73 % oziroma z drugimi besedami med vsemi štipendisti je 73 % takih, ki imajo kadrovske štipendije.

Zaradi tega je seveda kot možen ukrep prisoten tudi ta, da bi se kar na hitro odločili za zmanjševanje odstotka za združevanje sredstev na občinski ravni in za prelivanje. Menim, da bi se morali tega problema lotevati odgovorno, če bi že šli na kakršnokoli zmanjševanje, saj bi s tem dregnili v problem 12 000 štipendistov, ki dobijo štipendijo iz združenih sredstev bodisi v celoti bodisi kot razliko do kadrovske štipendije.

S tem ste prizadeli tiste, ki jim je štipendija edini vir za preživljanje. Ta štipendija sedaj zneso toliko, da posameznik lahko opravlja svoje šolske obveznosti in da ima zagotovljen temeljni družbenoekonomski položaj, saj štipendija za učenca, ki mu je to edini vir preživljanja iz združenih sredstev, znaša v tem letu 216 000 starih dinarjev.

V povprečju pa so bili zneski štipendij iz združenih sredstev kot oblike socialnih pomoči zelo različni, glede na gmoten položaj učencev. V povprečju je znašala taka štipendija iz združenih sredstev 79 200 starih dinarjev za srednješolce in 117 600 starih dinarjev za študente na visokih šolah.

S tem smo seveda omogočili tudi to, da so se učenci lahko nastanili v domovih. Znano vam je, da smo v zagati glede mest v študentskih in dijaških domovih. Zaradi tega smo seveda postavili v ospredje zlasti socialna vprašanja učencev v domovih, pri čemer je bilo treba zagotoviti sredstva za to, da se je pokrivala ekonomska cena prebivanja tistih učencev v domovih, ki so bili tega tudi najbolj potrebni, ker so izhajali iz odročnejših krajev.

Danes recimo znaša cena prebivanja v dijaškem domu v Sloveniji od 130 000 do 160 000 starih dinarjev mesečno, v ljubljanskih in mariborskih študentskih domovih pa je ta cena od 180 000 v Ljubljani do 199 000 starih dinarjev v Mariboru.

S temi sredstvi smo skušali zagotoviti, da bi z izravnavanjem posamičnih razlik omogočili prebivanje v domovih, ki so pa seveda poslovali po ekonomskih cenah.

Letošnji javni razpis, ki je bil prvič pravočasno objavljen že v maju z visokim odstotkom razpisanih kadrovske štipendij, saj je vseh kadrovske štipendij v Sloveniji razpisanih okoli 9700, bo prav gotovo vplival zaradi svoje pravočasnosti in javnosti na organizirano dejavnost tako komisij, ki bodo preusmerjale učence in študente na pridobitev neposrednih kadrovske štipendij, kot tudi na posameznikovo odločitev pri vpisu v šolo.

Še na eno stvar bi rada opozorila v zvezi z mnogokrat postavljenim vprašanjem glede združevanja sredstev za solidarnost in njihovo višino.

Iz podatkov lahko ugotovimo, da se delovne organizacije izredno nerade odločajo za štipendiranje učencev ali pa študentov v prvih letnikih. V tem letu smo komaj preperečili, da se v razpisih kadrovske štipendij niso pojavili zraven tudi visoki letniki. Vsi nekako odklanjajo, če bi se zelo grdo izrazila, učenca z že izkazanim uspehom, ki pa ga ne more dokazati. Zaradi tega bi seveda morali tudi v prihodnje s previdnostjo obravnavati vsako spremembo v zvezi z združenimi sredstvi.

Druga stvar, na katero želim opozoriti, je ta, da bomo morali v novem družbenem dogovoru o štipendijski politiki in v na njem zasnovanih samoupravnih sporazumih določiti tudi to, da bo morala kadrovska štipendija veliko bolj stimulirati nagrajevanje šolskega uspeha, kot je bilo to doslej.

Prav gotovo bo treba sprejeti predlog, da bi učencu, ki je doslej dobival za odličen uspeh 1073 dinarjev, ta znesek, ko bo tudi valorizirana štipendija, povečali na 1978 dinarjev in da bi učencu, ki je imel zadosten uspeh, dosedanji znesek 753 dinarjev zvišali na 1290 dinarjev. S tem bomo naredili veliko za to, da bo mlad človek, ki sprejema štipendijo, v veliko odgovornejšem položaju in veliko bolj motiviran za to, da je učinkovitejši in da ima boljše uspehe.

V zvezi s kadrovske štipendijami in štipendisti pa velja omeniti tudi premalo izkoriščene možnosti, ki bi štipendiste bolj povezovala s posamezno organizacijo združenega dela. V dosedanjih razpravah v odborih se mi zdi, da je bilo to vprašanje premalo poudarjeno.

Že doslej štipendistov, ki so imeli kadrovske štipendije ali pa tudi štipendije iz združenih sredstev, nismo silili v to, da bi se že med študijem povezovali s posamezno organizacijo združenega dela, v kateri se bodo kasneje zaposlili, da bi v njej poiskali na primer gradivo za svoje diplomsko delo, svoje

seminarske naloge, da bi v njej opravljali svojo delovno prakso, da bi se vključevali v samoupravno delo in življenje, ne glede na to, ali gre za tovarno ali za vrtec, za šolo ali za kulturno ustanovo.

Štipendija je zaradi tega bila premajhna osnova, da bi štipendista vezala na kolektiv, da bi povečevala njegovo odgovornost in da bi v bistvu zagotavljala njegovo vključevanje kot sodelavca v določeno delovno organizacijo. Za to kvalitativno vez bi morali poskrbeti vsi štipenditorji, ne glede na to, ali gre za občino, interesno skupnost ali posamezno delovno organizacijo.

Pomembno je, da pride do konkretnih stikov z organizacijo združenega dela, v kateri se bodo zaposlili mladi.

Menim, da bi zelo slabo opravili delo, če bi informacijo o štipendijski politiki obravnavali le na ravni republike. Ves čas doslej se je namreč kazalo to, da je mogoče učinkovito presegati protislovja in težave zlasti pri štipendiranju v temeljnih organizacijah združenega dela in da jih je mogoče učinkoviteje reševati prek klubov štipendistov, med podpisnicami samoupravnega sporazuma, v občinah, v skupščinah, kot smo to opredelili v novem družbenem dogovoru, z večjo javnostjo dela, s stalnostjo dela, z večjim vključevanjem tudi šol v to, da spremljajo učinkovitost štipendiranja, da ugotavljajo, kako se spreminja socialna struktura, kako vpliva štipendija na učni uspeh in tako dalje.

Na tak način je mogoče konkretno reševati posamezna vprašanja. Sicer takšna informacija, ki sicer odmeva po slovenskem prostoru, dostikrat bolj vpliva na to, da od pavšalnih ocen o slabostih štipendijske politike prehajamo na kritično obravnavo posameznih štipendistov in štipenditorjev, posameznih neodgovornih strokovnih služb, ne pa strokovnih služb nasploh. Menim, da bi predvsem v tem smislu kazalo dati spodbudo s strani Skupščine SR Slovenije tudi občinskim skupščinam.

Menim, da bi morali vsi podpisniki družbenega dogovora o štipendijski politiki obravnavati spremenjeni predlog družbenega dogovora z vidika svojega dela odgovornosti. Tako naj bi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predvsem skrbel za izvajanje družbenega dogovora v tem smislu, da bo pozoren na prednostne usmeritve pri oblikovanju štipendijske politike, in sicer ali so te ustrezno izražene v družbenem planu ali ne in da bi predvsem usklajeval štipendiranje za potrebe upravnih, politično-izvršilnih in pravosodnih organov in skrbel za štipendiranje otrok pripadnikov slovenske narodnosti iz zamejstva in otrok izseljencev. Svoj delež pa bi morale prav gotovo, tako kot so to storile doslej, neposredno prevzemati družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti, tako da bi čimprej prišlo do podpisa novega predloga družbenega dogovora, po katerem bi morale na tem področju veliko bolj kot doslej sodelovati tudi občinske skupščine, za katere bi skoraj rekla, da dostikrat pozabljajo na to, da so podpisnice dogovora. Ugotovili smo namreč, da je po preteklem letu, ko je bila predložena Skupščini SR Slovenije informacija in pa ko so bila sprejeta priporočila Skupščine, od 60 občinskih skupščin le 29 občinskih skupščin obravnavalo to informacijo in da se jih je le 14 med njimi zavzelo spopadlo s to problematiko na svojih sejah.

Menim, da naj bi bila tudi današnja razprava o teh vprašanjih predvsem spodbuda za to, da se občinske skupščine čutijo soodgovorne in sooblikovalke novega, boljšega in bolj samoupravno zasnovanega sistema štipendiranja.

Opozorim naj tudi na to, da bo prav gotovo štipendiranje prisotno tudi v razpravi o zakonu o usmerjenem izobraževanju, v kateri bo treba nekatera vpra-

šanja neposredno povezovati tudi s politiko štipendiranja in nadaljnjim načrtovanjem. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Stane Gavez, kot predstavnik Odbora, ki bo dopolnil poročilo Odbora.

Stane Gavez: Tovarišice in tovariši delegati!

Na kratko bom posebej izpostavil nekatere elemente, ki so bili poudarjeni na seji, glede na to, da je tovarišica Majda Poljanšek tudi omenila že nekatera vprašanja v svojem izvajanju.

Moram reči, da smo zelo poudarili, da smo na področju štipendijske politike z organizirano akcijo družbenopolitičnih organizacij dosegli pomembne uspehe in da se to ne izraža le v številu štipendistov, ampak tudi v tem, da so doseženi pomembni uspehi pri reševanju socialno-materialnega položaja in vprašanj naše študirajoče mladine.

Prav tako je bilo poudarjeno, da je štipendijska politika vse bolj naslonjena na kadrovske politike, ki je tudi izraz razvojnih potreb in problemov združenega dela. Tako, da dejansko tega sistema, ki ga imamo, ne kaže bistveno spreminjati, ampak ga kaže nenehno dograjevati v skladu z zakonom o združenem delu ter drugimi političnimi usmeritvami in sklepi, posebej še seveda v skladu tudi z dokumenti obeh kongresov Zveze komunistov.

Nadalje gre pri tem za to, da ne moremo, kar je bilo poudarjeno, korigirati le štipendijsko politiko in ne hkrati odpravljati vse slabosti, ki jih imamo v kadrovske politiki in pa v procesu vzgoje in izobraževanja.

Zato so lahko nekateri ukrepi na področju štipendijske politike seveda pogostokrat nesmotrni in zelo krivični do mladega človeka, če poizkušamo izključno s štipendijsko politiko urejati probleme.

Zato bi seveda morali bolj poudariti, da so potrebni še vnaprej organizirani napor, tako v procesu usmerjenega izobraževanja kot tudi v celotni kadrovske politiki, za to, da postane sestavni del enovitega procesa in odnosov. Seveda je treba v tem smislu tudi štipendijsko politiko v prihodnje dograjevati. Menili pa smo, da ni treba bistveno spreminjati družbenega dogovora in pa drugih dokumentov, ki jih imamo na tem področju.

Nadalje smo posebej poudarili, na kar je opozorila tudi tovarišica Poljanškova, da gre za določene težave v štipendijske politiki tudi zaradi tega, ker združeno delo še nima opredeljenih ustreznih srednjeročnih in dolgoročnih kadrovskih potreb, izraženih v svojih razvojnih programih. Zato so ti bolj, tako kot je bilo rečeno, izraz trenutnih potreb. Mnogokje ne izhajajo iz razvojnih, proizvodnih in kadrovskih usmeritev, ampak so še vedno izraz delovanja kadrovskih oziroma personalnih služb v organizacijah združenega dela.

Zato bi seveda morali bolj opozoriti v stališčih tudi na odgovornost vseh delov združenega dela glede planiranja kadrov, ker morajo štipendijska politika, izobraževalna mreža in vse usmeritve sloneti dejansko na potrebah združenega dela v najširšem smislu.

Naslednje je vprašanje podružbljanja kadrovske politike oziroma štipendijske politike. Poudarili smo, in to je navedeno tudi v stališčih, da moramo samoupravni vpliv na tem področju graditi na delegatskih odnosih in načelih. Danes se na primer samoupravne interesne skupnosti za izobraževanje premalo ukvarjajo s sistemom štipendijske politike, ki jim je nekoliko tuj. Strokovna opravila in nekatere druge funkcije na tem področju opravljajo strokovne

službe skupnosti za zaposlovanje. Podpisniki družbenega dogovora in občinske skupščine so zopet organizirani izven delegatskega sistema. Delegati teh podpisnikov nikomur ne odgovarjajo. To so običajno predstavniki kadrovskih služb.

Skratka, v prihodnje bi morali ta samoupravni vpliv zgraditi tako, da bo dan večji vpliv združenega dela, temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, skratka temeljnih samoupravnih skupnosti, samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in drugih na štipendijsko politiko, na konkretne odločitve, na javnost dela in tako dalje.

V tem zboru je bilo namreč opozorjeno, da ni vedno socialni cenzus, ki ga ugotavljamo prek znanih kazalcev, realno merilo in da marsikje prihaja včasih na osnovi teh odločitev do dokaj nejasnih ukrepov.

Bilo je tudi poudarjeno, da bi kazalo pri nas enkrat narediti, za kar bi že bil čas, oceno, kako glede na prvo ugotovitev, ki sem jo povedal, in glede na pomembne uspehe, ki smo jih dosegli, kar verjetno vpliva tudi na stanje v študentskih organizacijah, relativno zadovoljiva materialna rešitev teh problemov vpliva na učinkovitost in uspešnost študija. Namreč delovni ljudje in vsi ustvarjalci sredstev bi enkrat želeli tudi to ugotoviti. Menimo, da je prav, če je delna obveznost študenta študij in če mu prek štipendije delovni ljudje zagotavljajo socialne in materialne pogoje za študij, da tudi enkrat ugotovimo, kako to vpliva na učinkovitost in intenzivnost študija. Tako predlagamo, da se to tudi naredi. To smo tudi napisali v stališčih kot nalogo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in ustreznih institucij.

Posebej bi želel omeniti opozorila v Odboru glede tega, da je dana možnost zmanjšanja odstotka združenih sredstev za 0,5, glede na to, da je vse več kadrovskih štipendij.

Moram reči, da gre za solidarnostno načelo pri združevanju sredstev za te štipendije. Torej je vsaka štipendija kadrovsko izredno pomembna za hitrejši razvoj manj razvitih območij.

Danes je iz manj razvitih območij precejšnje število štipendistov. S tem smo dejansko pristopili k izravnavanju pogojev za življenje in delo mladih ljudi iz nerazvitih območij s pogoji za življenje in delo v razvitejših območjih.

Tako kot je tovarišica Poljanškova rekla, tudi sam rečem: bodimo politično zelo modri, preden se odločimo za določen ukrep zmanjševanja tega odstotka družjenih sredstev, da ne bomo prišli v položaj, v katerem smo bili pred dvema letoma. Moram reči, da tudi statistični podatki niso enotni. Posebej opozarjam, da je treba biti pri tem zelo previden, da ne bomo prišli po nepotrebem v dodatne težave.

Naj še to povem, ne kot poročevalec Odbora, ampak kot delegat Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, da so se v razpravah v območju, iz katerega izhajam, zavzemali, da ostane še naprej načelo solidarnosti, ker je to eden od temeljnih pogojev za hitrejši razvoj manj razvitih območij in da pridejo do potrebnih kadrov. V tem se izraža ne le pomoč, ampak dejanska vzajemnost in solidarnost delovnih ljudi naše republike. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Besedo ima tovariš Ciril Zlobec, predstavnik Komisije Skupščine SR Slovenije za narodnosti!

Ciril Zlobec: Opravičujem se, če sem morda preskočil vrstni red govornikov, ampak mudi se mi na sestanek, na katerem moram biti nujno prisoten.

V zvezi s to problematiko, ki jo je pred nami razgrnila tovarišica Poljanškova, naj dodam le nekatere specifičnosti, ki jih je ob razpravi o štipendijski politiki obravnavala na svoji seji 16. junija tega leta Komisija Skupščine SR Slovenije za narodnosti.

Prva ugotovitev je, da informacija, o kateri je tekla beseda, zajema predvsem problematiko in posebnosti, kot se izražamo, večinskega naroda. Za celovitejšo razpravo v tej komisiji je bila potrebna še dodatna informacija, ki je bila za sejo tudi pravočasno posredovana.

Razumljivo je, da je razprava o štipendijski politiki nujno podprla nekatera vprašanja, ki so eksistencialnega pomena za življenje obeh narodnosti v Sloveniji, tako madžarske v Prekmurju kot italijanske v Primorju.

Če velja načelo o kadrovskem značaju štipendiranja nasploh, velja še zlasti pri štipendiranju pripadnikov obeh narodnosti, kajti najmanjši premiki, tako so ugotavljali tovariši, ki prihajajo iz teh območij in ki narodnosti zastopajo, v kadrovanju prek štipendiranja lahko bistveno ogrozijo kulturno in strokovno raven pripadnikov narodnosti in jih seveda takoj postavijo v neenakopraven položaj s celotno slovensko populacijo.

In če je po drugi strani ugotovljeno, da se štipendisti iz manj razvitih območij neradi vračajo v svoja osnovna območja, od katerih so prejeli štipendijo, velja za narodnosti, kar je ugotovila razprava, to še v večji meri. Mnogi štipendisti se po končanem študiju skušajo ogniti obveznosti vračanja na delo v okviru svoje narodnosti.

Zato Komisija meni, da gre posvetiti štipendiranju pripadnikov obeh narodnosti še posebno pozornost in da je treba na določen način ne le zaostriti, ampak tudi stimulirati kadrovske podeljevanje štipendij in vezati diplomirance na delo v okviru narodnosti, predvsem pa, da je treba omogočiti celovitejšo izobrazbo kot tudi pridobitev celovitejšega znanja. Kajti že pri sedanjih rezultatih štipendiranja se kaže tendenca, da skušamo zadostiti predvsem potrebam jezika in vzgoje, veliko manj pa usposabljam, tako je menila razprava, pripadnike obeh narodnosti za delo in zlasti za plodno vključevanje v združeno delo in v višje oblike našega družbenega življenja, kar bi šele omogočilo narodnostim plodnejše vključevanje v celovitost naših družbenih prizadevanj.

Pomanjkanje ustreznih kadrov povzroča na obeh področjih tudi določene politične, če jih tako imenujem, napetosti, kar se kaže zlasti pri razhajanju prakse od ustavnih načel. Kajti, kot so poročali s Primorske, tudi nekatera uradna dejanja, kot je na primer sklenitev zakonske zveze, v določenih primerih ne morejo potekati v jeziku predstavnikov narodnosti, ker ni uradne osebe, ki bi ta jezik obvladala.

Seveda je pomanjkanje dvojezično izobraženih kadrov realno, vendar Komisija meni, da bi bilo treba storiti vse, da bi zagotovili večjo navzočnost kadrov, različnih ali pa vsaj temeljnih profilov, ki bi te nedoslednosti in to razhajanje prakse od ustavnih načel čimbolj odpravili.

Komisija je sklenila, da bo v najkrajšem času imela vsaj eno sejo v obeh območjih, to je v Pomurju in Primorju, da bi se поблиže seznanila z dejansko problematiko in stanjem glede pogojev življenja teh dveh narodnosti.

V zgoščeni obliki so temeljni problemi zajeti v poročilu, ki ste ga prejeli v pisni obliki in so formulirani kot predlogi v petih točkah. Zato jih na tem mestu ne bom ponavljal. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Zlobec!

Preden začnemo z razpravo, predlagam, da oblikujemo komisijo, ki bi oblikovala predlog sklepov tega zbora. Namreč, namen je tak, da bi zbor obravnaval predlog sklepov, ki jih je oblikovala Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in seveda tudi predlog sklepov obeh komisij in Odbora. Kolikor bo potem razprava določene stvari še dopolnila, bi bilo dobro, če bi v njej morda sodelovali tovariša Habjan in Gavez in tovarišica Krpanova.

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Javljam se k besedi, ker sem se tudi prejšnje leto, ko smo razpravljali o tem, udeležil razprave in bi želel posredovati nekaj pripomb.

Prva in osnovna je ta, da menim, da se tudi tovarišica Poljanškova sama ne zaveda, kako velik korak je pravzaprav narejen od lani, ko smo razpravljali o štipendijski politiki, do danes, ker se pač ukvarja s tem. Menim, da je ta primer pokazal, kako se lahko z res tvornim sodelovanjem Socialistične zveze delovnega ljudstva pravilno rešujejo problemi.

Vendar, zdi se mi, da nam prav kadrovska oziroma štipendijska politika kaže, kako daleč smo še od realnosti naših planov. Ker, če kaj, bi morala biti kadrovska politika in usposabljanje kadrov primarna naloga v ugotavljanju našega dolgoročnega razvoja. Iz gradiv, ki jih prejemo, oziroma iz poročil ugotavljamo, da se dodeljujejo štipendije iz združenih sredstev za tiste potrebe, ki jih delovne organizacije niso mogle ugotoviti kot svoje potrebe. Hkrati pa postavljamo, da je na primer družbeni plan Slovenije pravzaprav plan razvoja celotne naše skupnosti — govorimo o srečujočem se planu, planu, ki ga gradimo od delovne organizacije, prek republike do federacije. Plan republike namreč ni vsota planov delovnih organizacij, ampak ugotavlja tiste temeljne elemente, ki pomenijo skupno politiko, skupne potrebe in skupno perspektivo, da se tako izrazim.

Naenkrat se človek vpraša, kako je mogoče, da v teh planih ni predvidena naša perspektiva, da niso predvidene prihodnje potrebe, za kar je treba usposobiti kadre, da moramo porabiti predvsem združena sredstva za to, da bi lahko te kadre vzgajali in jih pridobili.

Vprašujem se, kdo pa to ugotavlja oziroma kdo je tisti, ki namesto nosilcev plana ugotavlja, da gre prav za te kadrovske potrebe. Če v planih ta razvoj ni predviden, potem nekdo izven planov predvideva ta razvoj. Ne kritiziram nosilcev kadrovske in štipendijske politike, kritiziram v tem smislu našo plansko politiko, ki ravno kaže, zakaj se še vedno plani zapirajo v predale, namesto da bi se izvajali, namesto da bi se prek njih ugotavljale določene slabosti, potrebe, ukrepi, ki jih je treba sprejeti.

Naslednjo pripombo sem posredoval menda že v preteklem letu, in sicer, zakaj še vedno govorimo o kadrovskih štipendijah in o štipendijah iz združenih sredstev. Saj že poročilo navaja, da že tudi štipendije iz združenih sredstev postajajo vse bolj kadrovske štipendije. No, zakaj ne bi preprosto govorili o kadrovski politiki in štipendiranju v zvezi s to kadrovsko politiko, ki pomeni hkrati tudi združevanje sredstev. Menim, da ne bi smeli razlikovati med kadrovske štipendijami, ki jih dajejo delovne organizacije, in štipendijami iz združenih sredstev, ki jih prav tako dajejo delovne organizacije.

Saj ni potrebno, da se vsi kadri dejansko vrnejo v posamezno organizacijo, ki je prispevala sredstva za štipendije, ampak je prav načelo solidarnosti tisto, ki mora prevladati in mora določati prek plana potrebe tudi nerazvitih območij in manj bogatih podjetij, da se tako izrazim. Dejansko mora biti kadrovska politika, po mojem mnenju, slovenska politika nadaljnjega razvoja potreb naših kadrov. Ker potem bomo, po mojem mnenju, tudi prenehali s tako razpravo, kot je navedena v poročilih, da se ponekod kadrovske štipendije dopolnjujejo s sredstvi iz združenih sredstev, ali pa obratno, da morajo tudi kadrovske štipendije biti predvsem socialne.

Predlagam, če bomo že sprejeli kakršnekoli sklepe, da jasno postavimo zahtevo, da štipendije rešujejo probleme, ki nastajajo v zvezi s kadrovanjem oziroma v zvezi s kadrovsko politiko, da pa imajo pri tem prednost seveda tisti, ki so socialno v takem položaju, da bi težje reševali svoje probleme, ne pa, da postavimo načelo, da morajo kadrovske štipendije postati predvsem socialne, to kar je navedeno v gradivih.

Če se bomo tako lotili stvari, se mi zdi, da tudi dejansko odpade sugestija o zniževanju sredstev za 0,5 %. Argument za to je, če sem razumel prav, da bi se lahko odločili za to zniževanje, ker je vse več kadrovskih štipendij. To pa pomeni, ker vse več delovnih organizacij neposredno daje štipendije, dajmo znižati štipendije iz združenih sredstev. Kaj pa to pomeni? To pa pomeni jutrišnjo likvidacijo solidarnosti. Ker če bodo podjetja neposredno dajala štipendije, kdo bo poskrbel za nerazvita območja, za tista podjetja, ki so na robu rentabilnosti, in kdo bo potem poskrbel za njene potrebne kadre. Zato menim, da je treba poenotiti štipendijsko politiko. Človek bi rekel, v en sklad naložiti ta sredstva, združiti jih po dogovoru, s tem dogovorom pa določiti načelo solidarnosti. To pomeni, da ni potrebe, da se vsi kadri vrnejo v podjetje, ki je toliko in toliko prispevalo zanje, ampak da naj ostanejo v panogi, za katero so bili kadrovani.

Zato se tudi sam odločno pridružujem temu, o čemer je govorila danes tovarišica Majda Poljanškova, da naj bi mnogo bolj povezali štipendiste z delom v podjetjih. Ampak pri tem ne bi šel tako daleč, da bi rekel: »Vežeš se s tem podjetjem, tu boš prakticiral, moraš pa potem ostati v tem podjetju!«, ampak: »Mi ti omogočamo, da imaš v tem podjetju prakso, potem pa boš delal v tem podjetju ali v podjetju iste panoge, to je naša skupna slovenska kadrovska politika«. To pomeni tudi, če bo šel štipendist v nerazvito območje v podobno podjetje, četudi se je izobraževal ali pa študiral ob delu v določenem podjetju v razvitem območju. Saj vem, da ni velikega razpoloženja za to sugestijo, ampak jo dajem kot nekaj, o čemer je najbrž treba razmišljati. Menim namreč, da je nujno potrebno povezati štipendiste z delom in povezati štipendijo z uspehom, kot tudi to uveljaviti v nadaljnji štipendijski politiki, ker sicer se nam lahko zgodi, da bodo štipendisti uporabljali štipendije, vendar od teh štipendistov ne bomo imeli koristi.

Ne vem, ali je pametno ponovno razmišljati o tem, da poleg posojil oziroma kreditiranja študija posamezne štipendiste tudi z delom štipendije vežemo na kredit, ne pa da jim dajemo izključno štipendijo. Svoj čas so bili močno prisotni predlogi za kreditiranje študija. To je v zadnjih časih zamrlo. Vprašanje pa je, ali ni ponovno vendar možno razmišljati tudi o tem načinu povezovanja študentov z neposredno proizvodnjo oziroma z neposrednim delom.

Sicer pa je bil glavni moj namen ta, da še enkrat opozorim na možnost odprave dveh vrst štipendij, kadrovskih in štipendij iz združenih sredstev. Pre-

ostalo so ideje, ki jih mimogrede človek navrže, ko pač razmišlja o teh vprašanjih.

Zelo resno pa bi predlagal, da se sporazumemo o eni stvari. Imamo dve stališči glede Titovega sklada. V poročilu, ki ga daje Sklad, je navedeno: »Menimo, da ni sporna temeljna usmeritev, da je Titov sklad namenjen izobraževanju in usposabljanju posebno nadarjenih in družbeno angažiranih mladih delavcev.« V poročilu Odbora tega zbora za družbenoekonomske odnose je navedeno: »Člani Odbora so menili, da izjemni učni uspeh ne bi smel biti odločujoč pogoj za pridobitev in ohranitev te štipendije.« To pomeni, če prav razumem to stališče, da je dejansko nasprotno stališču, ki ga predlaga sam Sklad, saj predlaga, da se tudi te štipendije spremenijo v štipendije, kot jih imamo sicer. Zdi se mi, da to vendar ni v skladu s temeljnimi načeli Titovega sklada in je treba ostati pri tem, kar je bil sklad v svoji zasnovi.

Omenim naj še pripombo glede tako imenovanega narodnostnega problema. Meni je nekoliko nerazumljivo, da Komisija to postavlja kot problem. Menim, da bi to moralo biti sestavni del našega plana. Skrbeti za narodnosti in za njihov razvoj je namreč skupna obveznost, ki jo imamo vsi. Ne pa da Komisija šele opozarja na to in da bi v zvezi s temi opozorili morali posebej dodeliti štipendije za študente iz obeh narodnostnih skupin. Menim, da to mora predstavljati sestavni del naše kadrovske in s tem tudi štipendijske politike in s tem sestavni del našega plana. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa!

Tovariš Polič je omenil tri vprašanja, ki niso vsebovana v stališčih. Gre namreč za soodvisnost kadrovske oziroma štipendijske politike oziroma da naj bi bila štipendijska politika funkcija kadrovske politike. To je že nekako vključeno v besedilo predloga sklepov.

Nič pa ni govora o predlogu sklepov o usmeritvi glede ponovnega uvajanja kreditiranja in o odpravljanju dveh vrst štipendij oziroma o tem, da bi se v prvi fazi poenotili kriteriji glede obeh vrst štipendij, kadrovskih in štipendij, ki se dajejo iz združenih sredstev. Opozarjam na ta tri vprašanja, da bi razmišljali o njih, morda tudi sam razpravljalec, da bi lahko na koncu skupina odločila, ali to predlaga v besedilu predloga sklepov. Prosim, besedo ima tovariš Vito Habjan!

Vito Habjan: Tovarišice in tovariši delegati!

Štipendija in s tem štipendijska politika predstavlja sestavni del vlaganj v razširjeno reprodukcijo in je instrument kadrovske politike v organizacijah združenega dela. To predvsem ponavljam zato, ker še vedno ni v celoti zaživela in dobila svoje potrditve v vsakdanji praksi.

Še vedno imamo klasično mrežo šol in domov. Premalo so šole povezane z organizacijami združenega dela, s svojim okoljem, prav tako štipendije še vedno ne pomenijo popolne nagrade in spodbude za uspešno delo in pomembne oblike izenačevanja materialnih možnosti za izobraževanje.

Štipendijska politika mora zato resnično v vseh svojih oblikah postati pomemben instrument celovite kadrovske politike in družbene reprodukcije, sestavni del celovitega planiranja in pomembna dolgoročna investicija organizacij združenega dela.

Štipendijska politika v svoji celovitosti predstavlja socialni korektiv, pa vendar še vedno v premajhni meri prispeva k strukturi šolajočih, kar je še po-

sebej pomembno za manj razvita obmejna območja v naši republiki. Hkrati pa je pomembna oblika družbene solidarnosti, saj bi sredstva, ki se zberejo v polovici slovenskih občin, ne zadoščala za lastne potrebe.

Uveljavljanje sistema solidarnostnega prelivanja sredstev v občine, kjer jim za pokritje potreb izbranih sredstev 0,5 % od bruto osebnih dohodkov zaposlenih ne zadoščajo lastna sredstva, pomembno prispeva k celovitejšemu urejanju štipendijske politike.

Če se bodo le-ta sredstva zmanjševala in zmanjševalo število štipendij iz združenih sredstev, je jasno, da se bodo razpoložljiva sredstva kopičila. Menim, da je potrebno izvesti pri tem relativno revalorizacijo štipendij v skladu s porastom življenjskih stroškov v kraju šolanja, ustvariti potrebno rezervo, ter ob upoštevanju celovitosti katkoročnega in dolgoročnega načrtovanja, samoupravnih aktov s področja kadrovske politike in štipendiranja znotraj združenega dela, šele nato razmisliti o spremembi navzgor ali navzdol od 0,5 %. Kajti, samo kratek pogled v preteklost nam pove, da so bili tudi zaradi stihije pri kadrovski politiki kot socialni korektiv uvedene štipendije iz združenih sredstev. Postopno jih je treba zmanjševati, tako hitro, kot se seveda spreminjajo vzroki, zaradi katerih so bile uvedene. Vendar v tem trenutku verjetno še ni čas, in to je tudi naše stališče, da se to spreminja.

Uspešnost kadrovske in štipendijske politike pa bomo zagotovili, če bomo pri njenem oblikovanju in izvajanju bolj dosledni, dovolj elastični, življenjski, predvsem odgovorni in če jo bomo sproti prilagajali družbenoekonomskemu razvoju in potrebam, ki izhajajo iz njega. Pristajati na uveljavljanje takšnih ukrepov, ki izhajajo iz 6. seje, ki so spremenili štipendijske pogoje med šolskim letom, brez realnih podatkov, deliti poklice na prednostne in neprednostne pomeni dati podporo neustreznemu načrtovanju kadrovskih potreb, ki je ob slabem delu strokovnih služb, brez ustreznih analitičnih in primerjalnih podatkov, naredilo sicer že celovito zastavljeni štipendijski politiki zelo slabo uslugo.

Namesto da bi celovito usmerjanje v poklice izvedli prek poklicnega usmerjanja pri skupnostih za zaposlovanje, ob sodelovanju šol in organizacij združenega dela, smo štipendijo uporabili kot obliko usmerjanja, kar pa vsekakor sama štipendija ne bi smela biti.

Mladinska organizacija se je v 1977. letu vključila v pripravo predlogov za izboljšanje stanja na področju štipendiranja. V okviru osnovnih organizacij smo pristopili k oblikovanju aktivnosti štipendistov in tako želeli štipendiste najneposredneje vključiti v celovito obravnavanje omenjene problematike. Pri tem se tudi že kažejo začetni uspehi.

Mladi smo v razpravah, ki so sledile v 1977. letu, kritično spregovorili o izvajanju in oblikovanju štipendijske politike, opozorili na slabosti v lastni sredini in poudarjali pomen tesnega sodelovanja združenega dela v štipendijski politiki in zahtevali jasno in pravočasno sporočanje kadrovskih potreb združenega dela, v skladu s razvojnimi načrti. Opozorili smo na večjo javnost dela, uvedbo kazni za kršitelje družbenega dogovora o štipendiranju in se zavzeli za spremembe in dopolnitve družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma v skladu z nadaljnjim razvojem družbenoekonomskih odnosov.

Menimo, da bi s poglobljanjem samoupravnih odnosov mnogo lažje in celoviteje ustvarjali pogoje za doslednejše uresničevanje izhodišč v kadrovski in štipendijski politiki v združenem delu, večja bi bila stopnja osveščenosti in pripravljenosti za tvornejše vključevanje vseh subjektov, sproti bi zagotavljali

uspešnejše in številčnejše kadrovske povezovanje mladih z organizacijami združenega dela in tako tudi soustvarjali enega izmed zelo pomembnih pogojev za nadaljnjo preosnovno sedanjega vzgojno-izobraževalnega sistema v usmerjeno izobraževanje.

Da bi slednje dosegli tudi v vsakdanji praksi, je treba sistem kadrovskega štipendiranja in višino štipendij postaviti predvsem na stimulativnejše osnove.

Pomembnejši razlog za tako stanje pa lahko najdemo v odnosu med štipendistom in štipenditorjem, ki se vse prevečkrat kaže kot površno spremljanje štipendista s strani štipenditorja, prek dokazil o učnem uspehu, v neopredeljeni in neprogramirani obvezni delovni praksi, v pomanjkljivem ali povsem odsotnem mentorstvu in času delovne prakse štipendistov in v podobnem. Omenjeni odnos bi moral obsegati aktivno seznanjanje s sodelovanjem v proizvodnem samoupravnem procesu. V drugi polovici 1977. leta se je položaj v zvezi s štipendiranjem nekako popravil in so postala razmerja med štipendijami iz združenih sredstev in kadrovskimi štipendijami mnogo ugodnejša.

Kljub temu pa ne gre prezreti dejstva, da še danes ne razpolagamo s popolnimi podatki. Kajti, to je tudi treba pri tem poudariti, da se znotraj združenega dela dogaja, da se podeljujejo kadrovske štipendije ponekod še v zelo ozkih krogih, ponekod pa se celo razmišlja o dajanju štipendij in se dajejo štipendije najprej otrokom delavcev, zaposlenih v organizacijah združenega dela, ustvarja se mit familijarnosti, povzročajo nepotrebni spori in pojavljajo se rezervirane štipendije.

Zato je predvsem treba opredeliti v posameznih samoupravnih sredinah, v njihovih samoupravnih splošnih aktih dolgoročne in kratkoročne interese načrtovanja in interese razvoja organizacij združenega dela, ki morajo predvsem obsegati kadrovske, izobraževalne in pa štipendijske sestavine.

Če bomo slednje uspeli v celoti uveljaviti, doseči tudi strokovnost pri tem delu in če se bodo v ta proces vključili vsi tisti, ki bi morali v njem celovito in koordinirano delovati, potem tudi v zvezi s tem rezultati ne morejo izostati.

Razprava o osnutku sprememb družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma o štipendiranju je dosegla svoj namen in v okviru Zveze Socialistične mladine Slovenije zajela izredno veliko mladih. Potekala je nekaj časa nazaj v okviru dogovorjenih rokov. Ob tem pa seveda tudi opozarjamo, da izredno dolgo oblikovanje spremenjenega in dopolnjenega družbenega dogovora in samoupravnega sporazumov, o katerih bomo lahko sklepali šele v letošnji jeseni, neresničnost podatkov, počasnost izdelave oziroma specifičnega prikaza na štipendijskem področju s strani strokovne službe za štipendiranje na ravni republike in Zavoda Socialistične republike Slovenije za statistiko pomeni resno bojazen, da bodo odločitve na področju štipendiranja premalo premišljene in strokovno argumentirane, kar lahko ima težke posledice tudi v kadrovski in pa predvsem v socialni strukturi štipendistov.

Prav počasnost v vodenju javne razprave o spremembah in dopolnitvah družbenega dogovora o štipendiranju in prekoračenje dogovorjenih rokov za dokončanje razprave je povzročilo zelo dolg rok izdelave predloga družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma. Temu je tudi botrovala počasnost dela posebne delovne skupine, stalna odsotnost nekaterih članov in še nekateri drugi problemi prostorske in tehnične narave, ki so ovirali hitrejše delo.

Zveza socialistične mladine Slovenije zato odločno podpira stališče, da bo treba vložiti vse napore, da bo podpisovanje spremenjenega in dopolnjenega

družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov potekalo mnogo hitreje, ker pomeni sedanje stanje dodatno nevarnost za štipendijski sistem.

Ob predlogu o izvedbi omenjene akcije bi morali že v naslednjem šolskem letu štipendijsko politiko izvajati po novem družbenem dogovoru in samoupravnem sporazumu.

Tovarišice in tovariši! Na vsa ta vprašanja, ki sem jih načel v svojem dosejanju, se smiselno navezuje tudi vprašanje predhodnega vpisa učencev in študentov za nadaljnje šolanje in njegovo povezovanje z uresničevanjem štipendijske politike.

S predhodnim vpisom odkrivamo in sumiramo konkretne odločitve mladih o nadaljnjem izobraževanju. Predhodni vpis pomeni ob pravočasni vsestranski seznanjenosti z možnostmi šolanja, ob širše zastavljenih informativnih dnevih na visokih šolah, spoznanih kadrovskih potrebah organizacij združenega dela in iz njih izhajajočih širših družbenih potrebah pomemben element v vzgojno-izobraževalnem procesu. Seveda pri tem ne smemo prezreti nujnosti vsestranskega informiranja javnosti.

Akcija, ki je bila v tem smislu vodena, je bila tehnično dovršena in tudi do določene stopnje pravočasno izpeljana, vendar pa kljub temu ni dosegla zaželenih rezultatov, saj je bila le preštevanje prostih mest, tako v šolah kot tudi v združenem delu, in pa preštevanje želja mladih. Vse premalo pa je bilo vsebinskega dela. Premalo smo bodoče dijake in študente že predtem usmerjali na pravo poklicno pot, v poklice, ki jih združeno delo potrebuje. Zatorej smo tudi v zvezi s tem priča enostranskim odločitvam mladih.

Posebne izobraževalne skupnosti se bodo morale v prihodnje še celoviteje vključiti v akcijo predhodnega vpisa in ne le ob omejevanju vpisa, to je pri usmerjanju mladih, kar je povezano s številnimi problemi.

Proces poklicnega usmerjanja, katerega ena izmed zaključnih faz je akcija predhodnega vpisa, se mora začeti veliko prej kot pa v prvih letih osnovnega šolanja, in sicer že v vzgojno-varstvenih zavodih.

Prav zaradi znanih anomalij v akciji predhodnega vpisa, zaradi nedoslednosti pri objavi skupnih razpisov kadrovskih štipendij in prostih učnih mest se pojavljajo dodatne težave pri izvajanju celovite štipendijske politike.

Informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine Socialistične republike Slovenije o štipendijski politiki pomeni le delen pregled nad področjem štipendiranja, njegovim izvajanjem in sistemskim oblikovanjem.

Pomembna je ugotovitev, da poteka izplačevanje štipendij v tem obdobju redno. Enak je tudi pritok sredstev, ki so potrebna za štipendiranje. Po občinah so pri skupnih komisijah podpisnic samoupravnega sporazuma, tako kot to določa družbeni dogovor, ustvarjene 10 % finančne rezerve, kar vsekakor pomeni pomemben element v rednem, nemotenem podeljevanju štipendij.

Pomanjkljivost, ki se kaže v vodenju evidenc, se navaja tudi v tem gradivu. Na več mestih je v informaciji govora o tem, da še niso znani točni podatki o številu štipendij, še zlasti kadrovskih, ter da bodo ti podatki po stanju z dne 31. decembra 1977. leta znani šele v mesecu maju 1978. leta. Dejansko gre že za šestmesečno zamudo. Zaradi tega se zavedamo, da ne moremo pri kadrovskem štipendiranju sprejemati konkretnih odločitev, če ne razpolagamo pravočasno z ustreznimi podatki.

Ob tem opozarjam na položaj v zvezi s 6. sejo skupne komisije podpisnic, ko smo ob nepoznavanju točnih podatkov in ob premajhnem dotoku sredstev sprejeli zelo pomembne odločitve.

Informacija sicer kaže na probleme, premalo pa v svojem sklepnem delu ponuja konkretnih rešitev Obsega poročila o zbranih sredstvih, o številu študentov, manjkajo pa podatki o višini štipendij in tudi, če so se gibale v skladu z življenjskimi stroški.

Izjemno pozornost moramo namenjati tudi štipendijam, ki jih podeljuje Skupščina Titovega sklada v Socialistični republiki Sloveniji, in predlagati dejansko najboljše med mladimi. Nosilke te akcije morajo biti prav osnovne organizacije Zveze socialistične mladine Slovenije, poleg seveda vseh preostalih družbenopolitičnih organizacij.

V boju za uveljavljanje novih družbenoekonomskih odnosov in stališč Zveze socialistične mladine Slovenije o teh vprašanih je izredno pomembna kreativna vloga mladinske organizacije v okviru enotne fronte vseh subjektivnih sil. Tako je v Zvezi socialistične mladine že zdavnaj presežena miselnost, in menim, da tudi drugod, da je štipendijska problematika le domena vzgojno-izobraževalnega področja. K njej enakopravno pristopajo in v njej sodelujejo mladi iz organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in celotnega kmetijstva.

Zatorej, valiti včasih krivdo in odgovornost le na mladinsko organizacijo ob štipendijskih zapletih je prav tako nesprijetljivo, saj bi morali pri oblikovanju štipendijske politike dejansko aktivno sodelovati vsi podpisniki družbenega dogovora, Vendar slednje ne pomeni, da mladinska organizacija ni še posebej zainteresirana za dobro in urejeno štipendijsko politiko.

Večji poudarek moramo dati odločitvam, ki se sprejemajo v občinah, v konkretnih sredinah, kjer tudi štipendijska sredstva ustvarjamo in združujemo.

Kljub procesom, ki kažejo, da postaja javnost dela na štipendijskem področju nekaj normalnega, v vsakdanji praksi pa vendar opažamo še vedno primere zaprtosti dela samoupravnih organov in neprimerne delegatske zastopnosti.

Vse to sproža zahtevo po neposrednejšem vplivanju delavcev na odločanje v štipendijski politiki, po reorganizaciji strokovnih služb v občinah in po povenjenju le-teh v skupnostih za zaposlovanje.

Menimo, da na področju uveljavljanja kadrovskega štipendiranja še vedno ni dovolj storjenega. Priča smo zaostajanjem in v nekaterih sredinah tudi stagnaciji, kar podkrepi tudi ugotovitev, da ne pristopamo celovito k načrtovanju.

Kakšna bo štipendijska politika v prihodnje, ni seveda odvisno le od družbenega dogovora. Pomembne so opredelitve v samoupravnih sporazumih in pravilnikih oziroma samoupravnih splošnih aktih temeljnih organizacij združenega dela o štipendiranju, ki doslej niso bile povsod v skladu s sedanjim družbenim dogovorom in samoupravnim sporazumom o štipendiranju.

Nedoslednosti je bilo prav pri slednjem izredno veliko, kar je pogojevalo zaprtost in nejavno delo pri obravnavanju kadrovskega štipendiranja. Pogostokrat so se odločitve sprejemale sektorsko in niso bile deležne širše razprave v organih upravljanja organizacij združenega dela. Vendar moram opozoriti, da mladinska organizacija ne bo ne v krajevni skupnosti ne drugje ocenjevala upravičenosti do prejemanja štipendij, saj menimo, da je to predvsem domena strokovnih organov in samoupravnega delovanja in ne politike družbenopolitičnih organizacij.

Kakšen je bil in bo tudi v bodoče naš skupen odnos do štipendiranja Ti-tovega sklada in drugih skladov in do štipendiranja kmečkih otrok, je prav tako okvirno in pogojeno s celovitim izvajanjem štipendijske politike.

Usmerjeno izobraževanje, ki sodi med prioritete naloge razvoja v Socialistični republiki Sloveniji v tem srednjeročnem obdobju, bo tudi v naslednjih letih terjalo več pripravljenosti, več razmišljanj, ki morajo zajeti tudi nadaljnje oblikovanje štipendijske in kadrovske politike.

Tako usmerjeno izobraževanje postaja naša skupna naloga in skrb. Štipendijska politika pa lahko pomembno prispeva k njegovemu uveljavljanju.

Nekatere korektive bomo morali vnesti že sedaj pri pripravljanju besedila družbenega dogovora. Še posebej pa je to pomembno za prvo fazo usmerjenega izobraževanja in za kasneje, v smislu tesnejšega povezovanja mladih v združenem delu.

V Zvezi socialistične mladine Slovenije pričakujemo, da bosta dopolnjeni družbeni dogovor o štipendiranju in iz njega izhajajoči samoupravni sporazum dejansko zajela vse to, na kar smo opozarjali že v javni razpravi, za kar smo se zavzemali ves čas oblikovanja in izvajanja štipendijske politike, da bosta pomenila resnično prelomnico v njenem izvajanju in zavezala vse podpisnike k doslednejšemu izvajanju. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala! Besedo ima tovarišica Tilka Blaha, predstavnica Zveze sindikatov Slovenije!

Tilka Blaha: K temu, kar je bilo doslej povedano, bi dodala samo še nekaj svojih pripomb, delno v zvezi z današnjo razpravo, delno pa tudi v zvezi z gradivom, ki je bilo pripravljeno, predvsem glede na stališča posameznih odborov in komisij.

Menim, da bi bilo morda treba, ko smo vendar prišli v bolj urejen sistem štipendiranja in tudi v bolj umirjeno ocenjevanje tokov, posledic in pa tudi uspehov, v naslednjem obdobju bolj temeljito oceniti učinke štipendiranja, tako z vidika spreminjanja socialne sestave učencev in študentov na različnih vrstah šol in regionalne sestave, pa tudi z vidika, kar je že omenil tovariš Gavez, kako se stabilnost, večja socialna varnost in boljši materialni pogoji za študij izražajo v boljših učnih uspehih in hitrejšem zaključevanju študija.

Menim tudi, da bi bilo treba tudi oceniti letošnje dosežke, ki so sicer do določene stopnje uspešni — prišli smo do skupnih razpisov štipendij iz združenih sredstev in kadrovske štipendij, čeprav moramo ob tem ugotoviti, da se vse delovne organizacije, zlasti tudi nekatere večje, niso pridružile tej skupni akciji.

Kar smo tudi občutili, je to, da je bilo v nekaterih bolj ravatih občinah ponovno čutiti pritisk, da se ublažijo kriteriji in da se bolj na široko odprejo možnosti za štipendiranje, pač s tega vidika, da so imeli na razpolago več sredstev in da bi s tem seveda tudi, če bi te kriterije ublažili, zagotovili, da bi več sredstev, ki se naberejo v razvitih območjih, zadržali doma.

Menim tudi, da bomo resno morali proučiti in ob spremembi oziroma dopolnitvi samoupravnih sporazumov o štipendiranju tudi vzpostaviti tako samoupravno organiziranost na tem področju, da bo zares učinkovito zagotavljala večji vpliv delavcev, javnost delovanja na področju štipendijske politike, predvsem pa tudi prispevala k temu, da bomo dosegli večjo koordinacijo med različnimi nosilci kadrovske politike med občinami. To so, kot je bilo že omen-

jeno, izobraževalne skupnosti, skupnosti za zaposlovanje, ki se sedaj oblikujejo kot temeljne skupnosti v občinah in dobivajo širše pristojnosti, kadrovske službe v občinah in še morda nekateri, da ne omenjam tudi zborov združenega dela občinskih skupščin in drugih.

To je povezano tudi s koordinacijo in bolj sistematičnim spremljanjem in zagotavljanjem ažurnosti podatkov in analiz, kar naj bi opravljale strokovne službe. Še vedno je namreč v približno 12 občinah ta služba vezana na kadrovske službe občinskih skupščin, medtem ko jo imajo v preostalih občinah skupnosti za zaposlovanje.

Dosegli smo sicer, da se to sodelovanje uresničuje, vendar se postavlja vprašanje, kje naj bodo te službe, ali v skupnostih za zaposlovanje ali v kadrovskih službah občinskih izvršnih svetov.

Sedaj pa bom spregovorila o predlogih, za katere si, tovarišica predsednica, želela, da se o njih izrečemo.

V Sloveniji smo kreditiranje kot obliko pomoči pri študiju že imeli, vendar smo ob snovanju novega sistema štipendiranja od tega odstopili, iz preprostega razloga, ker je bila večina posojil — skoraj vsem, ki so uspešno končali študij, spremenjenih v bistvu v nepovratna sredstva za štipendiranje. Ohranja pa se v nekem smislu kreditni odnos za vse, ki ne končajo uspešno študija in morajo štipendijo vračati. To pomeni, da ne postavljamo kreditiranje kot splošno načelo, ampak je to načelo štipendija. Vsi tisti, ki pa po lastni krivdi uspešno ne zaključijo študija ali pa malomarno opravljajo svoje učne obveznosti, so dolžni štipendijo vrniti.

V zvezi s poenotenjem štipendij, menim, čeprav je sicer simpatična ta zamisel, da bi se morali zavedati nekaterih negativnih posledic, ki smo jih v razvoju štipendiranja v Sloveniji že občutili. Prakso enotnih štipendij smo namreč enkrat že uveljavljali. Kot negativne posledice takega poenotenja, bolj ali manj centraliziranega štipendiranja, bi omenila predvsem naslednje:

Mislím, da bi s tem precej onemogočili neposreden vpliv delavcev na kadrovsko politiko v organizacijah združenega dela in seveda tudi v nekoliko širšem obsegu na področju panoge, v okviru posebne izobraževalne skupnosti in druge.

Mislím, da bi to do določene stopnje tudi destimuliralo večja neposredna vlaganja organizacij združenega dela v štipendiranje, ker bi se pač zanašale na to, da bodo kadre dobile z uporabo sredstev, ki jih bodo solidarnostno in skupno združevale.

Mislím tudi, da bi s tem zameglili smoter solidarnosti, ki je sedaj zelo jasno opredeljen, in sicer, da gre pri tem za solidarnostno pomoč manj razvitim družbenopolitičnim skupnostim kot celoti in posameznikom, ki so v slabšem materialnem položaju in jim je treba zagotoviti, poleg nagrade za učni uspeh in hitrost študija, tudi dogovorjen minimum življenjskih stroškov.

Mislím tudi, da z neposredno in konkretno vezavo na organizacijo združenega dela že v času študija vendar zasledujemo tudi širši učno-vzgojni cilj, da so učenci oziroma študenti neposredno prek učne prakse v proizvodnem delu, priprave seminarskih nalog in drugega, o čemer je govorila tovarišica Majda Poljanšek, neposredno vezani na organizacijo, v kateri se bodo zaposlili in od katere že v tem času dobivajo tudi stimulatívno nagrado glede na učni uspeh in glede na njihova prizadevanja že v času študija.

Bojimo se namreč, da bi se ob tem zgodilo to, kar se nam je že, da bo ob takem skupnem štipendiranju ponovno prišlo do prekupčevanja in prevzema-

nja kadrov, predvsem od tistih delovnih organizacij, ki bodo lahko nudile pri zaposlovanju boljše pogoje, ne le višjih osebnih dohodkov.

Sedaj pa bi še nekoliko spregovorila o Titovem skladu. Menim, da se moramo v Sloveniji glede Titovega sklada po eni strani ravnati po enotnem družbenem dogovoru, ki velja za poslovanje Sklada v vsej Jugoslaviji, po drugi strani pa smo pri tem vezani na temeljne kriterije, glede katerih smo se dogovorili, in sicer, da gre za izjemen sklad, za katerega se zagotavljajo sredstva in solidarnostno preliva del sredstev v okviru Jugoslavije.

Zato je Titov sklad v Sloveniji glede na urejen sistem štipendiranja, ki ga imamo v Sloveniji in ki seveda pokriva in zagotavlja vsem socialno slabše prekrbljenim otrokom ob normalnih učnih uspehih dosti široke možnosti za pridobivanje štipendij, še toliko bolj izjemen sklad, dejansko namenjen tistim učencem in mladim delavcem, ki imajo najboljše učne uspehe, ki so uspešni pri delu in ki so družbenopolitično aktivni. Zato se najbrž za razširjanje teh kriterijev ne bi mogli odločiti, ker potem med štipendijami, ki jih zagotavljamo iz združenih sredstev, in pa med štipendijami iz tega Sklada ne bi bilo razlik ali pa bi bile razlike zelo majhne.

Mislím pa, da je za Slovenijo večji problem to, da nismo uspeli doslej ob večji ali manjši angažiranosti družbenopolitičnih organizacij dobiti več kandidatov za Titove štipendije iz vrst mladih delavcev, sposobnih, nadarjenih, družbenopolitično aktivnih, ki dejansko poleg pomoči, ki jo dajejo delovne organizacije, nimajo druge možnosti, da bi se vključili v študij iz dela.

Menim, da je temu po eni strani, kot sem že rekla, vzrok nezadostna angažiranost družbenopolitičnih organizacij, po drugi strani pa je morda tudi precejšen del krivde v tem, da še nimamo dovolj razvitega sistema izobraževanja iz dela, ki bi bolj odprl možnosti, da bi se mladi delavci na primeren način lahko še bolj vključevali v izobraževanje. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovarišica Tilka Blaha! Želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Uporabljam pravico predlagatelja, da pojasnim svoje stališče o tem, kar je povedala tovarišica Tilka Blaha. Vedel sem, da bo tako odgovorila. Govoril bom o dveh vprašanjih.

Vem, da smo kreditiranje že imeli v Sloveniji in vem tudi, da so bile težave z vračanjem štipendij. Toda ko sem prebral v gradivih, da naj bi tudi pri kadrovskih štipendijah čimbolj upoštevali socialni kriterij, kar pomeni, da imajo prednost socialno šibkejši, sem si postavil vprašanje, kaj je pa sedaj z drugimi, ki ne izpolnjujejo tega kriterija, želijo pa študirati na določenem področju. Naj omenim najenostavnejši primer, da starši nočejo plačevati njihovega študija, kljub temu, da so po socialnih kriterijih bogati, kot se izražamo, in zaradi tega njihovi otroci ne pridejo v poštev za štipendije.

Zakaj pravico, ki jo sicer človek ima, da lahko najema kredite za druge namene, ne bi vendar zagotovili tudi v primerih kreditiranja učencev in študentov. Ne vztrajam pri tem, da bi v zvezi s tem karkoli sprejeli, ker se mi zdi, da je to vprašanje, o katerem bova najbrž morala s tovarišico Blaha naprej polemizirati in o katerem se bo morala izreči Zveza sindikatov oziroma tovarišica Majda Poljanškova. Šele takrat bomo ugotovili, če je morda le nekaj resnice v tem.

V zvezi s poenotenjem štipendij se najbrž nismo prav razumeli. Sploh ne predlagam, da bi spreminjali odnose, ki nastajajo med delovno organizacijo in štipendistom. Predvsem izhajam iz načel nove ustave in zakona o združenem delu, da vsak delavec v delovni organizaciji razpolaga z vsakim v tej delovni organizaciji ustvarjenim dinarjem in da mora vedeti, za kaj je ta dinar namenjen, oziroma da odloča o tem. Če je tako, potem ni pošteno, da se kadrovske štipendije opredelijo kot tiste, ki odrejajo kadrovsko politiko, čeprav nezadostne. Ker ima določena organizacija denar, vlaga ta denar v združena sredstva. Prek združenih sredstev pa bo nekdo drug dajal dopolnilno štipendijo do tiste višine, ki je potrebna, da bo lahko štipendist živel. Zakaj ne bi bila enotna štipendija? Zakaj ne bi delovna organizacija iz teh sredstev zadovoljila svoje potrebe, sredstva, za katera jasno ve, pa namenila za prelivanje prek solidarnostnih sredstev?

Vem, da vodimo enotno politiko, vem da dana štipendija omogoča študij, če ustreza življenjskim stroškom, in tudi omogoča, da se štipendist usposobi. S tem je dejansko vezan, ker jo je dobil za določeno panogo ali celo organizacijo združenega dela. Vse to seveda terja precej bolj zapleteno ureditev v družbenem dogovoru oziroma v samoupravnem sporazumu. Zato tudi ne predlagam, da sprejmete moj predlog in ga vključite v predlog sklepov. Sem le za to, da se o tem nekoliko pogovorimo.

Predlagam pa Zvezi socialistične mladine Slovenije, da iz svojega ekspozija črta tisti del, v katerem je navedeno, da mladinska organizacija prepušča podeljevanje štipendij strokovnim službam in drugim, da sama pa noče biti cenzor. Ona sicer ni cenzor, je pa glavni nosilec razprav o tem, komu gredo štipendije in komu ne in se mora bojevati za to da bodo štipendije pravilno razdeljene, hkrati pa mora usmerjati strokovne službe, ne pa pustiti, da bodo strokovne službe usmerjale njo. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Polič! Besedo ima tovariš Ludvik Golob!

Ludvik Golob: Tovarišice in tovariši delegati! Postavil bom le dve vprašanji.

Naša usmeritev je, da naj bi v tem mandatu Skupščina vse bolj posegala na področje izvajanja sprejete politike (kako se uresničujejo akti in resolucije). K razpravi me je spodbudil podatek, da je bila razprava v preteklem letu o tej tematiki le enotretjinska, kot je to povedala tovarišica Majda Poljanškova. Ker je to vprašanje izredno pomembno za vse ljudi v Sloveniji, zlasti za združeno delo, postavljam vprašanje odzivnosti na naše razprave, hkrati z vprašanjem o ukrepih za nadaljnjo akcijo v naši republiki. Prav gotovo bo treba doseči, da se o tej tematiki opravijo predhodne razprave v vseh družbenih celicah, vključujoč tudi občine. Prek teh razprav naj bi nakazali vse probleme tako, da bi dobili temeljne elemente za odločanje na republiški ravni, na podlagi celovito ugotovljenega stanja. Na precej vprašanj lanskoletna razprava ni odgovorila, vključno na vprašanje glede planiranja.

Drugo vprašanje, ki se morda zdi bolj formalnega značaja, pa vendar ima svoj pomen, je vprašanje uresničevanja družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov in njihove učinkovitosti. Subjekti, ki sklepajo take sporazume in dogovore, postavljajo vprašanja glede njihovega uresničevanja. Tudi sedanji sporazumi vsebujejo način reševanja sporov, konfliktov in problemov, ki na-

stajajo med subjekti sporazumevanja. Razsodišča, ki so predvidena, niso konstituirana. Čaka se na določeno splošno usmeritev glede njihovega konstituiranja in glede načina vodenja postopka pred njimi. Če gre za problem, potem na njegovo reševanje ne bi smeli čakati. Menim, da je nujno, da tako kot razvijamo podružbljanje delegatskega sistema, razvijamo tudi učinkovitost subjektov sporazumevanja in zagotavljamo sredstva za reševanje sporov, konfliktov in problemov, ki nastajajo med njimi. Pri tem pa se vsi problemi bolj ali manj skrčijo na individualno razmerje, o katerem razsoja sodišče. Tak postopek je, kadar gre za razmerje med štipendistom in tistim, ki mu daje štipendijo.

Skratka gre za proces podružbljanja in samoupravnega reševanja konfliktov in številnih problemov, kar naj bi tudi vsebovale spremembe in dopolnitve družbenega dogovora. Zato menim, da bi bilo morda celo koristno, če bi v tej smeri sprejeli ustrezen sklep.

Predsednica Tina Tomlje: To je sklep o učinkovitosti družbenega dogovora?

Ludvik Golob: Gre za to, kako doseči sporazum med razsodišči v občinah.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) V zvezi z razpravo menim, da bi kljub temu, da niso bile predložene konkretne spremembe predloga stališč, ki ga je predlagala Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, ta predlog podprli, pa tudi stališča, ki sta jih sprejela Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose in Komisija Skupščine SR Slovenije za narodnosti.

Menim, da moramo pri tem, ko razpravljamo o konkretnih vprašanjih s področja štipendijske politike, bolj upoštevati, da so bili v bistvu doseženi uspehi pretežno na podlagi akcij družbenopolitičnih organizacij, v katerih so se uveljavljali vsi konkretni interesi, za celoten interes, da bi vendar štipendiranje pri nas delovalo, pa menimo, da ni bil ves čas prisoten.

Hkrati bi se pri tem morali zavedati tudi tega, da gre za področje, na katerem se rešujejo tako imenovani samoupravni spori, in da so kljub načelom postopka, na katera opozarja tovariš Ludvik Golob, ti postopki izpostavljeni oblikovanju prek subjektov družbenega dogovora. Menim, da so ti subjekti dolžni, da tako oblikujejo družbeni dogovor, da se v njem uredijo vsi ti interesi tako, da država na ta področja ne bo več tako močno posegala in da bo zagotovljena poglobljena ureditev teh vprašanj v družbenem dogovoru ter samoupravnih sporazumih. Menim, da bo na tem področju seveda še veliko težav pri koncipiranju in preoblikovanju teh dogovorov in sporazumov in pri opredelitvi interesov v teh dogovorih in sporazumih. Toda vse je odvisno od pripravljenosti in odgovornosti prizadetih subjektov. Gre za kritične pripombe o dosedanjih postopkih pri reševanju sporov, ki izhajajo iz izvrševanja teh dogovorov in sporazumov, o čemer naj bi razmišljali še pri nadaljnjem oblikovanju štipendijske politike in njene vključenosti v kadrovske politiko. Menim, da ne bi zbor prav ravnal, če bi se opredeljeval do vsebinske naravnosti na tem področju, ker gre za samoupravno sfero.

Tovariš Golob, zboru je posredovan predlog sklepov, ki ga je predlagala Komisija. Hkrati je predlagan še sklep, da se upoštevajo stališča Odbora tega zbora za družbenoekonomske odnose in Komisije Skupščine SR Slovenije za

narodnosti. Ali imaš morda pripravljeno besedilo sklepa v zvezi s problemom, o katerem si govoril? Ali gre morda za splošne probleme, ki se nanašajo na vse oblike izvajanja teh dogovorov in sporazumov, na obravnavo katerih te je spodbudila razprava predstavnikov Zveze socialistične mladine Slovenije?

Ludvik Golob: V predlogu sklepov so tudi navedbe o učinkovitosti izvajanja družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Na koncu besedila v predlogu sklepov bi lahko dodali, da je treba v zvezi z učinkovitostjo izvajanja družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov v teh dogovorih in sporazumih opredeliti tudi razsodišča za reševanje sporov med subjekti dogovarjanja oziroma sporazumevanja.

Predsednica Tina Tomlje: Lahko bi rekli: »Zaradi učinkovitosti uresničevanja družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov je treba posvečati več pozornosti organizaciji razsodišč.«

Kolikor ne bo nihče več razpravljal, bom prebrala predlog sklepov. Prosim, če pozorno poslušate, ker bomo potem o njem glasovali. In sicer predlagam tale sklep:

»1. Na podlagi informacije o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine Socialistične republike Slovenije o štipendijski politiki, ki jo je Skupščini predložil njen izvršni svet, in informacije o dodeljevanju štipendij iz Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev v Sloveniji v letu 1977 ter na podlagi razprave v delovnih telesih Skupščine SR Slovenije in njenih zborov Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da so se razmere na tem področju po sprejetju sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki popravile.

2. Sklepi, ki so jih zbori Skupščine SR Slovenije sprejeli na sejah dne 22. 6. in 6. 7. 1977. leta o izvajanju štipendijske politike v Sloveniji, so še vedno aktualni in še nadalje zavezujejo vse nosilce pri njihovem uresničevanju. Zlasti pa je treba za uresničevanje teh sklepov pospešiti prizadevanja za podružbljanje štipendijske politike, za nadaljnje izvajanje štipendijske politike kot sestavnega dela dolgoročne kadrovske politike in s tem dolgoročne razvojne politike združenega dela, uveljavljanje usmerjenega izobraževanja in odgovornosti neposrednih nosilcev, v prvi vrsti temeljnih organizacij združenega dela, za izvajanje štipendijske politike. Zaradi učinkovitosti družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja je potrebno aktivirati razsodišča.«

Dopuščam, da se redakcijsko to še lepše formulira.

»3. Ob sprejetju novega družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov o štipendijski politiki naj neposredni nosilci kritično presodijo učinke združenih sredstev na štipendiranje in na tej podlagi oblikujejo odločitve o višini sredstev, ki jih je potrebno združevati za skupno opredeljene in samoupravne sprejete cilje štipendijske politike.

4. Udeleženci družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov o štipendijski politiki naj zagotovijo tekoče spremljanje izvajanja samoupravno sprejetih odločitev in jih uskladijo s sprejetimi sklepi Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki. Udeleženci o tem obveščajo delavce v združenem delu. Stanje na tem področju je sestavni del poročil o izvajanju resolucij o politiki uresničevanja srednjeročnega družbenega plana razvoja SR Slovenije.

5. Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije podpira stališča in predloge Komisije Skupščine SR Slovenije za narodnosti in Odbora tega zbora za družbenoekonomske odnose, ki sta jih predložila v svojem poročilu.«

Kdor je za ta predlog sklepov, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Je kdo proti? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije soglasno sprejel predlagane sklepe o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki.

S tem je obravnava 3. točke dnevnega reda končana in se vračamo na obravnavo 2. točke dnevnega reda. Besedo ima tovarišica Štefanija Žagmaister, ki bo poročala v imenu skupine delegatov!

Štefanija Žagmaister: Skupina delegatov je obravnavala pripombe, ki so se izoblikovale v obravnavi ter stališča, ki so se izoblikovala v vseh treh zborih Skupščine SR Slovenije, in daje vsem trem zborom naslednji predlog: Skupina delegatov, ki je bila na današnji seji zadolžena, da spremlja razpravo in prouči spreminjevalne in dopolnilne predloge ter pripombe in mnenja k predlogu stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju, ocenjuje, da so bile razprave na sejah zborov v skladu s predloženimi stališči, kot tudi stališči, za katere se zavzemajo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in delovna telesa Skupščine SR Slovenije.

Skupina delegatov ugotavlja, da je razprava na zborih dala vrsto dopolnilnih stališč, ki terjajo podrobnejšo proučitev in opredelitev. Zato predlaga zboru, da sklepanje o tem predlogu stališč in sklepov odloži na prihodnjo sejo. Do takrat pa bo delovna skupina na podlagi stališč, mnenj in predlogov, izraženih v razpravi v zboru, predložila prečiščeno besedilo predloga stališč in sklepov o uresničevanju te resolucije. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: S tem predlogom zaključujem 2. točko dnevnega reda. O predlogu stališč in sklepov bomo razpravljali in glasovali na prihodnji seji zбора.

Delegatom v zboru predlagam, da zaradi sorodnosti teme 4. in 5. točko dnevnega reda obravnavamo skupaj.

Prehajam torej na 4. in 5. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme in osnutek zakona o Skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme.

Osnutka obeh zakonov je predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije. Osnutka obeh zakonov sta obravnavala Odbor tega zбора za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija. Oba osnutka in poročili obeh delovnih teles ste prejeli. Odbor za družbenopolitični sistem predlaga k svojemu poročilu stališča in predloge, ki naj bi jih Družbenopolitični zbor sprejel na podlagi 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, to je kot zainteresiran zbor.

Predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pri tej točki dnevnega reda je predsednik Republiškega komiteja za tržišče in cene tovariš Štefan Korošec. Besedo ima tovariš Ludvik Golob, ki bo obrazložil stališča Odbora!

Ludvik Golob: Prejeli ste stališča iz predloga Odbora, da bi zbor lahko pooblastil delegacijo za usklajevalni postopek v Zboru republik in pokrajin.

In sicer je bilo temeljno stališče, da so bile sedanje ureditve na tem področju v različnih zakonih. Pogostokrat se je na tem področju čutila nepovezanost organizacij združenega dela v Socialistični republiki Sloveniji, kot tudi premajhen vpliv republiških organov na proizvodnjo sredstev za potrebe oboroženih sil. Tako se je dogajalo, da organizacije združenega dela pogostokrat niso izpolnjevale svojih obveznosti in planov. Navedel bom le en podatek: V preteklem letu je bilo na tem področju izpolnjenih komaj 60 % proizvodnih nalog. V skladu z novo ustavo in tudi z zakonom o združenem delu se postavlja vprašanje večjega vključevanja družbenopolitičnih skupnosti v proces usmerjanja in soodgovornosti na tem področju pri proizvodnji v združenem delu.

Res je, da daje zvezna ustava pristojnost na tem področju Skupščini SFR Jugoslavije in zveznim organom, res pa je tudi, da na vseh drugih področjih prihaja do soodgovornosti republik. Zato bi novi zakon moral ustrezno rešiti soodgovornost republik pri planiranju, izvrševanju planov in pri večjem spodbujanju novih razvojnih možnosti na tem področju.

Drugo vprašanje je bilo postavljeno v zvezi s kriteriji in merili, ki jih vsebuje zakon, v primerih, ko republike materialno pokrivajo potrebe po oborožitvi. Nosilci sporazumevanja pokrivajo svoje potrebe iz teh sredstev. To pomeni, kolikor zakon v zvezi s tem ureja odgovornost republik, potem mora tudi opredeliti kriterije in merila za njihove materialne obveznosti, in sicer za vsako leto. Menili smo, da to mora opredeliti zakonska norma po pravilu igre, da se tako izrazim. Zakon pa tega ne opredeljuje.

Tretja stvar je, da je ta zakon nastal vzporedno z drugimi sistemskimi zakoni na zvezni ravni, to je s področij sistema zunanjetrgovinske menjave, vključujoč z oblikovanjem interesnih skupnosti na tem področju, cen, razvoja in monetarnega sistema. Menili smo, da je treba vzporedno oblikovati ta zakon, za področje oborožitvene industrije, in našete sistemske zakone, pri čemer bi se obravnavala vprašanja, ki so lahko skupna in se lahko vključujejo tudi v sistem po tem zakonu. Tako naj bi se s tem zakonom bolj jasno uredilo to področje, v skladu z omenjenimi sistemskimi zakoni.

Menili smo tudi, in to je tudi napisano, da je prav, da se ta poseben družbeni interes uredi z zakonom, kot tudi posebnosti, ki izhajajo iz značaja tega področja.

Končno menim, da je prav, da ta zakon ne spreminja vloge republik in odnosa med federacijo in republikami.

Republiški upravni organi so soglašali s takimi stališči, zato menimo, da bi pooblastili delegacijo, da se zavzema za ta stališča v postopku usklajevanja. Mnenja smo tudi bili, da bi bilo potrebno osnutka teh dveh zakonov obravnavati tudi v Zveznem svetu za družbeno ureditev, namreč glede temeljnih sistemskih vprašanj, da bi potem na podlagi te razprave delegacijo pooblastili za usklajevanje. To, kar pa bi bilo spornega, pa bi skušale rešiti delegacije v usklajevalnem postopku. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Golob! Besedo ima tovariš Štefan Korošec!

Štefan Korošec: Tovarišice in tovariši delegati! Tovariš Golob je pravzaprav pojasnil že vse temeljne razloge in motive za pripombe k osnutku teh dveh zakonov. Prav tako je to vsebovano tudi v poročilu Odbora za

družbenopolitični sistem. Želim le nekaj pojasniti v zvezi s stališči Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Izvršni svet namreč ni sprejel stališč niti konkretnih pripomb k posameznim členom, ki naj bi jih posredoval zborom Skupščine. Razlog je namreč enostaven: medresorska skupina, ki je bila ustanovljena zato, da bi pripravila načelne in konkretne pripombe k posameznim členom, je to sicer naredila. Vendar smo si ob vsem tem postavili nekatera vprašanja, ki konceptualno posegajo v zasnovo obeh zakonov. Zaradi tega smo menili, da je treba razčistiti nekatera načelna vprašanja, preden bi lahko sploh posredovali stališča in pripombe k posameznim členom. Gre v glavnem za tri bistvena vprašanja, in sicer:

1. Skladnost teh dveh osnutkov zakonov z zakoni s področja zunanjetrgovinske menjave in drugimi sistemskimi zakoni. Gre dejansko za to, da je ustavna podlaga za izdajo teh dveh zakonov dana v 281. in 286. členu zvezne ustave. Prav tako je navedeno v številnih zveznih predpisih, da bo področje oborožitve urejeno s posebnim zakonom. Menimo, da morata biti ta dva zakona usklajena s temi temeljnimi sistemskimi predpisi, in sicer predvsem s predpisi na področju zunanjetrgovinskega sistema, ker gre očitno za to, da ne moremo imeti na tem področju različnih režimov.

2. Gre tudi za sistem cen in pri tem ne le za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje, ampak tudi za posebne kriterije pri oblikovanju cen, ki niso urejeni niti v sedanjem niti v novem sistemskem zakonu. Poleg tega gre tudi za posebne organe za cene.

3. Zlasti je v zvezi s tema osnutkoma zakonov pomembno vprašanje glede zagotavljanja sredstev za davčna povračila, za izvozno stimulacijo in drugih sredstev. Gre za 46. in 48. člen osnutka zakona v povezavi s 23., 24. in 25. členom osnutka zakona, v katerih so opredeljena pooblastila Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo. Te določbe so izredno nejasne.

Ne glede na to, da ta dva osnutka zakonov obravnavata izredno pomembno specifično področje, je treba tudi z vidika družbenega interesa nekatere konceptualne rešitve predtem razčistiti, in sicer kot je bilo predlagano, v Zveznem svetu za vprašanja družbene ureditve. V premislek dajem predlog, da se po razpravi v Zveznem svetu dopolnita osnutka teh dveh zakonov. Drugačno teže ima namreč stališče, da naj se po razpravi v Zveznem svetu dopolnita osnutka predloženih zakonov.

Predsednica Tina Tomlje: Tega ne moremo vključiti v stališča zbora.

Štefan Korošec: To smo vključili v stališča tudi pri drugih sistemskih zakonih. Sicer p a sem to predlagal le v premislek.

Predsednica Tina Tomlje: Menim, da je težko sprejeti ta predlog. Ali naj o tem razpravljamo? (Da.) Besedo ima tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Ker menim, da ne moremo sprejeti tega stališča, posredujem kratko pojasnilo.

Obveščen sem bil o stališču Izvršnega sveta, da se ne strinja s temeljnim konceptom osnutkov teh dveh zakonov, strinja pa se z njunim sprejetjem in meni, da sta pomembna. Na to sem opozoril zveznega sekretarja za ljudsko obrambo in Zvezni izvršni svet in dal hkrati predlog, da bi bilo verjetno prav, če se predložita osnutka zakonov v obravnavo Zveznemu svetu, in sicer zaradi

sprejetja ustreznih stališč. Zakona pa sta bila predložena Skupščini SFRJ. Menim, da je možno, da delegacija na osnovi pripomb Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Odbora tega zbora argumentira predlog, naj Odbor Zbora republik in pokrajin predlaga to, za kar se sam Zvezni izvršni svet ni odločil, namreč naj omenjeni zvezni svet razčisti nekatera načelna vprašanja. Medtem je že Zvezni izvršni svet sam prišel do tega in bo v nekaterih odborih Zbora republik in pokrajin predlagal, da naj to predhodno obravnava Zvezni svet. Nikakršnih izgledov ni, da bi osnutka teh dveh zakonov obravnavali julija tega leta na seji Zbora republik in pokrajin. Zato bi bilo res prav, da Izvršni svet Skupščine SR Slovenije posreduje delegaciji te pripombe, ker lahko tako podpremo predlog. Odbora tega zbora, naj delegacija opravi usklajevalni postopek. Kajti, če delegacija nima pooblastila za usklajevanje, tudi predloga ne more dati. Razmisliti pa je treba o tem, ali naj delegaciji da Skupščina SR Slovenije pooblastilo, da lahko tudi glasuje za predloga teh dveh zakonov, in ji s tem prepusti odločitev, ali naj vrne to pooblastilo, ali pa ji že sedaj da le pooblastilo za usklajevanje, za sprejetje predlogov zakonov pa kasneje.

Predsednica Tina Tomlje: Sklepi o tem so v vseh zborih formulirani na podlagi druge možnosti. Želi še kdo razpravljati o tem? (Da.) Besedo ima tovariš Milan Kučan!

Milan Kučan: Gotovo je potrebno podpreti stališče, da se strinjamo z izdajo obeh zakonov in s tem, da se da delegaciji pooblastilo, da sodeluje na podlagi usmeritev Skupščine SR Slovenije, tako kot sta to predlagala tovariša Korošec in Polič, in sicer v tem smislu, da bo odborom Zbora republik in pokrajin predlagala, da gresta osnutka teh dveh zakonov s spornimi ali problematičnimi rešitvami v sistemsko preverjanje Zveznemu svetu. Menim, da je to pomembno. V zvezi s tem, kar sem rekel prej, glede poročila Odbora tega zbora za družbenopolitični sistem menim, da sistem ni prav postavljen. Sicer se ta navedba dvakrat ponovi, najprej v drugem odstavku na 1. strani in potem v 2. točki. Gre za temeljno pripombo, da se s celotnim konceptom obeh zakonov za organizacije, ki so vključene v oborožitveno industrijo, določa privilegiran položaj. Menim, da se z vsem tem, kar ureja ta zakon, z vsemi izjemami v razmerju do področij zunanjetrgovinskega sistema, cen, carin in drugih ustvarja nov poseben sistem, ki ni skladen s sistemskimi rešitvami na temeljnih področjih in ki ni upravičljiv glede na družbeni pomen te dejavnosti. To pomeni, da smo v bistvu s konceptom teh dveh osnutkov zakonov ustvarili v oborožitveni industriji nov sistem ob sicer veljavnem sistemu na drugih področjih, nismo pa ustvarili sistema izjem od sicer veljavnega sistema. Posledica tega je privilegiran položaj.

Zaradi tega predlagam, da se besedilo na koncu drugega odstavka na 1. strani: »daje preveč privilegiranega ekonomskega položaja« spremeni tako, da se glasi: »ustvarja nov poseben sistem, ki ni usklajen z družbenoekonomskim sistemom«, lahko pa tudi naštejemo: »z zunanjetrgovinskim sistemom, sistemom cen in drugimi sistemi, ki ni upravičljiv glede na poseben družbeni pomen te dejavnosti«. Tako naj bi se spremenila tudi 2. točka. Argumenti za to, kar je v tej točki naštet, pa so vsebovani v stališčih Zakonodajno-pravne komisije, in sicer bi se v tem smislu besedilo 2. točke »kar daje široke možnosti za preveč privilegiran status organizacij združenega dela...« spremenilo in bi se glasilo:

»kar daje široke možnosti za uvajanje novega posebnega sistema, neusklajenega s splošnim sistemom«.

Predsednica Tina Tomlje: Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne bo nihče več razpravljaj, prehajam na glasovanje.

Glasovali bomo le o stališčih, ki jih je predlagal Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem in ki so vsebovana v njegovem poročilu. Ker ste vsi prejeli to poročilo, ne bom brala besedila stališč. Pač pa opozarjam na predlog spremembe v 2. točki, kar je predlagal predsednik Skupščine tovariš Kučan, in sicer: »kar daje široke možnosti za uvajanje novega posebnega sistema, neusklajenega s splošnim sistemom.«

Kdor je za ta predlog stališč, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije soglasno sprejel stališča k obema osnutkoma zakonov.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o razrešitvi člana Sveta republike je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Prejeli ste tudi predlog Predsedstva Socialistične republike Slovenije za razrešitev člana Sveta republike.

Pričenjam razpravo. Ali želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o razrešitvi člana Sveta republike na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi člana Sveta republike. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru razrešen Boris Čizmek dolžnosti člana Sveta republike.

2. Predlog odloka o soglasju k imenovanju tajnika Kulturne skupnosti Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Prejeli ste tudi predlog Kulturne skupnosti Slovenije za imenovanje tajnika Kulturne skupnosti Slovenije. S tem predlogom se strinja tudi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o soglasju k imenovanju tajnika Kulturne skupnosti Slovenije na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je v Družbenopolitičnem zboru dano soglasje k imenovanju Dušana Zupanca za tajnika Kulturne skupnosti Slovenije.

3. Predlog odloka o soglasju k imenovanju sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Prejeli ste tudi predlog Zdravstvene skupnosti Slovenije za imenovanje sekretarja.

Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Je kdo proti? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je v Družbenopolitičnem zboru dano soglasje k imenovanju Slavka Grčarja za sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije.

4. Predlog odloka o soglasju k imenovanju vodje strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Prejeli ste tudi predlog Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji za imenovanje vodje strokovne službe.

Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem je bilo v Družbenopolitičnem zboru dano soglasje k imenovanju Janeza Prijatelja za vodjo strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Ima kdo kakšno vprašanje ali predlog? (Ne.) Na 2. seji zbora ni bilo postavljeno nobeno delegatsko vprašanje in tudi danes ni postavljeno nobeno.

Obveščam vas, da bo naslednja seja Družbenopolitičnega zbora dne 17. julija tega leta.

O zakonih, ki bodo na dnevnem redu seje zbora, bomo organizirali politično razpravo, v Socialistični zvezi delovnega ljudstva Slovenije. Najprej smo zaprosili sindikat, da posebej obravnava predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole in sprejme stališča k predlogu tega zakona. Vabim delegate, da se v čim večjem številu udeležijo te predhodne politične razprave. Hvala.

Zaključujem 3. sejo Družbenopolitičnega zbora.

(Seja je bila končana ob 14. uri.)

4. seja

(17. julija 1978)

Predsedovala: Tina Tomlje,
predsednica Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.10.

Predsednica Tina Tomlje: Pričenjam 4. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Opravičili so se: Majda Naglost, Jožefa Rakun, Luisella Ravallico, Ciril Sitar in Emil Šuštar.

Podpredsednik zbora bo še prišel na sejo. Trenutno je zadržan.

Z dopisom z dne 10. julija 1978 sem razširila dnevni red s predlogom zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih. Izvršni svet Skupščine predlaga, da se predlog tega zakona obravnava na podlagi 295. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije po hitrem postopku. Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem podpira predlog Izvršnega sveta.

Se strinjate s predlogom Izvršnega sveta, da predlog tega zakona uvrstimo na dnevni red po hitrem postopku. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog Izvršnega sveta, da se predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih uvrsti na dnevni red po hitrem postopku.

Predlagam, da umaknemo z dnevnega reda točko volitve in imenovanja, ker Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve ni predložila zborom nobenega akta.

Glede na vse to predlagam za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 3. seje zbora,
2. predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole,
3. predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij,
4. osnutek zakona o pravni pomoči,
5. predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih,
6. predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000,

7. predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov višjih sodišč v Socialistični republiki Sloveniji,

8. predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v Socialistični republiki Sloveniji,

9. predlogi in vprašanja delegatov.

Kot je razvidno iz sklica seje, daje Družbenopolitični zbor k 2., 3., 4. in 6. točki dnevnega reda stališča. Predlaga morda kdo še kakšno spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? (Ne.) Se s predlogom dnevnega reda torej strinjate? (Da.) Ugotavljam, da je predlog dnevnega reda sprejet.

Preden začnemo obravnavo dnevnega reda po točkah, prosim delegate, če ima kdo pripravljeno delegatsko vprašanje, da ga odda tovarišu sekretarju, da bi lahko s njim seznanili Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in tako omogočili, da bi dal odgovor že na današnji seji. Ima kdo kakšno vprašanje? (Ne.)

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 3. seje Družbenopolitičnega zbora.

Osnutek zapisnika 3. seje zbora ste prejeli. Predlaga kdo kakšen popravek oziroma dopolnitev ali spremembo zapisnika? (Nihče.) Ker ne, dajem osnutek zapisnika na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko !(Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnik 3. seje zbora.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole.

Predlog zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Predlog zakona sta obravnavala Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli ste predlog zakona, mnenje in ugotovitve Sekretariata Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, poročilo Odbora tega zbora za družbenopolitični sistem in danes tudi poročilo Zakonodajno-pravne komisije. Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem v poročilu predlaga predlog stališč, ki naj bi jih Družbenopolitični zbor sprejel na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije in 19. člena poslovnika tega zbora.

Kot predstavnik predlagatelja je na današnji seji navzoč tovariš Milan Baškovič. Tovariš Baškovič, ali želite besedo? (Da.) Prosim!

Milan Baškovič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole temelji na stališčih, ki so jih zbori te skupščine sprejeli ob obravnavi osnutka tega zakona v mesecu marcu tega leta. Ker so bili temeljni pristopi in rešitve v osnutku zakona potrjeni kot pravilni, jih je predlagatelj obdržal tudi pri pripravi predloga zakona.

Kljub temu pa je predlog v primerjavi z osnutkom zakona na številnih mestih vsebinsko dograjen in dopolnjen z novimi originarnimi normami. Upoštevane so bile namreč dejansko vse vsebinske pripombe in sugestije skupščinskih teles k osnutku tega zakona, zlasti v tej smeri, da je še bolj poudarjen samostojen položaj tega organa pri izvajanju njegove pomembne funkcije pri uveljavljanju samoupravnih pravic. Hkrati pa tudi poudarjam dolžnost stro-

kovnih služb organizacij oziroma skupnosti, da mu nudijo vso ustrezno pomoč in podatke za njegovo uspešno delo.

Še bolj precizno kot v osnutku je na ustreznih mestih predloga tega zakona poudarjena vloga sindikata, upoštevajoč njegovo pomembno vlogo kot najširše organizacije delavskega razreda, da bi tako bilo v praksi zagotovljeno sodelovanje s tem organom pri usklajevanju skupnih nalog in ciljev na tem področju.

Posebej naj še poudarim, da je bila kot zelo koristna sprejeta konkretna pobuda tega zbora ob obravnavi osnutka tega zakona, namreč da naj bo pripravljen poseben akt o skupnih ugotovitvah in usmeritvah glede dela organov samoupravne delavske kontrole, ki jih ni niti možno niti ustrezno urejevati z zakonom.

Ta akt bo toliko bolj pomemben zlasti zato, ker bo poleg usmeritev za delo organa delavske kontrole zajemal tudi druge oblike uresničevanja funkcije organa samoupravne delavske kontrole, tako v zvezi z neposredno delavsko kontrolo kot tudi s kontrolo prek organov upravljanja.

Končno naj v zvezi s poročilom Odbora tega zbora in predloženimi amandmaji povem, da se predlagatelj v celoti strinja s stališči in s konkretnimi predloženimi amandmaji, ker ustrezajo intencijam, izraženim v osnutku oziroma predlogu tega zakona. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Baškovič! Želi besedo predstavnik Odbora tega zbora za družbenopolitični sistem? (Da.) Besedo ima tovariš Ludvik Golob!

Ludvik Golob: Tovarišice in tovariši delegati! Odbor za družbenopolitični sistem je na današnji seji sprejel redakcijske amandmaje k 3. in 4. členu. Takoj naj se v drugem odstavku 3. člena v besedilu »statut oziroma drug samoupravni splošni akt« beseda »oziroma« nadomesti z besedo »in«. V drugem odstavku 4. člena gre za redakcijsko spremembo, ki jo predlaga Zakonodajno-pravna komisija. Gre za to, da je besedilo, bolj razumljivo. Ta komisija predlaga, da se v drugem odstavku 4. člena besedilo glasi takole: »Roke in način obveščanja delavcev, organov in služb organizacij iz prejšnjega odstavka urejajo samoupravni splošni akti organizacije. Najmanj enkrat letno pa mora organ samoupravne delavske kontrole v zvezi z izvajanjem vseh svojih nalog iz prvega odstavka prejšnjega člena predložiti poročilo o svojem delu s svojimi ugotovitvami in z oceno stanja v samoupravni organizaciji oziroma skupnosti, orgaenu upravljanja samoupravne organizacije oziroma skupnosti, ki je to poročilo dolžan obravnavati.«

Dal bom nekaj pojasnil k 1. točki stališč: V razpravi v Zvezi sindikatov Slovenije je bila v času od obravnave osnutka do obravnave predloga tega zakona postavljena zahteva, da bi ta zakon moral celoviteje obravnavati samoupravno delavsko kontrolo, in sicer tako, kot je to tovariš Baškovič že obrazložil, to je kot neposredno delavsko kontrolo in tudi kot kontrolo prek organov ugotavljanja. Po vseh razpravah, ki so sledile tej zahtevi in usklajevanju v družbenopolitičnih organizacijah, je Zveza sindikatov Skupščini SR Slovenije posredovala predlog, v katerem ne vztraja več pri takem celovitem pristopu in zakonskem urejanju vseh odnosov pri izvrševanju funkcij samoupravne delavske kontrole, ampak predlaga, naj Skupščina sprejme poseben akt. Ko smo proučevali, kakšen akt naj bi to bil, je bilo postavljeno vprašanje, ali

morda ne bi Skupščina sprejela posebno resolucijo, ki bi širše opredelila odnose na tem področju.

V razpravi je bilo obravnavano to politično vprašanje, do katerega se je treba opredeliti. Menili smo, da bi bilo koristno, da se sprejme družbeni akt, ki bi usmeril politično akcijo v to, da bi se ta zakon izvajal in da bi se v družbi uveljavil tudi širši vidik samoupravne delavske kontrole, in sicer z neposrednim delom vseh in prek organov upravljanja.

V tej razpravi smo vztrajali pri mnenju, da se to vprašanje ureja v skladu s stališči konference delegacij pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva Slovenije. Po medsebojnih konzultacijah in razpravah smo se dogovorili o tem, naj bo to politični akt in ne skupščinska resolucija, ki naj bi ga sprejel sindikat. Odbor tega zbora se je tudi zavezal, da se bo vključil v pripravo tega akta, kot tudi predlagatelj zakona. V tem smislu ima stališče pod 1. točko bolj značaj dogovora, ki bi ga bilo treba sprejeti. Če se tak dogovor sprejme, potem je prav, da se poudari ta obveznost, da se ve, kdo je nosilec priprave tega akta. Lahko pa se odločite, da se ta akt sprejme tudi v drugačni obliki.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Golob! Želi morda besedo predstavnik Zakonodajno-pravne komisije? (Ne želi.) Pričenjam z razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Tovarišice in tovariši delegati!

Ne smete se jeziti name, ker se oglašam. Zdi se, da moram stalno o čem razpravljati. To vprašanje, na katerega je opozoril tovariš Golob, pa se mi zdi, da bi ga morali pojasniti. Ko sem prebral predlog tega odbora in predlog stališč, ki naj bi jih sprejeli, sem hotel zboru predložiti, naj ne sprejme 1. točke. Ob tem pojasnilu pa se mi zdi, da bi morali vendar opraviti globljo analizo odnosov in ugotoviti, kaj lahko kdo dela. Zdi se mi, da kljub temu ostane še vedno problem, ali lahko Skupščina Sindikatu predpiše, da mora reševati določeno vprašanje oziroma po drugi plati, ali ima Skupščina pravico, da se odreče nečemu, k čemur je po ustavi in po zakonu zavezana.

Zakon o združenem delu, ki dejansko konkretizira ustavo na določenem področju, zelo jasno pravi, da je treba problem samoupravne delavske kontrole reševati celovito. Sklicujem se pri tem na drugi odstavek 551. člena, ki celo nalaga, da je treba vse oblike samoupravne delavske kontrole uresničevati prek statuta, samoupravnega sporazuma in drugih samoupravnih splošnih aktov. Če je tako, nimamo pravice Sindikatu odvzeti pravico opravljati funkcije v okviru samoupravne delavske kontrole. To pomeni, da lahko sindikat sprejme resolucijo in daje smernice, ampak nikoli ne sme le-te sprejeti izven zakonskih določb oziroma ne sme nase, po mojem mnenju, prevzeti tisto, kar je treba reševati z zakonom. Zato se strinjam s predlogom tovariša Goloba, da je treba doseči dogovor s sindikatom, kaj bo pripravil v zvezi s tem. Po mojem mnenju to ni skupščinski akt niti ne more biti predmet zakonske določbe. To je dejansko lahko dogovor v Družbenopolitičnem zboru ob prisotnosti delegatov Sindikata. Dogovorimo se lahko, da ni treba z zakonom tega področja podrobneje urejati, ker bi se spuščali v usmerjanje celotnega delovanja na tem področju. Pač pa bi lahko sindikat sprejel svoj akt v obliki bodisi pisma bodisi sklepov konference ali v drugi obliki, s čimer bi pomagal samoupravni delavski kontroli, da zaživi. Tisto, kar pa mora urejati zakon, pa menim, naj dejansko ureja zakon. Kot sem že rekel, sam zakon ne more nalagati Sindikatu, da

mora sprejeti določen akt. Zato bi predlagal, ne samo da sprejmemo določen dogovor, ampak da 1. točke ne vključimo v predlog stališč.

Drugo vprašanje pa je, in najbrž je še čas, da tudi to proučimo, ali je vendar možno v samem predlogu tega zakona nekatere določbe precizneje opredeliti. Zdi se mi sicer, da bo najbrž to težko in da je boljše, da se zakon začne čimprej izvajati v praksi in da zaživi samoupravna delavska kontrola. Kasneje pa bi ugotovili, ali je treba zakon dopolniti oziroma spremeniti.

Ker sem se že priglasil k besedi ob tem zame pomembnem predlogu zakona, naj opozorim še na sila droben problem, ki je v zvezi z besedilom v predlogu tega zakona. Preseneča me, da nihče tega ni opazil. Verjetno gre za napako, do katere je prišlo pri pisanju predloga zakona. Gre za 2. člen. Četrti odstavek namreč določa: »Če ima organ samoupravne delavske kontrole delovno skupnost, lahko ta organ opravlja nadzorstvo le nad izvajanjem zadev iz pristojnosti...«. Menim, naj bi se ta odstavek glasil takole: »Če se oblikuje organ samoupravne delavske kontrole v delovni skupnosti, lahko ta organ opravlja...«. Ni namreč mogoče, da bi sam organ samoupravne delavske kontrole imel delovno skupnost, v kateri bi opravljal kontrolo. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Polič! Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Štefan Štok!

Štefan Štok: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole, ki ga danes obravnavamo, se precej razlikuje od prejšnjih dveh osnutkov, ki smo jih obravnavali v prejšnji mandatni dobi te skupščine.

Menim, da je pomembno predvsem to, da so stališča, predlogi in pripombe, ki so bile dane v razpravi v tem zboru, upoštevane, kljub temu pa predlog tega zakona ni tako popoln, da ne bi kazalo o njem še kaj spregovoriti. Nekatere razprave so pokazale, da smo še vedno v dvomih, ali naj ta zakon v celoti ureja delovanje samoupravne delavske kontrole. Želim vas spomniti na razpravo v tem zboru v prejšnjem mandatnem obdobju o osnutku tega zakona, ko smo ugotovili, da ne bo mogoče z enim samim aktom v celoti opredeliti vlogo delavske kontrole v vseh oblikah njenega delovanja. Zato se strinjam s stališčem Odbora tega zbora za družbenopolitični sistem, naj ta zakon ureja načelna vprašanja in enotne temelje za uresničevanje samoupravne delavske kontrole po posebnem organu, medtem ko naj bi preostala dva vidika delavske kontrole, ki se nanašata na odgovornost za kontrolo v širšem smislu, urejal poseben politični akt, katerega naj bi izoblikovali na podlagi sklepov IX. kongresa Slovenskih sindikatov.

Ne smemo prezreti dejstva, da delavska kontrola na splošno deluje v izredno težkih pogojih ter pod močnim vplivom posameznikov, ki jim najbrž delavska kontrola ni pri srcu. Prav zaradi tega v celoti soglašam z ugotovitvijo Odbora tega zbora za družbenopolitični sistem, ki pravilno opozarja, da ne bomo le z zakonom dosegli boljše kvalitete dela organov samoupravne delavske kontrole, da moramo hkrati spremeniti kvalitete dela organov samoupravne delavske kontrole in razmere v okolju, v katerem deluje delavska kontrola. Zato je izredno pomembno, da poleg zakona sprejmemo politični akt, ki naj konkretno zaveže vse subjekte, predvsem pa Zvezo komunistov in sindikat, da odgovorno delujejo za utrjevanje razmer na tem področju.

Zdi se mi, da 4. člen predloga tega zakona ni povsem izraz tistih predlogov, ki so bili dani na seji zbora. Zato menim, da je besedilo, ki ga predlaga Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem k temu členu, veliko bolj sprejemljivo. Predlog zakona v 12. členu določa vlogo Sindikata pri uresničevanju delavske kontrole, vendar je ta člen premalo zavezujoč. Zato se mi zdi, da je predloženo besedilo tega odbora k temu členu bolj konkretno.

Glede strokovne pomoči, kot jo opredeljuje 14. člen zakona, mislim, da bi bilo nujno poudariti predvsem medsebojno sodelovanje strokovnih služb z organi delavske kontrole, kar bi prispevalo k temu, da bi marsikateri pojav pravočasno preprečili, kar je tudi glavna naloga tega organa, da predvsem deluje preventivno.

V zadnjem času močno naraščajo vloge na družbene pravobranilce samoupravljanja kot tudi na sodišča združenega dela. V organizacijah združenega dela bi bilo treba rešiti posamezne primere pa tudi pravočasno preprečiti, da bi se ti primeri reševali mimo delavske kontrole zaradi njene neučinkovitosti.

Menim, da je škoda, da predlog tega zakona nikjer ne določa kriterijev, kdo je lahko član organa delavske kontrole, posebno pa ne moralno-političnih lastnosti delegatov v tem organu. Da je to pomembno, vas želim na kratko seznaniti z dvema primeroma iz Posavja, kjer so prizadeti delavci s povratnimi obtožbami zoper predsednika delavske kontrole skušali zavreti nadaljnji postopek dokazovanja njune odgovornosti. V drugem primeru jim je uspelo zaradi takih pogledov celo izglasovati na zboru delavcev nezaupnico predsedniku delavske kontrole. To se je zgodilo kljub poprejšnji pozitivni oceni izvršnega odbora sindikata o delu organa samoupravne delavske kontrole. Najbrž vam je jasno, da taki primeri povzročajo težke politične posledice. Zato ne smemo ostati ravnodušni do tega, s kakšnimi moralno-političnimi lastnostmi bodo posamezniki zastopali tako pomemben samoupravni organ, kot je organ samoupravne delavske kontrole. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim besedo ima tovariš Milan Baškovič, sekretar Sekretariata Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije za zakonodajo!

Milan Baškovič: V zvezi s to razpravo moram dati pojasnilo, in sicer glede četrtega odstavka 2. člena, na kar je opozoril tovariš Polič. Gre za strojepisno napako. V originalnem besedilu je postavljen drugačen sklon, »delovna skupnost« ne pa »delovno skupnost«. To pa zavaja. Do tega je prišlo pri prepisovanju v nadaljnjih fazah v Skupščini SR Slovenije, kar je povzročilo celo razpravo. Pravilno je, da ima delovna skupnost lahko ta organ, ne pa da ima ta organ delovno skupnost in je tako to vsebinsko nesporno.

Glede še zmeraj odprtega vprašanja širšega ali ožjega koncepta tega zakona tole: To vprašanje je bilo v vseh fazah tega zakona stalno v razpravi. V zvezi s tem gre za sistemski problem. Namreč ustavno pooblastilo in pa določbe zakona o združenem delu so toliko podrobni, da v tem zakonu lahko urejamo dejansko le delo organa delavske kontrole, ne pa tudi druge oblike kontrole. Kajti republiška ustava, ko govori o kontroli, določa, da se z zakonom ureja delo tega organa, ne govori pa o tem, da zakon ureja pristojnosti in funkcije delavskega sveta na področju delavske kontrole.

Zakon o združenem delu kot sistemski zvezni zakon, ki ureja temeljne odnose v združenem delu, dolžnosti in pravice delavcev, je tudi širše uredil vse

oblike kontrole, izrecno pa prepustil republiškem zakonu, da uredi le nekatera vprašanja v zvezi s tem organom. Ta razmejitev ni bila takrat ostro postavljena, zato naj bi jo dokončno rešil republiški zakon. To je bolj formalen vidik, vendar pa tudi ustavno-sistemski vidik, ki ga moramo upoštevati. O tem smo večkrat govorili. Prvi člen ureja celotno področje delavske kontrole in govori o vseh treh neločljivih oblikah v združenem delu, predlog tega zakona pa izpeljuje ta široki koncept z določbami o ureditvi nekaterih vprašanj delovanja tega organa. Ta koncept je bil dvakrat tudi predmet razprave v pristojnem republiškem svetu. Temu organu smo to predložili v obravnavo, da poenotimo izhodišča za oblikovanje tega zakona. V razpravi je bil potem opredeljen koncept, da se ta zakon omeji na določbe o delovanju tega organa, da širše pristopi le k urejanju odnosov pri delovanju tega organa, in sicer v načelnih določbah, da bodo lahko samoupravni splošni akti v teh določbah našli oporo za konkretne rešitve.

Tudi ta zbor je podprl to usmeritev, tako da smo vendar ostali pri tem konceptu.

Dolžan sem bil to pojasniti, da bi tudi z ustavno-pravnega vidika in pa z vidika zakonodajnih pooblastil ocenjevali ta problem. Hkrati naj še opozorim, da je bil ta koncept dvakrat obravnavan v pristojnem republiškem svetu in bil obakrat tudi sprejet. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? S tovarišem podpredsednikom in tovarišem sekretarjem sem pripravila spremenjeno besedilo 1. točke, glede na razpravo tovariša Poliča. Lahko sprejmemo to besedilo ali pa odbor posebej prouči ta problem.

V zvezi z razpravo tovariša Poliča glede 2. člena je že predstavnik predlagatelja pojasnil, da gre za napako.

Nesporno je, kar je tovariš Ludvik Golob predlagal v zvezi s 3. členom, da se beseda »oziroma« nadomesti z besedo »in« in tudi, da se v 4. členu v drugem odstavku povzame besedilo Zakonodajno-pravne komisije.

V zvezi s predlogom tovariša Poliča moramo biti pri tem, kakšna stališča sprejemamo in komu nalagamo dolžnosti, nekoliko opreznjši.

Predlagam vam v sprejetje naslednje besedilo:

»Družbenopolitični zbor meni, da je predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole kot celota ustrezen. Zakon naj ureja le tista nujna načelna vprašanja in enotne temelje, ki naj omogočijo in zagotovijo uveljavitev in uresničevanje samoupravne delavske kontrole po posebnem organu.

Družbenopolitični zbor podpira pobudo Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, naj sprejme poseben politični akt, ki naj konkretno opredeli tudi vlogo in naloge sindikata pri uveljavljanju samoupravne delavske kontrole«. Gre za smiselni povzetek besedila po predlogu tovariša Poliča.

Zoran Polič: Tovarišica predsednica, sicer se strinjam, da opredelimo to točko v dveh stavkih, toda menim, da besedilo na koncu stavka, naj zakon ureja le tista nujna načelna vprašanja in enotne temelje, ki naj omogočajo in zagotavljajo uresničevanje samoupravne delavske kontrole po posebnem organu, ni v redu. Zakaj? Gre za tiste temelje, ki naj omogočijo zagotovitev, uveljavitev in uresničitev temeljnih izhodišč za delovanje samoupravne delavske kontrole, ne glede na to, ali gre za poseben organ ali ne. V zvezi s tem, kar je pojasnjeval tovariš Baškovič, moram tudi sam interpretirati zakon.

Zakon o združenem delu v 551. členu, ko ureja, kako delavci uresničujejo to kontrolo, določa, da jo uresničujejo neposredno, po organih upravljanja in po posebnem organu kontrole. Ni pa res, da ureja, kako deluje ta poseben organ, kajti 552. in 553. člen opredeljujeta, kako delavec sploh prek samoupravne delavske kontrole pride do svoje pravice, in določata, da morajo biti vsakemu delavcu v okviru te kontrole zagotovljene določene pravice, torej ne glede na to, ali gre za poseben organ kontrole ali gre za organe upravljanja, oziroma za vse delavce.

Torej ni res, da gre le za poseben organ samoupravne delavske kontrole, ampak gre za celotno samoupravno kontrolo, ki je lahko v eni, drugi ali tretji obliki. Če bi sedaj opredelili v zakonu le poseben organ, potem bi že v načelu izločili iz urejanja vse tisto, kar naj se na tem področju zagotavlja vsem delavcem oziroma kar sodi med pravice organov upravljanja v delovni organizaciji. Nima smisla po mojem mnenju, da se do tega vprašanja tako opredeljujemo.

Drugo vprašanje pa se postavlja v zvezi z drugim stavkom, ki ga predlagam, tovarišica predsednica, namreč da se sprejme dogovor s sindikatom, ki lahko potem v svojem aktu opredeli, kaj naj bo njegov poglavitni smoter. Kar pa je v predlogu tega zakona podrobneje urejeno, pa je že tako dovolj jasno glede opredelitev o tem posebnem organu.

Zato predlagam, da v prvem stavku na koncu ne dajemo poudarka le delovanju tega posebnega organa, ampak celotni samoupravni delavski kontroli.

Predsednica Tina Tomlje: Žal, tovariš Polič, težko bo sprejeti ta predlog, ker gre za zakon o organu samoupravne delavske kontrole. Besedo ima tovariš Igor Uršič!

Igor Uršič: V zvezi z razlago tovariša Baškoviča glede koncepta tega zakona je bilo dosti razprav. Da je vsebina predloga tega zakona taka, kot je danes predložena, je tudi odraz sprejetega političnega dogovora.

Težko bi bilo v celoti sprejeti predlog tovariša Poliča, ker ni res, da le 551., 552. in 553. člen zakona o združenem delu govorijo o problematiki samoupravne delavske kontrole, kajti njena problematika se pojavlja v celotnem družbeno-ekonomskem sistemu in jo zakon o združenem delu načeloma opredeljuje kot neposredno oziroma neodtujljivo pravico in dolžnost slehernega delavca. Gre namreč za proces uresničevanja samoupravljanja, katerega temeljna sestavina je samoupravna delavska kontrola. Če se dosledno držimo vsebine predloga tega zakona, potem mislim, da je v stališču v 5. točki rečeno nekaj drugega, kot to, kar je navedeno v določbah predloga tega zakona. S tem zakonom menim, da v ničemer ne zmanjšujemo teže tistih opredelitev, ki so v zakonu o združenem delu, ker te veljajo tako ali drugače, ne glede na to, ali bi kaj v ta zakon zapisali ali ne. Ne more pa ta zakon spremeniti nekaterih opredelitev, ki so v zakonu o združenem delu. Meni se zdi, da je temeljni poudarek predvsem v tem, da zagotovimo širšo politično aktivnost, ki jo mora voditi sindikat, ne toliko le ob tem zakonu, ampak v celotnem procesu utrjevanja družbeno-ekonomskega položaja delavca v temeljnih organizacijah in drugih temeljnih samoupravnih skupnostih, v katerih je celotna problematika samoupravne delavske kontrole le eden izmed elementov in tudi pogoj celovitega uresničevanja družbeno-ekonomskega položaja delavcev.

Nočem ničesar vsiljevati. Ne morem pa soglašati s tem, kar sem slišal, ker mislim, da načela, ki jih sprejemamo, ne morejo biti drugačna za posebni organ, kot so sicer za samoupravno delavsko kontrolo nasploh, kljub temu, da ta zakon v celoti opredeljuje poseben organ delavske kontrole. Menim, da je nesprejemljivo mnenje, da v osnovi načela, ki jih ureja ta zakon, veljajo samo za ta organ, kajti načela morajo veljati tudi takrat, kadar delavci sami osebno opravljajo to kontrolo ali pa jo opravlja organ upravljanja v organizaciji združenega dela.

To je smisel moje pripombe. Zato bi bilo sprejemljivo, če bi se v besedilu omejili na to, da bi v enem stavku ugotovili, da s tem zakonom ne urejamo načelnih norm, temveč le organizacijo oziroma delovanje posebnega organa samoupravne kontrole.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Poskusimo to opredeliti še na tej seji zбора, če ne bo to posebej proučeval odbor. Prosim, besedo ima tovariš Ludvik Golob!

Ludvik Golob: Podpiram spremembo besedila v 1. točki, ki si jo predlagala. Toda menim, da je treba v zvezi s tem nekaj storiti. Predlog Sindikata Skupščini je, da se sprejme poseben akt. Ta predlog je bil posredovan tudi Zboru združenega dela in Zboru občin Skupščine SR Slovenije in je bil dosežen dogovor o tem med Sindikatom in Odborom za družbenopolitični sistem med razpravo na seji zбора. Zato se strinjam s to spremembo. Sindikat bi se moral izreči o tem, ali se strinja s to spremembo, kajti Sindikat sedaj vprašuje, kakšen je ta sporazum. V Zboru združenega dela in Zboru občin bi morali dati o tem posebno pojasnilo, da bi bilo to razumljivo.

Predsednica Tina Tomlje: Besedo ima tovariš Miran Potrč.

Miran Potrč: Sam nisem neposredno sodeloval v razpravi, ker sem bil odsoten, vendar sem obveščen, da je sprejet dogovor o tem, da ostaja zakon v vsebini, kakršna je bila danes predložena, in da so Sindikati pobudniki sprejetja posebnega akta, ki naj bi opredelil politično aktivnost Sindikata pri celovitem uresničevanju samoupravne delavske kontrole.

Glede na to, da je temeljne razloge, zakaj ne opredeljevati z zakonom samoupravne delavske kontrole celovito, ampak le-to, kar je povezano z zakonom delavske kontrole, pojasnil tovariš Baškovič — ker bi to pomenilo pravzaprav začeti na novo sestavljati zakon z določbami, ki so sicer raztresene po posameznih poglavjih in členih v ustavi in v zakonu o združenem delu — se mi zdi razumljivo in logično besedilo, ki ga je predlagala predsednica zбора za prvi del 1. točke. V istem smislu se mi zdi logično tudi besedilo za drugi del te točke. Namreč menim, da bi bili nenačelni, če tega ne bi navedli v stališčih zбора, kljub temu, da je to usklajeno. Najbrž je med usklajevanjem prihajalo do različnih mnenj, pa je potem morda bila tudi pozornost premalo usmerjena na posamezne formulacije. Če namreč izhajamo iz tega, da nima smisla opredeljevati vsebine celovite samoupravne kontrole v zakonu, je tudi vprašanje, zakaj ima to smisel opredeljevati v političnem aktu.

Drugo vprašanje pa je govoriti o tem, kako naj se Sindikat angažira, da se uveljavi celovita samoupravna delavska kontrola. Zato menim, da je besedilo, ki je sedaj predlagano, veliko boljše od tega, ki ga je predlagal Sindikat:

naj bi se opredelitve in usmeritve za samoupravno kontrolo kot celoto sprejemale kot stališča Sindikata. To najbrž ni potrebno. Potrebno pa je opredeliti, kako bo Sindikat dejaven pri uveljavljanju samoupravne delavske kontrole.

Menim, da je predlog, ki ga je dala predsednica zbora, sprejemljiv in da ga bo možno z ustreznim pojasnilom sprejeti tudi v Zboru združenega dela in v Zboru občin. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Potrč! Kdo še želi besedo? Besedo ima tovariš Stane Markič!

Stane Markič: Predlagam, da ne bi bilo spora, naj v 1. točki ostane le prvi stavek prvega odstavka, in sicer zaradi tega, ker je zakon o organu delavske kontrole opredeljen kot tak že v naslovu. Ne vem, če je treba zaradi tega povedati, kaj je njegova vsebina.

V zvezi z dogovorom s Sindikatom naj opozorim, da je ta dogovor dosežen v Odboru. Zato Družbenopolitičnemu zboru ni treba ugotavljati, kakšna je celota prizadevanj Sindikatov. Ni treba podpirati take akcije s strani Skupščine, če vemo, da je dogovorjena in da poteka. Torej predlagam, da bi ostali samo pri prvem stavku prvega odstavka, s čimer bi vse povedali.

Predsednica Tina Tomlje: Kdo še želi besedo? Besedo ima tovariš Miran Potrč!

Miran Potrč: Gre za moje osebno mnenje, ker ni več možna nobena konzultacija. Menim, da kolikor je ta predlog sprejemljiv, potem se vprašujem, zakaj je sploh še potreben prvi stavek. Če gremo v to, potem tudi prvi stavek ni več potreben.

Zakon ureja to področje na podlagi načelnega stališča in mnenja zbora. Potem najbrž tudi to ni več potrebno. Pogovarjati bi se morali v takem primeru o tem, da najbrž ta stališča niso potrebna.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala, tovariš Potrč! Besedo ima tovariš Igor Uršič!

Igor Uršič: Predlagam, da bi sprejeli predlog, da v 1. točki ostane prvi stavek prvega odstavka, izpustili pa to, o čemer je prej govorila predsednica zbora glede celovite politične aktivnosti. Ta zakon ne rešuje vseh vidikov samoupravne delavske kontrole. Zato menim, da je prav in politično oportuno, da postavimo to celovitost tako, da določena vprašanja reši zakon, druga pa se rešijo z neposredno politično aktivnostjo. S tem smo pravzaprav v veliki meri povzeli vso današnjo razpravo.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Menim, da je predlog tovariša Markiča sprejemljiv, delno tudi iz razloga, da bi lahko zaključili to točko dnevnega reda. Težko pa je spustiti, tovariš Markič, zadnji odstavek, ker je bil v bistvu o konceptu tega zakona v Družbenopolitičnem zboru dosežen političen dogovor. Menim, da gre za dogovor, da se preostali vidiki delavske kontrole vključijo v dejavnost družbenopolitične organizacije, ki je najbolj zainteresirana, da to dobro funkcionira, in se mi zdi škoda to spustiti iz predloga stališč.

Želi še kdo razpravljati? Besedo ima tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Menim, da tovariš Markič ni bil zoper ta dogovor. Menim, da je prav, da Družbenopolitični zbor ugotovi, posebno po pojasnilih tovariša Goloba, da gre za pobudo Sindikata, ki se zavezuje, da bo to pripravil, da se bo s posebnim aktom po predlogu Sindikata podrobneje usmerjalo delovanje samoupravne delavske kontrole. Menim, da je taka ugotovitev v redu in da naj bo to, kar predlaga tovariš Uršič, sestavni del predloga teh stališč.

Predsednica Tina Tomlje: Opredeliti se bo treba o besedilu stavka. Tovariš Golob, ali meniš, da izpustimo ta stavek, kar je predlagal tovariš Stane Markič?

Ludvik Golob: S tem sicer soglašam, toda opozoril bi, da sta odbora za družbenopolitični sistem Zbora občin in Zbora združenega dela z nekaterimi amandmaji sprejela nekatere dodatne rešitve. Zaradi tega menim, naj to ostane, ker gre za načelno jasno stališče o sistemski ureditvi na tem področju v tem zakonu. Menim, da bi bilo koristno, da ohranimo ta del v besedilu 1. točke predloga stališč.

Predsednica Tina Tomlje: Tovariš Golob torej predlaga, naj ostanejo vsi trije stavki v 1. točki tudi zaradi posredovanja teh stališč v obravnavo obema preostalima zboroma. Kolikor je kdo še zmeraj proti temu, naj se oglasi, če ne bomo prešli na glasovanje. To pomeni, da bi ostali v predlogu stališč v 1. točki vsi trije stavki, in sicer 1. da je zakon v redu, 2., kaj naj ureja zakon in 3., dogovor z družbenopolitičnimi organizacijami. To podpira tovariš Golob. Je še kdo, ki bi rad razpravljal. Prosim, besedo ima predsednik Skupščine SR Slovenije tovariš Milan Kučan!

Milan Kučan: Ne bi rad zapletel postopka, ampak menim, da je prav, da se sprejmejo vsi trije stavki.

Prvi stavek pove, na kar nas zavezuje zakon o združenem delu, da se z zakonom uredi organ delavske kontrole. Drugi pove, da se v tem zakonu urejajo le tisti nujni pogoji, ki nam omogočajo enotno ureditev tega pomembnega organa, prek katerega se v enem delu izvršuje delavska kontrola. Tretji stavek pa je prav zaradi tega, po mojem mnenju, nujen, ker mora zbor ugotoviti, da se vsa problematika delavske kontrole ne izčrpa z ustanovitvijo in dejavnostjo tega organa, ampak da je treba presoditi celovitost družbenopolitičnih pogojev za uresničevanje temeljnega načina dela delavske kontrole, ki je sestavni del samoupravnih pravic in odgovornosti delavcev v združenem delu, kar pomeni neposredne oblike uresničevanja delavske kontrole. Brez tega bi seveda bili relevantni vsi pomisleki, ali je prav, da gremo le na takšno ureditev, ki ureja le delavsko kontrolo prek posebnega organa. Razlogi zanjo in proti njej, je uvodoma povedal tovariš Golob, so bili dvakrat obravnavani v Republiškem svetu za vprašanja družbene ureditve, ki je ta koncept sprejel in podprl. Menim, če bi izpustili ta drugi stavek, da ne bi opredelili kriterijev, da se s tem zakonom urejajo le v bistvu temeljna vprašanja, ki naj v osnovi omogočijo enotno delovanje tega organa.

Tudi dopolnitev k 12. členu se mi ne zdi smotrna, ker je pri tem govora o splošnih funkcijah sindikata. Če bi bil v sindikatu, bi bil proti temu, da zakon zavezuje, kaj moram kot sindikalni delavec narediti v okviru svoje politične pravice in odgovornosti. To je namreč razvidno iz temeljnih načel statuta sindi-

kata in njegovih sklepov. Menim, da zadostuje norma, ki je bila predlagana, da sindikat spremlja delo tega organa, za kar je zavezan. V dopolnitvi pa gre za splošno politično funkcijo, ki je sestavni del splošnega političnega delovanja. Ne predlagam, da se to črta.

Povem pa naj, da je treba kriterije, enotne načelne rešitve in enotne temelje dela tega organa prav zaradi tega urediti v zakonu, da se v splošnih samoupravnih aktih ne bi to preveč razlikovalo. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče več razpravljati, prehajam na glasovanje.

Prebrala bom še enkrat obe točki stališč, medtem ko amandmajev ne bom prebrala. Tovariš predsednik Kučan je sicer dal pripombo k amandmaju k 12. členu, vendar pri njej ne vztraja. Predlagam delegatom v sprejetje naslednja stališča:

1. Družbenopolitični zbor meni, da je predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole kot celota ustrezen. Zakon naj ureja le tista nujna načelna vprašanja in enotne temelje, ki naj omogočijo in zagotovijo uveljavitev in uredničevanje samoupravne delavske kontrole po posebnem organu.

Družbenopolitični zbor podpira pobudo Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, naj sprejme poseben politični akt, ki naj konkretno opredeli tudi vlogo in naloge sindikata pri uveljavljanju samoupravne delavske kontrole.

2. Kljub načelnemu mnenju, da je predlog zakona ustrezen in da je predlagatelj pri pripravi predloga zakona smiselno upošteval stališča Družbenopolitičnega zbora k osnutku zakona, zbor meni, da je treba nekatere določbe predloga zakona konkretno oziroma bolj obvezujoče opredeliti. Zaradi tega daje Družbenopolitični zbor k predlogu zakona stališča v obliki amandmajev. Teh ne bom brala, ker smo jih vsebinsko že prej opredelili.

Kdor je za ta predlog stališč Družbenopolitičnega zbora, naj prosim dvigne roko! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor z večino glasov sprejel predlog stališč k predlogu zakona o organu samoupravne delavske kontrole.

Na podlagi 20. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora bom sprejeta stališča poslala Zboru združenega dela, Zboru občin in predlagatelju.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij.

Predlog zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predlog so obravnavali: Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem, Komisija Skupščine SR Slovenije za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli ste predlog zakona, kot prilogo k zakonu pa tudi poročilo o delu kazensko-poboljševalnih zavodov v Socialistični republiki Sloveniji v letu 1977, pripombe Javnega tožilstva Socialistične republike Slovenije, pripombe Izvršnega odbora Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, poročilo Komisije Skupščine SR Slovenije za pravosodje, poročilo Odbora in danes tudi poročilo Zakonodajno-pravne komisije.

Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem predlaga v svojem poročilu predlog stališč, ki naj bi jih Družbenopolitični zbor sprejel na podlagi 72. čle-

na poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije in 19. člena poslovnika tega zbora.

K obravnavi te točke so bili posebej povabljeni Republiški sekretariat za pravosodje, organizacijo uprave in proračun, Vrhovno sodišče Socialistične republike Slovenije, Javno tožilstvo Socialistične republike Slovenije, Pravna fakulteta v Ljubljani, Inštitut za kriminologijo, Penološko društvo, Samoupravna skupnost za zaposlovanje, Skupnost socialnega skrbstva Slovenije, Zveza skupnosti za zaposlovanje.

Kot predstavnik predlagatelja prisostvujeta danes seji republiški sekretar za pravosodje tovariš Jože Pacek in tovariš Alojz Domjan. Kot sem obveščena bo tovariš Alojz Domjan imel uvodno besedo. Prosim, besedo ima tovariš Alojz Domjan!

A l o j z D o m j a n : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, ki je predložen v obravnavo in sprejetje, je pripravljen na podlagi osnutka zakona, sprejetega 25. januarja tega leta.

Pri pripravi zakonskega predloga so bile upoštewane mnoge pripombe, ki so bile dane v razpravah ob osnutku zakona. O osnutku zakona so, poleg delegatov v skupščinskih telesih in na samih zborih Skupščine, razpravljali tudi Komisija Predsedstva Socialistične republike Slovenije za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter za uresničevanje svoboščin, pravic in dolžnosti in Komisija za pomilostitve, Odbor za vprašanja posebnega družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in Izvršni odbor Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. O osnutku so razpravljali in dali pripombe tudi vsi kazensko-poboljševalni zavodi v naši republici in pravosodni organi ter Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani.

Pri pripravi predloga zakona je predlagatelj skušal, še bolj kot pri osnutku, doseči tako ureditev izvrševanja kazenskih sankcij, s katero bo možno uresničiti namen izvršitve posameznih sankcij, določen v kazenskem zakonu Socialistične republike Slovenije, predvsem pa namen izvršitve kazni zapora, kateri zakon posveča največ določb. Namen izvršitve kazni zapora po 27. členu kazenskega zakona Socialistične republike Slovenije je, da se pripravi obsojenca za življenje na prostosti tako, da bo živel in delal v skladu s predpisi in z moralo socialistične samoupravne družbe. Načelu resocializacije obsojencev so podrejene vse določbe zakona o izvrševanju kazenskih sankcij in so v predlogu iz tega razloga še dodane nekatere določbe, druge pa tudi ustrezno preoblikovane. Življenje v zavodih naj bi bilo v največji meri približano življenju na prostosti, zlasti v zvezi z obsojenčevim delom, saj je tako tudi realno pričakovati obsojenčevo uspešno vključitev v življenje na prostosti.

Tudi nagrajevanje obsojencev za opravljeno delo je v odvisnosti od doseženega rezultata pri delu. Tako so tudi pri tem izenačeni z delavci v združenem delu. Nižja je le startna osnova plačila za delo. Vendar obstaja pri delu obsojencev bistvena razlika, ki je v tem, da sta zaposlovanje in delo obsojencev v celoti podrejena interesom njihove resocializacije. Takšen pomen dela obsojencev je opredelil že kazenski zakon Socialistične republike Slovenije, ko je določil, da gospodarska korist, ki naj bo dosežena z delom obsojencev, ne sme biti v škodo prevzgojnemu namenu kazni. To načelo je predlagatelj v celoti

upošteval v številnih določbah zakona. Vzgoja in prevzgoja obsojencev je proces, ki traja pri posameznih obsojencih različno dolgo, in je tako obsojenčevo življenje v zavodu odvisno predvsem od pogojev, ki jih narekujejo njegova vzgoja in prevzgoja. Zato mora zakon dajati podlago za različne možnosti prestajanja kazni, za različne vrste prevzgojnih ukrepov in nazadnje tudi možnost disciplinskih ukrepov.

Humanizacije izvrševanja kazenskih sankcij, ki je bila večkrat poudarjena v razpravah, ne smemo presojati zgolj z vidika zakonskih določb, ampak predvsem z vidika konkretne uporabe zakona. Zakon mora upoštevati različne situacije in zato predvideti tudi določene represivne ukrepe. Že nekaj let upada število izrečenih disciplinskih kazni, kot upada tudi uporaba različnih prisilnih sredstev zoper obsojence. Nedvomno je to upadanje povezano z večjo usmeritvijo teh zavodov v prevzgojno in vzgojno delo.

Predlagatelj meni, da predloženi predlog zakona v največji meri zagotavlja uresničitev načela resocializacije obsojencev in humanosti v skladu s IV. poglavjem kazenskega zakona Socialistične republike Slovenije, v katerem so določena vsa temeljna načela o izvrševanju kazenskih sankcij.

Vse spremembe in dopolnitve v predlogu v primerjavi s sprejetim osnutkom so pojasnjene v obrazložitvi predloga tega zakona. Večino pripomb, mnenj in stališč je predlagatelj upošteval, prav tako je skoraj v celoti upošteval stališča Družbenopolitičnega zbora, kot je to ugotovil tudi Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem.

Posebej želim v imenu predlagatelja pojasniti nekatere bistvene spremembe in dopolnitve, ki so predlagane v amandmajih k predlogu tega zakona, s katerimi se predlagatelj strinja, in odgovoriti na vprašanja, ki so bila dana v razpravah predlagatelju v proučitev.

V osnutku zakona je bila za področje izvrševanja kazenskih sankcij v Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun predvidena ustanovitev družbenega sveta. Ustanovitev družbenega sveta so v razpravah podprla vsa skupščinska telesa, posebej je bila podprta tudi s stališči Družbenopolitičnega zbora. Podprli so jo tudi uvodoma navedeni komisiji Predsedstva SR Slovenije in Izvršni odbor Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. Kljub temu, da predlog ne predvideva ustanovitve družbenega sveta, ampak ustanovitev sveta za spremljanje izvrševanja kazenskih sankcij, predlagatelj svojega stališča glede ustanovitve družbenega sveta za področje izvrševanja kazenskih sankcij ni spremenil. Predlagatelj meni, da bi bilo ustanavljanje družbenih svetov v prehodnem obdobju, ko še niso rešena sistemska vprašanja v zvezi z družbenimi sveti, preuranjeno. Zato predlaga, da bi do sprejetja zakona o družbenih svetih veljala dosedanja ureditev zakona o izvrševanju kazenskih sankcij s tem, da so naloge sveta vsebinsko natančneje opredeljene. Ker gre za strokovni organ, niso vključeni v njegov sestav predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Z ustanovitvijo družbenega sveta bodo družbenopolitične organizacije vključene v njegov sestav in bo v veliki meri doseženo podružbljanje zadev s tega področja.

Poudariti je treba, da je v predlogu tega zakona že predvidena ustanovitev svetov kazensko-poboljševalnih zavodov kot družbenih organov, v katerih naj bi bile zastopane družbenopolitične organizacije. Vsa skupščinska telesa so razpravljala o vprašanju ustanovitve družbenega sveta in sprejela predlagano rešitev, ki je z zakonodajno-tehničnega vidika najustreznejša.

Drugo pomembno vprašanje, ki se je odprlo že v razpravi o osnutku tega zakona, se nanaša na pristojnosti upravnikov. Predlagatelj je skušal v največji možni meri upoštevati pripombe, mnenja ter tudi stališče Družbenopolitičnega zbora. Odločitev upravnika, ki posega v pravice obsojencev, je tako vezana na predlog oziroma predhodno mnenje strokovnih delavcev v kazensko-poboljševalnih zavodih. Tako lahko upravnik izda odločbo o premestitvi obsojenca v odprt ali polodprt zavod ali ga pogojno odpusti le, ko dobi mnenje strokovnih delavcev. Ugodnosti lahko daje obsojencem le na predlog strokovnih delavcev. Poleg izrecno navedenih določb še vrsta drugih določb predloga tega zakona omejuje upravnika, da bi odločal individualno, brez posvetovanja s tistimi delavci, ki jim je zaupana prevzgoja obsojencev.

Vzgoja in prevzgoja, katere del sta tudi izobraževanje in delo, poteka po prevzgojnem programu kazensko-poboljševalnega zavoda in po skupinskih ter individualnih programih. Navedene programe pripravijo strokovne skupine delavcev popolnoma samostojno. Obsojenec se razporeja na delo v skladu z individualnim prevzgojnim programom, ki ga izdelata posebna strokovna skupina.

Tudi ustanovitev sveta pri posameznih kazensko-poboljševalnih zavodih pomeni omejitev individualnega odločanja upravnika, ki že sedaj v praksi v mnogih primerih pomeni soodločanje prevzgojne skupine delavcev.

Predlagatelj pa je bil pri urejanju tega vprašanja vezan na določbo 8. člena zakona, ki določa, da se vse odločbe na podlagi tega zakona izdajajo v upravnem postopku, v katerem je določeno predvsem individualno odločanje, kot tudi na določbe zakona o republiških upravnih organih. Upravnik zavoda je funkcionar, ki vodi republiški upravni organ v sestavi in je tako kot vsi drugi predstojniki pooblaščen za izdajo odločbe.

Podrobnejše določbe o izvrševanju kazni zapora bo vseboval pravilnik o izvrševanju kazni zapora, s katerim bo v še večji meri kot doslej poudarjena vloga prevzgojne skupine delavcev pri oblikovanju dokončne odločitve, ki jo v obliki upravne odločbe izda upravnik.

V razpravi o predlogu zakona je bilo tudi rešeno vprašanje, čigav dohodek naj bodo vplačane oziroma izterjane denarne kazni. To vprašanje rešuje predloženi amandma Odbora Zbora občin za družbenopolitični in komunalni sistem k 137. členu, s katerim se predlagatelj v celoti strinja. Amandma pomeni vsebinsko enako rešitev, kot jo je predlagal v predlogu, in sicer da vplačane oziroma izterjane denarne kazni dobijo občine, ki z organizacijo novega pravosodnega sistema v celoti prevzemajo financiranje temeljnih sodišč in temeljnih javnih tožilstev. Rešitev v predlaganem amandmaju je v skladu z zakonom o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih.

Razpravo v vseh skupščinskih telesih je povzročil tudi predlog Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije k 153. členu, naj se nagrada svetovalcu, ki opravlja varstveno nadzorstvo ob pogojni obsodbi izven redne delovne dolžnosti, izplačuje iz republiškega proračuna oziroma naj se veljavnost določbe o izvrševanju pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom odloži do 1. januarja 1981, ker občinske skupnosti socialnega skrbstva teh izdatkov niso predvidevale v svojih planih.

Glede tega vprašanja se je Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem zavzel za rešitev, ki je predlagana, in sicer da sodi dejavnost svetovalca v pristojnost občinskih skupnosti socialnega skrbstva. Odbor Zbora občin za družbenopolitični in komunalni sistem predlaga, naj se določba 153. člena v celoti črta. Komisija Skupščine SR Slovenije za pravosodje pa predlaga, da se v pre-

hodnih določbah določi, da se do 1. januarja 1981 zagotavljajo sredstva za na-grade svetovalcem iz republiškega proračuna. Predlagatelj meni, da si navedena amandmaja skupščinskih teles ne nasprotujeta in se z njima strinja. Namesto amandmaja Komisije Skupščine SR Slovenije za pravosodje je sam pripravil ustrežnejši, vsebinsko pa enak amandma. Ker občinske skupnosti socialnega skrbstva res niso predvidevale izdatkov za nagrade svetovalcem, je prav, da do konca 1980. leta financira to novo dejavnost republika.

Poudariti je treba, da gre v tem primeru za novo obliko pogojne obsodbe, ki jo bodo sodišča v prvih letih uveljavljanja tega zakona nedvomno redkeje izrekala. Občinske skupnosti socialnega skrbstva pa si morajo prizadevati, da pridobijo za svetovalce ljudi, ki bodo opravljali to nadzorstvo predvsem iz humanitarnih nagibov in ne zgolj zaradi nagrade.

Upoštevaajoč odločitev iz resolucije o temeljnih zakonodajne politike, naj se v zakonih ne ponavljajo posamezne določbe iz drugih zakonov, predlagatelj v zakon o izvrševanju kazenskih sankcij ni vključil temeljnih določb o izvrševanju kazenskih sankcij iz kazenskega zakona Socialistične republike Slovenije in tudi ne vrste pomembnih določb, ki jih vsebujejo drugi zakoni, a so v neposredni zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij. Zato se predlagatelj ne strinja s predlaganim amandmajem Odbora Zbora občin za družbenopolitični in komunalni sistem in z vsebinsko enakim amandmajem Komisije Skupščine SR Slovenije za pravosodje k 74. členu predloga tega zakona. Prekinitev prestajanja kazni na zahtevo javnega tožilca je v celoti urejena v 16. členu zakona o javnem tožilstvu in po mnenju predlagatelja ni potrebna nobena podrobnejša ureditev.

Prav tako ureja zakon o kazenskem postopku v 134. členu, da mora sodišče že v sodbi odločiti, ali naj se vzeti predmeti prodajo ali naj se izročijo kriminalističnemu muzeju ali kakšnemu drugemu zavodu oziroma naj se uničijo. Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem je sicer predlagal dopolnitev, ki jo je ocenil kot primerno, vendar predlagatelj meni, da je iz dodatne obrazložitve razvidno, da sta predlagana amandmaja nepotrebna.

Pri obravnavi določb, ki urejajo izvrševanje zaplembe premoženja, se je v Odboru tega zbora za družbenopolitični sistem in v Odboru Zbora občin za družbenopolitični in komunalni sistem postavilo vprašanje kolizije zakona o izvrševanju kazenskih sankcij z zakoni drugih republik in pokrajin v primeru, ko bo večji del zaplenjenega premoženja v drugi republiki ali avtonomni pokrajini.

Predlagatelj je to vprašanje proučil in sklenil, da ne bo predlagal amandmaja, ker je predlagana rešitev v 146. členu predloga pravilna. Na kolizijo v zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij je predlagatelj že opozarjal v osnutku zakona pri določitvi kriterijev za prestajanje kazni v zavodih naše republike. Tudi 146. člen predloga je taka določba, pri kateri lahko pride do kolizije, ko bo večji del zaplenjenega premoženja v drugi republiki ali avtonomni pokrajini, njen zakon pa bo izvrševanje te kazni urejal drugače. Vendar republika po ustavi ni pristojna, da rešuje kolizije posameznih zakonov, ampak bo morala to urediti federacija s posebnim zakonom, če bo seveda prišlo do kolizije.

Predloga Inštituta za kriminologijo za spremembo 51. člena, katerega proučitev je predlagatelju naložil Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem, ni mogoče uresničiti z zakonom o izvrševanju kazenskih sankcij. Kdaj preneha delovno razmerje in kaj se šteje za delovno dobo ureja zakon o delovnih razmerjih in zakon s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Sedanji zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju namreč določa, da se šteje v

pokojninsko dobo čas prestajanja kazni, ki ni daljša od 30 dni. Določba v 51. členu predloga tega zakona, da se čas dela v organizaciji združenega dela ne šteje v delovno dobo, je zgolj pojasnilna.

V amandmajih, ki so jih dala skupščinska telesa k 68. členu, o povečanih obiskih ožjih družinskih članov, k 103. členu, o skrajšanju delovnega časa obsojenim mladoletnikom, in k 185. členu, o izdaji posebnega sklepa sodišča o dolžnosti povračila stroškov oskrbe mladoletnika — s temi amandmaji predlagatelj soglaša, so upoštevana mnenja Odbora tega zbora za družbenopolitični sistem o teh vprašanjih.

V nasprotju s stališčem Odbora tega zbora za družbenopolitični sistem, naj se disciplinska kazen prepovedi sprejemanja pošiljk do treh mesecev ne odpravi, pa sta amandmaja Odbora Zbora občin za družbenopolitični in komunalni sistem in Odbora Zbora združenega dela za družbenopolitični sistem, naj se ta disciplinska kazen črta. Predlagatelj meni, naj disciplinska kazen prepovedi sprejemanja pošiljk ostane v zakonu, čeprav se v praksi bolj poredko izreka.

V zvezi z vprašanjem, če naj bi zakon opredelil obveznost obsojenca, da denarno pomaga svoji družini s svojim plačilom za delo, predlagatelj pojasnjuje, da za obsojenca prav tako velja določba zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih o dolžnosti preživljati svojo družino. Pri obsojencu, ki noče denarno pomagati svoji družini, kljub temu da bi to lahko storil, bo treba vsa prevzgojna prizadevanja preusmeriti prav v to, da bo spoznal to svojo obveznost. Iz tega razloga predlagatelj meni, da ne bi kazalo vključevati v zakon določbe o obveznosti denarne pomoči obsojenčevi družini.

Opozoriti je še treba, da se je v razpravi glede sodelovanja predstavnika obsojencev na seji sveta kazensko-poboljševalnega zavoda postavilo vprašanje, ali bo lahko predstavnik obsojencev prisostvoval obravnavanju vseh vprašanj, o katerih bo razpravljajal svet. V zvezi s tem je Komisija Skupščine SR Slovenije za pravosodje predložila k 12. členu amandma. Predlagatelj meni, da predlagani amandma Komisije za pravosodje ni ustrezen in je sam pripravil ustrežnejši amandma k 29. členu, in sicer v tem smislu, da svet lahko zaradi varovanja tajnosti in varnosti določenih podatkov ter zavarovanja kazenskih poboljševalnih zavodov sklene, da bo posamezna vprašanja obravnaval brez navzočnosti predstavnika obsojencev. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Domjan! Besedo ima predstavnik Odbora tega zbora za družbenopolitični sistem tovariš Ludvik Golob.

Ludvik Golob: Odbor je na današnji seji ponovno obravnaval vsa tista vprašanja, o katerih na zadnji seji ni dokončno sprejel stališč in jih prepuštil predlagatelju zakona, da jih ponovno prouči. V Odboru smo v celoti sprejeli argumente, ki jih je navedel tovariš Domjan v svojem uvodnem poročilu, in se strinjamo s predlagateljem.

Predsednica Tina Tomlje: Ali ne boste spreminjali poročila?

Ludvik Golob: V dodatnem poročilu bo navedeno, kaj se spreminja v zvezi z 51., 146. in 174. členom. Skratka, soglašamo z obrazložitvijo predlagatelja in tudi Zakonodajno-pravne komisije, da k 74. členu ni treba sprejeti amandmaja oziroma dopolnitve tega člena, ker je to že uredil zakon o javnem

tožilstvu in je to tudi bolj v skladu z resolucijo o temeljnih zakonodaje republike, ki jo je sprejela Skupščina SR Slovenije.

V zvezi s 153. členom oziroma v zvezi z vprašanjem dajatev in obveznosti skupnosti socialnega skrbstva smo oblikovali predloženo stališče. Menim, da ni potrebe, da ga spreminjamo. Predlagatelj je glede na druge amandmaje pripravljen novo rešitev, ki je tudi v redu.

V zvezi s 146. členom oziroma vprašanjem kolizije med zakoni drugih republik, ker ni bilo mogoče najti ustrežnejših rešitev, naj to rešuje zvezni zakon, tako kot je to pojasnil predlagatelj.

Glede delovne dobe po 51. členu drži vse, kar je predlagatelj sedaj povedal v obrazložitvi.

Gre še za drug problem, ker je za izvajanje obsodb za prometne delikte odprt le en zavod v Sloveniji, in sicer v Mariboru. Lahko bi prišlo do diferenciacije med tistimi, ki so zaposleni v bližini tega kazensko-poboljševalnega zavoda, ki bi lahko delali v svoji delovni organizaciji, in vsemi preostalimi, ki niso zaposleni v bližini zavoda, ki pa tega ne bi smeli. To pomeni, da ne bi bili v enakem položaju. Tudi ni pogojev za realizacijo take zamisli, kot jo je predlagal Inštitut za kriminologijo. V zvezi z njo smo rekli, da se ne da realizirati. Gre za dodatni argument.

Menimo, naj se v predlogu stališč ne spremeni besedilo.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Golob! Ali bo kaj razpravljal predstavnik Zakonodajno-pravne komisije? (Ne.) Besedo ima predstavnik Komisije Skupščine SR Slovenije za pravosodje tovariš Miro Gošnik!

Miro Gošnik: Tovarišice in tovariši delegati!

V zvezi s poročilom naše komisije, ki ste ga prejeli, naj dodatno opozorim na poročilo o delu kazensko-poboljševalnih zavodov v preteklem letu. Čeprav o tem poročilu v Komisiji vsebinsko nismo posebej razpravljali, gre vendar za splošno opozorilo, da to poročilo predvideva nekatere nove rešitve v zakonu o izvajanju kazenskih sankcij kot tudi predlogu zakona o negospodarskih investicijah. Vse to kaže, da nekaterih humanih, dobronamernih, naprednih in naprednejših rešitev v razmerju do pretekle ureditve pri uresničevanju kazenskih sankcij seveda ne bomo mogli takoj uporabljati. Izvajanje kazenskih sankcij v zavodih in vzgoje v teh zavodih vendar kaže, da nekaterih vprašanj, ki so zelo napredno postavljena, na primer glede prevzgoje, dela obsojencev, namena tega dela, šol, usposabljanja za poklice, zlasti pri mladoletnikih, glede na takšno materialno osnovo, v kakršni ti zavodi delujejo, ne bo mogoče takoj reševati. To opozorilo Komisija ponavlja. Nanj je opozarjala tudi v predhodnih dveh fazah, zaradi tega, da bi bili realni pri odločitvah, do kam ta zakon pri podružbljanju, humanizaciji, postopkih ravnanja z ljudmi, ki pridejo na drugo stran ograje, lahko pravzaprav gre. To splošno opozorilo dajemo tudi zaradi tega, ker bosta tudi preostala dva zbora sprejemala predlog tega zakona na podjetniških sejah.

Ob začetku dela v Komisiji sta bili dve vprašanji še odprti. Komentiral ju je tovariš Domjan in posredoval stališče predlagatelja. Strinjala se je, da 5. člen zakona, to je o družbenem svetu, ne prehitava splošne sistemske ureditve o družbenih svetih in da se spremeni 137. člen, ker je upoštevala vidik, da bi se s takšno formulacijo člena, da so denarne kazni dohodek občin, lahko vplivalo na kaznovalno politiko, ker bi na ta način katera od občin, ki ima bližje so-

dišče, lahko imela nanj večji vpliv in bi lahko na kaznovalno politiko vplivala prek dohodkov.

Menim, da bi bilo morda ustrezno v zvezi s tem še podrobnejše pojasnilo, ker smo zahtevali, da se področje denarnih posledic kaznovanj vendar izenači ne le na področju kazenskih sankcij, ampak tudi na področju prekrškov. To je zlasti pomembno pri velikih denarnih zneskih v zvezi z gospodarskimi prestopki. Predlagali smo poenotenje na tem področju. Menim, da bi bilo morda treba preostalima dvema zboroma podrobnejše pojasniti, kaj pomeni, kadar občine prejmejo zneske od denarnih kazni, in sicer, da jih prejmejo posredno prek udeležbe pri financiranju sodišč, česar pa sedanje besedilo še ne rešuje.

Glede na področje dela Komisije in njenega odnosa do predloga stališč, ki ga je Družbenopolitičnemu zboru predlagal Odbor, predlagam samo redakcijsko spremembo, in sicer naj se v 2. točki in drugi vrsti izpusti beseda »vsa«. Bojim se namreč, da smo preambiciozni s trditvijo, da so v predlogu zakona ustrezno rešena vsa vprašanja, ki se nanašajo na uresničevanje ustavnosti in zakonitosti itd. Morda smo pa ureditev katerega izmed vprašanj vendar prezrli in bi se na to vračali že ob naslednji spoznani napaki ali ob nesporazumu pri izvajanju zakona.

V razpravi v drugih delovnih telesih in v Zakonodajno-pravni komisiji, ki je bila po seji naše komisije, pa so prišle do izraza tudi nekatere razlike. Omenil bi jih, ne zaradi tega, da povzročim razpravo o njih, ampak bolj zaradi tega, da pokažemo svoj odnos do teh razlik.

K 56. členu so različne razlage posameznih delovnih teles glede pravice zapornika do počitka iz naslova dela v zaporu. Kazenski zakon določa, da se kazen zaporniku izreče v dnevih, počitek v tem predlogu pa je določen v delovnih dnevih. Zakonodajno-pravna komisija vztraja pri »delovnih dnevih«, ker naj bi ta pravica izhajala iz dela zapornika, kar je seveda v določenem naspotju s kazenskim zakonom, ki določa zapor v dnevih. Seveda se pa v nedeljo ne dela na delovnih mestih v gospodarskih enotah, ampak se dela v zvezi z vzdrževanjem notranjega reda, tako da do določene nejasnosti lahko pride tudi ob sicer razumljivo ugodnejšem položaju za zapornika, če mu gre pravica do delovnih dni počitka.

V 77. členu in še v nekaterih drugih so določeni disciplinski ukrepi v kazensko-poboljševalnih zavodih. Splošno stališče Komisije je, da naj se v zakon vgradi čimveč stimulativnih ukrepov za nagrajevanje zapornika, ki se dobro obnaša. Po domače povedano to pomeni, da gre za čim manjše število sankcij. Ukrep v 77. členu, ki se nanaša na prepoved sprejemanja pošiljk do treh mesecev, je bil deležen zelo čudnih razprav. To je nekaj, kar je za človeka na tej strani žice težko razumljivo, za tiste za žico, ki pa ogrožajo notranji red, varnost sojetnikov, služb, delavcev zavoda itd., pa seveda ima drug prizvok. Moram opozoriti, da je bilo glede splošne usmeritve Komisije, da se stimulansi večajo in represija manjša, dano splošno soglasje, vendar pa so predstavniki zavodov in penološkega društva opozarjali, da naj jim ne vzamemo v celoti pristojnosti za izrekanje vseh možnih sankcij zoper nekatere skrajno nevzgojljive posameznike.

Težje vprašanje, ki je bilo tudi že danes omenjeno v obrazložitvi predlagatelja, je nagrajevanje svetovalcev, ki opravljajo varstveni nadzor ob izrečenih pogojni kazni. Komisija meni, da gre za milejšo obliko izrečene kazni, za izvajanje katere bi seveda težko na splošno skrbela skupnost socialnega skrbstva, ki se je v začetku poskušala odreči zadolžitvi, da organizira varstveni nadzor

prek svojih delavcev oziroma prek sodelavcev. Tudi se nismo mogli v razpravah po seji Komisije pri usklajevanju razlik strinjati, da bi določbo 153. člena odpravili, ker seveda s tem, da bi jo črtali, ne bi ničesar rešili. Nihče se ne bi čutil dolžnega financirati in postavljati svetovalca, ki je za kaznovanega, ki mu je izrečena ta kazen, seveda pridobitev v razmerju do izrečenih kazni zapora. Zato smo bili mnenja, da se vendar prehodno ta problem finančno uredi, ne pa odlaga pravica človeku, da se kaznuje s to kaznijo oziroma da se mu ta kazen izreče.

Naj rečem, da drugi amandmaji, ki so tudi nekoliko različni, pravzaprav ne odstopajo od koncepta zakona, a ga v bistvu podpirajo.

Ker pa že imam besedo, bi si dovolil glede na pretežno nov sestav zbora obnoviti misel, ki je bila v tem zboru izrečena ob obravnavi osnutka tega zakona. Menim, da kaže to misel politično poudariti. Gre za poglavje, ki smo ga obravnavali ob osnutku, in sicer za postpenalno pomoč osebam po prestani kazni.

Opozoril bi zlasti na najbrž še vedno prisotno družbeno praznino, ki nastane, ko človek prestopi prag zapora in ko se vrne v normalno življenje. Takrat smo na dosti širok in politično zrel način ugotavljali družbeno praznino in tudi organizacijske vakuume. Menim, da bi politično veljalo opozoriti na stanje, ko človek pride nazaj v normalno življenje, ko se praviloma znajde sam in ko ga bivalna in delovna okolica in skratka cela vrsta organiziranih drugih oblik družbene dejavnosti ne sprejema aktivno v svojo sredo. Že ob takratni razpravi je bilo ocenjeno, da smo tudi zaradi tega rekorderji v povratništvu. Podatki o kaznovalni politiki, o izrečenih kaznih in o povratnikih v tej populaciji so prav za Slovenijo v merilu Jugoslavije rekordni. V takratni razpravi k osnutku tega zakona smo soglasno ocenjevali, da je del te krivde tudi v premajhni družbeni organiziranosti za postpenalno pomoč ljudem, ki svoj dolg družbi poravnajo na ta način. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Miro Gošnik! Začenjam z razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Torej ni razpravljalcev. To pomeni, da so delovna telesa v Skupščini SR Slovenije dobro opravila svoje funkcije, kot tudi predlagatelj. Tovariš Gošnik je dal k 2. točki stališč predlog, da se v drugi vrsti beseda »vsa« črta. Menim, da se lahko strinjamo s tem predlogom in bi o njem glasovali. Besedo ima tovariš Stane Markič!

Stane Markič: Svoje mnenje bom povedal o Svetu pri Republiškem sekretariatu za pravosodje. O tem smo v odboru precej razpravljali. Menili smo v tem smislu, da bi bilo dobro ta svet, ne bom rekel podružbiti, ampak ga preoblikovati iz izključno strokovnega organa v nekoliko širši organ. Nekateri smo menili, da pri pogojnem odpustu v bistvu ne gre le za strokovno vprašanje, ampak gre za človeka in za celo vrsto drugih vprašanj glede njega, ki terjajo v bistvu prej družbeno kot pa izključno strokovno presojo. Kolikor so se doslej kazale hibe pri delu komisije, so se morda prav zaradi tega, ker je ta svet v določenem smislu delal le strokovno. In potem pride do posledic. Zato je tudi Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije predlagala, da bi bilo prav, da se v ta svet poleg ljudi, ki se ukvarjajo s problematiko kriminalitete izključno po strokovni plati, vključijo zlasti predstavniki socialnega varstva in verjetno tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Ta predlog ni dobil ustrezne podpore glede tega, kaj je treba presoditi za naprej. Vsi menimo, da bodo družbeni sveti oziroma bo družbeni svet pri Republiškem sekretariatu za

pravosodje, organizacijo uprave in proračun. Vprašljivo pa je, ali se bo družbeni svet ukvarjal s konkretnimi primeri. Menim, da se bo verjetno moralo ustanoviti določeno delovno telo, ki bo obravnavalo konkretne primere, in vprašanje je, če gre pri tem prav za družbeni svet.

Zato se v določenem smislu zavzemam, da presodimo, ali je dobro, da ostane taka rešitev v zakonu, kot je sedaj, ne glede na to, kakšna bo ureditev družbenih svetov pri republiških upravnih organih. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Temu vprašanju smo posvetili precej pozornosti v predhodnih razpravah. Nekaj delegatov je o tem intenzivno razpravljalo, pa tudi o tem, na kar je opozoril tovariš Stane Markič. Res pa je, da bi morali sedaj predložiti amandma, če bi hoteli spremeniti status tega sveta. Ne moremo sprejemati le stališč o tem. Besedo ima tovariš Jože Pacek!

Jože Pacek: V imenu predlagatelja bom pojasnil vidik, ki je bil morda premalo poudarjen. Namreč gre za to, da se predlagatelj zavezuje, da bo v posebnem delu sistemskega zakona o družbenih svetih vprašanje iz 5. člena posebej uredil v tem smislu, da bodo našteje pristojnosti in določena udeležba družbenopolitičnih organizacij, ki je bila sedaj izpuščena iz razlogov, ki so navedeni, češ da prehitavamo ureditev v sistemskega zakonu. Zlasti zaradi pripomb zakonodajnih teles, tako Sekretariata za zakonodajo kot tudi Zakonodajno-pravne komisije, bo ostal 5. člen v taki formulaciji, kot je in bo vsaj zakonodajno usklajen.

Predsednica Tina Tomlje: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Tovariš Markič, ali vztrajaš pri svojem predlogu? Meniš, da bi šli kar naprej. Pojasnilo predlagatelja je zadovoljivo. Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje o predlogu stališč, ki jih je predlagal Odbor tega zbora za družbenopolitični sistem. Gre za to, da naj se v 2. točki v drugi vrsti spusti beseda »vsa«. Stališč ne bom brala, ker so vam bila pravočasno predložena. Kdor je za predlog stališč, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog stališč k predlogu zakona o izvrševanju kazenskih sankcij. Na podlagi 20. člena bom predlog teh stališč posredovala Zboru združenega dela in Zboru občin ter predlagatelju.

Preden preidemo na 4. točko dnevnega reda, odrejam 15-minutni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 10.45 in se je nadaljevala ob 11. uri.)

Predsednica Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši delegati! Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o pravni pomoči.

Osnutek zakona je predložil Izvršni svet.

Osnutek so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora, Komisija za pravosodje in Zakonodajnoppravna komisija.

Prejeli smo osnutek zakona, pripombe Komisije Predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije za družbenopolitični sistem in samoupravljanje v združenem delu, poročilo Komisije za pravosodje, poročilo Odbora za

družbenopolitični sistem našega zbora in danes na mizo poročilo Zakonodajno-pravne komisije.

Odbor za družbenopolitični sistem daje v poročilu predlog stališč, ki naj bi jih Družbenopolitični zbor sprejel na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije in 19. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora.

K obravnavi te točke dnevnega reda so bili še posebej povabljeni predstavniki Republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun, Vrhovnega sodišča Socialistične republike Slovenije, Javnega tožilstva Socialistične republike Slovenije, Sodišča združenega dela Socialistične republike Slovenije, družbenega pravobranilca samoupravljanja Socialistične republike Slovenije, Javnega pravobranilstva Socialistične republike Slovenije, Odvetniške zbornice Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije.

Kot predstavnika predlagatelja, kot sem že povedala, prisostvujeta dva člana. K tej točki dnevnega reda bo imel uvodno besedo sekretar tovariš Jože Pacek!

Jože P a c e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Z opredelitvijo osnutka zakona o pravni pomoči in s sprejetjem zakona v jeseni bo zaključeno zakonodajno delo pri ustavnem preoblikovanju pravosodnega sistema. Tudi področje pravne pomoči oziroma odvetniške dejavnosti spada v širši sklop pravosodne dejavnosti, zato je za učinkovito funkcioniranje celovitega pravosodnega sistema potrebno tudi na tem področju pripraviti takšno normativno podlago, da bo ta dejavnost prispevala k učinkovitejšemu varstvu ustavnosti in zakonitosti pri uresničevanju samoupravnih in drugih pravic ter dolžnosti delovnih ljudi in občanov.

Predlagatelj si je pri pripravi osnutka zakona o pravni pomoči prizadeval, da bi upošteval v zakonu vse tiste predloge, sugestije in razmišljanja, ki so bila prisotna ob razpravi o predlogu za izdajo zakona, kot tudi pripombe, ki so jih dali različni organi in organizacije v času priprave osnutka.

V resoluciji zadnjega kongresa slovenskih komunistov je zapisana zahteva, da mora novi sistem pravne pomoči zagotavljati vsakemu delavcu in občanu ustrezno strokovno pomoč pri uveljavljanju njegovih pravic in interesov. Predlagatelju so bile v veliko pomoč zlasti usmeritve, ki jih je dala Komisija Predsedstva CK ZK Slovenije za družbenopolitični sistem in samoupravljanje v združenem delu, kot tudi stališča, oblikovana v Odboru za vprašanja posebnega družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine pri Republiški konferenci Socialistične zveze.

Razvoj samoupravnih družbenih odnosov na temeljih družbenoekonomskega položaja delovnega človeka, za katerega je značilno samoupravno sprejemanje vse večjega števila rešitev, po drugi strani pa tudi samoupravno razreševanje vse večjega števila medsebojnih odnosov, družbenih konfliktov in nasprotij zahteva drugačno opredelitev pravne pomoči.

Zato je v osnutku zakona pravna pomoč opredeljena kot dejavnost, ki naj prispeva k zagotavljanju in uresničevanju ustavnosti in zakonitosti in s tem k varstvu svoboščin in dolžnosti slehernega delovnega človeka in občana.

Dalje naj pravna pomoč prispeva k zagotavljanju in uresničevanju samoupravljanja, k varstvu družbene lastnine ter samoupravnih in drugih pravic združenega dela. Prav glede na tako opredeljeno funkcijo pravne pomoči je to

dejavnost posebnega družbenega pomena. Zato je razumljivo, da se z dajanjem pravne pomoči ne morejo ukvarjati zgolj odvetniki kot posamezniki, ampak je potrebno to dejavnost v večji meri podružbiti. Varstvo samoupravnih pravic, samoupravljanja in družbene lastnine, ki predstavlja osnovo samoupravnega socializma, potemtakem ne more biti prepuščeno zgolj posameznim odvetnikom.

Zato osnutek zakona o pravni pomoči predvideva, da naj bi v prihodnje organizirano pravno pomoč dajale: službe pravne pomoči, organizirane kot organizacije združenega dela ali kot delovne skupnosti v skladu z zakonom o združenem delu, dalje delovne skupnosti odvetnikov, v katere bi se povezali na podlagi samoupravnega sporazuma posamezni odvetniki, in odvetniki, ki bi z osebnim delom samostojno kot poklic opravljali odvetniško dejavnost.

Ker je pravna pomoč opredeljena kot dejavnost posebnega družbenega pomena, je osnutek zakona moral zagotoviti prisotnost uporabnikov v službah pravne pomoči, pri organih Odvetniške zbornice, v katero naj bi se obvezno povezali vsi odvetniki, pa prisotnost predstavnikov družbene skupnosti. Osnutek zakona določa, da bi delavci, ki bi dajali celovito pravno pomoč, morali izpolnjevati iste pogoje, ne glede na to, ali bi pravno pomoč nudili v službi, pravne pomoči ali v odvetništvu, zato uvaja za vse isti naziv odvetnik.

Poleg organiziranih oblik pravne pomoči osnutek zakona ureja tudi tisto pravno pomoč, ki jo nudijo organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter državni organi. V osnutku je celo opredeljeno, da morajo organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ter druge samoupravne organizacije in skupnosti zagotoviti delavcem in delovnim ljudem pravno pomoč v postopkih, ko ti pred organi teh organizacij in skupnosti uveljavljajo svoje pravice. Ta pravna pomoč seveda ni celovita, saj obsega le dajanje pravnih nasvetov in sestavljanje vlog. Zato osnutek zakona predvideva, da to pravno pomoč lahko dajejo tudi osebe, ki niso odvetniki.

Omeniti velja tudi, da osnutek zakona predvideva drugačno nagrajevanje odvetnikov od sedanjega. V prihodnje naj bi se odvetniške storitve plačevale v skladu s samoupravnim sporazumom, ki bi ga sklenila združenja pravne pomoči, v katera se povezujejo službe pravne pomoči, delovne skupnosti odvetnikov ter odvetniki po svojih delegatih.

V osnutku zakona je posebej izpostavljena strokovnost odvetnikov. Odvetnik, ne glede na to, kje dela, naj bi dajal pravno pomoč samo na tistih pravnih področjih, za katera je strokovno usposobljen. Odvetnik pa bi se lahko sam še ožje specializiral oziroma omejil pri dajanju pravne pomoči. Sedanji zakon o odvetništvu in drugi pravni pomoči odvetnika zavezuje, da mora dajati pravno pomoč na vseh pravnih področjih.

Med smotri nastajajočega zakona pa ni zgolj kvalitetna pravna pomoč in razširjanje pravne pomoči z novimi oblikami, ampak tudi njena dostopnost. Glede na sedanje stanje, ko je v območju Socialistične republike Slovenije približno 20 občin, kjer delovnim ljudem in občanom ni zagotovljena pravna pomoč v tako reko nobeni obliki, osnutek zakona o pravni pomoči zavezuje družbenopolitične skupnosti k zagotavljanju pravne pomoči v organizirani obliki. Dosedanje razprave o osnutku že opozarjajo da bo potrebno pri izdelavi predloga zakona to zahtevo iz 3. člena osnutka še bolj precizirati in bržčas tudi ločiti obveznosti republike od obveznosti občine.

Razprave o osnutku zakona o pravni pomoči, ki so bile organizirane v skupščinskih telesih, pa tudi območnih odvetniških zborih, pri Odvetniški zbornici in v nekaterih družbenopolitičnih organizacijah, so pokazale, da bo po-

trebno nekatere rešitve ponovno proučiti, nekatere pa jasneje in določneje opredeliti.

Veliko razprave in pripomb je bilo že v zvezi s samim naslovom zakona. Mnogi se zavzemajo za naslov sedaj veljavnega zakona o odvetništvu in drugi pravni pomoči, ker da pretežni del zakonskih določb ureja organiziranje odvetništva. Predlagatelj sicer meni, da je namen zakona opredelitev in ureditev pravne pomoči, zato je zakon tudi tako naslovil. Verjetno pa sam naslov ni bistven. Predlagatelj ga bo pri predlogu zakona uskladil s stališči, sprejetimi v nadaljnjih razpravah.

Izražena je bila tudi zahteva, da mora zakon omogočiti, da bodo pravno pomoč še naprej lahko dajali tudi tisti posamezni diplomirani pravniki, ki so v delovnem razmerju pri sindikatih. Vsekakor ne bi bilo v skladu s postavljenimi cilji, če bi zoževali krog subjektov, ki naj bi dajali pravno pomoč. Se pa v zvezi s tem postavlja vprašanje, ali omogočiti nudenje pravne pomoči tudi vsem tistim diplomiranim pravnikom v združenem delu, ki bodo izpolnjevali strokovne pogoje za dajanje pravne pomoči.

Veliko razprav je izzval 16. člen osnutka, ki določa, da odvetnik lahko daje pravno pomoč samo s tistega pravnega področja, za katero izpolnjuje pogoje o strokovni usposobljenosti, določeni s posebnim zakonom. Predlagatelj predvideva, da bo treba spremeniti sedanji način preverjanja strokovne usposobljenosti, ko mora kandidat opraviti pravosodni izpit iz vseh pravnih panog naenkrat, ker meni, da naj bi se strokovna usposobljenost preverjala ločeno po posameznih pravnih panogah in ne istočasno. Diplomirani pravnik, ki bi opravil preizkus znanja iz posamezne pravne panoge, bi iz te panoge že lahko dajal pravno pomoč. Večina razpravljalcev je sicer bila proti taki rešitvi. Vsekakor bo to vprašanje moralo biti deležno posebne pozornosti pri pripravi zakonskega predloga.

S strani odvetnikov pa je največ pozornosti bila deležna določba 51. člena osnutka zakona, ki predvideva, da v Skupščini Odvetniške zbornice sodelujejo tudi predstavniki družbene skupnosti. S tako sestavo Skupščine je po mnenju razpravljalcev na letošnji skupščini Odvetniške zbornice, izraženo določeno nezaupanje odvetnikom in je ogrožena njihova lastna samoupravna organiziranost.

Predlagatelj je na ta način hotel le zagotoviti uresničitev posebnega družbenega interesa pri uresničevanju družbene funkcije pravne pomoči. Prisotnost predstavnikov družbene skupnosti v Skupščini Odvetniške zbornice naj bi, po mnenju predlagatelja, zagotovila močnejše angažiranje družbe pri uveljavljanju pravne pomoči in pomenila tudi prevzemanje dela odgovornosti za funkcioniranje pravne pomoči, ne pa zgolj mehaničen družbeni vpliv. Vsekakor bo treba to vprašanje še proučiti z vseh vidikov in poiskati takšne rešitve, ki bodo v resnici in celovito zaobsegle zastavljene smotre preobrazbe pravosodnega sistema tudi na področju pravne pomoči.

Predlagatelj se končno strinja tudi s stališči, ki jih predlaga Odbor za družbenopolitični sistem tega zbora. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš sekretar! Želi predstavnik Odbora dopolniti pismeni predlog Odbora za družbenopolitični sistem?

Jože Božič: Na današnji seji Odbora nismo sprejeli dopolnil v zvezi s poročilom in stališči Odbora z dne 5. julija. Rad bi pa v zvezi z 2. točko stališč, kjer predlagamo, da se razprava o teh vprašanjih nadaljuje v okviru Re-

publiške konference SZDL, pojasnil, da je med Odborom in vodstvom Republiške konference sklenjen dogovor o taki razpravi, seveda če bi Družbenopolitični zbor danes po razpravi ocenil, da je treba nadaljevati z razpravo in razčiščevanjem odprtih vprašanj. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Si predlagal v zvezi s 1. točko dopolnitev? (Ne.) Hvala! Želi predstavnik Komisije za pravosodje besedo? Besedo ima tovariš Miro Gošnik!

Miro Gošnik: Tovarišice in tovariši delegati! Ponovno se oglašam, tokrat v zvezi z obravnavo osnutka zakona o pravni pomoči v naši komisiji.

Naj povem, da smo že v poročilu Komisije podali osnovne pripombe in stališča, vendarle bi želel nekatera vprašanja posebej poudariti, pri čemer naj pojasnim, da podpiram predlog stališč Družbenopolitičnega zbora do obravnavane teme.

Morda bi se dalo o osrednjem, še vedno odprtem vprašanju, t. j. o načinu uresničevanja družbenega interesa v dejavnosti, ki jo razglušamo za dejavnost posebnega družbenega pomena, poiskati še ustrenejšo rešitev.

Ob razpravi v naši komisiji, ki je bila neposredno po letni skupščini Odvetniške zbornice — razprava je tekla nekoliko pod vtisom te skupščine — je bilo v ospredju vprašanje zagotavljanja pravne pomoči občanom, delovnim ljudem ter vsem samoupravnim organizacijam in skupnostim. Podatek, ki ga je omenil tovariš sekretar Jože Pacek, da v 20 občinah delovnim ljudem ni dostopna pravna pomoč v območju njihove lastne občine, je na nek način zaskrbljujoč. V teh občinah namreč ni odvetniške pisarne, kamor bi se človek lahko zatekel po pravno pomoč, kadar je v stiski in ko so, po njegovem mnenju, ogrožene nekatere njegove ustavne pravice ali dolžnosti. To ima za posledico celo vrsto nepotrebnih stroškov, poti in izgube časa, skratka celo vrsto zapletov, do katerih prihaja zaradi tega, ker takšne pravne pomoči ni. Zato smo bili mnenja, da variante k 3. členu ne bi smeli črtati, ker zavezuje družbenopolitične skupnosti, da so dolžne organizirati pravno pomoč občanom, delovnim ljudem in njihovim skupnostim. Ta dolžnost je sicer resda zapisana že v ustavi, kljub temu pa smo bili mnenja, da jo kaže na nek način, vendar ne s prepisovanjem ustave, ponoviti in zadolžiti družbenopolitične skupnosti, da to službo organizirajo na ustrezen način.

Drugo takšno vprašanje je zagotavljanje celovitosti pravne pomoči. Ne gre namreč za razlikovanje pravic ljudi, čeprav smo še posebno občutljivi, ko gre za varovanje samoupravnih pravic in pravic iz družbene lastnine kot pretežnega družbenoekonomskega temelja ogromne večine ljudi. Vseeno menimo, da bi celovito pravno pomoč kot dejavnost posebnega družbenega pomena morali razvijati postopno, v skladu z družbenoekonomskimi pogoji posamezne družbenopolitične skupnosti.

Naslednje vprašanje, ki je deležno precejšnje pozornosti, je način samoupravne in tudi siceršnje organiziranosti ljudi, ki nudijo pravno pomoč. Menili smo, da je to organiziranost mogoče uskladiti z namenom zakona in ustavnih določil, ki so vsebovana v idejno-političnih izhodiščih za ustavno preobrazbo pravosodja, kljub dvojnosti, v kateri so nosilci pravne pomoči, ki pa jih zakonska ureditev načeloma izenačuje. Gre namreč za dvojnost v organiziranju, ko se odvetniški zbori, ki predstavljajo delegatsko bazo v območjih današnjih 8 okrožnih sodišč, v konceptu zakona poskušajo organizirati v drugi organizacij-

ski obliki — združenju pravne pomoči, kjer se srečujejo tudi uporabniki, ustanovitelji in drugi potencialni interesenti, skratka družbeni interes v širšem smislu.

Iz koncepta zakona ste lahko videli, da organiziranje odvetništva in združenje pravne pomoči ni dosledno izpeljano. Postavlja se vprašanje njune medsebojne povezanosti in kako v eni in v drugi obliki organiziranja konkretno zagotavljati uresničevanje družbenega interesa. Tu ne gre zgolj za formalne, matematične odnose predstavnikov ene ali druge strani pri združevanju oziroma organiziranju, temveč za resnično uveljavljanje družbenega interesa, ki pri preobrazbi odvetništva upošteva tudi ustavno preobrazbo pravosodja. Namreč, iz koncepta organizacije pravosodnih institucij se same po sebi ponujajo nekatere organizacijske oblike, ki smo jih doslej neupravičeno zapostavljali.

Mislím, da so ostala vprašanja, ki smo jih obravnavali v Komisiji, sorazmerno jasno razvidna iz samega poročila Komisije za pravosodje.

Želel bi opozoriti še na eno od dolžnosti, ki jo ta zakon sam po sebi še ne bo mogel razrešiti. Gre namreč za to, da bo potrebno hitrejšo zagotavljati materialne pogoje za podružbljanje služb pravne pomoči, ki so opredeljene v zakonu. Mislím, da je zagotavljanje materialne osnove naloga družbenopolitičnih skupnosti, še zlasti spričo pripravljenosti cele vrste odvetnikov, zlasti mlajših, ki nimajo materialnih pogojev za opravljanje tega dela, ki pa bi se bili, po njihovih lastnih izjavah, pripravljani takoj vključiti v organizirane oblike nudenja pravne pomoči. Če si vezan zgolj na svoje, morda celo majhno stanovanje, najbrž takšnih pogojev ni, ker je ocenjeno, da v večini tistih občin, kjer danes ni pravne pomoči, tudi slabi materialni pogoji predstavljajo eno od ovir, da jih ni. Zato mislím, da bi bilo med ukrepi, ki smo jih v naši komisiji imeli pred očmi, ko smo govorili o obveznostih in dolžnostih družbenopolitičnih skupnosti, potrebno oceniti ne samo deklarativno ustavne, temveč tudi konkretno-materialne, da bi zagotovili tudi materialne pogoje za podružbljanje pravne pomoči, kar pa se seveda ne more zgoditi preko noči. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Gošnik! Želi predstavnik Zakonodajno-pravne komisije dopolniti pismeno poročilo? (Ne želi.)

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Predstavnik Odvetniške zbornice tovariš Ivan Japelj!

Ivan Japelj: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Rad bi temu zboru posredoval mnenje in nekatere pripombe, ki jih je Odvetniška zbornica Slovenije imela k predloženemu osnutku zakona o pravni pomoči. Pri tem se ne bi zadrževal pri vseh pripombah, ker jih je Zbornica že v pisni obliki posredovala predlagatelju, ki jih bo lahko v nadaljnjem delu pretehtal, bile pa so tudi že predmet razprav v nekaterih delovnih telesih. Rad pa bi povedal to, da je Odvetniška zbornica na zborih, zlasti pa na letošnji skupščini, ko je posebej obravnavala ta osnutek, podprla koncepcijo osnutka zakona.

Po mnenju Zbornice se v tem osnutku ponujajo nekatere nove rešitve, ki so bistvenega pomena za nadaljnje nudenje pravne pomoči ter še posebej za odvetništvo in za organizacijo odvetništva. Namen zakonodajalca, da v tem osnutku širše zajame pravno pomoč, kot jo je dosedanji zakon o odvetništvu in drugi pravni pomoči, je očitna. Vendar pa se postavlja vprašanje, ali ta zakon o pravni pomoči lahko zajame pravno pomoč v celoti in ali jo takšen, kot je ponujen, tudi zajema. Ne moremo namreč mimo tega, da je nudenje pravne

pomoči zelo širok pojem in da se z njo ukvarjajo tudi javni pravobranilci ter družbeni pravobranilec samoupravljanja. Tudi v tem zakonu je rečeno, da tisto pravno pomoč, ki jo nudijo sodišča, državni organi in organizacije z javnimi pooblastili, urejajo posebni predpisi. Pojem pravne pomoči je torej resnično zelo širok, in če bi želeli zajeti vso pravno pomoč, bi verjetno s tem zakonom to težko uspeli.

Vendar pa menimo, da ta zakon v celoti zajema poklicno pravno pomoč, torej tisto celovito pravno pomoč, ki je opredeljena v zakonu, ki v celoti opredeljuje tudi organizacijo te poklicne pravne pomoči, ki je pridržana odvetništvu. Za ostale oblike pravne pomoči se sicer postavljajo določena načela in opredelitve, vendar pa v teh splošnih določbah ni bilo mogoče vsega zajeti. To omenjam tudi zaradi tega, ker se je prav sedaj, ob koncu razprav, ob takšni zasnovi osnutka pojavilo vprašanje, ali ustreza naslov zakona. Pred časom smo se že strinjali s tem, da naj bi bil to zakon o pravni pomoči, vsebina osnutka zakona pa je ponovno odprla vprašanje, ali ne bi bil morda ustrežnejši naslov zakona »Zakon o odvetništvu in drugih oblikah pravne pomoči«, ki so ga podprla tudi nekatera delovna telesa v Skupščini, glede na to, da zakon v celoti ureja le poklicno pravno pomoč, ne pa tudi ostalih oblik pravne pomoči.

Druga bistvena novost osnutka pa je ta, da širi pojem odvetnika. Za razliko od prvega delovnega osnutka, ki je dokaj nejasno reševal to vprašanje, sedanji osnutek postavlja jasnejšo razmejitev in koncept. Pojem odvetnika se širi v tem smislu, da se v vseh oblikah pravne pomoči tisti, ki to pravno pomoč nudijo, imenujejo odvetniki. S tem na eni strani zadržujemo status odvetnika, kakršnega poznamo, po drugi strani pa zagotavljamo določeno strokovno raven vseh tistih, ki nudijo pravno pomoč. In še nekaj! Ustanovitev služb pravne pomoči naj bi bila, po osnutku zakona, omogočena vsem dejavnikom, tako družbenopolitičnim skupnostim kot organizacijam združenega dela in samoupravnim interesnim skupnostim, in če bo podana tudi pripravljenost teh potencialnih ustanoviteljev, potem se te službe pravne pomoči lahko ustanovljajo v velikem številu in zaposlijo tako sedanje odvetnike kot tudi vse tiste, ki bi radi prišli v odvetništvo in ki imajo pogoje, da postanejo odvetniki, vendar pa pod sedanjimi pogoji v to službo niso mogli. Tako torej na eni strani jamčimo za strokovnost in kljub temu, da širimo pojem odvetnika, ni degradiran tisti, ki nudi pravno pomoč, hkrati pa široko odpiramo vrata predvsem združevanju dela odvetnikov v službah pravne pomoči, ki bi jih ustanovljale razne organizacije.

Mislím, da je to izziv tako potencialnim ustanoviteljem kot tudi obstoječemu odvetništvu, in lahko izrazim pripravljenost dobrega dela odvetništva, da bi delali v takih novih oblikah. Doslej smo bili odvetniki prepuščeni sami sebi in morda smo bili vse prepogosto deležni neupravičenih kritik, dejansko pa več kot toliko ni bilo mogoče narediti. Ugotavljali smo le, da je ta služba deficitarna, da priliva ni, da mladih ni, vendar smo se vrteli v začaranem krogu, iz katerega nismo mogli. Mislím, da osnutek zakona resnično nudi nove možnosti in če bo pripravljeno na eni, bo pripravljeno tudi na drugi strani, kajti že sedaj 87 odvetnikov, torej 1/3, dela v skupnih pisarnah. Če se ti odvetniki niso drugače organizirali in se oklicali za delovne skupnosti, je to zgolj zaradi tega, ker bi s tem prišli v slabše pogoje. Namreč, če bi se oklicali za delovne skupnosti, bi imele iste obveznosti, kot jih ima individualni odvetnik, kot organizacija pa še dodatne obveznosti. Seveda je to zaviralo večje združevanje odvetnikov.

Tretja novost, ki je tudi zelo pomembna, pa je, da s tem osnutkom dobimo nove družbene organe — združenja pravne pomoči, in tistih, ki jo nudijo in uporabniki pravne pomoči. To je, po moji oceni, tudi kvalitetna novost osnutka zakona. Prav ta združenja, ki bodo širše obravnavala problematiko pravne pomoči, kot pa poklicne organizacije odvetnikov, recimo odvetniški zbori ali zbornica, bodo mesta, kjer se bo lahko pravna pomoč obravnavala v celoti, in če bo v teh združenjih prišlo tudi do zbiranja sredstev za razvoj pravne pomoči, bodo ta združenja lahko v bodoče odločilno vplivala na oblike pravne pomoči v območju, kjer bodo ustanovljena.

Poleg tega, kar sem doslej povedal, pa so bile v Zbornici izrečene tudi nekatere pripombe. Omejil se bom le na dve, tri.

Prva izraža dvom odvetniške zbornice v ustreznost sestave skupščine. Osutek namreč predvideva, da bi ena tretjina delegatov bila s strani predstavnikov družbenopolitične skupnosti, dve tretjini pa s strani odvetnikov. Po osnutku zakona so prav združenja pravne pomoči ustanovljena z namenom, da bi uveljavljala poseben družbeni interes na tem področju.

Odvetništvo, to moramo priznati, ima svoje specifičnosti, ki so nam več ali manj znane in jih ne bi želel ponavljati. V svetu obstaja neka samostojnost in neodvisnost odvetništva. Morda jo različni sistemi različno obravnavajo, vendar pri nas to vprašanje ni nikoli bilo problematično, tudi ne v okviru širših odvetniških organizacij, v katere smo včlanjeni. Tu mislim predvsem na članstvo v Mednarodni uniji odvetnikov, ki obstaja že 50 let in kjer je Jugoslavija celo ena od ustanoviteljic. Ta unija v svojem statutu na prvem mestu poudarja, da so lahko članice le tiste nacionalne organizacije, kjer je odvetništvo samostojno in neodvisno, kar se ocenjuje po nacionalni zakonodaji in po prosti presoji, ki naj ugotovi in oceni, ali je položaj odvetništva v neki državi v skladu s predpisi ali ne.

Mislim, da tudi ta povezava z mednarodnimi organizacijami narekuje določen posluš pri reševanju tega vprašanja, pri čemer bi se verjetno dalo najti še ustreznejše rešitve, kot pa jih ponuja osutek zakona. Če bi se izpeljala do vrha organiziranosti združenj pravne pomoči in drugače razmejila pristojnost enih in drugih, bi bilo možno zagotoviti družbeni vpliv tudi na Zbornico, odvetnikom pa bi po našem mnenju le bilo potrebno, zaradi omenjene specifičnosti, zagotoviti samostojno organiziranost, pri čemer bi bili v pooblastilih pač omejeni le na poklicne probleme, medtem ko bi bili širši problemi v pristojnosti združenj pravne pomoči.

Živahna razprava je bila tudi pri 16. členu osnutka, saj smo besedilo tako razumeli, da odvetnik lahko v bodoče nudi pravno pomoč le na določenem področju in ne več tako široko kot doslej. O tem vprašanju je seveda možno razpravljati z različnega zornega kota. Predvsem bi rad opozoril na to, da je vprašanje pripravništva in strokovnega izobraževanja odvetnikov, sodnikov, javnih tožilcev in drugih šele načeto in da bo kasnejša razprava o teh vprašanjih pokazala, kakšno naj bo v bodoče to izobraževanje in kakšen naj bo strokovni izpit. Zato menimo, da bi bilo preuranjeno že sedaj v tem zakonu določati nekaj, kar bi lahko bilo v nasprotju s kasnejšimi stališči, ki bodo sprejeta ob razpravah o izobraževanju in pripravniški dobi. Pač pa bi kazalo v ta osutek vnesti neke obvezujoče norme, ki pa ne bi smele tako konkretno kot sedaj omejevati odvetnika le na določeno pravno področje. Osutek zakona smo razumeli tako: če bi v posebnem delu, izpita pripravnik po enoletni pri-

pravniški praksi, ki je predvidena, delal izpit iz kazenskega prava, bi se že takoj lahko preizkusil na tem področju kot odvetnik, širše pa, če bi dodatno polagal še izpite iz civilnega prava in še nekaterih drugih pravnih panog, kot bi bilo pač določeno. Za sedaj je stanje takšno, da je odvetnik lahko začel opravljati odvetniško dejavnost šele po triletni praksi in po opravljenem pravosodnem izpitu, pa še tedaj se je prav gotovo nekaj časa lovil v svojem delu. Zato ne vem, če je prav, da toliko povzdigujemo posebni del izpita, ki bi ga pripravnik lahko opravil že po enem letu in s tem pridobil sposobnosti usmerjenega odvetnika oziroma specialista. Mislim, da bi se bilo treba izogniti temu prehitovanju. Vsekakor pa problem usmerjenosti oziroma specializacije nedvomno obstaja. Še v sedanji praksi se skorajda noben odvetnik ni ukvarjal z vsemi zadevami. Praksa sama nas je silila k temu, da smo se opredeljevali bodisi za kazensko bodisi za civilno področje in je tako sama praksa ustvarila določeno razmejitev.

Ostalih pripomb ne bom omenjal, ker so bile pismeno oblikovane in tudi posredovane predlagatelju. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala, tovariš Japelj! Naprej, prosim! Besedo ima tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Tovarišice in tovariši! Na kratko se bom dotaknil le nekaterih problemov. Mislim, da me pri tem opravičuje tudi predlog, ki ga je dal pristojni odbor, da naj se namreč razprava nadaljuje v Socialistični zvezi, kar mi seveda omogoča, da dosti svobodno razpravljam o teh stvareh, ne da bi bil vezan na že utrjena stališča v Socialistični zvezi.

Kot prvo predlagam, da nekoliko spremenimo sama stališča, ki so predlagana. Mislim, da je za skupščinsko delo nesprejemljivo to, kar je Odbor predlagal v zadnjem stavku druge točke: »Zato Družbenopolitični zbor predlaga, da se razprava o teh vprašanjih nadaljuje v okviru Republiške konference Socialistične zveze.« Mislim, da zakona, ki je dan v postopek Skupščini, ni mogoče prenesti v razpravo v Socialistični zvezi. Zato predlagam, da se ta stavek glasi približno takole: »Zato Družbenopolitični zbor predlaga, da se razprava o tem zakonu nadaljuje v delovnih telesih Skupščine oziroma zborov, nekatera od odprtih vprašanj pa se predlagajo v razpravo Republiški konferenci Socialistične zveze«. Tako zakon v celoti ostaja v razpravi v Skupščini, medtem ko glede nekaterih odprtih vprašanj predlagamo, da jih obravnava Socialistična zveza in da da tudi svoja stališča.

O vprašanjih, ki so že bila omenjena tako v uvodni besedi kot tudi s strani predstavnika Odvetniške zbornice, pa želim povedati naslednje.

Soglašam s tem, kar je bilo ugotovljeno že v nekaterih od delovnih teles, da je treba pravno pomoč postaviti čim širše. Prav bi tudi bilo, če bi ugotovili, da ni omejitev pri ustanavljanju teh služb, pač pa so omejitve glede strokovnosti ljudi, ki delajo v teh službah. Jasno je treba tudi določiti, kdo lahko daje pravno pomoč. Če bomo to upoštevali, potem ne bo več potrebna razprava o tem, ali naj bo to zakon o pravni pomoči ali zakon o odvetništvu; mislim namreč, da je pravna pomoč dosti širše vprašanje kot pa problem samega odvetništva.

Moram reči, da se mi zdi, da smo precej obremenjeni z odvetništvom. Osebno predlagam, da razmislimo tudi o tem, ali je res potrebno tudi pravnike v službah pravne pomoči imenovati odvetnike. Mislim, da to ni potrebno. Pri

tem se sklicujem na 5. člen, ki določa: »Pravno pomoč iz prejšnjega člena dajejo odvetniki v službah pravne pomoči, odvetniki v delovni skupnosti in odvetniki, ki opravljajo to dejavnost z osebnim delom samostojno kot poklic.« Zakaj jih ne bi imenovali »pravniki v službi pravne pomoči« ali pa »delavci pravnikov« ali kako drugače, ne pa odvetniki. Zakaj ne bi bilo odvetništvo le tista specializirana služba, ki samostojno, kot delovna skupnost odvetnikov ali kot odvetnik posameznik, opravlja odvetniško dejavnost?

Ob takšni zakonski zasnovi bi bilo potrebno drugače kot v osnutku urediti vrsto vprašanj. Tako npr. po mojem mnenju ob takšni zasnovi odpade 9. člen, kjer pravimo, da lahko dajejo pravno pomoč tudi tiste osebe, ki niso odvetniki. Tu smo opredelili, da je odvetnik tisti, ki lahko daje pravno pomoč. Če bi bil to pravnik s takšno strokovno usposobljenostjo, potem je treba celotno zasnovo zakona nekoliko dopolniti.

Če bi se odločili za takšen način organiziranja pravne pomoči, bi postala jasnejša tudi razmerja v združenjih pravne pomoči. Združenje pravne pomoči, ki se organizira v občini in navzgor in kjer je treba zagotoviti prisotnost vseh zainteresiranih dejavnikov, posebno še, ker govorimo o pravni pomoči kot službi posebnega družbenega pomena, je eno, povsem drugo pa je združevanje odvetnikov, ki kot samostojne organizacije ali pa kot posamezniki samostojno kot poklic opravljajo to dejavnost.

Mislim, da ni nobene potrebe, da bi v Odvetniški zbornici tretjino članstva predstavljali predstavniki Socialistične zveze. To pomeni samo prenašanje odgovornosti s te organizacije na Socialistično zvezo. Kako bo Socialistična zveza kot politični faktor, odgovoren za celotno življenje v naši družbi, prevzela nase odgovornost, da bo zaradi tretjine svojih predstavnikov v Odvetniški zbornici odgovorna za vse, kar se bo dogajalo v Odvetniški zbornici? Mislim, da je to politično nesprejemljivo. Veljalo pa bi po mojem mnenju ob tem razmisliti, če že govorimo o pravni pomoči kot službi posebnega družbenega pomena, v katero so vključeni tudi odvetniki, da bi na enak način kot na univerzi, ki je prav tako institucija posebnega družbenega pomena, tudi odvetnike v Odvetniški zbornici rekrutirali prek habilitacijskih komisij. Zakaj ne bi razmislili o nečem takšnem, namesto da vključujemo delegate iz SZDL, ki ne poznajo odvetništva, bodo pa kot predstavniki Socialistične zveze prevzemali nase odgovornost, da se bo izvajala v Odvetniški zbornici politika Socialistične zveze. Poleg tega mislim, da tudi samo odvetništvo ni neko tuje, »neosveščeno telo«, ki ga je treba neposredno nadzirati. Tudi v odvetništvu so prav tako člani Socialistične zveze, člani Zveze komunistov itd., ki se zavedajo svoje politične odgovornosti. Če želimo dati poudarek odvetništvu s tem, da na nek način angažiramo Socialistično zvezo, potem ni rešitev v tej tretjini, temveč drugje, na primer v habilitacijski komisiji, ki bi lahko prevzela skrb za pravilen izbor članov Odvetniške zbornice.

Prav tako imam pripombo k 16. členu. Najbrž govorim obremenjen s pravnim študijem. Zdi se mi namreč povsem nemogoče, da vnaprej nekoga opredelimo za specializacijo, ko bo pa sama praksa prisilila ljudi, ki se ukvarjajo s pravno pomočjo, in tiste, ki organizirajo to pravno pomoč, da se oprimejo tudi specializacije. Nekdo, ki želi pravni nasvet, ne bo šel k odvetniku, za katerega ve, da je slab civilist. Šel bo k odvetniku, za katerega ve, da se ukvarja s civilnim pravom. In zakaj že danes, ko nimamo dovolj odvetnikov ne dobro organizirane pravne pomoči, govoriti o tem, da bomo zahtevali specializacijo. Naj

specializacijo da praksa, ne pa prisila prek raznih študijev, ko še niti tega ne vemo, kaj je treba uveljaviti kot specialni študij.

Samo še nekaj o nekaterih členih, kar bi veljalo upoštevati. Recimo v 2. členu pravimo: »Pravna pomoč prispeva k zagotavljanju in uresničevanju ustavnosti«. Mislim, da pravna pomoč sama po sebi še ne zagotavlja ustavnosti, prav gotovo pa zagotavljanje pravne pomoči prispeva k uresničevanju ustavnosti.

V 22. členu je po mojem mnenju boljša varianta, torej je bolje črtati ta člen, kot pa ohranjati funkcijo Republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun, da spremlja in proučuje pogoje za opravljanje odvetniške dejavnosti z osebnim delom kot poklic.

Ni mi jasno, zakaj 45. člen, ki govori o združenju pravne pomoči, izloča odvetnike, ki z osebnim delom samostojno kot poklic opravljajo to dejavnost. Če je tudi to pravna pomoč, in po mojem mnenju je, potem morajo biti vsi izvrševalci te funkcije v združenju enakopravno zastopani in morajo imeti tudi pravico, da uveljavljajo svoja stališča, predloge, itd.

Členi 51, 52 in 53 so povezani s tem, kar sem govoril o vlogi Socialistične zveze. Zato se strinjam s tem, kar je bilo že v uvodni besedi rečeno, da naj o teh vprašanih razpravlja tudi Socialistična zveza, hkrati pa naj se nadaljujejo razprave tudi v naših delovnih telesih, da bomo čimprej prišli do ustreznih rešitev. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Polič! Kdo še želi razpravljati? Če ne želi nihče več razpravljati, potem se bomo dogovorili o oblikovanju stališč v zvezi s predlogom, ki ga je dal tovariš Zoran Polič k 2. točki. Ti si predlagal, da naj bi se drugi stavek v 2. točki glasil približno takole: »Zato Družbenopolitični zbor predlaga, da se razprava nadaljuje v delovnih telesih Skupščine, nekatera odprta vprašanja pa tudi v Republiški konferenci Socialistične zveze.«

Zoran Polič: Nikjer ni določeno, da bo Skupščina nadaljevala z razpravo, kar bi pomenilo, da čaka na rešitve Socialistične zveze. To pa je nesprejemljivo. Zato ravno predlagam dopolnitev, da naj delovna telesa nadaljujejo razpravo, o odprtih vprašanih pa naj razpravlja tudi Republiška konferenca SZDL, kar pomeni, da delovna telesa lahko nadaljujejo razpravo.

Predsednica Tina Tomlje: Potem bi se torej drugi stavek 2. točke smiselno glasil takole: »Zato Družbenopolitični zbor predlaga, da se pred oblikovanjem predloga zakona nadaljuje razprava v delovnih telesih Skupščine, o nekaterih odprtih vprašanih pa predlaga razpravo Republiški konferenci Socialistične zveze.«

Glede na razpravo predstavnika Odvetniške zbornice in deloma tudi tovariša Zorana Poliča in Mira Gošnika menim, da bi vendarle pri prvem stavku 2. točke nakazali smer, katera so ta najbolj odprta vprašanja.

Pri oblikovanju predloga zakona je treba težiti k podružbljanju pravne pomoči in učinkovitemu uresničevanju družbenega interesa. Mislim, da so to osrednji problemi, ki so še odprti in ki bi jih morali nakazati.

Zoran Polič: Lahko, vendar kot posebno točko, tako da bi rekli, da je pri izdelavi predloga treba upoštevati razpravo na zboru, predvsem pa upo-

štrevati to, kar si predlagala. Kajti tovariši iz Zbornice, tovariš Gošnik in drugi so tudi konkretno razpravljali.

Predsednica Tina Tomlje: Dobro, potem bi to najbrž postala 2. točka, ki bi se smiselno glasila takole: »Pri oblikovanju predloga zakona je treba upoštevati razpravo na zboru in predlog izoblikovati tako, da bo prišlo do izraza večje podružbljanje pravne pomoči in učinkovito uresničevanje družbenega interesa.«

Želi še kdo razpravljati? Prosim, tovariš Igor Uršič!

Igor Uršič: Oglašam se samo zato, ker imam občutek, da je nekaj razpravjalcev za rešitve, ki niso čisto v skladu z osnutkom zakona. V načelu sprejemam to, kar je povedal tovariš Polič o uresničevanju splošnega družbenega interesa. Če pa upoštevamo vlogo Odvetniške zbornice, kot je opredeljena v osnutku zakona, pa mislim, da stališče, o katerem ti razmišljaš, ni sprejemljivo, pri čemer ne trdim, da je lahko edini način uresničevanja splošnega družbenega interesa ena tretjina delegatov SZDL v Odvetniški zbornici. Tega jaz ne vem. Strinjam se s teboj, da je mogoč tudi drug način uresničevanja splošnega družbenega interesa. Vendarle mora glede na družbeno funkcijo, ki je dana v zakonu o Odvetniški zbornici, biti opredeljen način uresničevanja posebnega družbenega interesa, bodisi z delegati SZDL v Odvetniški zbornici bodisi s habilitacijo, čeprav mislim, da je slednja veliko težje izvedljiva, ali pa na nek drug način, ki ga bo dala razprava.

Strinjam pa se s tvojim pomislekom, ali je res nujno potrebno, da tovarišem in tovarišicam, ki dajejo takšno ali drugačno pravno pomoč, pravimo odvetniki. O tem tudi jaz nisem prepričan, čeprav mislim, da je bil osnovni namen take opredelitve odvetništva ravno v podružbljanju starega poklica. Moram reči, da spoštujem vsa izhodišča, o katerih je govoril tovariš Japelj; zlasti tisto o vezanosti odvetništva na mednarodno združenje, ki tako ali drugače izrecno postavlja zahtevo po samostojnosti odvetništva.

Drugače pa mislim, da so to osnovna vprašanja, o katerih bo treba spregovoriti v okviru Socialistične zveze in predvsem v okviru Sindikata, ker se znotraj Sindikatov v veliki meri uresničuje družbena pravna pomoč. Mislim tudi, da dopolnila k stališčem ustrezajo.

Predsednica Tina Tomlje: Tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Potem bi pa morali Odvetniško zbornico odpreti vsem, ki dajejo pravno pomoč. Tega pa ne delamo, in tu je ravno velika razlika. Govorimo o združenjih, pa jih do kraja ne izpeljemo, in govorimo o Odvetniški zbornici, ki pa jo sestavljamo samo iz odvetniških zborov in odvetnikov posameznikov. Zato ravno pravim, da Socialistična zveza ne more sprejeti te funkcije, da bi v Odvetniški zbornici sodelovala z eno tretjino delegatov. Zato je o teh stvareh treba temeljiteje razpravljati.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Še kdo želi razpravljati? Želita morda predlagatelja besedo? Tovariš Jože Pacek!

Jože Pacek: Mislim, da bo tudi današnja razprava na zboru dobrodošla pri nadaljnji pripravi zakona, čeprav smo pravzaprav na iste probleme

že sami opozorili. Rešitve so lahko različne, čeprav najbrž ne tako podobne tistim, ki veljajo za univerzo. Pač pa se nam zdi, da bi lahko Odvetniški zbornici, če jo bomo v predlogu zakona drugače opredelili, zmanjšali njena javna pooblastila, za preostala javna pooblastila pa bi vsekakor morali določiti način zagotavljanja družbenega interesa, ki je v vaših stališčih še posebej poudarjen. Ravno tako je po drugi strani mogoče izpeljati, kot je bilo že v razpravi opozorjeno, tudi organizacijo oziroma piramido združenj pravne pomoči. Skratka, v imenu predlagatelja lahko samo ugotovim, da bo ta vprašanja treba še temeljito proučiti in da bo predlagatelj skušal razpravo upoštevati v obliki konkretnih in točnejših rešitev, na katere že sam opozarja. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Razprava je s tem zaključena. Teksta stališč ne bom brala, ker je v zapisniku. Taka stališča dajem na glasovanje. Ali ste za to, da glasujemo? (Da.)

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel stališča k osnutku zakona o pravni pomoči.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih.

Predlog zakona je dan na dnevni red po hitrem postopku. Predložil ga je Izvršni svet.

Predlog sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija. Predlog zakona smo prejeli. Danes zjutraj smo na klop prejeli tudi obe poročili. Predstavniki predlagatelja je tovarišica Breda Cajhen. Želi predstavnica predlagatelja besedo? (Ne želi.)

Ali bo poročevalec odbora dal ustno poročilo, ker ni bilo pismenega?

Štefan Klanjšček: Odbor je obravnaval predlog zakona in nima pripomb. Strinja se tudi, da se zakon sprejme po hitrem postopku.

Predsednica Tina Tomlje: Želi predstavnik Zakonodajno-pravne komisije besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1986—1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000.

Predlog odloka je predložil Izvršni svet. Predlog odloka sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Obe poročili smo prejeli danes. Odbor za družbenoekonomske odnose predlaga v poročilu stališča, ki naj bi jih zbor sprejel na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije in 19. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora.

K obravnavi te točke dnevnega reda so posebej povabljeni: Gospodarska zbornica Slovenije, Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje ter Republiški komite za družbeno planiranje in informacijski sistem.

Kot predstavnik predlagatelja je na naši seji navzoč tovariš Gregor Berkopec, pomočnik direktorja Zavoda za plan. Želi predstavnik predlagatelja besedo? Prosim, besedo ima tovariš Gregor Berkopec!

Gregor Berkopec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dodal bi samo še nekaj besed k predloženemu besedilu predloga odloka in k poročilom Zakonodajno-pravne komisije ter našega Odbora za družbenoekonomske odnose. Opozoril bi, da v primerjavi z zveznim odlokom, ki uvaja pripravo dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za nekatera področja tudi do leta 2000, z našim republiškim odlokom dajemo še nekatera podrobnejša določila:

1. Povezujemo pripravo dolgoročnega plana naše republike s pripravo prostorskih planov v naši republiki in s tem tudi vsebinsko uveljavljamo koncept integralnega sistema družbenega planiranja. To je ena posebnost tega odloka.

2. S tem odlokom predvidevamo tudi zagotavljanje sredstev na podlagi široke družbene aktivnosti in dogovora o financiranju in realizaciji priprav dolgoročnega plana naše republike, da bodo te priprave dejansko uspešne in pravočasne ter strokovno poglobljene.

3. Z navedbo tistih nosilcev planiranja, ki naj zlasti pripravijo svoje dolgoročne plane in svojo aktivnost uskladijo na ravni republike s pripravo dolgoročnega plana SR Slovenije, smo želeli opozoriti, da obstajajo določena področja, oziroma določeni udeleženci planiranja, za katere je še zlasti pomembno, da bodo v resnici in kvalitetno pripravili svoje dolgoročne plane.

Že iz odloka je razvidno, da se dolgoročni plan nanaša na obdobje 1986 do 1995 oziroma za nekatera specifična področja tudi do leta 2000. Podobno kot v federaciji bomo tudi v naši republiki že v jeseni sprejemali odlok o pripravi srednjeročnega družbenega plana za obdobje od leta 1981 do leta 1985 in na tej osnovi pripravljali naslednji srednjeročni plan, oba pa med seboj tudi vsebinsko povezali. Končno bi omenil, da doslej v delovnih telesih Skupščine ni bilo pripomb k predloženemu besedilu. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Berkopec. Želi predstavnik Odbora za družbenoekonomske odnose besedo? (Ne želi.) Želi predstavnik Zakonodajno-pravne komisije besedo? (Ne želi.) Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? Tovariš Marko Bulc!

Marko Bulc: Iz 3. in 4. člena odloka izhaja obveznost, da bo vsak nosilec in udeleženec družbenega planiranja sprejel svoj program dela za pripravo svojega dolgoročnega plana. Niti iz teksta zakona niti iz obrazložitve pa ne izhaja, da bo to storjeno na temelju neke minimalne enotne metodologije oziroma da bodo programi usklajeni. To pa je bistveno pri pripravi takega dolgoročnega programa. Res je, da še nimamo republiškega zakona o družbenem planiranju, ki naj bi tak pristop zagotovil, vendar iz zakona o družbenem planiranju v SFRJ taka potreba izhaja. Menim, da ni potrebno dati amandma k

tekstu odloka, pač pa predlagam, da Družbenopolitični zbor sprejme delovni sklep približno takšne vsebine:

»Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije bo zagotovil, da bodo programi dela nosilcev in udeležencev družbenega planiranja za pripravo dolgoročnih planov usklajeni in bo v povezavi z odgovornimi organi v federaciji pripravljena ustrezna metodologija.«

Predsednica Tina Tomlje: Prosim za mnenje tovariša Jožeta Globačnika!

Jože Globačnik: Tovarišice in tovariši! Mislim, da sem dolžan reči, da to, kar je kot delovni sklep predlagal tovariš Marko Bulc, v celoti ustreza tudi vsebini razprave v Odboru za družbenoekonomske odnose. Seveda smo sodili, da vsebine, ki ima takšno delovno usmeritev, ne moremo neposredno vgrajevati v odlok, da pa je kot delovna usmeritev v celoti sprejemljiva. Delegati v Odboru so namreč zelo konkretno opozarjali na to, da je pri več subjektivnih združenega dela v uporabi toliko metodologij, kolikor je subjektov, to pa še kako otežuje usklajevanje, ne samo znotraj združenega dela, ampak še posebej na ravni družbenopolitičnih skupnosti. S tega vidika mislim, da predlog tovariša Marka Bulca v celoti ustreza razpravi v Odboru.

Ker pa sem že pri besedi, naj povem, da bi bilo dobro, če bi nekaj podobnega predlagali tudi v Zvezni skupščini. Zvezna skupščina oziroma Zbor republike in pokrajin je namreč v mesecu aprilu letošnjega leta sprejel odlok, ki je po vsebini isti, saj daje pravno organizacijsko osnovo za pripravo dolgoročnega plana in menim, da gre za isto aktualno vprašanje v slovenskem prostoru. V bistvu gre za to, da ne bomo mogli vseh stvari zaključiti v republiki Sloveniji, ampak moramo že na osnovi smernic oziroma skupno določenih ciljev nekatere odnose in zadeve usklajevati tudi na ravni federacije. V lanskem letu je Zvezna skupščina razpravljala o uresničevanju zakona o družbenem planiranju in družbenem planu SFRJ in je med drugim sprejela tudi obveznost oziroma sklep, da mora Izvršni svet pohiteti s pripravo metodologije. Kolikor vem, je sedaj situacija takšna, da pravzaprav edino Slovenija aktivno ponuja nekatere že dognane strokovne rešitve in podlage za takšno metodologijo. Vseeno pa sodim, da bi za ves jugoslovanski prostor morali kot zelo nujno sprejeti obveznost, da vsaj do priprave srednjeročnih planov določimo minimum enotne metodologije. S tem si bomo prihranili ogromno časa, ogromno sil, mnogo lažje se bomo usklajevali in razumeli se bomo med seboj, sedaj pa se dostikrat zaradi različnih metodologij niti ne razumemo. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Metodologija in kazalci programiranja so gotovo eden osrednjih problemov, toda ne samo za dolgoročno planiranje. Na isti problem smo naleteli tudi pri analizi polletne realizacije med pripravami na zbor 26. tega meseca. Toda, zakaj bi to oblikovali kot delovni sklep? Vnesimo to v stališča in jih dopolnimo z novo alineo, ki naj se glasi: »Družbenopolitični zbor priporoča Izvršnemu Svetu Skupščine SR Slovenije, naj zagotovi, da bodo programi dela nosilcev in udeležencev srednjeročnega plana usklajeni in da bo v sodelovanju z odgovornimi organi federacije pripravljena ustrezna metodologija.«

Želi kdo razpravljati ali dopolniti to besedilo? Če ne želi nihče razpravljati, prehajamo na glasovanje o pravkar prebranih stališčih Družbenopolitičnega zbora k predlogu odloka o pripravi dolgoročnega plana SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel stališča k predlogu odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov višjih sodišč v Socialistični republiki Sloveniji.

Predlog odloka je predložil Izvršni svet.

Predlog odloka sta obravnavali Komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija. Predlog odloka in poročilo Komisije za pravosodje smo prejeli. Danes smo prejeli še poročilo Zakonodajno-pravne komisije. K obravnavi te točke so bili še posebej povabljeni predstavnik Sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun ter Vrhovnega sodišča Socialistične republike Slovenije.

Kot predstavnik predlagatelja sta navzoča danes že navedena tovariša. Želi predstavnik predlagatelja ustno obrazložiti predlog odloka? (Ne.) Želi besedo predstavnik Komisije za pravosodje? (Ne.) Zakonodajno-pravne komisije? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati o predlogu odloka? (Nihče.)

Prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov pri višjih sodiščih v Socialistični republiki Sloveniji.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v Socialistični republiki Sloveniji.

Predlog odloka je predložila Komisija za pravosodje.

Predlog odloka je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli smo predlog, da Skupščina Socialistične republike Slovenije določi število namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v Socialistični republiki Sloveniji, ki ga je predložil javni tožilec Socialistične republike Slovenije.

Predlog odloka in poročilo Zakonodajno-pravne komisije smo prejeli. Izvršni svet se s predlogom strinja.

K obravnavi te točke sta bila še posebej povabljeni predstavnik Republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun in Javnega tožilstva Socialistične republike Slovenije.

Želi besedo predstavnik Komisije za pravosodje? (Ne.) Zakonodajno-pravne komisije? (Ne.) Želi kdo razpravljati o predlogu odloka? (Nihče.) Če nihče ne želi razpravljati, prehajamo na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v Socialistični republiki Sloveniji.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Na 3. seji zbora ni bilo postavljeno nobeno delegatsko vprašanje. Želi danes kdo od delegatov postaviti delegatsko vprašanje? (Ne.)

Če ne želi nihče, ugotavljam, da je dnevni red 4. seje Družbenopolitičnega zbora izčrpan.

S tem zaključujem 4. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

(Seja je bila končana ob 12.20.)

5. seja

(26. julija 1978)

Predsedovala: Tina Tomlje,
predsednica Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.05.

Predsednica Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši delegati! Preden pričnemo z delom zbora, predlagam, da izvolite izmed sebe delegata, ki mi bo pomagal voditi sejo, ker je tovariš podpredsednik Uršič svojo odsotnost opravičil.

Predlagam, da bi mi sejo pomagal voditi tovariš Jože Božič. Se strinjate s tem predlogom? (Delegati se strinjajo.)

Ugotavljam, da se strinjate s predlogom, da mi tovariš Jože Božič pomaga voditi današnjo sejo. Prosim ga, če pride za predsedniško mizo. Hvala.

Pričenjam 5. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Svojo odsotnost so opravičili delegati: Geza Bačič, Janez Japelj, Majda Naglost, Zoran Polič, Dino Pucer, Jožefa Rakun, Silva Škerbec, Emil Šuštar, Igor Uršič, Štefanija Žagmaister in Janko Ževart.

Tovariši delegati! Če ima kdo kakšno delegatsko vprašanje ali predlog, prosim, da ga posreduje sekretarju zbora, da bi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije lahko že med sejo pripravil odgovor nanj. Tovariš Sitar ima delegatsko vprašanje. Tovariš sekretar ga bo proučil in posredoval Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije.

Na podlagi sklepa zbora, sprejetega na 3. seji ob obravnavi poročila o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju in zaključnega akta, sem z dopisom z dne 10. julija 1978. leta razširila dnevni red te seje zbora s predlogom stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju. Sklep zbora je namreč bil, da se sprejetje zaključnega akta odloži na eno izmed prihodnjih sej zbora, ko bo skupina delegatov predložila prečiščeno besedilo predloga teh stališč in sklepov. Prav tako razširjam dnevni red današnje seje s točko volitve in imenovanja.

Glede na ti dve razširitvi predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 4. seje zбора;
2. poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976. do 1980. leta v letih 1976, 1977, in 1978;
3. predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju;
4. volitve in imenovanja;
5. predlogi in vprašanja delegatov.

Predlaga morda kdo kakšno spremembo ali dopolnitev tega dnevnega reda? (Ne.) Se s predlaganim dnevnim redom strinjate? (Da.)

Ugotavljam, da je predlog dnevnega reda sprejet.

Na podlagi prvega odstavka 22. člena poslovnika Družbenopolitičnega zбора Skupščine SR Slovenije obveščam delegate, da sta pristojna zбора, to je Zbor združenega dela in Zbor občin, na sejah 19. julija 1978. leta sprejela v skladu s stališči tega zбора predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole, predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, osnutek zakona o pravni pomoči in predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000.

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 4. seje zбора.

Osnutek zapisnika 4. seje zбора ste prejeli. Predlaga morda kdo kakšen popravek oziroma dopolnitev osnutka zapisnika? (Ne.) Dajem odobritev zapisnika na glasovanje. Glasujemo z dviganjem rok. Kdor je za odobritev zapisnika, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnik 4. seje zбора.

Preden preidemo na posamezne točke dnevnega reda, vas obveščam, da sem se s predsednikom Zбора združenega dela in predsednico Zбора občin dogovorila, da bomo najprej poslušali ekspozice k 2. točki dnevnega reda, to je k poročilu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976. do 1980. leta v letih 1976, 1977 in 1978. Ekspozice bo dal podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije tovariš Zvone Dragan, in sicer na skupnem zasedanju Zбора združenega dela, Zбора občin in Družbenopolitičnega zбора.

Prekinjam sejo Družbenopolitičnega zбора in vabim delegate v veliko dvorano Skupščine SR Slovenije.

(Seja je bila prekinjena ob 9.10 in se je nadaljevala ob 11.30.)

Predsednica Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši! Na delegatsko vprašanje tovariša Cirila Sitarja je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pripravil odgovor in prosi, če ga lahko takoj da. Predlagam, da poslušamo odgovor na vprašanje tovariša Sitarja, preden nadaljujemo z dnevnim redom. Odgovor Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije bo dal republiški sekretar za notranje zadeve tovariš Janez Zemljarič!

J a n e z Z e m l j a r i č : Tovarišice in tovariši delegati! Vprašanje tovariša Cirila Sitarja se glasi:

»Glede na pristransko tolmačenje obiska avstrijskega notranjega ministra Lanza v Jugoslaviji, kakršno se je pojavilo v nekaterih avstrijskih časopisih, bi želel, da nam Izvršni svet Skupščine SR Slovenije posreduje verodostojne informacije o tem obisku in razgovorih, še posebej, ali je bilo ob tej priložnosti govora tudi o antijugoslovanski in neonacistični dejavnosti določenih krogov v Avstriji in o položaju slovenske in hrvaške narodne manjšine v zvezi z avstrijsko državno pogodbo.«

V imenu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije posredujem na to vprašanje naslednji odgovor:

Do obiska delegacije ministrstva za notranje zadeve Zvezne republike Avstrije, ki jo je vodil minister Erwin Lanz, je prišlo na podlagi obojestransko izraženega interesa za nadaljnje izboljšanje sodelovanja v zadevah, ki so pomembne za obe sosednji državi.

Jugoslovansko delegacijo na teh razgovorih je vodil zvezni sekretar za notranje zadeve Franjo Herljevič, v delegaciji pa sta sodelovala tudi republiški sekretar za notranje zadeve SR Slovenije in namestnik republiškega sekretarja za notranje zadeve Socialistične republike Hrvatske.

V konstruktivnih razgovorih sta delegaciji posvetili največ pozornosti boju proti vsem oblikam terorizma, preprečevanju kriminalitete ter delu na meji in v mejnem prometu. Ugotovili sta, da je bilo dosedanje sodelovanje organov za notranje zadeve obeh držav pozitivno, hkrati pa sta se konkretno sporazumeli za nadaljnje sodelovanje.

Delegaciji sta se dogovorili, da bodo pristojni organi obeh držav izvajali preventivne in druge potrebne ukrepe proti posameznikom, skupinam in organizacijam, ki delujejo proti varnosti Socialistične federativne republike Jugoslavije oziroma Zvezne republike Avstrije. Z izmenjavo podatkov, obveščanjem in drugimi oblikami sodelovanja bodo preprečevali dejavnosti mednarodnega terorizma in ekstremne fašistične teroristične emigracije, bodisi da bi ta delovala v posamezni državi ali prek nje iz tretje države. Zboljševali bodo sodelovanje pri preprečevanju in raziskovanju tako imenovane splošne kriminalitete, kot so: ilegalna trgovina z mamilami, ponarejanje denarja in dokumentov, trgovina z orožjem, ropi, tatvine in drugo, posebej pa še gospodarske kriminalitete.

Delegaciji sta se tudi dogovorili, da bosta storili potrebne ukrepe, da bi v bližnji bodočnosti usposobili mejne prehode Radlje, Trate, Gederovci in Jurij za mednarodni promet ter razširili mejni prehod na Pavličevem sedlu. V jeseni se bodo v zvezi s tem in drugimi vprašanji glede mejnega območja nadaljevali razgovori strokovnjakov obeh dežel.

V razgovorih, ki so tekli v duhu obojestranskega razumevanja in spoštovanja, je naša delegacija opozorila tudi na diverzantsko teroristično dejavnost protijugoslovanske sovražne fašistične emigracije prek Avstrije ali v Avstriji, na skrunitev in rušenje posameznih spomenikov narodnoosvobodilnega boja na Koroškem in na pritožbe nekaterih jugoslovanskih državljanov glede postopka posameznih avstrijskih varnostnih organov.

Posebej je opozorila na dejavnost neonacističnih in revanšističnih skupin in organizacij, zlasti v obmejnem območju, proti Jugoslaviji in na pojave izdajanja oziroma razširjanja tiska in publikacij, v katerih odkrito pozivajo k nasilju proti ustavnemu redu Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Zvezni sekretar za notranje zadeve Franjo Herljevič je avstrijsko delegacijo tudi opozoril, da naša javnost zaskrbljeno spremlja ukrepe eksekutive proti koroškim Slovincem in gradiščanskim Hrvatom ter še posebej na pojave, ko se v nekaterih primerih poskuša njihova aktivnost za uresničitev demokratičnih in manjšinskih pravic opredeljevati kot izvrševanje kaznivih dejanj zoper ustavni red ali celo kot terorizem, in da naša javnost sodne procese na takšnih osnovah tolmači kot politično represalijo.

Avstrijski minister Lanz je v zvezi s tem razložil znana stališča avstrijske vlade. Čeprav je izjavil, da ta vprašanja ne sodijo v njegovo pristojnost, je izrazil prepričanje, da bo prišlo do pozitivnih rešitev omenjenih vprašanj. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Tovariš Sitar, ali ste zadovoljni z odgovorom? (Da.) Hvala lepa.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od 1976. do 1980. leta v letih 1976, 1977 in 1978.

Poleg poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ste prejeli še: analizo Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976. do 1980. leta v letih 1976, 1977 in 1978 ter prvo oceno možnosti razvoja v letu 1979 in prilogo k analizi o izvajanju nalog iz dogovora o temeljnih plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od 1976. do 1980. leta na področju gospodarstva. Vsa gradiva so bila objavljena v »Poročevalcu« številka 14 z dne 26. junija 1978. leta.

Poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije je obravnaval Odbor za družbenoekonomske odnose tega zbora in predložil poročilo. Poročilo Odbora ste prejeli. Prav tako ste prejeli tudi ugotovitve in naloge, ki sta jih sprejela Svet za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in Komisija za družbenoekonomske odnose in družbeni razvoj pri Predsedstvu Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Z dopisom z dne 20. julija 1978 ste prejeli predlog sklepa, ki je oblikovan na podlagi stališč, mnenj in predlogov odborov vseh treh zborov, ki so obravnavali poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana za obdobje od 1976. do 1980. leta na podlagi ugotovitev in nalog, ki sta jih sprejela omenjena svet in komisija. Ekspozice k tej točki dnevnega reda ste poslušali na skupnem zasedanju vseh treh zborov.

K obravnavi te točke dnevnega reda so bili še posebej povabljeni predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije, Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje in Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem.

Kot predstavnik predlagatelja prisostvuje na današnji seji predsednik Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem tovariš Jože Zakonjšek. Ali želi besedo predstavnik predlagatelja? (Ne.) Ali želi besedo poročevalec Odbora? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Štefan Štok, ki bo doplnil poročilo Odbora tega zbora za družbenoekonomske odnose!

Štefan Štok: Tovarišice in tovariši delegati!

Na seji Odbora tega zbora za družbenoekonomske odnose smo obravnavali poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o uresničevanju družbenega

plana SR Slovenije za obdobje od 1976. do 1980. leta v letih 1976, 1977 in 1978 ter o možnostih razvoja za 1979. leto.

V razpravi so člani Odbora ugotovili, da poročilo dovolj kritično ocenjuje izvajanje družbenega plana, vendar je nujno, da Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v pripravi resolucije za naslednje leto upošteva nekatera pomembna področja za izvajanje družbenega plana, predvsem tista področja, na katerih zastajamo za planskimi smernicami.

Člani Odbora so soglasno ugotovili, da se sistem samoupravnega planiranja prepočasi uveljavlja v praksi, da je na primer več kot polovica delovnih organizacij, ki nimajo svojih srednjeročnih planov, in da se tudi tam, kjer so plani sprejeti, v mnogih primerih ne vprašajo, kako se ti plani izvajajo v praksi. Mislimo, da bo v prihodnje nujno treba zaostri odgovornost, predvsem poslovnih organov, na tistih področjih, kjer planov še niso sprejeli ali pa se do planskih dokumentov neodgovorno obnašajo.

Nujno je, da vsi nosilci planiranja nenehno spremljajo uresničevanje sprejetih družbenih planov ter pravočasno odpravljajo morebitna neskladja, ki se pogosto pojavljajo med proizvodnjo in družbenimi dejavnostmi. Poraba na področju družbenih dejavnosti mora biti usklajena s pridobljenim dohodkom in jo je možno povečati le s povečanjem dohodka in ne na podlagi nekakšnih proračunskih odnosov.

Prav zaradi tega smo bili v Odboru enotnega mnenja, da je za uresničevanje ciljev, zapisanih v družbenem planu, potrebno čimprej sprejeti nekatere manjkajoče sistemske zakone, predvsem zakon o družbenem planiranju in zakon o svobodni menjavi dela.

Člani Odbora smo bili enotnega mnenja, da bo nujno pri pripravi resolucije za naslednje leto posvetiti večjo pozornost premajhni učinkovitosti gospodarjenja s sredstvi družbene reprodukcije, ki izvira iz premajhne usklajenosti med materialnimi in osebnimi dejavniki proizvodnje.

V okviru tega bo nujno v resoluciji posvetiti večjo pozornost produktivnosti dela in odpravljanju nekaterih temeljnih vzrokov, ki so že večletna zavora na tem področju.

Na področju razširjene reprodukcije in celotne investicijske dejavnosti bo nujno stimulirati večje združevanje dela in sredstev, tako da bo delovni človek ekonomsko zainteresiran za najbolj smotrna in učinkovita vlaganja v skladu s smernicami družbenega plana.

Nujno je ustvariti take pogoje, ki bodo stimulirali večje združevanje dela in sredstev v manj razvitih območjih, torej tam, kjer je dovolj delovne sile in premajhna možnost zaposlitve. Prav iz teh območij, kot je znano, je največ naših delavcev zaposlenih v tujini. Glede njih smo se v planskih in drugih dokumentih zavezali, da jim bomo postopno zagotovili življensjske in delovne pogoje v domačem kraju.

Intenzivnejše vključevanje našega gospodarstva v mednarodne gospodarske tokove bo treba stimulirati tudi z ukrepi tekoče ekonomske politike, ki bodo usmerili združeno delo v večji izvoz. Pozornost pa bo treba posvetiti tudi samoupravni organiziranosti združenega dela, ki bo moralo biti organizirano tako, da se bo uspešno vključevalo v mednarodne gospodarske tokove.

Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose meni, da je treba pri pripravi osnutka resolucije za naslednje leto vsekakor upoštevati stališča Skupščine SR Slovenije in njenih organov in nakazati ukrepe za tista področja, na katerih

smo pri dosedanjem uresničevanju družbenega plana zaostajali za planskimi predvidevanji.

Prav tako je vsekakor treba pravočasno sprejeti vse potrebno za pripravo srednjeročnega plana za naslednje plansko obdobje, za nekatera področja pa tudi do leta 2000.

Predlagam, da zbor upošteva usmeritve tega odbora, ki so zapisane v njegovem poročilu.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Ker gre pri tej točki dnevnega reda za enoten pristop do problemov na področjih, na katerih pri uresničevanju družbenega plana zaostajamo za planskimi predvidevanji, zlasti pri uresničevanju sistema samoupravnega družbenega planiranja, povečanju produktivnosti dela in uveljavitvi kakovostnih dejavnikov gospodarjenja, krepitvi konkurenčne sposobnosti in odprtosti našega gospodarstva v mednarodni menjavi in pri samoupravnem združevanju sredstev na podlagi medsebojne dohodkovne povezanosti in soodvisnosti kot materialnega temelja razširjene reprodukcije, smo pri pripravah današnjih sej ocenili, da je koristno sprejeti v vseh treh zborih sklep v enotnem besedilu. Besedilo tega sklepa ste prejeli. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije k predlogu sklepa nima pripomb. Zato predlagam, da, preden začnemo razpravljati o tej točki dnevnega reda, imenujemo skupino delegatov, ki bo spremljala razpravo in predlagala zboru morebitne dopolnitve predlaganega sklepa oziroma ga uskladila s predlogi delegatov drugih dveh zborov. V to skupino predlagam za člane tovariše: Jožeta Globačnika, Stefana Štroka in Staneta Gaveza. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog za sestavo skupine delegatov, ki bo sodelovala pri morebitnih korekturah predloga tega sklepa, Družbenopolitični zbor soglasno sprejel.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Rudi Kropivnik!

Rudi Kropivnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Čeprav ne želim dati preveč dela skupini delegatov, ki smo jo pravkar imenovali, bom svojo razpravo posvetil predvsem stališčem v predlaganem sklepu, ki naj bi ga zbor sprejel ob ocenjevanju gospodarskih gibanj v tem letu in pa v letih 1976 in 1977.

Najprej bi rad izrazil zadovoljstvo, da smo nekoliko spremenili obliko akta, ki ga ob takih priložnostih sprejemamo. Menim, da je takšna oblika lahko koristna zaradi tega, da ne bi vedno delali po istem kopitu, in pa tudi zaradi tega, ker se mi zdi, da je takšen pristop poskus konkretizacije nalog Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, ki lahko v precejšnji meri prispeva, da bi bilo tisto, o čemer se dogovorimo, dejansko tudi uresničeno.

V zvezi s tem bi prav posebej pozdravil dvoje stališč, ki sta v predlogu tega sklepa:

1. Posebej je posvečena pozornost izvajanju družbenega plana Jugoslavije na posameznih področjih oziroma dogovoru za izvajanje družbenega plana. Menim, da moramo to prav tako stalno spremljati in analizirati kot tudi uresničevanje dogovorov v območju Socialistične republike Slovenije.

2. Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije je dana naloga, da ponovno ovrednoti učinke tekoče ekonomske politike, zlasti na področju cen, kreditno-

monetarne politike in uvožno-izvoznega režima. To je naloga, o kateri smo v preteklem mandatnem obdobju večkrat razpravljali in pravzaprav s samo analizo izvajanja politike nikoli nismo bili povsem zadovoljni.

Da bi pa bil pristop k sprejemanju tega akta res čimbolj popoln, se mi zdi, da bi ga bilo treba še bolj izpopolniti, da bi iz njega bilo bolj razvidno, katere ocene so nove, katere obveznosti in naloge nosilcem planiranja so novi, da ne bi bil ta akt preveč podoben prepisovanju iz srednjeročnega plana ali pa prepisovanju ciljev in nalog iz resolucije. Zato posredujem zboru nekatere pripombe k predlogu tega sklepa. Zbor naj ugotovi, ali ne bi morda nekaterih stališč le spremenili.

V točki 2. je govora o tem, kako naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v osnutku resolucije za 1977. leto posebej opredeli politiko in ukrepe za uredničenje nalog na ključnih področjih. Menim, da gre pri tem, in to je navsezadnje razvidno tudi iz navedbe konkretnih nalog, pravzaprav za dve vprašanji. Pri enem gre za aktivnost Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pred samo izdelavo resolucije, in sicer v zvezi z raznimi analizami, ki jih mora sestaviti, pri drugem pa za tisto, kar mora posebej razčleniti v samem osnutku resolucije. Menim, da bi bilo prav, da je to iz preambule k 2. točki tudi jasno razvidno, in sicer ne zaradi tega, da bi bilo samo besedilo čimbolj popolno, ampak zaradi tega, da je dejansko razvidno, kaj mora Izvršni svet Skupščine SR Slovenije opraviti pred sestavljanjem osnutka resolucije. Namreč, poglejte! Pod točko a) je rečeno, da je treba celoviteje opredeliti politiko in ukrepe, ki bodo zaostriili odgovornost samoupravnih in poslovnih organov. Razumem, da se ta naloga ne nanaša toliko na opredelitev politike v osnutku resolucije, kot na to, da nasploh odgovornost samo izvajamo. Pri nas ni pomanjkljivost v tem, da bi nezadostno opredelili odgovornost, ampak v tem, da ne uveljavljamo zadosti odgovornosti. Odgovornost pa je že opredeljena v zakonih, v samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih. S to spremembo naj bi to jasno ločili in seveda tudi temu primerno določili, da gre za izvajanje odgovornosti in da je to naloga Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, in sicer v tem smislu, da bi na primer enkrat letno točno ugotovili, kdo je odgovoren. Po televiziji sem na primer zvedel, da 50 % slovenskih občin še nikoli ni naredilo analize izvajanja srednjeročnega načrta. Ugotoviti bi morali, za katere občine gre. Navsezadnje bi jih morali tudi javno navesti. Naj javnost zve zanje. Menim, da ne moremo izvajati odgovornosti na posameznih področjih, če bomo vedno to zavijali v določene splošne formulacije.

Po drugi strani veliko govorimo o kakovostnih dejavnikih razvoja. Menim, da bi bilo v zvezi s tem treba narediti analizo, iz katere bi bilo razvidno, kdo se ravna v skladu s cilji in nalogami resolucije na tem področju, kdo pa ne. Spominjam se analize, ki so jo naredili za področje cestnega prometa pred nekako šestimi leti, s katero so ugotavljali produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost delovnih organizacij v cestnem prometu. Analiza je pokazala, če se prav spominjam, da je produktivnost med najnižjo in najvišjo stopnjo 1 proti 4 in da je velika razlika v ekonomičnosti in rentabilnosti investicij. Po objavi te analize so v teh delovnih organizacijah začeli nekoliko drugače gledati na stvari. Začela se je živahna aktivnost. Namreč, pokazalo se je, da na primer delovne skupnosti delovnih organizacij z najslabšo produktivnostjo in ekonomičnostjo sploh niso vedele, kaj je pravzaprav temu vzrok. Največkrat so verjeli, da gre za višjo silo, menili so, da je temu kriva država in tako naprej. Niso pa vedeli tega, da je to posledica napačno zastavljene razvojne politike v delovni organi-

zaciji in pa tudi navsezadnje slabe organizacije dela. Ko pa so ugotovili te razlike v produktivnosti, so se le vprašali, zakaj pa drugi lahko dosegajo višjo. Menim, da bi bila navedba takšnega načina izvajanja odgovornosti primerna in bi bilo treba na določen način ustrezno spremeniti formulacijo, ki se nanaša na odgovornost, v prvi alineji točke 2/a in pa točke 3 sklepov.

V prvi alineji na drugi strani sklepov je govora o uveljavljanju in dograjevanju sistema nagrajevanja po delu. Menim, da je ta izraz neustrezen, in sicer zaradi tega, ker nagrajevanje pomeni, da nekdo nekoga nagradi. V naših družbenoekonomskih pogojih lahko govorimo o nagrajevanju inovatorjev, racionalizatorjev in drugih, ne moremo pa govoriti o nagrajevanju v smislu delitve osebnega dohodka. Navsezadnje tudi ustava in zakon o združenem delu ne poznata tega pojma. Zaradi tega predlagam, da se to spremeni tako, da gre pri tem za uveljavljanje in dograjevanje sistema delitve po delu, da se »in« črta in se besedilo »rezultati živega dela« nadaljuje.

V prvi alineji točke c) je govora, da je ekonomska motiviranost za izvoz temeljni pogoj za dinamično gospodarsko rast. Menim, da je tudi to neustrezno formulirano, ker je ekonomska motiviranost pogoj za povečani izvoz, povečani izvoz pa je temeljni pogoj za dinamično rast. Zato bi bilo treba tudi to spremeniti.

V naslednji alineji je govora o samoupravni organiziranosti združenega dela in se to povezuje z regionalno skladnejšim nastopom na tujih trgih. Menim, da ta zveza ni stvarna, pač pa je treba navesti, da je treba poskrbeti za regionalno skladnejši nastop na tujih trgih s samoupravnim sporazumom v okviru samoupravne interesne skupnosti, o čemer pa je govora v četrti alineji točke c).

V drugem odstavku točke 3 je navedeno priporočilo, da obravnavajo poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in hkrati ocenijo uresničevanje svojih planskih dokumentov vse občinske skupščine itd. Dvomim, da bi to dalo kakšne posebne rezultate, če bi naložili vsem, da razpravljajo o tem poročilu. Menim, da bi bilo veliko bolj koristno, da dejansko vsi ocenijo uresničevanje svojih planskih dokumentov v skladu s stališči Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Republiške skupščine in da na podlagi tega sprejmejo te dokumente. Navsezadnje pa, če se to gradivo enostavno posreduje vsem, pomeni to tudi njihovo preobremenitev in manjšo možnost, da ga bodo tudi vsi prebrali. Moram vam povedati, da sem tudi član delegacije za delegiranje delegatov v zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine in da je to gradivo bilo tudi na dnevnem redu in da dejansko o njem ni bilo razprave. Če pa bi bila poudarjena le najbolj pomembna vprašanja v določenem občinskem gradivu, pa bi to dobilo drugačne dimenzije. Zato predlagam, da se to spremeni.

V 4. točki je govora o tem, da je treba proučiti vzroke za ugotovljena odstopanja pri uresničevanju planov. To je vsekakor treba pozdraviti, vendar pa je dejstvo, da je nemogoče v celotni naši dejavnosti proučiti vse vzroke različnih problemov, s katerimi se ukvarjamo. Dejansko je treba vselej narediti določeno selekcijo najbolj pomembnih problemov, ki jih je potrebno reševati, v zvezi s temi problemi sestaviti temeljito analizo in sprejeti ustrezne ukrepe. Sicer ne predlagam, da bi se to spremenilo. Menim le, da bi kazalo razmisliti, če ne bi morda v prihodnje splošno formulacijo nekoliko bolj konkretizirali in navedli konkretna vprašanja, ki jih je treba analizirati, na primer vprašanje učinkovitosti investicij, vprašanje prevelikih kapacitet itd. Gre za številne probleme, o katerih stalno govorimo. Morda bi najbolj pomembne izločili iz splošne obravnave in se jim posebej posvetili.

Na koncu mi dovolite, da obravnavam še oceno v poročilu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije, in sicer na 9. strani v točki 2, ki se glasi: »Izvršni svet ugotavlja, da je pretežni del pravic, obveznosti in odgovornosti za uresničevanje razvojne politike in reševanje tekočih problemov razvoja sedaj ob samoupravno organiziranem združenem delu...« Zdi se mi, da je ta ocena nekoliko preoptimistična in da pravzaprav nikomur ne koristi. Namreč, če ugotovimo, kdo razpolaga z akumulacijo, potem vemo, da gospodarstvo ni tisto, ki z akumulacijo dejansko v celoti razpolaga. Ugotovimo lahko tudi, da je vprašanje cen dejansko popolnoma odprto. Ni sprejet niti temeljni sistemski zakon, kaj šele spremljajoči akti v zvezi z nekaterimi pomembnimi sistemskimi zakoni, ki so bistvenega pomena za to, da bi samoupravno združeno delo dejansko prevzelo nase vse naloge. Zaradi tega menim, da je ta ocena preoptimistična. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Kropivnik! Menim, da so nekatere težave v zvezi s tvojo razpravo. Večinoma gre za take pripombe, da lahko skupina delegatov izboljša besedilo. Le pri drugem odstavku 3. točke gre za spremembo smisla, da namreč občinske skupščine ne bi obravnavale te ocene. Ali daješ to spremembo kot amandma?

Rudi Kropivnik: Ne. Predlagam le, da se ta stavek nekoliko obrne in da se na prvem mestu poudari, da »ocenijo uresničevanje svojih planskih dokumentov v skladu s stališči Izvršnega sveta in Skupščine SR Slovenije.«

Predsednica Tina Tomlje: Torej ne gre za spremembo celotnega smisla. (Rudi Kropivnik: Ne. To ne sme enostavno pomeniti, naj se gradivo pošlje vsem delegatom, ki naj ga preberejo). Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Miran Potrč!

Miran Potrč: Izhajam iz tega, da je o analizi in o ugotovitvah možno seveda na različne načine razmišljati, kar pa najbrž bistveno ne bi prispevalo k temu, da je analiza boljša ali slabša. Menim, da je možno v glavnem sprejeti usmeritve, ki so bile predložene v analizi in tudi v današnjem ekspezeju. Moram pa reči, da manjka ugotovitev, da bi na podlagi teh usmeritev začrtali določeno akcijo. Moram reči, da se mi ne zdijo take, kot so te usmeritve postavljene in kolikor sem bil z njimi seznanjen v zadnjih nekaj letih, bistveno drugačne od usmeritev v preteklih letih. Zato menim, da bi bilo dobro, da se dogovorimo in predlagamo, da se ta vprašanja konkretnije obravnavajo v okviru konkretnih dolžnosti in pravic, ki jih imajo temeljne organizacije združenega dela, delovne organizacije, občine in posamezni organi. Te usmeritve so velikokrat navedene tako, da je naštetih pet ali deset subjektov, ki morajo izvajati planske naloge v okviru svojih pristojnosti, nikoli pa se ne ve, kaj bo kdo naredil. Velikokrat je taka ugotovitev čez leto dni enaka in nespremenjena.

Menim, da predlog, ki ga je dal tovariš Kropivnik, vsebinsko spreminja besedilo in da ne gre le za boljšo ali slabšo formulacijo. Moram reči, da z njegovim predlogom soglašam. Namreč analiza v občini in v temeljni organizaciji združenega dela le o tem, kako se v republiki izvaja plan, je nekoristna. Je brez navedbe konkretnih sklepov. Če organizacija ali organ ne bo ugotavljal svojih problemov, seveda izhajajoč iz celote uresničevanja plana, potem tudi ne bo mogel določiti konkretnih aktivnosti. Z ozirom na to predlagam, da sprej-

memo sklep, naj organizacije združenega dela v skladu z obravnavo, ki bo v občinskih skupščinah, sprejmejo programe svojih aktivnosti in ukrepov za odpravljanje vzrokov neizpolnjevanja planskih obveznosti, in posebej sklep, s katerim bi naložili tudi Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da pripravi program takšnih aktivnosti v okviru svojih dolžnosti in pravic.

Ne želim naštevati primerov, ki kažejo na to, da so določeni ukrepi, ne le v smislu zakona ali drugega predpisa, ampak v smislu aktivnosti, ki mobilizirajo in dajejo spodbude, možni in nujni. Če menite, da je takšna utemeljitev potrebna, jo bom kasneje tudi dal.

Gre za sklep, ki ima moralni, ne pa kakšen drug pomen. Menim pa, da ima ta sklep svoj smisel tudi zato, ker v Skupščini SR Slovenije in v družbenopolitičnih organizacijah venomer opozarjamo vse delavce v temeljnih organizacijah združenega dela, da nobena analiza, ki hkrati ne pove, kaj je treba storiti, da bi odpravili vse vzroke neizpolnjevanja planskih obveznosti, nima velike vrednosti. Zato naj bi se tega držali tudi na republiški ravni. Sicer menim, da bi se morali opredeliti do ukrepov in usmeritev, ki bi vsaj postopoma pripeljale do tega, da se rešujejo nekatera bistvena vprašanja, če zahtevamo od drugih, da obravnavajo periodične in zaključne račune ter probleme gospodarjenja v organizacijah združenega dela in jih opozarjamo na to, da analiza nič ne pomeni, če nima svoje akcijske usmeritve glede reševanja konkretnih problemov.

Predlagam tudi, da se med sabo dogovorimo, da v prihodnje ne bi prejeli analiz v obliki splošnih programov, pač pa v obliki konkretnih usmeritev za nekatere aktivnosti na posameznih področjih. Reči moram, da so bila nekatera vprašanja v ekspoziciji zelo konkretno postavljena, čeprav je seveda preteklo nekaj časa od takrat, ko je bila analiza narejena, kar je bilo tudi pojasnjeno. Toda, povedano je bilo tako, da se da razumeti, ali bo to narejeno. Gre pa za nekatera pomembna vprašanja, glede katerih je potreben dogovor, najbrž je to tudi obveznost do delegatske skupščine, da jih je treba rešiti. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje : Hvala lepa! V zvezi s to razpravo bi rada ugotovila le naslednje: Tovariš Potrč podpira mnenje tovariša Kropivnika, tovariš Kropivnik pa je soglašal z vsebino drugega odstavka 3. točke sklepa, vendar je predlagal, da se formulacija obrne. Ali to pomeni, tovariš Potrč, da to podpiraš, ker je drugače nejasno?

Miran Potrč : Povedal sem že, kaj podpiram, in sicer, da se mora narediti v sleherni organizaciji združenega dela analiza lastnih problemov z ozirom na oceno uresničevanja družbenega plana SR Slovenije.

Predsednica Tina Tomlje : To je že napisano, namreč: »Ko obravnavajo svoje programe, upoštevajo hkrati tudi poročilo Izvršnega sveta«. Takšno je besedilo tega tretjega odstavka. Prosim, besedo ima tovariš Roman Albreht!

Roman Albreht : Danes je na dnevnem redu poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana. Prejeli smo tudi vse spremljajoče dokumente. Menim, da bi bilo pametno proučiti, če naj bi sklepe, ki jih nameravamo sprejeti, dopolnili še s sklepom, da bi se jeseni sestavilo poročilo o izvajanju sporazumov o temeljnih planov. Nimamo namreč predstave, kaj je od planskih nalog pokrito z dohodkovnimi sporazumi in kaj se dogaja znotraj dohodkovnega sporazumevanja. V celotnem besedilu sklepov pa je go-

vora o utrditvi samoupravnih dohodkovnih odnosov. V zvezi s tem ne moremo bistveneje prispevati k utrjevanju in razvijanju teh odnosov, razen da ponavljamo splošne resnice, ki so napisane v naših dokumentih in zakonih, če ne dobimo dejanske podobe, kako so naše planske ambicije pokrite z dohodkovnimi konstrukcijami. Menim, da nekatere sploh niso do konca pokrite. Moramo ugotoviti, kje so vzroki, da niso pokrite. Ali sporazumi niso sprejeti ali pa so dohodkovno odprte. Moramo tudi ugotoviti, kako se izpolnjujejo prevzete obveznosti.

Imam pripombo k splošni usmeritvi. Govorimo le o izvajanju vseh planskih usmeritev, ne glede na spoznanja, do katerih smo prišli pri izvajanju. Namreč, ne gre za to, da moramo vsako plansko usmeritev izpolniti. Če je ne moremo, ne znamo in tako naprej, moramo ustrezno ukrepati, ustrezno definirati svojo ambicijo in ustrezno prilagoditi obveznosti, ki izvirajo iz tega.

Menim, da gre za tri vprašanja: Ugotoviti namreč moramo, kako imamo dohodkovno pokrito konstrukcijo, drugič, kako naj gospodarimo, da bi ustvarili tak dohodek, da bi tako konstrukcijo pokrili, in tretjič, kako izpolnjujemo prevzete obveznosti.

Menim, da bi morali sestaviti tako analizo, ker sicer v samem sistemu planiranja ne bomo prišli dosti naprej, zlasti ker tudi vsi skupaj ugotavljamo, da v sistemu planiranja le zelo težko odpravljamo stari način planiranja, po katerem začrtamo določene cilje in potem ne izvedemo bistvenih operacij v medsebojnih odnosih pri gospodarjenju, da bi te cilje dosegli.

Za konec torej predlagam, če ne gre za preveliko težavo, da bi sklepe dopolnili z novo 5. točko, s katero bi zavezali Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in ustrezne organe, da v okviru razpoložljivih možnosti in sposobnosti, ki jih imajo, ob pomoči delovnih teles Skupščine SR Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije in drugih, sestavijo analizo stanja na področju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov o temeljnih planov in o njihovem uresničevanju, ker bomo šele potem dobili pravo podobo o tem, kaj lahko naredimo glede uspešnejšega gospodarjenja in uspešnejšega uveljavljanja razvojne politike. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Prosim, besedo ima tovarišica Marija Aljančič!

Marija Aljančič: Tovarišice in tovariši delegati! Na seji delegacije Obalne skupnosti v Kopru so bile dane naslednje pripombe k analizi izvajanja družbenega plana SR Slovenije v omenjenem obdobju.

Tako kot v republiki ugotavljamo tudi v obalnem območju, da se naloge, sprejete z dogovorom o temeljnih družbenega plana in z družbenim planom, izvajajo z različno uspešnostjo. Na nekaterih področjih prihaja do zakasnitev, ki so tako občutne, da bo treba uresničitev investicij za posamezne objekte premakniti v naslednje petletno obdobje, na nekaterih drugih področjih pa nastaja potreba, da se določene obveznosti bolj konkretizirajo, pa tudi prilagodijo v procesu kontinuiranega planiranja spremenjenim razmeram in novim spoznanjem, ki so nastala v pripravah za realizacijo posameznih pobud.

Pri dosedanjem uresničevanju sprejetih razvojnih usmeritev so bili doseženi prvi rezultati, predvsem pri postopnem odstranjevanju nekaterih najbolj akutnih socialnih in infrastrukturnih neskladnosti, ki so zavirale splošni razvoj, kot so osnovno šolstvo, otroško varstvo in socialno skrbstvo in postopno urejanje problemov podeželja. Čeprav v zaostanku, se vendar izvajajo tudi inve-

sticije, ki bodo sanirale perečo problematiko na področju zdravstva, kulture in telesne kulture.

Odpravljena so posamezna žarišča izgub in uspelo nam je izoblikovati tudi solidne programe in osnove za trajnejšo tehnološko sanacijo ter kadrovske utrditev delovnih organizacij. Z integracijami v okviru agroživilskega kompleksa so postavljene trdnejše osnove za načrtovanje razvoja na tem področju, doseženi pa so tudi že prvi spodbudni uspehi pri razvijanju kemičnega kompleksa v okviru »Iplasa«.

Nekateri pereči razvojni problemi obalnega območja pa so žal še vedno odprti. Le-ti so predvsem take narave, da jih lahko uspešno rešujemo le ob sodelovanju republike ter ob dohodkovnem povezovanju in združevanju sredstev v okviru slovenskega gospodarstva. Analiza o izvajanju družbenega plana in pa pregled izvajanja nalog za obdobje od 1976. do 1980. leta na področju gospodarstva se teh problemov sicer dotikata, želimo pa vendar opozoriti na nekatere ključne naloge, da bi lahko te probleme hitreje in učinkoviteje reševali.

Pri razvijanju dejavnosti, ki so povezane z morjem, želimo po eni strani poudariti zelo pomemben prispevek, ki ga te dejavnosti že danes dajejo deviznemu prilivu, saj znaša približno 130 milijonov neblagovnega deviznega priliva, ki ga je ustvarilo obalno območje v prejšnjem letu, kar je že okoli 14 % vrednosti slovenskega blagovnega izvoza, po drugi strani pa veliko nevarnost stagnacije, ki preti temu gospodarstvu v naslednjih letih, če ne bodo pravočasno rešeni nekateri osnovni problemi, na katere že dalj časa opozarjamo. Gre predvsem za enakopravno obravnavanje tistega dela gospodarstva, ki ustvarja devize z neblagovnim izvozom, v razmerju do gospodarstva, ki izvažajo blago, zlasti v zvezi z različnimi oblikami stimulacije deviznega priliva.

Pomorsko gospodarstvo in turizem se namreč srečujeta s čedalje ostrejšo mednarodno konkurenco in poslujeta na meji rentabilnosti. Njuna reprodukcijska sposobnost bo nepopravljivo prizadeta, če se devizni priliv ne bo ustrezno stimuliral, to je enako, kot se stimulira izvoz blaga. Pri tem gre za problem nakupa ladij, ki je v analizi sicer omenjen, ni pa nobenih izglede, da bi se reševanje tega vprašanja premaknilo z mrtve točke. Opozoriti pa moramo, da se pri nabavi novih ladij srečujemo z istimi težavami kot brodarstvo. Uvoz ladij je dejansko onemogočen, gradnja ladij v domačih ladjedelnicah pa znatno dražja kot na svetovnem tržišču in vezana na občutno daljše roke. Težave so tudi v ribolovu in obstaja velika nevarnost, da programa modernizacije ribolova ne bo mogoče izvesti niti v skrčenem obsegu, ki ga navaja analiza.

Pri razvijanju prednostnih dejavnosti v industriji nekovin zagotavlja analiza, da bodo po medrepubliškem družbenem dogovoru prevzete obveznosti uresničene, vendar moram opozoriti, da rekonstrukcija obstoječih solin, kot jo predvidevata dogovor in družbeni plan, ne bo realizirana, ker so analize pokazale, da ekonomsko ne bi bila upravičena in tudi ne bi mogla zagotoviti planiranega porasta proizvodnje glede na spremenjene klimatske in druge pogoje. Zato pa je proučena in predlagana izgradnja sodobne tovarne za proizvodnjo soli na industrijski način z zmogljivostjo 100 000 ton letno, ki jo je treba ustrezno vključiti v anekse k dogovoru o temeljnih družbenega plana in v medrepubliške dogovore.

V okviru uresničevanja nalog in dogovora o temeljnih plana SR Slovenije za obdobje od 1976. do 1980. leta so za obalno območje še posebno pomembne dogovorjene naloge, ki se nanašajo na izgradnjo energetske cone v Kopru. Energetska cona z rafinerijo kot osrednjim objektom in s predvidenim razvojem določenih smeri bazne kemije je namreč osnovna razvojna usmeritev v

dolgoročnem konceptu razvoja obale, ki zagotavlja nove razvojne impulze obalnemu območju s tem, da se tudi kar najuspešneje vključuje v razvojne potrebe in perspektive slovenskega gospodarstva, in to predvsem z odpiranjem novih možnosti za sodelovanje z deželami v razvoju.

Analiza ugotavlja zastoje, ki se pojavljajo pri realizaciji tega projekta, in navaja tudi probleme in težave, s katerimi se srečujemo pri izgradnji načrtovanih zmogljivosti na področju nafnega gospodarstva. V tej zvezi želim opozoriti, da se pojavljajo v tako nastalem položaju številne nejasnosti glede načrtovanega razvoja in pri uresničevanju že prevzetih obveznosti, ki jih je treba čimprej razčistiti. Tako je treba čimprej in dokončno v celoti razčistiti in opredeliti gradnjo rafinerijskih zmogljivosti v okviru energetskih potreb in bilance SR Slovenije, z definiranjem razvojnih konceptov ter vloge in rokov aktiviranja posameznih objektov, ki so predvideni z dogovorom o temeljih plana Socialistične republike Slovenije, maksimalno pospešiti in v planskih dokumentih konkretno opredeliti načrtovani razvoj bazne kemije v okviru energetske cone v Kopru ter v skladu z določbami letošnje resolucije intenzivno pristopiti k ustanovitvi poslovne skupnosti za financiranje izgradnje energetskih in petrokemičnih objektov.

V zvezi z gradnjo infrastruktur so najbolj zaskrbljujoča zaostajanja pri gradnji objektov cestne infrastrukture. Ob vseh potrebah, ki jih imamo na tem področju, lahko ugotovimo, da postajajo prometne razmere v mestih skrajno nevdržne in je potrebno zagotoviti absolutno prednost njihovem reševanju v okviru sprejetih dogovorov in obveznosti. V ta okvir sodi tudi skrajno nemogoč položaj, s katerim imamo opraviti na obali in ki ga je mogoče rešiti le tako, da se, ob vseh nastalih težavah, kot so razne kasnitve in prekoračitve, vendar na vsak način zagotovi fizična realizacija posameznih, z desetletnim programom dogovorjenih odsekov obalne ceste. Mnenja smo, da gre pri reševanju prometne prepustnosti skozi mesto dejansko za prehuda zaostajanja, katerih odprava terja sedaj maksimalne napore, in da nikakor ne bi smeli izvajati številnih novih investicij v cestnem gospodarstvu, dokler ni zagotovljena rešitev teh problemov.

Na koncu bi se v razpravi dotaknila še vprašanja uresničevanja obveznosti, sprejetih z osimskimi sporazumi. Analiza o izvajanju plana SR Slovenije navaja stanje priprav pri uresničevanju gradnje posameznih infrastrukturnih objektov, glede katerih so bile z osimskimi sporazumi sprejete določene obveznosti. Naše mnenje je, da bi bilo treba problematiko uresničevanja osimskih sporazumov vendar obravnavati bolj celovito, z vidika naših primarnih interesov. Pri tem gre predvsem za nujno povezavo med predvideno gradnjo proste cone v Sežani in razvojem luke ter energetske cone v Kopru. Osimski sporazumi tega vprašanja izrecno ne obravnavajo, vendar je treba upoštevati, da so na italijanski strani prve in poglavitne naložbe v višini 150 milijard lir v zvezi z uresničevanjem teh sporazumov usmerjene v povezavo tržaške luke s prosto cono in z zaledjem, da bi se ji zagotovili kar najugodnejši startni pogoji v okviru razvojnih možnosti, ki jih odpirajo sporazumi. Naše zaostajanje glede tega bi imelo nepopravljive posledice pri prihodnjem kanaliziranju prometa prek te cone in luk. Pri tem se izguba ne bi nanašala le na koprsko luko, ampak na celoten slovenski prometni sistem. Zato je nujno, da pri obravnavanju uresničevanja osimskih sporazumov v planskih dokumentih tega vidika ne zanemarjamo. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovarišica Aljančičeva. Kdo še želi besedo? Besedo ima tovariš Jože Zakonjšek, predsednik Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem!

Jože Zakonjšek: V današnji razpravi so bile dane pobude za dopolnitve sklepov, ki naj jih sprejme Skupščina SR Slovenije. V imenu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije izjavljam, da Izvršni svet soglaša s temi pobudami.

Če sem prav razumel, gre za dvojce vprašanj, ki se zdita pomembni tudi Izvršnemu svetu in ki bi ju morali v sklepih dokaj jasno opredeliti.

Prvo, o čemer sta govorila tovariša Kropivnik in Potrč: Gre za to, da bi dejansko morali vsi nosilci planiranja temeljito in na podlagi analiz proučiti izvajanje svojih planov in obveznosti, ki so jih sprejeli s samoupravnimi sporazumi o temeljih planov, in seveda ustrezno temu tudi ukrepati na osnovi teh analiz. Še posebej to velja za občine, ki so delno že, delno pa še bodo na osnovi svojih lastnih analiz, upošteva tudi poročila in analizo Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, opravile to nalogo. Menim, da je dobro, če se postavi zahteva, da se pripravi program aktivnosti v naslednjem obdobju do sprejetja resolucije v smislu ugotovitev, ki bodo izhajale iz analiz in dokumentov, ki so v obravnavi. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo jutri sprejel svoj program dela, v katerega je vključil vse te naloge do sprejetja resolucije in jih je tudi podrobneje opredelil, pri čemer so posamezni organi še posebej zadolženi, da konkretnije opredelijo svoje naloge. Med temi nalogami navajam kot primer tudi zahtevo po kompleksnejši analizi stanja in problemov produktivnosti dela v industriji v obliki celovitejše ocene tako imenovane reprospozobnosti, ki bi jo radi sprejeli na podlagi naših dosedanjih razmišljanj, tako da bi imeli predvsem na področju industrije, ki je glede na različne vidike dominantna v realizaciji globalnih dosežkov v razvoju, podrobnejšo podobo o tem, kakšna je produktivnost, kako se izkoriščajo kapacitete, kje so disproporci, kakšne so razlike znotraj posameznih panog, ki so po nekaterih začasnih podatkih precejšnje, in da bi tudi že razpolagali z ustreznimi kazalci po zakonu o združenem delu in še z nekaterimi drugimi kazalci, ki jih bomo uporabili. To navajam le kot primer. Gre še za številne podobne analize v sklopu priprav za opredelitev politike za naslednje leto v samem osnutku resolucije.

Zahtevo, ki jo je postavil tovariš Albreht, kaže prav tako sprejeti. Če poskušamo ocenjevati globalni položaj glede planiranja, moram reči, da mene niti ne moti toliko, da ugotavljamo, da številne organizacije nimajo sprejetega svojega plana v obliki zakonsko določenega akta. Določen samoupravni akt so organizacije sprejele. Brez njega ni skoraj nobene organizacije, čeprav smo z anketo ugotovili, da akta, kot ga formalno predpisuje zakon, niso sprejele številne organizacije. Bolj vprašljiva je kakovost planov. Postavlja se tudi vprašanje, kaj je s sklepanjem samoupravnih sporazumov o temeljih planov in iz teh izhajajočih dogovorov o temeljih planov in seveda s samimi plani. Prišli smo očitno v fazo, ko se je povsem jasno pokazalo, da pri iskanju poti za realizacijo zahtevnejših nalog, pri katerih ni predvideno združevanje na podlagi zakonov in drugih predpisov, ampak gre za samoupravno združevanje in na tej osnovi za preusmerjanje sredstev na določena področja, pogosto dogovori in plani sploh nimajo samoupravne konstrukcije, skratka nimajo predvidenega, kar novi sistem navaja kot bistveni element sistema, to je samoupravnega spo-

razuma o temeljih plana, ki bi za konkreten projekt samoupravno opredelil dohodkovne odnose, obveznosti in pravice in pomenil dejansko temeljno garancijo za to, da se tak projekt tudi uresniči. To velja za številne projekte. To se je pokazalo predvsem sedaj, ko smo na številnih področjih analizirali, zakaj se ne uresničujejo nekatere usmeritve. Očitno je, da posamezna organizacija tega sama pogosto ne more narediti in da zato mora nujno iti v združevanje sredstev. Gre torej za širši problem oziroma za problem, ki terja iskanje partnerjev, iskanje interesentov. Ta bistven element planiranja pa pogosto ni zajet v temeljih plana temeljnih in drugih organizacij združenega dela. Menim, da bi moral Izvršni svet Skupščine SR Slovenije skupaj z Gospodarsko zbornico Slovenije in Sindikati poglobljeno analizirati te pojave na najpomembnejših področjih reprodukcije, predvsem pa vse tiste naloge, ki smo jih opredelili v dogovoru o temeljih plana republike.

Obveščam vas, da je Odbor podpisnikov dogovora o temeljih plana že pričel sestavljati analize o izvrševanju posameznih nalog, ki so opredeljene v tem dogovoru, in da bo s tem deloma tudi nadaljeval ter da je že predložil določene dopolnitve, spremembe in časovne premike določenih rokov v naslednje obdobje. Seveda gre le za pobudo, ki naj se samoupravno izpelje. To pomeni, da mora iti ta pobuda, na primer na področju črne metalurgije, v samoupravno bazo, v temeljne organizacije združenega dela, da se dogovorijo, ali se dopolni in spremeni samoupravni sporazum o temeljih plana v črni metalurgiji in z njo povezanih kompleksih, da bi na tej osnovi potem predlagali določene spremembe oziroma dopolnitve dogovora o temeljih plana. To je predvideno ob sestavi predloga resolucije na koncu tega leta. Tako bi opravili tudi fazo usklajevanja plana z realnimi možnostmi in objektivno nastalimi razmerami v tem obdobju in z oceno razmer v naslednjem dveletnem obdobju.

Morda bi še spregovoril nekaj besed v zvezi z razpravo tovarišice Aljančičeve. V zvezi s cestnimi povezavami in izvajanjem plana na tem področju ste danes v ekspoziciji slišali splošno oceno. Poleg tega je bilo rečeno, kar je tudi v pripravi, da je potrebno dejansko ponovno temeljito analizirati, kaj se dogaja pri gradnji cest, ne zato, da bi temeljiteje spreminjali plan, ampak da bi zagotovili, da se čimprej zgradijo nekateri cestni odseki, ki bi pomenili dejansko povečanje propustne moči prometa. Vse kar gradimo, gradi pa se dokaj intenzivno v okviru sredstev, ki so na razpolago, vendar še ne pomeni pospešitve tovrnega in osebnega prometa v območju Slovenije. Intenzivno je treba iskati možnosti, da bi na nekaterih cestnih odsekih izvedli takšne investicije, ki bi pomenile pospešitev prometnih tokov, predvsem na prometnem križu, ki je najbolj obremenjen, kot tudi v sosednje države in iz sosednjih držav. Republiška skupnost za ceste bo do septembra tega leta pripravila temeljitejšo oceno teh možnosti, ki bo posredovana v razpravo.

V zvezi z energetsko cono, rafinerijo, petrokemičnimi obrati, terminali in podobnim v Kopru ste bili obveščeni, da je na osnovi širših analiz o problemih na področju naftnega gospodarstva pripravljen poseben akcijski program, ki podrobneje opredeljuje naloge na področju nafte, plina in bazne kemije. V SR Sloveniji se pospešeno pripravlja ustanovitev enotne samoupravne interesne skupnosti za ta kompleks. Ob tem velja osnovni poudarek, da opredelitve, ki so zapisane v dogovoru o temeljih plana in v planu, ne spreminjamo. Bo pa očitno prihajalo do časovnih premikov, ki bodo morali biti podrobneje opredeljeni v programu, na podlagi samoupravno sprejetega dogovora v poslovni

interesni skupnosti. Poroštvo, da se bo ta program dejansko začel izvajati, je predvsem v tem, da zainteresirane organizacije združenega dela zagotovijo ustrezna sredstva in da so te organizacije tudi nosilci izvajanja tega programa. Glede tega bi sprejele sporazume o temeljnih planov, ki bi jih izvajale s sodelovanjem vseh odgovornih v tem procesu, kot so predvsem Gospodarska zbornica Slovenije in banke in glede na svoje pristojnosti tudi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Glede osimskih sporazumov bi vas obvestil, da je že ustanovljena komisija, ki bo celoviteje obravnavala ves kompleks vprašanj v zvezi s sporazumi. S tem bo tudi odpadla ena od pripomb, da namreč nismo dovolj celovito in vsestransko pristopili k reševanju vprašanj, ki so povezani z izpolnjevanjem osimskih sporazumov. V okviru te komisije bo moralo biti konkretnije obravnavano tudi vprašanje, ki je bilo danes postavljeno v zvezi s povezavo Luke Koper in proste cone.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Zakonjšek! Ali bo še kdo razpravljajal o tej točki dnevnega reda? (Ne.) V preostalih dveh zborih razprava o tej točki dnevnega reda še teče in bodo delegati, ki smo jih izvolili v delovno skupino, imeli skupen razgovor v sobi 209. Ker zaenkrat še poteka razprava, predlagam, da nadaljujemo z dnevnim redom in se bomo kasneje vrnili na 2. točko dnevnega reda, da bi jo zaključili.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju.

Predlog stališč in sklepov je predložila skupina delegatov za pripravo stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju, in sicer glede na sklep, ki ga je Družbenopolitični zbor sprejel na svoji 3. seji. Predlog stališč in sklepov je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija in predložila poročilo. Prejeli ste predlog stališč in sklepov, spremembe in dopolnitve, ki jih je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, in poročilo Zakonodajno-pravne komisije. Prisoten je predsednik Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino tovariš Jernej Jan. Ali tovariš Jernej Jan želite razpravljati? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Jernej Jan!

Jernej Jan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog pripomb in stališč Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ste prejeli, tako da o njem ne bom podrobneje govoril. Z ozirom na to, da so v zadnji redakciji besedila tega akta, ki je predložen zboru, že opravljeni nekateri popravki, Izvršni svet Skupščine SR Slovenije umika svojo pripombo k besedilu pod II v 4. točki na strani 3. Gre za zadnjo pripombo iz predloga pripomb in stališč Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Izvršni svet podpira besedilo, ki se nanaša na sklenitev družbenega dogovora, tako kot je to predloženo v predlogu stališč in sklepov. Predlagam, da se preostali predlogi sprememb in dopolnitev, ki jih predlaga Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, sprejmejo. Zaradi jezikovne redakcije pa je treba v šesti vrsti 1. točke pod I na strani 2 poleg besed »povezani v tej skupnosti« črtati tudi besedo »njene«. Gre za povsem jezikovni redakcijski popravek. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Jan! Ali želi predstavnik Zakonodajno-pravne komisije še kaj dodati? (Ne.) Besedo ima tovariš Jože Globačnik, predsednik Odbora tega zbora za družbenoekonomske odnose!

Jože Globačnik: Tovarišice in tovariši delegati! Osnova za pripravo predloženih stališč in sklepov je bila v komisiji, ki so jo izvolili vsi zbori na zadnjih sejah, razprava v vseh treh zborih, zlasti pa v Družbenopolitičnem zboru. Pri oblikovanju predlagane vsebine stališč in sklepov smo poskušali upoštevati vse bistvene pripombe. Na nekaterih mestih pa smo upoštevali tudi nekatere zapoznele pripombe, ki pri pripravi stališč in sklepov niso bile upoštevane. Za tak primer gre v I. poglavju v 3. točki, v besedilu katere se posebej opredeljujemo do sodelovanja na področju združništva. Gre tudi za predlog Komisije Skupščine SR Slovenije za mednarodne odnose in za predloge še nekaterih drugih organov.

Prav tako smo v fazi oblikovanja stališč in sklepov prejeli nekatere vsebinske, zlasti pa redakcijske pripombe Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ki smo jih v glavnem vključili v predloženo besedilo.

Menim, da gre sedaj bolj za to, da zelo na kratko opozorim na to, kako smo razumeli po eni strani razpravo na seji zbora in kako smo tako razumljeno razpravo skušali vgraditi v predloženo besedilo.

V razpravi je bil izražen predlog, naj se ustrežneje poudari celovitost mednarodnih odnosov in pa njihova povezava z uveljavljanjem samoupravnih odnosov v združenem delu. To pripombo smo smiselno upoštevali v drugem odstavku uvoda predloženih stališč in sklepov.

V razpravi je bila dana tudi pripomba, da je treba ustrežneje poudariti nujnost povezovanja vseh dejavnikov in dejavnosti pri vključevanju v mednarodno menjavo kot dela mednarodnih odnosov SR Slovenije in SFR Jugoslavije. Skupina je to pripombo upoštevala in jo vgradila v tretji odstavek uvoda predloga stališč in sklepov in pa v 2. točko na strani 2 tega predloga.

V razpravi je bila tudi izražena misel, da je treba pri opredeljevanju in uresničevanju mednarodnih odnosov izhajati iz interesov in potreb združenega dela in da bo možno dosegati dolgoročne rezultate le, če bomo znali izkoristiti prednosti socialističnega samoupravnega sistema. To pripombo smo upoštevali na 3. strani v drugem odstavku 5. točke.

Prav tako smo upoštevali pripombo iz razprave na seji tega zbora, da ne more biti le združeno delo dejavnik, ki naj izoblikuje programe in strategijo nastopanja našega gospodarstva v posameznih deželah. V 3. točki II. poglavja smo tudi jasno poudarili, da ne gre pri tem le za odgovornost združenega dela in pa njegovih asociacij, ampak tudi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki je soodgovoren za pripravo programa in pa za strategijo nastopanja v posameznih državah in regijah.

Prav tako smo že na seji skupine sprejeli številne redakcijske pripombe, za obravnavo preostalih redakcijskih pripomb, ki jih pričakujemo, pa smo pooblastili posebno skupino.

Naj na koncu še povem, da smo v skupini soglašali s predlogi oziroma amandmaji, ki jih je dal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. V zvezi s tem, kar je danes dodatno predlagal predstavnik Izvršnega sveta, menim, da gre pravzaprav za redakcijski popravek in tudi menim, da se zaradi tega skupina ne bo ponovno sestajala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Globačnik. Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej dajem na glasovanje spremembe in dopolnitve, ki jih je predlagal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, ki ste jih prejeli in ki jih je dodatno obrazložil tovariš Jernej Jan. Kdor je za te spremembe in dopolnitve, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel spremembe in dopolnitve Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k predlogu stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju.

Prehajam na glasovanje o predlogu stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju. Kdor je za predlog teh stališč in sklepov, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju, skupaj s spremembami in dopolnitvami Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o izvolitvi predsednika, podpredsednika in članov Komisije Skupščine SR Slovenije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Pričenjam razpravo. Ima kdo namen razpravljati o tej točki dnevnega reda? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o izvolitvi predsednika, podpredsednika in članov Komisije Skupščine SR Slovenije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu na glasovanje. Kdor je za ta predlog odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem so bili v Družbenopolitičnem zboru izvoljeni v Komisijo Skupščine SR Slovenije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu: za predsednika Tina Tomlje, za podpredsednika Emil Tomažič, za člane: Danilo Bašin, Stane Gavez, Silva Jereb, Tatjana Nastran, dr. Lojze Ude, Franc Vehovar in za člane izmed delegatov organov družbenopolitičnih organizacij v republiki, Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije: Igor Uršič, Igor Križman, Franci Polak, Marija Aljančič, Ciril Sitar, Dušan Šinigoj in Franc Gerbec.

2. Predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča Socialistične republike Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlogom odloka. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije. Kdor

je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije. S tem je v Družbenopolitičnem zboru razrešen Jože Kobal dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije, in sicer z 31. avgustom 1978. leta.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov, ki smo jo pravzaprav že opravili.

Odgovor na današnje vprašanje delegata Cirila Sitarja je bil dan pred začetkom 2. točke dnevnega reda, na 4. seji zbora pa ni bilo postavljeno nobeno delegatsko vprašanje. Ali ima pri tej točki dnevnega reda še kdo kakšno delegatsko vprašanje? (Nihče.)

Tovarišice in tovariši! Pričakujem, da bomo precej dolgo čakali na zaključek 2. točke dnevnega reda. Nimam še obvestila o tem, da bi bila končana razprava v preostalih dveh zborih. Prosim vas, da ste disciplinirani in da ne zapuščate sejne dvorane. Odrejam polurni odmor. O nadaljevanju seje vas bom obvestila.

(Seja je bila prekinjena ob 12.45 in se je nadaljevala ob 15.25.)

Predsednica Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši! Pričakali smo poročilo skupine delegatov v zvezi z 2. točko dnevnega reda. Prosim, besedo ima tovariš Jože Globačnik!

Jože Globačnik: Tovarišice in tovariši delegati! Najprej sem se hotel opravičiti, ampak tega ne bom storil, ker bi se pravzaprav morali opravičiti delegati Zbora občin, ki so svojo razpravo zelo potegnili. Pa je bil še interes za razpravo, tako da so jo celo pospešili, da sploh lahko sedaj odločamo o predlogu poročila skupine delegatov.

Dovolite, da brez komentarjev povem, glede katerih vprašanj je skupina delegatov soglašala. Nam je bilo naloženo, da na današnji seji spremljamo razpravo, proučimo spreminjevalne in dopolnilne predloge in predlagamo ustrezne spremembe in dopolnitve predloženega sklepa. Ugotavljamo, da je bila v vseh treh zborih razprava v skladu s predloženimi sklepi oziroma stališči, kot tudi v skladu s stališči, za katera se zavzema Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, zlasti pa delovna telesa Skupščine SR Slovenije.

V zvezi s tem skupina delegatov predlaga, da se predloženi sklep dopolni takole:

V 1. točki se v četrti vrsti za letnico »1980« vstavi vejica in črta beseda »in«, v peti vrsti za letnico »1979« pa doda besedilo »in ekspozice Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije«. Gre za to, da poleg vseh preostalih aktov, ki jih naštevamo, v besedilo sklepa vključimo tudi ekspozice Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

V 2. točki na koncu 4. alinee se črta podpičje in doda besedilo »na podlagi celovitega prikaza doseženih rezultatov na tem področju«. Moram reči, da je bilo prvotno na tem mestu dolgo besedilo, v katerem se je zahtevalo, da se celovito opredelimo do poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije glede za-

gotavljanja solidarnosti do nerazvitih. Na koncu smo se pa dogovorili za predloženo formulacijo.

V 2. točki se v 2. alineji pod b. besedilo »nagrajevanja po delu« nadomesti z besedilom, ki je bilo predlagano v tem zboru, in sicer »prisvajanja osebnih dohodkov po delu«.

V 3. točki se na koncu odstavka črta pika in doda besedilo »hkrati pa ugotoviti tudi dohodkovno osnovo tako sprejetih planov in vzroke zaostajanja pri uresničevanju sprejetih planskih obveznosti«. Sodimo, da smo s tem upoštevali smisel ideje, ki jo je v razpravi omenil tovariš Roman Albreht.

V drugem odstavku 3. točke se v drugi vrsti besedilo »obravnavajo poročilo« nadomesti z besedilom »ocenijo uresničevanje svojih planov, upoštevaje naloge in usmeritve iz poročila«. V tretji vrsti se črta besedilo »in hkrati ocenijo uresničevanje svojih planskih dokumentov«. V četrti vrsti istega odstavka se za besedo »sprejeli« vstavi pika in pred besedo »ter« doda besedilo »na osnovi tako sprejetih ocen naj sprejmejo svoje programe aktivnosti«.

Glede konkretnih pripomb in predlogov, ki se nanašajo na posamezne organizacije združenega dela in gospodarske panoge oziroma dejavnosti in ki terjajo podrobnejšo proučitev in uskladitev z drugimi nosilci planskih nalog, skupina delegatov meni, da je njihovo reševanje vključeno v 4. točko predloženega sklepa. V tej točki se nalaga Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da pri pripravi osnutka resolucije o družbenoekonomski politiki za prihodnje leto upošteva poleg pripomb in predlogov, ki so razvidni iz poročil skupščinskih teles, tudi mnenja, pripombe in predloge, ki izhajajo iz razprav delegatov na sejah zborov Skupščine SR Slovenije. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Slišali ste poročilo skupine, ki je usklajevala besedilo predloga sklepa vseh treh zborov. Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo o tej točki dnevnega reda in prehajam na glasovanje o predlogu sklepa, skupaj s popravki, ki jih je pravkar navedel tovariš Jože Globačnik. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlagani sklep v zvezi z 2. točko dnevnega reda.

S tem je dnevni red 5. seje Družbenopolitičnega zbora izčrpan. Zaključujem sejo zbora in se vam še enkrat najlepše zahvaljujem za potrpežljivost ter vam želim prijetne počitnice.

(Seja je bila končana ob 15.30.)

skupna seja vseh zborov skupščine sr slovenije

1. seja

(9. maja 1978)

Predsedoval: Milan Kučan,
predsednik Skupščine SR Slovenije

Začetek seje ob 12. uri.

Predsednik Milan Kučan: Tovarišice in tovariši delegati! Na podlagi 349. člena ustave Socialistične republike Slovenije in 130. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije pričnjam prvo skupno sejo vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki jo je na podlagi 364. člena ustave Socialistične republike Slovenije ter na podlagi poslovnika naše skupščine sklical dosedanji predsednik Skupščine tovariš Marijan Breclj.

Ugotavljam, da so bila na ločenih sejah zborov verificirana pooblastila 150 delegatov Zbora združenega dela, 62 delegatov Zbora občin in da je bila na seji Družbenopolitičnega zbora verificirana izvolitev 50 delegatov tega zbora. Na današnji seji je navzočih 47 delegatov Družbenopolitičnega zbora. Glede na to ugotavljam, da je navzočih večina delegatov vsakega zbora in da je skupna seja vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije sklepčna.

Delegate obveščam, da so bili na skupno sejo vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije povabljeni člani Predsedstva Socialistične republike Slovenije in predstavniki Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Predlog dnevnega reda vam je bil poslan s sklicem seje in obsega:

1. razglasitev izvolitve Predsedstva Socialistične republike Slovenije in objava njegove sestave;
2. slovesna izjava predsednika in članov Predsedstva Socialistične republike Slovenije;
3. izvolitev delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Se strinjate s predlaganim dnevnim redom? (Delegati se strinjajo.)

Ugotavljam, da je dnevni red sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na razglasitev izvolitve Predsedstva Socialistične republike Slovenije in na objavo njegove sestave.

Po 383. členu ustave Socialistične republike Slovenije sestavljajo Predsedstvo Socialistične republike Slovenije predsednik, šest članov in po položaju predsednik Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije in predsednik Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Predsednika in člane Predsedstva Socialistične republike Slovenije so na podlagi liste kandidatov za člane predsedstva republike, ki jo je določila Republiška kandidacijska konferenca, izvolile občinske skupščine in skupščine skupnosti občin kot posebnih družbenopolitičnih skupnosti.

Republiška volilna komisija je poslala Skupščini Socialistične republike Slovenije poročilo o izidu volitev Predsedstva Socialistične republike Slovenije, ki vam je bilo poslano.

Po 384. členu ustave Socialistične republike Slovenije in po 342. členu našega poslovnika razglasi izvolitev in objavi sestavo Predsedstva republike Skupščina Socialistične republike Slovenije na skupni seji vseh zborov.

Ugotavljam, da so izpolnjeni vsi zahtevani formalni pogoji na podlagi prvega odstavka 384. člena ustave Socialistične republike Slovenije ter 342. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije ter poročilo Republiške volilne komisije z dne 25. aprila 1978, zato razglašam na skupni seji vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije, da so bili v Predsedstvo Socialistične republike Slovenije izvoljeni: za predsednika tovariš Sergej Kraigher, za člane pa tovariš Viktor Avbelj, tovariš Tone Bole, tovariš Marijan Breclj, tovarišica Anica Kuhar, tovarišica Vida Tomšič in tovariš Josip Vidmar. (Ploskanje.)

Glede na to, da sta po 383. členu ustave Socialistične republike Slovenije po položaju člana predsedstva tudi predsednik Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije in predsednik Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, objavljam naslednji sestav Predsedstva Socialistične republike Slovenije: predsednik tovariš Sergej Kraigher, člani: Viktor Avbelj, Tone Bole, Marijan Breclj, Anica Kuhar, Vida Tomšič, Josip Vidmar, predsednik Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije France Popit in predsednik Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije tovariš Mitja Ribičič.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na slovesno izjavo predsednika in članov Predsedstva Socialistične republike Slovenije.

Besedilo slovesne izjave določa 434. člen ustave Socialistične republike Slovenije. Prosim predsednika in člane Predsedstva Socialistične republike Slovenije, da dajo slovesno izjavo tako, da besedilo slovesne izjave, ki ga bom prebral, podpišejo.

»Izjavljam, da se bom boril za varstvo suverenosti, neodvisnosti in nedotakljivosti države in za uresničevanje oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, da se bom zavzemal za uresničevanje bratstva in enotnosti ter za enakopravnost narodov in narodnosti, za razvoj socialistične samoupravne družbe in za uresničevanje skupnih interesov delovnih ljudi in občanov Socialistične republike Slovenije in Socialistične federativne republike Jugoslavije in da bom ravnal po ustavi Socialistične federativne republike Jugoslavije in po ustavi Socialistične republike Slovenije in zakonih ter vestno in odgovorno opravljal svojo dolžnost.«

Sedaj pa prosim predsednika Predsedstva Socialistične republike Slovenije tovariša Sergeja Kraigherja, da podpiše slovesno izjavo. Prosim še vse ostale člane predsedstva, tovariša Viktorja Avblja, Toneta Boleta, Marijana Breclja, Anico Kuhar, Vido Tomšič, Josipa Vidmarja, Franca Popita in Mitjō Ribičiča, da podpišejo izjavo. (Predsednik in člani Predsedstva SR Slovenije podpišejo slovesno izjavo.)

Ugotavljam, da so s tem izpolnjeni vsi pogoji, ki jih določa ustava naše republike, da Predsedstvo Socialistične republike Slovenije prevzame svojo dolžnost.

V imenu delegatov vseh treh zborov naše skupščine in v svojem imenu želim Predsedstvu Socialistične republike Slovenije uspeh pri njegovem odgovornem in težkem delu. (Ploskanje.)

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na izvolitev delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Po 292. členu ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije sestavljajo Zbor republik in pokrajin po 12 delegatov iz skupščine vsake republike in po 8 delegatov iz skupščine vsake avtonomne pokrajine. Delegacije Zbora republik in pokrajin volijo in odpokličejo vsi zbori skupščine republike oziroma skupščine avtonomne pokrajine na skupni seji s tajnim glasovanjem.

Po republiškem zakonu o volitvah in odpoklicu delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ je to listo kandidatov za delegate Zbora republik in pokrajin določila Republiška kandidacijska konferenca, potem ko je dobila mnenje o možnih kandidatih od vseh občinskih kandidacijskih konferenc. Lista kandidatov za delegate Zbora republik in pokrajin ima toliko kandidatov, kot je treba izvoliti delegatov. Republiška kandidacijska konferenca je pravočasno poslala obrazloženo listo kandidatov za delegate Zbora republik in pokrajin Skupščini SR Slovenije.

Prosim predstavnika Republiške kandidacijske konference, da obrazloži predlog liste kandidatov. Tovariš Gošnik, prosim!

Miro Gošnik: Tovarišice in tovariši delegati! V gradivu za današnjo skupno sejo vseh zborov Skupščine SR Slovenije ste prejeli listo kandidatov za delegate za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ iz Slovenije.

Listo je določila Republiška kandidacijska konferenca na svoji 2. seji dne 26. aprila letos. H gradivu bi dodal nekaj dodatnih pojasnil.

Listo kandidatov je nastala po postopkih, ki jih določata zakon in volilni pravilnik Socialistične zveze, je pa tudi rezultat dogovarjanja in usklajevanja predlogov vseh nosilcev priprav na volitve 1978. Prizadevanja pri oblikovanju tega zbora so bila usmerjena v uresničevanje pglavitnih načel in meril kadrovske politike za kandidiranje ob letošnjih volitvah, ki sta jih jeseni lanskega leta sprejela Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in Republiška konferenca Socialistične zveze Slovenije.

Ta načela terjajo, da pri izboru kandidatov za Zbor republik in pokrajin upoštevamo, da so kandidati že s svojim dosedanjim družbenopolitičnim delovanjem dokazali, da se zavzemajo za uresničevanje zgodovinskih interesov delavskega razreda, za razvijanje samoupravnega socialističnega sistema, za krepitev bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, politike ne-

uvrščenosti in uresničevanja koncepta splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Pri oblikovanju predlogov pa je bilo potrebno upoštevati tudi naloge Zbora republik in pokrajin.

Med te sodijo zlasti medrepubliško sodelovanje, sporazumevanje in dogovarjanje ter usklajevanje interesov in stališč o vseh vprašanih, ki zadevajo materialne odnose med republikami ter odgovornost za uresničevanje dogovorjene politike.

V sestavi delegacije je bilo potrebno zagotoviti tudi nosilce nalog za posamezna delovna področja zbora oziroma za ustrezna delovna telesa, kot so družbeno načrtovanje, razvojna politika, trg in cene, kreditno-monetarna politika, ekonomski odnosi s tujino, problemi manj razvitih področij in še nekatera druga.

Na tej podlagi in po predpisanem postopku kandidiranja je ob soglasju vseh nosilcev volilnih priprav oblikovala Republiška kandidacijska konferenca naslednji predlog kandidatov za člane slovenske delegacije v Zboru republik in pokrajin: Marko Bulc, Dušan Čehovin, Ivo Klemenčič, Rudi Kropivnik, Marjan Markovič, Martin Mlinar, Zoran Polič, Milena Rakčević, Lojze Skok, Zoran Žagar, Jelka Žekar in Mirko Žlender.

Po soglasni oceni sodelujočih v kandidacijskem postopku predlagani na listi ustrezajo tako načelom in merilom kadrovske politike kot potrebam in nalogam Zbora republik in pokrajin Zvezne skupščine. To se je pokazalo tudi ob določanju liste, ko so vsi predlagani dobili na seji Republiške kandidacijske konference vse glasove.

Predlagam, da zbori Skupščine SR Slovenije izvolijo predlagane tovarišice in tovariše v delegacijo za Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije. Hvala.

Predsednik Milan Kučan: Hvala lepa! Slišali smo dodatno obrazložitev. Želi kdo besedo? Postopek za izvolitev delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ je na podlagi zakona in poslovnika naše skupščine takle: Glasovanje vodi predsednik Skupščine, pri čemer mu pomaga generalni sekretar Skupščine in dva na skupni seji izvoljena delegata. Glasuje se tajno z glasovnicami, na katerih so vpisana imena in priimki kandidatov. Pred imenom vsakega kandidata pa je zaporedna številka. Ta je važna, ker delegat glasuje tako, da obkroži številko pred imeni tistih kandidatov, za katere želi glasovati. Glasovnica, iz katere se ne da ugotoviti, za katere kandidate je delegat glasoval, je neveljavna. Za delegate v Zboru republik in pokrajin so izvoljeni tisti kandidati, za katere je na skupni seji glasovala večina delegatov vseh zborov Skupščine SR Slovenije. Če ne pride do izvolitve, se za tiste kandidate za delegate, ki niso dobili potrebne večine, ponovi ves kandidacijski postopek in postopek glasovanja.

Po teh kratkih opozorilih, ki so v bistvu izvleček iz poslovnika, prehajamo na volitve. Predlagam, da mi pri volitvah delegatov za Zbor republik in pokrajin pomagata poleg generalnega sekretarja Skupščine tovariša Komarja še delegata tovariš Ivan Zelenšek in Janez Japelj. Oba delegata prosim, da prideta k predsedniški mizi.

Za izvedbo volitev je tehnično vse pripravljeno, zato prosim, da ostanete na svojih mestih, da prinesejo glasovnice in volilne spiske, da bomo potem lahko prešli na volitve.

Ponovno vas opozarjam, da se glasuje tako, da na glasovnici obkrožimo številko pred imeni tistih kandidatov, za katere želimo glasovati. Delegati vsakega zbora naj brez poimenskega pozivanja pridejo vsak k tisti mizi, ki je označena za posamezen zbor, in tam prevzamejo glasovnice.

Ker je največje število delegatov Zbora združenega dela, bodo ti delegati dobili glasovnice pri dveh mizah, in sicer pri prvi mizi delegati, katerih priimek se pričinja s črkami od A do M, pri drugi mizi pa delegati, katerih priimek se pričinja s črkami od N do Ž. Ko bo delegat glasovnico izpolnil, naj jo odda v eno od volilnih skrinjic, ki so v dvorani.

Začenjamo z volitvami. Delegate prosimo, da prihajajo posamič po glasovnice. (Delegati vseh zborov so nato opravili glasovanje.)

Tovariši delegati! Po podatkih, ki so na razpolago, štirje delegati iz Zbora združenega dela in en delegat iz Zbora občin niso glasovali.

Glasovanje s tem zaključujemo, ker bo potrebno, glede na to, da so bile volitve tajne, ugotoviti rezultate glasovanja. Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 12.20 in se je nadaljevala ob 13. uri.)

Predsednik Milan Kučan: Obveščam delegate vseh zborov, da se je glasovanje za delegate Zbora republik in pokrajin udeležilo 255 delegatov, da je bilo oddanih 255 glasovnic in da neveljavnih glasovnic ni bilo.

Posamezni kandidati so prejeli naslednje število glasov: Bulc Marko 254, Čehovin Dušan 252, Klemenčič Ivo 255, Kropivnik Rudi 255, Markovič Marjan 252, Mlinar Martin 254, Polič Zoran 253, Rakčević Milena 253, Skok Lojze 254, Žagar Zoran 250, Žekar Jelka 255 in Žlender Mirko 252.

Na podlagi volilnih izidov ugotavljam, da je Skupščina Socialistične republike Slovenije na skupni seji vseh zborov izvolila naslednje delegate Zbora republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije: Marka Bulca, Dušana Čehovina, Iva Klemenčiča, Rudija Kropivnika, Marjana Markoviča, Martina Mlinarja, Zorana Poliča, Mileno Rakčević, Lojzeta Skoka, Zorana Žagarja, Jelko Žekar in Mirka Žlendra.

O izidu glasovanja bom takoj poročal Skupščini SFR Jugoslavije.

S tem je dnevni red prve skupne seje vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije izčrpan in zaključujem sejo. Delegate obveščam, da bomo takoj, ko bodo tovariši razdelili potrebne predloge odlokov, nadaljevali s skupnim zasedanjem Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora.

(Seja se je končala ob 13.05.)

skupno zasedanje zboraz združenega dela, zboraz občin in družbenopolitičnega zboraz

9. maja 1978

Predsedovala: Tina Tomlje,
predsednica Družbenopolitičnega zboraz

Začetek zasedanja ob 9.55.

Predsedujoča Tina Tomlje: Tovariši delegati, dragi gostje! Začenjam skupno zasedanje Zboraz združenega dela, Zboraz občin in Družbenopolitičnega zboraz Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda Zboraz združenega dela, 4. točko Zboraz občin in 6. točko Družbenopolitičnega zboraz, to je na izvolitev predsednika in podpredsednikov Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Prejeli smo predlog kandidatov za vodstvo Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki ga je Skupščini poslalo Predsedstvo Republiške konference Socialistične zveze.

Prejeli smo tudi predlog odloka o izvolitvi predsednika Skupščine SR Slovenije in predlog odloka o izvolitvi podpredsednikov Skupščine SR Slovenije.

Obrazložitev za funkcionarje Skupščine bo podal predsednik Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva tovariš Mitja Ribičič!

Mitja Ribičič: Tovarišice in tovariši delegati! Kandidate za vodstvo Skupščine SR Slovenije je sklenila predlagati Skupščini naše republike prva seja Republiške kandidacijske konference po široki predhodni razpravi v vseh temeljnih, občinskih, Obalni in Mestni kandidacijski konferenci.

Predlog je nastal ob upoštevanju načel in meril za kandidiranje ob volitvah 1978 ter nalog, ki so pred Republiško skupščino in njenim izvršnim svetom v tem mandatnem obdobju, zlasti tistih, ki zadevajo dograjevanje in nadaljnje utrjevanje političnega sistema socialistične samoupravne demokracije ter razvijanje in krepitev demokratičnih odnosov in demokratične prakse za čim doslednejše uveljavljanje celotne samoupravne in politične strukture Slovenije pri sprejemanju in uresničevanju družbenih odločitev.

Zato je bilo pri oblikovanju predlogov zlasti pomembno, da so kandidati s svojim dosedanjim delom ter ustvarjalnim prispevkom pri oblikovanju in uresničevanju nove zvezne in republiške ustave, statutov občin, temeljnih samoupravnih skupnosti, zakona o združenem delu izpričali tiste kvalitete delavca, človeka in revolucionarja, ki jih te odgovorne funkcije zahtevajo.

Poleg tega je bilo za najodgovornejše funkcije potrebno upoštevati tudi sposobnost vodenja in usmerjanja dela Skupščine in njenih organov, povezovanje in usklajevanje posebnih, splošnih in družbenih interesov ter usmerjanje demokratične, odgovorne in konstruktivne izmenjave mnenj in stališč delegatov v Skupščini in njenih telesih. Predlagani kandidati morajo biti nosilci interesov delavskega razreda in njegovih čvrstih vezi z vsemi naprednimi silami dela in znanja v naši družbi.

Prva seja Republiške kandidacijske konference predlaga naslednje kandidate za vodstvo Skupščine Socialistične republike Slovenije:

Za predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije tovariša Milana Kučana, za podpredsednika tovariša Jožeta Globačnika in tovariša Ludvika Goloba. Njihova predanost in doslednost v družbenopolitični aktivnosti za uresničevanje in graditev našega sistema socialističnega samoupravljanja, vsestranska razgledanost in znanje ter njihove osebne kvalitete so porok, da bodo zaupane dolžnosti uspešno in odgovorno opravljali.

Zato predlagam skupni seji vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije, da predlagane kandidate za vodstvo Skupščine SR Slovenije izvolijo.

Hkrati obveščam delegate vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije, da se je v dosedanjih usklajevalnih postopkih v Socialistični republiki Sloveniji izoblikoval predlog, naj bi tovariš Roman Albreht prevzel dolžnost predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve, tovariš Vladimir Klemenčič pa dolžnost predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko. Hvala.

Predsedujoča Tina Tomlje: Hvala lepa! Ali želi kdo razpravljati? Če ne želi nihče razpravljati, prehajamo na glasovanje.

Glasovali bomo ločeno po zboreh, z dviganjem rok.

Najprej prosim Zbor združenega dela. Kdor je za predlog, da je za predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije izvoljen tovariš Milan Kučan, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je v Zboru združenega dela soglasno izvoljen tovariš Milan Kučan za predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Prosim Zbor občin, da glasuje o istem predlogu za predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije, z dvigom rok! Kdo je za predlog? (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je v Zboru občin soglasno izvoljen za predsednika Skupščine SR Slovenije tovariš Milan Kučan.

Delegate Družbenopolitičnega zbora prosim, da glasujejo o istem predlogu, da se za predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije izvoli tovariš Milan Kučan! Kdor je za predlog, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je tudi v Družbenopolitičnem zboru tovariš Milan Kučan soglasno izvoljen za predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije. (Ploskanje.)

Ločeno po zborih moramo izvoliti tudi oba podpredsednika. Volimo najprej podpredsednika Jožeta Globačnika.

Najprej prosim Zbor združenega dela, da se izreče o tem predlogu. Kdor je za to, da za podpredsednika Skupščine SR Slovenije izvolite Jožeta Globačnika, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Jože Globačnik soglasno izvoljen za podpredsednika Skupščine SR Slovenije.

Prosim Zbor občin, da glasuje o istem predlogu. Kdor je za predlog, da Jože Globačnik postane podpredsednik Skupščine SR Slovenije, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor občin soglasno izvolil tovariša Jožeta Globačnika za podpredsednika Skupščine SR Slovenije.

Slednjič glasuje o tem predlogu še Družbenopolitični zbor. Prosim delegate tega zbora, da glasujejo o predlogu, da se za podpredsednika Skupščine SR Slovenije izvoli Jože Globačnik. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Jože Globačnik tudi v Družbenopolitičnem zboru soglasno izvoljen za podpredsednika Skupščine SR Slovenije. (Ploskanje.)

Izvoliti moramo še drugega podpredsednika Skupščine SR Slovenije. Predlog je, da se za drugega podpredsednika Skupščine SR Slovenije izvoli Ludvik Golob.

Prosim Zbor združenega dela, da glasuje o tem predlogu. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor združenega dela soglasno izvolil Ludvika Goloba za podpredsednika Skupščine SR Slovenije.

Prosim Zbor občin, da glasuje o istem predlogu! Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Ludvik Golob v Zboru občin soglasno izvoljen za podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Prosim še Družbenopolitični zbor, da glasuje o tem predlogu! Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Ludvik Golob tudi v Družbenopolitičnem zboru soglasno izvoljen za podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije. (Ploskanje.)

V smislu 434. člena ustave Socialistične republike Slovenije in 338. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije pozivam tovariše Milana Kučana, Jožeta Globačnika in Ludvika Goloba, da dajo slovesno izjavo, in sicer tako, da besedilo slovesne izjave, ki ga bom prebrala, podpišejo!

»Izjavljam, da bom svojo dolžnost opravljal vestno in odgovorno, da bom delal po ustavi in zakonih ter da bom varoval družbeni red Socialistične federativne republike Jugoslavije. Z vsemi svojimi močmi se bom boril za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, za oblast delavskega razreda in uresničevanje skupnih interesov delovnih ljudi in občanov ter za napredek in razvoj Socialistične republike Slovenije in Socialistične federativne republike Jugoslavije.«

Prosim tovariše, da podpišejo izjave.

V imenu vseh delegatov čestitam predsedniku Milanu Kučanu in podpredsednikoma Ludviku Golobu in Jožetu Globačniku za izvolitev. Želimo jim obilo uspehov pri njihovem nadaljnjem delu. Predsednika Milana Kučana pa prosim, če spregovori.

Milan Kučan: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da se najprej v imenu sodelavk in sodelavcev, ki so me za to zadolžili, ter v svojem imenu iskreno zahvalim za zaupanje, ki ste nam ga izkazali, ko ste nas na predlog Republiške kandidacijske konference izvolili za predsednike zborov oziroma za podpredsednike in predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Na današnjem prvem skupnem zasedanju Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora naše skupščine smo prvikrat zbrani na novo izvoljeni delegati v tem najvišjem organu samoupravljanja in oblasti Socialistične republike Slovenije. Prav je, da se v tem trenutku, ko pričenjamo drugi mandat delegatsko izvoljene republiške skupščine, zahvalimo delovnim ljudem in občanom naše republike za zaupanje, ki so nam ga izkazali z izvolitvijo v delegacije in s tem, da so nam prek svojih delegacij zaupali častno in predvsem odgovorno nalogo delegatov v Skupščini naše socialistične republike oziroma članov skupin delegatov. In prav je, da se zahvalimo tudi številnim aktivistom in republiškim ter občinskim vodstvom Socialistične zveze in Zveze sindikatov, ki so s svojim požrtvovalnim delom omogočili demokratično pripravo in izpeljavo volitev delegacij za skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter na tej podlagi tudi konstituiranje občinskih in republiške delegatske skupščine.

Naš mandat pričenjamo neposredno po uspešno končanem 8. kongresu Zveze komunistov Slovenije, ki je bil glede na njegov družbenopolitični pomen, način priprave ter na vsebinsko usmeritev nalog naš skupni kongres in dogovor. Priprave nanj so imele značaj javnega in demokratičnega preverjanja celotne vsebine družbenih odnosov, ki jih uveljavljamo, spodbujamo in želimo razvijati vse od sprejetja ustave, od takrat torej, ko se je pričelo novo, razgibano obdobje okrepljenega družbenopolitičnega in državnega življenja, v katerem se je naša socialistična republika razvijala tudi kot suverena država slovenskega naroda. Glede vseh ključnih in usodnih vprašanj našega časa in naše družbe je kongres izpričal popolno idejno in politično enotnost. Pokazal je, da smo to enotnost utrdili, da smo dosegli višjo stopnjo samoupravne organiziranosti in praktične akcijske usmeritve in da smo si zastavili, pa tudi že izvršili mnoge naloge, pomembne za dolgoročni razvoj in perspektivo Slovenije in Jugoslavije, s katerimi se je okrepil samoupravni položaj delovnega človeka in občana ter s tem odločujoč položaj delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v družbenem življenju.

Dosedanje poustavno obdobje je pokazalo, kakšna je ustvarjalna moč samoupravno povezanih delovnih ljudi, ki so zavestno odločeni in sposobni prevzeti in nositi odgovornost za svojo usodo in usodo svojega naroda, za naš skupni napredek, za razvoj materialnega in duhovnega blagostanja naše družbe. Pokazalo je, kakšna je moč socialistične samoupravne družbe, ki ne zanika konkretnih interesov in življenjskih potreb posameznika, ampak na njihovi podlagi gradi svojo perspektivo, ko sprošča njegove ustvarjalne sposobnosti in moči, in s tem uveljavlja najmoralnejši smisel socializma, ki v osnovi ukinja nasprotje

med kolektivom in posameznikom. Pokazalo je, kako pomembno je in kako je treba ustvarjati demokratično vzdušje enakopravnega in tvornega iskanja najboljših poti za uresničitev družbenih nalog, za doseganje ciljev splošnega družbenega hotenja, za zadovoljitev naših interesov in potreb, za njihovo uskladitev s pritegovanjem vseh ljudi, ki želijo iskreno delati in živeti v družbi socialističnega samoupravljanja, ne glede na nazorske, nacionalne, verske in druge razlike med njimi. Tako je v praksi potrdilo, da je socializem dejanje delavskih in ljudskih množic, v katerem je pomembnejše tisto, kar nas v tem boju našega življenja druži in povezuje, od tistega, kar nas objektivno še razdvaja.

V času našega mandata nas čakajo obsežne in zahtevne naloge pri izpopolnjevanju sistema družbenoekonomskih odnosov in pri razvoju celovite zgradbe in odnosov političnega sistema socialistične samoupravne demokracije, še posebej izpopolnjevanju delegatskega sistema in nanj naslonjenega skupščinskega sistema z nalogami, ki izvirajo tačas iz pristojnosti skupščin kot organov družbenega samoupravljanja in najvišjih organov oblasti v okviru pravic in odgovornosti družbenopolitičnih skupnosti. Te naloge bodo najneposredneje opredeljene z idejnopolitičnimi in družbenoekonomskimi razmerami, s katerimi bomo soočeni v času našega mandata in ki bodo v znatni meri tudi posledica našega dela.

V tem okviru bo v ospredju naše in skupne družbene pozornosti — na že spoznanem in doseženem — razširjanje in poglobljanje uresničevanja samoupravnih pravic in samoupravnega položaja delavca, delovnega človeka in občana v temeljnih organizacijah in skupnostih kot tisto temeljno izhodišče, ki v bistveni meri opredeljuje značaj odnosov in institucij celotnega političnega sistema. Pri tem je potrebno razumeti, da gradimo zgodovinsko nov sistem politične demokracije, ki izraža in zagotavlja vodilno vlogo delavskega razreda v družbi ter varuje družbeno lastnino proizvodjalnih sredstev kot materialni temelj oblasti in samoupravljanja delovnih ljudi. Znotraj tega sistema uresničuje delavski razred zgodovinski proces osvobajanja človeka in njegovega dela, odpravlja zatiranje, podrejenost, izkoriščanje in vsakršne druge oblike odtujevanja ter s tem vso družbo za vselej osvobaja razrednih spon in razklanosti.

Čakajo nas naloge, da še dosledneje uveljavimo in izpeljemo procese oblikovanja političnih in vseh družbenih odločitev iz položaja, interesov in potreb delovnega človeka v temeljni samoupravni organizaciji oziroma skupnosti in jih s skupnimi napori spremenimo v učinkovito sredstvo za uresničevanje in zagotavljanje njegovega samoupravnega položaja, posebej še za uresničevanje njegovih neodtujljivih pravic pri odločanju o pogojih in sadovih njegovega in skupnega družbenega dela na vseh točkah in ravneh družbene reprodukcije ter o vseh vprašanih položaja in razvoja širše družbene skupnosti, naroda in narodnosti.

Uveljavljanje delegatskega sistema v skupščinah kot splošnega načela odnosov pri upravljanju splošnih družbenih zadev in kot sredstva, ki omogoča izražanje in usklajevanje neposrednih interesov in potreb delavca, delovnega človeka in občana na vseh ravneh sprejemanja družbenih odločitev, ostaja ena naših poglobljenih nalog. Pri tem nam bodo dobrodošla pomoč in zanesljiva opora že sprejete ocene, smernice in priporočila družbenopolitičnih organizacij in skupščin. Vsem tem ocenam sta skupni misel in zahteva, da je potrebno delegatski sistem še bolj uveljavljati kot možnost za neposredno izražanje samoupravnih interesov in kot demokratično obliko ter metodo njihovega usklajevanja ter v tem okviru tudi razreševanja, da le-ti ne bi preraščali v politični

boj za privilegije mimo rezultatov dela in za monopolno prisvajanje oblasti. Izpopolnjevanje oblik in načinov dela delegacij in delegatov naj prepreči formaliziranje celote delegatskih razmerij in s tem za njim skrito odtujevanje skupščinskih odločitev delavcem v tozdi in občanom v krajevnih skupnostih. Delegatski sistem se mora dosledneje uveljaviti kot posebna oblika izjavljanja in odločanja delavca in občana o vseh tistih interesih in potrebah, ki se rešujejo zunaj okvirov njegove samoupravne organizacije oziroma skupnosti in ki prav zaradi tega zahtevajo uskladitev z drugimi in s splošnim družbenim interesom ter tako spreminjajo politične odnose v preproste vsakdanje odnose med ljudmi. To pa zahteva v večji meri zadostne in celovite pogoje za delo delegacij in delegatskih teles; poleg materialnih in organizacijskih zlasti takšne družbene pogoje, v katerih bo mogoče v še večji meri razvijati ustvarjalnost in kritičnost vseh družbenih dejavnikov, pobudo ljudi v temeljnih skupnostih, široko demokratično razpravo o vseh pomembnejših vprašanjih, ki se rešujejo v delegatskem sistemu, ter polno odgovornost vseh, v njegovo delovanje zajetih dejavnikov. Nosilec teh zahtevnih in odgovornih nalog, ki pomembno vplivajo na ustvarjanje pogojev za delo delegacij in delegatov, morajo biti v večji meri kot doslej sile organizirane socialistične zavesti, povezane znotraj Socialistične zveze. Njihova prizadevanja se morajo osredotočiti na pripravo konkretnih izhodiščnih usmeritev za zadovoljevanje interesov in razreševanje razvojnih in drugih družbenih vprašanj z delegatskim odločanjem. To pa je mogoče samo, če bo znotraj teh organizacij omogočeno svobodno izražanje in najširša obravnava vseh pomembnih interesov in potreb ljudi in če bodo tako delegacije kot tudi te organizacije odprte za pobude ter nosilec vključevanja vseh strokovnih, znanstvenih in ustvarjalnih sil sploh v proces priprave stališč in če bodo tudi dejavniki znanstveno-raziskovalnega in strokovnega dela pripravljene ustvarjalno in odgovorno sodelovati v oblikah političnega in skupščinskega dela.

Z večjo odgovornostjo bo v bodoče potrebno v delo delegacij v temeljnih skupnostih vključevati vprašanja, o katerih se razpravlja v Republiški skupščini in še posebej v Skupščini SFRJ. To niso vprašanja, ki bi bila in bi smela biti izven pravic in odgovornosti delovnih ljudi v temeljnih skupnostih. Celoten delegatski sistem v republiki mora biti organiziran tako, da bomo lahko še bolj odgovorno in učinkovito prevzemali naš del odgovornosti za oblikovanje in za dosledno uresničevanje skupno oblikovane politike v federaciji, posebej glede družbenoekonomskega razvoja in razvijanja odnosov v naši federativni skupnosti narodov in narodnosti, za nesebično in solidarno uresničevanje interesov skupnega življenja, utrjevanja bratstva in enotnosti narodov in narodnosti ter mednarodnega položaja in ugleda Jugoslavije v njenem boju za mir, za enakopravne ekonomske in politične odnose med narodi in državami sveta.

Prav tako nas čaka naloga, da naprej razvijamo in izpopolnimo načine sporazumevanja in odločanja v Skupščini, programiranja dela in spremljanja uresničevanja sprejete politike ter delovanja skupščinskih teles. Gotovo smemo in moramo danes reči, da je Skupščina SR Slovenije v dobri meri zaživelja kot delegatska skupščina, saj so v njej delegati že usklajevali interese svojih samoupravnih okolij in odločali o posameznih vprašanjih na podlagi stališč, ki so bila izraz mnenj, opredelitev in predlogov delovnih ljudi in občanov ter njihovih delegacij v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah, konferenc delegacij, v določeni meri pa tudi že občinskih skupščin in njihovih zborov. Čaka nas naloga, da na podlagi že sprejetih priporočil izpopolnimo delovanje Skupščine tako, da se bo v celoti mogla

Uveljaviti zavest, da imajo odločitve, sprejete v Skupščini, splošen družbeni pomen. Zanje morajo biti potemtakem zainteresirani vsi družbeni dejavniki, kajti le odločitve, sprejete kot dogovor, na najbolj demokratični način, z vsebinskim soglasjem vseh delegatov, lahko zagotovijo njihovo zavestno spoštovanje, s tem pa tudi uresničljivost in učinkovanje v družbenem življenju. Naša naloga je zato, da omogočimo vpliv in sodelovanje vsem tem dejavnikom pri pripravi skupščinskih odločitev v delovnih telesih Skupščine in v drugih telesih, demokratične razprave in soočanja predlogov, stališč in pogledov, zlasti v družbenih svetih. Vse večje podružbljanje funkcije odločanja terja, da so skupščine kot mesto delegatskega sporazumevanja in dogovarjanja odprte za uveljavljanje interesov, ki nastajajo v življenju in ki se zato morajo izraziti in uveljaviti v procesu sprejemanja družbenih odločitev na vseh ravneh organiziranosti družbe. S tem ko se je v Skupščini SR Slovenije uveljavil delegatski sistem kot poglobljeno sredstvo delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in občanov za uresničevanje oblasti in upravljanja drugih družbenih zadev na temeljih samoupravljanja, se je začela spreminjati z vsemi svojimi oblikami dela v stalno delovno zasedanje delegatov. Na tej podlagi jo bo potrebno še bolj uveljaviti kot organ družbenega samoupravljanja in v vsebini njenega dela uveljaviti sporazumevanje in dogovarjanje kot poglobljeno metodo za ugotavljanje interesa večine, ki daje sistemu trdnost, Skupščino pa uveljavlja kot obliko vse širšega podružbljanja odločitev o interesih in potrebah in celotni družbi. To zahteva intenzivnejšo pritegnitev skupščin samoupravnih interesnih skupnosti v delo skupščin družbenopolitičnih skupnosti pri določanju skupne politike in sprejemanju vseh tistih odločitev, ki imajo za te skupnosti poseben pomen. Zahteva tudi njeno večjo odprtost, povezanost in sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami, znanstvenimi in strokovnimi ustanovami in organizacijami za vsestransko proučitev in razrešitev obravnavanih problemov. Prav tako pa zahteva tudi uveljavitev skrbi Skupščine in njenih zborov ter teles za spremljanje izvajanja politike, ki jo je določila, in izvrševanja zakonov in drugih splošnih aktov Skupščine ter za ugotavljanje stanja na posameznih področjih družbenega življenja. To je poglobljena oblika dela, ki omogoča vpogled v stanje na posameznem področju družbenega življenja in v družbeno dogajanje v celoti, kar je podlaga za dajanje pobud posameznim dejavnikom za njihovo praktično ravnanje, za izpopolnjevanje, pa tudi spremembo sprejete politike. To je tudi najbolj občutljiva točka delovnih vezi z Izvršnim svetom in organi uprave kot organi enotnega sistema oblasti in samoupravljanja delovnih ljudi, ki bodo s sedanjim zakonskim urejanjem svoje organizacije in odnosov dobili še trdnejšo podlago za hitrejšo in uspešnejšo uresničevanje svoje ustavne vloge, za prilagajanje delegatskih skupščinam in uveljavljanje svoje učinkovitosti ter odgovornosti do vseh samoupravno organiziranih delovnih ljudi in občanov ter do njihovih interesov, potrebnih in pobud.

Pri vsem tem zahtevnem in odgovornem delu, ki terja izreden poslušnost za najbolj žgoča in usodna vprašanja našega časa in za njihove razsežnosti, ki odsevajo skozi delegatske odnose v samoupravnem življenju naše družbe, nam bo v veliko pomoč bogata popotnica izkušenj in delovnih rezultatov prvega mandata naše skupščine, ki jih je uspešno povezoval in usmerjal predsednik tovariš Marijan Brecelj s sodelavci, in posebej tudi njenega izvršnega sveta, ki mu je v tem, v marsičem prelomnem obdobju predsedoval tovariš Andrej Marinc. V tem času se je uveljavila ustavna zamisel ureditve naše socialistične samoupravne družbe, uveljavil se je in razvil delegatski sistem, ki je kot revolucionarna pridobitev

samoupravne socialistične demokracije dobil v začetnem obdobju svojega praktičnega uveljavljanja polno veljavo ter z zamenljivostjo delegata vred postal sestavni del socialistične samoupravne zavesti praktičnega družbenega ravnanja delovnih ljudi in občanov v naši družbi. To je bilo veliko in trdo delo, ki je šlo skozi številne samoupravne in politične bitke ob sprejemanju srednjeročnega plana, zakona o združenem delu, ob usklajevanju zakonodaje z ustavo in originarnem urejanju sistemskih vprašanj in odnosov na vrsti področij družbenega življenja. Brez tega tako obsežnega in tako uspešno, odgovorno in temeljito opravljenega dela, ki so ga opravili v tej skupščini naši predhodniki v pionirskih preizkušnjah in iskanjih, se tudi naša skupščina ne bi mogla lotiti obsežnih ter dovolj pomembnih in odgovornih nalog. Zato jim gre vse naše priznanje in zahvala. (Ploskanje.)

Predsedujoča Tina Tomlje: Predsedniku Milanu Kučanu smo s ploskanjem dali priznanje za njegov nastopni govor.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda Zbora združenega dela, 5. točko Zbora občin in 7. točko Družbenopolitičnega zbora, to je imenovanje generalnega sekretarja Skupščine Socialistične republike Slovenije in namestnika generalnega sekretarja.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka smo sprejeli. Želi kdo razpravljati? (Ne.)

Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o imenovanju generalnega sekretarja in namestnika generalnega sekretarja Skupščine Socialistične republike Slovenije na glasovanje.

Glasovali bomo zopet ločeno po zborih, z dviganjem rok. Tako prosim, da kdor je iz Zbora združenega dela za predlog odloka, da dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Glasujemo o predlogu v Zboru občin. Kdor je za predlog odloka, prosim, če dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Družbenopolitični zbor prosim, če glasujemo o odloku. Kdor je za predlog, prosim, če dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so delegati Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora soglasno sprejeli odlok o imenovanju generalnega sekretarja in namestnika generalnega sekretarja Skupščine Socialistične republike Slovenije.

S tem je bil v vseh zborih Skupščine Socialistične republike Slovenije imenovan tovariš Gojmir Komar za generalnega sekretarja Skupščine Socialistične republike Slovenije in dr. France Petrič za namestnika generalnega sekretarja Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Prekinjam skupno zasedanje Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora. V tej dvorani se bomo sestali ob 12. uri na skupni seji vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije. Do pričetka skupne seje vseh zborov pa odrejam odmor.

(Skupno zasedanje je bilo prekinjeno ob 10.30 in se je nadaljevalo ob 13.05.)

Predsedujoča Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši delegati! Nadaljujemo skupno zasedanje Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda Zbora združenega dela, 6. točko Zbora občin in 8. točko Družbenopolitičnega zbora, to je na izvolitev predsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Predlog Predsedstva Socialistične republike Slovenije za izvolitev predsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije smo prejeli na klop. Ali želi predstavnik Predsedstva Socialistične republike Slovenije predlog ustno obrazložiti? (Ne.) Hvala! Želi kdo razpravljati o predlogu odloka? (Nihče.) Če nihče ne želi razpravljati o predlogu odloka, prehajamo na glasovanje. Glasovali bomo ločeno po zborih, javno, z dviganjem rok.

Prosim najprej delegate Zbora združenega dela. Kdor je za predlog Predsedstva, da se za predsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije izvoli tovariš dr. Anton Vratuša, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Glasujejo delegati Zbora občin. Kdor je za predlog odloka, da se za predsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije izvoli dr. Anton Vratuša, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Glasuje Družbenopolitični zbor. Kdor je za predlog Predsedstva, da se za predsednika Izvršnega sveta izvoli tovariš dr. Anton Vratuša, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so Zbor združenega dela, Zbor občin in Družbenopolitični zbor soglasno izvolili dr. Antona Vratušo za predsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije. (Ploskanje.)

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda Zbora združenega dela, 7. točko Zbora občin in 9. točko Družbenopolitičnega zbora, to je na izvolitev podpredsednikov in članov Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije ter imenovanje republiških sekretarjev oziroma republiških funkcionarjev, ki bodo vodili posamezne republiške sekretariate oziroma druge republiške upravne organe.

Predlog predsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije ste prejeli na klop. Prav tako ste prejeli tudi mnenje Komisije Skupščine Socialistične republike Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve k temu predlogu.

Prosim tovariša predsednika dr. Antona Vratušo, da ustno obrazloži svoj predlog!

Dr. Anton Vratuša: Tovarišice in tovariši delegati, tovarišica predsedujoča!

Preden vzamem besedo, bi se predvsem rad zahvalil za zaupanje, ki mi je bilo izkazano, ko mi je bila dodeljena dolžnost, da vodim izvršilni organ delegatske skupščine Socialistične republike Slovenije. Potrudil se bom, da bom to zaupanje tudi opravičil. Zavedam se obsežnosti nalog, ki se zastavljajo Izvršnemu svetu. Pričakujem pa, da jim bom kos, skupaj z ostalimi tovariši, katerih izvolitev naj vam danes predložim. Pri tem me bodri zavest, da lahko računamo na podporo vseh družbenih dejavnikov, posebej pa vas, delegatov, ne-

posrednih predstavnikov stremljenj in hotenj delavskega razreda in vseh delovnih ljudi Socialistične republike Slovenije v samoupravnih organizacijah in skupnostih združenega dela, v samoupravnih interesnih in krajevnih skupnostih, v občinah in v družbenopolitičnih organizacijah. Osnovni vir za tako zavest je v našem samoupravnem socialističnem sistemu, katerega temeljni smoter je, da ustvari možnost, da bo v njem »vsak človek svoje sreče kovač«, in pa dejstvo, da je Izvršni svet pravzaprav le eden med mnogoterimi družbenimi dejavniki v razvejanem sistemu socialističnega samoupravljanja in oblasti delovnega ljudstva. Navdihujejo tudi odločilni rezultati, ki smo jih dosegli Slovenci skupaj z drugimi narodi in narodnostmi v naši skupni domovini — samoupravni socialistični in neuvrščeni Titovi Jugoslaviji, in okolnost, da je doseđanji Izvršni svet, v sodelovanju z drugimi družbenimi dejavniki, že postavil temelje za reševanje marsikatere naloge, ki je pred nami.

Na zgodovinskih pridobitvah narodnoosvobodilnega boja in dosedanje socialistične graditve smo skovali idejno-politično enotnost, ki je temelj in zagotovilo naše neodvisnosti, odprtosti za demokratično enakopravno mednarodno sodelovanje in mednarodnega ugleda. Socialistična solidarnost, vzajemnost in samoupravna odgovornost v najširših slojih družbe so pognale že globoke korenine. Taki odnosi so se kalili v vseh naših dosedanjih bojih. To je posebej prišlo do izraza tudi v bogati žetvi prve delegatske skupščine in njenega izvršnega sveta, na osmem kongresu Zveze komunistov Slovenije in pri nedavnih volitvah v delegatske skupščine. Isti duh preveva priprave za enajsti kongres Zveze komunistov Jugoslavije, za kongrese Zveze sindikatov, Socialistične mladine in v dejavnostih Socialistične zveze delovnega ljudstva, te vseobsegajoče fronte samoupravljanja.

Socialistična samoupravna demokracija se razvija na principih družbenega samoupravljanja v pogojih družbene lastnine. Delovni ljudje v tovarnah, šolah, znanstvenih institucijah, v mestih in na vasi vse bolj samostojno, zavestno, odgovorno in demokratično odločajo o rezultatih svojega dela in o pogojih svojega življenja v medsebojni odgovornosti in solidarnosti. Iz takih odnosov, iz ekonomskega, moralnega in političnega interesa posameznika, kolektiva in naše celotne skupnosti se stalno obnavljajo in nastajajo nove moči za kontinuiteto v socialistični graditvi, za nenehen vzpon v razvijanju proizvodjalnih sil, za vsestranski gospodarski in kulturni napredek, za vse širše povezovanje in sodelovanje Slovenije in Jugoslavije s svetom.

Taka temeljna orientacija je omogočila, da Jugoslavija zmanjšuje prepad, ki deli industrijsko razvite in nerazvite dežele. To se je posrečilo le majhnemu številu dežel v razvoju. Ta zev pa je treba dalje zmanjševati in premoščevati.

Najbolj zanesljivo vodilo na tej poti je dosledno naslanjanje na lastne sile in zmogljivosti, nenehno razvijanje teh zmogljivosti in boj za enakopravno sodelovanje z vsemi, ki so pripravljeni na to, ob vzajemnem spoštovanju interesov. Pri tem ima Socialistična republika Slovenija tudi neke posebne možnosti, ki temeljijo na sorazmerno visoki razvitosti proizvodjalnih sil, na bogati tradiciji dela, na možnostih še hitrejšega znanstvenega razvoja, na izredno ugodni geografski legi z bogatimi komunikacijami, na politiki odprtosti meja in dobrega sosedstva, ki je med temeljnimi principi gibanja neuvrščenosti. Vse kar imamo, je pridobljeno le ob težkih naporih delovnih ljudi. Pri tem je bilo treba premagati mnogotere težave, ki so nastale bodisi iz notranjih nasprotij in protislovij razvoja ali pa zato, ker naša revolucija v marsičem odpira nova, neizho-

jena pota, bodisi zato, ker nam mečejo polena pod noge tisti, ki ne marajo socializma in ki gledajo odnose v svetu s pozicije sile in dominacije.

Rezultati, ki smo jih dosegli, in zastavljene naloge terjajo, da odločno nadaljujemo po poti, ki smo jo izbrali, in da hitreje rešujemo probleme, ki so pred nami. Zato dovolite, da se ozrem na nekatere med njimi in v zvezi s tem orišem, kako se namerava Izvršni svet postaviti v tem položaju, izhajajoč iz ustavnih in zakonskih določil o svojih dolžnostih in pravicah.

Za izhodišče mi bodo tri resnice in spoznanja. Prvič, v naslednjem obdobju bo naša osnovna naloga, da hitreje premagujemo vse oblike odtujitve in odtujevanja v proizvodnih in sploh družbenih odnosih na vseh ravneh in v vseh sredinah, kjerkoli se pojavljajo. Drugič, razvoj proizvodjalnih sil in prosperiteta z ene strani in preobrazba družbenih odnosov na principih samoupravljanja sta medsebojno povezana procesa. Le z doslednim reševanjem protislovij, ki nastajajo na teh relacijah, in z odgovornim obnašanjem vsakogar na njegovem delovnem mestu in na vsaki družbeni funkciji lahko napravimo premike, kateri so nujni, da bi odprli združenemu delu vse razsežnosti v demokratičnih procesih samoupravne integracije. In tretjič, optimalni družbenoekonomski in politični okvir in temelj za reševanje zgodovinskih nalog progressa in procesa osvoboditve dela pri nas ter za vključevanje Slovenije in Jugoslavije v mednarodne ekonomske odnose in sodelovanje je revolucionarna enotnost našega delavskega razreda ter bratska povezanost in enakost narodov in narodnosti Jugoslavije.

Dosledno uresničevanje dohodkovnih odnosov v združenem delu za pospeševanje proizvodne in poslovne povezave ter medsebojne odgovornosti zahteva odločnejšo akcijo za intenziviranje procesov združevanja dela in sredstev na temelju skupnega prihodka in rizika, tako na področju materialne proizvodnje in trgovine kakor tudi na področju družbenih dejavnosti.

V skladu s svojimi pristojnostmi si bo Izvršni svet prizadeval za nadaljnjo preobrazbo družbenoekonomskih odnosov v duhu ustave in zakonov. Energično se bo zavzemal za odpravo vseh tendenc, ki se pojavljajo kot ovira pri uresničevanju pravice samoupravljanja. Dajal bo podporo vsem iniciativam in ukrepom, ki so na liniji boja za samoupravni, demokratični red in za vzajemno odgovornost pri gospodarjenju in sploh pri upravljanju z družbenimi sredstvi.

Zagotoviti moramo namreč, da bosta osnovno mesto urejanja in usklajevanja interesov temeljna organizacija združenega dela, v kateri delavec ustvarja dohodek, in krajevna skupnost, kjer delavci in delovni ljudje živijo. V tem okviru bodo še posebej pomembne naloge naslednjega obdobja, predvsem pri spreminjanju družbenoekonomskih odnosov v družbenih dejavnostih, pa tudi na drugih področjih, kjer si delavci pridobivajo dohodek na principih svobodne menjave dela. Treba bo spodbujati in razvijati nastajanje novih odnosov, ki si v praksi šele utirajo pot.

Nadaljnje uveljavljanje samoupravnega družbenega planiranja mora vse bolj delovati kot učinkovito sredstvo za uresničevanje družbenoekonomskega položaja delavca in uveljavljanje njegove vloge in odgovornosti kot nosilca skladnega razvoja materialnih ekonomskih odnosov, učinkovitosti gospodarjenja na dohodkovnih osnovah. Zato bo Izvršni svet imel za svojo posebno nalogo uresničevati in dograjevati sistem samoupravnega družbenega planiranja, realizirati v praksi pravice in dolžnosti vseh nosilcev nalog, ki so opredeljene v ustavi, zakonih in v planskih dokumentih. V mislih imam predvsem naloge glede na pomen teh dokumentov za urejanje samoupravnih dohodkovnih odnosov v

združenem delu, od proizvodnje in prometa do potrošnje dobrin, in za zagotavljanje optimalnih pogojev in sredstev za celotno družbeno reprodukcijo. V zvezi s tem moramo biti še posebej energični pri usklajevanju proizvodnje in potrošnje, kajti hitrejša rast potrošnje od proizvodnje je vir inflacije, čezmerne skakanja cen, čezmerne rasti proizvodnih stroškov, kar pa vse zmanjšuje konkurenčno sposobnost slovenskega gospodarstva.

Z zakonom o sistemu družbenega planiranja, ki bo kmalu predložen Republiški skupščini, mora biti dana osnova za široko ustvarjalno pobudo učinkovitega in racionalnega reševanja razvojnih in tekočih nalog na samoupravnih osnovah. Ustrezna, na marksističnih osnovah zgrajena metodologija planiranja pa mora postati eno ključnih strokovnih in znanstvenih sredstev za skladen in optimalen razvoj družbe.

V letošnjem letu bodo stekle priprave za oblikovanje dolgoročnega družbenega plana razvoja Socialistične republike Slovenije do leta 2000. To bo zahtevalo vsestransko družbeno, strokovno in raziskovalno aktivnost vseh nosilcev planiranja. Predvsem pa tudi hitrejši razvoj sistema družbenega informiranja. Potrebujemo takšen družbeni sistem informiranja, ki bo nudil kakovostno informacijsko osnovo in podatke ne le za potrebe družbenega planiranja, ampak bo sposoben dati na voljo objektivne, na znanstvenih kriterijih zasnovane informacije in podatke vsem dejavnikom v procesu družbenega odločanja.

Delo pri oblikovanju dolgoročnega plana je treba intenzivirati. Le tako lahko zagotovimo strokovno podlago in razvojne usmeritve za vključitev v priprave dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije, za oblikovanje prostorskih planov v republiki in za oblikovanje usmeritev in razvojne strategije družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od 1981 do 1985.

Najpomembnejše na tem področju bo uskladiti organizacijo dela, sistem in metode odločanja za obvladovanje nekaterih oblik družbene reprodukcije v prostoru, ki imajo izrazitejši pomen. Izvršni svet bo skupaj z drugimi organi v republiki in občinah storil vse, da bi čimprej uskladili zemljiško politiko in gradnjo stanovanj. Za to nas obvezujejo tudi že sprejeti skupščinski dokumenti glede izvajanja prostorske, urbanistične in zemljiške politike v Socialistični republiki Sloveniji.

Reševanje ekoloških problemov in drugih s tem povezanih vprašanj bo treba usklajevati z možnostmi in sredstvi celovitega družbenega planiranja po področjih oziroma dejavnostih in območjih kot sestavni del boja za harmonično rast gmotnih in ljudskih proizvodjalnih sil ter za pospeševanje in zaščito človekovega okolja.

Vloga in naloge Izvršnega sveta pri dograjevanju sistema samoupravne socialistične demokracije niso nič manj pomembne od že naštetih. Pri svojem bodočem delu bomo posvečali posebno pozornost temu, da se vse funkcije oblasti pri opravljanju družbenih zadev urejujejo v komuni, razen tistih, ki se po svoji naravi morajo uresničevati v širših družbenopolitičnih skupnostih. Pri tem je izredno pomembno, da bodo državni upravni organi kjerkoli od občine do republike organizirani tako, da bodo lahko učinkovito opravljali svojo strokovno in upravno funkcijo v službi združenega dela in občanov in izvrševali svoje obveznosti pri zagotavljanju potrebnih pogojev, da lahko vsakdo neovirano uresničuje svoje samoupravne in druge pravice in svoboščine. Izvršni svet in upravni organi bodo morali biti v še večji meri pod stalnim demokratičnim vplivom delovnih ljudi in občanov. V tem pogledu bo tudi v bodoče imelo poseben pomen delovanje družbenih svetov, ki predstavljajo izredno prikladno

obliko demokratičnega dogovarjanja in usklajevanja akcije organiziranih socialističnih sil o vseh važnejših vprašanjih naše socialistične graditve.

Na področju gospodarskega in družbenega razvoja bo v prihodnjem obdobju pred vsemi nami kot osnovna naloga uresničevanje smotrov in politike družbenega razvoja, sprejetih v družbenem planu Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, ter konkretnih nalog in obveznosti, za katere smo se sporazumeli v dogovoru o temeljih družbenega plana do konca tega srednjeročnega obdobja. Junija bo Izvršni svet predložil Skupščini oceno dve in polletnega izvajanja srednjeročnih planov Socialistične republike Slovenije in dogovorov o njihovih temeljih, s predlogi ukrepov in dopolnitev, upoštevajoč načelo kontinuiranega planiranja.

Posebno pozornost bomo posvečali uresničevanju prednostnih nalog, ki so usmerjene v odpravljanje osnovnih strukturnih neskladij, posebej še tistih, pri katerih še vedno ne dosežemo zadovoljivih rezultatov.

Pri oblikovanju celovitega in usklajenega programa razvoja energetike je posebno pomembno, da zagotovimo kontinuiteto v izgradnji energetskih objektov, da se ne bi ponovile krize zavoljo pomanjkanja energije, do katerih je prihajalo v preteklem obdobju, in da bi lahko čimbolj racionalno izkoriščali investicijske zmogljivosti, kadre in znanje. Izvršni svet si bo prizadeval za dolgoročno in zanesljivo preskrbo z vsemi razpoložljivimi vrstami energije in za iskanje novih virov. V pošteveh pridejo tudi vlaganja v energetske zmogljivosti izven Slovenije. Seveda bo potrebno zagotoviti ne le smotrno proizvodnjo energije, ampak tudi racionalno gospodarjenje z njo.

Z ukrepi ekonomske politike, ki jih bo v svoji pristojnosti sprejemal Izvršni svet oziroma predlagal Skupščini, bo dajal odločno podporo samoupravnim naporom za prestrukturiranje in modernizacijo predelovalne industrije. Pri tem si bo Izvršni svet v okviru svojih pristojnosti prizadeval, da bo proces spreminjanja strukture gospodarstva slonel na kriterijih razvoja in proizvodnje, ki jo potrebuje trg doma in v svetu.

Akcijski program na področju proizvodnje hrane, ki je izdelan na temelju srednjeročnega plana, pomeni tudi za bodoče podlago delovne usmeritve Izvršnega sveta na tem področju.

Tudi v bodoče bo treba posvetiti posebno pozornost procesu tehnološkega, organizacijskega in samoupravnega razvoja na področju kmetijstva in živilstva v medsebojnem povezovanju in združevanju sredstev. Vsakemu področju oziroma občini in njihovem sodelovanju glede na objektivno dane pogoje in interesno povezanost ter medsebojno odvisnost velja omogočiti razvoj tiste kmetijske proizvodnje, za katero obstajajo pogoji in pripravljenost, seveda na podlagi jasno začrtanih razvojnih programov. Pozornost zasluži tudi obnova kmetijstva v hribovskih, planinskih in obmejnih predelih, kjer so objektivni pogoji za to. Posebno mesto v teh procesih ima povezovanje individualnih kmetijskih proizvajalcev v družbeno organizirano proizvodnjo na osnovi proizvodnega interesa in dohodkovnih odnosov. To in pa načrtno razvijanje združnih organizacij in temeljnih organizacij kooperantov ima še poseben pomen tudi za socialistično preobrazbo vasi in za uresničevanje interesov zasebnega maloblagovnega proizvajalca, pa tudi za spreminjanje miselnosti in načina poslovanja.

Z namenom, da se zagotovijo zadostne količine hrane, celovita preskrbljenost tržišča in pogoji za stabilnejše cene hrane, bo Izvršni svet podpiral tudi povezovanje s proizvajalci hrane drugod v Jugoslaviji. Dosedanji uspehi naših agrokombinatov in drugih delovnih organizacij v organizaciji proizvodnje, pre-

delave in prometa hrane v tujini pa izrecno kažejo na to, da so možnosti in da je treba v tej smeri hrabreje nadaljevati, kajpada z boljšo organiziranostjo.

Glede na razmeroma visoko stopnjo razvitosti ima naše gospodarstvo vse možnosti, da daje kvalitetne proizvode. Ustrezna specializacija in proizvodnja v velikih serijah naj omogoči ugodnejšo strukturo izvoza in smotrno nadomeščanje uvoza, optimalno izkoriščanje surovin, hitrejšo vzgojo kadrov vseh profilov in bistveno večjo udeležbo lastnega znanja v proizvodih za lastno uporabo in za izvoz. Odločneje si bo treba prizadevati za povečanje proizvodnje delovnih sredstev. Posebne napore bo treba vlagati, od osnovne organizacije združenega dela in temeljne banke, do Republiške gospodarske zbornice, zlasti pa v Samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino, Narodni banki in v Izvršnem svetu za vključevanje slovenskega gospodarstva, znanstvenih institucij, znanja in tehnike v mednarodno ekonomsko menjavo in odnose na trajnih temeljih in za njihovo naravnavanje zlasti na dežele v razvoju in neuvrščene države.

Tako postavljene osnove gospodarskega razvoja niso odraz kakšnih političnih konstrukcij, kot to nekateri prikazujejo. To je življenjski interes celotnega slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva. Tako orientacijo terja interes našega hitrejšega osvobajanja od odvisnosti od tujih monopolov, licenc in drugih neugodnosti, saj prav to odpira nove možnosti optimalnemu izkoriščenju naših materialnih in intelektualnih zmogljivosti in odločilno prispeva k našemu lastnemu razvoju, stabilnosti in potemtakem tudi k neodvisnosti in varnosti.

Pomembne naloge nas čakajo na področju nadaljnje izgradnje prometne infrastrukture. Tu zlasti zaostajamo za dogovorjenimi nalogami v družbenem planu. Prek Socialistične republike Slovenije vodijo zelo intenzivni prometni tokovi, ki povezujejo tudi druge republike in pokrajine z Zahodno Evropo in svetom sploh in vse skupaj z drugimi kontinenti. Čez ozemlje Slovenije poteka večina tranzita čez Jugoslavijo. Posebej je velik tranzit potnikov, ki že dalj časa predstavlja nad 80 % celotnega prometa tujcev, blagovni promet pa presega 60 % vsega, kar se uvaža ali pa izvaža čez meje Jugoslavije. Naloga je tem bolj pereča, ker zmogljivosti obstoječega omrežja prometnih komunikacij že ovirajo blagovni in potniški promet. Vse bolj je ogrožena tudi varnost v prometu. Čeprav je slovenska obala majhna, ne bi smeli zanemarjati možnosti, ki jih nudijo morske in oceanske poti. Hitrejši razvoj dežel v razvoju odpira bogate perspektive tudi slovenskemu in jugoslovanskemu brodarstvu. Podobna ugotovitev lahko velja tudi v zvezi z razvojem letalskega prometa. Vprašanje prometnih zvez in sploh skladnega razvoja prometne infrastrukture pa je treba oceniti tudi s stališča razvoja turizma v naši republiki, ki bi ob smotrni akciji lahko vsekako imel večji pomen v slovenskem gospodarstvu, kot pa ga ima danes.

Področje ekonomskih odnosov s tujino vse bolj pomeni omejitveni dejavnik nadaljnega razvoja pri nas. Osnova za povečanje izvoza in izboljšanje regionalne usmerjenosti ekonomskih odnosov s tujino je lahko samo dolgoročno programirana in planirana proizvodnja za izvoz. Občasni izvozi presežka, ki jih trenutno ni mogoče prodati doma, in izvoz samo zaradi zagotovitve potrebnih deviznih sredstev za uvoz ne nudijo trajnejših in širših možnosti za stabilno povečanje izvoza, pa tudi ne trdnih in zanesljivih osnov za potreben širok in dinamičen razmah naše industrije in celotnega gospodarstva ter družbenega razvoja.

Ta spoznanja so v organizacijah združenega dela vse bolj prisotna. Naša naloga je, da taka naravnost postane praksa celotnega gospodarstva. V ta

namen bo Izvršni svet dajal vso podporo medsebojnemu povezovanju organizacij združenega dela za doseg tega smotra in razvijanju trajnega medsebojnega sodelovanja pri proizvodnji blaga za izvoz.

Za naš uspešnejši nastop v tujini in za realizacijo sprejetih programov razvoja ekonomskih odnosov s tujino je še posebej pomembno, da se medsebojno čvrsteje organizirajo in povežejo na dohodkovnih osnovah projektantske, inženiring in druge svetovalne organizacije, organizacije, ki upravljajo gradbene storitve ali montažna dela, s proizvajalnimi organizacijami, predvsem s proizvajalci opreme. Hkrati bo potrebno še nadalje razvijati tudi druge oblike neblagovnega deviznega priliva, zlasti še tujski turizem.

Z uveljavljanjem novega sistema ekonomskih odnosov s tujino, ko se pristojnosti tudi na tem področju prenašajo na združeno delo, organizirano v okviru samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino, se odpirajo nove perspektive. Hkrati pa te rešitve nalagajo seveda tudi vrsto novih nalog. Zavoljo tega se postavlja kot nujna naloga, da ustvarjamo ustrezne pogoje za doseg v bodoče višje stopnje pokritja uvoza z izvozom od sedanjega, še posebej v zvezi z uresničevanjem plačilnobilančnega položaja republike v federaciji in pa vsestranskega izkoriščanja vseh naših možnosti.

Pri uresničevanju dogovorjene politike v razvoju materialnih in proizvodjalnih sil si bo Izvršni svet prizadeval za krepitev enotnega jugoslovanskega tržišča ter v tem okviru za nadaljnje intenziviranje vseh oblik povezovanja z drugimi republikami in avtonomnima pokrajinama. Težišče bo na neposrednih stikih in sodelovanju organizacij združenega dela iz Socialistične republike Slovenije z organizacijami združenega dela iz drugih socialističnih republik in avtonomnih pokrajin. Taka naravnost in spoznanje bosta poleg drugega zmanjšala problem pomanjkanja delovne sile v nekaterih centrih Slovenije. Predvsem pa bosta omogočila delovnim ljudem v Sloveniji in širom po Jugoslaviji, da v praksi in v svojem lastnem interesu še bolj ustvarjalno delujejo v smeri vsestranskega povezovanja ljudi in krajev vse Jugoslavije.

Izvršni svet se bo še nadalje zavzemal za širše povezovanje in združevanje dela in sredstev med organizacijami združenega dela v naši republici ter organizacijami združenega dela v manj razvitih republikah in avtonomni pokrajini Kosovo, pri čemer bo potrebno zagotoviti, pod pogoji enakopravnosti in solidarnosti, tudi prenos znanja, izkušenj, sodobne tehnologije in organizacije dela. V ta proces združevanja dela in sredstev naj bi se v vse večji meri vključevala tudi stalna sredstva Sklada za kreditiranje hitrejšega razvoja manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin.

Pri pospeševanju skladnega razvoja v Socialistični republici Sloveniji in še posebej hitrejšega razvoja manj razvitih območij ter manj razvitih obmejnih območij se bo Izvršni svet odločno zavzemal za nadaljnje razvijanje samoupravnih oblik pospeševanja razvoja, ki mora temeljiti na neposrednem interesnem povezovanju in združevanju dela in sredstev organizacij združenega dela iz razvitejših in manj razvitih območij na podlagi skupno oblikovanih razvojnih programov. Že dosežena visoka stopnja zaposlitve prebivalstva in zaostrovanje ekoloških problemov ter hitra rast družbenih stroškov v nekaterih razvitejših območjih terjajo večjo mobilnost investicij med posameznimi območji in s tem tudi njihovo racionalnejšo uporabo.

Pred Izvršni svet se postavljajo pomembne naloge tudi na področju družbenih dejavnosti. Njihov vsebinski razvoj je za to srednjeročno obdobje strateško že opredeljen z družbenim planom in s samoupravnimi sporazumi o te-

meljih planov družbenih dejavnosti. Intenzivirati bo pa treba prizadevanje predvsem v raziskovalni dejavnosti in za uveljavitev reforme usmerjenega izobraževanja, pa tudi na področju zdravstva in kulture.

Izvršni svet se bo zavzemal za večje povezovanje raziskovalne dejavnosti z združenim delom. Seveda so naloge na področju raziskovalne dejavnosti predvsem naloga samega združenega dela. Potrebno je trajnejše povezovanje ter samoupravno združevanje dela in sredstev med temeljnimi organizacijami proizvodnje in raziskovalnimi organizacijami in pa razčlenitev družbenoekonomskih odnosov, organizacije in procesa odločanja v samoupravnih interesnih skupnostih. Pri tem moramo zagotoviti ustrezne pogoje tudi za področje družbenih ved, zlasti tistih, ki obravnavajo bistvene sestavne dele samobitnosti in uveljavljanje vsakega, pa tudi slovenskega naroda, kot so slovenski jezik in njegov razvoj, položaj naših manjšin in njihov razvoj, naše zgodovine in še posebej naše kulturne dediščine.

Izvršni svet se bo zavzemal za dosledno uresničevanje stališč, priporočil in sklepov o raziskovalni dejavnosti kot sestavini združenega dela, zlasti zato, da se zagotovijo pogoji za vse tesnejše povezovanje raziskovalne dejavnosti z združenim delom.

V kulturi je nedvomno poglavitno vprašanje, kako zagotoviti stabilnejše pogoje za delo dejavnostim in ustanovam, ki so posebnega družbenega pomena. Nič manj važno ni vprašanje podružbljanja kulture, torej kako naj kulturne storitve postanejo lastnina vseh delovnih ljudi in del njihove ustvarjalne dejavnosti.

V najbližnjem prihodnjem obdobju nas vse skupaj čaka naloga, da praktično izvedemo reformo usmerjenega izobraževanja. V zadnjih letih so bili vloženi intenzivni naporji v izdelavo strokovnih podlag in zasnov za to reformo na osnovi izhodišč, ki jih je opredelilo Predsedstvo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. S samoupravnimi sporazumi je bila zagotovljena tudi ustrezna dinamika potrebnih sredstev. V zakonodajnem postopku je zakon o usmerjenem izobraževanju, ni pa še dovolj storjenega v konkretnih organizacijskih in kadrovskih pripravah ter prostorskih zmogljivostih. Vse te zadeve bo treba sedaj izredno pospešiti.

V zdravstvu je potrebno sprejeti dogovor o smotrnejši delitvi dela med obstoječimi zdravstvenimi zmogljivostmi, okrepiti splošno zdravstveno službo, še zlasti pa temeljito analizirati vzroke za nesorazmerno naraščanje stroškov zdravstvenega varstva in se organizirano bojevati za racionalno uporabo vseh sredstev.

Do konca letošnjega leta bodo značilna prizadevanja za nadaljnjo preobrazbo pravosodnega sistema na podlagi ustave in sistemskih zakonov, ki jih je Skupščina po skoraj dvoletni razpravi že sprejela. Vsebinske in organizacijske spremembe v pravosodju naj zagotovijo notranje usklajen in učinkovit pravosodni sistem, vključen v ustavne procese družbene preobrazbe tako, da bo pospeševal razvoj samoupravnih odnosov. Pri tem imajo posebno vlogo nastajajoča samoupravna sodišča.

Prav tako je pred nami kompletna in zahtevna dejavnost pri uresničevanju ustave in zakonov v organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, kjer se ustavne svoboščine, pravice in dolžnosti povsem konkretno uresničujejo. V tem smislu je zlasti potrebno nadalje uveljavljati in utrjevati družbenoekonomski položaj delavca v temeljni organizaciji združenega dela in v celotni družbeni reprodukciji.

Prav tako bo v bodoče potrebno nadalje razvijati ustrezne družbene mehanizme za učinkovitejše varstvo svoboščin in pravic človeka in občana, predvsem pa njegovih samoupravnih pravic. V perspektivi vsega našega delovanja in prizadevanja mora biti misel tovariša Edvarda Kardelja, da ustvarjajmo: »razmere, v katerih bo človek kar najbolj svoboden pri takšnem osebnem izražanju in ustvarjanju, da bo lahko — na podlagi družbene lastnine proizvajalnih sredstev — svobodno delal in ustvarjal za svojo srečo.«

Za uresničitev naših ustvarjalnih nalog in ciljev so pomembne dobre in stabilne varnostno-politične razmere. Upravičeno ocenjujemo, da Jugoslavija spada med najstabilnejše dežele v svetu, kajti red in mir v naši deželi sta zasnovana na aktivni dejavnosti in zavestnem samoupravljanju najširših množic, na solidarnosti in vzajemnosti delovnega ljudstva.

Izvršni svet se bo zavzemal, da se bosta splošna ljudska obramba in družbena samozaščita razvijali kot samoupravno zasnovan sistem obrambe in zaščite v skladu z razvojem in kot sestavina socialističnih samoupravnih odnosov.

S poglobljanjem in uveljavljanjem samozaščitnega ravnanja in obnašanja delovnih ljudi, s kadrovsko in strokovno krepitvijo organov za notranje zadeve ter uvajanjem sodobnejših metod dela in modernejših tehničnih sredstev bo treba še poglobiti preventivno delovanje, storiti vse za ohranitev sedanjih ugodnih razmer in za preprečitev kakršnihkoli presenečenj, ki bi vznemirjala in motila delovne ljudi v samoupravljalnem, družbenopolitičnem in zasebnem življenju.

Izvršni svet bo deloval v smeri nadaljnega razvijanja vsestranskega in vzajemno koristnega sodelovanja s sosednjimi državami in tudi sicer v skladu s sprejeto zunanjo politiko Socialistične federativne republike Jugoslavije in njenimi mednarodnimi pogodbami. Pri tem so pred nami predvsem številne naloge za uresničitev jugoslovansko-italijanskih sporazumov, podpisanih v Osimu. Naj poudarim, da bo Izvršni svet še nadalje pozorno spremljal položaj in uresničevanje pravic slovenske narodne skupnosti v Italiji, Avstriji in na Madžarskem in v skladu z znanimi stališči Predsedstva po potrebi primerno ukrepal.

Prav tako se bo Izvršni svet zavzemal za poglobljanje gospodarskih in drugih odnosov s tujino, predvsem pa z deželami v razvoju. V tem okviru se mora Slovenija še ustrežneje organizirati in usposobiti za konkretno uresničevanje sklepov konference neuvrščenih držav v Colombu in za postopno uresničevanje smotrov novega gospodarskega sistema v svetu. To zahtevajo naši lastni interesi in je v skladu z obveznostmi, ki jih je sprejela Jugoslavija na osnovi listine Združenih narodov, v okviru gibanja neuvrščenih dežela in s sklepno listino helsinške konference o evropski varnosti in sodelovanju.

Tovarišice in tovariši delegati! Glede na odgovornost za stanje na vseh področjih družbenega življenja v republiki se naravno postavlja tudi vprašanje, kakšna naj bo sestava in kakšne naj bodo metode dela Izvršnega sveta, kako naj bodo organizirani upravni organi, da bi lahko čim učinkoviteje izpolnjevali in uresničevali svoje z ustavo, zakoni in s politiko Skupščine opredeljene naloge.

Tudi prve razprave v tej delegatski skupščini so opozorile na ta problem, posebej pa na delovanje državnih organov v pogojih poglobljenega socialističnega samoupravljanja. Seveda niso vprašljive izvršilne in upravne funkcije državnih organov, ki so opredeljene v ustavi in v zakonih, pač pa gre za vprašanje njihovega stalnega prilagajanja novim potrebam samoupravne družbe in za nujnost, da tudi oni v okviru svojih kompetenc delujejo kot iniciativni dejavnik razvoja samoupravnih odnosov.

Naj v zvezi s tem opozorim na nekaj elementov, ki se mi zdijo pomembni za vlogo, ki jo ima po ustavi Izvršni svet ob pogojih vedno bolj razvitega socialističnega samoupravljanja. Izhajati je potrebno iz tega, da ima Izvršni svet poleg ustavne obveznosti do delegatske skupščine kot najvišjega organa samoupravljanja in oblasti v republiki, ter obveznosti za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za izvajanje politike in izvrševanja zakonov in drugih splošnih aktov Skupščine Socialistične republike Slovenije, kakor tudi za delo republiških organov in obveznosti do Predsedstva republike še obveznosti za pospeševanje in razvijanje sodelovanja in koordinacije s samoupravnimi strukturami v materialni proizvodnji in družbenih dejavnostih ter obveznosti razvijanja in sodelovanja z družbenopolitičnimi organizacijami ter z delovnimi telesi republiških organov in organizacij.

Bistveno je, da Izvršni svet in vsi republiški upravni organi delujejo racionalno, koordinirano in da so stalno odprti demokratičnemu vplivu družbe.

O tej nujnosti in nalogah na tem področju govori nedavno sprejeti zvezni zakon o temeljnih državne uprave ter o Zveznem izvršnem svetu in zveznih upravnih organih. Podoben zakon je v Sloveniji v pripravi in naloga Izvršnega sveta bo, da ga čimprej pripravi in predloži tej skupščini v odločanje.

Poleg obveznosti Izvršnega sveta in upravnih organov na ravni republike bo moral Izvršni svet še v večji meri uresničevati svoje obveznosti in pravice v vseh odnosih med družbenopolitičnimi skupnostmi. V mislih imam tako odgovornosti do razvoja komunalnega sistema kot do pospeševanja neposrednega sodelovanja med republikami in avtonomnima pokrajinama na raznih področjih družbenega življenja, ki so skupnega interesa, kar postaja posebej važno in aktualno glede na začeto transformacijo zvezne uprave.

Vse te momente sem imel pred očmi pri predlogu za sestav Izvršnega sveta, ki vam ga bom podal. Poleg politične in strokovne kompetentnosti je bilo treba zagotoviti ustrezno kontinuiteto, obenem pa kadrovske osvežitve. Tako je od skupnega števila 26 članov Izvršnega sveta 11 iz dosedanje sestave, 15 pa je novih članov. Prihajajo iz organizacij združenega dela, iz družbenopolitičnih organizacij in državnih organov na ravni občine in na ravni republike ter iz federacije. Potrudil se bom, da pri predlaganju namestnikov predstojnikov organov republiške uprave zagotovim še bolj intenzivno kroženje kadrov.

Pa tudi pri kadrih v republiški upravi bo potrebno uresničevati normalno samoupravno in demokratično kroženje med združenim delom, državno upravo in družbenopolitičnimi organizacijami na eni strani ter med obično, republiko in federacijo na drugi, ter pritegovati vse večje število mladih kadrov in zagotavljati ustrezno vključevanje žensk. Naj dodam, da sedaj ne bo sprememb v organizaciji republiške uprave, v teku pa so pripravljala dela v zvezi z zakonom o državni upravi. Poleg tega bo ustanovljena posebna komisija Izvršnega sveta, ki bo na podlagi zakona, dosedanjih izkušenj in stališč ter izhodišč pripravila predloge v zvezi s potrebnimi prilagoditvami republiške uprave novim potrebam.

Predlagana organizacija Izvršnega sveta ima svoje osnove v sedanji organizaciji. Tudi v bodoče bo imel Izvršni svet Koordinacijsko komisijo kot koordinacijsko politično telo Izvršnega sveta za usklajevanje dela v samem Izvršnem svetu in za usklajevanje dela republiških upravnih organov. Posebna odgovornost Koordinacijske komisije bo tudi za sodelovanje in usklajevanje aktivnosti Izvršnega sveta z drugimi organi in organizacijami, predvsem pa tudi glede na obveznosti in pravice v odnosu do Predsedstva republike.

Koordinacijsko komisijo bodo sestavljali poleg predsednika Izvršnega sveta, ki jo bo vodil, štirje podpredsedniki, v njenem delu pa bodo sodelovali predstojniki organov in organizacij republiške uprave, glede na vprašanja, ki bodo pač na dnevnem redu.

Podpredsedniki Izvršnega sveta, ki bodo s predsednikom Izvršnega sveta predstavljali osnovni, vodilni team, bodo na čelu štirih glavnih odborov — osnovnega jedra delovnih teles Izvršnega sveta. Odbori bodo naslednji: Odbor za družbenoekonomski sistem, družbeno planiranje in razvoj, Odbor za tekoča vprašanja ekonomske in socialne politike, Odbor za družbene dejavnosti in Odbor za družbenopolitični sistem, organizacijo državne uprave ter proračun.

Vsak od teh odborov je zamišljen kot poseben delovni team, v katerem bodo člani Izvršnega sveta, v glavnem predstojniki organov uprave s posameznega področja, ob sodelovanju tudi drugih zainteresiranih dejavnikov. Naloga odborov ne bo samo v tem, da bodo predhodno razpravljali o problemih, ki bodo prihajali na dnevni red sej Izvršnega sveta, temveč tudi v tem, da bodo iniciatorji in organizatorji ter koordinatorji v celotni dejavnosti Izvršnega sveta in pa da bodo koordinirali in spremljali delo republiških organov uprave, seveda brez kakršnegakoli mešanja v njihove kompetentnosti ali pa krnjenja njihove samostojnosti.

Omeniti moram še dve telesi, in sicer Komisijo za mirnodobsko uporabo jedrske energije in Komisijo za zunanjepolitična in manjšinska vprašanja. Glede na pomembnost vprašanj, ki jih bosta ti dve komisiji obravnavali, bo komisiji vodil predsednik Izvršnega sveta. Zlasti bi poudaril Komisijo za zunanjepolitična in manjšinska vprašanja, glede na pomembne probleme, ki so s tem v zvezi pred nami, zavedajoč se, da ima Izvršni svet na tem področju le del odgovornosti in je nujno najtesnejše sodelovanje in tudi posebna odgovornost do Predsedstva republike.

Odgovorno delo bo opravljala tudi Komisija za kadre, zlasti glede na to, da Izvršni svet prek te komisije uresničuje del odgovornosti v okviru drugih družbenih organov, hkrati pa odgovarja za organiziranje dejavnosti na tem področju. Vodil jo bo eden izmed članov Izvršnega sveta.

Poleg naštetih delovnih teles bodo ostala oziroma bodo ustanovljena še druga delovna in koordinacijska telesa na ravni Izvršnega sveta, kot je na primer stalna komisija, ki opravlja zadeve Socialistične republike Slovenije v zvezi z izvajanjem zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v Socialistični republiki Sloveniji. Naloga teh teles je, da zagotavljajo, ob sodelovanju vseh zainteresiranih dejavnikov, da bo lahko Izvršni svet kot celota uspešneje opravljal svoje dolžnosti.

Tovarišice in tovariši delegati! Na podlagi tako opredeljene usmeritve glede dela Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije sem pripravil predlog sestave Izvršnega sveta. V zvezi s tem sem opravil potrebna posvetovanja.

Predlog, ki ga podajam v smislu 394. člena ustave in 333. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije, je naslednji:

Za podpredsednike Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije se izvolijo: Zvone Dragan, Vitja Rode, Dušan Šinigoj, Mara Žlebnik.

Za člane Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije se izvolijo: Boris Čižmek, dr. Anton Fazarinc, Andrej Grahor, Livij Jakomin, Jernej Jan, Štefan Korošec, Martin Košir, Tone Kovič, dr. Avguštin Lah, Ivo

Marenk, Štefan Nemeč, Marjan Osolnik, Milica Ozbič, Jože Pacek, Drago Petrovič, Majda Poljanšek, Andrej Ujčič, dr. Iztok Winkler, Jože Zakonjšek, Janez Zemljarič in Marija Zupančič-Vičar.

Ravno tako predlagam, naj Skupščina Socialistične republike Slovenije imenuje: Andreja Grahorja za republiškega sekretarja za delo, Martina Koširja za republiškega sekretarja za Ljudsko obrambo, Toneta Koviča za republiškega sekretarja za industrijo, Iva Marenka za republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Marjana Osolnika za republiškega sekretarja za mednarodno sodelovanje, Milico Ozbič za republiško sekretarko za finance, Jožeta Packa za republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun, Janeza Zemljariča za republiškega sekretarja za notranje zadeve, Marijo Zupančič-Vičar za republiško sekretarko za urbanizem, Borisa Čizmečka za predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov, dr. Antona Fazarinca za predsednika Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo, Livija Jakomina za predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze, Jerneja Jana za predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino, Štefana Korošca za predsednika Republiškega komiteja za tržišče in cene, dr. Avgušтина Laha za predsednika Republiškega komiteja za varstvo okolja, Draga Petroviča za predsednika Republiškega komiteja za energetiko, Majdo Poljanšek za predsednico Republiškega komiteja za promet in zveze, Jerneja Jana za predsednika Republiškega komiteja za kulturo, dr. Iztoka Winklerja za predsednika Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in Jožeta Zakonjška za predsednika Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem.

Tovarišice in tovariši delegati! Prosim, da odobrite predloženo sestavo Izvršnega sveta, da izvolite predložene kandidate za podpredsednike in člane Izvršnega sveta in da imenujete predložene tovarišice in tovariše iz vrst članov sveta za predstojnike organov republiške uprave! Hvala. (Ploskanje.)

Predsedujoča Tina Tomlje: Slišali smo govor in obrazložitev predloga predsednika Izvršnega sveta dr. Antona Vratuša.

Ali želi spregovoriti predsednik Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve! (Ne želi.) Želi kdo drug razpravljati o predlogu predsednika? (Ne.)

Če ne želi nihče razpravljati, zaključujemo razpravo in prehajamo na glasovanje.

Glasovali bomo zopet javno, z dviganjem rok, ločeno po zboreh. O predlogu predsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije bomo glasovali v celoti.

Gremo po našem ustaljenem redu. Prosim Zbor združenega dela, da kdor je za predlog predsednika Izvršnega sveta, prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Prosim Zbor občin, da kdor je za predlog predsednika Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije, dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Hvala.

Prosim Družbenopolitični zbor, da kdor je za predlog predsednika Izvršnega sveta, dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so Zbor združenega dela, Zbor občin in Družbenopolitični zbor soglasno sprejeli predlog predsednika Izvršnega sveta Skupščine Sociali-

stične republike Slovenije dr. Anton Vratuša. S tem so bili v vseh zborih izvoljeni za podpredsednike Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije tovariš Zvone Dragan, tovariš Vitja Rode, tovariš Dušan Šinigoj in tovarišica Mara Žlebnik.

Za člane Izvršnega sveta so bili izvoljeni: tovariš Boris Čizmek, tovariš dr. Anton Fazarinc, tovariš Andrej Grahor, tovariš Livij Jakomin, tovariš Jernej Jan, tovariš Štefan Korošec, tovariš Martin Košir, tovariš Tone Kovič, tovariš dr. Avguštin Lah, tovariš Ivo Marenk, tovariš Štefan Nemeč, tovariš Marjan Osolnik, tovarišica Milica Ozbič, tovariš Jože Pacek, tovariš Drago Petrovič, tovarišica Majda Poljanšek, tovariš Andrej Ujčič, tovariš dr. Iztok Winkler, tovariš Jože Zakonjšek, tovariš Janez Zemljarič in tovarišica Marija Zupančič-Vičar.

Izmed članov Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije se imenujejo: Andrej Grahor za republiškega sekretarja za delo, Martin Košir za republiškega sekretarja za ljudsko obrambo, Tone Kovič za republiškega sekretarja za industrijo, Ivan Marenk za republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Marjan Osolnik za republiškega sekretarja za mednarodno sodelovanje, Milica Ozbič za republiško sekretarko za finance, Jože Pacek za republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun, Janez Zemljarič za republiškega sekretarja za notranje zadeve, Marija Zupančič-Vičar za republiško sekretarko za urbanizem, Boris Čizmek za predsednika Republiškega komiteja za vprašanja borcev narodnoosvobodilne vojske in vojaških invalidov, dr. Anton Fazarinc za predsednika Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo, Livio Jakomin za predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze, Jernej Jan za predsednika Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino, Štefan Korošec za predsednika Republiškega komiteja za tržišče in cene, dr. Avguštin Lah za predsednika Republiškega komiteja za varstvo okolja, Drago Petrovič za predsednika Republiškega komiteja za energetiko, Majda Poljanšek za predsednico Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje, Andrej Ujčič za predsednika Republiškega komiteja za kulturo, dr. Iztok Winkler za predsednika Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in Jože Zakonjšek za predsednika Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem.

Dovolite, tovarišice in tovariši, da v vašem in v svojem imenu čestitam na novo izvoljenemu Izvršnemu svetu in mu zaželim veliko delovnih uspehov in našega plodnega medsebojnega sodelovanja! (Ploskanje.)

Ker je s tem dnevni red skupnega zasedanja Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora izčrpan, zaključujem skupno zasedanje vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije.

S tem se hkrati zaključuje tudi prva seja Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora.

Še eno obvestilo. Prosim člane na novo izvoljenega Izvršnega sveta, da se zberete v banketni dvorani v tem nadstropju, kjer boste pred predsednikom Skupščine Socialistične republike Slovenije podali slovesno izjavo.

(Skupno zasedanje je bilo končano ob 14. uri)

28. junija 1978

Predsedoval: Emil Tomažič,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek zasedanja ob 9.40.

Predsedujoči Emil Tomažič: Tovariši delegati! Skupno zasedanje Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora bom po dogovoru z obema predsednicama vodil jaz.

Ekspoze k poročilu o uresničevanju resolucije Skupščine Socialistične republike Slovenije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju bo podal tovariš Jernej Jan, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino. Prosim tovariša Jerneja Jana, da poda ekspoze!

Jernej Jan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina Socialistične republike Slovenije je 26. marca 1975 sprejela resolucijo o ekonomskih stikih Slovenije z državami v razvoju. Njen namen je bil, da opredeli naloge ter nosilce zadolžitev v Socialistični republiki Sloveniji za hitrejši razvoj odnosov z državami v razvoju ter da jih usmeri v vsestransko razvijane gospodarske, znanstveno-tehnične, prosvetne, kulturne, informativne in ostale stike s temi državami.

Naloge iz resolucije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju se postopoma uresničujejo. Obseg ekonomskih odnosov Slovenije s temi državami se širi, vse bolj je v njih prisotna nova vsebina in nove oblike. Ekonomski odnosi z državami v razvoju in neuvrščeni državam so dobili mesto v družbenem planu Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 kot tudi v resolucijah o politiki izvajanja družbenega plana Slovenije v letu 1977 in v letu 1978. Menjavo s temi deželami naj bi intenzivirali predvsem z večjim združevanjem sredstev za izvedbo konkretnih programov in projektov in s pospeševanjem vsestranskega sodelovanja z deželami v razvoju ter dolgoročnejšim sodelovanjem prek višjih oblik gospodarskega sodelovanja.

Uresničevanje resolucije o ekonomskih stikih Slovenije z deželami v razvoju poteka po eni strani v pogojih vse bolj zapletene in zaostrene krizne situacije v svetovnem gospodarstvu in mednarodnih ekonomskih odnosih, po dru-

gi strani pa v pogojih uveljavljanja socialističnega samoupravnega družbeno-ekonomskega sistema in novega sistema ekonomskih odnosov s tujino v Jugoslaviji, na osnovi ustave, zakona o združenem delu in drugih sprejetih zakonskih predpisov.

Za današnjo situacijo v svetu je značilen pritisk vladajočih sil, ki se kaže še posebej v njihovem prizadevanju za krepitev svoje pozicije ob poizkusih reševanja kriznih vprašanj na bistveno nespremenjenih zasnovah, na račun manj razvitih držav. Temu pritisku in tendencam se postavljajo po robu neuvrščene države in države v razvoju v svojem boju za svoboden lasten gospodarski razvoj, za ekonomsko emancipacijo in dekolonizacijo ter za enakopravno sodelovanje v mednarodni delitvi dela. Prevladujoča oblika uveljavljanja hegemonije in ohranitve obstoječih družbenoekonomskih odnosov postajajo vse bolj nadnacionalne družbe, ki naj bi s pomočjo svoje ekonomske moči pomagale zadržati doseganje monopole nad viri surovin, nad energetskimi viri, hkrati pa tudi nad prenosom znanja in sodobno tehnologijo.

Takšno stanje v svetovnem gospodarstvu in mednarodnih ekonomskih odnosih postaja vse bolj nevzdržno. V njem se skriva nevarnost permanentne krize ter poglobiten vir nestabilnosti in pretresov, od katerih trpi vsa mednarodna skupnost, po naravi svojega bitja pa največ države v razvoju. V njem je stalna nevarnost za mir in varnost v svetu, saj se z nadaljevanjem takšnega stanja ustvarjajo pogoji za nekontroliran razvoj, ki utegne imeti nepredvidene mednarodne posledice. Iz tega sledi, da je edini izhod iz sedanjega stanja v bistvenih spremembah mednarodnega ekonomskega sistema. Zato dobiva zasnova nove mednarodne ekonomske ureditve, ki je bila določena na VI. in VII. posebnem zasedanju Generalne skupščine v deklaraciji in programu akcije za vzpostavitev nove mednarodne ekonomske ureditve in zaokrožena predvsem na področju sodelovanja med neuvrščeniimi državami in državami v razvoju na konferenci šefov držav in vlad neuvrščenihi držav v Colombu, vse večjo težo in se vse bolj konkretizira in razširja ne le na vsa ekonomska področja, temveč na vsa družbena področja. Zato je postal boj za vzpostavitev nove mednarodne ekonomske ureditve prvorazredno politično vprašanje in najvažnejša naloga celotne mednarodne skupnosti in zlasti neuvrščenihi držav in držav v razvoju.

V bistvu gre pri razreševanju vseh teh problemov za svetovni razredni konflikt, za borbo za drugačno prerazdelitev presežne vrednosti v svetovnem okviru in s tem za odpravo težkih strukturnih problemov, ki se tičejo vsega človeštva in ki jih v okviru sedanjega sistema mednarodnih ekonomskih odnosov ni več možno uredjevati.

Oblike in načini prenosa tehnologije so eden najpomembnejših faktorjev gospodarskega razvoja, ki je še vedno koncentriran v majhnem številu razvitih držav, ki imajo nad tehnologijo monopol in absolutno kontrolo. Njihovo sodelovanje z deželami v razvoju temelji na izrazitem interesu profita, brez zadostnega razumevanja za številne probleme razvijajočega se gospodarstva in družbe v deželah v razvoju. Različne restriktivne klavzule, ki jih nadnacionalne družbe ter drugi prodajalci tehnologije uveljavljajo pri prenosu svoje tehnologije v dežele v razvoju, kot so navezovanje prenosa tehnologije na nakup opreme, finančna sredstva in kadre svojega principala, omejitve pri izvozu blaga itd., imajo za posledico bistveno stopnjo podrejenosti, povzročajo socialno diferenciacijo, v marsikaterem primeru pa tudi politične napetosti. Oblike in načini prenosa tehnologije predstavljajo v mnogih primerih še ved-

no metodo za izvajanje hegemonije razvitih dežel nad deželami v razvoju, z vsemi gospodarskimi, družbenoekonomskimi in političnimi posledicami, prav tako pa predstavljajo tudi orodje za izvajanje blokvske politike. Zato je sestavni del bitke za novo mednarodno ekonomsko ureditev tudi bitka za enakopravnejše načine in oblike prenosa tehnologije, ki naj deželam v razvoju omogoči, da smotrno izrabijo svoja naravna bogastva in druge dobrine, ki naj bi jih uporabili za razvoj, da usposobijo lastne vodstvene in druge strokovne kadre ter da organizirajo proizvodnjo v skladu s svojimi lastnimi interesi ter dolgoročnimi in kratkoročnimi planskimi usmeritvami.

Tudi situacija na mednarodnem monetarnem področju je odraz globokih sprememb in vse večjih nasprotij, do katerih prihaja v mednarodnih ekonomskih odnosih. Zlom povojnega mednarodnega monetarnega sistema, ki je slo-nel na konvertibilnosti dolarja v zlato, koristi oziroma ustreza interesom tistih vodilnih držav, ki lahko z vplivom svoje nacionalne valute v svetu pokrivajo svoje izdatke v tujini oziroma svoje finančne deficite prevržejo na druge. Zato so nujna prizadevanja in iskanja, da se dolar v mednarodni trgovini postopoma nadomesti z drugimi valutami in oblikami plačilnih sredstev, da neuvrščene države razvijajo neposredno medsebojno finančno in monetarno sodelovanje in da valute teh držav v večji meri kot doslej nastopajo kot plačilno sredstvo in se s tem počasi otresejo izključne odvisnosti od dolarja.

Tako prihaja obstoječi sistem mednarodnih ekonomskih odnosov vedno bolj v nasprotje z realnimi odnosi v svetu. Zašel je v resno krizo, ko je pokazal svojo neučinkovitost, tako pri razreševanju problemov globalnih gospodarskih odnosov med razvitimi in nerazvitimi kakor tudi pri razreševanju dolgoročnih problemov znotraj razvitega kapitalističnega sistema in med razvitimi nasploh.

Izhajajoč iz spoznanja, da je povezava s svetom pogoj hitrejšega lastnega gospodarskega razvoja, je Jugoslavija stalno razvijala vsestranske odnose s svetom. Pri tem je na osnovi koncepcije neuvrščenosti, v interesu lastnega obstoja in razvoja, vnesla v prakso in teorijo mednarodnih ekonomskih odnosov načelo po izključitvi gospodovanja in izkoriščanja iz njih. Zato se je v vsem svojem povojnem obdobju spričo svojega specifičnega družbenega razvoja in položaja, v katerem je bila, vedno borila proti vsaki obliki odkrite ali pri-krite ekonomske ali politične prevlade.

V teh svojih stališčih je Jugoslavija videla tudi zunanjo obliko za potrjevanje lastne poti v socializem. V tem smislu je za nas sodelovanje z drugimi deželami na enakopravnih osnovah ter uveljavitev take nove mednarodne ekonomske ureditve, ki bi delovala proti različnim oblikam hegemonije in dominacije, tudi pogoj našega lastnega razvoja. Zato razvijanje sodelovanja z državami v razvoju in neuvrščenimi državami ter bitka za uveljavitev nove mednarodne ekonomske ureditve ni politična parola, temveč naš neposreden življenjski interes. To pa tudi zahteva, da izdelane koncepcije nove mednarodne ekonomske usmeritve stalno vnašamo v vse oblike multilateralnega in bilateralnega gospodarskega sodelovanja in odnosov, da svojo lastno strategijo mednarodnih ekonomskih odnosov in njihovo aktivno načrtovanje in izvrševanje temeljimo na samoupravnih socialističnih družbenoekonomskih odnosih ter da v procesu podružbljanja zunanje politike in mednarodnih odnosov zagotovimo, da se pri oblikovanju prvin te strategije in tega načrtovanja čimbolj neposredno uveljavljajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela ozi-

roma, da delavci v temeljnih organizacijah združenega dela tudi na tem področju postanejo temeljni nosilci celotnega delovanja in odločanja.

Tovarišice in tovariši delegati! Pri pripravi poročila o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih Slovenije z deželami v razvoju so sodelovali praktično vsi organi in organizacije, ki jih resolucija zavezuje. V štirimesečno razpravo v Skupščini SR Slovenije so se vključile organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, Gospodarska zbornica Slovenije, Socialistična zveza delovnega ljudstva, Zveza sindikatov Slovenije, banke in drugi dejavniki. Razprava je razširila obravnavo tudi na problematiko nove mednarodne ekonomske ureditve v svetu, na položaj, v katerem se Slovenija in Jugoslavija v tem trenutku nahajata, ter zajela tudi vse tiste aktivnosti, ki jih je treba v republiki izvrševati z vidika našega vključevanja v borbo za novo mednarodno ureditev.

Pri tem je razprava izhajala tudi iz izhodišč, ki jih je v zvezi z oceno mednarodnih ekonomskih procesov in vključevanja Jugoslavije v mednarodno menjavo dela oblikoval Republiški svet za mednarodne odnose in ki jih je obravnavalo tudi Predsedstvo Socialistične republike Slovenije, ter iz dokumentov VIII. kongresa Zveze komunistov Slovenije in iz dokumentov XI. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije. Na ta način je razprava obogatila v resoluciji in poročilu vsebovano osnovo in omogočila, da Izvršni svet in drugi dejavniki podrobneje opredelijo svoje naloge in smeri delovanja. Dodala je tudi vrsto novih sugestij, ki jih Izvršni svet v celoti sprejema.

V poročilu so predloženi nadaljnji ukrepi in akcije, ki so potrebne za uspešnejše uresničevanje resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih Slovenije z deželami v razvoju. Vrsta teh nalog in aktivnosti se nanaša na Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, ki bo te naloge uresničeval v tesnem sodelovanju z vsemi tistimi dejavniki, ki so v predloge nadaljnjih ukrepov in akcij vključeni kot nosilci, prav tako pa tudi z vsemi tistimi, ki lahko prispevajo k poglobljenemu sodelovanju z deželami v razvoju.

Razprava je pokazala, da je pri tem najpomembnejše naslednje:

1. Zagotoviti je treba zadostno poznavanje bistva in smeri mednarodnih procesov ter obveščenost delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, da bodo na področju mednarodnih ekonomskih odnosov odločali v skladu z načelnimi izhodišči in prizadevanji Jugoslavije za nov mednarodni ekonomski sistem. O tem je treba organizirati razprave v temeljnih organizacijah združenega dela.

Razprave v temeljnih organizacijah združenega dela naj se usmerijo v spoznavanje dejanskega stanja in problemov mednarodnih ekonomskih odnosov, nasprotij, ki v svetu nastajajo na tem področju, in poskusov vsiljevanja hegemonije, ne glede na to, od kod ti prihajajo. Prav tako naj se razprave usmerijo na problematiko nadnacionalnih družb kot posebnih oblik dominacije in neokolonialističnih odnosov oziroma kot sredstev za izvajanje pritiskov na neuvrščene države. Pri tem se je še posebej pomembno seznaniti z metodami dela in realnimi interesi nadnacionalnih družb.

V vseh organizacijah združenega dela, ki se vključujejo v mednarodne ekonomske odnose, bi bilo treba oceniti dosedanje povezave in stike s tujimi poslovnimi partnerji in ustanovami, in sicer z vidika mednarodne politike Jugoslavije ter z vidika dogovorjenih razvojnih smeri, za katere smo se v Jugoslaviji in Sloveniji dogovorili. V celoti gre za to, da dejansko spojimo aktivnost

pri realizaciji gospodarskega razvoja s stališči in prizadevanji, ki jih uveljavljamo na področju mednarodne ekonomske politike.

V razpravah v organizacijah združenega dela je treba posvetiti posebno pozornost tudi problematiki prenosa tehnologije. Moramo se otresti različnih restriktivnih klavzul in drugih omejitev, ki jih razviti svet vsiljuje in s katerimi pogojuje prenos tehnologije ter skuša zadržati svoj prevladujoči položaj.

2. Z ustanovitvijo Samoupravne interesne skupnosti Slovenije za ekonomske odnose s tujino so bili vzpostavljeni pogoji za delovanje novega sistema ekonomskih odnosov s tujino ter opredeljeno mesto samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja o vseh pomembnejših vprašanih vključevanja v mednarodno menjavo. Zato je treba krepiti vlogo in odgovornost te skupnosti ter njeno notranjo samoupravno organiziranost, saj je sestavni del združenega dela, s katerim in v katerem temeljne organizacije združenega dela uresničujejo in usklajujejo svoje posebne in skupne interese v ekonomskih odnosih s tujino.

Istočasno pa je treba pospešiti tudi neposredno sporazumevanje in povezovanje organizacij združenega dela v okviru vse Jugoslavije, na konkretnih projektih in programih združevati delo in sredstva za skupno ustvarjanje deviznega prihodka, s samoupravnimi sporazumi opredeliti udeležbo temeljnih organizacij združenega dela pri ustvarjenem deviznem prihodu ter v tem okviru uveljaviti skupno planiranje, skupen riziko in skupno odgovornost za poslovanje s tujino vseh tistih, ki medsebojno trajno sodelujejo pri proizvodnji blaga in storitev za izvoz ali pri drugih oblikah vključevanja v mednarodno menjavo.

Na podlagi teh sporazumov morajo organizacije združenega dela v večji meri kot doslej združevati delo in sredstva tudi za povečanje izvoza in drugih oblik skupnega nastopa v državah v razvoju, tako v okviru delovnih organizacij, sestavljenih organizacij združenega dela in drugih institucionaliziranih oblik združevanja kot tudi med organizacijami združenega dela, ki institucionalno med seboj sicer niso povezane, ki pa v medsebojni proizvodnji in dohodkovni soodvisnosti trajno sodelujejo.

Taka usmeritev naj postane tudi sestavni del razvojne in poslovne politike bank. Čimprej pa je treba tudi ustanoviti jugoslovansko banko za mednarodno ekonomsko sodelovanje, ki bo postala pomemben dejavnik pri razvijanju naših odnosov z deželami v razvoju.

3. Večja usmeritev v povečanje odnosov z deželami v razvoju mora biti prisotna v planih organizacij združenega dela kot sestavni del plana razvoja vsake organizacije združenega dela. V teh planih bodo organizacije združenega dela morale določiti svoje konkretne naloge, cilje in akcije svojega nastopa na tem področju, upoštevajoč tudi spremembe in dopolnitve obstoječe gospodarske strukture, ki naj omogočajo hitrejši razvoj odnosov s temi državami, pa tudi razvojne načrte teh držav.

Razvoj ekonomskih odnosov s temi državami ne more več sloneti le na klasični blagovni menjavi. Le-ta sicer nedvomno predstavlja pomemben spodbujevalni faktor naše gospodarske aktivnosti na eni strani ter ustreznejšo in sprejemljivejšo oskrbo s surovinami na drugi strani, vendar zaradi svojih mnogokrat kratkoročnih, v veliki meri od svetovnih gibanj odvisnih faktorjev ne daje stalnih in zanesljivih perspektiv.

Celotna aktivnost na področju sodelovanja z državami v razvoju mora biti zato usmerjena v večje uveljavljanje dolgoročne proizvodne kooperacije, poslovno-tehničnega sodelovanja, skupnih vlaganj in drugih višjih oblik gospodarskega sodelovanja. Pri tem se moramo usposobiti, da bomo pri svojem nastopu v deželah v razvoju lahko nudili celovitejšo ponudbo, ter povezati inženiring, projektantsko in konzultantsko dejavnost s proizvodnjo opreme in drugega blaga, ki se vgrajuje v objekte, ter z organizacijami združenega dela, ki opravljajo gradbene, montažne in druge storitve pri izvajanju investicijskih del v tujini.

4. Moramo se usposobiti za znanstveno in strokovno širše in popolnejše obvladovanje in analiziranje vseh dogajanj v zvezi z oblikovanjem nove mednarodne ekonomske ureditve in položaja v svetu. V zvezi s tem je potrebno oblikovati koncepte raziskovalnega dela na področju mednarodnega ekonomskega sistema in ga povezati in vključiti v raziskovalno dejavnost na področju lastnega razvoja ter v tem okviru uskladiti delovanje raziskovalnih institucij, ki se v SR Sloveniji ukvarjajo s problematiko mednarodnih ekonomskih odnosov, ter njihove programe dela povezati in usmeriti v temeljne ter konkretne raziskave za potrebe posameznih uporabnikov.

Uresničevanje nove mednarodne ekonomske ureditve zahteva vztrajno in usmerjeno raziskovalno dejavnost, ki bo omogočila, da vsebino, organizacijo in oblike našega delovanja v odnosih s tujino prilagodimo novim potrebam. Pri tem velja posebej poudariti neobhodno usklajevanje interesov uporabnikov in nosilcev raziskovalne dejavnosti, kajti le tako bo mogoče izgraditi družbeni koncept vsebine in smeri raziskovalne dejavnosti na tem področju.

Raziskovalne institucije morajo s svojimi kadri, raziskavami in informacijami prispevati k boljši obveščenosti delavcev v združenem delu, da bodo lažje in uspešnejše sprejemali odločitve pri razvijanju sodelovanja z državami v razvoju in na drugih področjih vključevanja v mednarodno menjavo dela.

5. Organizacije združenega dela imajo obsežne naloge v zvezi z usklajevanjem svojega nastopa v državah v razvoju ter organiziranjem zunanjetrgovinske mreže in kadrov. Da bi se te naloge lahko uspešno izvedle, je treba oblikovati programe in strategijo nastopa v posameznih državah ali regijah ter organiziranost zunanjetrgovinske mreže in kadrov graditi na osnovi takih skupno dogovorjenih programov.

6. Posebno pozornost je treba posvetiti tudi sodelovanju z deželami v razvoju na področju zdravstva, izobraževanja, kulture, raziskovalne dejavnosti in na ostalih področjih družbenih dejavnosti. Obenem je treba izpopolniti celotni sistem izobraževanja, od osnovnih šol do univerz, tako da bi bili naši kadri boljše usposobljeni za sodelovanje z državami v razvoju.

Skupni raziskovalni projekti na najrazličnejših področjih, izmenjava izkušenj, medsebojno spoznavanje kulturnih posebnosti, sodelovanje na področju izobraževanja, vse to so široke možnosti skupnih ustvarjanj, ki vodijo ne le k boljšemu medsebojnemu spoznavanju in h krepitevi človeških stikov, temveč so tudi eden od pogojev za uspešno sodelovanje na gospodarskem področju.

Izvršni svet sprejema pobude iz skupščinske razprave in bo s tem v zvezi predložil Skupščini SR Slovenije poseben dokument.

7. Sodelovanje z deželami v razvoju je treba pospeševati tudi z ukrepi tekoče ekonomske politike.

Na področju pospeševanja našega nastopa v državah v razvoju smo v naši republici poleg vseh spodbujevalnih ukrepov, ki so uveljavljeni v Jugoslaviji, sprejeli nekatere dopolnilne ukrepe, in to:

— organizacije združenega dela ne obračunavajo in plačujejo davka na dohodek od tistega dela dohodka, ki ga vložijo v proizvodne zmogljivosti v državah v razvoju,

— s samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev za pospeševanje gospodarskega sodelovanja z državami v razvoju so združena sredstva za kreditiranje predinvesticijskih del, raziskovanja trga, priprav za ustanovitev mešanih in lastnih podjetij ter priprav za vzpostavljanje dolgoročne proizvodne kooperacije in drugih višjih oblik sodelovanja s temi državami, in končno

— v sklepih, ki jih je sprejela Skupščina Samoupravne interesne skupnosti Slovenije za ekonomske odnose s tujino in ki določajo veljavni režim uvoza Slovenije v letu 1978, je uvoz blaga, proizvedenega v lastnih ali mešanih podjetjih v državah v razvoju, urejen tako, da se to blago lahko uvaža izven deviznih omejitev, ki sicer veljajo za uvoz blaga iz drugih držav.

Te stimulacije še ne predstavljajo zadostne spodbude za dolgoročno preusmeritev našega gospodarstva v te države. Zato si je potrebno prizadevati, da se v okviru politike pospeševanja izvoza kot dela skupne devizne politike Jugoslavije zagotovi prek instrumentarija izvoznih stimulacij, ki se določa s samoupravnim sporazumom republiških samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino v Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino, našemu izvozu blaga in storitev v države v razvoju taka obravnava, ki bo tudi ekonomsko stimulirala naše organizacije združenega dela za nastop v teh državah. Istočasno pa je treba proučiti tudi uvozno stran, še posebej veljavni blagovni režim uvoza, carinsko politiko ter obstoječe uvozne takse.

Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da Skupščina SR Slovenije sprejme poročilo o izvajanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih odnosih Slovenije z državami v razvoju, potrdi predloge nalog in aktivnosti, ki so v tem poročilu vsebovani oziroma ki iz poročila izhajajo, ter zadolži nosilce nalog za njihovo izvršitev.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije in Zveza sindikatov Slovenije sta v zvezi z obravnavo poročila Izvršnega sveta o uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih Slovenije z deželami v razvoju ter v zvezi s stališči Republiškega sveta za mednarodne odnose o mednarodnih ekonomskih procesih in vključevanju Jugoslavije v mednarodno menjavo dela organizirala široko razpravo, izhajajoč iz širšega družbenoekonomskega in političnega okvira sodelovanja z neuvrčenimi državami in državami v razvoju. S to razpravo je treba nadaljevati v temeljnih organizacijah združenega dela, v samoupravnih organizacijah in skupnostih, v bankah, v Gospodarski zbornici in drugod.

V tem smislu se razprava o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih Slovenije z deželami v razvoju in aktivnosti v zvezi s tem z današnjo obravnavo na zborih Skupščine SR Slovenije ne zaključujejo. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo še naprej spremljal uresničevanje resolucije Skupščine SR Slovenije ter danes dogovorjenih nalog in aktivnosti, v okviru svojih pristojnosti ukrepal za hitrejšo uresničevanje nalog in ciljev na

tem področju ter o tem tudi tekoče poročal Skupščini Socialistične republike Slovenije. Hvala lepa.

Predsedujoči Emil Tomazič: S tem zaključujem skupno zasedanje Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora. Zbori nadaljujejo delo na ločenih sejah. Hvala lepa.

(Zasedanje je bilo končano ob 10.05.)

26. julija 1978

Predsedovala: **Silva Jereb**,
predsednica Zbora občin

Začetek zasedanja ob 9.30.

Predsedujoča **Silva Jereb**: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam skupno zasedanje Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije, na katerem bomo na predlog Izvršnega sveta najprej poslušali ekspozice Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije k poročilu Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978, nato pa še informacijo Izvršnega sveta o posledicah neurja in toče v območju Socialistične republike Slovenije v mesecih juniju in juliju letos.

Prehajamo na 1. točko skupnega zasedanja. Prosim tovariša **Zvoneta Dragana**, podpredsednika Izvršnega sveta, da poda ekspozice Izvršnega sveta k poročilu o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978. Besedo ima tovariš **Zvone Dragan**. Prosim!

Zvone Dragan: Tovarišice in tovariši delegati!

V času, ko zaključujemo prvo polovico obdobja uresničevanja družbenega plana SR Slovenije in SFR Jugoslavije, smo priča izredni družbenopolitični aktivnosti na vseh ravneh ustvarjalnega snovanja, ki je dobilo nove spodbude s kongresi Zveze komunistov Slovenije in Jugoslavije, z referatom predsednika **Tita** in z deli **Edvarda Kardelja**. To je trdna podlaga za odločno akcijo na vseh ključnih točkah družbenoekonomskega razvoja. Doseženi razvoj in raven socialističnih samoupravnih odnosov in proizvodjalnih sil nam daje možnosti, da še bolj uspešno povečujemo materialno osnovo združenega dela in vse višje dvigamo življenjsko raven delovnih ljudi in občanov.

O najpomembnejših rezultatih in problemih pri izvajanju družbenega plana SR Slovenije in temeljnih nalogah razvoja v tem in naslednjem letu so tekle intenzivne razprave v delegatski bazi in v delovnih telesih zborov Skupščine SR Slovenije, v Predsedstvu SR Slovenije, v delovnih telesih Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, Republiške konference SZDL, Republi-

škega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije. Odbor udeležencev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije je ocenil uresničevanje obveznosti posameznih podpisnikov in obravnaval prve predloge za spremembe in čopolnitve dogovora, ki so jih dale nekatere organizacije združenega dela in samoupravne interesne skupnosti.

Dosedanje razprave so potrdile osnovne ugotovitve in predloge v poročilu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978, hkrati pa so terjale še temeljitejšo osvetlitev nekaterih razvojnih vprašanj in problemov, kar smo upoštevali pri sestavi tega ekspozija.

Zavedamo se, da si uspešnega razreševanja problemov in nalog na doseženi razvojni stopnji ni moč zamisliti brez celovitega gospodarskega sistema in njegove uskladitve s cilji družbenoekonomskega razvoja. To je temelj za nepretrgan proces preverjanja, prilagajanja in oblikovanja učinkovitejše razvojne in ekonomske politike v samoupravnem sistemu družbenega planiranja. To je zanesljiva pot k hitrejšemu razvijanju novih oblik samoupravnega povezovanja in organiziranja delavcev v združenem delu in odstranjevanju mnogih zaprek na poti uveljavljanja samoupravljanja kot celovitega in učinkovitega sistema obvladovanja celotne družbene reprodukcije.

Zakonodajna aktivnost v zveznem in republiškem merilu bo zagotovila zaokroženo sistemsko osnovo za nadaljnjo preobrazbo družbenoekonomskih odnosov. Tako intenzivno pripravljamo še nekaj pomembnih sistemskih zakonov, zlasti zakone o osnovah sistema razširjene reprodukcije, o temeljih sistema cen in družbeni kontroli cen, o samoupravnem družbenem planiranju, o skupnih osnovah svobodne menjave dela, o davčnem sistemu in druge.

Ena ključnih nalog pri uresničevanju zakona o združenem delu je uvajanje novih družbenoekonomskih osnov dohodkovnih odnosov med proizvodnjo in trgovino. Kasnitve pri pripravi predloga zakona o obveznem združevanju dela in sredstev proizvodnje in trgovine ne morejo opravičiti prepočasnega uveljavljanja dohodkovnih odnosov in predolgega ohranjanja kupoprodajnih odnosov. Kljub pomembnim rezultatom, ki smo jih dosegli pri sklepanju samoupravnih sporazumov med trgovino in proizvodnjo v letu 1977 in na začetku tega leta, je potrebno opozoriti na nekatere deformacije in slabosti, ki se pojavljajo na tem področju, zlasti na pojave zapiranja tržišča, večanja števila posrednikov in težnje, da se s samoupravnimi sporazumi predvsem spreminjajo cene mimo sprejete politike cen, pa tudi formalističnih pristopov k samoupravnemu sporazumevanju. S sistemskimi rešitvami in intervencijskimi ukrepi moramo ustvariti pogoje, ki bodo spodbujali proces združevanja dela in sredstev ter napore za povečevanje produktivnosti dela tako v proizvodnji kot v trgovini.

Enotnejši, razvitejši in plansko usmerjen jugoslovanski trg je bistven pogoj za dinamičen, racionalen in usklajen razvoj nacionalnih gospodarstev in skupnega jugoslovanskega gospodarstva. Zato moramo v procesu sporazumevanja in dogovarjanja še intenzivneje skupno graditi vse tiste elemente ekonomskega sistema in razvojne politike, ki spodbujajo sodelovanje in sporazumno delitev dela. To je nujno, če želimo vzporedno z uveljavljanjem samoupravnega družbenega planiranja razvijati in utrjevati tudi vlogo trga, in to ne kot stihijo mimo volje in hotenj samoupravljalcev, temveč kot spodbudo za širjenje blagovne proizvodnje, za dinamičen in racionalen razvoj proizvajalnih sil, za povečanje

individualne in družbene produktivnosti dela ter bolj skladno, predvsem pa učinkovitejše usmerjanje naložb.

Leto 1978 je prvo leto, v katerem so socialistične republike in avtonomni pokrajini neposredno odgovorne za lastne in skupne rezultate v ekonomskih odnosih s tujino. Prvič so dogovorno določene plačilnobilančne in deviznobilančne pozicije republik in pokrajin ter njihove obveznosti in pravice pri oblikovanju in uresničevanju plačilne in devizne bilance Jugoslavije. Tako smo začeli z vsemi problemi in začetnimi težavami vred uresničevati novi sistem ekonomskih odnosov s tujino.

Osnutek zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela, ki ga bomo dali v kratkem v širšo javno obravnavo, bo dal konkretnejšo podlago za urejanje odnosov med udeleženci svobodne menjave dela ter za oblike in načine pridobivanja dohodka s svobodno menjavo dela. Temu zakonu bodo morale takoj slediti dopolnitve zakonov o posameznih družbenih dejavnostih. Sprejetje omenjenih zakonov bo gotovo pospešilo preobrazbo družbenoekonomskih odnosov na tem področju družbene reprodukcije, kjer je še vedno močno zasidrana proračunska miselnost.

Kljub določenemu napredku moramo, če gledamo celovito, vendarle ugotoviti, da smo v bistvu šele na začetku poti pri uveljavljanju dohodkovnih odnosov v materialni proizvodnji in na drugih področjih družbenega razvoja. Zlasti se prepočasi izvajajo konkretne rešitve, ki bi presegale zaprtost in kratkoročno usmerjenost organizacij združenega dela. Prepočasno uveljavljanje pravic in obveznosti iz minulega dela pa najbolj ovira razvoj dohodkovnih odnosov in racionalnejše kroženje akumulacije.

Sistem delitve po delu mora postati glavna spodbuda za povečevanje posamične in družbene produktivnosti dela, uspešnejše samoupravljanje in učinkovitejše poslovanje. Zato so nujni dodatni napor, da se obstoječe stanje kritično analizira in intenzivirata tudi družbenopolitična akcija in samo strokovno delo. Bitka za nagrajevanje po delovnem prispevku pomeni tudi politični spopad z vsemi, ki se upirajo temu procesu. Ta bitka je pomembnejša, kot je videti na prvi pogled, saj je oblikovanje ustreznega ekonomskega instrumentarija za nagrajevanje po delovnem prispevku ključni člen pri delovanju celokupnih dohodkovnih odnosov.

Preobrazba družbenoekonomskih odnosov se nujno opira na uveljavljanje samoupravnega družbenega planiranja. Osnove za to določa že zvezni zakon o temeljih sistema družbenega planiranja, bogate pa so tudi izkušnje, ki smo si jih pridobili ob pripravljanju in uresničevanju planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti za obdobje 1976—1980. Na vsem tem mora temeljiti tudi republiški zakon o družbenem planiranju. Predlog za izdajo tega zakona bomo pripravili za sejo skupščinskih zborov v mesecu septembru ali oktobru.

Prav pripravljanje in sprejemanje srednjeročnih planov in analiz o izvajanju planov postopno utrjuje spoznanje, da je moč zagotoviti dinamičen in skladnejši razvoj na kvalitetnih temeljih, če pospešimo proces samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja o skupnih nalogah in interesih ter na tej osnovi tudi samoupravno združevanje sredstev za doseganje skupno dogovorjenih razvojnih ciljev. Zato je povsem nevzdržno, da nekateri nosilci planiranja še sedaj nimajo lastnih ali skupno dogovorjenih planov in samoupravnih sporazumov o njihovih temeljih, v mnogih primerih pa so plani povsem neskladni

z novim sistemom družbenega planiranja. To je prav tako groba kršitev samoupravnega položaja delavcev, delovnih ljudi in občanov, ki resno zavira razvoj, kot neodgovorno izpolnjevanje obveznosti, sprejetih z dogovori in samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov ter s pogodbami. Zato je nujno ukrepanje na vseh ravneh, od skupščin družbenopolitičnih skupnosti in njihovih izvršnih svetov do bank, ki bi morale zavračati vse zahtevke za investicijske projekte, če niso širše utemeljeni s planskimi dokumenti, odobravati pa samo tiste, ki vzdržijo zaostrena merila z vidika dolgoročnosti in družbene racionalnosti, za kar so odgovorne predvsem banke.

Pri izvajanju novega sistema družbenega planiranja je še veliko sledov stare prakse. To je pogosto bolj posledica objektivnih težav, zahtevnega postopka ali nerazumevanja bistva in vsebine sistema družbenega planiranja v razmerah socialističnega samoupravljanja kot pa zavestnega ohranjanja etatičnega ali liberalističnega sistema usmerjanja družbenega razvoja, ki je v preteklosti pogosto omogočal prodor administrativno-birokratskih ali pa skupniskolastniških odnosov.

Prav tako še ni v zadostni meri uveljavljeno medobčinsko sodelovanje pri razreševanju razvojnih problemov, ki so v skupnem interesu več občin, zlasti na področju gospodarske in družbene infrastrukture ter prostorskega planiranja. Pomanjkanje takšnega sodelovanja in nedosledno uresničeno načelo sočasnosti planiranja je tudi imelo za posledico premajhno usklajenost družbenih planov občin in družbenega plana SR Slovenije.

Pri uveljavljanju samoupravnega družbenega planiranja v krajevnih skupnostih smo šele na začetku, saj se v tem obdobju prvič uresničuje ustavna pravica in dolžnost krajevnih skupnosti, da sprejemajo samoupravne sporazume o temeljnih planov in na tej podlagi zasnovane lastne plane. Vendar za sedaj le redki plani krajevnih skupnosti že temeljijo na sklenjenih samoupravnih sporazumih o temeljnih plana, na realno ugotovljenih potrebah in materialnih možnostih ter zlasti na skupnem planiranju krajevnih skupnosti in temeljnih organizacij združenega dela.

Letos smo pred zahtevnimi nalogami, saj moramo začeti oblikovati naloge in cilje družbenega razvoja za naslednje srednjeročno obdobje, od leta 1981 do 1985, in dolgoročnega razvoja do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000 ter pospešiti priprave za dogovore o temeljnih prostorskih planov in prostorskih planov vseh družbenopolitičnih skupnosti za obdobje do leta 1985 oziroma z določenimi elementi do leta 2000.

V samoupravni praksi in družbeni zavesti se razmeroma s težavo utrjuje spoznanje o prostorskem planiranju kot integralnem delu samoupravnega sistema družbenega planiranja, o medsebojni odvisnosti ekonomskih, socialnih, kulturnih, prostorskih, ekoloških in drugih vidikov družbene reprodukcije in razvoja. Tudi zato se na področju urbanističnega in prostorskega planiranja s težavo, ponekod pa tudi z odpori, uveljavljajo nove prvine planiranja.

Prizadevanja za hitrejše uveljavljanje samoupravnega sistema družbenega planiranja so istočasno tudi najučinkovitejši prispevek k izvajanju politike varstva dobrin splošnega pomena in vrednot človekovega okolja. Perečih problemov onesnaženosti zraka in voda na posameznih območjih v naši republici ni mogoče reševati mimo razvojnih programov in planov organizacij združenega dela in drugih samoupravnih skupnosti. Zdravo in urejeno človekovo okolje je interes tako posameznika kot širše skupnosti. Ta proces je moč uveljavljati le

organizirano po poti samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja v procesu planiranja celovitega družbenega razvoja. Zato je nujno, da vse samoupravne organizacije in skupnosti ter drugi nosilci planiranja zagotovijo vključevanje nalog v zvezi z razreševanjem problematike v okolju kot pogoj bolj uravnoteženega razvoja zlasti v svoje samoupravne sporazume in dogovore o temeljnih planov.

Ni slučaj, da imamo vse več primerov, ko se posamezne organizacije združenega dela skupaj z zainteresiranimi občani odločajo za modernizacijo obstoječih tehnoloških postopkov iz ekonomsko-tehničnih in ekoloških razlogov.

Tovarišice in tovariši delegati!

Zapleteni pogoji gospodarjenja, ki so posledica reševanja notranjih razvojnih problemov in tudi zaostrenih odnosov v svetovnem gospodarstvu, so pomembna značilnost za preteklo obdobje izvajanja družbenega plana SR Slovenije in SFR Jugoslavije. Že v času, ko smo se dogovarjali o temeljnih usmeritvah nadaljnjega razvoja in sprejemali družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1976—1980, smo se zavedali, da so njegovi cilji zelo zahtevni, saj naj bi na mnogih področjih pomenili prelomnico v razvoju. Zato je prav, da sedaj, ko po izteku prve polovice srednjeročnega obdobja ocenjujemo uresničevanje družbenega plana, upoštevamo širše razmere, ki so vplivale na izvajanje planskih nalog. Zgolj doseganje osnovnih materialnih okvirov brez ustreznih sprememb v strukturi in krepitvi kvalitetnih dejavnikov ter utrjevanju samoupravljanja z razvojnega stališča še namreč ne pomeni docela uspešnega izvajanja srednjeročnega plana.

Dosedanja dinamika razvoja se v treh letih zelo približuje planskim predvidevanjem. Po izrazito nizki rasti v letu 1976 smo uspeli v SR Sloveniji ujeti s planom predvideno dinamiko proizvodnje, vendar ocenjujemo, da kljub dinamični rasti ne bo moč v prihodnjih letih povsem nadomestiti nižje rasti proizvodnje iz leta 1976. Ugodna gibanja proizvodnje v letu 1977 se nadaljujejo tudi v letošnjem letu. Tako je v prvem polletju obseg industrijske proizvodnje za 7,1 % večji kot v enakem obdobju leta 1977 in bo po predhodnih ocenah v letu 1978 doseženo okoli 7-odstotno povečanje, kar je skladno z resolucijskimi predvidevanji.

Kljub nekaterim zamudam in slabostim pri uresničevanju osnovnih nalog družbenega plana SR Slovenije in dogovora o njegovih temeljih lahko ugotovimo, da so v teku pozitivni procesi, ki vodijo k odpravljanju nekaterih osnovnih strukturnih neskladij v materialni proizvodnji. Tako se pozitivni premiki kažejo predvsem v energetiki, pa tudi v proizvodnji in predelavi hrane, medtem ko je razvoj surovinske osnove in izvozno usmerjenih dejavnosti manj izrazit in bolj diferenciran, največja pa so odstopanja pri izgradnji cestne infrastrukture.

Opozoriti je potrebno, da se v razmerah dokaj živahne gospodarske rasti in bolj sproščene ekonomske politike ponovno krepijo pritiski na povečanje cen, zmanjšuje se interes organizacij združenega dela za večji prodor na tuja tržišča, ohranjajo se nekatere negativne tendence pri zaposlovanju, še vedno pa tudi nismo uspeli povsem zagotoviti gibanja vseh oblik porabe v odvisnosti od ustvarjenega dohodka, kar vse otežuje izvajanje politike ekonomske stabilizacije.

V prvi polovici tega srednjeročnega obdobja je rast cen industrijskih izdelkov in inflacija, merjena s cenami na drobno, skorajda za polovico manjša kot v prejšnjem planskem obdobju. Tudi v prvih šestih mesecih leta 1978 je gibanje cen globalno v skladu s predvidevanji, hitreje rastejo le cene storitev.

Kljub temu bomo morali v bodoče usmeriti napore za obvladovanje inflacije predvsem v hitrejše uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov gospodarjenja in v odpravljanje motenj v strukturi ponudbe in povpraševanja, saj problemi, s katerimi se srečujemo pri obvladovanju inflacije, opozarjajo, da zgolj s politiko cen ni moč zagotoviti trajnih osnov ekonomske stabilizacije.

Zavedamo se, da je povečanje tehnične in tehnološke ravni, optimalno uporabo proizvodnih zmogljivosti, smotrnejšo izrabo delovnega časa, modernizacijo proizvodnih procesov, večjo tehnološko in delovno disciplino ter večji delež znanja in raziskovalnega dela v doseženem dohodku možno doseči le v daljšem obdobju. Kljub temu moramo kritično oceniti dejstvo, da družbena produktivnost dela kot zbirni kazalnik kvalitete razvoja v prvih treh letih izvajanja plana raste po minimalni stopnji, v nekaterih dejavnostih pa celo stagnira.

V zvezi z gibanjem produktivnosti dela je potrebno še posebej opozoriti na nezadovoljiva gibanja na področju zaposlovanja, ki so v veliki meri povezana s prepočasnim uveljavljanjem kvalitetnih dejavnikov razvoja. Izvršni svet ugotavlja, da se ne uresničujejo mnoge usmeritve glede racionalnejšega in produktivnejšega zaposlovanja kot enega od pogojev za dvig produktivnosti dela. Kljub zaostrenim pogojem za pridobivanje dohodka in nižji gospodarski rasti na začetku tekočega srednjeročnega plana prevladujejo v politiki zaposlovanja ekstenzivne tendence. Tudi strukture zaposlenih kvalitetno ne izboljšujemo, saj je me novo zaposlenimi kar več kot polovica delavcev brez strokovne usposobljenosti. Vse to kaže, da se pri odpiranju novih delovnih mest še vse premalo upoštevajo celotni družbeni stroški, ki pogosto, zlasti v razvitejših območjih, znatno presegaajo vrednost neposrednih naložb v nova delovna mesta.

Dosežena razmerja na področju razporejanja dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela in delitve celotnega družbenega proizvoda na osnovne oblike porabe so bila v letu 1976 v nasprotju s temeljnimi usmeritvami družbenega plana, kajti vse oblike porabe, razen sredstev za razširitev materialne osnove dela, so rasle hitreje od ustvarjenega dohodka. Ob hitrejši gospodarski rasti v letu 1977 smo dosegli skladnejša delitvena razmerja. Čeprav realizirani odnosi v delitvi dohodka in družbenega proizvoda v prvih dveh letih srednjeročnega obdobja niso povsem v skladu z usmeritvami družbenega plana, Izvršni svet ocenjuje, da bo potrebno v prihodnjih letih zagotoviti bolj skladna razmerja predvsem z višjo rastjo ustvarjenega dohodka, racionalnejšo uporabo sredstev in z doslednejšim uveljavljanjem z družbenimi plani opredeljenih razmerij pri razporejanju dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela.

Povprečni realni dohodki zaposlenih so kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja in nizki produktivnosti dela naraščali za 3 % povprečno letno, kar je skupaj z rastjo vseh drugih oblik prejemkov prebivalstva in krepitvijo družbenega standarda prispevalo k stabilni rasti življenjske ravni prebivalstva.

Z vsakoletnim usklajevanjem pokojnin z gibanjem povprečnih osebnih dohodkov zaposlenih je zagotovljena tudi stabilna rast življenjskega standarda upokojencev. Z novelo republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v juliju 1977 se je znatno izboljšal materialni položaj borcev NOV pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943, s tako imenovano zajamčeno pokojninsko osnovo. Na ta način je nad 27.000 borcem zagotovljena pokojnina v višini povprečnega osebnega dohodka zaposlenih v republiki iz preteklega leta.

Med dosežki na področju izboljševanja življenjskega standarda je potrebno zlasti poudariti intenzivno stanovanjsko izgradnjo v prvih dveh letih tega sred-

njeročnega obdobja, saj smo od planiranih 65 000 stanovanj v letih 1976 in 1977 zgradili kar 29 178 stanovanj, čeprav v družbenem sektorju manj, kot smo načrtovali. Problemi v letošnjem letu opozarjajo, da je precejšen del razpoložljivih sredstev za stanovanjsko izgradnjo slabo izkoriščen zaradi nerešenih urbanističnih in lokacijskih zadev. To utegne upočasniti že doseženi ritem izgradnje stanovanj, hkrati s premalo razvitimi dohodkovnimi odnosi med vsemi partnerji v procesu izgradnje in opremljanja stanovanj pa vpliva tudi na rast cen na tem področju. Na podlagi stališč kongresov Zveze komunistov je treba čimprej izdelati akcijske programe za postopno uveljavljanje ekonomske stanarine in oblikovanje ustreznega sistema subvencij za kategorije zaposlenih z nižjimi dohodki.

Uspehi na področju ekonomskih odnosov s tujino v letu 1976 so bili očitno pretežno kratkotrajne narave, ker niso bili zasnovani na kvalitetni preusmeritvi organizacij združenega dela na večji izvoz in trajnejše nadomeščanje uvoza. Plačilnobilančni in deviznobilančni položaj republike se je pod vplivom ukrepov tekoče ekonomske politike v začetnem obdobju izvajanja srednjeročnega plana sicer izboljšal, hkrati pa niso bili ustvarjeni pogoji, da bi vključevanje v mednarodno menjavo postalo bistven dejavnik gospodarske rasti in tudi kvalitetnih premikov v gospodarjenju. Tako je celotna mednarodna menjava potekala na nižji ravni od predvidene. Izvršni svet ocenjuje, da zaostajanje v izvozni aktivnosti v prihodnjih letih ne bo moč nadoknaditi, če ne dosežemo predvsem v okviru organizacij združenega dela bistvenih premikov v smeri intenzivnejšega in trajnejšega vključevanja v mednarodno menjavo, ki pa mora biti podprto z učinkovitimi ukrepi ekonomske politike v federaciji in na ravni republike.

Naloge na področju skladnejšega regionalnega razvoja so se v razmerah nižje gospodarske rasti, kot je bila načrtovana, izvajale z različno intenzivnostjo. Kljub počasnejšemu izravnavanju razlik v razvitosti posameznih območij v SR Sloveniji od predvidevanj in kljub različni intenzivnosti vendarle uresničujemo temeljne naloge na tem področju. Rast družbenega proizvoda, zaposlenosti in investicij je v manj razvitih in manj razvitih obmejnih območjih občutno višja kot v vsej republiki. Izvršni svet se zaveda, da je še nadalje potrebno v okviru materialnih možnosti celotne republike pospeševati hitrejši razvoj v manj razvitih in manj razvitih obmejnih območjih. V ta namen je potrebno zlasti spodbujati združevanje sredstev in dela na dohodkovnih osnovah, pospešiti izgradnjo nekaterih objektov gospodarske infrastrukture na teh območjih in zmanjševati razlike v družbenem standardu med posameznimi območji.

To bodo pomembne izkušnje tudi za preobrazbo sedanjega sistema in politike pospeševanja razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo po letu 1980. V poročilu Zveznega izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana Jugoslavije je namreč poudarjeno zaostajanje v razvoju manj razvitih republik in še zlasti SAP Kosovo. Glede na to, da republike in federacija izpolnjujejo vse svoje obveznosti do sklada za pospeševanje gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo, po oceni Zveznega izvršnega sveta pa niso bili doseženi zadovoljivi rezultati, ocenjujemo, da je potrebno po letu 1980 za pospeševanje gospodarsko manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo sistem postaviti na nove samoupravne osnove, kar je tudi skladno s politično usmeritvijo XI. kongresa ZKJ. Pri tem moramo bolj izrabiti možnosti že v okviru veljav-

nega zakona o stalnih sredstvih sklada glede neposrednega združevanja sredstev, ki naj v določenem delu nadomestijo sredstva obveznega posojila. To bo pospešilo tudi prenos znanja ter tehničnih, tehnoloških in organizacijskih izkušenj z razvitih na manj razvita območja. Ugotavljamo, da so bili na področju samoupravnega združevanja dela in sredstev med organizacijami združenega dela iz razvitejših republik in SAP Vojvodine ter organizacijami združenega dela iz manj razvitih republik in SAP Kosovo doseženi dokaj skromni rezultati glede na objektivne potrebe in možnosti.

Da bi pospešili proces samoupravnega združevanja dela in sredstev, ki naj bi po letu 1980 postal prevladujoča oblika pospeševanja razvoja manj razvitih območij v Jugoslaviji, si bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prizadeval, da bodo organizacije združenega dela iz območja SR Slovenije ob sodelovanju Gospodarske zbornice Slovenije in bank v skladu s svojimi neposrednimi interesi ter potrebami uresničevanja razvojnih usmeritev v družbenem planu SR Slovenije konkretizirale programe in projekte, ki bi lahko bili osnova za samoupravno združevanje sredstev. V zvezi s tem naj bi navezale neposrednejše in trajnejše stike z ustreznimi organizacijami združenega dela v manj razvitih republikah in SAP Kosovo.

Dosežena raven družbenoekonomske razvitosti socialističnih republik in avtonomnih pokrajin ob vse večjem uveljavljanju procesa samoupravnega združevanja sredstev terja tudi celovitejše kriterije za objektivizirano oceno stopnje razvitosti posamezne socialistične republike in avtonomne pokrajine.

V prvi polovici obdobja uresničevanja srednjeročnega plana so bili doseženi pomembni uspehi na področju krepitve varnosti, družbene samozaščite in ljudske obrambe. Analize kažejo, da se sicer uresničujejo s planom predvidena vlaganja iz različnih virov za krepitev materialne osnove splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, še vedno pa zaostajamo z vlaganji za zagotavljanje blagovnih rezerv in s hitrejšim razvojem baznih oziroma visokogorskih in obmejnih območij, ki so posebnega pomena za splošno ljudsko obrambo. Prav tako je potrebno sprejeti ustrezne ukrepe za večja vlaganja za zaščito prebivalstva in materialnih dobrin ob naravnih in drugih hudih nesrečah.

Tovarišice in tovariši delegati!

Družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1976—1980 je zastavil na področju razširjene reprodukcije izredno zahtevne naloge, tako glede obsega investicij kot tudi glede sprememb v njihovi strukturi. Gibanja v prvih treh letih izvajanja družbenega plana kažejo, da so investicije v osnovna sredstva ob zmanjšanem izvoznem povpraševanju v letih 1977 in 1978 osnovni generator pospeševanja gospodarske rasti. Njihova udeležba v družbenem proizvodu se je dvignila na 20 %, kar celo nekoliko presega predvidevanja družbenega plana, vendar so ta razmerja dosežena na nižji ravni gospodarske rasti od predvidene.

Delež naložb v gospodarsko infrastrukturo se je povečal od 21 % v letu 1975 na okoli 34 % v letu 1978. To povečanje je zlasti rezultat velikega obsega naložb v energetiko, katerih udeležba v skupnih vlaganjih v osnovna sredstva gospodarstva se je povečala od 10,2 % v letu 1975 na okoli 22,4 % v letu 1978.

Učinkovitost investiranja se je močno poslabšala v prvih letih tega srednjeročnega obdobja. To je delno posledica velikih sprememb v sektorski strukturi naložb z visoko udeležbo kapitalno intenzivnih panog, kot sta energetika in promet, z zahtevno tehnično strukturo naložb, pa tudi s podaljšanjem aktivizacijske dobe oziroma trajanjem investicijske izgradnje. Vendar poslabševanje

učinkovitosti investiranja opozarja tudi na vrsto pomanjkljivosti v vseh fazah priprave in uresničevanja investicijskih projektov.

V strukturi virov sredstev za naložbe še naprej upada delež lastnih sredstev organizacij združenega dela, kar še zaostruje odvisnost procesa razširjene reprodukcije od bančnih virov. Sorazmerno velike obveznosti za odplačevanje najetih posojil, združevanje sredstev za naloge skupnega pomena in druge obveznosti še nadalje zmanjšujejo delež dejansko razpoložljivih lastnih sredstev za investicije na ravni temeljnih organizacij združenega dela. V sistemu razširjene reprodukcije potemtakem še vedno prevladujejo oblike zbiranja sredstev na osnovi zakonov in kreditiranja. Kjer poteka združevanje sredstev na osnovi samoupravnih sporazumov oziroma zakonov o obveznem združevanju sredstev, kot je to pri energetiki, železniški infrastrukturi in cestnem gospodarstvu, se dogovorjene investicijske usmeritve izvajajo uspešneje, znatno manjše pa je združevanje sredstev na osnovi dohodkovne soodvisnosti in povezanosti samih organizacij združenega dela za hitrejši razvoj posameznih dejavnosti, torej na osnovi združevanja dela in sredstev.

Organizacije združenega dela v globalu ne izkazujejo na svojih računih dovolj akumulacije, da bi pokrile vse tekoče obveznosti. To jih pogosto sili, da uporabljajo tudi del amortizacije za odplačila ali pa najemajo nova posojila pri bankah, da bi tako pokrile stare obveznosti. Banke bi morale na različne načine bolj spodbujati procese samoupravnega združevanja dela in sredstev, od aktivne prisotnosti pri oblikovanju skupnih programov do izdelave finančne konstrukcije z ustrežno udeležbo samoupravno združenih sredstev med dohodkovno soodvisnimi partnerji. Tudi celotni prihodek bank mora biti vse bolj odvisen od rezultatov samoupravnega združevanja sredstev njihovih upravljavcev in vse manj od obresti in provizij, ki so za sedaj prevladujoče. Vse to terja dosledno uveljavitev resolucijske zahteve, da nobena banka ne bi smela sprejeti v obravnavo projekta, za katerega ni zagotovljena ustrezna udeležba samoupravno združenih sredstev, posebno v primerih, ko je povezanost partnerjev na dohodkovni podlagi v reprodukcijskem procesu objektivno dana. Ta kriterij naj velja tudi pri usmerjanju tujih sredstev v okviru bank in Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Že ob proučevanju finančnih rezultatov poslovanja v devetmesečnem obdobju leta 1977 je bilo sprejeto stališče, da ni razlogov za spreminjanje izhodišč za družbeno aktivnost pri sanaciji na novo nastalih izgub. Sprejeto je bilo tudi priporočilo, da je potrebno pravočasno in še pred iztekom roka za predložitev zaključnih računov okrepiti aktivnost vseh dejavnikov pri sanaciji izgub in odpravljanju njihovih temeljnih vzrokov. Na osnovi podatkov o njihovi končni višini v letu 1977 je bilo ocenjeno, da izvajanje sprejetih sistemskih zakonov o pogojih in postopku za sanacijo, o sredstvih rezerv ter o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka daje zadostno osnovo za aktivnost delavcev v združenem delu, ki naj postane glavno gibalno sanacijskih postopkov in iskanja materialnih možnosti za uspešnejše poslovanje. Po podatkih Službe družbenega knjigovodstva Slovenije so izgube temeljnih organizacij s področja gospodarstva za leto 1977 znašale 1132 milijonov din. Nekrito izgubo v znesku 484 milijonov din je izkazovalo 65 temeljnih organizacij.

V sanacijskih postopkih so bile pokrite vse izgube, od tega dve tretjini v obliki sanacijskih kreditov. To kaže, da je še vedno v premajhnem delu temeljnih organizacij prisotna zaveztost, da v okviru organizacijskih dohodkovnih in poslovnih povezav prevzemajo skupne rizike v poslovanju in nato s skup-

nim preverjanjem sanacijskih programov zagotovijo sprejemanje ukrepov, ki bodo vodili h korenitemu odpravljanju vzrokov izgub. Rešitve na področju pokrivanja izgub bi morale bolj temeljiti na načelu, da je vključevanje sredstev skladov skupnih rezerv in sredstev, združenih v temeljnih bankah, v načrt potrebnih sredstev za izvedbo sanacijskih programov upravičeno le v primerih, ko sanatorji z lastnimi sredstvi ne morejo izvesti v celoti sprejetih sanacijskih ukrepov, za katerih uspešnost jamčijo sami. S posebno odgovornostjo moramo spremeljati gospodarjenje v tistih temeljnih organizacijah, kjer že vrsto let upada akumulacijska sposobnost in so še posebej neustrezna delitvena razmerja glede na doseženi dohodek.

Izvršni svet je sprejel pobudo delegatov Zbora združenega dela in Gospodarske zbornice Slovenije in pripravil predlog za spremembo in dopolnitev zakona o davku iz dohodka tozdiv, ki ga bo še v tem mesecu posredoval Skupščini SR Slovenije. Dohodek tozdiv v delu, ki predstavlja davčno osnovo, je v letošnjem letu po dosedanjih podatkih višji od pričakovanega, kar omogoča Izvršnemu svetu, da predlaga Skupščini SR Slovenije ukrepe, ki bodo v skladu z družbenim planom in letošnjo resolucijo:

- podpirali bomo prizadevanja za izboljšanje akumulacijske sposobnosti gospodarstva z znižanjem splošne davčne stopnje;
- materialno bomo spodbujali združevanje sredstev za prometno infrastrukturo, kar je v skladu s prioritetami srednjeročnega plana;
- predvsem pa želimo s temi ukrepi materialno spodbuditi prizadevanja tistih tozdiv, ki bodo znatneje povečali izvoz blaga in storitev.

Ker pa je priliv sredstev iz dohodka tozdiv za nekatere samoupravne interesne skupnosti nad dogovorjenim obsegom, je Izvršni svet že priporočil tem interesnim skupnostim, da s svojimi ukrepi omejijo nadaljnji čezmerni dotok sredstev.

Tovarišice in tovariši delegati!

Z družbenim planom SR Slovenije za obdobje 1978—1980 smo se dogovorili, da pospešeno razvijamo gospodarsko infrastrukturo, predvsem energetiko in promet, surovinsko proizvodnjo in zlasti tiste industrijske veje, ki bodo v prihodnje nadomestile sedanje pretežno enosmerne blagovne tokove s tujino, v tehnološkem in v regionalnem smislu. Pospešena investicijska dejavnost že omogoča slovenskemu gospodarstvu oskrbo z raznovrstnimi energetskega viri. Zlasti se je v letu 1978 izboljšal položaj v proizvodnji in prenosu električne energije. Z rednim obratovanjem TE Šoštanj IV, HE Srednja Drava II, osmega agregata v Fali in črpalne elektrarne Moste ter 380 kV omrežja bo zaokroženi elektroenergetski sistem z močjo 1630 MW prvokrat proizvedel prek 7 milijard kilovatnih ur električne energije, ki postaja vse pomembnejša postavka v energetskega bilanci SR Slovenije. V začetku leta 1980 bo z obratovanjem NE Krško omogočena zanesljiva oskrba z električno energijo do leta 1983.

Vse pomembnejši energetskega, tehnološki in surovinski vir postaja naravni plin. Gradnja magistralnega plinovodnega sistema poteka po programu. Zaostaja le gradnja prevzemnih objektov, zlasti še gradnja mestnih omrežij, zato bo treba najti ustreznejše rešitve, da bi se porabniki pravočasno vključili v izkoriščanje plina kot energetskega, tehnološkega in surovinskega vira.

V razvoju naftno-plinskega gospodarstva in z njim povezane petrokemije v tem srednjeročnem obdobju in v naslednjih planskih obdobjih je potrebno dosledno uveljaviti skupne interese, zasnovane na skupnem prihodku in dohodku

med proizvajalci in porabniki naftnih in petrokemičnih proizvodov, s tem pa tudi dolgoročne interese SR Slovenije na področju energetike in širših strukturnih sprememb v gospodarstvu. Takšnim težnjam moramo prilagoditi skupen koncept razvoja naftnopredelovalnih in petrokemičnih kapacitet. Zato skupaj z Gospodarsko zbornico Slovenije, Ljubljansko banko — Združeno banko in temeljnimi nosilci razvoja na področju naftno-plinskega gospodarstva in petrokemije izdelali akcijski program za učinkovitejše uresničevanje tega koncepta v SR Sloveniji. Zaradi izredne tehnološke in finančne zahtevnosti bomo razvojni program naftno-plinskega gospodarstva izvedli v več fazah.

Ustanovitev poslovne skupnosti za to področje bo pospešila realizacija sprejetega koncepta. Združevanje sredstev za posamezne projekte mora upoštevati tudi plačilnobilančni in deviznobilančni položaj republike, kar je eden najpomembnejših pogojev za povečanje naftnopredelovalnih in tudi petrokemičnih kapacitet. V okviru Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino je potrebno še bolj konkretizirati naloge nosilcev razvoja naftno-plinskega gospodarstva in petrokemije na področju trajnejšega sodelovanja z deželami — izvoznicami nafte in drugimi državami v razvoju. Za uspešno uresničevanje razvojnih nalog naftnoplinskega gospodarstva v SR Sloveniji je potrebno nadaljevati razgovore o dolgoročnih nabavah nafte in utekočinjenega plina s Kuvajtom, Libijo, Alžirijo in drugimi deželami — proizvajalkami nafte in iskati sodobne oblike razširjenega gospodarskega sodelovanja.

Izvršni svet je že v preteklih letih kritično ocenjeval neurejene dohodkovne odnose med porabniki in predelovalci nafte v vsej Jugoslaviji in se bo še naprej zavzemal za razdelitev uvoznih kontingentov nafte v skladu s porabo naftnih derivatov. Zato je potrebno intenzivneje delovati v smeri uresničevanja v dogovoru o temeljnih družbenega plana SR Slovenije sprejetih obveznosti za razvoj naftnopredelovalnih kapacitet in čimprej razširiti in usposobiti rafinerijske kapacitete v Lendavi ter v kontinuiteti začeti z izgradnjo rafinerijskih kapacitet v energetske coni v Kopru.

Počasneje od predvidevanj uresničujemo naloge na področju prometne infrastrukture, zlasti pri izgradnji cestnega omrežja, čeprav tečejo dela in priprave programov na največjih projektih, kot je avtocesta Dolgi most—Vrhnika, v skladu s dinamiko, predvideno v dogovoru o temeljnih družbenega plana SR Slovenije. V letu 1978 je predviden začetek gradnje predora Karavanke in mejnega predora Šentilj, medtem ko je izgradnja mestnega dela hitre ceste skozi Maribor že v teku. Nadaljevalna dela na obalni cesti še niso stekla zaradi težav s projektno dokumentacijo. Za gradnjo cest na odsekih Razdrto—Fernetiči, Naklo—Ljubljana, Dolgi most—Škofljica, Pesnica—Šentilj in za gradnjo dodatnih počasnih pasov na cesti Ljubljana—Višnja gora, ki je v dogovoru o temeljnih družbenega plana SR Slovenije predvidena pogojno, v tem času še niso zagotovljena finančna sredstva.

Zaostajanje za planom gradnje magistralnih cest v SR Sloveniji je očitno. Zato je potrebno proučiti, katera ozka grla lahko hitro odpravimo in s tem omogočimo hitrejši pretok prometa, predvsem z gradnjo obvoznic, vpadnic v mesta in mejnih prehodov. Obenem moramo tudi proučiti, na katerih magistralnih cestah lahko izboljšamo prepustnost z izgradnjo tretjih pasov za počasna tovorna vozila.

Osimski sporazumi predvidevajo več novih cest in izboljšanje dosedanjih cestnih povezav. Z mednarodnimi razgovori sta že določeni trasi za cesto pod Sabotinom, ki bo prek italijanskega ozemlja povezovala jugoslovanski del Brd

s Solkanom, in za cesto na Kolovratu na jugoslovanski strani. To cesto je potrebno zgraditi namesto dosedanje, ki je bila z dokončno označitvijo mejne črte prepuščena Italiji, njeno gradnjo pa plača italijanska stran. V tem letu se bodo začela dela na mejnem prehodu Vrtojba pri Novi Gorici, ki naj bi prevzel večji del mednarodnega tranzitnega cestnega tovornega prometa v tem območju. V celoti je potrebno zagotoviti usklajen program izgradnje vseh cestnih povezav, ki jih omenjajo osimski sporazumi, in infrastrukturnih objektov za industrijsko cono pri Sežani, hkrati pa se dogovoriti o načinu njihovega financiranja.

Modernizacija železniške mreže sicer kasni, vendar sta dograditev avtomatskega programskega bloka na odseku Jesenice—Ljubljana v letu 1977 in ranžirne postaje Zalog v letošnjem letu pomembna dosežka, ki povečujeta stopnjo avtomatizacije na magistralnih progah in odpravljata eno izmed ozkih grl v našem železniškem prometu. V letu 1978 nadaljujemo z modernizacijo magistralnih prog Jesenice—Dobova in Sentilj—Koper. Izvršni svet ocenjuje, da bo do konca srednjeročnega obdobja moč v veliki meri nadomestiti zaostajanje pri uresničevanju srednjeročnega programa na področju izgradnje železniške infrastrukture.

Investicije v kmetijstvu in živilski industriji potekajo na temelju samoupravnega sporazuma o kreditiranju naložb v kmetijstvu in živilski industriji ter kreditiranju proizvodnje in zalog kmetijskih pridelkov in predelave v SR Sloveniji v letih 1974—1980. Pri naložbah v agroindustrijski kompleks sicer ugotavljamo povečano udeležbo v skupnih gospodarskih naložbah od 6,1 % v letu 1975 na okoli 8,2 % v letu 1978, vendar pa njihova udeležba v obdobju 1976—1978, ki bo po ocenah znašala v povprečju 6,9 %, zaostaja za predvidenimi 8,8 % za celotno srednjeročno obdobje.

Močno poslabšana akumulacijska sposobnost je onemogočila uresničevanje načrtovanega obsega naložb pri melioracijah in nakupu zemljišč za kmetijske organizacije združenega dela in pri ureditvenih posegih in skupnih vlaganjih kmetov z organizacijami združenega dela. Za pospešitev naložb so bili že sprejeti naslednji ukrepi: povečanje prispevka od spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, ki se odvaaja za melioracije, izboljšanje kreditnih pogojev in prenos dela državnega kapitala na organizacije združenega dela za nakup zemlje in sovlaganje organizacij združenega dela v proizvodne skupnosti s kmeti.

V zadnjem času se pojavljajo nekatere težave pri začetku gradnje sladkorne tovarne, treba pa je zagotoviti večjo odgovornost strojogradnje za pravočasne dobave opreme in pospešiti uresničitev dogovora z Zveznim izvršnim svetom glede zagotovitve tako imenovanega sladkornega dinarja. Prav tako je nujno pospešiti ukrepe za hitrejšo obnovo sadnih in vinogradniških nasadov, gradnjo prašičerejskih farm, gradnjo skladišč in sprejemnih centrov za žito, v živilski industriji pa gradnjo mlekarn. Izvršni svet sodi, da bo tudi pri bodočih naložbah na področju agroindustrijskega kompleksa potrebno doseči predvsem večji obseg združevanja sredstev predelovalne industrije in trgovine za vlaganja v kmetijstvo, in sicer tako v SR Sloveniji kot tudi na širšem jugoslovanskem območju.

Na doseženi stopnji razvoja SR Slovenije mora postati stalno pospeševanje izvoza temeljni kriterij prestrukturiranja. Uresničevanje razvojnih programov v smeri prestrukturiranja je še vedno močno vezano na uvoz opreme, in sicer predvsem iz razvitih zahodnih držav. Pri uvozu tuje tehnologije bomo v pri-

hodnje še odvisni od uvoza iz razvitih držav, vendar se moramo zavedati dejstva, da so oblike in načini prenosa tehnologije še vedno znana metoda za izvajanje monopola, nadzora in usmerjanja razvoja. Zato je zmanjševanje odvisnosti pri uvozu tehnologije ena od ključnih nalog vsake organizacije združenega dela in celotnega gospodarstva ter posebno znanstveno-raziskovalne dejavnosti.

Pomanjkanje kvalitetnih programov, nezadostna medsebojna tehnološka in poslovna povezanost, premajhna finančna sredstva in omejene možnosti uvoza opreme niso omogočile želenega prestrukturiranja proizvodnje in modernizacije tiste predelovalne industrije, ki je usmerjena v izvoz, zlasti kovinsko predelovalne, elektro, lesne, tekstilne in kemične industrije.

Na področju proizvodnje surovin in v predelovalni industriji smo že dosegli nekatere pozitivne premike v prestrukturiranju, pri posameznih projektih pa zaostajamo, kar slabi začrtano dinamiko prestrukturiranja. Z izgradnjo hladne valjarne na Jesenicah se je povečala stopnja predelave izdelkov črne metalurgije in izboljšala oskrba s tovrstnimi materiali. V strukturi proizvodnje smo povečali delež plemenitih jekel. V zamudi je izgradnja elektropeči v Železarni Jesenice in rekonstrukcija jeklarne Ravne. Zaradi teh zamud ne bomo uresničili načrtovanega povečanja obsega proizvodnje jekla in Slovenske železarne so že dale pobudo za spremembo nalog v dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije. Modernizacija zmogljivosti za proizvodnjo glinice je zaključena, prav tako so zadovoljujoče kapacitete za predelavo aluminija in bakra. Zaostaja pa rekonstrukcija zmogljivosti primarnega aluminija.

Na področju bazne kemije uspešno poteka uresničevanje nekaterih projektov (ftalanhidrid, furfurool, metanol, surovine za industrijo pralnih sredstev, citronska kislina, julon in drugi). Po podatkih združenja tozdiv kemične industrije bo možno izboljšati pokrivanje uvoza z izvozom kemičnih izdelkov v Sloveniji od 32 odstotkov v letu 1977 na okoli 50 odstotkov v letu 1980. Na področju kemije zlasti zaostajajo projekti dimetiltereftalata, druga faza umetnih gnojil v Kemi in žveplene kisline v Cinkarni. Zato moramo vložiti velike napore, da bo v jesenskem obdobju v analizi izvajanja dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije temeljito ocenjena realna dinamika realizacije navedenih projektov, ki so izredno pomembni z vidika oskrbe industrije z reprodukcijskim materialom in s tem zmanjšanja uvozne odvisnosti, pa tudi z vidika celotnega prestrukturiranja slovenske industrije.

V lesnem kompleksu vse bolj zaokrožujemo celoten reprodukcijski cikel. Pokrivanje potreb po lesu in lesnih tvarivih poteka v skladu z dogovorom o temeljih družbenega plana, kar je že vplivalo na bistveno zmanjšanje uvoza tovrstnega materiala. Z uveljavitvijo dohodkovnih odnosov med trgovino, proizvajalci pohištva, proizvajalci tvariv in proizvajalci drobnih lesnih proizvodov bodo dane možnosti za odpravo izgub, ki nastajajo pri proizvodnji ivernih plošč, pomembnega člana v reprodukcijski verigi.

Strojgradnja in profesionalna elektronika sta pomembni za prestrukturiranje industrije, predvsem z vidika razvoja domače opreme in tehnologije in tudi z vidika izvoznega kriterija, saj povečujeta delež izvoza proizvodov višje stopnje predelave. Obe dejavnosti sta med ključnimi tudi pri izvozu kompleksnih inženiringov, v katere je vgrajena domača oprema s tehnologijo in lastnim znanjem. Rezultati se kažejo v novih proizvodih ter vlaganjih v modernizacijo in razširitev proizvodnih zmogljivosti.

V tekstilni industriji je že opaziti rezultate večjega notranjega prestrukturiranja glede na potrebe domačega in tujega tržišča. Nekatere organizacije združenega dela so že dosegle po kvaliteti in asortimentu svojih izdelkov takšno raven, da se že močno uveljavljajo na tujih zahtevnejših tržiščih. V tej smeri je tudi načrtan temeljni cilj prestrukturiranja tekstilne industrije ob modernizaciji proizvodnje in avtomatizaciji, naslonjen na domače surovine in reprodukcijske materiale iz bazne kemije.

Prestrukturiranje slovenske industrije je torej nadvse zahtevna naloga in dolgoročen proces, ki ne more teči le znotraj Slovenije, temveč tudi v okviru Jugoslavije in z razširitvijo ekonomskih odnosov s tujino.

Tovarišice in tovariši delegati!

Vse bolj se uveljavlja spoznanje, da so družbene dejavnosti pomemben pospeševalec kvalitetnega razvoja in zato marsikatera temeljna planska usmeritev ne more biti uresničena brez tvornega sodelovanja družbenih dejavnosti. S spremembami v strukturi prebivalstva, z rastočo urbanizacijo in vedno višjim osebnim standardom delavcev in občanov so se začele spreminjati potrebe in zahteve do teh dejavnosti v kvalitativnem in kvantitativnem pogledu. Posledica tega je, da so se tudi v razvoju družbenih dejavnosti začeli kazati nekateri notranji premiki in strukturna neskladja, ki jih je treba sproti, pa tudi dolgoročneje reševati. Poleg tega smo tudi na tem področju začeli spreminjati družbenoekonomske odnose s postopnim uvajanjem svobodne menjave dela.

Odločanje o razvoju družbenih dejavnosti kot tudi o kvaliteti in obsegu storitev bo moralo še bolj temeljiti na stvarnih interesih in potrebah delavcev v združenem delu, delovnih ljudi in občanov. V ta namen moramo razviti svobodno menjavo dela neposredno med temeljnimi organizacijami izvajalcev in porabnikov, v enotah Samoupravnih interesnih skupnostih in temeljnih skupnostih, krajevnih skupnostih, občinskih, posebnih in področnih Samoupravnih interesnih skupnostih. Upoštevati moramo osnovno načelo, da morajo programi posameznih storitev nastajati neposredno na tisti ravni organiziranosti, kjer uporabniki zadovoljujejo svoje potrebe v krajevnih skupnostih ali organizacijah združenega dela. V občinah, medobčinsko ali v republiki naj se torej uresničujejo samo tiste naloge, ki jih ni mogoče izvajati brez širše solidarnosti oziroma vzajemnosti delavcev, delovnih ljudi in občanov.

Veliko težav so v zadnjih dveh letih povzročali dosedanja sistemi solidarnosti na področju družbenih dejavnosti. Pri tem se je pokazalo, da so nekateri elementi solidarnostnega sistema delovali v smeri avtonomnega povečevanja družbenega standarda, s čimer so se določena nasprotja in neskladja v družbeni reprodukciji samo še povečevala, namesto da bi se zmanjševala. V nekaterih družbenih dejavnostih prejemata solidarnostno pomoč kar dve tretjini slovenskih občin. To dokazuje, da smo solidarnostne programe zastavili previsoko glede na dohodkovne možnosti celotnega slovenskega združenega dela. Menimo, da bo treba tako imenovani prag solidarnosti ponovno temeljito proučiti.

V vsebinskem pogledu smo z družbenim planom opredelili razvoj družbenih dejavnosti tako, da smo poudarili predvsem njihovo vlogo v povečevanju posamične ter družbene produktivnosti dela. Prednost smo namenili tistim nalogam in dejavnostim, katerih učinki na produktivnost celotnega družbenega dela so najbolj neposredni in otipljivi. Pripomniti je treba, da so samoupravni sporazumi o temeljih planov v družbenih dejavnostih nastajali šele po sprejetju družbenega plana. V njih osnovna strateška usmeritev družbenega plana

SR Slovenije za področje družbenih dejavnosti ni v celoti uresničena, saj hitreje naraščajo sredstva za nekatere programe, ki po družbenem planu nimajo prednosti. To je delno posledica inercije gibanj iz preteklega obdobja, delno spremenjenih potreb, nedvomno pa tudi posledica še vedno močne potrošniške naravnosti. Na te probleme so opozorili tudi kongresi Zveze komunistov z zahtevo, da je treba nadaljnjo družbeno aktivnost v večji meri usmeriti na rast produktivnosti in usklajevanje vseh oblik porabe z ustvarjenim dohodkom. V drugi polovici tekočega planskega obdobja bomo morali zato pazliveje spremljati uresničevanje dogovorjenih prioritet, hkrati pa racionalizirati razvoj na drugih področjih družbenih dejavnosti. Prav te dni so se začele priprave za oblikovanje izhodišč za anekse k samoupravnim sporazumom družbenih dejavnosti za leti 1979 in 1980, ki jih bo treba sprejeti še pred koncem leta.

Največji poudarek daje družbeni plan usmerjenemu izobraževanju. Če vemo, da imamo še vedno 48,7 odstotka vseh zaposlenih brez ustrezne poklicne izobrazbe, potem je očitno, kakšne so notranje rezerve na tem področju. Temeljne organizacije posvečajo premajhno skrb izobraževanju ob delu, saj je bilo leta 1977 v tako izobraževanje vključenih le 1,65 % vseh delavcev, ki nimajo ustrezne poklicne izobrazbe. To pomeni, da se razmeroma visoka sredstva, ki jih temeljne organizacije razporejajo iz svojega dohodka za izobraževanje ob delu, trošijo slabo ali celo nenamensko. Poleg tega se delavci v več kot polovici primerov vpisujejo v šole administrativne, upravne, pravne, ekonomske in organizacijske smeri, veliko manj pa v šole za proizvodne poklice, kar negativno vpliva na razvoj kadrovske strukture in hromi hitrejši tehnično-tehnološki razvoj.

Ena temeljnih nalog na področju izobraževanja je še vedno preobrazba celotnega vzgojno-izobraževalnega sistema v usmerjeno izobraževanje. Kljub jasnim programskim izhodiščem še vedno ni dovolj konkretnih organizacijskih in operativnih priprav na ta prehod. Ocenjujemo, da so glavni vzroki za zaostajanje preobrazbe še neuveljavljeni družbenoekonomski odnosi kot podlaga za neposredno sodelovanje uporabnikov in izvajalcev v okviru enot izobraževalnih skupnosti. Močno tudi zaostajamo pri planiranju dolgoročnih kadrovskih potreb v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v družbenopolitičnih skupnostih.

V zadnjih dveh letih smo dosegli nekaj pozitivnih premikov v pojmovanju vloge in pomena, ki ga v temeljnih organizacijah pripisujejo raziskovalni dejavnosti. Število delavcev, ki stalno opravljajo razvojno in raziskovalno dejavnost v temeljnih organizacijah združenega dela, se je povečalo za približno 40 odstotkov. Tudi celotna sredstva, ki jih združeno delo namenja za raziskave in eksperimentalni razvoj, so se v zadnjih dveh letih povečala na 1,44 % družbenega proizvoda nasproti 1,14 % v letu 1975. Sedanji delež približno ustreza sredstvom, ki jih povprečno vlagajo v ta namen srednje razvite države. Če upoštevamo, da naj bi ob koncu tega srednjeročnega obdobja vlagali v raziskave in eksperimentalni razvoj okoli 2 % družbenega proizvoda, kar predvideva družbeni plan SR Slovenije, bo treba v naslednjih letih znatno pospešiti tovrstna vlaganja, zlasti neposredno v temeljnih organizacijah materialne proizvodnje.

Za raziskovalno področje je še vedno značilna velika razdrobljenost, premajhna usmerjenost na strateške točke našega razvoja v okviru usmerjenih raziskovalno-razvojnih projektov in prepočasen pretok raziskovalnih dosežkov v neposredno uporabo. Marsikje uporabljajo sredstva, namenjena eksperimen-

talnemu razvoju, še vedno predvsem za nakup licenc, lastnega znanja pa pogosto ne znamo plasirati v tujino. Za preseganje sedanjega stanja bodo potrebni intenzivnejši napori v sami raziskovalni dejavnosti in v celotnem združenem delu.

Področje zdravstvenega varstva sodi med družbene dejavnosti, ki so dosegle v zadnjem času napredek pri racionalizaciji svojih programov. Zdravstvene skupnosti so v začetku letošnjega leta uspele po samoupravni poti opredeliti obseg pravic in obveznosti iz enotnega programa zdravstvenega varstva in na tej osnovi zgraditi sistem solidarnosti za leto 1978. Z omenjenimi sporazumi se je skrčil obseg enotnega in skupnega programa, kar daje več možnosti za dogovarjanje o specifičnih potrebah zdravstvenega varstva v občinah v okviru dopolnilnih programov. Pomemben dosežek je tudi povečanje lastne udeležbe uporabnikov nekaterih zdravstvenih storitev, s čimer se povečuje odgovornost vsakega posameznika za lastno zdravje ter zaostre obojestransko odgovornost izvajalcev in uporabnikov zdravstvenih storitev za potrošnjo združenih sredstev.

V zadnjem času poteka konkretno dogovarjanje za sklenitev sporazuma o smotni delitvi dela med zdravstvenimi temeljnimi organizacijami. V bolnišničnem zdravstvu smo v preteklih treh planskih letih dosegli nesporne rezultate, saj je mreža bolnišnic v celoti zgrajena in v bližnjem obdobju ni več potrebe po širitvi kapacitet.

Pomemben dosežek je tudi, da imajo na podlagi enotnega programa zdravstvenega varstva v SR Sloveniji od 1. maja 1978 dalje borci NOV pravico do popolnega zdravstvenega varstva v zdravstvenih ustanovah, med katerimi je tudi 46 ambulant in dispanzerjev za borce.

Manj smo lahko zadovoljni s stanjem na področju osnovnega in še zlasti preventivnega zdravstvenega varstva. Čeprav se je število vseh zdravstvenih delavcev v zadnjih dveh letih povečalo za okrog 11 %, je zaposlovanje zdravnikov na področju osnovnega in preventivnega zdravstvenega varstva še vedno prepočasno, zaradi česar so zlasti ambulante splošne medicine in medicine dela še vedno ozko grlo. Zdravnikov na področju osnovnega zdravstvenega varstva ponekod še vedno celo drastično primanjkuje, Takšne kadrovske razmere so odraz dosedanje usmeritve mladih zdravnikov v specializiranje kliničnih disciplin in hitrejšega razvoja bolnišnic v prejšnjem obdobju.

Da bi popravili te razmere, smo leta 1975 na podlagi skupščinskih stališč začeli z administrativnim omejevanjem odobravanja specializacij iz tistih kliničnih disciplin in za tiste zdravstvene temeljne organizacije, ki so imele po normativih že dovolj specializiranih zdravnikov. Rezultati teh ukrepov se deloma že kažejo in tudi samoupravni sporazumi o kadrovske politiki na področju zdravstvenega varstva bodo nedvomno pospešili te procese. Če po tej poti ne bo uspelo zagotoviti potrebnega števila in razporeditve zdravnikov in drugega zdravstvenega osebja, bo treba razmisliti tudi o morebitnih dodatnih administrativnih ukrepih.

Čeprav se je v zadnjem času stanje na področju varstva pri delu izboljšalo, nastajajo z uvajanjem sodobne tehnologije, raznih novih tehnoloških postopkov in novih snovi nove nevarnosti za zdravje in življenje delavcev. Izostajanje z dela in invalidnost zaradi bolezni in poškodb je še vedno zakrbljujoč problem, ki terja poglobljeno in pospešeno razreševanje. Varstvu pri delu in medicini dela je treba zagotoviti boljše objektivne pogoje za hitrejši kadrov-

ski in materialni razvoj in zaostri odgovornost vseh dejavnikov v združenem delu in na področju zdravstvenega varstva za njegovo uresničevanje.

Visoka družinska zaposlenost zahteva, da se hitreje rešujejo vprašanja otroškega varstva. Čeprav vključevanje predšolskih otrok v organizirano varstvo naglo narašča, so morali vzgojno-varstveni zavodi lani še vedno odkloniti vsakega četrtega prosilca. Najbolj pereče pa je pomanjkanje mest za otroke v starosti do treh let. Z vidika družbenega plana je bila pravilna odločitev, da se sredstva za gradnjo novih zmogljivosti otroškega varstva zbirajo s samoprispevki iz čistih osebnih dohodkov občanov, vendar potegnejo tovrstne gradnje za seboj tudi močne dodatne stroške za redno funkcioniranje. Tako je pospešena graditev otroških vrtcev povzročila tudi naglo naraščanje sredstev za redno dejavnost otroškega varstva.

V zadnjem času so bili doseženi nekateri pomembni rezultati pri oblikovanju skupne kulturne politike v Sloveniji. Tega ne gre enačiti s centralizacijo programov in sredstev. Zato bo treba pri programiranju razvoja kulturnih dejavnosti posebej upoštevati konkretne potrebe in interese delavcev iz različnih okolij in doseči, da bo kulturnih potencialov večjih kulturnih središč deležno sleherno območje in bo torej premagano navidezno nasprotje med občinsko in republiško ravni. Pri tem ne gre zanemariti kulturne dejavnosti delavcev uporabnikov, ki jo goje na neprofesionalni osnovi.

Z večjimi investicijskimi vlaganji v obnovo in izgradnjo prostorov za kulturne dejavnosti smo začeli odpravljati zaostanke iz prejšnjega obdobja. Upoštevati bo treba, da dogoletnega zaostanka ni moč odpraviti naenkrat, zato bomo morali vlaganja v izgradnjo prostorov za kulturo programirati dolgoročno, izvajati postopoma in upoštevati dohodkovne možnosti delavcev.

Tovarišice in tovariši delegati!

Za zagotavljanje dolgoročne usmeritve organizacij združenega dela v mednarodno menjavo ni dovolj le delno ukrepanje (povečanje izvoznih stimulacij, davčne olajšave za izvoznike, tekoča povračila carin in drugih uvoznih dajatev za izvoznike), temveč je potrebno ukrepanje na širšem področju usmerjanja družbenoekonomskega razvoja, da bi bili doseženi uspehi trajnejšega značaja. To ne pomeni le prizadevati si za višjo produktivnost in boljšo organiziranost združenega dela, temveč tudi selektivnejšo politiko pospeševanja izvoza, spodbujanja združevanja sredstev za investicijska vlaganja v izvozne dejavnosti, ustreznejše usklajevanje domačega povpraševanja, gibanje vseh oblik porabe v odvisnosti od ustvarjenega dohodka in pospeševanje samoupravne organiziranosti združenega dela, ki bo zagotovilo učinkovito uveljavljanje novih sistemskih rešitev na področju ekonomskih odnosov s tujino in dosledno uveljavljanje pravic in odgovornosti združenega dela za vključevanje v mednarodno delitev dela in za graditev enakopravnejših mednarodnih ekonomskih odnosov.

Ni še zaživelo neposredno samoupravno sporazumevanje in povezovanje organizacij združenega dela, združevanje dela in sredstev za skupno ustvarjanje deviznega prihodka ter na tej osnovi opredeljevanje udeležbe vsake temeljne organizacije združenega dela pri ustvarjenem deviznem prihodku. V tem okviru se še ne uveljavlja skupno planiranje in prevzemanje skupnega rizika in odgovornosti za poslovanje s tujino vseh tistih temeljnih organizacij združenega dela, ki medsebojno trajno sodelujejo pri proizvodnji blaga in storitev za izvoz. Nesporno pa je tudi dejstvo, da je še vedno močna odvisnost proizvodnje

od uvoza opreme, reprodukcijskega materiala in surovin pogosto tudi posledica ustrežnejše kvalitete in cene v primerjavi z domačimi proizvodi.

V regionalni usmeritvi zunanjetrgovinske menjave smo sicer dosegli nekatere pozitivne premike v skladu s predvidevanji družbenega plana, vendar še vedno zaostajamo za možnostmi in potrebami, posebej še, če upoštevamo premike v tej smeri v celotnem jugoslovanskem gospodarstvu. To posebej velja za področje sodelovanja z neuvrščenimi državami in državami v razvoju. Skupščina SR Slovenije je konec junija letos obširno razpravljala o problematiki sodelovanja z državami v razvoju, danes pa naj bi sprejela ustrezne sklepe in stališča.

Razvito obmejno gospodarsko sodelovanje in sodelovanje na mnogih drugih področjih ob odprti meji je pomemben dejavnik meddržavnih odnosov Jugoslavije s sosednjimi državami in pozitivno vpliva na hitrejši in skladnejši razvoj obmejnih območij.

Skupščina SR Slovenije je januarja leta 1975 sprejela sklepe in stališča o obmejnem gospodarskem sodelovanju SR Slovenije s sosednjimi državami in z njimi določila izhodišča za nadaljnji razvoj naših gospodarskih odnosov s sosednjimi državami v obmejnem območju na temelju sodobnejših in dolgoročnejših oblik menjave. Ocena stanja obmejnega gospodarskega sodelovanja kaže, da se postopno uresničujejo v letu 1975 sprejeti dokumenti. Obmejno gospodarsko sodelovanje se je precej povečalo, k čemur so prispevali predvsem sklenjeni jugoslovansko-italijanski sporazumi, zlasti osimski sporazum, in sporazum o obmejnem gospodarskem sodelovanju z LR Madžarsko, vse bolj pa je prisotno tudi spoznanje, da je potrebno bolj krepiti obmejno gospodarsko sodelovanje z Avstrijo.

Postopna strukturna preusmeritev obmejnega gospodarskega sodelovanja od trgovinske koncepcije na proizvodno poteka vse prepočasi. Hitrejši razvoj proizvodnih zmogljivosti v območju na obeh straneh meje, razvoj višjih oblik sodelovanja na področju industrijske proizvodnje, in sicer na dohodkovnih odnosih, širše kooperacije v kmetijstvu in turizmu in sodelovanju na področju tehnologije iz skupnih vlaganj bi moralo potekati z bolj organiziranim nastopom organizacij združenega dela. Pospeševanje obmejnega gospodarskega sodelovanja je zato naloga vseh organizacij združenega dela, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, bank ter družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji, ki naj v ta namen dopolnijo svoje plane razvoja.

V skladu z vsebino osimskih sporazumov je treba pripraviti predloge za potrebne spremembe in dopolnitve tržaškega in goriškega sporazuma, ki naj spodbudijo predvsem proizvodno sodelovanje in druge višje oblike gospodarskega sodelovanja. Prav tako je treba pripraviti predlog sporazuma o obmejnem gospodarskem sodelovanju z Republiko Avstrijo. V novem sporazumu o obmejnem gospodarskem sodelovanju z LR Madžarsko je potrebno pripraviti predlog ustrežnejše strukture blagovnih list in predlog obsega in strukture brezcarinskih list, ki bi ga predlagali madžarski strani.

V skladu s svojimi globalnimi ocenami ekonomskih odnosov s tujino se Izvršni svet zavzema za naslednje akcije glede ukepov tekoče ekonomske politike na področju zunanjetrgovinskega in deviznega sistema:

— pospeševati združevanje dela in sredstev za skupno ustvarjanje deviznega prihodka ter samoupravno sporazumevanje o udeležbi vsakega tozda pri ustvarjenem deviznem prihodku ter v okviru tega uveljavljanje skupnega planiranja, skupnega prevzemanja rizika in odgovornosti za poslovanje s tuji-

no vseh tistih tozdov, ki medsebojno trajno sodelujejo pri proizvodnji blaga in storitev za izvoz;

— podpirali bomo vsa prizadevanja za izboljšanje obstoječega mehanizma pospeševanja izvoza in za sklenitev samoupravnega sporazuma za pospeševanje izvoza v Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino;

— v mehanizmu blagovnih deviznih kontingentov si bomo prizadevali poenostaviti postopek in zagotoviti čimbolj nemoten, vendar racionalen uvoz surovin in reprodukcijskega materiala, predvsem za proizvodnjo, ki je usmerjena v izvoz;

— proučili bomo možnost uvedbe dodatnih davčnih olajšav za pospeševanje proizvodnje, namenjene izvozu;

— poiskati bo treba ustrežnejše spodbude za povečanje neblagovnega priliva.

Tovarišice in tovariši delegati!

Razprave o izvajanju nalog in družbenega plana SR Slovenije morajo zajeti vse nosilce planiranja, zlasti še udeležence dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije, ki že preverjajo uresničevanje svojih planskih obveznosti. Nekateri so že predlagali konkretne spremembe in dopolnitve dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije. Pravice, obveznosti in odgovornosti za uresničevanje razvojne politike se skladno z ustavo in zakonom o združenem delu vse bolj prenašajo na samoupravno organizirano združeno delo. Zato sta nadaljnje razvijanje in utrjevanje samoupravne organiziranosti in konkretna preobrazba družbenoekonomskih odnosov v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih skupnostih, ki se še ustanovljajo, ena ključnih nalog v tej fazi uresničevanja družbenega plana.

Za učinkovitejše planiranje na samoupravnih osnovah moramo še intenzivneje izpopolnjevati metodologijo planiranja na podlagi znanstvenih osnov marksistične politične ekonomije in metod marksistične analize. Sprotno analiziranje družbenoekonomskega razvoja je še vedno vse preveč rutinsko, nepovezano in nediferencirano. V letošnjih analitskih gradivih smo že storili pomemben korak v smeri globljega ocenjevanja temeljnih tokov družbene reprodukcije. Usposobiti se moramo, da sedaj pogosto površinska in globalna opazovanja preusmerimo v globinsko, strukturno analizo materialnih in finančnih tokov družbene reprodukcije in družbenoekonomskih odnosov. To zahteva tudi ustrežnejšo organizacijo organov za planiranje v občinah, da bodo sposobni vključevati vse vidike planiranja in povezovati delo strokovnih organov v fazi priprave strokovnih planskih predlog. Skladno s temi zahtevami moramo hitreje razvijati tudi družbeni sistem informiranja, ki mora usposabljalci delavca-samoupravljalca za sodelovanje v procesu političnega odločanja in samoupravnega družbenega planiranja.

Vse analize o dosedanjem izvajanju srednjeročnih planov kažejo, da je bila temeljna usmeritev za naš razvoj v obdobju 1976—1980 pravilna in jo je treba dosledno uresničevati tudi v naslednjem obdobju, pri posameznih planskih nalogah pa — če je to operativno potrebno — opraviti ustrezne dopolnitve in spremembe. Čeprav smo v poročilu Izvršnega sveta dali le prvo globalno oceno o možnostih in usmeritvah za izvajanje družbenega plana v letu 1979, lahko to oceno že sedaj čvrsteje opredelimo zlasti v naslednjih strateških nalogah za nadaljnjo aktivnost v letošnjem in prihodnjem letu:

1. Pospešiti moramo razvijanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, zlasti tam, kjer očitno zaostajamo, in zagotoviti pravočasno usklajevanje zakonov in samoupravnih aktov z določili zakona o združenem delu.

2. Vsi nosilci planiranja, zlasti podpisniki samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljih planov, morajo sprejeti in izdelati ocene izvajanja svojih planov ter ustrezno ukrepati, skladno z odgovornostjo za lasten razvoj oziroma svojimi funkcijami in pristojnostmi.

3. Dinamiko rasti materialne proizvodnje in razvoja družbenih dejavnosti moramo bolj opreti na kvalitetne vzvode. S tem bomo najbolj učinkovito odpravljali inflacijske vzroke in utrjevali stabilen razvoj, družbeno produktivnost dela pa uveljavili kot najpomembnejši vzvod dinamičnega razvoja materialne osnove socialistične samoupravne družbe.

4. Povečati moramo izvoz in pospešiti racionalno nadomeščanje uvoza surovin, reprodukcijskega materiala in opreme, razširjati višje oblike ekonomskih odnosov s tujino na enakopravnih osnovah in skrbeti za uravnoteženo razmerje med uvozom in izvozom v celoti in po regionalnih skupinah držav ter tako na višji ravni mednarodne menjave blaga in storitev vplivati na bolj uravnotežen plačilnobilančni in deviznobilančni položaj naše republike.

5. Razvoj življenjskega standarda delovnih ljudi moramo uresničevati skladno s povečevanjem dohodka, posamične in družbene produktivnosti dela, ki naj jo spodbuja tudi dosledna uvedba delitve osebnih dohodkov po rezultatih živega in minulega dela.

6. Nadaljevati moramo vsebinsko preobrazbo bančnega sistema in pospešeno razvijati interne banke in finančne službe v organizacijah združenega dela kot osnovo uveljavljanja delavcev v tozdih kot nosilcev gospodarjenja z denarjem.

7. Nadaljevati moramo začrtano politiko prestrukturiranja oziroma selekcioniranega razvoja gospodarskih in družbenih dejavnosti na podlagi sprejetih razvojnih kriterijev in pospešiti razvoj zlasti tam, kjer močno zaostajamo za planskimi nalogami, vključno z doslednim uresničevanjem usmeritev za skladnejši regionalni razvoj.

8. Povečati moramo racionalnost in učinkovitost vlaganj z usklajenim in celovitim odločanjem delavcev v tozdih o vseh investicijah, s postopnim zmanjševanjem odvisnosti od kreditov in krepitvijo procesa združevanja dela in sredstev.

9. Ustvarjeno akumulacijo moramo usmerjati predvsem na podlagi združevanja dela in sredstev in za uresničevanje usmeritev družbenih planov kot dogovorjenih skupnih interesov, hkrati pa zagotoviti večjo mobilnost in hitrejšo obračanje razpoložljive denarne akumulacije.

Sedanje poročilo Izvršnega sveta vsebuje zbirno oceno dveipolletnega izvajanja družbenega plana, hkrati pa tudi oceno izvajanja resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1978 v prvi polovici leta. Poudarjamo, da ostaja priloga k resoluciji, v kateri so opredeljene konkretne naloge in nosilci njihovega uresničevanja, še naprej temeljni akcijski program nalog, ki jih moramo čimbolj uspešno uresničiti v tretjem letu uresničevanja družbenega plana.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo v prihodnjih mesecih še dopolnil analizo uresničevanja družbenega plana SR Slovenije kot tudi oceno uresničevanja nalog iz dogovora o njegovih temeljih in informacijo o njegovih spremembah in dopolnitvah skupaj s spremembami samoupravnih sporazumov o temeljih planov. Na podlagi omenjenih analiz in ocen ter stališč in usmeritev, ki

jih bo sprejela Skupščina SR Slovenije po današnji razpravi, bomo pripravili ob sodelovanju delovnih teles vaših zborov in drugih dejavnikov do 15. oktobra osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1979.

Tudi Zvezni izvršni svet je predložil Skupščini SFR Jugoslavije poročilo o izvajanju družbenega plana skupaj z obsežnim analitskim gradivom, ki ga je Skupščina obravnavala 11. julija. Pri izdelavi teh gradiv so sodelovali republiški upravni in planski organi, v razpravo se je vključila tudi Skupščina SR Slovenije, vendar pa je zaradi pomanjkanja časa ta razprava potekala le v pristojnih odborih brez zadostnih posvetovanj z delegatsko bazo v republiki. Osnovne ocene se skladajo z našimi, čeprav je naša delegacija v Zboru republik in pokrajin dala mnoge pripombe in predloge za nadaljnje delo. Upravičeno pričakujemo, da se bomo jeseni temeljiteje lotili tudi bilance rezultatov dosedanjega uresničevanja družbenega plana SFR Jugoslavije ter skupne razvojne in tekoče ekonomske politike v merilu Jugoslavije.

Predsedujoča Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Zvone Dragan!

Prehajamo na 2. točko skupnega zasedanja, pri kateri bomo poslušali informacijo o posledicah neurja in toče v območju SR Slovenije v mesecih juniju in juliju letos, ki jo bo podal tovariš Ivo Marenk, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Prosim, tovariš Ivo Marenk!

Ivo Marenk: Tovarišica predsednica, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! V mesecu juniju in juliju so Slovenijo zajela obsežna neurja s ponekod katastrofalno točo. Prizadetih je bilo $\frac{1}{3}$ občin v Socialistični republiki Sloveniji, in sicer v njenem skrajnem zahodnem, v osrednjem in še zlasti v severovzhodnem predelu.

V mesecu juniju so bila močno prizadeta območja občin Lendava in Ptuj. Neurja v mesecu juliju pa so prizadela izredno obsežna območja. Tako je 13. julija v osrednjem delu Slovenije neurje z močnim vetrom in točo zajelo del občin Tržič, Kranj, Kamnik, Domžale, Ljubljana-Bežigrad in Moste ter Grosuplje ter še istega dne območje občin Maribor, Lenart in Ptuj ob državni meji z Avstrijo. Dne 18. julija pa je vihar s točo katastrofalno prizadel najpomembnejše kmetijsko območje občin Gornja Radgona, Murska Sobota in Lendava in je na obsežnih predelih teh občin tik pred žetvijo v celoti uničil pridelek. Dne 19. julija pa so bili ob državni meji z Italijo prizadeti predeli občin Tolmin, Nova Gorica, Sežana, Ilirska Bistrica, Koper, Izola in Piran.

Po doslej zbranih podatkih je v vseh prizadetih občinah škode za okrog 920 milijonov dinarjev. Pri tem je treba upoštevati, da gre za prvo oceno, saj komisije zavarovalne skupnosti in občinske komisije še delajo na terenu. Zato bo dokončna višina ugotovljene škode na razpolago nekoliko kasneje.

Največja škoda je prizadela kmetijstvo, za okrog 770 milijonov dinarjev, druge škode pa odpadejo na stanovanjske in gospodarske objekte, komunalne in druge naprave. Družbeni sektor kmetijstva je utrpel škodo v višini 180 milijonov dinarjev, medtem ko je v zasebnem sektorju kmetijstva škode za okrog 590 milijonov din. Neurja so tik pred žetvijo uničila po dovolj jasnih ocenah okrog 20 % vse proizvodnje krušnih žit v Sloveniji. Približno za 20 % bo manjši tudi pridelek koruze.

Znatna je škoda tudi v vinogradništvu in v sadjarstvu. Glede na značaj poškodb je škoda na sadnem drevju in vinski trti večletna. Največ škode je nastalo v proizvodnji krme, na njivah in travnikih, saj je v žariščih neurij uničen celoten pridelek. Zato se postavlja predvsem vprašanje zagotovitve prehrane živine do jeseni, ko bo na razpolago prva krma z na novo posejanih površin. Razumljivo pa je, da se lahko zaradi pomanjkanja krme zniža stalež živine, saj so bila najbolj prizadeta najmočnejša živinorejska območja v republiki. V Pomurju je prizadetih okrog 33 000 ha njiv in travnikov. Samo v Pomurju je povsem uničen pridelek na 7000 ha, v celotni republiki pa se računa, da je uničen na okrog 10 000 ha. Posledice se bodo čutile tudi v živilski industriji, ki je surovinsko vezana na prizadeta območja. Posledice so zlasti težke tudi zato, ker so neurja prizadela predvsem tista območja v republiki, kjer je kmetijstvo še eden od glavnih virov za preživljanje prebivalstva. Poleg tega pa so prizadeta tudi območja v neposredni bližini državne meje, kar občutljivost razreševanja nastale situacije še povečuje.

Do tako občutne škode ne bi prišlo, če bi bolj učinkovito deloval sistem za zaščito pred točo. Le-ta pa ni deloval, ker ni bilo dovoljenja za izstreljevanje raket. Zato čutimo toliko več odgovornosti za naglo odpravo najhujših posledic neurja, saj obstaja prepričanje, da bi bilo mogoče del škode preprečiti. Stekla je že akcija za omilitev škode. Že doslej se je pokazala visoka stopnja solidarnosti in vzajemnosti delovnih ljudi in občanov ter učinkovito delovanje civilne zaščite in občinskih štabov za odpravo posledic v občinah in delovnih organizacijah, so bili sprejeti prvi ukrepi, Izvršni svet bo sklepal o pomoči na jutrišnji seji, hkrati pa sem vas dolžan obvestiti, da so bili nekateri ukrepi že sprejeti na včerajšnji seji, na primer odlok o prepovedi klanja določenih vrst živine, ki stopi v veljavo jutri — obveščeni je bil Zvezni izvršni svet, hkrati pa so bile postavljene zahteve, da se razreši vprašanje uvoza koruze.

Na podlagi doslej zbranih podatkov in analize teh podatkov Izvršni svet ugotavlja, da je v prvi fazi potrebno storiti vse za setev na okrog 8000 ha v vsej Sloveniji, da bi se na ta način nadomestili izpadi v krmi. Za to je trenutno na razpolago dovolj semen in gnojil. Pri tem je potrebna še zlasti intenzivna akcija, da se do jeseni za novo posejano krmo zagotovi dovolj silosnega prostora. V teku je akcija za uvoz krme, na razpolago je že prej nabavljena, za krmo povsem uporabna pšenica iz državnih rezerv, in končno, na razpolago je dovolj zaščitnih sredstev za ukrepe v vinogradništvu, sadjarstvu in v proizvodnji krompirja.

Ocenjujemo, da je potrebno v prizadetih območjih angažirati za preoranje poljedelskih površin vso razpoložljivo mehanizacijo. Ocenjujemo, da obstajajo v vsej Sloveniji velike možnosti za košnjo travniških in pašniških površin. Pri tem menimo, da bi bilo prav, da se zlasti prek skupnosti za pospeševanje kmetijstva in kmetijskih zemljiških skupnosti ustrezno organizira akcija, da se zagotovi pomoč prizadetim predelom tudi v obliki dodatno pokošenega sena, delno v obliki solidarne pomoči, delno v obliki prodaje prizadetim območjem. Na ta način bi se seveda zagotovila tudi košnja doslej že napol opustelih področij Slovenije.

Menimo, da morajo organizacije združenega dela v prizadetih območjih zagotoviti ukrepe za prevzem živine od tistih kooperantov, ki jim je bila uničena vsa krma, in v svojih hlevih ter pri drugih kooperantih zagotoviti prirejo, da ne bo prišlo do nepotrebnega klanja bodisi osnovne črede živine bodisi nedozorelih pitancev.

Se posebej opozarjamo na ustrezno budnost, da ne bi prišlo do špekulacij, ki lahko nastanejo ob takšnih nesrečah. Zlasti je tu potrebno učinkovito delovanje samozaščite v krajevnih skupnostih in temeljnih združnih organizacijah, ki je lahko učinkovita pomoč inšpekcijski službi, zlasti kmetijski, tržni, veterinarski ter seveda tudi službi za notranje zadeve.

Ocenjujemo, da naj bi bili to najnujnejši ukrepi prve faze. Pri tem bi še zlasti veljalo pozvati tudi s tega mesta ustrezne zavarovalne skupnosti, da po hitijo na podlagi ugotovljene škode z izplačevanjem vsaj akontacij, in upravljalce bank, da prek sprejete politike selektivnega kreditiranja usposobijo območne bančne organizacije, da dajo kratkoročne kredite za nabavo repromaterialov za obnovo v porušeni oziroma uničenih območjih. Kmetijske organizacije bi pa veljalo pozvati, da se dogovorijo z bankami, da do ustreznega dogovora med kmetijsko-živilsko razvojno skupnostjo in poslovnimi bankami zagotovijo začasen moratorij, do dveh mesecev, za kredite, ki v tem trenutku zapadejo v odplačevanje. Na podlagi posebnega, že veljavnega samoupravnega sporazuma bo mogoče razrešiti to vprašanje bolj sistemsko, skupaj z bankami in kmetijsko-živilsko razvojno skupnostjo.

Na podlagi dosedanje razprave v Izvršnem svetu ocenjujemo, da je nujno potrebno pomoč izpeljati tako, da ne bi vsa teža pomoči padla na družbenopolitične skupnosti. Posebno odgovorno nalogo imajo v tem smislu kmetijske organizacije združenega dela, zlasti pa še združne organizacije, ki morajo dokazati svojo učinkovitost, ne samo tako, da ne bo prišlo do zmanjševanja članstva, celo več, to je priložnost, da kmetje na novo vstopajo v te organizacije in občutijo prednosti svoje lastne proizvodne in samoupravne organiziranosti. V tem smislu bi veljalo pozvati tudi na solidarnostno akcijo kmetov v Sloveniji prek Zadružne zveze, na podlagi združevanja sredstev hranilno-kreditnih služb in seveda v obliki neposredne pomoči kmetom v prizadetih območjih.

Posebno odgovorno nalogo organizatorja teh akcij imajo seveda še skupnosti za pospeševanje kmetijstva v občinah in kmetijske zemljiške skupnosti ter seveda poslovne skupnosti pri Gospodarski zbornici, ki morajo zlasti poskrbeti za dosledno opravljanje zadev iz njihove lastne pristojnosti v poslovnem prometu in za organiziranje skupne, koordinirane strokovne pomoči prizadetim območjem, ter komunalne skupnosti pri obnovi komunalnih naprav in naselij. Bilo pa bi tudi prav, da zdravstvene skupnosti in skupnosti starostnega zavarovanja kmetov ustrezno ukrepajo glede plačevanja prispevkov tem skupnostim.

Posebej bi veljalo s tega mesta pozvati ustrezne samoupravne interesne skupnosti v tistih občinah, kjer so delavci delovnih organizacij sprejeli ukrep, da delajo en dan več v korist prizadetih območij, da se tem sredstvom, ki bodo pritekla iz bruto osebnih dohodkov in niso del programov teh samoupravnih interesnih skupnosti, odrečejo. Če bo potrebno, bomo v tem smislu predlagali tudi dodatne ukrepe.

Občine naj bi bile tudi koordinator celotne akcije ter naj bi seveda zagotovile ustrezne davčne olajšave v skladu z že sprejetim sistemom.

Nekatere slabosti, ki so se ob neurjih pokazale, so očitne in nanje velja opozoriti tudi na tem mestu. Na eni strani je nedodelanost koordinacije sistema obrambe pred točo, ki jo je treba z usteznimi medrepubliškimi dogovori odpraviti, istočasno pa bo nujno predlagati ukrepe glede zagotovitve obrambe pred točo, da začne delovati kot celovit in enovit sistem v Sloveniji, in sicer v povezavi s sosednjimi republikami in v okviru možnosti in pripravljenosti za dogovarjanje tudi s sosednjimi državami.

V tem smislu bo glede na iniciativo iz delegatskega vprašanja posebna komisija v okviru Izvršnega sveta raziskala tudi razloge, zakaj sistem ni deloval v Mariboru oziroma v širšem mariborskem območju, in o tem bomo delegatom v septembru posredovali tudi odgovor.

Druga slabost se kaže v neučinkovitosti obrambe družbenega premoženja. Očitno bo potrebno raziskati odgovornost delavcev temeljnih organizacij združenega dela, ki niso zavarovale družbenega premoženja, s katerim upravljajo. Hkrati pa predlagamo, da se v okviru Zadružne zveze Slovenije in njenih članic začne misliti na oblikovanje različnih vrst kolektivnega zavarovanja v okviru združnih organizacij in se na ta način ustvarijo temeljni amortizerji za vse bolj pogoste klimatske katastrofe, ki zadevajo Slovenijo, kot sta na primer slana in neurje.

Prepričani smo, da je doslej izkazana solidarnost delovnih ljudi v prizadetih občinah in gospodarskih sistemih ponovno dokazala učinkovitost sistema socialistične solidarnosti in vzajemnosti, kar nas vse skupaj zavezuje tudi za naprej za širšo akcijo v tem smislu.

Hkrati Izvršni svet Skupščine SR Slovenije posebej ugotavlja, da ni nobenih razlogov bodisi za brezglavo ukrepanje bodisi za paniko. Dosedanji rezultati sistema organiziranosti in samozaščite ter pripravljenosti za ukrepanje so do takšne mere pokazali svojo učinkovitost, da niso potrebni posebni ukrepi, ki bi jih nekateri morda zahtevali. Seveda pa je potrebno sproti analizirati slabosti, ki se pojavljajo.

Na koncu predlagam, naj bi bili nosilci vseh akcij pomoči in odprave posledic občine, ob sodelovanju z vsemi zainteresiranimi dejavniki v svojem območju, to pomeni z ustreznimi skupnostmi na področju kmetijstva, kmetijskimi organizacijami in komunalnimi skupnostmi.

Mislím, da bodo občine morale tudi v primeru, če bodo ukrepi za moč širši, prevzeti v svojem območju vso odgovornost za dosledno izvajanje pomoči. Mislím, da s tega mesta, glede na referat tovariša Dragana, še posebej velja poudariti, da bodo morale skupaj z nosilci planiranja prevzeti tudi del odgovornosti za doslednejše izvajanje planov, ki so bili zaradi teh neurij prekinjeni. Hvala lepa.

Predsedujoča Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Marenk, za informacijo! Vsi trije zbori Skupščine SR Slovenije gotovo tudi podpiramo pobude in pozive, dane v informaciji, ki naj pripomorejo k hitrejšemu odpravljanju škode.

S tem zaključujem skupno zasedanje vseh treh zborov. Delegati Družbenopolitičnega zbora nadaljujejo sejo v dvorani Centralnega komiteja ZK Slovenije, delegati Zbora občin pa v mali dvoarni. Hvala lepa.

(Skupno zasedanje je bilo končano ob 11.10.)

skupščina skupnosti socialnega varstva slovenije

1. seja

(19. junija 1978)

Predsedovali: **Majda Gaspari**,
predsednica skupščine Skupnosti socialnega varstva
Slovenije, prvega mandatnega obdobja in

Zofka Stojanovič,
predsednica Skupščine Skupnosti
socialnega varstva Slovenije
drugega mandatnega obdobja.

Začetek seje ob 9.30.

Predsednica **Majda Gaspari**: Pričnjam 1. sejo Skupščine Skupnosti socialnega varstva Slovenije drugega mandatnega obdobja, ki jo bom v skladu z določili statuta naše skupnosti vodila do izvolitve nove predsednice naše skupščine.

Pozdravljam vse navzoče delegate in vprašujem delegate obeh zborov, če se z dnevnim redom, ki je bil predložen skupaj z vabilom za sejo, strinjajo. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Skupščina za svojo prvo sejo sprejela naslednji dnevni red.

1. izvolitev komisij za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora uporabnikov in Zbora izvajalcev in poročila komisij,

2. izvolitev predsednika Skupščine, namestnika predsednika, predsednikov zborov, predsednika Izvršnega odbora, namestnika predsednika in članov Izvršnega odbora,

3. razprava o usmeritvi, ciljih delovanja in programov dela Skupnosti socialnega varstva Slovenije v obdobju 1978 do 1982,

4. poročilo o izvajanju socialno-varstvenih programov republiških skupnosti, ki se povezujejo v Skupnost socialnega varstva Slovenije, v letu 1977,

5. predlog za izdajo zakona o preživninskem varstvu kmetov, s tezami za zakon,

6. informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti,

7. sklep o izvedbi postopka za izvolitev članov Odbora samoupravne delavske kontrole pri Skupnosti socialnega varstva Slovenije,

8. vprašanja in pripombe delegatov,

9. razno.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na izvolitev Komisij za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora uporabnikov in Zbora izvajalcev ter na poročila teh komisij.

V Komisijo Zbora uporabnikov so bili nato predlagani delegati iz občin Brežice, Črnomelj in Hrastnik, kar so delegati Zbora uporabnikov z dvigom rok soglasno sprejeli. V Komisijo Zbora izvajalcev pa so bili nato predlagani delegati iz občin Velenje, Tržič in Trbovlje, kar so delegati Zbora izvajalcev z dvigom rok soglasno potrdili. Komisiji obeh zborov sta nato ugotovili sklepčnost Skupščine.

Skupščina je nato v smislu določil 362. člena ustave SR Slovenije in 96. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije obravnavala kot enakopraven zbor z drugimi zbori Skupščine SR Slovenije 5. in 6. točko dnevnega reda:

Predsednica Zofka Stojanovič: Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o preživninskem varstvu kmetov, s tezami za zakon.

Gradivo k tej točki dnevnega reda ste prejeli. Uvodno obrazložitev k predlogu za izdajo zakona bo v imenu predlagatelja dal tovariš Zvone Kovič, predstavnik Republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Zvone Kovič: Glede na to, da ste gradivo dobili, se ne bi spuščal v kakšne podrobnosti, kajti upam, da je besedilo, ki smo ga pripravili, dovolj jasno. Dal bi samo nekoliko širšo utemeljitev.

Sami najbrž dobro poznate problematiko, s katero se na tem področju srečujemo, se pravi problematiko socialnega varstva zlasti ostarelih kmetov in kmetov nasploh. Najbrž to problematiko poznate boljše kot mi sami. V sodelovanju z vami je prišlo tudi do predloga, ki vam je bil predložen. Gre za to, da smo ob razpravah o planu tako na ravni federacije kot na ravni republike ugotovili, da je vendarle dozorel čas, da se nekateri nakopičeni problemi socialnega varstva kmetov rešijo v skladu z ustavno opredelitvijo, ki smo jo začrtali v letu 1973. Možnosti, ki jih ima naša družba glede na svoje gospodarske potenciale in dohodkovne sposobnosti, pa so take, da se na tem področju še vedno usmerjamo predvsem na to, da tu ne gre za pomoč v obliki nepovratnih sredstev oziroma za čisto prelivanje sredstev, ampak da enako kot pri vseh ostalih ukrepih tudi tu iščemo sredstva predvsem v okviru gospodarskih rešitev. Predlog za izdajo zakona zato predvideva, da naj bi predvsem s proizvodnjo, ki bi jo ustvarjali na površinah, ki bi bile vključene v družbeno organizirano proizvodnjo, na račun večje intenzivnosti in racionalizacije proizvodnje in s tem večjih dohodkov pridobili sredstva, ki bi jih namenili za reševanje problematike socialnega varstva kmetov. To je bilo kot izhodišče opredeljeno v našem srednjeročnem planu, zlasti pa zelo konkretno z medrepubliškim dogovorom o uresničevanju temeljev plana razvoja agroindustrijskega kompleksa Jugoslavije za obdobje 1976 do 1980.

Ta dogovor je republika podpisala in s tem prevzela obveznost za zagotovitev teh sredstev. Od tod je prišla v resolucijo za leto 1978 tudi konkretna obveznost, da se pripravi zakon, ki bo reševal to problematiko.

Iz gradiva je razviden princip, da bi se preživnine, kot jih imenuje predlog, zagotavljale iz kupnine, ki bi jo organizacije združenega dela zagotovile za zemljo, ki bi jo pridobile, v drugem delu gradiva pa je pojasnjeno, da bi glede na to, da se ta akcija popularizira in da bi lahko stekla, predvideva, da naj bi pravice, ki so jih kmetje doslej pridobili na osnovi obveznosti, ki so jih plačevali iz naslova teh zemljišč, to so pokojnine in zdravstveno varstvo, zadržali tudi vnaprej, ne glede na to, da po oddaji zemlje ne bi bili več obvezni plačevati prispevka za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje. Iz povečanega dohodka, ki bi ga na oddanih površinah ustvarile organizacije združenega dela, bi se po nekoliko daljši verigi ta sredstva zopet vračala za te namene. To je tisto, s čimer trkamo na vrata naše socialne solidarnosti, opredeljene z ustavo tudi za kmete.

Končno bi vas želel obvestiti še o tem, da je o predlogu za izdajo zakona razpravljala že tudi Republiška skupščina in je predlog v skupščinskih razpravah doživel vso podporo. V tem smislu je bila dana k temu predlogu podpora tudi na konferenci CK ZK Slovenije v letu 1966. Ideja je bila podprta tudi v lanskoletnih razpravah, ki jih je organizirala Republiška konferenca Socialistične zveze v zvezi s problematiko razvoja kmetijstva nasploh v Sloveniji in predlog dobiva vso podporo tudi v javni razpravi, ki je sedaj organizirana v vseh občinah prek konferenc Socialistične zveze. Zato bi vas prosil, da nam s svojimi pripombami ustvarjalno pomagate pri oblikovanju tega zakona in idejo, ki jo prinaša zakon, podprete.

Predsednica Zofka Stojanovič: Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Radoslav Jonak, delegat Občinske skupnosti socialnega varstva iz Celja!

Radoslav Jonak: V okviru Občinske skupnosti socialnega varstva v Celju smo o predlogu za izdajo tega zakona razpravljali in moram reči, da je predlog sicer dobil podporo, pri tem pa je bilo načetih nekaj vprašanj in dilem, ki bi jih rad posredoval današnji skupščini.

Prvo vprašanje ali bolje rečeno neargumentiran občutek je, da se obrazložitev in samo besedilo, zlasti pa naslov predloga, ki govori o preživninskem varstvu kmetov, opira na to, da se rešuje vprašanje socialnega varstva kmetov. Pri razpravi smo dobili občutek, da je tu bolj prisoten ekonomski interes pri določenih zemljiških površinah in da je glede na to tudi vprašljiv naslov zakona, ker je popolnoma jasno, da gre za razmeroma majhno število kmetov. Tu je nekeje napisana številka okoli 600, in sicer kmetov, za katere je vprašljivo, ali predstavljajo socialni problem. Jasno je opredeljeno, da gremo v to akcijo zaradi splošnih družbenih interesov, za zagotavljanje hrane, smotrne obdelave zemljišč in uresničevanja družbenega plana, ni pa opredeljena tudi obveznost prevzemnika, to je družbene pravne osebe, da mora ponujeno zemljo prevzeti. To se pravi, da ta prevzame samo tisto zemljo, za katero je konkretna delovna organizacija zainteresirana. Iz tega izhaja vsebinsko vprašanje, ne koliko in kaj zmoremo, ampak predvsem, za katero zemljo je neka delovna organizacija zainteresirana.

Tudi ni čisto jasno, zakaj financiranje tega, če vemo, da je to splošen interes republike, da prehaja iz splošne porabe na skupno porabo. Tu argumenti niso dovolj jasno podani.

Na koncu pa bi rad opozoril še na vprašanje, na katerega bi morali biti pozorni, namreč da ne bi bila višina preživnine, skupaj s starostno pokojnino kmetov, manjša, kot je najmanjša družbena denarna pomoč.

Predsednica Zofka Stojanovič: Če ima kdo izmed delegatov še kakšno vprašanje, bi predlagala, da najprej izčrpamo vprašanja, da bi kasneje predstavnik predlagatelja odgovoril na vsa vprašanja. Prosim, kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Leopold Pucelj, delegat Zbora uporabnikov Občinske skupnosti socialnega varstva Črnomelj!

Leopold Pucelj: Poleg vprašanj, ki jih je načel že govornik pred menoj, me zanima še vprašanje starostne meje. Teze opredeljujejo starost 65 let oziroma nezmožnost za delo. Če je družbena pravna oseba zainteresirana za neko zemljišče, pa bi bil imetnik zemljišča star šele 60 let, se zastavlja vprašanje, s čim se bo preživljal do 65 leta, če bo oddal zemljišče preden doseže starostno mejo. V organizacijah združenega dela takega človeka ne vzamejo na delo, zato se mi zastavlja vprašanje, na katerega bi rad odgovor: Od kod naj potem tak človek dobi sredstva za preživljanje?

Predsednica Zofka Stojanovič: Želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Štefan Sambt, delegat Republiške skupnosti pokojninskega zavarovanja kmetov.

Štefan Sambt: Naj navedem nekaj pripomb, ki jih ima k temu predlogu za izdajo zakona naša skupnost. Predvsem moram reči, da zakon samo delno rešuje vprašanje preživnin, ker gre tu predvsem za tista zemljišča, za katera je družbena skupnost zainteresirana. Vsa hribovita področja ostajajo na ta način ob strani, čeprav je mnenje naše skupnosti, da v Sloveniji ne bi smelo biti zemljišča, ki ne bi bilo interesantno. Kar zadeva namreč zemljiški fond, je ta tako skromen, da ne bi smeli govoriti o neinteresantnih zemljiščih. To je splošna pripomba.

Konkretno pripombo pa imamo k tezi 5, kjer podpiramo varianto, da sta upravičenca do preživnine mož in žena, ne glede na lastništvo, da se ne bi zgodilo, da bi samo mož dobival preživnino. To je tudi razlog, da to varianto teze podpiramo.

Kar pa zadeva pokojninsko zavarovanje kmetov, bodo vsi tisti, ki bodo zemljišče oddali, dobivali pokojnino dalje, plačevali pa bodo prispevek samo od ohišnice. Tako se bo njihov prispevek pokojninskemu skladu bistveno zmanjšal, kar bo zopet vplivalo na manjše dohodke pokojninskega zavarovanja kmetov.

Slednjič še pripomba, da bi se morale kmetijske organizacije, ki to zemljo prevzemajo, bolj jasno zavezati, da bodo to, kar bodo prevzele, v resnici tudi plačale. To govorim iz izkušenj, kajti podobne težave smo imeli že tudi z občinskimi skupščinami, ki nam še danes plačujejo dolgove, in se bojimo, da kmetijske organizacije našemu skladu ne bodo plačevale tega, kar bi bile dolžne, s čimer bi bilo ogroženo redno plačevanje pokojnin.

Predsednica Zofka Stojanovič: Še kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Marjeta Štampar, delegatka Skupnosti socialnega skrbstva Ormož!

Marjeta Štampar: Naša skupščina je predlagane teze sprejela, ima pa k tezam naslednje pripombe:

V 4. tezi naj bi se črtal drugi odstavek. Pri 5. tezi pa naj bi se zmanjšal minimum na 0,5 ha. Če gre tu samo za družbeni interes, potem bo tu zajeto le majhno število kmetov in preživninsko varstvo kmetov ne bo rešeno.

7. teza pa naj bi se glasila: »Višina preživnine je odvisna od tržne vrednosti oddanega zemljišča in starosti upravičenca, ne more pa biti manjša od polovice varstvene pokojnine.« Po sedaj oblikovanem predlogu bi bila ta preživnina manjša kot družbena denarna pomoč za občane.

Pri 8. tezi predlagamo, da se drugi odstavek dopolni tako, da se reče: »Če je upravičenec ob oddaji zemljišča star čez 70 let in potreben nege in pomoči, se mu preživnina poveča za 30 %.«

Pri 10. tezi pa odpade varianta v prvem odstavku, tako da se ta odstavek glasi: »Za izplačevanje preživnin po tem zakonu naj se pri skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja oblikuje poseben sklad.«

Predsednica Zofka Stojanovič: Želi še kdo razpravljati? (Nihče se ne javi.) Če ni več razpravljalcev, bi prosila predstavnika predlagatelja, da da odgovor na zastavljena vprašanja.

Zvone Kovič: Rad bi odgovoril na vsa zastavljena vprašanja, vendar tega ne bom mogel, ker so nekatere pripombe potrebne bolj tehtnega premisleka. Na te bomo odgovorili kasneje.

Glede prve pripombe, k naslovu zakona, je treba reči, da je že v besedilu predloga jasno rečeno, da ima zakon v bistvu dvojni namen. Prvi namen je, da se rešuje socialna problematika, drugi pa, da se povečujejo površine v družbeno organizirani proizvodnji. Kot je znano smo v družbenem planu predvideli, naj bi se do 1980. leta z različnimi oblikami vključevanja zemljišč povečale obdelovalne površine v družbeno organizirani proizvodnji za 15 000 ha, in med temi so tudi površine, ki bi jih dobili od ostarelih lastnikov kmetij. Da je žal reševanje te socialne problematike zaenkrat omejeno le na tista področja, kjer je družbeni interes največji, je to pač trenutek naše stvarnosti. Pri tem se dobro zavedamo tega, da so take potrebe morda v hribovitih predelih večje, vendar pa je treba upoštevati, da v času, ko imamo okoli 15 % kmečkega prebivalstva, nismo sposobni reševati te problematike na podoben način, kot to uspevajo tisti, ki imajo le po 5 do 7 % tega prebivalstva. Tako bo zakon deagrarizacije moral iti ponekod še po malo manj priljubljeni poti, kajti interesentov, ki bi to zemljo prevzeli vsepovsod in omogočili tudi ekonomsko utemeljen način uporabe, danes še ne moremo zagotoviti. Organizacije združenega dela so zainteresirane za prevzem tistih površin, ki so vezane na komplekse, ki jih sedaj oblikujejo, veste pa, da racionalne proizvodnje ne morejo zagotoviti majhne površine, ampak samo veliki kompleksi, 40 do 50 ha zemlje. To je gledano z vidika našega relativno majhnega prostora, v svetovnih merilih pa so te površine seveda še dosti večje. Zato kombiniramo to v okviru možnosti, ki jih imamo, je pa to nedvomno perspektiva, ki jo bomo v bodoče širili. Začetek je pač tak, da se usmerjamo na tista področja, kjer se trenutno kaže možnost, da bi s temi stvarmi lahko uspeli. Zato je treba upoštevati to, kar piše že tudi v obrazložitvi, da gre za dvojni interes, se pravi za dvojno uresničevanje planskih nalog, na eni strani proizvodnje, na drugi strani pa zagotovitve socialnega varstva tistim, ki bi to zemljo oddali.

Kar pa zadeva višino preživnine, je ta omejena na minimum, da ne bi bila manjša od 595 dinarjev. Prav zaradi tega je opredeljena tudi velikost površin, ki ne bi smele biti manjše od teh, ki so navedene v tezah. Izračuni, ki smo jih napravili, kažejo, da je povprečna življenjska doba 72 let in gre torej za 7 let, ko naj bi s temi kupninami zagotovili sredstva za preživnine. Zaradi tega je tudi starostna meja določena na 65 let. Kolikor bi to mejo znižali, bi morali na drugi strani zvišati obseg površin, kar pa bi zopet pomenilo zmanjšanje kroga tistih, ki bi se lahko vključili v tako oddajo zemljišča. Zato prosim, da skušate razumeti, da smo tu omejeni s kombinacijo trenutnih možnosti, da bi te stvari stekle vsaj tam, kjer je trenutni interes družbenih organizacij za prevzem te zemlje. Za prihodnje pa je pričakovati, da bi se ti kriteriji širili v skladu z ekonomsko močjo družbe.

Za vse ostale pripombe bi sicer lahko rekel, da se z njimi na splošno strinjamo, na primer s predlogom, da se kot upravičenca upoštevata mož in žena, kar je predvideno tudi v varianti in je bilo sprejeto tudi v javni razpravi. Kar pa zadeva kmetijske organizacije, pa jih ni mogoče posebej obvezovati, pri čemer je razumljivo, da če bi tako obveznost sprejeli v zakonu, bi to pomenilo, da moramo to potem tudi zagotoviti. Ostaja pa odprt problem zagotavljanja sredstev za pokojninski sklad. Iz obrazložitve je razvidno, da je to danes nemogoče izračunati, ker ne vemo, koliko kmetov bi se v tako oddajo zemljišča vključilo in s kakšnimi površinami. Tu do čistega računa v tem trenutku ne moremo priti.

Vse ostale pripombe, ki so bile dane, pa bomo skušali pri osnutku zakona upoštevati. Poleg tega pa bodo možne še tudi pripombe prek delegacij v nadaljnji pripravi osnutka zakona.

Predsednica Zofka Stojanovič: Želi še kdo razpravljati? (Nihče se ne javi.) Če nihče, potem bi najprej ugotovila, da bomo pripombe, ki so jih dali delegati, povzeli in jih posredovali predlagatelju zakona in Skupščini SR Slovenije, kajti ta zakon sprejema naša skupščina kot enakopraven zbor Skupščine SR Slovenije. Slišali smo tudi, da bo v nadaljnjem postopku mogoče dati še vrsto pripomb, ko bo osnutek zakona predložen v javno razpravo. V tem smislu bi sprejeli tudi sklep, da bi se občinske skupnosti socialnega varstva v čim večjem številu aktivno in ustvarjalno udeležile te razprave pri oblikovanju zakona, zlasti tam, kjer so ti problemi še toliko bolj prisotni.

Glede na to, da predlog za izdajo zakona skupaj s tezami sprejemamo kot enakopraven zbor Skupščine SR Slovenije, bosta o tem predlogu sklepala oba zbora naše skupščine skupaj. Prosim delegate obeh zborov, da z dvigom rok potrdijo, če se strinjajo, da se predlog za izdajo zakona o pogojih in postopku za pridobitev pravice do preživninskega varstva kmetov, skupaj s tezami za osnutek zakona ter pripombami, ki so bile dane na današnji seji, sprejme! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog za izdajo zakona skupaj s tezami v naši skupščini soglasno sprejet.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na informacijo o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti.

Informacijo, ki jo je pripravil Republiški sekretariat za delo, ste dobili skupaj z gradivom. Vprašujem predstavnika predlagatelja tovariša Edvarda

Galeta, pomočnika republiškega sekretarja za delo, če želi dati k informaciji še kako dodatno obrazložitev! (Ne.)

Potem predlagam, da preidemo na razpravo.

Besedo ima tovarišica Sonja Makarovič, delegatka Skupnosti socialnega varstva občine Ljubljana-Center!

Sonja Makarovič: Pri tej točki predlagamo, da se delegati seznanijo s tem, da se pripravlja revizija konvencije o prepovedi nočnega dela žena, da bi lahko o tem razpravljali in dali svoja priporočila.

Predsednica Zofka Stojanovič: Besedo ima tovariš Slavo Kobe, delegat Skupščine socialnega varstva občine Ljubljana-Vič-Rudnik!

Slavo Kobe: Mislim, da lahko ugotovimo, da je velika večina organizacij združenega dela doslej zelo uspešno izvajala priporočila in sklepe Republiške skupščine iz leta 1973, ki zagotavljajo pogoje, pod katerimi lahko opravljamo nočno delo. Vendar pa ugotavljamo, kar navaja tudi ta informacija, ki je zelo izčrpna, da nočnega dela žena še ne moremo odpraviti v celoti in je vprašanje, kdaj ga bomo lahko odpravili.

Pri tem je poseben problem naša tekstilna industrija, v kateri je zaposleno največ žena. Če se pravilno spominjam, je tu okoli 62 % od vseh zaposlenih žensk v nočni izmeni.

Razumeti pa je treba, da predstavlja tekstilna industrija še posebej težak problem, kjer je v fazi modernizacije, ki jo izvajajo z lastnimi finančnimi sredstvi. Vemo, da je strojni park v tekstilni industriji močno zastarel in da k nočnemu delu žena v tej industriji sili tudi izpolnitev dobavnih rokov in podobno. Glede na to je odprava nočnega dela žensk zaenkrat še neuresničljiva, čeprav priporočila in sklepi iz leta 1973 govorijo, da naj bi nočno delo žensk odpravili do konca tega meseca. Če pa bi v tekstilni industriji, ki je zelo nizko akumulativna, hoteli preiti na rentabilno poslovanje v dveh izmenah, bi morali vložiti izredno veliko naporov in tudi velika sredstva.

Na drugi strani pa opažamo, da v nekaterih organizacijah združenega dela še vedno premalo kritično obravnavajo in spremljajo problem nočnega dela žensk. Pri tem velja opozoriti še na večjo pozornost glede izboljšanja delovnih in življenjskih pogojev ter ustreznega vrednotenja nočnega dela sploh, se pravi ne samo žensk, marveč tudi moških, skratka vseh tistih, ki delajo v nočnih izmenah. Zame ni razveseljiv podatek, ki sem ga bral v Informaciji, da so nekatere delovne organizacije, predvsem v kemični industriji, ponovno uvedle nočne izmene tam, kjer so tako delo že enkrat odpravili. Takih primerov imamo kar 184, in to predvsem v kemični industriji. Menim, da v prihodnje ne bi smeli več dovoljevati nočnega dela tam, kjer so ga enkrat že odpravili.

Informacija je, kot sem že dejal, dobra in izčrpna, vendar pa menim, da bi morali ali v tej informaciji ali pa ob njej prikazati še tudi nekatere druge probleme, ki jih poraja nočno delo. Tako bi bilo zelo koristno izdelati strokovno analizo o vplivu nočnega dela na zdravje žensk ter na osnovi tega predlagati ustrezne ukrepe, ki bi jih bilo treba uveljaviti v dejavnosti zdravstvene službe v organizacijah združenega dela. Čudim se namreč, da v informaciji zasledimo izjavo Republiškega komiteja za zdravstvo, v kateri je rečeno, da take informacije niso mogli pripraviti zaradi tega, ker nimajo za ta namen ustreznih finančnih sredstev. Mislim, da bi za tak primer morali dobiti toliko sredstev, da

bi lahko analizirali zdravstveno stanje vseh, ki delajo v nočnih izmenah, zlasti pa bi bilo potrebno analizirati zdravstveno stanje tistih delavk, ki že dolga leta delajo v nočnih izmenah. To velja predvsem za starejše delavke, ki zaradi dolgoletnega nočnega dela obolevajo za različnimi boleznimi.

Prav tako bi bilo potrebno, da bi v tej informaciji ali pa v kakšni drugi prikazali, kako je poskrbljeno za varstvo otrok tistih žensk, ki delajo ponoči. Tem otrokom bi po mojem morali dati prednost pri sprejemanju v vzgojno-varstvene zavode, v celodnevno šolo itd., da bi se lahko starši po nočnem delu sproščeno odpočili. Tako pa mora žena ali oče, če je samohranilec in dela do šestih zjutraj, prek dneva še varovati otroka in je razumljivo, da se po nočnem delu ne more dovolj odpočiti. Zato bi, kot rečeno, morali otrokom takih staršev dati pri sprejemanju v vzgojno-varstvene zavode prednost.

Prav tako bi delavke in delavci, ki delajo ponoči, morali imeti določene prednosti, kot so podaljšan letni dopust, daljši delovni odmori in zagotovljene možnosti za duševno in telesno rekreacijo in podobno. Prav tako pa bi bila zanimiva tudi analiza o tem, kakšna je kvaliteta nočnega dela.

Ko vse to ugotavljam, pa se mi zastavlja vprašanje, ali moramo res vztrajati pri konvencijah, če jih ne moremo izpolnjevati. Mi ne moremo reševati teh vprašanj na tak način, kot jih rešujejo v nekaterih zahodnih deželah, kot na primer v Zahodni Nemčiji, kjer so nočno delo žensk sicer res ukinili, vendar na račun naših zdomcev. Razumljivo je, da nočnega dela v doglednem času ne bo mogoče odpraviti, mislim pa, da moramo vložiti vse napore in tudi sredstva, da nočno delo žensk zmanjšamo na minimum. Uvajati moramo novo sodobno tehnologijo, ki bo omogočila, da bomo lahko prešli samo na dvojne delovne izmene.

Na koncu naj rečem, da se strinjamo z zaključki in predlogi, navedenimi v informaciji, da pa moramo še bolj zaostri dajanja soglasij za uvedbo nočnega dela in ta soglasja dajati samo v izjemnih primerih, da moramo dosledno upoštevati stališča in priporočila, ki so bila sprejeta 1973. leta, hkrati pa upoštevati tudi določila novega zakona o delovnih razmerjih, in to predvsem tistega poglavja, ki govori o varstvu materinstva in oseb, ki skrbijo za otroke. Tam pa so navedeni tudi pogoji za izvajanje nočnega dela. Hvala lepa.

Predsednica Zofka Stojanovič: Besedo ima tovariš Štefan Kolar, delegat Zbora uporabnikov Skupnosti socialnega varstva občine Slovenska Bistrica.

Štefan Kolar: Čeprav v naši občini nimamo problemov v zvezi z nočnim delom žensk, pa smo predlagano informacijo vseeno vestno obravnavali. Skupščina naše skupnosti socialnega varstva je k informaciji dala nekaj pripomb, ki jih bom navedel.

Predvsem je rok do 30. junija 1978 neizvedljiv, najbrž pa ne bo izvedljiv tudi podaljšani rok do 31. decembra 1978. Tudi ta rok je namreč prekratek in ni realen, zato mislimo, da bi bilo treba ta rok podaljšati, tako, da se ga bo mogoče tudi držati. Morda bi to bilo konec leta 1980.

Kar pa zadeva varstvo drugih kategorij, ki delajo ponoči, to so tudi moški, pa mislim, da je tu tudi problem prehrane teh ljudi, predvsem pa kvalitete te hrane. Navadno se vzorci hrane jemljejo v dopoldanski izmeni, če pa se ta hrana čuva in deli ponoči, pa nastaja vprašanje kvalitete te hrane. Zato bi morale inšpekcije jemati vzorce hrane tudi ponoči.

»Sicer pa nas, kot rečeno, problem nočnega dela toliko ne prizadeva, čeprav imamo v naši občini zaposlenih 6000 ljudi in približno 1500 zaposlenih izven občine, največ v Mariboru in Velenju, vendar ne v nočnih izmenah.« Največji problem, ki ga imamo, je 300 neazposlenih žensk prav zaradi tega, ker industrija ki je v naši občini najmočnejša, kot je to Impol, ne more zaposliti žensk v nočnih izmenah. Tako se dogaja, da Impolu za nočne izmene manjka ljudi, ker moških ne dobijo toliko, kolikor bi jih potrebovali, žensk pa na nočnem delu ne smejo zaposliti. V tej zvezi je bil dan še predlog, da bi kazalo razmisliti o beneficirani delovni dobi za tiste, ki morajo delati ponoči, se pravi tam, kjer se nočno delo ne da ukiniti.

Imam pa še pripombo k prejšnjemu zakonu, to je k predlogu za izdajo zakona o pogojih in postopku za pridobitev pravice do preživninskega varstva kmetov. Pripomba se nanaša predvsem na to, da višinski kmetje ne morejo oddati zemlje, če družbena skupnost za to zemljo ni zainteresirana. Ker je to povedal že tudi delegat iz Celja, se za to pri razpravi nisem oglasil, bom pa to pripombo posredoval pismeno.

Predsednica Zofka Stojanovič: Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če nihče, potem menim, da smo razpravo izčrpali. Pripombe, ki so bile dane v razpravi bomo posredovali pristojnim družbenim organom. Zlasti pa bi bilo potrebno, da se tudi v skupnostih socialnega varstva zavzamemo za to, da se v občinah, zlasti tam, kjer so ti problemi prisotni, tudi v skupnostih socialnega varstva skupaj z Zvezo sindikatov zavzamemo za izdelavo in sprejetje programov v tistih delovnih organizacijah, ki imajo še nočno delo. Skupaj z drugimi skupnostmi bi morali zagotoviti ustrezne in čim boljše delovne in življenjske pogoje zaposlenim staršem, tako da bi tudi v tem smislu usklajevali to akcijo in napore ter sprejeli konkretne programe, kako zagotoviti čim višjo stopnjo socialne varnosti v smislu urejanja delovnih in življenjskih pogojev tem družinam.

Opozoriti pa bi kazalo še tudi na to, kar sicer ni v neposredni zvezi z nočnim delom žensk, da smo v informaciji zasledili problem bolniških izostankov za nego svojcev in otrok delavcev v tekstilni industriji, kjer je po večini zaposlena ženska delovna sila. V skupnostih socialnega varstva v občinah bi kazalo videti, kaj bi se dalo napraviti za organiziranje službe za nego bolnika na domu, in v dogovoru z zdravstveno skupnostjo oceniti, kaj je mogoče napraviti in kako zagotoviti sredstva za opravljanje take dejavnosti. Vemo, da so bili v nekaterih občinah in v nekaterih delovnih organizacijah že opravljeni poizkusi za organiziranje take službe. Tega pa nismo niti spremljali niti proučevali, da bi videli, kakšne rezultate so dali naporji za organiziranje take družbene službe. Vsekakor pa to sodi v okvir prizadevanj za ustanavljanje različnih družbenih oblik in institucij za pomoč družinam.

Razmisliti bi bilo skratka treba o čim uspešnejšem reševanju vseh problemov, ki vsak dan tarejo zaposlene starše, zato bi morali v skupnostih socialnega varstva tem problemom posvetiti v bodoče veliko več pozornosti in z usklajevanjem programov zagotoviti trajno aktivnost na tem področju.

Ugotavljam, da je s tem postopek enakopravne obravnave in sklepanja skupaj z drugimi zbori Skupščine SR Slovenije v naši skupščini opravljen.

SEZNAM GOVORNIKOV

Zbor združenega dela

Abramič Olga 47, 71, 158
Bah Vinko 143
Balantič Francka 132
Bartol Jože 68
Breskvar Tine 99
Brglez Dušan 122
But Branko 83
Čavlovič Marko 61
Dekleva Vitomir 166
Dimitrov Pavel 104
Domjan Alojz 108, 118, 124
Dragan Zvone 154
Fortuna Lojze 106
Furlan Aleksander 147
Gabrovšek Jože 64, 69
Gale Edvard 49, 50
Gaspari Edo 42
Grahor Andrej 50, 51
Gruden Zdravko 149
Gruškovernjak Jože 58
Haskič Mujo 78, 92
Herga Francka 35, 63, 93, 123
Jaki Stanko 13, 15
Janko Lojze 78, 101
Jelenko Silva 117
Jerman Slavka 127, 142
Kavčič Ivica 33, 48
Kejžar Leopold 41
Klemenčič Ivo 70, 71, 72
Kocjan Vlado 14
Kogovšek Ivan 67
Kogovšek Jože 95
Korošek Franc 113
Kovač Jože 105
Lehner Ivan 67
Lesar Jože 114
Mali Franc 45
Manček Vilma 56
Marenk Ivo 96, 98, 99
Markun Stanislav 69
Marsel Karel 83
Matkovič Marko 130
Mavrič Jože 139, 158, 159
Mičovič Josip 46, 51
Miklič Rado 121
Mozetič Dragan 162, 165
Mozetič Silvija 76
Muraus Janko 37
Ozbič Milica 64
Pacek Jože 79, 84, 86, 91
Pančur Božo 4
Pavšič Rok 116, 124
Pirc Marjan 58
Poličar Marjeta 126
Pospiš Slavka 91
Predarski Atanas 71
Preglav Branko 39
Roškar Alojz 103
Saje Miro 115
Sikošek Franc 106, 116
Sotelšek Andrej 159
Stefanovič Vlado 111
Strelec Jože 165
Šifkovič Franc 6
Špindler Jože 151
Šturm Miloš 40
Tomazič Emil 7
Trebežnik Marjan 54
Trstenjak Pavel 26, 44
Umek Ciril 97
Uršič Aljoša 89, 145
Vičar Franc 55, 129, 160
Vidmar Albin 158
Vizovišek Gojmir 90
Zelenšek Ivan 11, 99, 135
Zidarič Boris 29

Zbor občin

Arsenjuk Janez 200, 207
Bernard Ivo 303
Borič Jure 258
Bračič Alojz 259
Bregar Rudi 211
Brumen Vida 279
Ceglar Alojz 192
Ciglar Janez 208
Cilenšek Jože 296
Cvar Radovan 275
Čerče Aleksander 307
Dvojmoč Valentin 195
Dular Zoran 282
Einfalt Ivan 240
Fabjan Ivan 228
Florjančič Boris 248
Florjančič Roman 271
Gerkman Valentin 244
Gorenc Silvo 269, 307, 311
Hajdinjak Štefan 293
Horjak Anica 249
Horvat Mitja 170, 213
Hren Jože 176
Janžekovič Ivo 203
Jereb Silva 172
Jurančič Zdenka 220, 225
Klanjšek Lidija 215
Kobe Marko 203
Kocuvan Andrej 250, 252
Kolarič Janko 299
Kovač Zalka 283
Kovačič Janko 243
Kovše Karel 189
Kržan Rok 241

Makovec Stojan 304
 Miklič Rado 207
 Novak Anica 260
 Osredkar Slavko 267
 Pelc Andrej 198
 Praznik Zdravko 304
 Sillian Gianfranco 203
 Skok Lojze 224
 Stante Jernej 258
 Steinbücher Bojan 248, 249
 Sukič Karel 192, 217, 218, 222
 Škarabot Davorin 250
 Šmid Kristina 198
 Štempihar Vid 233, 239, 257

Štraki Franc 289
 Štrukelj Artur 169
 Taler Franc 197
 Tance Vlado 236, 241, 254
 Trebežnik Marjan 225
 Turk Franjo 177
 Utenkar Jože 278
 Vidovič Gojko 209
 Vrviščar Franc 296
 Vušnik Anton 273
 Zaplotnik Janez 302
 Žagar Anton 231
 Žigon Zarko 286
 Žlebnik Mara 251

Družbenopolitični zbor

Albrecht Roman 423
 Aljančič Marija 424
 Baškovič Milan 378, 382
 Berkopec Gregor 410
 Beznik Vlado 314
 Blaha Tilka 365
 Božič Jože 400
 Bulc Marko 345, 410
 Čotar Lojzka 338
 Domjan Alojz 389
 Gačnik Humbert 322
 Gaspari Majda 335, 338
 Gavez Stane 343, 355
 Globačnik Jože 334, 338, 411, 430, 432
 Golob Ludvik 368, 369, 370, 371, 379,
 385, 387, 393
 Gošnik Miro 394, 401
 Habjan Vito 360
 Jan Jernej 429

Japelj Ivan 402
 Jogan Savin 316
 Klanjšček Štefan 409
 Korošec Štefan 372, 373
 Kropivnik Rudi 419, 422
 Kučan Milan 346, 374, 387
 Markič Stane 386, 396
 Pacek Jože 397, 398, 408
 Polič Zoran 341, 358, 367, 373, 380, 383,
 387, 405, 407, 408
 Poljanšek Majda 351
 Potrč Miran 385, 386, 422, 423
 Štok Štefan 381, 417
 Tomlje Tina 318, 369
 Uršič Igor 384, 386, 408
 Zakonjšek Jože 427
 Zemljarič Janez 416
 Zlobec Ciril 356
 Zagmaister Štefanija 333, 371

Skupna seja vseh zborov Skupščine SR Slovenije

Gošnik Miro 436

Skupno zasedanje

Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora

Dragan Zvone 468
 Jan Jernej 460
 Kučan Milan 442

Marenk Ivo 488
 Ribičič Mitja 439
 Vratuša Anton 447

Skupščina Skupnosti socialnega varstva Slovenije

Jonak Radoslav 494
 Kobe Slavo 498
 Kolar Štefan 499
 Kovič Zvone 493, 496

Makarovič Sonja 498
 Pucelj Leopold 495
 Sambt Štefan 495
 Stampar Marjeta 496

VSEBINA

Zbor združenega dela

1. seja — 9. maja 1978

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 3
- Govornik:
Božo Pančur 4

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 1. seje Zbora združenega dela 4
- ✓ 2. Izvolitev predsednika in podpredsednika Zbora združenega dela 5
- Govornika:
Franc Šifkovič 6
Emil Tomažič 7
- ✓ 3. Imenovanje sekretarja Zbora združenega dela 8
- ✓ 4. Predlog odloka o izvolitvi Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve 8

2. seja — 31. maja 1978

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 10
- Govornik:
Ivan Zelenšek 11

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 2. seje Zbora združenega dela 12
2. Odobritev zapisnika 1. seje Zbora združenega dela 12
3. Izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Skupščine SR Slovenije 13

G o v o r n i k a :	
Stanko Jaki	13
Vlado Kocjan	14
Stanko Jaki	15
4. Izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Zbora združenega dela	16
5. Informacija o realizaciji delovnega programa Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978 in periodični delovni načrt za mesece junij, julij in september 1978	18
6. Predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko	21
7. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o imenovanju dveh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet službe družbenega knjigovodstva SR Slovenije	22
— predlog odloka o imenovanju namestnika in pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije	22
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije	22
— predlog odloka o razrešitvi namestnika Okrožnega javnega tožilca v Mariboru	23
— predlog odloka o imenovanju sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ	23
— predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ	23
8. Vprašanja delegatov	23

3. seja — 28. junija 1978

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	25
---	----

G o v o r n i k :

Pavel Trstenjak	26
---------------------------	----

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 3. seje Zbora združenega dela	27
2. Odobritev zapisnika 2. seje Zbora združenega dela	28
3. Poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju	28

G o v o r n i k i :

dr. Boris Zidarič	29
Ivica Kavčič	33
Francka Herga	35

4.	Informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki	37
	Govorniki:	
	Janko Muraus	37
	Branko Preglav	39
	Miloš Šturm	40
	Leopold Kežar	41
	Edo Gaspari	42
5.	Informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti	44
	Govorniki:	
	Pavel Trstenjak	44
	Franc Mali	45
	dr. Josip Mičovič	46
	Olga Abramič	47
	Ivica Kavčič	48
	Edvard Gale	49
	Andrej Grahor	50
	dr. Josip Mičovič	51
	Andrej Grahor	51
6.	Predlog zakona o zaključnem računu in o izvršitvi proračuna SR Slovenije za leto 1977	52
7.	Predlog zakona o seizmološki službi	52
8.	Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona	53
9.	Predlog odloka o potrditvi dogovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov	54
	Govornik:	
	Marjan Trebežnik	54
10.	Predlog razdelitve dela prihodkov Loterijskega zavoda Slovenije za leto 1978, ki pripada organizacijam iz 15. člena zakona o Loterijskem zavodu Slovenije	55
11.	Nadaljevanje razprave o poročilu o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju	55
	Govornik:	
	Franc Vičar	55
12.	Nadaljevanje razprave o informaciji o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki	56
	Govornik:	
	Vilma Manček	56
13.	Zaključni račun dohodkov in izdatkov Narodne banke Slovenije za leto 1977	57
14.	Finančni načrt Narodne banke Slovenije za leto 1978	57

	Govornika :	
	Marjan Pirc	58
	Jože Gruškovnjak	58
	15. Zaključni račun Narodne banke Jugoslavije za leto 1977	59
	16. Finančni načrt Narodne banke Jugoslavije za leto 1978	59
	17. Osnutek zakona o zagotovitvi sredstev federacije za dodatno vlogo SFR Jugoslavije za selektivno povečanje kapitala Mednarodne banke za obnovo in razvoj	60
16.	18. Osnutek zakona o Skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme	60 ✓
	Govornik :	
	Marko Čavlovič	61
	19. Osnutek zakona o uporabi določenega zneska dinarske protivrednosti zunanjega kredita, katerega uporabnik je federacija	62
	20. Osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč	63
	Govornik :	
	Francka Herga	63
20.	21. Dogovor o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanje investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980	63 ✓
	Govornika :	
	Jože Gabrovšek	64
	Milica Ozbič	64
	22. Dogovor o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 za razvoj barvaste metalurgije v obdobju po letu 1980	66
	Govorniki :	
	Ivan Lehner	67
	Ivan Kogovšek	67
	Jože Bartol	68
	23. Osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme	68
	Govorniki :	
	Stanislav Markun	69
	Jože Gabrovšek	69
	Ivo Klemenčič	70
	Olga Abramič	71
	Ivo Klemenčič	71
	Atanas Predarski	71
	Ivo Klemenčič	72
	24. Volitve in imenovanja:	
	— predlog odloka o razrešitvi člana Sveta republike	72
	— predlog odloka o soglasju k imenovanju tajnika Kulturne skupnosti Slovenije	73

— predlog odloka o imenovanju sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije	73
— predlog odloka o soglasju k imenovanju vodje strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji	73
25. Vprašanja delegatov	74

4. seja — 19. julija 1978

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	75
Govornik:	
Silvija Mozetič	76

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 4. seje Zbora združenega dela	77
2. Odobritev zapisnika 3. seje Zbora združenega dela	78
3. Predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole	78
Govornika:	
Mujo Haskič	78
Lojze Janko	78
4. Predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij	79
Govorniki:	
Jože Pacek	79
Branko But	83
Karel Marsel	83
Jože Pacek	84
5. Predlog zakona o investicijskih vlaganjih Socialistične republike Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982	86
Govorniki:	
Jože Pacek	86
Aljoša Uršič	89
Gojmir Vizovišek	90
Slavka Pospiš	91
Jože Pacek	91
Mujo Haskič	92
6. Predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih	92
7. Predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000	93

Govornik :	
Francka Herga	93
8. Predlog zakona o ukrepih v živinoreji	94
Govorniki :	
Jože Kogovšek	95
Ivo Marenk	96
Ciril Umek	97
Ivo Marenk	98
Ivan Zelenšek	99
Tine Breskvar	99
Ivo Marenk	99
9. Osnutek zakona o združevanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarske zbornice	101
Govorniki :	
Lojze Janko	101
Alojz Roškar	103
Pavel Dimitrov	104
Jože Kovač	105
Franc Sikošek	106
Lojze Fortuna	106
10. Osnutek zakona o pravni pomoči	108
Govorniki :	
Alojz Domjan	108
Vlado Stefanovič	111
Franc Korošec	113
Jože Lesar	114
11. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah posameznih določb nekaterih republiških zakonov v zvezi s postopkom za pridobitev lokacijskega dovoljenja, z osnutkom zakona	114
Govorniki :	
dr. Miro Saje	115
Rok Pavšič	116
Franc Sikošek	116
12. Predlog za izdajo zakona o revalorizaciji in amortizaciji stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, z osnutkom zakona	117
Govornik :	
Silva Jelenko	117
13. Predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov višjih sodišč v SR Sloveniji	118
Govornik :	
Alojz Domjan	118
14. Predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v SR Sloveniji	119
15. Predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva družinskih članov oseb, ki so v obvezni vojaški službi	119

16. Odločba Ustavnega sodišča SR Slovenije o ugotovitvi, da določi drugega in tretjega odstavka 13. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list, št. 54/72 in 19/77) nista v skladu z ustavo SR Slovenije	120
17. Osnutek zakona o spremembah zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj Zveznega sekretariata za zunanje zadeve od leta 1978 do leta 1980	120
18. Vprašanja delegatov	121
Govorniki:	
Rado Miklič	121
Dušan Brglez	122
Francka Herga	123
Alojz Domjan	124
Rok Pavšič	124

5. seja — 26. julija 1978

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	125

Govornik:

Marjeta Poličar	126

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 5. seje Zbora združenega dela	127

Govornik:

Slavka Jerman	127

2. Poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letih 1976, 1977 in 1978	128

Govorniki:

Franc Vičar	129
Marko Matkovič	130
Franka Balantič	132
Ivan Zelenšek	135
Jože Mavrič	139
Slavka Jerman	142
Vinko Bah	143
Aljoša Uršič	145
Aleksander Furlan	147
Zdravko Gruden	149
Jože Spindler	151
Zvone Dragan	154
Jože Mavrič	158
Olga Abramič	158
Albin Vidmar	158
Jože Mavrič	159

3.	Predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju	159
	G o v o r n i k a :	
	Andrej Sotelšek	159
	Franc Vičar	160
4.	Predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne	161
5.	Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFR Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1534)	161
	G o v o r n i k :	
	Dragan Mozetič	162
6.	Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFR Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1535)	162
7.	Zakon o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb	163
8.	Osnutek zakona o spremembah zakona o Skladu solidarnosti z nevrščenimi državami in državami v razvoju	163
9.	Volitve in imenovanja:	
	— predlog kandidatne liste za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu Skupščine SR Slovenije	164
	— predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije	164
10.	Vprašanja delegatov	165
	G o v o r n i k a :	
	Dragan Mozetič	165
	Jože Strelec	165
11.	Nadaljevanje obravnave poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letih 1976, 1977 in 1978	166
	G o v o r n i k :	
	Vitomir Dekleva	166

Z b o r o b č i n

1. seja — 9. maja 1978

Pred dnevnim redom:

- Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 168
- G o v o r n i k :**
- Artur Štrukelj 169
- Določitev dnevnega reda 1. seje Zbora občin 169

Dnevni red:

1. Izvolitev predsednika in podpredsednika Zbora občin Skupščine SR Slovenije	170
Govornika:	
Mitja Horvat	170
Silva Jereb	172
2. Imenovanje sekretarja Zbora občin	173
3. Izvolitev predsednika in članov Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije	173

2. seja — 31. maja 1978

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	175
Govornik:	
Jože Hren	176

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 2. seje Zbora občin	176
2. Odobritev zapisnika 1. seje Zbora občin	177
3. Izvolitev predsednikov, podpredsednikov, in članov delovnih teles Skupščine SR Slovenije	177
Govornik:	
Franjo Turk	177
4. Izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles Zbora občin	181
5. Informacija o realizaciji programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1977 do julija 1978 in periodični delovni načrt za mesece junij, julij in september 1978	182
6. Predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko	185
7. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o imenovanju sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ	185
— predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ	186
— predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva SR Slovenije	186

— predlog odloka o imenovanju namestnika in pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije	186
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije	186
— predlog odloka o razrešitvi namestnika okrožnega javnega tožilca v Mariboru	186
8. Predlogi in vprašanja delegatov	187

3. seja — 28. junija 1978

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	188
Govornik:	
Karel Kovše	189

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 3. seje Zbora občin	189
2. Odobritev zapisnika 2. seje Zbora občin	191
3. Uresničevanje resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih Socialistične republike Slovenije z državami v razvoju	191
Govorniki:	
Karel Sukič	192
Alojz Ceglar	192
Valentin Dvojmoč	195
4. Informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki	196
Govorniki:	
Franc Taler	197
Kristina Šmid	198
Andrej Pelc	198
Janez Arsenjuk	200
Sillian Gianfranco	203
Marko Kobe	203
Ivo Janžekovič	203
5. Informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti	207
Govorniki:	
Rado Miklič	207
Janez Aresnjuk	207
Janez Cigler	208
Gojko Vidovič	209
6. Poročilo o delu delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ za obdobje september 1977 — maj 1978	211

Govornika :	
Rudi Bregar	211
Mitja Horvat	213
7. Predlog zakona o zaključnem računu o izvršitvi proračuna SR Slovenije za leto 1977	214
8. Predlog zakona o seizmološki službi	215
Govornik :	
Lidija Klanjšek	215
9. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o upravnih taksah, z osnutkom zakona	216
Govornik :	
Karel Sukič	217
10. Predlog razdelitve dela prihodkov po finančnem načrtu za leto 1978, ki pripada organizacijam iz 15. člena zakona o Loterijskem zavodu Slovenije	217
11. Osnutek zakona o zagotovitvi sredstev federacije za dodatno vlogo SFR Jugoslavije za selektivno povečanje kapitala Mednarodne banke za obnovo in razvoj	218
12. Osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme	218
Govornik :	
Karel Sukič	218
13. Osnutek zakona o uporabi določenega zneska dinarske protivrednosti zunanjega kredita, katerega uporabnik je federacija	220
Govornik :	
Zdenka Jurančič	220
14. Dogovor o načinu zagotovitve dopolnilnih sredstev za kreditiranje izvoza opreme in ladij in izvajanje investicijskih del v tujini na kredit v obdobju od leta 1978 do leta 1980	221
15. Dogovor o kontinuiteti graditve zmogljivosti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 za razvoj barvaste metalurgije v obdobju po letu 1980	222
Govornik :	
Karel Sukič	222
16. Osnutek zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč	224
Govornik :	
Lojze Skok	224
17. Predlog odloka o potrditvi odgovora o nakupu in vzdrževanju letal za gašenje gozdnih in drugih požarov	225
Govornika :	
Marjan Trebežnik	225
Zdenka Jurančič	225

18. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o razrešitvi člana Sveta republike	227
— predlog odloka o soglasju k imenovanju tajnika Kulturne skupnosti Slovenije	227
— predlog odloka o soglasju k imenovanju sekretarja Zdravstvene Skupnosti Slovenije	227
— predlog odloka o soglasju k imenovanju vodje strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji	227
19. Predlogi in vprašanja delegatov	227
Govornik:	
Ivan Fabjan	228

4. seja — 19. julija 1978

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	230
Govornik:	
Anton Žagar	231

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 4. seje Zbora občin	232
2. Odobritev zapisnika 3. seje Zbora občin	233
3. Predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole	233
Govornik:	
Vid Štampihar	233
4. Predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij	235
Govorniki:	
Vlado Tance	236
Vid Štampihar	239
Ivan Einfalt	240
Rok Kržan	241
Vlado Tance	241
Janko Kovačič	243
5. Predlog zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982	244
Govorniki:	
Valentin Gerkman	244
Bojan Steinbücher	248
Boris Florjančič	248
Bojan Steinbücher	249
Anica Horjak	249
Andrej Kocuvan	250
Davorin Škarabot	250
Mara Žlebnič	251

6.	Predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana razvoja SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000	252
	Govornik:	
	Andrej Kocuvan	252
7.	Predlog zakona o ukrepih v živinoreji	253
8.	Predlog zakona o dopolnitvah zakona o republiških svetih	254
9.	Osnutek zakona o pravni pomoči	254
	Govorniki:	
	Vlado Tance	254
	Vid Štampihar	257
	Jure Borič	258
	Jernej Stante	258
	Alojz Bračič	259
	Anica Novak	260
10.	Predlog za izdajo zakona o uskladitvi posameznih določb republiških zakonov v zvezi z lokacijskimi postopki, z osnutkom zakona	261
11.	Predlog za izdajo zakona o revalorizaciji in amortizaciji stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, z osnutkom zakona	262
12.	Predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov višjih sodišč v SR Sloveniji	262
13.	Predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v SR Sloveniji	263
14.	Predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva družinskih članov oseb, ki so v obvezni vojaški službi	263
15.	Odločba Ustavnega sodišča SR Slovenije o ugotovitvi, da določbi drugega in tretjega odstavka 13. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju nista v skladu z ustavo SR Slovenije	363
16.	Osnutek zakona o spremembah zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj Zveznega sekretariata za zunanje zadeve od leta 1976 do leta 1980	264
17.	Predlogi in vprašanja delegatov	265

5. seja — 26. julija 1978

Pred dnevnim redom:

1.	Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	266
	Govornik:	
	Slavko Osredkar	267

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 5. seje Zbora občin	267
2. Poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letih 1976, 1977 in 1978	268
Govorniki:	
Silvo Gorenc	269
Roman Florjančič	271
Anton Vušnik	273
Radovan Cvar	275
Jože Utenkar	278
Vida Brumen	279
Zoran Dular	282
Zalka Kovač	283
Zarko Žigon	286
Franc Strakl	289
Štefan Hajdinjak	293
Jože Cilenšek	296
Franc Vrvišar	296
Janko Kolarič	299
Janez Zaplotnik	302
Ivo Bernard	303
Stojan Makovec	304
Zdravko Praznik	304
3. Predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju	306
Govornika:	
Silvo Gorenc	307
Aleksander Čerče	307
4. Predlog odloka o potrditvi dogovora o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne	308
5. Osnutek zakona o spremembah zakona o Skladu solidarnosti z neuvrščenimi državami in državami v razvoju	308
6. Zakon o sklepanju in izvrševanju mednarodnih pogodb	309
7. Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1534)	309
8. Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (YU-1535)	310
9. Volitve in imenovanja:	
— razprava o kandidatni listi za predsednika, podpredsednika in člane Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu Skupščine SR Slovenije	310
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije	310
10. Predlogi in vprašanja delegatov	311
11. Nadaljevanje razprave o poročilu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letih 1976, 1977 in 1978	311
Govornik:	
Silvo Gorenc	311

Družbenopolitični zbor

1. seja — 9. maja 1978

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 1. seje Družbenopolitičnega zbora 313

Dnevni red:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja 314

2. Verifikacija mandatov delegatov v Družbenopolitičnem zboru 314

Govornik:

- Vlado Beznik 314

3. Izvolitev predsednika in podpredsednika zbora 315

Govornika:

- Savin Jogan 316

- Tina Tomlje 318

4. Imenovanje sekretarja zbora 318

5. Izvolitev predsednika in članov Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve 318

2. seja — 31. maja 1978

Pred dnevnim redom:

1. Slovesna izjava podpredsednika Zbora Igorja Uršiča 320

2. Določitev dnevnega reda 2. seje Družbenopolitičnega zbora 321

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 1. seje Družbenopolitičnega zbora 321

2. Izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Skupščine SR Slovenije 322

Govornik:

- Humbert Gačnik 322

3. Izvolitev predsednikov, podpredsednikov in članov odborov Družbenopolitičnega zbora 325

4. Informacija o realizaciji programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje

od septembra 1977 do julija 1978 in periodični delovni načrt zborov Skupščine SR Slovenije za mesece junij, julij in september 1978 326

5. Predlog odloka o objavi imenovanja predsednika Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika Republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko 328
6. Volitve in imenovanja:
— predlog odloka o imenovanju sekretarja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije 329
— predlog odloka o imenovanju sekretarja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije 329
— predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji 329
— predlog odloka o imenovanju namestnika in pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije 329
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije 330
— predlog odloka o razrešitvi namestnika Okrožnega javnega tožilca v Mariboru 330
7. Predlogi in vprašanja delegatov 330

3. seja — 28. maja 1978

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 3. seje Družbenopolitičnega zbora 332

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 2. seje Družbenopolitičnega zbora 332
2. Poročilo o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju 333

Govorniki:

- Štefanija Žagmaister 333
Jože Globačnik 334
Majda Gaspari 335
Jože Globačnik 338
Lojzka Čotar 338
Zoran Polič 341
Stane Gavez 343
Marko Bulc 345
Milan Kučan 346

3. Informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o štipendijski politiki 350

Govorniki:

- Majda Poljanšek 351
Stane Gavez 355
Ciril Zlobec 356
Zoran Polič 358
Vito Habjan 360
Tilka Blaha 365

Zoran Polič	367
Ludvik Golob	368
Tina Tomlje	369
Ludvik Golob	370
4. Nadaljevanje razprave o poročilu o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju	371
Govornik:	
Štefanija Žagmaister	371
5. Osnutek zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu sredstev oborožitve in vojaške opreme in osnutek zakona o skupnosti industrije sredstev oborožitve in vojaške opreme Jugoslavije	371
Govorniki:	
Ludvik Golob	371
Štefan Korošec	372
Zoran Polič	373
Milan Kučan	374
6. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o razrešitvi člana Sveta republike	375
— predlog odloka o soglasju k imenovanju tajnika Kulturne skupnosti Slovenije	375
— predlog odloka o soglasju k imenovanju sekretarja Zdravstvene skupnosti Slovenije	375
— predlog odloka o soglasju k imenovanju vodje strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji	376
7. Predlogi in vprašanja delegatov	376

4. seja — 17. julija 1978

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	377
2. Določitev dnevnega reda 4. seje Družbenopolitičnega zbora	377

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 3. seje Družbenopolitičnega zbora	378
2. Predlog zakona o organu samoupravne delavske kontrole	378
Govorniki:	
Milan Baškovič	378
Ludvik Golob	379
Zoran Polič	380
Štefan Štok	381
Milan Baškovič	382
Zoran Polič	383
Igor Uršič	384
Ludvik Golob	385
Miran Potrč	385

Stane Markič	386
Miran Potrč	386
Igor Uršič	386
Zoran Polič	387
Ludvik Golob	387
Milan Kučan	387
3 Predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij	388
Govorniki:	
Alojz Domjan	389
Ludvik Golob	393
Miro Gošnik	394
Stane Markič	396
Jože Pacek	397
4 Osnutek zakona o pravni pomoči	397
Govorniki:	
Jože Pacek	398
Jože Božič	400
Miro Gošnik	401
Ivan Japelj	402
Zoran Polič	405
Igor Uršič	408
Zoran Polič	408
Jože Pacek	408
5 Predlog zakona o dopolnitvi zakona o republiških svetih	409
Govornik:	
Štefan Klanjšček	409
6 Predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1986 do leta 1995 oziroma za določena področja tudi do leta 2000	409
Govorniki:	
Gregor Berkopec	410
Marko Bulc	410
Jože Globačnik	411
7 Predlog odloka o določitvi števila sodnikov in sodnikov porotnikov višjih sodišč v SR Sloveniji	412
8 Predlog odloka o določitvi števila namestnikov javnih tožilcev pri višjih javnih tožilstvih v SR Sloveniji	412
9. Predlogi in vprašanja delegatov	413

5. seja — 26. julija 1978

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	414
2. Določitev dnevnega reda za 5. sejo Družbenopolitičnega zbora	415

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 4. seje Družbenopolitičnega zbora	415
2. Odgovor na delegatsko vprašanje	415
Govornik:	
Janez Zemljarič	416
3. Poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976 do 1980 leta v letih 1976, 1977 in 1978	417
Govorniki:	
Štefan Štok	417
Rudi Kropivnik	419
Miran Potrč	422
Roman Albreht	423
Marija Aljančič	424
Jože Zakonjšek	427
3. Predlog stališč in sklepov o nadaljnjem uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju	429
Govornika:	
Jernej Jan	429
Jože Globačnik	430
4. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o izvolitvi predsednika, podpredsednika in članov Komisije Skupščine SR Slovenije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu	431
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije	431
5. Predlogi in vprašanja delegatov	432
6. Nadaljevanje razprave o poročilu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letih 1976, 1977 in 1978	432
Govornik:	
Jože Globačnik	432

Skupna seja vseh zborov Skupščine SR Slovenije

1. seja — 9. maja 1978

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda	434
--------------------------------------	-----

Dnevni red:

1. Razglasitev izvolitve Predsedstva SR Slovenije in objava njegove sestave	435
---	-----

2. Slovesna izjava predsednika in članov Predsedstva SR Slovenije	435
3. Izvolitev delegatov za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije	436
Govornik:	
Miro Gošnik	436

Skupno zasedanje
Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora

Zasedanje — 9. maja 1978

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda	439
--------------------------------------	-----

Dnevni red:

1. Izvolitev predsednika in podpredsednikov Skupščine SR Slovenije	439
Govornika:	
Mitja Ribičič	439
Milan Kučan	442
2. Imenovanje generalnega sekretarja Skupščine SR Slovenije in namestnika generalnega sekretarja	446
3. Izvolitev predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije	447
4. Izvolitev podpredsednikov in članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter imenovanje republiških sekretarjev oziroma republiških funkcionarjev, ki bodo vodili posamezne republiške sekretariate oziroma druge republiške upravne organe	447
Govornik:	
dr. Anton Vratuša	447

Zasedanje — 28. junija 1978

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda	460
--------------------------------------	-----

Dnevni red:

1. Ekspoze k poročilu o uresničevanju resolucije Skupščine SR Slovenije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju	460
Govornik:	
Jernej Jan	460

Zasedanje — 26. julija 1978

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 468

Dnevni red:

1. Ekspoze Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k poročilu Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letih 1976, 1977 in 1978 468

Govornik:

- Zvone Dragan 468

2. Informacija Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o posledicah neurja in toče v območju Socialistične republike Slovenije v mesecih juniju in juliju 1978 488

Govornik:

- Ivo Marenc 488

Skupščina Skupnosti socialnega varstva Slovenije

1. seja — 19. junija 1978

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 492

Dnevni red:

1. Izvolitev komisij za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja zbora uporabnikov in zbora izvajalcev in poročila komisij 493

2. Predlog za izdajo zakona o preživninskem varstvu kmetov, s težami za zakon 493

Govorniki:

- Zvone Kovič 493
Radoslav Jonak 494
Leopold Pucelj 495
Štefan Sambt 495
Marjeta Štampar 496
Zvone Kovič 496

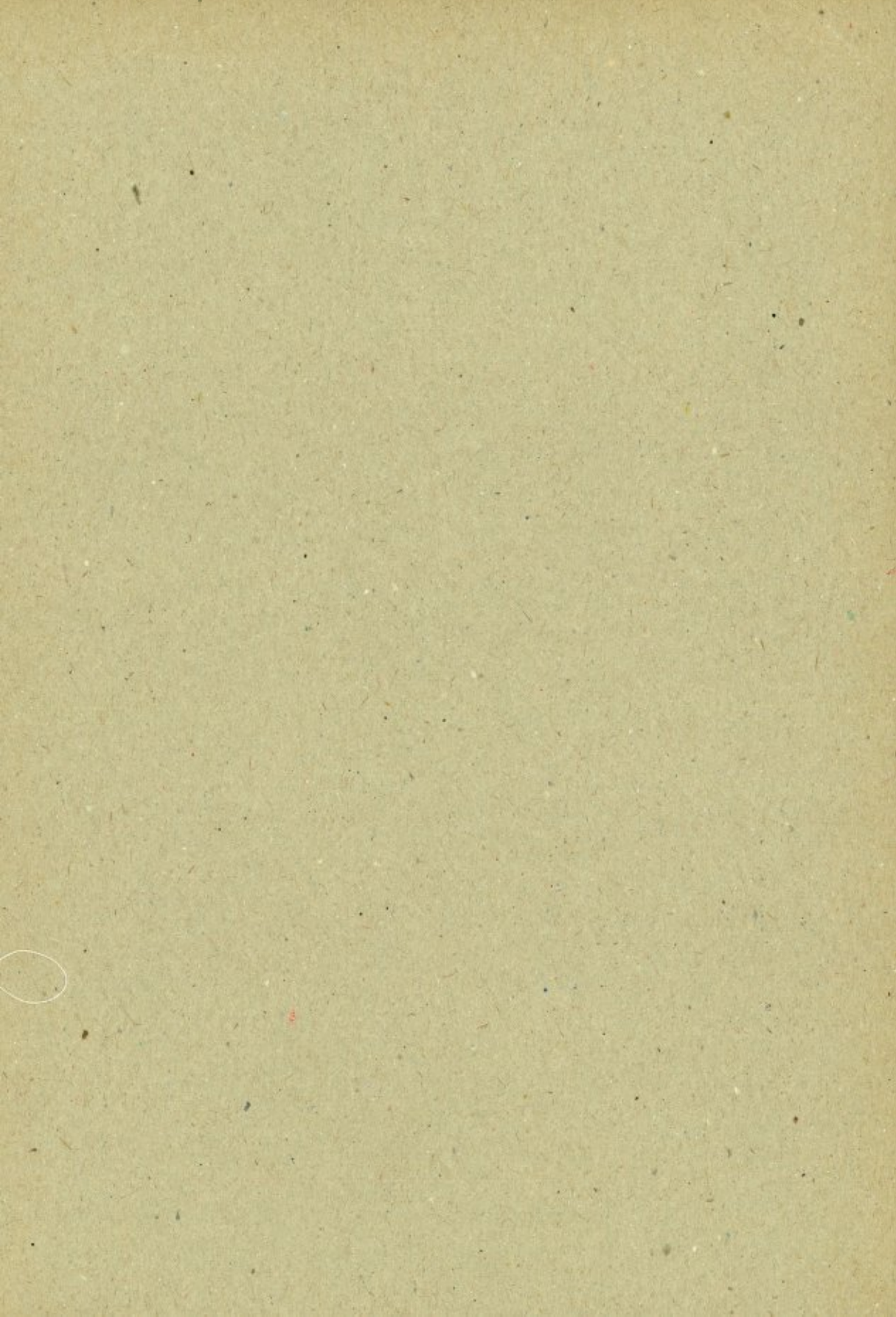
3. Informacija o izvajanju priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti 497

Govorniki:

- Sonja Makarovič 498
Slavo Kobe 498
Štefan Kolar 499

Izdala in založila
Skupščina SR Slovenije
Odgovorni urednik
Milan Megušar-Borut

Natisnila
Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani
februar 1979
v 370 izvodih
Obseg 524 strani

SKUPŠĆINA SRB
DOKUMENTACIJA

H-S:20/1